Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 30 sierpnia 2023 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer referencyjny:
2021/0104(COD)

12481/23
ADD 1

DRS 44
EF 262
ECOFIN 838
SUSTDEV 114
COMPET 823
DELACT 122

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	21 sierpnia 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	C(2023) 5303 final - ANNEX 1
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) .../... uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument C(2023) 5303 final - ANNEX 1.

Zał.: C(2023) 5303 final - ANNEX 1

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 31.7.2023 r.
C(2023) 5303 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do

rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) .../...

uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju

ZAŁĄCZNIK I

EUROPEJSKIE STANDARDY SPRAWOZDAWCZOŚCI W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU (ESRS)

ESRS 1	Wymogi ogólne
ESRS 2	Ogólne ujawnianie informacji
ESRS E1	Zmiana klimatu
ESRS E2	Zanieczyszczenie
ESRS E3	Woda i zasoby morskie
ESRS E4	Różnorodność biologiczna i ekosystemy
ESRS E5	Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym
ESRS S1	Właśni pracownicy
ESRS S2	Pracownicy w łańcuchu wartości
ESRS S3	Dotknięte społeczności
ESRS S4	Konsumenci i użytkownicy końcowi
ESRS G1	Prowadzenie działalności gospodarczej

ESRS 1
WYMOGI OGÓLNE

Spis treści

Cel

1. **Kategorie standardów ESRS, obszary sprawozdawczości i konwencje redakcyjne**
   - **1.1 Kategorie standardów ESRS**
   - **1.2 Obszary sprawozdawczości oraz wymogi dotyczące minimalnej treści ujawnianych informacji na temat polityki, działań, celów i wskaźników**
   - **1.3 Konwencje redakcyjne**
2. **Jakościowe cechy informacji**
3. **Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju**
   - **3.1 Zainteresowane strony i ich znaczenie dla procesu oceny istotności**
   - **3.2 Istotne kwestie oraz istotność informacji**
   - **3.3 Podwójna istotność**
   - **3.4 Istotność oddziaływania**
   - **3.5 Istotność finansowa**
   - **3.6 Istotne oddziaływanie lub ryzyko wynikające z działań ukierunkowanych na kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem**
   - **3.7 Poziom dezagregacji**
4. **Należyta staranność**
5. **Łańcuch wartości**
   - **5.1 Jednostka sprawozdająca i łańcuch wartości**
   - **5.2 Oszacowanie z wykorzystaniem średnich sektorowych i wskaźników zastępczych**
6. **Perspektywy czasowe**
   - **6.1 Okres sprawozdawczy**
   - **6.2 Łączenie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości**
   - **6.3 Sprawozdawczość z postępów w stosunku do roku bazowego**
   - **6.4 Definicja pojęć „krótko-, średnio- i długoterminowy” na potrzeby sprawozdawczości**
7. **Przygotowywanie i prezentacja informacji na temat zrównoważonego rozwoju**

7.1 Prezentacja informacji porównawczych
7.2 Źródła oszacowań i niepewność wyników
7.3 Aktualizacja ujawnianych informacji w celu uwzględnienia zdarzeń, które nastąpiły po zakończeniu okresu sprawozdawczego
7.4 Zmiany w przygotowywaniu lub prezentacji informacji na temat zrównoważonego rozwoju
7.5 Błędy sprawozdawcze w poprzednich okresach
7.6 Sprawozdawczość skonsolidowana i zwolnienie jednostek zależnych
7.7 Informacje niejawne i szczególnie chronione oraz informacje na temat własności intelektualnej, know-how lub wyników innowacji
7.8 Sprawozdawczość dotycząca możliwości
8. Struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju
8.1 Ogólne wymogi dotyczące prezentacji
8.2 Treść i struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju
9. Powiązania z innymi częściami sprawozdawczości przedsiębiorstw i odpowiednimi informacjami
9.1 Włączenie przez odniesienie
9.2 Odpowiednie informacje i związek ze sprawozdaniem finansowym
10. Przepisy przejściowe
10.1 Przepis przejściowy związany z ujawnianiem informacji dotyczących poszczególnych podmiotów
10.2 Przepis przejściowy związany z rozdziałem 5 Łańcuch wartości
10.3 Przepis przejściowy związany z sekcją 7.1 Prezentacja informacji porównawczych
10.4 Przepis przejściowy: Wykaz wprowadzanych stopniowo wymogów dotyczących ujawniania informacji
Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **Ujawnianie informacji dotyczących poszczególnych podmiotów**
- **Podwójna istotność**
- **Oszacowanie z wykorzystaniem średnich sektorowych i wskaźników zastępczych**
- **Treść i struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju**

Dodatek B: Jakościowe cechy informacji
Dodatek C: Wykaz stopniowo wprowadzanych wymogów dotyczących ujawniania informacji
Dodatek D: Struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS
Dodatek E: Schemat na potrzeby określania ujawnianych informacji, które należy uwzględnić
Dodatek F: Przykład struktury oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS
Dodatek G: Przykład włączenia przez odniesienie

Cel

1. Celem europejskich standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESRS) jest określenie informacji na temat zrównoważonego rozwoju, które jednostka ujawnia zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE[1] zmienioną dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464[2]. Sprawozdawczość zgodnie z ESRS nie zwalnia jednostek z innych obowiązków określonych w prawie Unii.

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

[2] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 15).

2. W ESRS określa się w szczególności informacje, które jednostka ujawnia na temat jej istotnych ***oddziaływań***, istotnego ***ryzyka*** i istotnych ***możliwości*** w odniesieniu do ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i zarządzania. Zgodnie z ESRS nie wymaga się od jednostek ujawniania żadnych informacji na tematy z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego objęte ESRS, jeżeli jednostka oceniła dany temat jako nieistotny (zob. dodatek E do niniejszego standardu „*Schemat na potrzeby określania ujawnianych informacji, które należy uwzględnić*"). Informacje ujawniane zgodnie z ESRS umożliwiają ***użytkownikom oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie istotnych oddziaływań jednostki na ludzi i środowisko oraz istotnych skutków kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem na rozwój, wyniki i sytuację jednostki.

3. Celem niniejszego standardu (ESRS 1) jest zapewnienie wiedzy na temat struktury ESRS, stosowanych konwencji redakcyjnych i podstawowych pojęć oraz ogólnych wymogów w zakresie przygotowywania i prezentowania informacji na temat zrównoważonego rozwoju zgodnie z dyrektywą 2013/34/UE zmienioną dyrektywą (UE) 2022/2464.

1. Kategorie standardów ESRS, obszary sprawozdawczości i konwencje redakcyjne

1.1 Kategorie standardów ESRS

4. Istnieją trzy kategorie ESRS:

   (a) standardy przekrojowe;

   (b) standardy tematyczne (standardy z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i zarządzania); oraz

   (c) standardy sektorowe.

   Standardy przekrojowe i standardy tematyczne obejmują wszystkie sektory, co oznacza, że mają zastosowanie do wszystkich jednostek, niezależnie od sektora lub sektorów, w których jednostka prowadzi działalność.

5. Standardy przekrojowe ESRS 1 *Wymogi ogólne* i ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji* mają zastosowanie do ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** objętych standardami tematycznymi i standardami sektorowymi.

6. W niniejszym standardzie (ESRS 1) opisano strukturę standardów ESRS, wyjaśniono konwencje redakcyjne i podstawowe pojęcia oraz określono ogólne wymogi w zakresie przygotowywania i prezentowania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem.

7. W ESRS 2 ustanowiono wymogi dotyczące ujawniania informacji, które jednostka powinna przedstawić na poziomie ogólnym w odniesieniu do wszystkich istotnych ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** w obszarach sprawozdawczości w zakresie zarządzania***,*** strategii, zarządzania ***oddziaływaniem, ryzykiem*** i ***możliwościami*** oraz ***mierników*** i ***celów***.

8. Tematyczne ESRS obejmują tematy dotyczące zrównoważonego rozwoju i są podzielone na tematy i podtematy, a w stosownych przypadkach na mniejsze jednostki tematyczne. Tabela w wymogu dotyczącym stosowania nr 16 (WS 16) do niniejszego standardu zawiera przegląd tematów, podtematów i mniejszych jednostek tematycznych dotyczących zrównoważonego rozwoju (łącznie „***kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem***") objętych tematycznymi ESRS.

9. Tematyczne ESRS mogą zawierać szczegółowe wymogi, które uzupełniają wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS 2 na poziomie ogólnym. Dodatek C do ESRS 2 *Wymogi dotyczące ujawniania/stosowania zawarte w tematycznych ESRS i mające zastosowanie łącznie z ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji* zawiera wykaz dodatkowych wymogów w tematycznych ESRS, które jednostka stosuje w połączeniu z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji w ramach ESRS 2 na poziomie ogólnym.

10. Standardy sektorowe mają zastosowanie do wszystkich jednostek w danym sektorze. Dotyczą ***oddziaływania, ryzyka*** i ***możliwości,*** które są prawdopodobnie istotne dla wszystkich jednostek w określonym sektorze oraz które są nieobjęte lub w niewystarczającym stopniu objęte standardami tematycznymi. Standardy sektorowe obejmują wiele tematów, które są

najbardziej istotne dla danego sektora. Standardy te osiągają wysoki stopień porównywalności.

11. Poza stosowaniem wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w trzech kategoriach ESRS, jeżeli jednostka stwierdzi, że oddziaływanie, ryzyko lub możliwość są nieobjęte lub w niewystarczającym stopniu szczegółowości objęte ESRS, ale są istotne ze względu na dotyczące tej jednostki szczególne fakty i okoliczności, ujawnia dodatkowe informacje dotyczące poszczególnych podmiotów, aby umożliwić użytkownikom zrozumienie ***oddziaływania, ryzyka*** lub ***możliwości*** jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wymogi dotyczące stosowania WS 1–WS 5 zawierają dalsze wytyczne dotyczące ujawniania informacji dotyczących poszczególnych podmiotów.

1.2 Obszary sprawozdawczości oraz wymogi dotyczące minimalnej treści ujawnianych informacji na temat polityki, działań, celów i wskaźników

12. Wymogi dotyczące ujawniania informacji zawarte w ESRS 2, w tematycznych ESRS oraz w sektorowych ESRS obejmują następujące obszary sprawozdawczości:

    (a) **Rządzenie** (GOV): procesy rządzenia, kontrole i procedury stosowane do monitorowania i nadzorowania***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** oraz zarządzania nimi (zob. ESRS 2 rozdział 2 *Zarządzanie*);

    (b) **Strategia** (SBM): sposób interakcji między strategią i ***modelem biznesowym*** jednostki a jej istotnymi oddziaływaniami, istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami, w tym sposób, w jaki jednostka odnosi się do kwestii tych oddziaływań, tego ryzyka i tych możliwości (zob. ESRS 2 rozdział 3 *Strategia*);

    (c) **Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami** (IRO): proces (procesy,) za pomocą którego (których) jednostka:

        i. identyfikuje oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ocenia ich ***istotność*** (zob. IRO-1 w sekcji 4.1 ESRS 2),

        ii. zarządza istotnymi ***kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*** za pośrednictwem ***polityk*** i ***działań*** (zob. sekcja 4.2 ESRS 2).

    (d) **Mierniki i cele** (MT): wyniki jednostki, w tym wyznaczone przez nią cele i postępy w ich osiąganiu (zob. ESRS 2 rozdział 5 *Mierniki i cele*).

13. ESRS 2 obejmuje:

    (a) w sekcji 4.2 Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat ***polityk*** (MDR-P) i ***działań*** (MDR-A);

    (b) w sekcji 5 Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat wskaźników (MDR-M) i ***celów*** (MDR-T).

    Jednostka stosuje ***minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji*** na temat polityk, działań, mierników i celów wraz z odpowiednimi wymogami dotyczącymi ujawniania informacji ujętych w tematycznych ESRS i sektorowych ESRS.

1.3 Konwencje redakcyjne

14. We wszystkich ESRS:

    (a) termin „***oddziaływania***" odnosi się do pozytywnych i negatywnych oddziaływań związanych ze zrównoważonym rozwojem powiązanych z działalnością jednostki i określonych w ocenie ***istotności oddziaływania*** (zob. sekcja 3.4 *Istotność oddziaływania*). Odnosi się on zarówno do rzeczywistych, jak i potencjalnych przyszłych oddziaływań.

    (b) Termin „***ryzyko*** i ***możliwości***" odnosi się do ryzyka i możliwości finansowych jednostki związanych ze zrównoważonym rozwojem, w tym ryzyka i możliwości wynikających z zależności od zasobów naturalnych, ludzkich i społecznych, określonych w ocenie ***istotności finansowej*** (zob. sekcja 3.5).

Łącznie określa się je jako „oddziaływania, ryzyko i możliwości” (IRO). Odzwierciedlają one perspektywę ***podwójnej istotności*** ESRS opisaną w sekcji 3.

15. W całym ESRS terminy zdefiniowane w glosariuszu definicji (załącznik II) zapisano ***pogrubioną kursywą***, z wyjątkiem sytuacji, w których w tym samym akapicie zdefiniowany termin został użyty więcej niż raz.

16. W ESRS uporządkowano informacje, które należy ujawniać na podstawie wymogów dotyczących ujawniania informacji. Każdy wymóg dotyczący ujawniania informacji składa się z co najmniej jednego odrębnego punktu danych. Termin „punkt danych” może odnosić się również do opisowego podelementu wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

17. Oprócz wymogów dotyczących ujawniania informacji większość ESRS zawiera także wymogi dotyczące stosowania. Wymogi dotyczące stosowania mają na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji i mają taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części ESRS.

18. Aby rozróżnić poszczególne stopnie nałożonego na jednostkę obowiązku ujawniania informacji, w ESRS zastosowano następujące terminy:

    (a) „ujawnia” – oznacza, że dane ujawnienie przewidziano w wymogu dotyczącym ujawniania informacji lub punkcie danych;

    (b) „może ujawniać” – wskazuje na dobrowolne ujawnianie informacji w celu zachęcenia do stosowania dobrych praktyk.

    W ESRS zastosowano ponadto termin „uwzględnia” w przypadku odniesienia się do kwestii, zasobów lub metod, w odniesieniu do których oczekuje się, że jednostka w stosownych przypadkach weźmie je pod uwagę lub wykorzysta do celów przygotowania danego ujawnienia informacji.

2. *Jakościowe cechy informacji*

19. Przygotowując ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju***, jednostka stosuje:

    (a) podstawowe jakościowe cechy informacji, tj. przydatność i wierne odzwierciedlenie; oraz

    (b) jakościowe cechy służące poprawie informacji, tj. porównywalność, sprawdzalność i zrozumiałość.

20. Te jakościowe cechy informacji zdefiniowano i opisano w dodatku B do niniejszego standardu.

3. Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju

21. Jednostka przedkłada sprawozdanie dotyczące ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** zgodnie z zasadą ***podwójnej istotności*** określoną i wyjaśnioną w niniejszym rozdziale.

3.1 Zainteresowane strony i ich znaczenie dla procesu oceny istotności

22. ***Zainteresowane strony*** to strony, które mogą mieć wpływ na jednostkę lub na które jednostka może wpływać. Zainteresowane strony dzielą się na dwie główne grupy:

    (a) zainteresowane strony, na które jednostka wywiera wpływ: osoby lub grupy, na których interesy wpływają lub mogą wpływać – pozytywnie lub negatywnie – działania jednostki oraz jej bezpośrednie i pośrednie ***relacje biznesowe*** w całym jej ***łańcuchu wartości***; oraz

    (b) użytkownicy ***oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju***: pierwotni użytkownicy sprawozdawczości finansowej do celów ogólnych (istniejący i potencjalni

inwestorzy, kredytodawcy i inni wierzyciele, w tym podmioty zarządzające aktywami, instytucje kredytowe, zakłady ubezpieczeń), a także inni użytkownicy oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju, w tym partnerzy biznesowi jednostki, związki zawodowe i partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie i organizacje pozarządowe, rządy, analitycy i naukowcy.

23. Niektóre ***zainteresowane strony*** (ale nie wszystkie) mogą należeć do obu grup, o których mowa w pkt 22.

24. Współpraca z ***zainteresowanymi stronami***, na które jednostka wywiera wpływ, odgrywa zasadniczą rolę w trwającym procesie należytej staranności przeprowadzanym przez jednostkę (zob. rozdział 4 *Należyta staranność*) i ocenie ***istotności*** w zakresie zrównoważonego rozwoju. Dotyczy to procesów jednostki związanych z identyfikacją i oceną rzeczywistych oraz potencjalnych negatywnych oddziaływań, które zapewniają następnie informacje wykorzystywane w procesie oceny w celu zidentyfikowania istotnych oddziaływań na potrzeby sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (zob. sekcja 3.4 niniejszego standardu).

3.2 Istotne kwestie oraz istotność informacji

25. Przeprowadzanie oceny ***istotności*** (zob. sekcje 3.4 *Istotność oddziaływania* i 3.5 *Istotność finansowa*) jest niezbędne, aby jednostka mogła zidentyfikować istotne ***oddziaływanie*** i*,* ***ryzyko*** oraz istotne ***możliwości***, które należy zgłosić.

26. Punktem wyjścia do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS jest ocena ***istotności***. IRO-1 w sekcji 4.1 ESRS 2 zawiera ogólne wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat procesu, w ramach którego jednostka identyfikuje ***oddziaływanie, ryzyko*** i ***możliwości*** oraz ocenia ich istotność. SBM-3 w ESRS 2 zawiera ogólne wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat istotnych oddziaływań, istotnego ryzyka i istotnych możliwości wynikających z oceny istotności przeprowadzonej przez jednostkę.

27. Wymogi dotyczące stosowania przewidziane w dodatku A do niniejszego standardu zawierają wykaz ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** objętych zakresem tematycznych ESRS podzielonych na kategorie według tematów, podtematów i jeszcze bardziej szczegółowych jednostek tematycznych w celu ułatwienia oceny ***istotności***. Dodatek E *Schemat do celów ustalania ujawnianych informacji, które należy uwzględnić,* do niniejszego standardu stanowi ilustrację oceny istotności opisanej w niniejszej sekcji.

28. Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest „istotna”, jeżeli spełnia kryteria określone odnośnie do ***istotności oddziaływania*** (zob. sekcja 3.4 niniejszego standardu) lub ***istotności finansowej*** (zob. sekcja 3.5 niniejszego standardu) lub obu tych rodzajów istotności.

29. Niezależnie od wyniku swojej oceny istotności jednostka zawsze ujawnia informacje wymagane w: ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji* (tj. przewidziane we wszystkich wymogach dotyczących ujawniania informacji i punktach danych określonych w ESRS 2) oraz w wymogach dotyczących ujawniania informacji (w tym w ich punktach danych) określonych w tematycznych ESRS związanych z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji IRO-1 *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości*, wymienionych w dodatku C *Wymogi dotyczące ujawniania/stosowania zawarte w tematycznych ESRS i mające zastosowanie łącznie z ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji*.

30. Jeżeli jednostka stwierdzi, że kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna jako wynik jej oceny ***istotności***, w odniesieniu do której w ESRS 2 IRO-1, IRO-2 i SBM-3 określono wymogi dotyczące ujawniania informacji, jednostka:

    (a) ujawnia informacje zgodnie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji (w tym wymogami dotyczącymi stosowania) odnoszącymi się do tej konkretnej kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem zawartej w odpowiednich tematycznych ESRS i sektorowych ESRS oraz

    (b) ujawnia dodatkowe ujawnienia charakterystyczne dla jednostki (zob. pkt 11 i WS 1–WS 5 niniejszego standardu), w przypadku gdy istotna kwestia związana ze

zrównoważonym rozwojem jest nieobjęta lub w niewystarczającym stopniu objęta ESRS.

31. Odpowiednie informacje określone w ramach wymogu dotyczącego ujawniania informacji, w tym jego punktach danych, lub w ramach ujawniania informacji dotyczących poszczególnych podmiotów ujawnia się, jeżeli w ramach oceny istotnych informacji jednostka oceni je jako istotne z co najmniej jednej z następujących perspektyw:

    (a) znaczenia informacji w odniesieniu do kwestii, którą mają przedstawiać lub wyjaśniać; lub

    (b) potencjał takich informacji pod względem zaspokojenia potrzeb użytkowników w zakresie podejmowania decyzji (w tym potrzeb pierwotnych użytkowników sprawozdawczości finansowej do celów ogólnych, które to potrzeby opisano w pkt 48 lub potrzeb użytkowników, których głównym przedmiotem zainteresowania są informacje dotyczące oddziaływania jednostki.

32. Jeżeli jednostka stwierdzi, że problematyka zmiany klimatu nie jest istotna i w związku z tym pominie wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS E1 *Zmiana klimatu*, ujawnia szczegółowe objaśnienie wniosków ze swojej oceny ***istotności*** w odniesieniu do zmiany klimatu (zob. ESRS 2 IRO-2 *Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*), uwzględniając perspektywiczną analizę warunków, które mogłyby skłonić jednostkę do uznania problematyki zmiany klimatu za istotną w przyszłości. Jeżeli jednostka stwierdzi, że temat inny niż zmiana klimatu nie jest istotny i w związku z tym pominie wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach odpowiednich tematycznych ESRS, może krótko wyjaśnić wnioski ze swojej oceny istotności w odniesieniu do tego tematu.

33. Ujawniając informacje na temat ***polityk, działań*** i ***celów*** w odniesieniu do ***kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem***, którą uznano za istotną, jednostka uwzględnia informacje przewidziane we wszystkich wymogach dotyczących ujawniania informacji i w punktach danych w ramach tematycznych ESRS i sektorowych ESRS odnoszących się do tej kwestii oraz odpowiednich ***minimalnych wymogach dotyczących ujawnienia informacji***, które to informacje dotyczą polityk, działań i celów i są wymagane na podstawie ESRS 2. Jeżeli jednostka nie może ujawnić informacji określonych w wymogach dotyczących ujawniania informacji i punktach danych w ramach tematycznych ESRS, sektorowych ESRS sektorami lub minimalnych wymogach dotyczących ujawniania informacji w ramach ESRS 2, które to informacje dotyczą polityk, działań i celów, ponieważ nie przyjęła odpowiednich polityk, nie wdrożyła odpowiednich działań ani nie wyznaczyła odpowiednich celów, ujawnia to i może zgłosić ramy czasowe, w których zamierza je wprowadzić.

34. Ujawniając informacje na temat ***mierników*** na potrzeby istotnej ***kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem*** zgodnie z sekcją odpowiednich tematycznych ESRS dotyczącą mierników i celów, jednostka:

    (a) uwzględnia informacje określone w wymogu dotyczącym ujawniania informacji, jeżeli oceni takie informacje jako istotne; oraz

    (b) może pominąć informacje określone w punkcie danych wymogu dotyczącego ujawniania informacji, jeżeli oceni takie informacje jako nieistotne i stwierdzi, że nie są one konieczne do osiągnięcia celu tego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

35. Jeżeli jednostka pomija informacje określone w punkcie danych, które wynikają z innym przepisów UE wymienionych w dodatku B do ESRS 2, wyraźnie zaznacza, że przedmiotowe informacje „nie są istotne”.

36. Jednostka ustala sposób stosowania przez siebie kryteriów, w tym odpowiednich progów, w celu zidentyfikowania:

    (a) ujawnianych informacji dotyczących ***wskaźników*** na potrzeby istotnej kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem zgodnie z sekcją odpowiednich tematycznych ESRS dotyczącą mierników i celów, zgodnie z pkt 34; oraz

    (b) informacji, które należy ujawnić w ramach ujawniania informacji dotyczących

poszczególnych podmiotów.

3.3 Podwójna istotność

37. ***Podwójna istotność*** ma dwa wymiary, którymi są: ***istotność oddziaływania*** oraz ***istotność finansowa***. O ile nie określono inaczej, terminy „istotne" i „istotność" są używane w całym ESRS w odniesieniu do podwójnej istotności.

38. Oceny ***istotności oddziaływania*** i ***istotności finansowej*** są ze sobą wzajemnie powiązane i należy brać pod uwagę współzależności między tymi dwoma wymiarami. Ogólnie rzecz ujmując, punktem wyjścia jest ocena oddziaływań, chociaż mogą także wystąpić istotne ***ryzyko*** i istotne ***możliwości***, które nie są związane z ***oddziaływaniami*** jednostki. Oddziaływanie w zakresie zrównoważonego rozwoju może być istotne pod względem finansowym od momentu powstania lub stać się istotne pod względem finansowym, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że będzie miało wpływ na sytuację finansową jednostki, jej wyniki finansowe, przepływy pieniężne, dostęp do finansowania lub koszt kapitału w krótko-, średnio- lub długoterminowej perspektywie czasowej. Oddziaływania stwierdza się w perspektywie istotności oddziaływania, niezależnie od tego, czy są one istotne pod względem finansowym.

39. Identyfikując i oceniając ***oddziaływania, ryzyko*** i ***możliwości*** w ***łańcuchu wartości*** jednostki w celu ustalenia ich ***istotności***, jednostka powinna koncentrować się na obszarach, w których uznaje się, że oddziaływania, ryzyko i możliwości mogą wystąpić na podstawie charakteru działań, relacji biznesowych, regionów geograficznych lub innych czynników.

40. Jednostka uwzględnia sposób, w jaki wpływają na nią ***zależności*** od dostępności zasobów naturalnych, ludzkich i społecznych po odpowiednich cenach i odpowiedniej jakości, niezależnie od swoich potencjalnych ***oddziaływań*** na te zasoby.

41. Główne ***oddziaływania***, ***ryzyko*** *i* ***możliwości*** jednostki są rozumiane jako tożsame z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami zidentyfikowanymi w myśl zasady ***podwójnej istotności*** i w związku z tym zgłaszane w ***oświadczeniu jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju***

42. Jednostka stosuje kryteria ustanowione na podstawie sekcji 3.4 i 3.5 w niniejszym standardzie z wykorzystaniem odpowiednich progów ilościowych lub jakościowych. Odpowiednie progi są niezbędne w celu stwierdzenia, które ***oddziaływania ryzyko*** i ***możliwości*** jednostka identyfikuje i traktuje jako istotne, oraz ustalenia, które ***kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem*** są istotne do celów sprawozdawczości. W niektórych istniejących standardach i ramach stosuje się termin „najbardziej znaczące oddziaływania" w odniesieniu do progu służącego do określenia oddziaływań opisanych w ESRS jako „istotne oddziaływania".

3.4 Istotność oddziaływania

43. ***Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem*** jest istotna z perspektywy oddziaływania, o ile odnosi się do istotnych rzeczywistych lub potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych ***oddziaływań*** jednostki na ludzi lub środowisko w perspektywie krótko-, średnio- lub długoterminowej. Oddziaływania obejmują oddziaływania związane z własnymi operacjami jednostki i jej łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym za pośrednictwem jej produktów i usług, a także relacji biznesowych. W ***relacjach biznesowych*** uwzględniono relacje biznesowe w ***łańcuchu wartości*** jednostki na wyższym i niższym szczeblu i nie ograniczają się one do bezpośrednich stosunków umownych.

44. W tym kontekście oddziaływania na ludzi lub środowisko obejmują oddziaływania w odniesieniu do kwestii z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i zarządzania .

45. Zapewnianiu informacji na potrzeby oceny ***istotności*** negatywnego oddziaływania służy proces należytej staranności określony w instrumentach międzynarodowych Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych. W przypadku rzeczywistych negatywnych oddziaływań podstawą

istotności jest dotkliwość oddziaływania, a w przypadku potencjalnych negatywnych oddziaływań – dotkliwość i prawdopodobieństwo oddziaływania. Dotkliwość determinują następujące czynniki:

(a) skala;

(b) zakres; oraz

(c) nieodwracalny charakter oddziaływania.

W przypadku potencjalnego negatywnego oddziaływania na prawa człowieka dotkliwość oddziaływania ma pierwszeństwo przed jego prawdopodobieństwem.

46. Jeżeli chodzi o pozytywne oddziaływania, podstawą ***istotności*** są:

(a) skala i zakres oddziaływania w odniesieniu do rzeczywistych oddziaływań; oraz

(b) skala, zakres i prawdopodobieństwo oddziaływania w odniesieniu do potencjalnych oddziaływań.

3.5 Istotność finansowa

47. Zakres ***istotności finansowej*** w odniesieniu do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju stanowi rozszerzenie zakresu istotności stosowanego w procesie ustalania, które informacje należy uwzględniać w sprawozdaniach finansowych jednostki.

48. Ocena ***istotności finansowej*** odpowiada identyfikacji informacji uznanych za istotne dla pierwotnych użytkowników sprawozdań finansowych do celów ogólnych przy podejmowaniu decyzji dotyczących zapewnienia podmiotowi zasobów. W szczególności informacje uznaje się za istotne dla pierwotnych użytkowników sprawozdań finansowych do celów ogólnych, jeżeli pominięcie, zniekształcenie lub ukrycie faktu, że można racjonalnie oczekiwać, iż informacji te wpłynęłyby na decyzje podejmowane przez tych użytkowników na podstawie ***oświadczenia jednostki dotyczącego zrównoważonego rozwoju***.

49. Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna z perspektywy finansowej, jeżeli wywołuje, lub można racjonalnie oczekiwać, że wywołałaby istotne ***skutki finansowe*** w odniesieniu do jednostki. Ma to miejsce w przypadku, gdy kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem stwarza ***ryzyko*** lub ***możliwości,*** które mają istotny wpływ lub można racjonalnie oczekiwać, że będą miały istotny wpływ na rozwój jednostki, jej sytuację finansową, wyniki finansowe, przepływy pieniężne, dostęp do finansowania lub koszt kapitału w krótko-, średnio- lub długoterminowej perspektywie czasowej. Ryzyko i możliwości mogą wynikać z przeszłych lub przyszłych zdarzeń. ***Istotność finansowa*** kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem nie ogranicza się do kwestii znajdujących się pod kontrolą jednostki, ale obejmuje informacje na temat istotnych ***ryzyk*** i ***możliwości*** cechujących ***relacje biznesowe***, wykraczające poza zakres konsolidacji stosowany przy przygotowywaniu sprawozdań finansowych.

50. ***Zależności*** od zasobów naturalnych, ludzkich i społecznych mogą być źródłem ***ryzyka*** lub ***możliwości*** finansowych. Zależności mogą wywoływać skutki na dwa sposoby:

(a) w drodze wpływu na zdolność jednostki do dalszego wykorzystywania lub pozyskiwania zasobów niezbędnych w jej procesach biznesowych, jak również na jakość i ustalanie cen tych zasobów; oraz

(b) w drodze wpływu na zdolność jednostki do polegania na stosunkach niezbędnych w jej procesach biznesowych na możliwych do zaakceptowania warunkach.

51. ***Istotność ryzyka*** i ***możliwości*** ocenia się na podstawie połączenia prawdopodobieństwa wystąpienia i potencjalnej skali ***skutków finansowych***.

3.6 Istotne oddziaływania lub ryzyko wynikające z działań ukierunkowanych na kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem

52. Ocena ***istotności*** przeprowadzana przez jednostkę może prowadzić do identyfikacji sytuacji, w których jej ***działania*** mające na celu zapobieganie niektórym ***oddziaływaniom*** lub ***ryzyku*** lub czerpania korzyści z określonych ***możliwości*** w odniesieniu do kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem mogą mieć istotne negatywne oddziaływania lub powodować istotne ryzyko w odniesieniu do co najmniej jednej innej ***kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem***. Na przykład:

(a) plan działania na rzecz obniżenia emisyjności produkcji, które wiąże się z rezygnacją z niektórych produktów, może mieć istotne negatywne oddziaływania na ***własnych pracowników*** jednostki i powodować istotne ryzyko powodowane odprawami; lub

(b) plan działania ***producenta*** części samochodowych ukierunkowany na dostawy pojazdów elektronicznych może prowadzić do powstania aktywów osieroconych w odniesieniu do produkcji części przeznaczonych na dostawy do pojazdów konwencjonalnych.

53. W takich sytuacjach jednostka powinna:

(a) ujawniać istnienie istotnych negatywnych oddziaływań lub istotnego ryzyka oraz generujących je ***działań*** ze wzajemnym odniesieniem do tematu, którego dotyczą oddziaływania lub ryzyko; oraz

(b) przedstawiać opis sposobu przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom lub istotnemu ryzyku na podstawie tematu, do którego się odnoszą.

3.7 Poziom dezagregacji

54. Jeżeli jest to konieczne do celów właściwego zrozumienia istotnych ***oddziaływań****, istotnego* ***ryzyka*** i istotnych ***możliwości*** jednostki, dokonuje ona podziału zgłaszanych informacji według:

(a) krajów w przypadku występowania w poszczególnych krajach znaczących różnic w odniesieniu do istotnych oddziaływań, istotnego ryzyka oraz istotnych możliwości, a prezentacja informacji na wyższym poziomie agregacji przesłaniałaby istotne informacje na temat oddziaływań, ryzyka lub możliwości; lub

(b) znaczącej ***lokalizacji*** lub znaczących składników aktywów, gdy istotne oddziaływania, istotne ryzyko i istotne możliwości są w dużym stopniu uzależnione od konkretnej lokalizacji lub określonego składnika aktywów.

55. Ustalając odpowiedni poziom dezagregacji na potrzeby sprawozdawczości, jednostka bierze pod uwagę dezagregację przyjętą w swojej ocenie istotności. W zależności od szczególnych faktów i okoliczności dotyczących jednostki konieczna może być dezagregacja według jednostek zależnych.

56. W przypadku agregacji danych z różnych poziomów lub wielu lokalizacji na danym poziomie jednostka zapewnia, aby agregacja ta nie przesłaniała specyfiki i kontekstu niezbędnych do interpretacji informacji. Jednostka nie może agregować istotnych pozycji o różnym charakterze.

57. W przypadku gdy jednostka prezentuje informacje zdezagregowane według sektorów, przyjmuje klasyfikację sektorową zawartą w ESRS, która ma zostać określona w akcie delegowanym przyjętym przez Komisję zgodnie z art. 29b ust. 1 akapit trzeci pkt (ii) dyrektywy 2013/34/UE. Jeżeli na podstawie tematycznych ESRS lub sektorowych ESRS wymaga się przyjęcia konkretnego poziomu dezagregacji przy przygotowywaniu danej informacji, pierwszeństwo ma wymóg zawarty w tematycznych ESRS lub sektorowych ESRS.

4. Należyta staranność

58. Wyniki przeprowadzonego przez jednostkę procesu należytej staranności w zakresie zrównoważonego rozwoju (w wymienionych poniżej instrumentach międzynarodowych zwanej „należytą starannością") zapewniają informacje na potrzeby dokonywanej przez jednostkę

oceny jej istotnych ***oddziaływań***, istotnego ***ryzyka*** i istotnych ***możliwości***. Zgodnie z ESRS nie nakłada się żadnych wymogów dotyczących postępowania w odniesieniu do należytej staranności; nie rozszerza się, ani nie zmienia roli organów administrujących, zarządzających ani nadzorczych jednostki w odniesieniu do realizacji procesu należytej staranności.

59. Należyta staranność jest procesem, w ramach którego jednostki identyfikują rzeczywiste i potencjalne negatywne ***oddziaływania*** na środowisko i ludzi związane z ich działalnością, zapobiegają im, łagodzą je i rozliczają się z działań, jakie podejmują, aby im przeciwdziałać. Obejmuje on negatywne oddziaływania związane z własnymi operacjami jednostki i jej łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych. Należyta staranność jest stałą praktyką, która stanowi odpowiedź na zmiany w kontekście strategii jednostki, jej modelu biznesowego, działań, relacji biznesowych, działalności operacyjnej, zaopatrzenia i sprzedaży oraz która może wywoływać takie zmiany. Proces ten opisano w instrumentach międzynarodowych Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych.

60. W przedmiotowych instrumentach międzynarodowych określono szereg etapów procesu należytej staranności, w tym identyfikację i ocenę negatywnych oddziaływań związanych z własnymi operacjami jednostki i jej łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych. W przypadku gdy jednostka nie jest w stanie zaradzić jednocześnie wszystkim oddziaływaniom, proces należytej staranności umożliwia priorytetowe potraktowanie działania na podstawie dotkliwości i prawdopodobieństwa oddziaływań. To właśnie ten aspekt procesu należytej staranności zapewnia informacje na potrzeby oceny istotnych oddziaływań (zob. sekcja 3.4 niniejszego standardu). Identyfikacja istotnych oddziaływań stanowi również wsparcie w zakresie identyfikacji istotnego ***ryzyka*** dla zrównoważonego rozwoju i związanych z nim istotnych ***możliwości***, które często są efektem takich oddziaływań.

61. Podstawowe elementy należytej staranności znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w wymogach dotyczących ujawniania informacji określonych w ESRS 2 oraz tematycznych ESRS przedstawionych poniżej:

    (a) uwzględnienie należytej staranności w zarządzaniu, strategii i modelu biznesowym[3]. Do kwestii tej odniesiono się w:

        i. ESRS 2 GOV-2: *Informacje przekazywane organom administrującym, zarządzającym i nadzorującym jednostki oraz podejmowane przez nie kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem*;

        ii. ESRS 2 GOV-3: *Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt*; oraz

        iii. ESRS 2 SBM-3: *Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym.*

    (b) współpraca z ***zainteresowanymi stronami***[4], na które jednostka wywiera wpływ; Do kwestii tej odniesiono się w:

        i. ESRS 2 GOV-2;

        ii. ESRS 2 SBM-2: *Interesy i opinie zainteresowanych stron*;

        iii. ESRS 2 IRO-1;

        iv. ESRS 2 MDR-P; oraz

        v. tematycznych ESRS: odzwierciedlających poszczególne etapy i cele

[3] Wytyczna ONZ nr 16 i komentarz do niej; Wytyczne interpretacyjne ONZ, pytania 21 i 25, jak również rozdział II wytycznych OECD dotyczący zasad ogólnych (pkt A.10) i rozdział IV na temat praw człowieka (pkt 4 oraz punkt 44 komentarza); oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności, sekcja II (1.1 i 1.2) i pytania 14 i 15 w załączniku.

[4] Wytyczna ONZ nr 18 i komentarz do niej, wytyczna ONZ nr 20, komentarz do wytycznych ONZ nr 21 i 29 oraz wytyczna ONZ nr 31 lit. h) i komentarz do niej; wytyczne interpretacyjne ONZ, pytania 30, 33, 42 i 76, jak również rozdział II wytycznych OECD dotyczący zasad ogólnych (pkt A.14 i 25 komentarza) oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności, sekcja II (2.1.c, 2.3, 2.4.a, 3.1.b i 3.1.f) oraz pytania 8–11 w załączniku.

zaangażowania zainteresowanych stron w całym procesie należytej staranności;

(c) identyfikacja i ocena negatywnych oddziaływań na ludzi i środowisko[5]. Do kwestii tej odniesiono się w:

i. ESRS 2 IRO-1 (w tym wymogach dotyczących stosowania odnoszących się do konkretnych ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** zawartych w odpowiednich ESRS); oraz

ii. ESRS 2 SBM-3;

(d) podejmowanie działań w celu zapobiegania negatywnym oddziaływaniom na ludzi i środowisko[6]. Do kwestii tej odniesiono się w:

i. ESRS 2 MDR-A; oraz

ii. tematycznych ESRS: odzwierciedlających zakres ***działań***, w tym ***planów transformacji,*** w drodze których przeciwdziała się oddziaływaniom;

(e) monitorowanie skuteczności tych starań[7]. Do kwestii tej odniesiono się w:

i. ESRS 2 MDR-M;

ii. ESRS 2 MDR-T; oraz

iii. tematycznych ESRS: dotyczących ***mierników*** i ***celów***.

5. Łańcuch wartości

5.1 Jednostka sprawozdająca i łańcuch wartości

62. ***Oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** dotyczy tej samej jednostki sprawozdającej, której dotyczy sprawozdanie finansowe. Jeżeli jednostka sprawozdająca jest na przykład jednostką dominującą, od której wymaga się przygotowywania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju będzie sporządzane dla grupy. Wymóg ten nie ma zastosowania, jeżeli jednostka sprawozdająca nie jest zobowiązana do sporządzenia sprawozdania finansowego lub jeżeli jednostka sprawozdająca sporządza skonsolidowane sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju na podstawie art. 48i dyrektywy 2013/34/UE.

63. Informacje na temat jednostki sprawozdającej przedstawione w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** poszerza się o informacje na temat istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z jednostką ze względu na jej bezpośrednie i pośrednie ***relacje biznesowe*** w ***łańcuchu wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu („informacje dotyczące łańcucha wartości"). Poszerzając zakres informacji na temat jednostki sprawozdającej, jednostka uwzględnia istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości związane z jej łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu:

(a) na podstawie wyniku jej procesu należytej staranności i swojej oceny ***istotności***; oraz

(b) zgodnie z wszelkimi szczególnymi wymogami dotyczącymi łańcucha wartości w innych ESRS.

64. W pkt 63 nie wymaga się podawania informacji na temat każdego ***podmiotu łańcucha***

[5] Wytyczne ONZ nr 17, 18 i 24 oraz komentarze do nich, a także komentarzu do wytycznej ONZ nr 29; wytyczne interpretacyjne ONZ, pytania 9, 12–13, 27–28, 36–42 i 85–89 oraz rozdział II wytycznych OECD dotyczący zasad ogólnych (pkt A.10–11 i pkt 14 komentarza) i rozdział IV dotyczący praw człowieka (pkt 1–2 i pkt 41–43 komentarza) oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności, sekcja II (2.1–2.4) oraz pytania 3–5, i 19–31 w załączniku.

[6] Wytyczne ONZ nr 19, 22 i 23 oraz komentarze do nich; wytyczne interpretacyjne ONZ, pytania 11, 32, 46–47, 64–68 i 82–83 oraz rozdział II wytycznych OECD dotyczący zasad ogólnych (pkt A.12 i pkt 18–22 komentarza) oraz rozdziale IV dotyczący praw człowieka (pkt 3 i pkt 42–43 komentarza) oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności, sekcja II (3.1–3.2) oraz pytania 32–40) w załączniku.

[7] Wytyczne ONZ nr 20 i 31 lit. g) oraz komentarze do nich, a także wytyczne interpretacyjne ONZ, pytania 49–53 i 80 oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności, sekcja II (4.1 i 5.1) oraz pytania 41–47 w załączniku.

wartości, a jedynie uwzględnienia istotnych informacji dotyczących ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu. Różne ***kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem*** mogą być istotne w odniesieniu do różnych części łańcucha wartości jednostki na wyższym i niższym szczeblu. Informacje poszerza się o informacje dotyczące łańcucha wartości tylko w odniesieniu do tych części łańcucha wartości, dla których dana kwestia jest istotna.

65. Jednostka uwzględnia istotne informacje dotyczące ***łańcucha wartości***, jeżeli jest to niezbędne w celu:

    (a) umożliwienia użytkownikom ***oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju*** zrozumienia istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** jednostki; lub

    (b) opracowania zestawu informacji, które odpowiadałby jakościowym cechom informacji (zob. dodatek B do niniejszego standardu).

66. Przy ustalaniu poziomu, na jakim w ramach własnych operacji oraz swojego łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu pojawia się istotna kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem, jednostka wykorzystuje swoją ocenę ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** zgodnie z zasadą ***podwójnej istotności*** (zob. rozdział 3 niniejszego standardu).

67. W przypadku gdy jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia uwzględniane w sprawozdawczości zgodnie z metodą praw własności lub konsolidowane w sposób proporcjonalny w sprawozdaniach finansowych są częścią łańcucha wartości jednostki, na przykład jako dostawcy, uwzględnia ona informacje dotyczące tych jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć zgodnie z pkt 63 w myśl podejścia przyjętego w odniesieniu do pozostałych ***relacji biznesowych*** w łańcuchu wartości. W takim przypadku przy określaniu ***mierników*** oddziaływania dane jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia nie ograniczają się do udziału posiadanego kapitału własnego, ale są brane pod uwagę na podstawie oddziaływań związanych z produktami i usługami jednostki za pośrednictwem jej relacji biznesowych.

5.2 Oszacowanie z wykorzystaniem średnich sektorowych i wskaźników zastępczych

68. Zdolność jednostki do uzyskiwania niezbędnych informacji dotyczących ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu może różnić się w zależności od określonych czynników, takich jak ustalenia umowne jednostki, poziom kontroli sprawowanej przez nią nad operacjami wykraczającymi poza zakres konsolidacji oraz jej siła nabywcza. Jeżeli jednostka nie jest w stanie kontrolować działań swojego łańcucha wartości na wyższym lub niższym szczeblu i swoich relacji biznesowych, uzyskiwanie informacji dotyczących łańcucha wartości może okazać się większym wyzwaniem.

69. W pewnych okolicznościach jednostka nie może – po podjęciu w tym celu rozsądnych starań – zebrać informacji dotyczących swojego ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu zgodnie z wymogiem zawartym w pkt 63. W takich okolicznościach jednostka oszacowuje informacje podlegające zgłoszeniu i dotyczące jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, korzystając ze wszystkich racjonalnych i możliwych do udokumentowania informacji, takich jak dane dotyczące średniej sektorowej i inne wskaźniki zastępcze.

70. Uzyskanie informacji dotyczących ***łańcucha wartości*** może również stanowić wyzwanie w przypadku MŚP i innych podmiotów w łańcuchu wartości na wyższym lub niższym szczeblu nieobjętych zakresem sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju wymaganej na podstawie art. 19a i 29a dyrektywy 2013/34/UE (zob. ESRS 2 BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności*).

71. Jeżeli chodzi o ***polityki, działania*** i ***cele,*** sprawozdawczość jednostki obejmuje informacje dotyczące ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu w zakresie, w jakim te polityki, działania i cele dotyczą ***podmiotów łańcucha wartości***. W odniesieniu do ***mierników***, w wielu przypadkach, zwłaszcza w zakresie kwestii środowiskowych, dla których dostępne są wskaźniki zastępcze, jednostka może być w stanie spełnić wymogi sprawozdawcze bez gromadzenia danych od podmiotów swojego łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, szczególnie od MŚP, na przykład obliczając swoje emisje gazów

cieplarnianych zakresu 3.

72. Uwzględnienie oszacowań dokonanych z wykorzystaniem danych dotyczących średniej sektorowej lub innych wskaźników zastępczych nie może prowadzić do uzyskania informacji, które nie będą odznaczały się jakościowymi cechami informacji (zob. rozdział 2 i sekcja 7.2 *Źródła oszacowań i niepewność wyników* niniejszego standardu).

6. Perspektywy czasowe

6.1 Okres sprawozdawczy

73. Okres sprawozdawczy w odniesieniu do ***oświadczenia jednostki dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** musi być spójny z okresem sprawozdawczym odnośnie do jej sprawozdań finansowych.

6.2 Łączenie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości

74. Jednostka wykazuje w swoim ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** odpowiednie powiązania między informacjami dotyczącymi przeszłości a informacjami dotyczącymi przyszłości, w stosownych przypadkach, aby ułatwić pełne zrozumienie sposobu, w jaki informacje historyczne odnoszą się do informacji zorientowanych na przyszłość.

6.3 Sprawozdawczość z postępów w stosunku do roku bazowego

75. Rok bazowy jest historyczną datą lub historycznym okresem odniesienia, w przypadku których dostępne są informacje i z którymi można porównywać kolejne informacje na przestrzeni czasu.

76. Jednostka prezentuje informacje porównawcze w odniesieniu do roku bazowego w zakresie kwot zgłoszonych w bieżącym okresie przy zgłaszaniu zmian i postępów w realizacji celu, chyba że w odpowiednim wymogu dotyczącym ujawniania informacji określono już sposób zgłaszania postępów. Jednostka może również uwzględnić informacje historyczne na temat kamieni milowych osiągniętych między rokiem bazowym a okresem sprawozdawczym, jeżeli są to istotne informacje.

6.4 Definicja pojęć „krótko-, średnio- i długoterminowy" na potrzeby sprawozdawczości

77. Przygotowując ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju***, jednostka przyjmuje na zakończenie okresu sprawozdawczego następujące odstępy czasowe:

    (a) w odniesieniu do krótkoterminowej perspektywy czasowej: okres przyjęty przez jednostkę jako okres sprawozdawczy w jej sprawozdaniu finansowym;

    (b) w odniesieniu do średniookresowej perspektywy czasowej: okres od końca krótkoterminowego okresu sprawozdawczego określonego w lit. a) do pięciu lat; oraz

    (c) w odniesieniu do długoterminowej perspektywy czasowej: powyżej pięciu lat.

78. Jednostka stosuje dodatkowy podział w odniesieniu do długoterminowej perspektywy czasowej, jeżeli przewiduje ***oddziaływania*** lub ***działania*** w okresie dłuższym niż 5 lat, aby, jeśli jest to konieczne, zapewnić użytkownikom ***oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju*** odpowiednie informacje.

79. Jeżeli w innych ESRS wymagane są różne definicje średnio- lub długoterminowych perspektyw czasowych w odniesieniu do konkretnych informacji podlegających ujawnianiu, pierwszeństwo mają definicje zawarte w tych ESRS.

80. W pewnych okolicznościach zastosowanie średnio- lub długoterminowych perspektyw czasowych określonych w pkt 77, prowadzi do uzyskania nieistotnych informacji, ponieważ jednostka wykorzystuje inną definicję na potrzeby (i) swoich procesów identyfikacji istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości,*** a także zarządzania nimi lub (ii) określania swoich ***działań*** i wyznaczania ***celów***. Okoliczności te mogą wynikać z cech charakterystycznych dla danej branży, takich jak przepływy środków pieniężnych i cykle koniunkturalne, oczekiwany czas trwania inwestycji kapitałowych, perspektywy czasowe, w których użytkownicy ***oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju*** przeprowadzają oceny, lub okresy planowania stosowane zazwyczaj w branży jednostki na potrzeby podejmowania decyzji. W takich okolicznościach jednostka może przyjąć inną definicję średnio- lub długoterminowych perspektyw czasowych (zob. ESRS 2 BP-2 pkt 9).

81. Odniesienia do „krótkoterminowych", „średnioterminowych" i „długoterminowych" w ESRS odnoszą się do perspektywy czasowej określonej przez daną jednostkę zgodnie z przepisami pkt 77–80.

7. Przygotowywanie i prezentacja informacji na temat zrównoważonego rozwoju

82. W niniejszym rozdziale przedstawiono ogólne wymogi, które należy stosować przy przygotowywaniu i prezentowaniu informacji na temat zrównoważonego rozwoju.

7.1 Prezentacja informacji porównawczych

83. Jednostka ujawnia informacje porównawcze za poprzedni okres w odniesieniu do wszystkich ***mierników*** ilościowych i kwot pieniężnych ujawnionych w bieżącym okresie. Jeżeli ma to znaczenie dla zrozumienia ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** za bieżący okres, jednostka ujawnia także informacje porównawcze na potrzeby ujawniania informacji o charakterze opisowym.

84. W przypadku gdy jednostka zgłasza informacje porównawcze, które różnią się od informacji zgłoszonych w poprzednim okresie, ujawnia:

    (a) różnicę między wartością zgłoszoną w poprzednim okresie a skorygowaną wartością porównawczą; oraz

    (b) powody skorygowania wartości.

85. Skorygowanie informacji porównawczych za jeden lub kilka poprzednich okresów w celu uzyskania porównywalności z okresem bieżącym jest niekiedy niewykonalne w praktyce. Na przykład nie zgromadzono danych w poprzednim okresie (poprzednich okresach) w sposób umożliwiający retrospektywne zastosowanie nowej definicji wskaźnika lub celu albo retrospektywne przekształcenie w celu skorygowania błędu dotyczącego poprzedniego okresu, a przeformułowanie może być niewykonalne w praktyce (zob. ESRS 2 BP-2). W przypadku gdy skorygowanie informacji porównawczych za jeden lub kilka poprzednich okresów jest niewykonalne w praktyce, jednostka ujawnia ten fakt.

86. Jeżeli w ramach ESRS odnośnie do wskaźnika lub punktu danych wymaga się od jednostki prezentacji większej liczby okresów porównawczych niż jeden, pierwszeństwo mają wymogi zawarte w tych ESRS.

7.2 Źródła oszacowań i niepewność wyników

87. Jeżeli ***mierniki*** ilościowe i kwoty pieniężne, w tym informacje dotyczące ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu (zob. rozdział 5 niniejszego standardu) nie mogą być mierzone bezpośrednio i możliwe jest jedynie ich oszacowanie, może wystąpić niepewność pomiaru.

88. Jednostka ujawnia informacje, aby umożliwić użytkownikom zrozumienie najistotniejszych niepewności mających wpływ na mierniki ilościowe i kwoty pieniężne zgłaszane w

oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju.

89. Wykorzystanie rozsądnych założeń i oszacowań, w tym analizy ***scenariuszowej*** lub analizy wrażliwości, jest zasadniczym elementem przygotowywania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem i nie podważa przydatności tych informacji, pod warunkiem że założenia i oszacowania zostaną odpowiednio opisane i wyjaśnione. Nawet w przypadku wysokiego poziomu niepewności pomiaru takie założenie lub oszacowanie niekoniecznie musiałoby uniemożliwiać zapewnienia przydatnych informacji lub spełnienia wymogu jakościowych cech informacji (zob. dodatek B do niniejszego standardu).

90. Dane i założenia stosowane przy sporządzaniu oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju muszą być w miarę możliwości zgodne z odpowiednimi danymi finansowymi i założeniami stosowanymi w sprawozdaniu finansowym jednostki.

91. W ramach niektórych ESRS wymaga się ujawniania informacji, takich jak wyjaśnienia dotyczące ewentualnych przyszłych zdarzeń o niepewnych wynikach. Oceniając, czy informacje dotyczące takich ewentualnych przyszłych zdarzeń są istotne, jednostka odnosi się do kryteriów określonych w rozdziale 3 niniejszego standardu i bierze pod uwagę:

    (a) potencjalne ***skutki finansowe*** zdarzeń (możliwy wynik);

    (b) dotkliwość i prawdopodobieństwo oddziaływań na ludzi lub środowisko wynikające z możliwych zdarzeń, z uwzględnieniem czynników dotkliwości określonych w pkt 45; oraz

    (c) pełen zakres możliwych wyników i prawdopodobieństwo możliwych wyników w tym zakresie.

92. Oceniając możliwe wyniki, jednostka bierze pod uwagę wszystkie istotne fakty i okoliczności, w tym informacje na temat wyników o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia i dużym oddziaływaniu, które w przypadku zagregowania mogłyby stać się istotne. Jednostka może na przykład być narażona na szereg rodzajów oddziaływania lub ryzyka, z których każdy mógłby spowodować ten sam rodzaj zakłóceń, takich jak zakłócenia w ***łańcuchu dostaw*** jednostki. Informacje na temat pojedynczego źródła ryzyka mogą nie być istotne, jeżeli wystąpienie zakłóceń pochodzących z tego źródła jest bardzo mało prawdopodobne. Informacje na temat łącznego ryzyka zakłóceń w ***łańcuchu dostaw*** ze wszystkich źródeł mogą być jednak istotne (zob. ESRS 2 BP-2).

7.3 Aktualizacja ujawnianych informacji w celu uwzględnienia zdarzeń, które nastąpiły po zakończeniu okresu sprawozdawczego

93. W niektórych przypadkach jednostka może otrzymać informacje po zakończeniu okresu sprawozdawczego, ale przed wydaniem zgody na opublikowanie sprawozdania z działalności. Jeżeli takie informacje zawierają dowody lub spostrzeżenia na temat warunków istniejących pod koniec okresu, jednostka, w stosownych przypadkach, aktualizuje oszacowania i ujawniane informacje na temat zrównoważonego rozwoju w świetle nowych informacji.

94. Jeżeli takie informacje zawierają dowody lub spostrzeżenia na temat istotnych transakcji, innych zdarzeń i warunków, które wystąpiły po zakończeniu okresu sprawozdawczego, jednostka, w stosownych przypadkach, przedstawia informacje opisowe wskazujące na istnienie, charakter i potencjalne konsekwencje tych zdarzeń po zakończeniu roku.

7.4 Zmiany w przygotowywaniu lub prezentacji informacji na temat zrównoważonego rozwoju

95. Określanie i obliczanie ***mierników***, w tym mierników stosowanych do ustalania ***celów*** i monitorowania postępów w ich osiągnięciu, musi być spójne na przestrzeni czasu. Jednostka przedstawia przeformułowane dane porównawcze, chyba że jest to niewykonalne w praktyce (zob. ESRS 2 BP-2), w przypadku gdy:

    (a) ponownie zdefiniowała lub zastąpiła wskaźnik lub cel;

(b) zidentyfikowała nowe informacje w odniesieniu do szacunkowych danych liczbowych ujawnionych w poprzednim okresie, a nowe informacje dostarczają dowodów na istnienie okoliczności w tym okresie.

7.5 Błędy sprawozdawcze w poprzednich okresach

96. Jednostka dokonuje korekty istotnych błędów dotyczących poprzedniego okresu, korygując kwoty porównawcze za poprzedni ujawniony okres (poprzednie ujawnione okresy), chyba że jest to niewykonalne w praktyce. Wymóg ten nie obejmuje okresów sprawozdawczych poprzedzających pierwszy rok stosowania ESRS przez jednostkę.

97. Błędami dotyczącymi poprzedniego okresu są pominięcia i zniekształcenia w ***oświadczeniu jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** za co najmniej jeden z poprzednich okresów. Takie błędy wynikają z niewykorzystywania lub niewłaściwego stosowania wiarygodnych informacji:

(a) dostępnych w momencie wydania zezwolenia na opublikowanie sprawozdania z działalności zawierającego oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju za te okresy; oraz

(b) co do których można było zasadnie oczekiwać, że uzyskano je i wzięto pod uwagę podczas przygotowywania ujawnianych informacji na temat zrównoważonego rozwoju zawartych w tych sprawozdaniach.

98. Takie błędy obejmują: skutki błędów matematycznych, błędy w stosowaniu definicji ***mierników*** lub ***celów***, przeoczenia lub błędną interpretację faktów oraz oszustwa.

99. Potencjalne błędy w bieżącym okresie wykryte w tym okresie koryguje się przed wydaniem zezwolenia na opublikowanie sprawozdania z działalności. Do wykrycia istotnych błędów dochodzi jednak niekiedy dopiero w kolejnym okresie.

100. Jeżeli ustalenie wpływu błędu na wszystkie poprzednie zaprezentowane okresy jest niewykonalne praktyce, jednostka przeformułowuje informacje porównawcze w celu skorygowania błędu od najwcześniejszej możliwej daty. Korygując ujawnione informacje za poprzedni okres, jednostka nie może brać pod uwagę spostrzeżeń wysuniętych z perspektywy czasu, ani przy dokonywaniu założeń na temat tego, jakie mogły być intencje kierownictwa w poprzednim okresie, ani oszacowując kwoty ujawnione w poprzednim okresie. Wymóg ten ma zastosowanie do korekty ujawnianych informacji odnoszących się zarówno do przeszłości, jak i przyszłości.

101. Korekty błędów odróżnia się od zmian w oszacowaniach. Oszacowania mogą wymagać skorygowania, gdy tylko pojawią się dodatkowe informacje (zob. ESRS 2 BP-2).

7.6 Sprawozdawczość skonsolidowana i zwolnienie jednostek zależnych

102. W przypadku sprawozdawczości jednostki na poziomie skonsolidowanym przeprowadza ona ocenę istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** dla całej skonsolidowanej grupy, niezależnie od struktury prawnej grupy. Jednostka zapewnia, aby wszystkie jednostki zależne zostały uwzględnione w sposób umożliwiający bezstronną identyfikację istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości. Kryteria i progi w zakresie oceny oddziaływań, ryzyka lub możliwości jako istotnych określa się na podstawie rozdziału 3 niniejszego standardu.

103. W przypadku gdy jednostka zidentyfikuje znaczące różnice między istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** na poziomie grupy a istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem lub możliwościami co najmniej jednej ze swoich jednostek zależnych, przedstawia stosowny opis oddziaływań, ryzyka i możliwości, odpowiednio, jednostki zależnej lub jednostek zależnych.

104. Oceniając, czy różnice między istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** na poziomie grupy a istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem lub możliwościami co najmniej jednej z jej jednostek zależnych są znaczące, jednostka może wziąć pod uwagę różne okoliczności,

takie jak kwestia, czy jednostka zależna lub jednostki zależne prowadzą działalność w innym sektorze niż reszta grupy, lub okoliczności odzwierciedlone w sekcji 3.7 *Poziom dezagregacji*.

7.7 Informacje niejawne i szczególnie chronione oraz informacje na temat własności intelektualnej, know-how lub wyników innowacji

105. Od jednostki nie wymaga się ujawniania ***informacji niejawnych*** ani ***informacji szczególnie chronionych***, nawet jeśli takie informacje uznaje się za istotne.

106. Ujawniając informacje na temat swojej ***strategii, planów*** i ***działań***, w przypadku gdy określona informacja dotycząca własności intelektualnej, know-how lub wyników innowacji jest istotna dla osiągnięcia celu wymogu dotyczącego ujawniania informacji, jednostka może jednak pominąć tę konkretną informację, jeżeli:

    (a) jest poufna w tym sensie, że jako całość lub w szczególnym zestawie i zbiorze jej elementów nie jest ogólnie znana ani łatwo dostępna dla osób z kręgów, które na ogół mają do czynienia z tym rodzajem informacji;

    (b) ma wartość handlową dlatego, że jest poufna; oraz

    (c) została poddana rozsądnym działaniom jednostki dla utrzymania jej w tajemnicy.

107. Jeżeli jednostka pomija ***informacje niejawne, informacje szczególnie chronione*** lub określoną informację dotyczącą własności intelektualnej, wiedzy fachowej lub wyników innowacji, ponieważ spełniają kryteria określone w poprzednim punkcie, spełnia dany wymóg dotyczący ujawniania informacji, ujawniając wszystkie inne wymagane informacje.

108. Jednostka podejmuje wszelkie uzasadnione wysiłki w celu zapewnienia, że poza pominięciem tych ***informacji niejawnych, informacji szczególnie chronionych*** lub tej konkretnej informacji dotyczącej własności intelektualnej, wiedzy fachowej lub wyników innowacji nie ucierpi ogólna przydatność danego ujawnienia.

7.8 Sprawozdawczość dotycząca możliwości

109. W przypadku sprawozdawczości dotyczącej ***możliwości*** ujawniane informacje powinny zawierać informacje opisowe umożliwiające czytelnikowi zrozumienie możliwości dla jednostki lub całego sektora. W przypadku sprawozdawczości dotyczącej możliwości jednostka uwzględnia ***istotność*** informacji, które należy ujawnić. W tym kontekście jednostka uwzględnia między innymi następujące czynniki:

    (a) czy obecnie możliwość wykorzystuje się i uwzględnia w ogólnej strategii, w odróżnieniu od ogólnej możliwości dla jednostki lub sektora; oraz

    (b) czy zasadne jest włączenie uwzględnienie ilościowych wskaźników ***antycypowanych skutków finansowych***, biorąc pod uwagę liczbę założeń, których mogłoby wymagać, i związaną z nimi niepewność.

8. Struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju

110. Niniejszy rozdział stanowi podstawę do przedstawienia informacji dotyczących ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** przygotowanych zgodnie z art. 19a i 29a dyrektywy 2013/34/UE (tj. ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju***) w ramach sprawozdania z działalności jednostki. Informacje te są przedstawiane w odrębnej sekcji sprawozdania z działalności, określanej jako oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju. Dodatek F *Przykład struktury oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS* zawarty w niniejszym standardzie stanowi przykład oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju strukturyzowanego zgodnie z wymogami niniejszego rozdziału.

8.1 Ogólne wymogi dotyczące prezentacji

111. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju należy przedstawić:

(a) w sposób umożliwiający rozróżnienie między informacjami wymaganymi na podstawie ich ujawnienia w ESRS a innymi informacjami zawartymi w sprawozdaniu z działalności; oraz

(b) w strukturze, która ułatwia dostęp do ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** w formacie czytelnym dla człowieka i nadającym się do odczytu maszynowego oraz jego zrozumienie.

8.2 Treść i struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju

112. Z wyjątkiem możliwości włączenia informacji przez odniesienie zgodnie z sekcją 9.1 *Włączenie przez odniesienie* niniejszego standardu jednostka zgłasza wszystkie mające zastosowanie ujawniane informacje wymagane w ESRS zgodnie z rozdziałem 1 niniejszego standardu w specjalnej sekcji sprawozdania z działalności.

113. Jednostka uwzględnia w swoim ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** informacje ujawniane zgodnie z art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852[8] i rozporządzeniami delegowanymi Komisji, które określają treść tych informacji i inne sposoby ich ujawniania. Jednostka zapewnia, aby te ujawniane informacje były możliwe do wyodrębnienia w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju. Ujawniane informacje dotyczące każdego z celów środowiskowych określonych w rozporządzeniu (UE) 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje przedstawia się razem w wyraźnie oznaczonej części środowiskowej oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Takie ujawniane informacje nie podlegają przepisom ESRS, z wyjątkiem niniejszego punktu i pkt 115 zdanie pierwsze niniejszego standardu.

114. Jeżeli jednostka uwzględnia w swoim ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** dodatkowe informacje ujawniane na podstawie (i) innych przepisów, które nakładają na jednostkę obowiązek ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju, lub (ii) ogólnie przyjętych standardów i ram sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym nieobowiązkowych wytycznych i sektorowych wytycznych, opublikowanych przez inne organy ustanawiające normy (takich jak materiały techniczne wydane przez Międzynarodową Radę ds. Standardów w zakresie Zrównoważoności lub Globalną Inicjatywę Sprawozdawczą), ujawniane informacje tego typu:

a) są wyraźnie określone przez odpowiednie odniesienie do powiązanych przepisów, standardów lub ram (zob. ESRS 2 BP-2, pkt 15);

b) spełniają wymogi dotyczące jakościowych cech informacji określone w rozdziale 2 niniejszego standardu i dodatku B do niego.

115. Jednostka opracowuje swoje ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** w formie czterech części w następującej kolejności: informacje ogólne, informacje środowiskowe (w tym ujawnienia zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE) 2020/852), informacje dotyczące kwestii społecznych i informacje dotyczące rządzenia. Zgodnie z postanowieniami sekcji 3.6 *Istotne oddziaływania lub ryzyko wynikające z działań ukierunkowanych na kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem* niniejszego standardu, w przypadku gdy informacje podane w jednej części zawierają informacje, które należy podać w innej części, jednostka może odnieść się w jednej części do informacji przedstawionych w innej części, unikając powielania. Jednostka może stosować szczegółową strukturę przedstawioną w dodatku F do niniejszego standardu.

116. Ujawniane informacje wymagane przez sektorowe ESRS pogrupowano według obszarów sprawozdawczości oraz, w stosownych przypadkach, według tematu dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Informacje te przedstawia się wraz z informacjami ujawnianymi zgodnie z wymogami ESRS 2 i odpowiednich tematycznych ESRS.

[8] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

117. Jeżeli jednostka przygotowuje istotne ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów zgodnie z pkt 11, zgłasza te ujawnienia wraz z najistotniejszymi informacjami obejmującymi wszystkie sektory oraz związanymi z określonymi sektorami.

9. Powiązania z innymi częściami sprawozdawczości przedsiębiorstw i odpowiednimi informacjami

118. Jednostka dostarcza informacje umożliwiające użytkownikom jej ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie powiązań między różnymi informacjami zawartymi w oświadczeniu oraz powiązań między informacjami zawartymi w oświadczeniu a innymi informacjami ujawnianymi przez jednostkę w innych częściach jej sprawozdawczości.

9.1 Włączenie przez odniesienie

119. O ile spełniono warunki określone w pkt 120, informacje określone w wymogu dotyczącym ujawniania informacji związanym z ESRS, w tym konkretny punkt danych określony w wymogu dotyczącym ujawniania informacji, mogą zostać włączone do ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** przez odniesienie do:

    (a) innej sekcji sprawozdania z działalności;

    (b) sprawozdania finansowego;

    (c) oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego (jeżeli nie jest ono częścią sprawozdania z działalności);

    (d) sprawozdania o wynagrodzeniach wymaganego na mocy dyrektywy 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[9];

    (e) uniwersalnego dokumentu rejestracyjnego, o którym mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) 2017/1129[10]; oraz

    (f) informacji podawanych do wiadomości publicznej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (informacji ujawnianych w ramach trzeciego filaru)[11]. Jeżeli jednostka włącza przez odniesienie informacje z ujawnień w ramach trzeciego filaru, musi zapewnić, że informacje te odpowiadają zakresowi konsolidacji zastosowanemu w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** w drodze uzupełnienia włączonych informacji o dodatkowe elementy, jeśli jest to konieczne.

120. Jednostka może włączać informacje przez odniesienie do dokumentów lub ich części wymienionych w pkt 119, pod warunkiem że ujawnienia włączone przez odniesienie:

    (a) stanowią odrębny element informacji i są wyraźnie określone w danym dokumencie jako odnoszące się do odpowiedniego wymogu dotyczącego ujawniania informacji lub odpowiedniego konkretnego punktu danych określonego w wymogu dotyczącym ujawniania informacji;

    (b) są publikowane przed sprawozdaniem z działalności lub w tym samym czasie co sprawozdanie z działalności;

    (c) są w tym samym języku, co ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju***;

    (d) podlegają co najmniej takiemu samemu poziomowi gwarancji jak oświadczenie

[9] Dyrektywa 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym (Dz.U. L 184 z 14.7.2007, s. 17).

[10] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE (Dz.U. L 168 z 30.6.2017, s. 12).

[11] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

dotyczące zrównoważonego rozwoju; oraz

(e) spełniają takie same wymogi techniczne w zakresie transformacji cyfrowej jak oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju.

121. O ile spełniono warunki ustanowione w pkt 120, informacje określone w wymogach dotyczących ujawniania informacji związanych z ESRS, w tym konkretny punkt danych określony w wymogach dotyczących ujawniania informacji, mogą zostać włączone do ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** przez odniesienie do sprawozdania jednostki sporządzonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1221/2009 w sprawie systemu ekozarządzania i audytu UE (EMAS)[12]. W takim przypadku jednostka zapewnia, aby informacje włączone przez odniesienie zostały przedstawione z wykorzystaniem tej samej podstawy sporządzenia informacji dotyczących ESRS, w tym zakresu konsolidacji i traktowania informacji dotyczących ***łańcucha wartości***.

122. Przygotowując ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** z wykorzystaniem włączenia przez odniesienie, jednostka uwzględnia ogólną spójność zgłaszanych informacji i zapewnia, aby włączenie przez odniesienie nie pogarszało czytelności oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Dodatek G *Przykład włączenia przez odniesienie* do niniejszego standardu ilustruje włączenie przez odniesienie (zob. ESRS 2 BP-2).

9.2 Odpowiednie informacje i związek ze sprawozdaniem finansowym

123. Jednostka opisuje związki między różnymi informacjami. Czynność ta może wymagać połączenia opisowych informacji dotyczących rządzenia, strategii i zarządzania ryzykiem z powiązanymi ***miernikami*** i ***celami***. Na przykład, przedstawiając powiązane informacje, jednostka może być zmuszona do wyjaśnienia skutku lub prawdopodobnego skutku swojej strategii dla sprawozdania finansowego lub planów finansowych lub wyjaśnić, w jaki sposób jej strategia odnosi się do mierników i celów stosowanych do pomiaru postępów w stosunku do wyników. Ponadto jednostka może być zmuszone do wyjaśnienia, w jaki sposób jej wykorzystanie ***zasobów naturalnych*** i zmiany w ***łańcuchu dostaw*** mogłyby zwiększyć, zmienić lub ograniczyć jej istotne ***oddziaływania, ryzyko*** i ***możliwości.*** Jednostka może być zmuszona do powiązania tych informacji z informacjami na temat obecnych lub antycypowanych skutków finansowych w odniesieniu do kosztów produkcji, ze swoją strategiczną reakcją w celu złagodzenia takich oddziaływań lub ryzyka oraz z powiązaną inwestycją w nowe składniki aktywów. Jednostka może również być zmuszona do powiązania informacji opisowych z powiązanymi mierników i celami oraz z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym. Informacje opisujące związki muszą być jasne i zwięzłe.

124. Jeżeli ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** obejmuje kwoty pieniężne lub inne ilościowe punkty danych, które przekraczają próg ***istotności*** i które są bezpośrednio przedstawione w sprawozdaniu finansowym (bezpośredni związek między informacjami ujawnionymi w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju a informacjami ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym), jednostka zamieszcza odniesienie do stosownego punktu sprawozdania finansowego, w którym można znaleźć odpowiednie informacje.

125. ***Oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** może zawierać kwoty pieniężne lub inne ilościowe punkty danych, które przekraczają próg ***istotności*** i które stanowią agregację lub część kwot pieniężnych lub danych ilościowych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym jednostki (pośredni związek między informacjami ujawnionymi w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju a informacjami ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym). W takim przypadku jednostka wyjaśnia sposób, w jaki te kwoty lub punkty danych w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju odnoszą się do najistotniejszych kwot przedstawionych w sprawozdaniu finansowym. To ujawnienie zawiera odniesienie do pozycji lub do stosownych punktów sprawozdania finansowego, w których można znaleźć odpowiednie informacje. W stosownych przypadkach można przestawić

[12] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

uzgodnienie, które może być sporządzone w formie tabeli.

126. W przypadku informacji nieobjętych pkt 124 i 125 jednostka wyjaśnia w oparciu o próg istotności spójność znaczących danych, założeń i informacji jakościowych zawartych w jej ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** z odpowiednimi danymi, założeniami i informacjami jakościowymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym. Taka sytuacja może wystąpić, gdy oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju obejmuje:

    (a) kwoty pieniężne lub inne dane ilościowe powiązane z kwotami pieniężnymi lub innymi danymi ilościowymi przedstawionymi w sprawozdaniu finansowym; lub

    (b) informacje jakościowe powiązane z informacjami jakościowymi przedstawionymi w sprawozdaniu finansowym.

127. Spójność wymagana w pkt 126 dotyczy poziomu pojedynczego punktu danych i obejmuje odniesienie do odpowiedniej pozycji lub punktu informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego. Jeżeli znaczące dane, założenia i informacje jakościowe nie są spójne, jednostka stwierdza ten fakt i wyjaśnia jego przyczynę.

128. Przykładami pozycji, w odniesieniu do których wymagane jest wyjaśnienie zawarte w pkt 126, są:

    (a) pozycje, w których ten sam wskaźnik jest przedstawiany od dnia sprawozdawczego w sprawozdaniu finansowym oraz jako prognoza na przyszłe okresy w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju***; oraz

    (b) pozycje, w których prognozy makroekonomiczne lub biznesowe są wykorzystywane do opracowania ***wskaźników*** w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** i gdy są również adekwatne przy szacowaniu wartości odzyskiwalnej aktywów, kwoty zobowiązań lub rezerw w sprawozdaniach finansowych.

129. Tematyczne ESRS oraz sektorowe ESRS mogą obejmować wymogi dotyczące uwzględnienia uzgodnień lub przedstawienia spójności danych i założeń w odniesieniu do konkretnych wymogów dotyczących ujawniania informacji. W takich przypadkach pierwszeństwo mają wymogi zawarte we wspomnianych ESRS.

10 Przepisy przejściowe

10.1 Przepis przejściowy związany z ujawnianiem informacji dotyczących poszczególnych podmiotów

---

130. Oczekuje się, że zakres, w jakim ***kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem*** są objęte ESRS, będzie ewoluował w miarę opracowywania kolejnych wymogów dotyczących ujawniania informacji. W związku z tym potrzeba ujawniania informacji dotyczących poszczególnych podmiotów prawdopodobnie zmniejszy się z czasem, w szczególności w wyniku przyjęcia w przyszłości standardów sektorowych.

131. Określając ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów, jednostka może przyjąć środki przejściowe dotyczące przygotowania tych informacji w pierwszych trzech rocznych ***oświadczeniach dotyczących zrównoważonego rozwoju***, przy czym zgodnie z tymi środkami przejściowymi jednostka w pierwszej kolejności może:

    (a) wprowadzić do swojej sprawozdawczości ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów, które zgłosiła w poprzednich okresach, jeżeli ujawniane informacje, o których mowa, posiadają jakościowe cechy informacji, o których mowa w rozdziale 2 niniejszego standardu, lub są dostosowane do tych cech; oraz

    (b) uzupełniać ujawniane informacje, przygotowane na podstawie tematycznych ESRS, o odpowiedni zestaw dodatkowych informacji ujawnianych w celu uwzględnienia ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, które są istotne dla jednostki w jej sektorze lub sektorach, z wykorzystaniem dostępnych najlepszych praktyk lub dostępnych ram lub standardów sprawozdawczości, takich jak wytyczne branżowe MSSF i sektorowe standardy Globalnej Inicjatywy Sprawozdawczej.

10.2 Przepis przejściowy związany z rozdziałem 5 Łańcuch wartości

132. Jeżeli w odniesieniu do pierwszych trzech lat sprawozdawczości jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju prowadzonej zgodnie z ESRS nie wszystkie niezbędne informacje dotyczące jej ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu są dostępne, jednostka wyjaśnia działania podjęte w celu uzyskania niezbędnych informacji dotyczących jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, powody, dla których nie wszystkie niezbędne informacje mogły zostać uzyskane, oraz plany jednostki dotyczące uzyskania niezbędnych informacji w przyszłości.

133. W odniesieniu do pierwszych trzech lat sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS, w celu uwzględnienia trudności, jakie jednostki mogą napotkać w gromadzeniu informacji od podmiotów w całym swoim ***łańcuchu wartości*** oraz w celu ograniczenia obciążenia MŚP w łańcuchu wartości:

    (a) ujawniając informacje na temat ***polityk, działań*** i ***celów*** zgodnie z ESRS2 i innymi ESRS, jednostka może ograniczyć informacje dotyczące łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu do informacji dostępnych wewnętrznie, takich jak dane już dostępne jednostce i informacje publicznie dostępne; oraz

    (b) ujawniając ***mierniki***, jednostka nie jest zobowiązana do uwzględniania informacji dotyczących łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, z wyjątkiem punktów danych pochodzących z innych przepisów UE, wymienionych w dodatku B do ESRS 2.

134. Pkt 132 i 133 mają zastosowanie niezależnie od tego, czy dany ***podmiot łańcucha wartości*** jest MŚP.

135. Począwszy od czwartego roku sprawozdawczości na podstawie ESRS jednostka uwzględnia informacje dotyczące ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu zgodnie z pkt 63. W tym kontekście informacje wymagane w ESRS, które należy uzyskać od jednostek MŚP w łańcuchu wartości jednostki na wyższym lub niższym szczeblu, nie będą wykraczać poza treść przyszłego ESRS dotyczącego MŚP notowanych na giełdzie.

10.3 Przepis przejściowy związany z sekcją 7.1 Prezentacja informacji porównawczych

136. Aby ułatwić zastosowanie niniejszego standardu po raz pierwszy, jednostka nie jest zobowiązana do ujawniania informacji porównawczych wymaganych w sekcji 7.1 *Prezentacja informacji porównawczych* w pierwszym roku przygotowywania ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** w ramach ESRS. W odniesieniu do wymogów dotyczących ujawniania informacji wymienionych w dodatku C *Wykaz stopniowo wprowadzanych wymogów dotyczących ujawniania informacji* niniejszy przepis przejściowy ma zastosowanie w odniesieniu do pierwszego roku obowiązkowego stosowania stopniowo wprowadzanego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

10.4 Przepis przejściowy: Wykaz wprowadzanych stopniowo wymogów dotyczących ujawniania informacji

137. W dodatku C *Wykaz stopniowo wprowadzanych wymogów dotyczących ujawniania informacji* do niniejszego standardu określono zestaw stopniowo wdrażanych przepisów dotyczących wymogów w zakresie ujawniania informacji lub punktów danych przewidzianych w wymogach w zakresie ujawniania informacji ujętych w ESRS, które można pominąć lub które nie mają zastosowania w pierwszym roku lub latach przygotowania ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** na podstawie ESRS.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 1 i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

Ujawnianie informacji dotyczących poszczególnych podmiotów

AR 1. Ujawnianie informacji dotyczących poszczególnych podmiotów umożliwia ***użytkownikom*** zrozumienie ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** jednostki w odniesieniu do kwestii z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej lub zarządzania.

AR 2. Opracowując ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów, jednostka zapewnia, aby:

(a) ujawniane informacje odznaczały się jakościowymi cechami informacji określonymi w rozdziale 2 *Cechy jakościowe informacji*; oraz

(b) ujawniane informacje zawierały, w stosownych przypadkach, wszystkie istotne informacje związane z obszarami sprawozdawczości w zakresie rządzenia; strategii; zarządzania ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i ***możliwościami***; oraz ***mierników*** i ***celów*** (zob. ESRS 2 rozdziały 2–5).

AR 3. Określając przydatność ***wskaźników*** z perspektywy uwzględniania w swoich ujawnieniach dotyczących poszczególnych podmiotów, jednostka ustala, czy:

(a) wybrane przez nią wskaźniki wyników umożliwiają wgląd w:

i. skuteczność jej praktyk odnośnie do ograniczania negatywnych skutków lub zwiększania pozytywnych skutków dla ludzi i środowiska (w zakresie oddziaływań); lub

ii. prawdopodobieństwo, że stosowane przez nią praktyki będą miały ***skutki finansowe*** w odniesieniu do jednostki (w zakresie ***ryzyka*** i ***możliwości***);

(b) zmierzone wyniki są wystarczająco wiarygodne, to znaczy, że nie wiążą się z nadmierną liczbą założeń i niewiadomych, które sprawiłyby, że wskaźniki byłyby zbyt przypadkowe, aby zapewnić wierne odzwierciedlenie; oraz

(c) dostarczyła wystarczających informacji kontekstowych, aby właściwie zinterpretować wskaźniki wyników, oraz czy różnice w takich informacjach kontekstowych mogą oddziaływać na porównywalność wskaźników na przestrzeni czasu.

AR 4. Opracowując swoje ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów, jednostka starannie analizuje:

(a) porównywalność między jednostkami przy dalszym zapewnianiu przydatności przekazywanych informacji, z uwzględnieniem faktu, że porównywalność w przypadku ujawnień dotyczących poszczególnych podmiotów może być ograniczona. Jednostka rozważa, czy dostępne i odpowiednie ramy, inicjatywy, standardy sprawozdawczości i wskaźniki referencyjne (takie jak materiały techniczne wydane przez Międzynarodową Radę ds. Standardów w zakresie Zrównoważoności lub Globalną Inicjatywę Sprawozdawczą) zapewniają elementy, które mogą w jak największym stopniu służyć wspieraniu porównywalności. oraz

(b) porównywalność na przestrzeni czasu: spójność metod i ujawnianych informacji ma zasadnicze znaczenie w zakresie osiągania porównywalności na przestrzeni czasu.

AR 5. Dalsze wytyczne odnośnie do opracowywania ujawnień dotyczących poszczególnych podmiotów można znaleźć dzięki uwzględnieniu informacji wymaganych na podstawie tematycznych ESRS dotyczących podobnych ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***.

Podwójna istotność

Zainteresowane strony i ich znaczenie dla procesu oceny istotności

AR 6. Oprócz kategorii zainteresowanych stron wymienionych w pkt 22 wspólne kategorie ***zainteresowanych stron*** to: ***pracownicy*** i inne osoby świadczące pracę, ***dostawcy***, ***konsumenci***, klienci, ***użytkownicy końcowi***, społeczności lokalne oraz osoby podatne na zagrożenia i organy publiczne, w tym organy regulacyjne, organy nadzoru i banki centralne.

AR 7. Przyrodę można traktować jako cichą ***zainteresowaną stronę***. W takim przypadku dane ekologiczne i dane dotyczące ochrony gatunków mogą wspierać ocenę ***istotności*** sporządzoną przez jednostkę.

AR 8. Informacje na potrzeby oceny ***istotności*** wynikają z dialogu z zainteresowanymi stronami, na które jednostka wywiera wpływ. Jednostka może współpracować z ***zainteresowanymi stronami***, na które wywiera wpływ, lub ich przedstawicielami (takimi jak ***pracownicy*** lub związki zawodowe), wraz z użytkownikami sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju i innymi ekspertami, aby przekazywać opinie lub informacje zwrotne na temat swoich wniosków dotyczących jej istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości***.

Ocena istotności oddziaływania

AR 9. Oceniając ***istotność oddziaływania*** i określając istotne kwestie podlegające zgłoszeniu, jednostka bierze pod uwagę następujące trzy kroki:

(a) zrozumienie kontekstu w odniesieniu do jej oddziaływań, w tym jej działalności, relacji biznesowych i ***zainteresowanych stron***;

(b) określenie rzeczywistych i potencjalnych oddziaływań (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), w tym dzięki współpracy z zainteresowanymi stronami i ekspertami. Na tym etapie jednostka może opierać się na badaniach naukowych i analitycznych dotyczących oddziaływań na ***kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem***;

(c) ocenę istotności jej rzeczywistych i potencjalnych oddziaływań i określenie istotnych kwestii. Na tym etapie jednostka przyjmuje progi w celu określenia, które z rodzajów wywieranych przez nią oddziaływań zostaną uwzględnione w jej ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju***.

Charakterystyka dotkliwości

AR 10. Dotkliwość określa się za pomocą następujących czynników:

(a) skala: jak poważne jest negatywne oddziaływanie lub jak korzystne jest pozytywne oddziaływanie dla ludzi lub środowiska;

(b) zakres: jak powszechne są negatywne lub pozytywne oddziaływania. W przypadku oddziaływań na środowisko zasięg można rozumieć jako zakres szkody w środowisku lub granice obszaru geograficznego. W przypadku oddziaływań na ludzi zasięg można rozumieć jako liczbę osób, na które wywierany jest negatywny wpływ; oraz

(c) nieodwracalny charakter: to, czy i w jaki stopniu można niwelować negatywne oddziaływania, tj. przywrócić środowisko lub osoby, na które jednostka wywiera wpływ, do stanu pierwotnego.

AR 11. Każda z trzech cech (skala, zasięg i nienaprawialny charakter) może sprawić, że negatywne oddziaływanie będzie poważne. W przypadku potencjalnego negatywnego oddziaływania na prawa człowieka dotkliwość oddziaływania ma pierwszeństwo przed jego prawdopodobieństwem.

Oddziaływania związane z jednostką

AR 12. Tytułem ilustracji:

(a) jeżeli jednostka wykorzystuje w swoich produktach kobalt, który jest wydobywany z wykorzystaniem pracy dzieci, negatywne oddziaływanie (tj. praca dzieci) jest związane z produktami jednostki poprzez poziomy ***relacji biznesowych*** w jej łańcuchu wartości na wyższym szczeblu. Relacje te obejmują hutę i przedsiębiorstwo

handlujące minerałami oraz przedsiębiorstwo górnicze wykorzystujące pracę dzieci; oraz

(b) jeżeli jednostka udziela przedsiębiorstwu pożyczek finansowych na działalność gospodarczą, która – naruszając uzgodnione standardy – prowadzi do skażenia wody i gruntów otaczających operacje, to negatywne oddziaływanie jest związane z jednostką poprzez jej związek z przedsiębiorstwem, któremu udziela pożyczek.

Ocena istotności finansowej

AR 13. Poniżej przedstawiono przykłady tego, w jaki sposób oddziaływania i ***zależności*** są źródłami ***ryzyka*** lub ***możliwości***:

(a) gdy ***model biznesowy*** jednostki zależy od zasobu naturalnego – np. wody – prawdopodobnie wpłyną na niego zmiany jakości, dostępności i ustalania cen tego zasobu;

(b) gdy działalność jednostki powoduje negatywne oddziaływania, np. dla społeczności lokalnych, działalność ta może podlegać bardziej rygorystycznym regulacjom rządowym lub oddziaływanie może mieć konsekwencje dla jej reputacji. Konsekwencje te mogą mieć negatywny wpływ na markę jednostki i mogą pojawić się wyższe koszty rekrutacji; oraz

(c) gdy partnerzy biznesowi jednostki są narażeni na istotne ryzyko związane ze zrównoważonym rozwojem, jednostka może być również narażona na związane z tym konsekwencje.

AR 14. Identyfikacja ***ryzyka*** i ***możliwości***, które mają wpływ lub co do których można racjonalnie oczekiwać, że będą miały istotny wpływ na sytuację finansową jednostki, jej wyniki finansowe, przepływy pieniężne, dostęp do finansowania lub koszt kapitału w krótko-, średnio- lub długoterminowej perspektywie czasowej, jest punktem wyjścia do oceny ***istotności finansowej***. W tym kontekście jednostka rozważa:

(a) istnienie ***zależności*** od zasobów naturalnych i społecznych jako źródeł ***skutków finansowych*** (zob. pkt 50);

(b) ich klasyfikacja jako źródeł:

i. ryzyka (przyczyniającego się do ujemnego odchylenia w przyszłych oczekiwanych wpływach środków pieniężnych lub zwiększenia odchylenia w przyszłych oczekiwanych wypływach środków pieniężnych lub ujemnego odchylenia od oczekiwanej zmiany kapitału nieujętego w sprawozdaniu finansowym); lub

ii. możliwości (przyczyniających się do dodatniego odchylenia w przyszłych oczekiwanych wpływach środków pieniężnych lub zmniejszenia odchylenia w przyszłych wypływach środków pieniężnych lub dodatniego odchylenia od oczekiwanej zmiany kapitału nieujętego w sprawozdaniu finansowym).

AR 15. Po zidentyfikowaniu przez jednostkę jej ***ryzyka*** i ***możliwości***, ustala ona, które z nich są istotne na potrzeby sprawozdawczości. W tym celu wykorzystuje się połączenie (i) prawdopodobieństwa wystąpienia i (ii) potencjalnej skali ***skutków finansowych*** określonych na podstawie odpowiednich progów. Na tym etapie rozważa się wkład tego ryzyka i tych możliwości w skutki finansowe w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej na podstawie:

(a) ***scenariuszy***/prognoz, których wystąpienie uznaje się za możliwe; oraz

(b) potencjalnych skutków finansowych dotyczących ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, wynikających z sytuacji poniżej progu „bardziej prawdopodobne niż nie” albo z aktywów/pasywów nieodzwierciedlonych (lub jeszcze nieodzwierciedlonych) w sprawozdaniu finansowym. Obejmuje to:

i. potencjalne sytuacje, które w następstwie wystąpienia przyszłych zdarzeń mogą wpłynąć na potencjał generowania przepływów pieniężnych;

ii. kapitał, którego z punktu widzenia rachunkowości i sprawozdawczości finansowej nie uznaje się za aktywa, ale który ma znaczący wpływ na wyniki finansowe, taki jak kapitał naturalny, intelektualny (organizacyjny), ludzki, społeczny i relacyjny; oraz

iii. możliwe przyszłe zdarzenia, które mogą mieć wpływ na kształtowanie się takich rodzajów kapitału.

Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem, które należy uwzględnić w ocenie istotności

AR 16. Przeprowadzając ocenę ***istotności***, jednostka uwzględnia poniższy wykaz kwestii związanych ze ***zrównoważonym rozwojem*** uwzględnionych w tematycznym ESRS. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej przez jednostkę oceny istotności (zob. ESRS 2 IRO-1) dana kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem ze wspomnianego wykazu zostanie uznana za istotną, jednostka składa sprawozdanie zgodnie z odpowiednimi wymogami dotyczącymi ujawniania informacji określonymi w odpowiednich tematycznych ESRS. Korzystanie z tego wykazu nie zastępuje procesu określania istotnych kwestii. Wykaz ten jest narzędziem wspierającym ocenę istotności przeprowadzaną przez jednostkę. Przy określaniu istotnych kwestii jednostka nadal musi uwzględniać swoje szczególne okoliczności. Jednostka, w stosownych przypadkach, sporządza również ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów w zakresie istotnych***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** nieobjętych ESRS zgodnie z opisem w pkt 11 niniejszego standardu.

Tematyczne ESRS	**Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem tematycznych ESRS**		
	Temat	**Podtemat**	**Mniejsze jednostki tematyczne**
ESRS E1	Zmiana klimatu	• Przystosowanie się do zmiany klimatu • Łagodzenie zmiany klimatu • Energia	
ESRS E2	Zanieczyszczenie	• Zanieczyszczenie powietrza • Zanieczyszczenie wody • Zanieczyszczenie gleby • Zanieczyszczenie organizmów żywych i zasobów żywnościowych • Substancje potencjalnie niebezpieczne • Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy • Mikrodrobiny plastiku	
ESRS E3	Woda i zasoby morskie	• Woda • Zasoby morskie	• Zużycie wody • Pobory wody • Zrzuty wody • Zrzuty wody do oceanów • Wydobycie i wykorzystanie zasobów morskich

Tematyczne ESRS	Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem tematycznych ESRS		
	Temat	**Podtemat**	**Mniejsze jednostki tematyczne**
ESRS E4	Różnorodność biologiczna i ekosystemy	• Bezpośrednie czynniki oddziaływania na utratę bioróżnorodności	• Zmiana klimatu • Zmiana sposobu użytkowania gruntów, zmiana sposobu użytkowania wód słodkich i mórz • Bezpośrednia eksploatacja • Inwazyjne gatunki obce • Zanieczyszczenie • Inne
		• Oddziaływanie na stan gatunków	Przykłady: • Wielkość populacji danego gatunku • Zagrożenie globalnym wyginięciem gatunku
		• Oddziaływanie na zasięg i stan ekosystemów	Przykłady: • Degradacja gruntów • Pustynnienie • Uszczelnianie gleby
		• Oddziaływanie na usługi ekosystemowe i zależności od nich	
ESRS E5	Gospodarka o obiegu zamkniętym	• Wpływy zasobów, w tym wykorzystanie zasobów • Wypływy zasobów związane z produktami i usługami • Odpady	
ESRS S1	Własni pracownicy	• Warunki pracy	• Bezpieczeństwo zatrudnienia • Czas pracy • Odpowiednia płaca • Dialog społeczny • Wolność zrzeszania się, istnienie rad zakładowych oraz prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa • Rokowania zbiorowe, w tym odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi • Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym • Bezpieczeństwo i higiena pracy
		• Równe traktowanie i równość szans dla wszystkich	• Równouprawnienie płci i równość wynagrodzeń za pracę o takiej samej wartości • Szkolenia i rozwój umiejętności • Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami • Środki zapobiegania przemocy i nękaniu w miejscu pracy • Różnorodność
		• Inne prawa związane z pracą	• Praca dzieci • Praca przymusowa • Odpowiednie warunki mieszkaniowe • Prywatność

Tematyczne ESRS	Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem tematycznych ESRS		
	Temat	**Podtemat**	**Mniejsze jednostki tematyczne**
ESRS S2	Pracownicy w łańcuchu wartości	• Warunki pracy	• Bezpieczeństwo zatrudnienia • Czas pracy • Odpowiednia płaca • Dialog społeczny • Wolność zrzeszania się, w tym istnienie rad zakładowych • Rokowania zbiorowe • Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym • Bezpieczeństwo i higiena pracy
		• Równe traktowanie i równość szans dla wszystkich	• Równouprawnienie płci i równość wynagrodzeń za pracę o takiej samej wartości • Szkolenia i rozwój umiejętności • Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami • Środki zapobiegania przemocy i nękaniu w miejscu pracy • Różnorodność
		• Inne prawa związane z pracą	• Praca dzieci • Praca przymusowa • Odpowiednie warunki mieszkaniowe • Woda i warunki sanitarne • Prywatność
ESRS S3	Dotknięte społeczności	• Prawa gospodarcze, społeczne i kulturalne społeczności	• Odpowiednie warunki mieszkaniowe • Odpowiednia żywność • Woda i warunki sanitarne • Oddziaływanie na grunty • Oddziaływanie na bezpieczeństwo
		• Prawa obywatelskie i polityczne społeczności	• Wolność wypowiedzi • Wolność zgromadzania się • Oddziaływanie na obrońców praw człowieka
		• Prawa ludności rdzennej	• Wcześniejsza, dobrowolna i świadoma zgoda • Samostanowienie • Prawa kulturalne
ESRS S4	Konsumenci i użytkownicy końcowi	• Oddziaływanie informacji na konsumentów lub użytkowników końcowych	• Prywatność • Wolność wypowiedzi • Dostęp do informacji (wysokiej jakości)
		• Bezpieczeństwo osobiste konsumentów lub użytkowników końcowych	• Bezpieczeństwo i higiena pracy • Bezpieczeństwo osoby • Ochrona dzieci
		• Włączenie społeczne konsumentów lub użytkowników końcowych	• Niedyskryminacja • Dostęp do produktów i usług • Odpowiedzialne praktyki marketingowe

Tematyczne ESRS	Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem tematycznych ESRS		
	Temat	**Podtemat**	**Mniejsze jednostki tematyczne**
ESRS G1	Prowadzenie działalności gospodarczej	• Kultura korporacyjna • Ochrona sygnalistów • Dobrostan zwierząt • Zaangażowanie polityczne • Zarządzanie stosunkami z dostawcami, w tym praktyki płatnicze	
		• Korupcja i przekupstwo	• Zapobieganie oraz wykrywanie, w tym szkolenie • Incydenty

Oszacowanie z wykorzystaniem średnich sektorowych i wskaźników zastępczych

AR 17. Jeśli jednostka nie może zgromadzić informacji dotyczących ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu zgodnie z wymogami pkt 63 po podjęciu uzasadnionych starań w tym celu, oszacowuje informacje podlegające zgłoszeniu, korzystając ze wszystkich racjonalnych i możliwych do udokumentowania informacji, które są dla niej dostępne na dzień sprawozdawczy bez ponoszenia nadmiernych kosztów lub wysiłków. Należą do nich między innymi informacje wewnętrzne i zewnętrzne, takie jak dane ze źródeł pośrednich, dane dotyczące średniej sektorowej, analizy próbek, dane rynkowe i dotyczące porównywanych grup, inne wskaźniki zastępcze lub dane oparte na wydatkach.

Treść i struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju

AR 18. Ilustracją dla pkt 115 w sekcji 8.2 *Treść i struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju* w niniejszym standardzie jest jednostka, która uwzględniając w tej samej ***polityce*** kwestie środowiskowe i społeczne, może stosować wzajemne odniesienia. Oznacza to, że jednostka może przedstawić politykę w jej ujawnieniach informacji dotyczących środowiska i zamieścić do niej odniesienie w odpowiednich ujawnieniach dotyczących kwestii społecznych lub odwrotnie. Dozwolona jest skonsolidowana prezentacja ***polityk*** w odniesieniu do różnych tematów.

Dodatek B: Jakościowe cechy informacji

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 1 i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu. W niniejszym dodatku określono cechy jakościowe, które mają informacje przedstawione w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** sporządzonym zgodnie z ESRS.

Przydatność

QC 1. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju są przydatne, jeżeli mogą mieć wpływ na decyzje użytkowników zgodnie z zasadą ***podwójnej istotności*** (zob. rozdział 3 niniejszego standardu).

QC 2. Informacje mogą mieć wpływ na decyzję, nawet jeśli niektórzy użytkownicy nie zdecydują się z nich skorzystać lub uzyskali je już z innych źródeł. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju mogą oddziaływać na decyzje użytkowników, jeśli mają wartość prognostyczną,

potwierdzającą lub obie. Informacja ma wartość prognostyczną, jeśli można wykorzystać ją jako wkład w procesy wykorzystywane przez użytkowników w celu przewidywania przyszłych wyników. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju nie muszą być przewidywaniem ani prognozą, aby miały wartość prognostyczną, a raczej mają wartość prognostyczną, jeśli są wykorzystywane przez użytkowników do tworzenia własnych prognoz.

QC 3. Informacje mają wartość potwierdzającą, jeśli zapewniają informację zwrotną na temat poprzednich ocen (potwierdzają je lub zmieniają).

QC 4. Istotność jest dotyczącym poszczególnych podmiotów, opartym na charakterze lub skali, lub obu tych podstawach, aspektem przydatności pozycji, do których odnosi się informacja, ocenianych w kontekście sprawozdawczości jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju (zob. rozdział 3 niniejszego standardu).

Wierne odzwierciedlenie

QC 5. Aby informacja była użyteczna, musi nie tylko reprezentować odpowiednie zjawiska, ale także wiernie odzwierciedlać istotę zjawisk, które ma reprezentować. Wierne odzwierciedlenie wymaga, aby informacja była (i) kompletna, (ii) neutralna oraz (iii) dokładna.

QC 6. Pełne przedstawienie oddziaływania, ryzyka lub możliwości obejmuje wszystkie istotne informacje niezbędne użytkownikom do zrozumienia tego oddziaływania, ryzyka lub tej możliwości. Obejmuje to sposób, w jaki jednostka dostosowała swoją strategię, swoje zarządzanie ryzykiem i swoje rządzenie w odpowiedzi na to oddziaływanie, to ryzyko lub tę możliwość, a także ***wskaźniki*** służące ustalaniu ***celów*** i mierzeniu wyników.

QC 7. Neutralne przedstawienie jest pozbawione stronniczości przy doborze lub ujawnianiu informacji. Informacja jest neutralna, jeśli nie jest stronnicza, ukierunkowana, uwydatniana, pomniejszana lub w inny sposób zmanipulowana, aby zwiększyć prawdopodobieństwo, że użytkownicy odbiorą tę informację pozytywnie lub negatywnie. Jest ona wyważona, tak aby obejmowała aspekty korzystne/pozytywne i niekorzystne/negatywne. Zarówno negatywne, jak i pozytywne istotne rodzaje oddziaływań z perspektywy ***istotności oddziaływania***, a także istotne ***ryzyko*** i istotne ***możliwości*** z perspektywy ***istotności finansowej*** traktuje się z równą uwagą. Aby mieć neutralne wyobrażenie, wszelkie informacje na temat zrównoważonego rozwoju o charakterze ambicjonalnym, na przykład ***cele*** lub plany, obejmują zarówno aspiracje, jak i czynniki, które mogłyby uniemożliwić jednostce zrealizowanie tych aspiracji.

QC 8. Neutralność poparta jest zachowaniem ostrożności, która polega na kierowaniu się rozwagą przy dokonywaniu ocen w warunkach niepewności. Informacji nie bilansuje się ani nie kompensuje, aby uzyskać neutralność. Zachowanie ostrożności oznacza, że ***możliwości*** nie są zawyżane, a ***ryzyko*** nie jest zaniżane. Podobnie, zachowanie ostrożności nie pozwala na zaniżanie możliwości lub zawyżanie ryzyka. Jednostka może przedstawiać informacje netto jako uzupełnienie wartości brutto, o ile taka prezentacja nie przesłania istotnych informacji i zawiera zrozumiałe wyjaśnienie skutków bilansowania i jego przyczyn.

QC 9. Informacje mogą być dokładne, nie będąc idealnie precyzyjne pod każdym względem. Dokładne informacje oznaczają, że jednostka wdrożyła odpowiednie procesy i kontrole wewnętrzne w celu uniknięcia istotnych błędów lub istotnych zniekształceń. W związku z tym szacunki przedstawia się, wyraźnie podkreślając ich możliwe ograniczenia i związaną z nimi niepewność (zob. sekcja 7.2 niniejszego standardu). Zakres potrzebnej i możliwej do osiągnięcia precyzji oraz czynniki, które sprawiają, że informacje są dokładne, zależą od charakteru informacji i rodzaju spraw, których dotyczą. Na przykład dokładność wymaga, aby:

(a) informacje faktyczne były wolne od istotnych błędów;

(b) opisy były precyzyjne;

(c) szacunki, przybliżenia i prognozy były jasno określone jako takie;

(d) przy wyborze i stosowaniu odpowiedniego procesu przygotowywania szacunku, przybliżenia lub prognozy nie popełniano żadnych istotnych błędów, a dane wejściowe do tego procesu były rozsądne i udokumentowane;

(e) twierdzenia były racjonalne i oparte na informacjach o odpowiedniej jakości oraz w odpowiedniej ilości; oraz

(f) informacje na temat ocen dotyczących przyszłości wiernie odzwierciedlały zarówno te oceny, jak i informacje, na których się opierają.

Porównywalność

QC 10. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju są porównywalne, jeżeli można je porównać z informacjami przedstawionymi przez jednostkę w poprzednich okresach oraz z informacjami przedstawionymi przez inne jednostki, w szczególności jednostki, które prowadzą podobną działalność lub działają w tej samej branży. Punktem odniesienia dla porównania może być cel, poziom odniesienia, branżowy wskaźnik referencyjny, porównywalne informacje pochodzące od innych jednostek albo od uznanej organizacji międzynarodowej itp.

QC 11. Spójność jest związana z porównywalnością, ale nie jest jej równoważna. Odnosi się do stosowania tych samych podejść lub metod w odniesieniu do tej samej kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem, w kolejnych okresach przez jednostkę i inne jednostki. Spójność pomaga osiągnąć cel porównywalności.

QC 12. Porównywalność nie oznacza jednolitości. Aby informacje były porównywalne, podobne elementy wyglądają podobnie, a różne elementy inaczej. Porównywalność informacji na temat zrównoważonego rozwoju nie zwiększy się, jeśli upodobni się rzeczy różniące się od siebie, tak samo jak nie poprawi się, jeśli podobne rzeczy zaczną wyglądać odmiennie.

Sprawdzalność

QC 13. Dzięki sprawdzalności użytkownicy mogą uzyskać pewność, że informacje są kompletne, neutralne i dokładne. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju są sprawdzalne, jeśli można potwierdzić same informacje albo dane wejściowe wykorzystane do ich uzyskania.

QC 14. Sprawdzalność oznacza, że różni dysponujący odpowiednią wiedzą i niezależni obserwatorzy mogliby dojść do konsensusu, ale już niekoniecznie do pełnej zgody, że konkretne przedstawienie stanowi wierne odzwierciedlenie. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju przekazuje się w sposób zwiększający ich sprawdzalność, na przykład:

(a) uwzględniając informacje, które można potwierdzić poprzez porównanie ich z innymi dostępnymi użytkownikom informacjami na temat działalności jednostki, innych jednostek lub środowiska zewnętrznego;

(b) przekazując informacje na temat danych wejściowych i metod obliczeniowych wykorzystywanych do tworzenia szacunków lub przybliżeń; oraz

(c) przekazując informacje poddane przeglądowi i uzgodnione przez ***organy administrujące, zarządzające i nadzorcze*** lub ich komitety.

QC 15. Niektóre informacje na temat zrównoważonego rozwoju będą miały formę wyjaśnień lub informacji odnoszących się do przyszłości. Takie ujawniane informacje mogą być poparte wiernym odzwierciedleniem na podstawie stanu faktycznego, np. strategii, planów i analiz ryzyka jednostki. Aby pomóc użytkownikom w podjęciu decyzji o wykorzystaniu takich informacji, jednostka opisuje założenia leżące u ich podstaw i metody uzyskiwania informacji, a także inne czynniki stanowiące dowód potwierdzający, że informacje te odzwierciedlają rzeczywiste plany lub decyzje podjęte przez jednostkę.

Zrozumiałość

QC 16. Informacje na temat zrównoważonego rozwoju są zrozumiałe, gdy są jasne i zwięzłe. Zrozumiałe informacje umożliwiają każdemu użytkownikowi posiadającemu odpowiednią wiedzę łatwe zrozumienie przekazywanych informacji.

QC 17. Aby ujawnienie informacji na temat zrównoważonego rozwoju było zwięzłe, należy a) unikać podawania ogólnikowych, szablonowych informacji, które nie dotyczą danej jednostki; b) unikać niepotrzebnego powielania informacji, w tym informacji podanych również w

sprawozdaniu finansowym; oraz c) używać przejrzystego języka oraz dobrze sformułowanych zdań i akapitów. Zwięzłe ujawnienia zawierają tylko istotne informacje. Informacje uzupełniające przedstawione na podstawie pkt 113 podaje się w sposób pozwalający uniknąć zaciemnienia istotnych informacji.

QC 18. Można poprawić przejrzystość informacji dzięki rozróżnieniu informacji dotyczących zmian w okresie sprawozdawczym i informacji „stałych", które nie legają zasadniczo zmianom w kolejnych okresach. Można to zrobić na przykład przez oddzielne opisanie elementów procesów zarządzania i procesów zarządzania ryzykiem związanych ze zrównoważonym rozwojem w jednostce, które uległy zmianie od poprzedniego okresu sprawozdawczego w stosunku do elementów, które pozostały niezmienione.

QC 19. Kompletność, jasność i porównywalność ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju zależą od tego, czy informacje są prezentowane jako spójna całość. Aby ujawnianie informacji na temat zrównoważonego rozwoju było spójne, informacje należy przedstawiać w sposób, który wyjaśnia kontekst i związki między powiązanymi informacjami. Dla zachowania spójności jednostka jest zobowiązana do przedstawienia informacji w sposób umożliwiający użytkownikom powiązanie informacji dotyczących ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** w zakresie zrównoważonego rozwoju z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym jednostki.

QC 20. Jeżeli ***ryzyko*** i ***możliwości*** w zakresie zrównoważonego rozwoju omawiane w sprawozdaniu finansowym mają wpływ na sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju, jednostka uwzględnia w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** informacje, które są niezbędne dla użytkowników, aby mogli dokonać oceny tego wpływu, oraz przedstawia odpowiednie powiązania ze sprawozdaniem finansowym (zob. rozdział 9 niniejszego standardu). Poziom informacji, szczegółowość i kwestie techniczne są dostosowane do potrzeb i oczekiwań użytkowników. Unika się skrótów, a jednostki miary są określone i ujawnione.

Dodatek C: Wykaz stopniowo wprowadzanych wymogów dotyczących ujawniania informacji

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 1 i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

ESRS	Wymóg dotyczący ujawniania informacji	Pełna nazwa wymogu dotyczącego ujawniania informacji	Data stopniowego wprowadzania lub wejścia w życie (w tym pierwszy rok)
ESRS 2	SBM-1	Strategia, model biznesowy i łańcuch wartości	Jednostka podaje informacje określone w ESRS 2 SBM-1 pkt 40 lit. b) (podział całkowitych przychodów według znaczących sektorów ESRS) oraz 40 lit. c) (wykaz dodatkowych znaczących sektorów ESRS) począwszy od daty rozpoczęcia stosowania określonej w akcie delegowanym Komisji, który ma zostać przyjęty na podstawie art. 29b ust. 1 akapit trzeci pkt (ii) dyrektywy 2013/34/UE.
ESRS 2	SBM-3	Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit. e) (antycypowane skutki finansowe) w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.

ESRS	Wymóg dotyczący ujawniania informacji	Pełna nazwa wymogu dotyczącego ujawniania informacji	Data stopniowego wprowadzania lub wejścia w życie (w tym pierwszy rok)
			Jednostka może spełnić wymogi określone w ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit. e), dokonując jedynie ujawnień informacji jakościowych przez pierwsze trzy lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju, jeżeli przygotowanie ujawnień informacji ilościowych jest niewykonalne.
ESRS E1	E1-6	Emisje gazów cieplarnianych zakresów 1, 2 i 3 brutto oraz całkowite emisje gazów cieplarnianych	Jednostki lub grupy nieprzekraczające w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym (w stosownych przypadkach w ujęciu skonsolidowanym) mogą pominąć punkty danych dotyczące emisji dwutlenku węgla zakresu 3 i całkowitych emisji gazów cieplarnianych w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS E1	E1-9	Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia oraz potencjalnych możliwości związanych z klimatem	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS E1-9 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Jednostka może spełnić wymogi ESRS E1-9, dokonując jedynie ujawnień informacji jakościowych przez pierwsze trzy lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju, jeżeli przygotowanie ujawnień informacji ilościowych jest niewykonalne.
ESRS E2	E2-6	Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS E2-6 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Z wyjątkiem informacji określonych w pkt 40 lit. b) dotyczących wydatków operacyjnych i nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie sprawozdawczym w związku z poważnymi incydentami i złożami jednostka może spełnić wymogi określone w ESRS E2-6, dokonując jedynie ujawnień informacji jakościowych przez pierwsze trzy lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS E3	E3-5	Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS E3-5 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Jednostka może spełnić wymogi ESRS E3-5, dokonując jedynie ujawnień informacji jakościowych przez pierwsze trzy lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS E4	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Jednostki lub grupy nieprzekraczające w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym (w stosownych przypadkach w ujęciu skonsolidowanym) mogą pominąć informacje określone w wymogach dotyczących ujawniania informacji

ESRS	Wymóg dotyczący ujawniania informacji	Pełna nazwa wymogu dotyczącego ujawniania informacji	Data stopniowego wprowadzania lub wejścia w życie (w tym pierwszy rok)
			ESRS E4 przez pierwsze dwa lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS E4	E4-6	Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS E4-6 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Jednostka może spełnić wymogi ESRS E4-6, dokonując jedynie ujawnień informacji jakościowych przez pierwsze trzy lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS E5	E5-6	Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS E5-6 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. Jednostka może spełnić wymogi ESRS E5-6, dokonując jedynie ujawnień informacji jakościowych przez pierwsze trzy lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Jednostki lub grupy nieprzekraczające w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym (w stosownych przypadkach w ujęciu skonsolidowanym) mogą pominąć informacje określone w wymogach dotyczących ujawniania informacji ESRS S1 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-7	Charakterystyka osób niebędących pracownikami stanowiących własnych pracowników jednostki	Jednostka może pominąć zgłaszanie wszystkich punktów danych zawartych w niniejszym wymogu dotyczącym ujawniania informacji w pierwszym roku sporządzania jej oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-8	Zakres rokowań zbiorowych i dialogu społecznego	Jednostka może pominąć niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji w odniesieniu do własnych pracowników w krajach nienależących do EOG w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-11	Ochrona socjalna	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS S1-11 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-12	Odsetek pracowników z niepełnosprawnościami	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS S1-12 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-13	Szkolenia i rozwój umiejętności	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS S1-13 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-14	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Jednostka może pominąć punkty danych dotyczące przypadków złego stanu zdrowia związanego z pracą oraz liczby dni niezdolności do pracy z powodu urazów, wypadków, ofiar śmiertelnych i złego stanu

ESRS	Wymóg dotyczący ujawniania informacji	Pełna nazwa wymogu dotyczącego ujawniania informacji	Data stopniowego wprowadzania lub wejścia w życie (w tym pierwszy rok)
			zdrowia związanego z pracą w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-14	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Jednostka może pominąć sprawozdawczość w zakresie osób niebędących pracownikami w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S1	S1-15	Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Jednostka może pominąć informacje określone w ESRS S1-15 w pierwszym roku sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S2	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Jednostki lub grupy nieprzekraczające w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym (w stosownych przypadkach w ujęciu skonsolidowanym) mogą pominąć informacje określone w wymogach dotyczących ujawniania informacji ESRS S2 przez pierwsze dwa lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S3	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Jednostki lub grupy nieprzekraczające w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym (w stosownych przypadkach w ujęciu skonsolidowanym) mogą pominąć informacje określone w wymogach dotyczących ujawniania informacji ESRS S3 przez pierwsze dwa lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.
ESRS S4	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji	Jednostki lub grupy nieprzekraczające w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym (w stosownych przypadkach w ujęciu skonsolidowanym) mogą pominąć informacje określone w wymogach dotyczących ujawniania informacji ESRS S4 przez pierwsze dwa lata sporządzania oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.

Dodatek D: Struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 1 i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu w odniesieniu do sprawozdawczości w czterech częściach, jak wskazano w pkt 115.

Część sprawozdania z działalności	Kodyfikacja ESRS	Tytuł
1. Informacje ogólne	ESRS 2	*Ogólne ujawnianie informacji*, w tym informacji przekazywanych w ramach wymogów dotyczących stosowania tematycznych ESRS wymienionych w ESRS 2, dodatek C.

2. Informacje o środowisku	*Nie dotyczy*	*Ujawnianie informacji zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE) 2020/852 (rozporządzenie w sprawie systematyki)*
	ESRS E1	*Zmiana klimatu*
	ESRS E2	*Zanieczyszczenie*
	ESRS E3	*Woda i zasoby morskie*
	ESRS E4	*Różnorodność biologiczna i ekosystemy*
	ESRS E5	*Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym*
3. Informacje dotyczące kwestii społecznych	ESRS S1	*Własna siła robocza*
	ESRS S2	*Pracownicy w łańcuchu wartości*
	ESRS S3	*Dotknięte społeczności*
	ESRS S4	*Konsumenci i użytkownicy końcowi*
4. Informacje związane z rządzeniem	ESRS G1	*Prowadzenie działalności gospodarczej*

Dodatek E: Schemat na potrzeby określania informacji ujawnianych w ramach ESRS

Punktem wyjścia do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS jest ***ocena istotności***. W niniejszym dodatku przedstawiono niewiążącą ilustrację opisanej w rozdziale 3 oceny istotności oddziaływania i istotności finansowej. IRO-1 w sekcji 4.1 ESRS 2 zawiera ogólne wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat procesu, w ramach którego jednostka identyfikuje oddziaływanie, ryzyko i możliwości oraz ocenia ich istotność. SBM-3 w ESRS 2 zawiera ogólne wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości wynikających z oceny istotności przeprowadzonej przez jednostkę. Jednostka może pominąć wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji w standardzie tematycznym, jeśli oceniła, że dany temat nie jest istotny. W takim przypadku jednostka może ujawniać krótkie wyjaśnienie wniosków z oceny istotności w odniesieniu do tego tematu, ale *musi ujawniać* szczegółowe objaśnienie w odniesieniu do ESRS E1 Zmiana klimatu (IRO-2 ESRS 2). ESRS określają wymogi dotyczące ujawniania informacji, a nie wymogi dotyczące postępowania. Wymogi dotyczące ujawniania informacji w odniesieniu do ***planów działania***, ***celów***, ***polityki***, ***analizy scenariuszowej*** i ***planów transformacji*** są proporcjonalne, ponieważ są uzależnione od ich posiadania przez jednostkę, co może zależeć od wielkości, zdolności, zasobów i umiejętności jednostki. *Uwaga: Poniższy schemat nie obejmuje sytuacji, w której jednostka ocenia kwestię związaną ze zrównoważonym rozwojem jako istotną, ale nie jest ona objęta standardem tematycznym, w którym to przypadku jednostka dokonuje dodatkowych ujawnień dotyczących poszczególnych podmiotów (ESRS 1 pkt 30 lit. b)).*

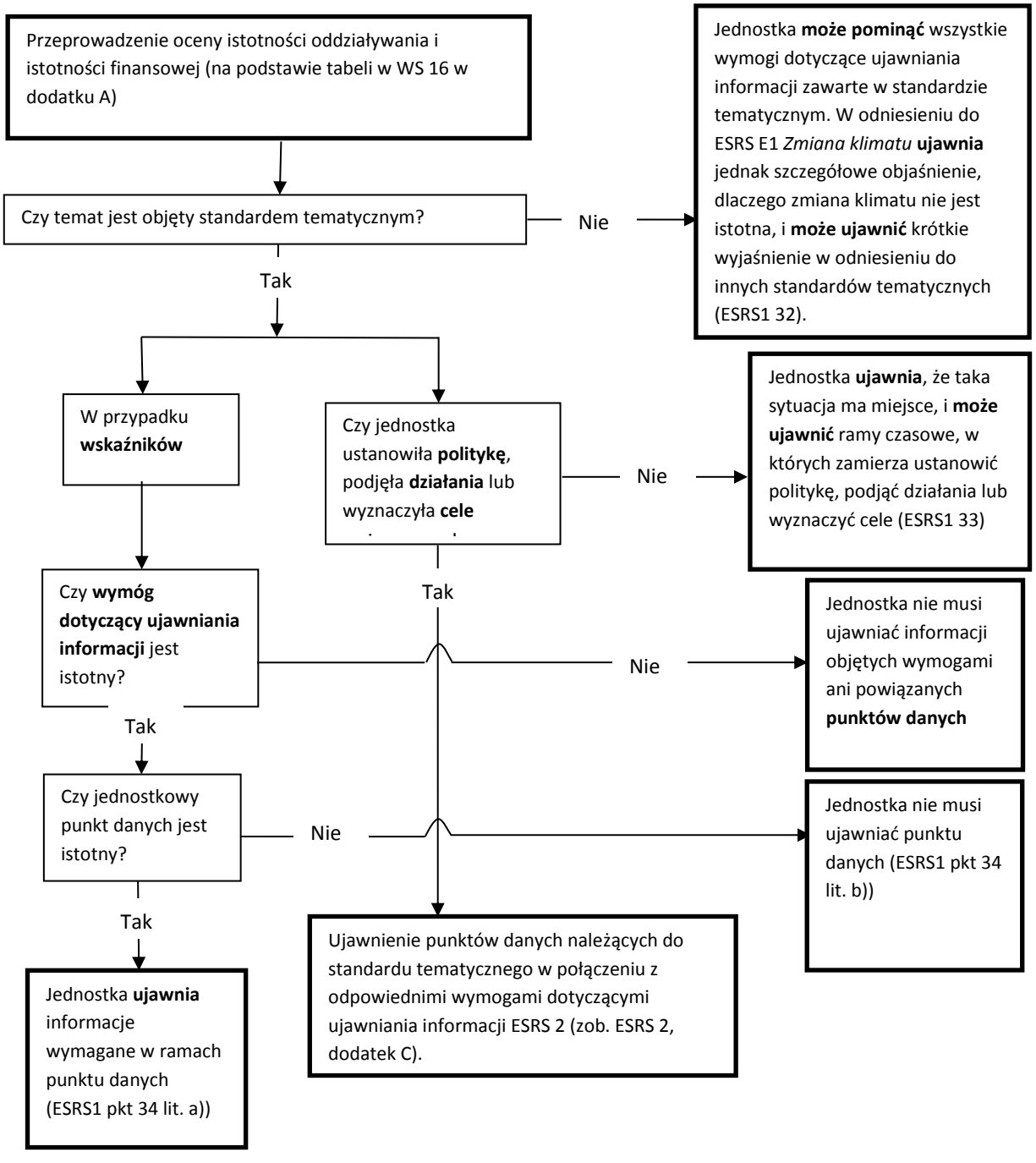

Dodatek F: Przykład struktury oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju w ramach ESRS

Niniejszy dodatek stanowi uzupełnienie ESRS 1. Zilustrowano w nim w sposób niewiążący strukturę ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** przedstawioną w sekcji 8.2 niniejszego standardu. W ramach tej ilustracji jednostka stwierdziła, że bioróżnorodność i ekosystemy, zanieczyszczenie oraz dotknięte społeczności nie są istotne.

Dodatek G: Przykład włączenia przez odniesienie

Niniejszy dodatek stanowi uzupełnienie ESRS 1. Zilustrowano w nim w sposób niewiążący włączenie przez odniesienie innej sekcji sprawozdania z działalności do ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju***, jak przedstawiono w sekcji 9.1 niniejszego standardu.

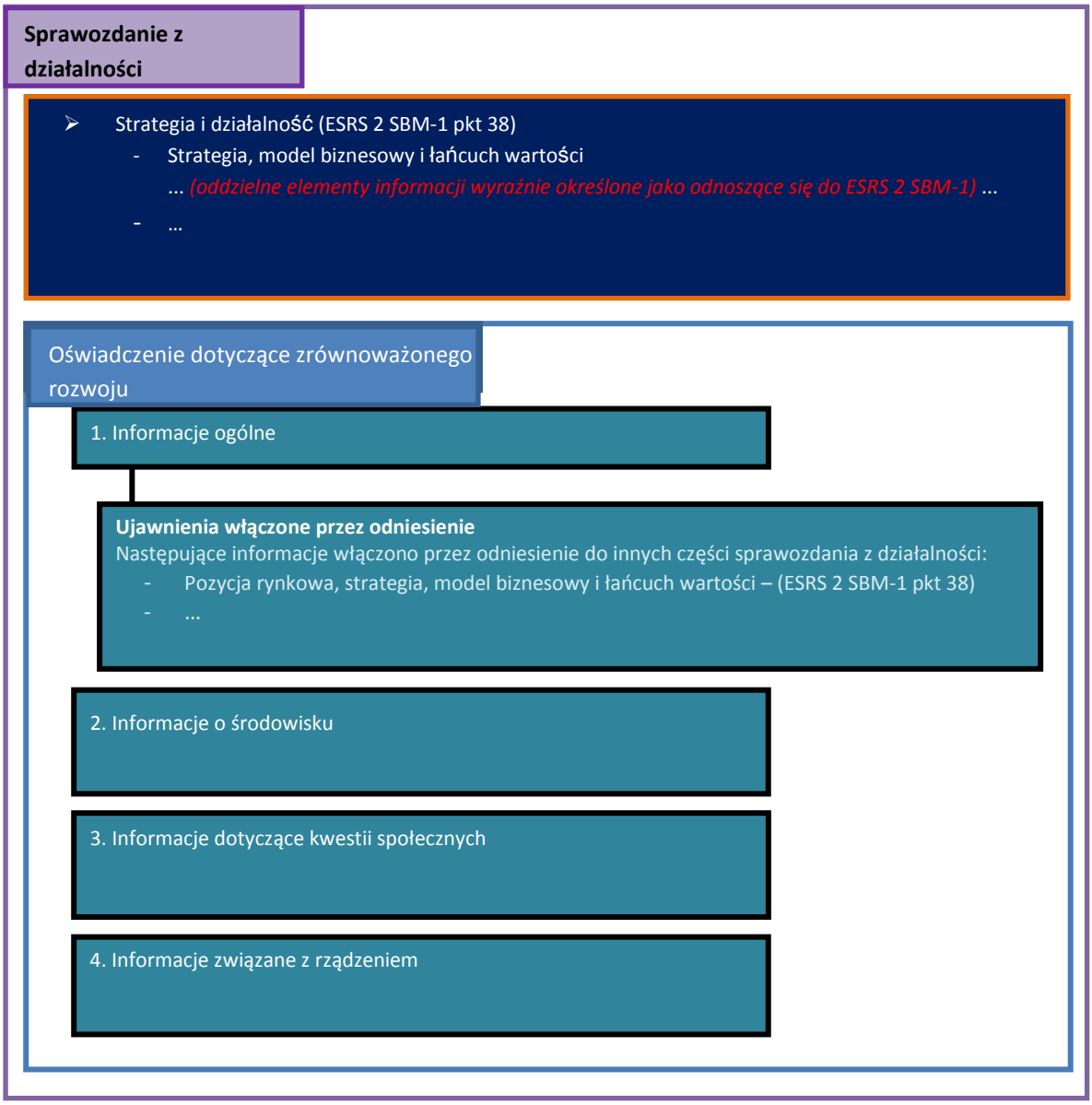

ESRS 2
OGÓLNE UJAWNIANIE INFORMACJI

Spis treści

Cel
1. Podstawa sporządzenia
– **Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-1 – Ogólna podstawa sporządzenia**

oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-2 – Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności**

2. Rządzenie

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-1 – Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-2 – Informacje przekazywane organom administrującym, zarządzającym i nadzorczym jednostki oraz podejmowane przez nie kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-3 – Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-4 – Oświadczenie dotyczące należytej staranności**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-5 – Zarządzanie ryzykiem i kontrole wewnętrzne nad sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju**

3. Strategia

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-1 – Strategia, model biznesowy i łańcuch wartości**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-3 – Istotne oddziaływanie, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

4. Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

4.1 Ujawniane informacje dotyczące procesu oceny istotności

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-1 – Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, istotnego ryzyka i istotnych możliwości**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-2 – Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju**

4.2 Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z politykami i działaniami

- **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Polityki MDR-P – Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem**
- **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Działania MDR-A – Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem**

5. Mierniki i cele

- **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Wskaźniki MDR-M – Wskaźniki w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem**
- **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Wskaźniki MDR-T – Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

1. Podstawa sporządzenia

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-1 – Ogólna podstawa sporządzenia oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju**

2. Rządzenie

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-1 – Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-2 – Informacje przekazywane organom administrującym, zarządzającym i nadzorczym jednostki oraz podejmowane przez nie kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-3 – Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-4 – Oświadczenie dotyczące należytej staranności**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-5 – Zarządzanie ryzykiem i**

kontrole wewnętrzne nad sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju

3. **Strategia**
   - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-1 – Strategia, model biznesowy i łańcuch wartości**
   - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
   - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**
4. **Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami**
   - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-2 – Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju**
   - **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Polityki MDR-P – Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem**
   - **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Działania MDR-A – Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem**
5. **Mierniki i cele**
   - **Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Wskaźniki MDR-T – Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów**

Dodatek B: Wykaz punktów danych zawartych w standardach przekrojowych i standardach tematycznych, które wynikają z innych przepisów UE

Dodatek C: Wymogi dotyczące ujawniania/stosowania zawarte w tematycznych ESRS i mające zastosowanie łącznie z ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Cel

1. W niniejszym ESRS określono wymogi dotyczące ujawniania informacji, które mają zastosowanie do wszystkich jednostek niezależnie od sektora ich działalności (tj. obejmują wszystkie sektory) i mają zastosowanie do wszystkich tematów dotyczących zrównoważonego rozwoju (tj. są przekrojowe). Niniejszy ESRS obejmuje obszary sprawozdawcze określone w ESRS 1 *Wymogi ogólne* sekcja 1.2 *Standardy przekrojowe i obszary sprawozdawczości*.

2. Przy sporządzaniu ujawnień zgodnie z niniejszym standardem jednostka stosuje wymogi dotyczące ujawniania informacji (w tym ich punkty danych) określone w tematycznych ESRS, wymienione w dodatku C do niniejszego standardu *Wymogi dotyczące ujawniania/stosowania zawarte w tematycznych ESRS i mające zastosowanie łącznie z ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji*. Jednostka stosuje wymogi wymienione w dodatku C:

   (a) we wszystkich przypadkach w odniesieniu do wymogów w standardach tematycznych związanych z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji IRO-1 *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych **oddziaływań**, istotnego **ryzyka** i istotnych **możliwości***; oraz

   (b) w odniesieniu do wszystkich innych wymagań wymienionych w dodatku C, tylko jeżeli dany temat dotyczący zrównoważonego rozwoju jest istotny na podstawie przeprowadzonej przez jednostkę oceny ***istotności*** (zob. ESRS 1 rozdział 3 *Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju*).

1. Podstawa sporządzenia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-1 – Ogólna podstawa sporządzenia oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju

3. **Jednostka ujawnia ogólną podstawę sporządzenia oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju.**

4. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat sposobu, w jaki jednostka przygotowuje ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju***, w tym zakresu konsolidacji, informacji dotyczących ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu oraz, w stosownych przypadkach, czy jednostka skorzystała z którejkolwiek z możliwości pominięcia informacji, o których mowa w lit. d) i e) w następnym punkcie.

5. Jednostka ujawnia następujące informacje:

   (a) czy ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** przygotowano w postaci skonsolidowanej czy indywidualnej;

   (b) w przypadku skonsolidowanych oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju:

      i. potwierdzenie, że zakres konsolidacji jest taki sam jak w przypadku sprawozdania finansowego, lub, w stosownych przypadkach, oświadczenie, że jednostka sprawozdająca nie jest zobowiązana do sporządzenia sprawozdania finansowego lub że jednostka sprawozdająca sporządza skonsolidowane sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju na podstawie art. 48i dyrektywy 2013/34/UE; oraz

      ii. w stosownych przypadkach, wskazanie, które jednostki zależne objęte konsolidacją są zwolnione z indywidualnej lub skonsolidowanej sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 19a ust. 9 lub art. 29a ust. 8 dyrektywy 2013/34/UE;

   (c) w jakim zakresie oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju ma zastosowanie do ***łańcucha wartości*** jednostki na wyższym i niższym szczeblu (zob. ESRS 1 sekcja 5.1 *Jednostka sprawozdająca i łańcuch wartości*);

   (d) czy jednostka skorzystała z możliwości pominięcia konkretnej informacji dotyczącej własności intelektualnej, know-how lub wyników innowacji (zob. ESRS 1 sekcja 7.7 *Informacje niejawne i szczególnie chronione oraz informacje na temat własności intelektualnej, know-how lub wyników innowacji*); oraz

   (e) w przypadku jednostek z siedzibą w państwie członkowskim UE, które dopuszcza zwolnienie z obowiązku ujawniania informacji dotyczących oczekiwanych wydarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji zgodnie z art. 19a ust. 3 i art. 29a ust. 3 dyrektywy 2013/34/UE – czy jednostka skorzystała z tego zwolnienia.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-2 – Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności

6. **Jednostka ujawnia informacje w odniesieniu do szczególnych okoliczności.**

7. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat wpływu tych szczególnych okoliczności na sporządzenie ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju***.

8. Jednostka może przedstawić te informacje wraz z ujawnianymi informacjami, do których się odnoszą.

Perspektywy czasowe

9. W przypadku odstąpienia przez jednostkę od średnio- lub długoterminowych perspektyw czasowych określonych w ESRS 1 sekcja 6.4 *Definicja pojęć „krótko-, średnio- i długoterminowy" na potrzeby sprawozdawczości* jednostka opisuje:

   (a) swoje definicje średnio- lub długoterminowe perspektywy czasowe; oraz

   (b) powody zastosowania tych definicji.

Szacowanie łańcucha wartości

10. Jeżeli ***mierniki*** obejmują dane dotyczące ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu oszacowane z wykorzystaniem źródeł pośrednich, takich jak dane dotyczące średniej sektorowej lub inne wskaźniki zastępcze, jednostka:

    (a) określa wskaźniki;

    (b) opisuje podstawę sporządzenia;

    (c) opisuje otrzymany poziom dokładności; oraz

    (d) w stosownych przypadkach opisuje planowane ***działania*** mające na celu poprawę dokładności w przyszłości (zob. ESRS 1 rozdział 5 *Łańcuch wartości*).

Źródła oszacowań i niepewność wyników

11. Zgodnie z ESRS 1 sekcja 7.2 *Źródła oszacowań i niepewność wyników* jednostka:

    (a) określa ujawnione przez siebie ***mierniki*** ilościowe i kwoty pieniężne, które podlegają wysokiemu poziomowi niepewności pomiaru;

    (b) w odniesieniu do każdego określonego wskaźnika ilościowego i każdej określonej kwoty pieniężnej:

        i. ujawnia informacje na temat źródeł niepewności pomiaru (na przykład zależności kwoty od wyniku przyszłego zdarzenia, od techniki pomiaru lub od dostępności i jakości danych z łańcucha wartości jednostki na wyższym lub niższym szczeblu); oraz

        ii. ujawnia założenia, przybliżenia i osądy dokonane przez tę jednostkę przy odnośnym pomiarze.

12. Ujawniając informacje dotyczące przyszłości, jednostka może wskazać, że uważa takie informacje za niepewne.

Zmiany w przygotowywaniu lub prezentacji informacji na temat zrównoważonego rozwoju

13. W przypadku wystąpienia zmian w przygotowywaniu i prezentacji informacji na temat zrównoważonego rozwoju w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym lub poprzednimi okresami sprawozdawczymi (zob. ESRS 1 sekcja 7.4 *Zmiany w przygotowywaniu lub prezentacji informacji na temat zrównoważonego rozwoju*) jednostka:

    (a) wyjaśnia zmiany i powody ich dokonania, w tym powody, dla których zastąpiony wskaźnik zapewnia bardziej użyteczne informacje;

    (b) ujawnia skorygowane dane porównawcze, chyba że jest to niewykonalne. W przypadku gdy skorygowanie informacji porównawczych za jeden lub kilka poprzednich okresów jest niewykonalne w praktyce, jednostka ujawnia ten fakt; oraz

    (c) ujawnia różnicę między wartością ujawnioną w poprzednim okresie a skorygowaną wartością porównawczą.

Błędy sprawozdawcze w poprzednich okresach

14. W przypadku stwierdzenia przez jednostkę istotnych błędów w poprzednich okresach (zob. ESRS 1 sekcja 7.5 *Błędy sprawozdawcze w poprzednich okresach*) ujawnia ona:

    (a) charakter istotnego błędu w poprzednich okresach;

    (b) w możliwym zakresie korektę dotyczącą każdego wcześniejszego okresu uwzględnionego w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju; oraz

    (c) jeżeli korekta błędu nie jest możliwa, okoliczności, które doprowadziły do zaistnienia tego stanu.

Informacje ujawniane na podstawie innych przepisów lub ogólnie przyjętych interpretacji i standardów dotyczących sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju

15. Jeżeli jednostka uwzględnia w swoim ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** informacje oparte na innych przepisach, nakładających na jednostkę obowiązek ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju, lub na ogólnie przyjętych interpretacjach i ramach dotyczących sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (zob. ESRS 1 sekcja 8.2 *Treść i struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*), oprócz informacji określonych w ESRS, jednostka ujawnia ten fakt. W przypadku częściowego zastosowania innych standardów lub ram dotyczących sprawozdawczości jednostka podaje dokładne odniesienie do punktów zastosowanego standardu lub zastosowanych ram.

Włączenie przez odniesienie

16. Jeżeli jednostka włącza informacje przez odniesienie (zob. ESRS 1 sekcja 9.1 *Włączenie przez odniesienie*), ujawnia wykaz wymogów dotyczących ujawniania informacji uwzględnionych w ESRS lub konkretnych punktów danych zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji, które włączono przez odniesienie.

Korzystanie ze stopniowo wdrażanych przepisów zgodnie z dodatkiem C do ESRS 1

17. Jeżeli jednostka lub grupa nieprzekraczająca w dniu bilansowym średniej liczby 750 pracowników w roku obrotowym zdecyduje się pominąć informacje wymagane na podstawie ESRS E4, ESRS S1, ESRS S2, ESRS S3 lub ESRS S4 zgodnie z dodatkiem C do ESRS 1, jednostka ujawnia jednak, czy tematy dotyczące zrównoważonego rozwoju objęte odpowiednio ESRS E4, ESRS S1, ESRS S2, ESRS S3 i ESRS S4 zostały uznane za istotne w wyniku oceny istotności dokonanej przez jednostkę. Jeżeli ponadto co najmniej jeden z tych tematów został uznany za istotny, jednostka w odniesieniu do każdego istotnego tematu:

    (a) ujawnia wykaz kwestii (tj. temat, podtemat lub mniejszą jednostkę tematyczną) w WS 16 ESRS 1, dodatek A, które zostały ocenione jako istotne, oraz zwięźle opisuje sposób, w jaki ***model biznesowy*** i strategia jednostki uwzględniają oddziaływania jednostki związane z tymi kwestiami. Jednostka może zidentyfikować kwestię na poziomie tematu, podtematu lub mniejszej jednostki tematycznej;

    (b) zwięźle opisuje wszelkie terminowe ***cele*** związane z danymi kwestiami, postępy poczynione w kierunku osiągnięcia tych celów, oraz czy jej cele związane z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami*** opierają się na rozstrzygających dowodach naukowych;

    (c) zwięźle opisuje swoje ***polityki*** związane z danymi kwestiami;

    (d) zwięźle opisuje ***działania*** podjęte w celu zidentyfikowania, monitorowania rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych oddziaływań związanych z przedmiotowymi kwestiami, a także zapobiegania im oraz ich łagodzenia, remediacji lub wyeliminowania oraz wyniki takich działań; oraz

    (e) ujawnia ***wskaźniki*** związane z danymi kwestiami.

2. Rządzenie

18. Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią zrozumienie procesów zarządzania, kontroli i procedur stosowanych do monitorowania ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, zarządzania nimi oraz ich nadzorowania.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-1 – Rola organów administrujących,

19. **Jednostka ujawnia skład organów administrujących, zarządzających i nadzorczych, ich role i obowiązki oraz dostęp do wiedzy fachowej i umiejętności w kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem**.

20. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat:

    (a) składu i różnorodności ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych***;

    (b) ról i obowiązków ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*** w zakresie sprawowania nadzoru nad procesem zarządzania istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** *i* ***możliwościami***, w tym roli kierownictwa w tych procesach; oraz

    (c) wiedzy fachowej i umiejętności jej organów administrujących, zarządzających i nadzorczych w ***kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem*** lub dostępu do takiej wiedzy fachowej i umiejętności.

21. Jednostka ujawnia następujące informacje na temat składu organów administrujących, zarządzających i nadzorczych jednostki i różnorodności członków tych organów:

    (a) liczba członków wykonawczych i niewykonawczych;

    (b) reprezentacja ***pracowników*** i innych osób świadczących pracę;

    (c) doświadczenie związane z sektorami, produktami i położeniem geograficznym jednostki;

    (d) odsetek według płci i inne aspekty różnorodności, które przedsiębiorstwo bierze pod uwagę. Zróżnicowanie zarządu pod względem płci[13] oblicza się jako średni stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn wśród członków zarządu; oraz

    (e) odsetek ***niezależnych członków zarządu***[14]. W przypadku jednostek z zarządem monistycznym odsetek ten pokrywa się z odsetkiem niezależnych niewykonawczych członków zarządu. W przypadku jednostek z zarządem dualistycznym odsetek ten pokrywa się z odsetkiem niezależnych członków organu nadzorczego.

22. Jednostka ujawnia następujące informacje dotyczące ról i obowiązków ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych***:

    (a) tożsamość ***organów administrujących, zarządzających lub nadzorczych*** (takich jak komitet zarządu lub podobne) lub osób w ramach organu odpowiedzialnych za nadzór nad ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i ***możliwościami***;

    (b) sposób, w jaki odpowiedzialność każdego organu lub osoby za oddziaływania, ryzyko i możliwości jest odzwierciedlona w zakresie zadań, uprawnieniach zarządu i innych powiązanych ***politykach*** jednostki;

    (c) opis roli kierownictwa w procesach rządzenia, kontrolach i procedurach stosowanych do monitorowania oddziaływań, ryzyka i możliwości, zarządzania nimi oraz ich nadzorowania, w tym:

        i. informację, czy rolę tę powierzono osobie na konkretnemu stanowisku szczebla kierowniczego lub komitetowi i w jaki sposób sprawowany jest nadzór nad tym stanowiskiem lub komitetem;

[13] Informacje te są potrzebne: uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 13 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 z dnia 6 kwietnia 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 w zakresie zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Zróżnicowanie członków zarządu ze względu na płeć"), oraz administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu delegowanemu Komisji (UE) 2020/1816 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniającemu rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 określonych za pomocą wskaźnika „Średni ważony stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn wśród członków zarządu" w sekcji 1 i 2 załącznika II.

[14] Informacje te są potrzebne administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816 określonych za pomocą wskaźnika „Średni ważony odsetek członków zarządu, którzy są niezależni" w sekcji 1 załącznika II.

ii. informację o strukturach raportowania organom administrującym, zarządzającym i nadzorczym;

iii. informację, czy w zarządzaniu oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami stosuje się specjalne kontrole i procedury, a jeśli tak, to w jaki sposób są one zintegrowane z innymi funkcjami wewnętrznymi; oraz

(d) sposób, w jaki organy administrujące, zarządzające i nadzorcze oraz kadra kierownicza wyższego szczebla nadzorują ustalanie ***celów*** związanych z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami, oraz sposób, w jaki monitorują postępy w ich realizacji.

23. Ujawniane informacje obejmują opis sposobu, w jaki ***organy administrujące, zarządzające lub nadzorcze*** określają, czy odpowiednie umiejętności i wiedza fachowa są dostępne lub zostaną rozwinięte w celu nadzorowania ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, w tym:

(a) wiedzę fachową związaną ze zrównoważonym rozwojem, którą organy jako całość posiadają bezpośrednio albo którą mogą wykorzystać, na przykład poprzez dostęp do ekspertów lub szkoleń; oraz

(b) sposób, w jaki te umiejętności i wiedza fachowa są powiązane z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem oraz możliwościami jednostki.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-2 – Informacje przekazywane organom administrującym, zarządzającym i nadzorującym jednostki oraz podejmowane przez nie kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem

24. **Jednostka ujawnia, w jaki sposób organy administrujące, zarządzające i nadzorcze są informowane o kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz w jaki sposób podjęto te kwestie w okresie sprawozdawczym.**

25. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat sposobu, w jaki ***organy administrujące, zarządzające i nadzorcze*** są informowane o ***kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem***, a także do jakich informacji i kwestii się odnosiły w okresie sprawozdawczym. To z kolei umożliwia zrozumienie, czy członkowie tych organów byli odpowiednio informowani i czy byli w stanie pełnić swoje role.

26. Jednostka ujawnia następujące informacje:

(a) informację, czy, przez kogo i jak często ***organy administrujące, zarządzające i nadzorcze***, w tym ich odpowiednie komitety, są informowane o istotnych ***oddziaływaniach***, ***ryzyku*** i ***możliwościach*** (zob. wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-1 – *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości* niniejszego standardu), o wdrażaniu należytej staranności oraz o wynikach i skuteczności ***polityki, działań, mierników*** i ***celów*** przyjętych w celu ich uwzględnienia;

(b) sposób, w jaki ***organy administrujące, zarządzające lub nadzorcze*** uwzględniają oddziaływania, ryzyko i możliwości podczas nadzorowania strategii jednostki, jej decyzji dotyczących głównych transakcji oraz jej procesów zarządzania ryzykiem, w tym czy wzięły pod uwagę kompromisy związane z tymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami; oraz

(c) wykaz istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości, którymi w okresie sprawozdawczym zajmowały się organy administrujące, zarządzające i nadzorcze lub ich odpowiednie komitety.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-3 – Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt

27. **Jednostka ujawnia informacje na temat uwzględnienia swoich wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt.**

28. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy, czy członkom ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*** oferuje się systemy zachęt, które są powiązane z ***kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem***.

29. Jednostka ujawnia następujące informacje na temat systemów zachęt i ***polityki*** wynagrodzeń powiązanych z ***kwestiami związanych ze zrównoważonym rozwojem*** w odniesieniu do członków ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*** jednostki, jeżeli takie systemy istnieją:

    (a) opis kluczowych cech systemów zachęt;

    (b) informację, czy wyniki ocenia się w odniesieniu do konkretnych ***celów*** lub oddziaływań związanych ze zrównoważonym rozwojem, a jeżeli tak, to jakich;

    (c) informację, czy i w jaki sposób ***mierniki*** wyników związane ze zrównoważonym rozwojem uznaje się za wskaźniki referencyjne dotyczące wyników lub uwzględnia w polityce wynagrodzeń;

    (d) część wynagrodzenia zmiennego zależnego od celów lub oddziaływań związanych ze zrównoważonym rozwojem; oraz

    (e) poziom, na którym zatwierdza się i aktualizuje warunki systemów zachęt w jednostce.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-4 – Oświadczenie dotyczące należytej staranności

30. **Jednostka ujawnia zestawienie informacji zawartych w jej oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju na temat procesu należytej staranności.**

31. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest ułatwienie zrozumienia procesu należytej staranności jednostki w odniesieniu do ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***.

32. Główne aspekty i etapy procesu należytej staranności, o których mowa w ESRS 1 rozdział 4 *Należyta staranność*, są związane z szeregiem przekrojowych i tematycznych wymogów dotyczących ujawniania informacji zgodnie z ESRS. Jednostka przedstawia zestawienie, w którym wyjaśniono, w jaki sposób i gdzie w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju uwzględniono stosowanie przez nią głównych aspektów i etapów procesu należytej staranności, aby umożliwić przedstawienie rzeczywistych praktyk jednostki w odniesieniu do należytej staranności[15].

33. W niniejszym wymogu dotyczącym ujawniania informacji nie określono żadnych szczególnych wymogów dotyczących zachowań w odniesieniu do ***działań*** związanych z zapewnieniem należytej staranności i nie rozszerzono ani nie zmodyfikowano roli ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*** zgodnie z innymi przepisami ustawowymi lub wykonawczymi.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV–5 – Zarządzanie ryzykiem i kontrole wewnętrzne nad sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju

34. **Jednostka ujawnia główne cechy swojego systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej w odniesieniu do procesu sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju.**

35. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat procesów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do

[15] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym podlegających rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak procesu w zakresie due diligence").

sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju.

36. Jednostka ujawnia następujące informacje:

    (a) zakres, główne cechy i elementy procesów i systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej w odniesieniu do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju;

    (b) stosowane podejście do oceny ryzyka, w tym metodę ustalania priorytetów w zakresie ryzyka;

    (c) główne zidentyfikowane ryzyka oraz strategie ich ograniczania, w tym powiązane kontrole;

    (d) opis sposobu, w jaki jednostka włącza ustalenia z oceny ryzyka i kontroli wewnętrznych w odniesieniu do procesu sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju do odpowiednich funkcji i procesów wewnętrznych; oraz

    (e) opis okresowego przekazywania ustaleń, o których mowa w lit. d), ***organom administrującym, zarządzającym i nadzorczym***.

3. Strategia

37. W niniejszym rozdziale ustanowiono wymogi dotyczące ujawniania informacji, które umożliwią zrozumienie:

    (a) elementów strategii jednostki, które odnoszą się do ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, jej ***modelu biznesowego*** i jej ***łańcucha wartości***, lub na nie wpływają;

    (b) sposobu, w jaki w strategii jednostki i jej modelu biznesowym uwzględnia się interesy i opinie ***zainteresowanych stron***; oraz

    (c) wyniku oceny istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** jednostki, w tym sposobu, w jaki wpływają one na jej strategię i model biznesowy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-1 – Strategia, model biznesowy i łańcuch wartości

38. **Jednostka ujawnia elementy swojej strategii odnoszące się do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem lub na nie oddziałujące, jej modelu biznesowego i jej łańcucha wartości.**

39. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest opisanie kluczowych elementów ogólnej strategii jednostki, które odnoszą się do ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** lub na nie wpływają, oraz kluczowych elementów ***modelu biznesowego*** i ***łańcucha wartości*** jednostki, aby umożliwić zrozumienie narażenia jednostki na ***oddziaływania***, ***ryzyko*** i ***możliwości*** oraz zrozumienie ich źródeł.

40. Jednostka ujawnia następujące informacje na temat kluczowych elementów swojej ogólnej strategii, które odnoszą się do ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** lub na nie wpływają:

    (a) opis:

        i. znaczących grup oferowanych produktów lub usług, w tym zmian w okresie sprawozdawczym (nowe/usunięte produkty lub usługi);

        ii. znaczących obsługiwanych rynków lub grup klientów, w tym zmian w okresie sprawozdawczym (nowe/usunięte rynki lub grupy klientów);

        iii. liczby ***pracowników*** w podziale na obszary geograficzne; oraz

        iv. w stosownych przypadkach i gdy jest to istotne, produktów i usług, które są objęte zakazami na niektórych rynkach;

(b) podział całkowitych przychodów, zgodnie z jej sprawozdaniem finansowym, na znaczące sektory ESRS. Jeżeli jednostka uwzględnia w swoim sprawozdaniu finansowym sprawozdawczość dotyczącą segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*, informacje o przychodach z poszczególnych sektorów należy w miarę możliwości uzgodnić z informacjami określonymi w MSSF 8;

(c) wykaz dodatkowych znaczących sektorów ESRS poza sektorami, które uwzględniono w pkt 40 lit. b), takich jak działania, które powodują powstanie przychodów między spółkami, w których jednostka rozwija znaczącą działalność lub w których jest lub może być powiązana z istotnymi oddziaływaniami. Identyfikacja tych dodatkowych sektorów ESRS jest spójna ze sposobem, w jaki jednostka uwzględniła je podczas przeprowadzania oceny ***istotności***, oraz ze sposobem, w jaki ujawnia ona istotne informacje związane z określonymi sektorami;

(d) w stosownych przypadkach oświadczenie wskazujące, wraz z powiązanymi przychodami, że jednostka prowadzi działalność związaną z:

i. sektorem ***paliw kopalnych*** (węglem, ropą naftową i gazem)[16] (tj. osiąga przychody z działalności związanej z poszukiwaniem, górnictwem, wydobyciem, produkcją, przetwarzaniem, magazynowaniem, rafinacją lub dystrybucją, w tym transportem i magazynowaniem paliw kopalnych zdefiniowanych w art. 2 pkt 62 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999[17]) oraz handlem tymi paliwami, uwzględniając dezagregację przychodów pochodzących z węgla, ropy naftowej i gazu, a także przychodów pochodzących ze zgodnej z systematyką działalności gospodarczej związanej z gazem ziemnym zgodnie z wymogami art. 8 ust. 7 lit. a) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178[18];

ii. produkcją chemikaliów[19], tj. jej działalność jest objęta działem 20.2 w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006;

iii. kontrowersyjnymi rodzajami broni[20] (minami przeciwpiechotnymi, amunicją kasetową, bronią chemiczną i bronią biologiczną); lub

iv. uprawą i produkcją tytoniu[21];

(e) cele jednostki związane ze zrównoważonym rozwojem w odniesieniu do znaczących grup produktów i usług, kategorii klientów, obszarów geograficznych i relacji z ***zainteresowanymi stronami***;

(f) ocenę swoich obecnych znaczących produktów lub usług oraz znaczących rynków i grup

[16] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 4 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ekspozycja z tytułu przedsiębiorstw działających w sektorze paliw kopalnych").

[17] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

[18] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji (Dz.U. L 443 z 10.12.2021, s. 9).

[19] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki produkujące chemikalia").

[20] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ekspozycja z tytułu kontrowersyjnych rodzajów broni (miny przeciwpiechotne, amunicja kasetowa, broń chemiczna i broń biologiczna)").

[21] Informacje te są potrzebne administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1818 określonych w art. 12 ust. 1 lit. b).

klientów w odniesieniu do swoich celów związanych ze zrównoważonym rozwojem; oraz

(g) elementy strategii jednostki, które odnoszą się do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem lub na nie oddziałują, w tym główne przyszłe wyzwania, krytyczne rozwiązania lub projekty, które mają być wprowadzone w życie, jeśli ma to znaczenie dla sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju.

41. Jeżeli jednostka ma siedzibę w państwie członkowskim UE, które dopuszcza zwolnienie z obowiązku ujawniania informacji, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/34/UE[22], i jeżeli jednostka skorzystała z tego zwolnienia, może pominąć podział przychodów na znaczące sektory ESRS wymagany na mocy pkt 40 lit. b). W takim przypadku jednostka ujawnia jednak wykaz sektorów ESRS, które są dla niej znaczące.

42. Jednostka ujawnia opis swojego ***modelu biznesowego*** i ***łańcucha wartości***, w tym:

(a) swoje dane wejściowe i podejście do gromadzenia, opracowywania i zabezpieczania tych danych;

(b) wyniki i rezultaty pod względem bieżących i oczekiwanych korzyści dla klientów, inwestorów i innych ***zainteresowanych stron***; oraz

(c) główne cechy łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu oraz pozycję jednostki w ***łańcuchu wartości***, w tym opis głównych podmiotów biznesowych (takich jak kluczowi ***dostawcy***, klienci, sieć dystrybucji i ***użytkownicy końcowi***) oraz ich związków z jednostką. Jeżeli jednostka ma wiele łańcuchów wartości, ujawniane informacje obejmują kluczowe łańcuchy wartości.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

43. **Jednostka ujawnia sposób, w jaki w strategii jednostki i jej modelu biznesowym uwzględnia się interesy i opinie zainteresowanych stron.**

44. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat sposobu, w jaki interesy i opinie ***zainteresowanych stron*** wpływają na strategię i ***model biznesowy*** jednostki.

45. Jednostka ujawnia skrócony opis:

(a) zaangażowania zainteresowanych stron, w tym:

i. kluczowych ***zainteresowanych stron*** jednostki;

ii. czy istnieje współpraca z nimi i w odniesieniu do których kategorii zainteresowanych stron;

iii. jak jest zorganizowana;

iv. jaki jest jej cel; oraz

v. w jaki sposób jednostka uwzględnia jej wyniki;

(b) sposobu, w jaki jednostka rozumie interesy i opinie kluczowych ***zainteresowanych stron*** w odniesieniu do strategii i ***modelu biznesowego*** jednostki w zakresie, w jakim przeanalizowano je podczas przeprowadzonego przez jednostkę procesu należytej staranności lub procesu oceny ***istotności*** (zob. wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-1 niniejszego standardu);

(c) w stosownych przypadkach zmian strategii lub modelu biznesowego, w tym:

i. sposobu, w jaki jednostka zmieniła lub zamierza zmienić swoją strategię lub model

[22] Art. 18 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/34/UE: „przychody netto ze sprzedaży w podziale na poszczególne kategorie działalności oraz rynki geograficzne, jeżeli te kategorie i rynki znacząco się od siebie różnią, z uwzględnieniem zasad organizacji sprzedaży produktów i świadczenia usług".

biznesowy w celu uwzględnienia interesów i opinii zainteresowanych stron;

ii. wszelkich dalszych działań, które są planowane, i ich terminów; oraz

iii. czy działania te mogą zmienić relacje z zainteresowanymi stronami i ich opinie; oraz

(d) tego, czy i w jaki sposób ***organy administrujące, zarządzające lub nadzorcze*** są informowane o opiniach i interesach ***zainteresowanych stron***, na które jednostka wywiera wpływ, odnoszących się do oddziaływań jednostki związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

46. **Jednostka ujawnia istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz sposób ich interakcji ze strategią i z modelem biznesowym jednostki.**

47. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** wynikających z oceny ***istotności*** przeprowadzonej przez jednostkę oraz tego, w jaki sposób wynikają one z dostosowania strategii i ***modelu biznesowego*** jednostki, a także sposobu, w jaki powodują ich dostosowanie, w tym alokacji zasobów przez jednostkę. Podlegające ujawnieniu informacje na temat zarządzania istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami jednostki są określone w tematycznych ESRS oraz w standardach sektorowych, które to standardy muszą być stosowane w połączeniu z ***minimalnymi wymogami dotyczącymi ujawniania informacji*** na temat ***polityki, działań*** i ***celów***, ustanowionymi w niniejszym standardzie.

48. Jednostka ujawnia następujące informacje:

(a) krótki opis jej istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** wynikających z przeprowadzonej przez nią oceny istotności (zob. wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-1 niniejszego standardu), w tym opis, w którym miejscu jej własnego ***modelu biznesowego***, własnych operacji oraz ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu koncentrują się te istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości;

(b) obecne i antycypowane skutki jej istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości dla jej modelu biznesowego, łańcucha wartości, strategii i procesu decyzyjnego oraz sposób, w jaki zareagowała lub planuje zareagować na te skutki, w tym wszelkie zmiany, jakich dokonała lub planuje dokonać w swojej strategii lub swoim modelu biznesowym w ramach ***działań*** mających na celu przeciwdziałanie określonym istotnym oddziaływaniom lub ryzyku lub wykorzystanie określonych istotnych możliwości;

(c) w odniesieniu do istotnych ***oddziaływań*** jednostki:

i. sposób, w jaki istotne negatywne i pozytywne oddziaływania jednostki wpływają (lub, w przypadku potencjalnych oddziaływań, mogą wpływać) na ludzi lub środowisko;

ii. czy i w jaki sposób oddziaływania wynikają ze strategii i modelu biznesowego jednostki lub są z nimi powiązane;

iii. racjonalnie oczekiwaną perspektywę czasową oddziaływań; oraz

iv. czy jednostka jest zaangażowana w istotne oddziaływania na skutek swojej działalności lub ze względu na swoje ***relacje biznesowe***, przez opisanie charakteru odnośnej działalności lub odnośnych relacji biznesowych;

(d) ***bieżące skutki finansowe*** istotnych ryzyk i możliwości jednostki dla jej sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych oraz informacje o istotnych ryzykach i możliwościach, w przypadku których istnieje znaczące ryzyko istotnej korekty w następnym rocznym okresie sprawozdawczym wartości bilansowych aktywów i zobowiązań wykazanych w powiązanym sprawozdaniu finansowym;

(e) ***antycypowane skutki finansowe*** istotnych ryzyk i możliwości jednostki dla sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych jednostki w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej, w tym racjonalnie oczekiwaną perspektywę czasową tych skutków. Obejmuje to sposób, w jaki zgodnie z oczekiwaniami jednostki jej sytuacja finansowa, wyniki finansowe i przepływy pieniężne zmienią się w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej w związku z przyjętą strategią zarządzania ryzykami i możliwościami, biorąc pod uwagę:

i. plany inwestycyjne i plany zbywania aktywów (na przykład wydatki kapitałowe, znaczące nabycia i zbycia, wspólne przedsięwzięcia, transformacja działalności, innowacje, nowe obszary działalności i wycofanie aktywów), w tym plany, do realizacji których jednostka nie jest zobowiązana na mocy umowy; oraz

ii. planowane źródła finansowania służące realizacji jej strategii;

(f) informacje na temat odporności strategii i modelu biznesowego jednostki w zakresie jej zdolności do przeciwdziałania istotnym oddziaływaniom i ryzyku oraz do wykorzystania istotnych możliwości. Jednostka ujawnia jakościową i, w stosownych przypadkach, ilościową analizę odporności, w tym sposób przeprowadzenia analizy oraz zastosowane perspektywy czasowe określone w ESRS 1 (zob. ESRS 1 rozdział 6 *Perspektywy czasowe*). Przedstawiając informacje ilościowe, jednostka może ujawniać pojedyncze kwoty lub zakresy;

(g) zmiany istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości jednostki w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym; oraz

(h) wyszczególnienie tych oddziaływań, ryzyka i możliwości, które są objęte wymogami dotyczącymi ujawniania informacji związanymi z ESRS, w przeciwieństwie do oddziaływań, ryzyka i możliwości, które jednostka uwzględnia, ujawniając dodatkowe informacje dotyczące poszczególnych podmiotów.

49. Jednostka może ujawnić informacje opisowe wymagane na podstawie pkt 46 wraz z ujawnieniami przewidzianymi w odpowiednim tematycznych ESRS, w którym to przypadku przedstawia również oświadczenie dotyczące swoich istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości***, wraz z ujawnieniami przygotowanymi zgodnie z niniejszym rozdziałem ESRS 2.

4. Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

4.1 Ujawniane informacje dotyczące procesu oceny istotności

50. W niniejszym rozdziale ustanowiono wymogi dotyczące ujawniania informacji, które umożliwią zrozumienie:

(a) procesu identyfikacji istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości***; oraz

(b) informacji, które w wyniku oceny ***istotności*** jednostka uwzględniła w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-1 – Opis procesu służącego identyfikacji i ocenie istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości

51. **Jednostka ujawnia proces identyfikacji oddziaływań, ryzyka i możliwości oraz oceny, które z nich są istotne.**

52. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat procesu, w ramach którego jednostka identyfikuje ***oddziaływania, ryzyko*** i ***możliwości*** oraz ocenia ich ***istotność***, jako podstawy ustalenia ujawnień w ***oświadczeniu jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** (zob. ESRS 1 rozdział 3 i powiązane z nim wymogi dotyczące stosowania, które określają wymogi i zasady dotyczące procesu identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości w oparciu o zasadę podwójnej istotności).

53. Jednostka ujawnia następujące informacje:

(a) opis metod i założeń stosowanych w opisanym procesie;

(b) przegląd procesu identyfikacji, oceny, priorytetowego traktowania i monitorowania potencjalnych i rzeczywistych ***oddziaływań*** jednostki na ludzi i środowisko, opartych na procesie należytej staranności jednostki, w tym wyjaśnienie, czy i w jaki sposób w tym procesie:

i. skoncentrowano się na określonej działalności, relacjach biznesowych, obszarach geograficznych lub innych czynnikach powodujących podwyższone ryzyko wystąpienia niekorzystnych skutków;

ii. uwzględniono oddziaływania, w które zaangażowana jest jednostka ze względu na swoje własne operacje lub w wyniku swoich relacji biznesowych;

iii. uwzględniono konsultacje z ***zainteresowanymi stronami***, na które jednostka wywiera wpływ, w celu zrozumienia, w jaki sposób może na nie oddziaływać, oraz z ekspertami zewnętrznymi;

iv. ustalono hierarchię negatywnych oddziaływań na podstawie ich względnej dotkliwości i prawdopodobieństwa (zob. ESRS 1 sekcja 3.4 *Istotność oddziaływania*) oraz – w stosownych przypadkach – pozytywnych oddziaływań na podstawie ich względnej skali, zasięgu i prawdopodobieństwa oraz określono, które kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem są istotne do celów sprawozdawczości, w tym progi jakościowe lub ilościowe oraz inne kryteria stosowane zgodnie z ESRS 1 sekcja 3.4 *Istotność oddziaływania*;

(c) przegląd procesu stosowanego w celu zidentyfikowania, oceny, ustalenia hierarchii i monitorowania ***ryzyk*** i ***możliwości***, które mają lub mogą mieć ***skutki finansowe***. Ujawniane informacje obejmują:

i. sposób, w jaki jednostka uwzględniła powiązania swoich oddziaływań i zależności z ryzykiem i możliwościami, które mogą wynikać z tych oddziaływań i zależności;

ii. sposób, w jaki jednostka ocenia prawdopodobieństwo, skalę i charakter skutków związanych ze zidentyfikowanym ryzykiem i zidentyfikowanymi możliwościami (taki jak progi jakościowe lub ilościowe oraz inne kryteria stosowane zgodnie z ESRS 1 sekcja 3.3 *Istotność finansowa*);

iii. sposób, w jaki jednostka ustala hierarchię ryzyka związanego ze zrównoważonym rozwojem w stosunku do innych rodzajów ryzyka, w tym stosowane przez nią narzędzia oceny ryzyka;

(d) opis procesu decyzyjnego oraz powiązanych procedur kontroli wewnętrznej;

(e) zakres i sposób włączenia procesu identyfikacji i oceny oddziaływań i ryzyka oraz zarządzania nimi do ogólnego procesu zarządzania ryzykiem stosowanego przez jednostkę oraz wykorzystania go do oceny ogólnego profilu ryzyka jednostki i stosowanych przez nią procesów zarządzania ryzykiem;

(f) zakres i sposób włączenia procesu identyfikacji i oceny możliwości oraz zarządzania nimi do ogólnego procesu zarządzania stosowanego przez jednostkę, w stosownych przypadkach;

(g) parametry wejściowe wykorzystane przez jednostkę (na przykład źródła danych, zakres odnośnych operacji oraz szczegółowość zastosowanych założeń); oraz

(h) informację, czy i w jaki sposób proces zmieniono w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym, datę ostatniej modyfikacji procesu oraz przyszłe daty przeglądu oceny ***istotności***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-2 – Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju

54. **Jednostka informuje o spełnieniu wymogów dotyczących ujawniania informacji w swoich oświadczeniach dotyczących zrównoważonego rozwoju.**

55. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w oświadczeniu jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju oraz tematów, które pominięto jako nieistotne w wyniku oceny ***istotności***.

56. Jednostka dołącza wykaz wymogów dotyczących ujawniania informacji spełnionych przy sporządzaniu ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** po przeprowadzeniu oceny ***istotności*** (zob. ESRS 1 rozdział 3), w tym numery stron lub punkty, w których w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju znajdują się odpowiednie ujawnienia. Informacje te można przedstawić w formie indeksu treści. Jednostka załącza również tabelę uwzględniającą wszystkie punkty danych, które wynikają z innych przepisów UE, wymienione w dodatku B do niniejszego standardu i wskazującą, w której części oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju można je znaleźć; tabela ta obejmuje również te punkty danych, które uznano za nieistotne – w takim przypadku jednostka zamieszcza adnotację „Nieistotne" w tabeli zgodnie z ESRS 1 pkt 35.

57. Jeżeli jednostka stwierdzi, że problematyka zmiany klimatu nie jest istotna, i w związku z tym pominie wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS E1 *Zmiana klimatu*, ujawnia szczegółowe objaśnienie wniosków ze swojej oceny ***istotności*** w odniesieniu do zmiany klimatu (zob. ESRS 2 IRO-2 *Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*), uwzględniając perspektywiczną analizę warunków, które mogłyby skłonić jednostkę do uznania problematyki zmiany klimatu za istotną w przyszłości.

58. Jeżeli jednostka stwierdzi, że zagadnienie inne niż zmiana klimatu nie jest istotne, i w związku z tym pominie wszystkie wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach odpowiednich tematycznych ESRS, może przedstawić krótkie omówienie wniosków ze swojej oceny ***istotności*** w odniesieniu do tego tematu.

59. Jednostka przedstawia wyjaśnienie, w jaki sposób ustaliła istotne informacje wymagające ujawnienia w związku z ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i ***możliwościami***, które jednostka uznała za istotne, w tym zastosowanie progów lub sposób wdrażania kryteriów określonych w ESRS 1 sekcja 3.2 *Istotne kwestie oraz istotność informacji*.

4.2 Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z politykami i działaniami

60. W niniejszej sekcji określono ***minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji***, które należy uwzględnić, gdy jednostka ujawnia informacje na temat swoich ***polityk*** i ***działań*** mających na celu zapobieganie rzeczywistym i potencjalnym istotnym ***oddziaływaniom*** oraz ich łagodzenie i remediację, przeciwdziałanie istotnemu ***ryzyku*** lub wykorzystanie istotnych ***możliwości*** (łącznie „zarządzanie istotnymi ***kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem***"). Stosuje się je łącznie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji, w tym wymogami dotyczącymi stosowania, zawartymi w odpowiednich tematycznych ESRS i sektorowych ESRS. Wykorzystuje się je również w sytuacji, w której jednostka opracowuje ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów.

61. Odpowiednie ujawniane informacje zamieszcza się obok ujawnianych informacji przewidzianych w odpowiednich ESRS. Jeżeli jedna ***polityka*** lub te same ***działania*** dotyczą kilku powiązanych ze sobą ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, jednostka może ujawniać wymagane informacje w swojej sprawozdawczości zgodnie z jednym tematycznym ESRS i odnieść się do nich w swojej sprawozdawczości w ramach innego tematycznego ESRS.

62. Jeżeli jednostka nie jest w stanie ujawnić informacji na temat ***polityki*** i ***działań*** wymaganych zgodnie z odpowiednimi ESRS, ponieważ nie przyjęła polityki lub nie podjęła działań odnoszących się do danej ***kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem***, ujawnia ten fakt i przedstawia powody, dla których nie przyjęła takiej polityki lub nie podjęła takich działań. Jednostka ta może ujawnić ramy czasowe, w których zamierza przyjąć odnośną politykę lub podjąć odnośne działania.

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Polityki MDR-P – Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem

63. Jednostka stosuje ***minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji*** określone w tym przepisie przy ujawnianiu ***polityki*** dotyczącej poszczególnych ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** zidentyfikowanych jako istotne.

64. Celem niniejszego ***minimalnego wymogu dotyczącego ujawniania informacji*** jest zapewnienie wiedzy na temat ***polityki*** jednostki dotyczącej zapobiegania rzeczywistym i potencjalnym ***oddziaływaniom*** oraz ich łagodzenia i remediacji, przeciwdziałania ***ryzyku*** lub wykorzystania ***możliwości***.

65. Jednostka ujawnia informacje na temat ***polityki*** przyjętej w celu zarządzania istotnymi ***kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem***. Ujawniane informacje obejmują:

    (a) opis kluczowej treści ***polityki***, w tym jej ogólnych celów oraz istotnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości***, do których odnosi się polityka, oraz procesu monitorowania;

    (b) opis zakresu polityki lub jej wyłączeń pod względem działalności, ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu, obszarów geograficznych oraz, w stosownych przypadkach, grup ***zainteresowanych stron***, na które jednostka wywiera wpływ;

    (c) najwyższy szczebel w organizacji jednostki, który jest odpowiedzialny za wdrażanie polityki;

    (d) odniesienie, w stosownych przypadkach, do norm lub inicjatyw osób trzecich, które jednostka zobowiązuje się przestrzegać w drodze wdrożenia polityki;

    (e) w stosownych przypadkach opis uwzględnienia interesów kluczowych ***zainteresowanych stron*** przy ustalaniu polityki; oraz

    (f) w stosownych przypadkach informację, czy i w jaki sposób jednostka udostępnia politykę zainteresowanym stronom, na które jednostka ma potencjalnie wpływ, oraz zainteresowanym stronom, które muszą pomóc we wdrażaniu polityki.

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Działania MDR-A – Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

66. Jednostka stosuje wymogi dotyczące treści ujawnianych informacji przewidziane w tym przepisie przy opisywaniu ***działań***, za pośrednictwem których zarządza każdą istotną **kwestią związaną ze zrównoważonym rozwojem**, w tym planów działania i przydzielonych lub planowanych zasobów.

67. Celem niniejszego ***minimalnego wymogu dotyczącego ujawniania informacji*** jest zapewnienie wiedzy na temat kluczowych ***działań*** podjętych lub planowanych w celu zapobiegania rzeczywistym i potencjalnym ***oddziaływaniom*** oraz ich łagodzenia i ***remediacji*** oraz przeciwdziałania ***ryzyku*** i wykorzystania ***możliwości*** oraz, w stosownych przypadkach, osiągnięcia celów i ***założeń*** powiązanych ***polityk***.

68. W przypadku gdy wdrażanie ***polityki*** wymaga ***działań*** lub kompleksowego planu działania, aby osiągnąć jej cele, jak również gdy działania są realizowane bez określonej polityki, jednostka ujawnia następujące informacje:

    (a) wykaz kluczowych działań podjętych w roku sprawozdawczym i planowanych na przyszłość, ich oczekiwane rezultaty oraz, w stosownych przypadkach, sposób, w jaki ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów i ***założeń*** polityki;

    (b) zakres kluczowych działań (tj. uwzględnienie działań, ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu, obszarów geograficznych oraz, w stosownych przypadkach, grup ***zainteresowanych stron***, na które jednostka wywiera wpływ);

(c) perspektywy czasowe, w których jednostka zamierza zrealizować każde kluczowe działanie;

(d) w stosownych przypadkach kluczowe działania (wraz z wynikami) podjęte w celu zapewnienia ***środków naprawczych*** na rzecz osób pokrzywdzonych w wyniku faktycznych istotnych oddziaływań, a także współpracy w tym zakresie lub wsparcia tych środków;

(e) w stosownych przypadkach informacje ilościowe i jakościowe dotyczące postępów w realizacji działań lub planów działania ujawnionych w poprzednich okresach.

69. W przypadku gdy realizacja planu działania wymaga znacznych wydatków operacyjnych (Opex) lub nakładów inwestycyjnych (Capex), jednostka:

(a) opisuje rodzaj obecnych i przyszłych zasobów finansowych i innych zasobów przeznaczonych na plan działania, w tym, w stosownych przypadkach, odpowiednie warunki instrumentów zrównoważonego finansowania, takich jak obligacje ekologiczne, obligacje społeczne i zielone pożyczki, cele środowiskowe lub społeczne, oraz ewentualne uzależnienie zdolności do wdrożenia działań lub planu działania od określonych warunków wstępnych, np. przyznania wsparcia finansowego lub zmian w polityce publicznej i na rynku;

(b) podaje kwotę bieżących zasobów finansowych i wyjaśnia sposób, w jaki odnoszą się one do najistotniejszych kwot przedstawionych w sprawozdaniu finansowym; oraz

(c) podaje kwotę zasobów finansowych, jakimi będzie dysponować w przyszłości.

5. Mierniki i cele

70. W niniejszym rozdziale określono ***minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji***, które uwzględnia się, gdy jednostka ujawnia informacje na temat swoich ***mierników*** i ***celów*** odnoszących się do poszczególnych istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. Stosuje się je łącznie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji, w tym wymogami dotyczącymi stosowania, zawartymi w odpowiednich tematycznych ESRS. Wykorzystuje się je również w sytuacji, w której jednostka opracowuje ujawnienia dotyczące poszczególnych podmiotów.

71. Odpowiednie ujawnienia zamieszcza się obok ujawnianych informacji przewidzianych w tematycznych ESRS.

72. Jeżeli jednostka nie jest w stanie ujawnić informacji dotyczących ***celów*** wymaganych zgodnie z odpowiednimi tematycznymi ESRS, ponieważ nie wyznaczyła celów odnoszących się do danej kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem, ujawnia ten fakt i przedstawia powody, dla których nie wyznaczyła takich celów. Jednostka ta może ujawnić ramy czasowe, w których zamierza przyjąć odnośną politykę lub podjąć odnośne działania.

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Wskaźniki MDR-M – Wskaźniki w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

73. Jednostka stosuje wymogi dotyczące treści ujawnianych informacji przewidziane w tym przepisie przy ujawnianiu informacji dotyczących ***mierników*** przyjętych dla poszczególnych istotnych ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***.

74. Celem niniejszego ***minimalnego wymogu dotyczącego ujawniania informacji*** jest zapewnienie zrozumienia ***wskaźników*** wykorzystywanych przez jednostkę w celu monitorowania skuteczności ***działań*** w zakresie zarządzania istotnymi ***kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem***.

75. Jednostka ujawnia wszelkie ***wskaźniki*** związane z istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** lub ***możliwościami***, z których korzysta na potrzeby oceniania wyników i efektywności.

76. ***Mierniki*** obejmują mierniki zdefiniowane w ESRS, jak również wskaźniki zidentyfikowane w odniesieniu do poszczególnych podmiotów, niezależnie od tego, czy pochodzą z innych źródeł, czy też zostały opracowane przez samą jednostkę.

77. W odniesieniu do każdego ***wskaźnika*** jednostka:

    (a) ujawnia metody i istotne założenia leżące u podstaw miernika, w tym ograniczenia stosowanych metod;

    (b) ujawnia, czy pomiar miernika został zatwierdzony przez organ zewnętrzny inny niż dostawca usług atestacyjnych, a jeżeli tak – wskazuje ten organ;

    (c) oznacza i określa miernik, stosując konkretne, przejrzyste i precyzyjne nazwy i opisy;

    (d) jeżeli jako jednostkę miary wskazano walutę, stosuje walutę prezentacji wykorzystywaną w swoich sprawozdaniach finansowych.

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Wskaźniki MDR-T – Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów

78. Jednostka stosuje wymogi dotyczące treści ujawnianych informacji przewidziane w tym przepisie przy ujawnianiu informacji dotyczących ***celów***, które określiła w odniesieniu do każdej istotnej ***kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem***.

79. Celem niniejszego ***minimalnego wymogu dotyczącego ujawniania informacji*** jest zapewnienie w odniesieniu do każdej istotnej ***kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem*** wiedzy na temat:

    (a) czy i w jaki sposób jednostka monitoruje skuteczność podejmowanych przez siebie ***działań*** mających na celu przeciwdziałanie istotnym ***oddziaływaniom*** i ***ryzyku*** oraz wykorzystanie istotnych ***możliwości***, a także wskaźników wykorzystywanych przez nią w tym celu;

    (b) wymiernych, terminowych, zorientowanych na rezultaty ***celów*** wyznaczonych przez jednostkę na potrzeby zrealizowania założeń ***polityki***, opracowanych z myślą o oczekiwanych skutkach dla ludzi, środowiska lub jednostki w kontekście istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości;

    (c) ogólnych postępów w realizacji wyznaczonych celów w miarę upływu czasu;

    (d) jeżeli jednostka nie wyznaczyła wymiernych, terminowych, zorientowanych na rezultaty celów, to czy i w jaki sposób jednostka pomimo to monitoruje skuteczność podejmowanych przez siebie działań mających na celu przeciwdziałanie istotnym oddziaływaniom i ryzyku oraz wykorzystanie istotnych możliwości, oraz czy i w jaki sposób mierzy ona postępy w realizacji założeń swojej ***polityki***; oraz

    (e) czy i w jaki sposób ***zainteresowane strony*** brały udział w procesie wyznaczania celów w odniesieniu do poszczególnych istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem.

80. Jednostka ujawnia wymierne, zorientowane na rezultaty i terminowe ***cele*** w zakresie istotnych ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***, które wyznaczyła na potrzeby oceny dokonywanych postępów. W odniesieniu do każdego celu ujawniane informacje obejmują:

    (a) opis związku między celem a założeniami ***polityki***;

    (b) wyznaczony poziom docelowy, która ma zostać osiągnięty, w tym – w stosownych przypadkach – określenie, czy cel ma charakter bezwzględny czy względny, a także wskazanie jednostki, w której mierzone będą postępy w jego realizacji;

    (c) zakres celu, uwzględniając działalność jednostki lub – w stosownych przypadkach – jej ***łańcuch wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu, a także granice geograficzne;

    (d) wartość bazową i rok bazowy, względem których dokonuje się pomiaru postępów;

(e) okres, którego dotyczy dany cel, oraz – w stosownych przypadkach – wszelkie cele pośrednie lub tymczasowe;

(f) opis metod i znaczących założeń stosowanych przy wyznaczaniu celów, w tym – w stosownych przypadkach – wybrany ***scenariusz***, źródła danych, dostosowanie do celów polityki na szczeblu krajowym, unijnym lub międzynarodowym, oraz sposób, w jaki założenia uwzględniają szerszy kontekst zrównoważonego rozwoju lub lokalną sytuację, w której mają miejsce oddziaływania;

(g) wskazanie, czy cele jednostki związane z kwestiami środowiskowymi zostały wyznaczone w oparciu o niezbite dowody naukowe;

(h) czy i w jaki sposób ***zainteresowane strony*** brały udział w procesie wyznaczania celów w odniesieniu do poszczególnych istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem;

(i) informacje o wszelkich zmianach w celach i powiązanych z nimi ***wskaźnikach*** lub w leżących u ich podstaw metodach pomiaru, znaczących założeniach, ograniczeniach, źródłach i procesach gromadzenia danych przyjętych w określonej perspektywie czasowej. Informacje te obejmują wyjaśnienie przesłanek uzasadniających dokonanie tych zmian oraz ich wpływu na porównywalność (zob. wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności w niniejszym standardzie*); oraz

(j) informacje o uzyskiwanych wynikach w realizacji ujawnionych celów, w tym informacje na temat sposobu monitorowania i kontrolowania postępów w realizacji celów oraz wykorzystywanych wskaźników, informacje wskazujące, czy postępy są zgodne z założeniami przedstawionymi w pierwotnym planie, a także wyniki analizy tendencji lub znaczących zmian w wynikach osiąganych przez jednostkę w kontekście realizacji celu.

81. Jeżeli jednostka nie wyznaczyła wymiernych, zorientowanych na rezultaty ***celów***:

(a) jednostka może ujawniać, czy takie cele zostaną wyznaczone oraz ramy czasowe ich wyznaczenia, natomiast jeżeli jednostka nie planuje ich wyznaczyć, przedstawia stosowne uzasadnienie;

(b) jednostka ujawnia, czy pomimo to monitoruje skuteczność swojej ***polityki*** i podejmowanych przez siebie ***działań*** dotyczących istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych ze zrównoważonym rozwojem, a jeżeli tak:

i. przedstawia wszelkie procedury, za pośrednictwem których to robi;

ii. wyznaczony poziom ambicji, który ma zostać osiągnięty, a także wszelkie wskaźniki o charakterze jakościowym lub ilościowym, z których korzysta do oceniania postępów, w tym okres odniesienia, względem którego dokonuje pomiaru postępów.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 2 i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

1. Podstawa sporządzenia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-1 – Ogólna podstawa sporządzenia oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju

AR 1. Przy opisywaniu, w jakim zakresie ***oświadczenie dotyczące zrównoważonego rozwoju*** ma zastosowanie do ***łańcucha wartości*** jednostki na wyższym i niższym szczeblu (zob. ESRS 1 sekcja 5.1 *Jednostka sprawozdająca i łańcuch wartości*), jednostka może dokonać

rozróżnienia między:

(a) zakresem, w jakim przeprowadzana przez nią ocena ***istotności oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** obejmuje jej łańcuch wartości na wyższym lub niższym szczeblu;

(b) zakresem, w jakim jej ***polityki, działania*** i ***cele*** obejmują jej łańcuch wartości; oraz

(c) zakresem, w jakim jednostka uwzględnia dane o łańcuchu wartości na wyższym lub niższym szczeblu przy ujawnianiu informacji dotyczących ***mierników***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji BP-2 – Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności

AR 2. Jednostka może ujawnić, czy opiera się na jakichkolwiek normach europejskich zatwierdzonych w ramach europejskiego systemu normalizacji (normy ISO/IEC lub CEN/CENELEC), a także w jakim stopniu dane i procedury wykorzystywane na potrzeby sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju zostały zweryfikowane przez zewnętrznego dostawcę usług atestacyjnych i uznane za zgodne z odpowiednią normą ISO/IEC lub CEN/CENELEC.

2. Rządzenie

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-1 – Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych

AR 3. Opisując rolę i obowiązki **organów administrujących, zarządzających i nadzorczych** w ***kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem***, jednostka może przedstawić szczegółowe informacje na temat:

(a) aspektów zrównoważonego rozwoju objętych nadzorem, jeżeli chodzi o kwestie z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego, z którymi jednostce może przyjść się zmierzyć, w tym:

i. wyników wszelkich ocen aspektów strategii i ***modelu biznesowego*** jednostki związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz zmian wprowadzonych w tych aspektach;

ii. identyfikacji i oceny istotnego ***ryzyka*** oraz istotnych ***możliwości*** i ***oddziaływań***;

iii. powiązanych ***polityk*** i ***celów***, planów działania i zasobów specjalnych; oraz

iv. sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju;

(b) formy, w jakiej sprawuje się tego rodzaju nadzór nad każdym z wymienionych powyżej aspektów, tj. informacje, konsultacje lub proces podejmowania decyzji; oraz

(c) sposobu, w jaki tego rodzaju nadzór jest zorganizowany i sformalizowany, tj. procesów, za pośrednictwem których organy administrujące, zarządzające i nadzorcze odnoszą się do tych aspektów zrównoważonego rozwoju.

AR 4. Przy opisywaniu sposobu zorganizowania rządzenia jednostki w ***kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem*** informacje dotyczące złożonej struktury zarządzania można uzupełnić, przedstawiając je w formie diagramu.

AR 5. Opis poziomu wiedzy fachowej lub dostępu do wiedzy fachowej ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*** może być uzupełniony informacjami na temat składu tych organów, z uwzględnieniem informacji dotyczących członków, z których wiedzy fachowej organy te korzystają do celów związanych ze sprawowaniem nadzoru nad ***kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem***, a także informacji na temat sposobu, w jaki dany organ wykorzystuje tego rodzaju wiedzę fachową. Sporządzając ten opis, jednostka uwzględnia powody, dla których wiedza fachowa i umiejętności są

adekwatne w kontekście istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** jednostki, a także ocenia, czy organy lub ich członkowie dysponują dostępem do innych źródeł wiedzy fachowej, takich jak konkretni eksperci i ***szkolenia*** oraz inne inicjatywy w zakresie kształcenia, aby aktualizować i rozwijać wiedzę fachową w kwestiach dotyczących zrównoważonego rozwoju w ramach tych organów.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-2 – Informacje przekazywane organom administrującym, zarządzającym i nadzorczym jednostki oraz podejmowane przez nie kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem

AR 6. W zależności od struktury danej jednostki ***organy administrujące, zarządzające i nadzorcze*** mogą koncentrować się na realizacji ***celów*** nadrzędnych, pozostawiając realizację celów o większym stopniu szczegółowości zarządowi. W takim przypadku jednostka może ujawniać informacje na temat sposobu, w jaki organy zarządzające zapewniają dostępność odpowiedniego mechanizmu umożliwiającego monitorowanie działań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-3 – Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt

AR 7. W przypadku jednostek notowanych na rynku regulowanym niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji powinien być spójny ze sprawozdaniem o wynagrodzeniach przewidzianym w art. 9a i 9b dyrektywy 2007/36/WE w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym. Z zastrzeżeniem postanowień ESRS 1, pkt 119, 120 i 122, jednostka notowana na giełdzie może zamieścić odniesienie do swojego sprawozdania o wynagrodzeniach.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-4 – Oświadczenie dotyczące należytej staranności

AR 8. Przyporządkowanie wymagane zgodnie z pkt 30 może zostać przedstawione w postaci tabeli zawierającej porównanie podstawowych elementów należytej staranności, jeżeli chodzi o oddziaływanie na ludzi i środowisko, jak i odpowiednie informacje ujawniane w ***oświadczeniu jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** – w sposób określony poniżej.

AR 9. Jednostka może zawrzeć dodatkowe kolumny w poniższej tabeli, aby wyraźnie zidentyfikować ujawniane informacje odnoszące się do oddziaływania na ludzi lub środowisko, biorąc pod uwagę fakt, że w niektórych przypadkach informacji na temat tego samego etapu procesu należytej staranności może dostarczać więcej niż jedno ujawnienie.

AR 10. Najważniejsze odniesienia do podstawowych elementów procesu należytej staranności zawarte w instrumentach międzynarodowych Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych wymieniono w rozdziale 4 ESRS 1.

PODSTAWOWE ELEMENTY PROCESU NALEŻYTEJ STARANNOŚCI	PUNKTY W OŚWIADCZENIU DOTYCZĄCYM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
a) Uwzględnienie należytej staranności w rządzeniu, strategii i modelu biznesowym	

b) Współpraca z zainteresowanymi stronami, na które jednostka wywiera wpływ, na wszystkich kluczowych etapach procesu należytej staranności	
c) Identyfikacja i ocena niekorzystnego oddziaływania	
d) Podejmowanie działań w celu ograniczenia zidentyfikowanego niekorzystnego oddziaływania	
e) Monitorowanie skuteczności tych starań i przekazywanie stosownych informacji w tym zakresie	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji GOV-5 – Zarządzanie ryzykiem i kontrole wewnętrzne nad sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju

AR 11. Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji koncentruje się wyłącznie na procesach kontroli wewnętrznej nad sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju. Jednostka może wziąć pod uwagę m.in. ryzyka związane z kompletnością i integralnością danych, trafnością szacunków, dostępnością danych dotyczących ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu oraz terminami udostępniania informacji.

3. Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-1 – Strategia, model biznesowy i łańcuch wartości

AR 12. Na potrzeby przedstawienia informacji na temat sektorów wymaganych zgodnie z pkt 40 jednostka przyporządkowuje swoje znaczące działania do odpowiednich sektorów ESRS. Jeżeli kod dla danego podsektora nie istnieje, należy skorzystać z rubryki opatrzonej nagłówkiem „inne”.

AR 13. Dla celów ujawnień wymaganych w pkt 40, grupa oferowanych produktów lub usług, grupa obsługiwanych rynków lub grup klientów lub sektor ESRS są znaczące dla jednostki, jeśli spełniają jedno lub oba z poniższych kryteriów:

(a) stanowią ponad 10 % przychodów jednostki;

(b) są powiązane z istotnymi rzeczywistymi oddziaływaniami lub istotnymi potencjalnymi negatywnymi oddziaływaniami jednostki.

AR 14. Przygotowując ujawnienia dotyczące ***modelu biznesowego*** i ***łańcucha wartości***, jednostka uwzględnia:

(a) swoje kluczowe rodzaje działalności, zasoby, sieci dystrybucji i segmenty klientów;

(b) swoje kluczowe ***relacje biznesowe*** i ich kluczowe właściwości, w tym relacje z klientami i ***dostawcami***;

(c) strukturę kosztów i przychody generowane przez jej segmenty branżowe, w stosownych przypadkach zgodnie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji w sprawozdaniu finansowym ustanowionymi w MSSF 8;

(d) potencjalne ***oddziaływania, ryzyko*** i ***możliwości*** w swoim znaczącym sektorze lub w swoich znaczących sektorach oraz ich potencjalne powiązania z własnym ***modelem biznesowym*** lub ***łańcuchem wartości***.

AR 15. Szczególnie istotne znaczenie dla podmiotów korzystających z oświadczenia jednostki dotyczącego zrównoważonego rozwoju mogą mieć informacje kontekstowe, ponieważ mogą umożliwić im ustalenie, w jakim stopniu ujawnienia uwzględniają informacje dotyczące ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu. Opis najważniejszych elementów łańcucha wartości oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie kluczowych łańcuchów

wartości na wyższym lub niższym szczeblu może ułatwić zrozumienie sposobu, w jaki jednostka stosuje wymogi ustanowione w rozdziale 5 ESRS 1, a także sposobu, w jaki przeprowadza ocenę ***istotności*** zgodnie z rozdziałem 3 ESRS 1. Wspomniany opis może obejmować ogólny przegląd najważniejszych właściwości podmiotów wchodzących w skład łańcucha wartości na wyższym lub niższym szczeblu ze wskazaniem ich względnego wkładu w wyniki uzyskiwane przez jednostkę i jej sytuację finansową oraz z wyjaśnieniem sposobu, w jaki przyczyniają się one do tworzenia wartości przez jednostkę.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

AR 16. Opinie i interesy ***zainteresowanych stron*** wyrażane w ramach współpracy jednostki z zainteresowanymi stronami prowadzonej za pośrednictwem jej procesu należytej staranności mogą mieć istotne znaczenie dla niektórych aspektów jej strategii lub modelu biznesowego. Wspomniane opinie i interesy mogą zatem wywierać wpływ na decyzje jednostki dotyczące przyszłego kierunku strategii lub modelu biznesowego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

AR 17. Opisując, w którym miejscu jej ***łańcucha wartości*** na wyższym lub niższym szczeblu koncentrują się istotne ***oddziaływania***, ***ryzyko*** i ***możliwości***, jednostka uwzględnia następujące elementy: obszary geograficzne, zakłady lub rodzaje aktywów, nakłady, produkty i sieci dystrybucji.

AR 18. Przedmiotowe ujawnienie może być wyrażone jako pojedynczy rodzaj ***oddziaływania***, ***ryzyka*** lub ***możliwości*** albo w drodze zagregowania grup istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości, jeżeli pozwala to uzyskać bardziej odpowiednie informacje i nie przesłania istotnych informacji.

4. Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji IRO-2 – Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju

AR 19. Niezależnie od podstawy uzasadniającej przedstawienie informacji na temat ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*** przewidzianej w rozdziale 8 *Struktura oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju* ESRS 1, jednostka może ujawniać wykaz wymogów dotyczących ujawniania informacji sporządzony przy opracowywaniu ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** (zob. pkt 54) w części poświęconej informacjom ogólnym lub – jeżeli uzna to za stosowne – w innych częściach oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście jednostka może skorzystać z indeksu treści, tj. z tabelarycznego wykazu wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju, wskazując miejsca, w którym znajdują się te wymogi (strony lub punkty).

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Polityki MDR-P – Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem

AR 20. Z uwagi na współzależności między oddziaływaniami na ludzi i środowisko, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** jedna ***polityka*** może odnosić się do szeregu istotnych ***kwestii związanych***

ze zrównoważonym rozwojem, w tym również do kwestii uregulowanych w więcej niż jednym tematycznym ESRS. Jeżeli jedna polityka obejmuje na przykład zarówno kwestię środowiskową, jak i kwestię społeczną, jednostka może przedstawić informacje na temat tej polityki w sekcji środowiskowej swojego ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju***. W takim przypadku jednostka powinna zamieścić w sekcji społecznej odniesienie do sekcji środowiskowej, w której przedstawiono informacje na temat odpowiedniej polityki. Informacje na temat tej polityki można również przedstawić w sekcji społecznej, zamieszczając stosowne odniesienie do tych informacji w sekcji środowiskowej.

AR 21. Opis zakresu ***polityki*** może wyjaśniać, jakich działań lub segmentów własnych operacji jednostki lub jej ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu ona dotyczy. W opisie tym można również zawrzeć bardziej szczegółowe informacje na temat ograniczeń istotnych z punktu widzenia konkretnego zagadnienia lub okoliczności, w jakich jednostka prowadzi działalność – może to dotyczyć granic geograficznych, ograniczeń związanych z cyklami życia itp. W niektórych przypadkach, m.in. w sytuacji gdy polityka nie obejmuje całego łańcucha wartości, jednostka może przedstawić przejrzyste informacje na temat zakresu, w jakim polityka ma zastosowanie do tego łańcucha.

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Działania MDR-A – Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

AR 22. W kontekście niniejszego ***minimalnego wymogu dotyczącego ujawniania informacji*** kluczowe ***działania*** obejmują działania, które w istotnym stopniu przyczyniają się do realizacji celów jednostki dotyczących przeciwdziałania istotnym ***oddziaływaniom*** i ***ryzyku*** oraz wykorzystania istotnych ***możliwości***. Aby zapewnić ich większą zrozumiałość, kluczowe działania mogą zostać w stosownych przypadkach zagregowane.

AR 23. Informacje na temat alokacji zasobów można przedstawić w formie tabeli w podziale na wydatki kapitałowe i wydatki operacyjne ujęte w odpowiednich perspektywach czasowych oraz w odniesieniu do zasobów wykorzystywanych w bieżącym roku sprawozdawczym i alokacji zasobów zaplanowanej w konkretnych perspektywach czasowych.

5. Mierniki i cele

Minimalne wymogi dotyczące ujawniania informacji – Wskaźniki MDR-T – Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów

AR 24. Przy ujawnianiu ***celów*** związanych z zapobieganiem oddziaływaniom na środowisko lub łagodzeniem tych oddziaływań jednostka traktuje priorytetowo cele koncentrujące się na ograniczaniu oddziaływań w ujęciu bezwzględnym, a dopiero w dalszej kolejności – w ujęciu względnym. Jeżeli cele odnoszą się do zapobiegania oddziaływaniom społecznym lub łagodzenia takich oddziaływań, można doprecyzować je pod kątem ich wpływu na prawa człowieka, dobrostan lub korzyści czerpane przez ***zainteresowane strony***, na które jednostka wywiera wpływ.

AR 25. Informacje na temat postępów w realizacji ***celów*** można przedstawić w całościowej tabeli zawierającej informacje na temat wartości bazowej i wartości docelowej, celów pośrednich oraz wyników uzyskiwanych w poprzednich okresach.

AR 26. Jeżeli jednostka opisuje postępy w realizacji założeń ***polityki***, mimo że nie wyznaczyła wymiernego celu, może wskazać poziom odniesienia, względem którego mierzy osiągane postępy. Na przykład jednostka może oceniać wzrost ***płacy*** w zestawieniu z określoną wartością procentową w odniesieniu do osób, których zarobki są niższe od poziomu godziwego wynagrodzenia, lub może oceniać jakość swoich stosunków z przedstawicielami społeczności lokalnych, bazując na odsetku problemów zgłaszanych przez przedstawicieli tych społeczności, które rozwiązano w satysfakcjonujący dla nich sposób. Poziom odniesienia i ocena postępów są powiązane z ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i

możliwościami mającymi decydujące znaczenie dla ***istotności*** zagadnienia, do którego odnosi się dana polityka.

Dodatek B: Wykaz punktów danych zawartych w standardach przekrojowych i standardach tematycznych, które wynikają z innych przepisów UE

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 2. W poniższej tabeli przedstawiono punkty danych zawarte w ESRS 2 i tematycznych ESRS, które mają swoje źródło w innych przepisach UE.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
ESRS 2 GOV-1 Zróżnicowanie członków zarządu ze względu na płeć pkt 21 lit. d)	Wskaźnik nr 13 w tabeli 1 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1816[27]	
ESRS 2 GOV-1 Odsetek członków zarządu, którzy są niezależni pkt 21 lit. e)			Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS 2 GOV-4 Oświadczenie w sprawie należytej staranności pkt 30	Wskaźnik nr 10 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS 2 SBM-1 Udział w działaniach związanych z działaniami dotyczącymi paliw kopalnych pkt 40 lit. d) ppkt (i)	Wskaźnik nr 4 w tabeli 1 w załączniku I	Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453[28],	Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	

[23] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych) (Dz.U. L 317 z 9.12.2019, s. 1).

[24] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (rozporządzenie w sprawie wymogów kapitałowych, „CRR") (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

[25] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).

[26] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

[27] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1816 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w odniesieniu do wyjaśnienia w oświadczeniu dotyczącym wskaźnika referencyjnego precyzującego, w jaki sposób czynniki z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego znajdują odzwierciedlenie w każdym opracowanym i opublikowanym wskaźniku referencyjnym (Dz.U. L 406 z 3.12.2020, s. 1).

[28] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453 z dnia 30 listopada 2022 r. zmieniające wykonawcze standardy

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
		Tabela 1: Informacje jakościowe na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska i Tabela 2: Informacje jakościowe na temat ryzyka społecznego		
ESRS 2 SBM-1 Udział w działaniach związanych z produkcją chemikaliów pkt 40 lit. d) ppkt (ii)	Wskaźnik nr 9 w tabeli 2 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS 2 SBM-1 Udział w działalności związanej z kontrowersyjną bronią pkt 40 lit. d) ppkt (iii)	Wskaźnik nr 14 w tabeli 1 w załączniku I		Art. 12 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818[29], załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS 2 SBM-1 Udział w działaniach związanych z uprawą i produkcją tytoniu pkt 40 lit. d) ppkt (iv)			Art. 12 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818, załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS E1-1 Plan transformacji służący osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. pkt 14				Art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119
ESRS E1-1 Jednostki wykluczone z zakresu obowiązywania		Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013;	Art. 12 ust. 1 lit. d)–g) oraz art. 12 ust. 2 rozporządzenia	

techniczne określone w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2021/637 w odniesieniu do ujawniania informacji na temat ryzyk z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (Dz.U. L 324 z 19.12.2022, s. 1).

[29] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1818 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w odniesieniu do minimalnych norm dotyczących unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego (Dz.U. L 406 z 3.12.2020, s. 17).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego pkt 16 lit. g)		rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453, wzór 1: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianami klimatu: jakość kredytowa ekspozycji według sektora, emisji i rezydualnego terminu zapadalności	delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS E1-4 Cele redukcji emisji gazów cieplarnianych pkt 34	Wskaźnik nr 4 w tabeli 2 w załączniku I	Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453, wzór 3: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: wskaźniki dostosowania	Art. 6 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS E1-5 Zużycie energii z kopalnych źródeł zdezagregowane w podziale na źródła (dotyczy wyłącznie sektorów o znacznym oddziaływaniu na klimat) pkt 38	Wskaźnik nr 5 w tabeli 1 i wskaźnik nr 5 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E1-5 Zużycie energii i koszyk energetyczny pkt 37	Wskaźnik nr 5 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS E1-5 Energochłonność powiązana z	Wskaźnik nr 6 w tabeli 1 w załączniku I			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
działaniami podejmowanymi w sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat pkt 40–43				
ESRS E1-6 Emisje gazów cieplarnianych zakresu 1, 2, 3 brutto i całkowite emisje gazów cieplarnianych pkt 44	Wskaźniki nr 1 i 2 w tabeli 1 w załączniku I	Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453, wzór 1: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: jakość kredytowa ekspozycji według sektora, emisji i rezydualnego terminu zapadalności	Art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 8 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS E1-6 Intensywność emisji gazów cieplarnianych brutto pkt 53–55	Wskaźnik nr 3 w tabeli 1 w załączniku I	Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453, wzór 3: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: wskaźniki dostosowania	Art. 8 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS E1-7 Usuwanie gazów cieplarnianych i jednostki emisji dwutlenku węgla pkt 56				Art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119
ESRS E1-9 Ekspozycja			Załącznik II do rozporządzenia	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
portfela odniesienia na ryzyko fizyczne związane z klimatem pkt 66			delegowanego (UE) 2020/1818, załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS E1-9 Dezagregacja kwot pieniężnych według ostrego i stałego ryzyka fizycznego pkt 66 lit. a) ESRS E1-9 Lokalizacja znaczących składników aktywów obarczonych istotnym ryzykiem fizycznym pkt 66 lit. c)		Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; pkt 46 i 47 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/2453; wzór 5: Portfel bankowy – Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu: ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu.		
ESRS E1-9 Podział wartości księgowej nieruchomości według klas efektywności energetycznej pkt 67 lit. c)		Art. 449a rozporządzenia (UE) nr 575/2013; pkt 34 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/2453; wzór 2: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianami klimatu: kredyty zabezpieczone nieruchomościami – efektywność energetyczna zabezpieczeń		

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
ESRS E1-9 Stopień ekspozycji portfela na możliwości związane z klimatem pkt 69			Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS E2-4 Ilość każdego czynnika zanieczyszczającego wymienionego w załączniku II do rozporządzenia w sprawie E-PRTR (Europejski Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń) emitowanego do powietrza, wody i gleby, pkt 28	Wskaźnik nr 8 w tabeli 1 w załączniku I, wskaźnik nr 2 w tabeli 2 w załączniku I, wskaźnik nr 1 w tabeli 2 w załączniku I oraz wskaźnik nr 3 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E3-1 Woda i zasoby morskie pkt 9	Wskaźnik nr 7 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E3-1 Specjalna polityka pkt 13	Wskaźnik nr 8 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E3-1 Zrównoważone praktyki w dziedzinie mórz i oceanów pkt 14	Wskaźnik nr 12 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E3-4 Całkowita ilość wody poddanej recyklingowi i ponownemu użyciu pkt 28 lit. c)	Wskaźnik nr 6.2 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E3-4 Całkowite zużycie wody w m^3 na przychód netto z własnych operacji pkt 29	Wskaźnik nr 6.1 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS 2 IRO1-E4 pkt 16 lit. a) pkt (i)	Wskaźnik nr 7 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS 2 IRO1-E4 pkt 16 lit. b)	Wskaźnik nr 10 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS 2 IRO1-E4 pkt 16 lit. c)	Wskaźnik nr 14 w tabeli 2 w załączniku I			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
ESRS E4-2 Zrównoważone praktyki lub polityki w zakresie gruntów/rolnictwa pkt 24 lit. b)	Wskaźnik nr 11 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E4-2 Zrównoważone praktyki lub polityki w zakresie oceanów/mórz pkt 24 lit. c)	Wskaźnik nr 12 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E4-2 Polityki na rzecz przeciwdziałania wylesianiu pkt 24 lit. d)	Wskaźnik nr 15 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E5-5 Odpady niepoddawane recyklingowi pkt 37 lit. d)	Wskaźnik nr 13 w tabeli 2 w załączniku I			
ESRS E5-5 Odpady niebezpieczne i odpady promieniotwórcze pkt 39	Wskaźnik nr 9 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS 2 SBM-3-S1 Ryzyko wystąpienia przypadków pracy przymusowej pkt 14 lit. f)	Wskaźnik nr 13 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS 2 SBM-3-S1 Ryzyko wystąpienia przypadków pracy dzieci pkt 14 lit. g)	Wskaźnik nr 12 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S1-1 Zobowiązania w zakresie polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka pkt 20	Wskaźnik nr 9 w tabeli 3 i wskaźnik nr 11 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS S1-1 Strategie w zakresie należytej staranności w odniesieniu do kwestii objętych podstawowymi konwencjami			Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 1–8, pkt 21				
ESRS S1-1 Procedury i środki na rzecz zapobiegania handlowi ludźmi pkt 22	Wskaźnik nr 11 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S1-1 Polityka lub system zarządzania służące zapobieganiu wypadkom przy pracy pkt 23	Wskaźnik nr 1 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S1-3 Mechanizmy rozpatrywania skarg pkt 32 lit. c)	Wskaźnik nr 5 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S1-14 Liczba zgonów związanych z pracą oraz liczba i wskaźnik wypadków związanych z pracą pkt 88 lit. b) i c)	Wskaźnik nr 2 w tabeli 3 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS S1-14 Liczba dni straconych z powodu urazów, wypadków, ofiar śmiertelnych lub chorób pkt 88 lit. e)	Wskaźnik nr 3 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S1-16 Nieskorygowana luka płacowa między kobietami a mężczyznami pkt 97 lit. a)	Wskaźnik nr 12 w tabeli 1 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS S1-16 Nadmierny poziom wynagrodzenia dyrektora generalnego pkt 97 lit. b)	Wskaźnik nr 8 w tabeli 3 w załączniku I			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
ESRS S1-17 Przypadki dyskryminacji pkt 103 lit. a)	Wskaźnik nr 7 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S1-17 Nieprzestrzeganie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wytycznych OECD pkt 104 lit. a)	Wskaźnik nr 10 w tabeli 1 i wskaźnik nr 14 w tabeli 3 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816, art. 12 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS 2 SBM-3-S2 Znaczące ryzyko wystąpienia przypadków pracy dzieci lub pracy przymusowej w łańcuchu wartości pkt 11 lit. b)	Wskaźniki nr 12 i nr 13 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S2-1 Zobowiązania w zakresie polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka pkt 17	Wskaźnik nr 9 w tabeli 3 i wskaźnik nr 11 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS S2-1 Polityki związane z pracownikami w łańcuchu wartości pkt 18	Wskaźnik nr 11 i nr 4 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S2-1 Nieprzestrzeganie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wytycznych OECD pkt 19	Wskaźnik nr 10 w tabeli 1 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816, art. 12 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS S2-1 Strategie w zakresie należytej staranności w odniesieniu do kwestii objętych podstawowymi konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 1–8,			Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
pkt 19				
ESRS S2-4 Kwestie i incydenty dotyczące poszanowania praw człowieka związane z łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu pkt 36	Wskaźnik nr 14 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S3-1 Zobowiązania w zakresie polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka, pkt 16	Wskaźnik nr 9 w tabeli 3 w załączniku I i wskaźnik nr 11 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS S3-1 Nieprzestrzeganie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, zasad MOP lub wytycznych OECD pkt 17	Wskaźnik nr 10 w tabeli 1 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816, art. 12 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS S3-4 Kwestie i incydenty dotyczące poszanowania praw człowieka pkt 36	Wskaźnik nr 14 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS S4-1 Polityka odnosząca się do konsumentów i użytkowników końcowych pkt 16	Wskaźnik nr 9 w tabeli 3 i wskaźnik nr 11 w tabeli 1 w załączniku I			
ESRS S4-1 Nieprzestrzeganie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wytycznych OECD pkt 17	Wskaźnik nr 10 w tabeli 1 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816, art. 12 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1818	
ESRS S4-4 Kwestie i incydenty dotyczące poszanowania praw	Wskaźnik nr 14 w tabeli 3 w załączniku I			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji i powiązany z nim punkt danych	Odniesienie do rozporządzenia w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[23]	Odniesienie do trzeciego filaru[24]	Odniesienie do rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych[25]	Odniesienie do Europejskiego prawa o klimacie[26]
człowieka pkt 35				
ESRS G1-1 Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji pkt 10 lit. b)	Wskaźnik nr 15 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS G1-1 Ochrona sygnalistów pkt 10 lit. d)	Wskaźnik nr 6 w tabeli 3 w załączniku I			
ESRS G1-4 Grzywny za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw pkt 24 lit. a)	Wskaźnik nr 17 w tabeli 3 w załączniku I		Załącznik II do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/1816	
ESRS G1-4 Normy w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu pkt 24 lit. b)	Wskaźnik nr 16 w tabeli 3 w załączniku I			

Dodatek C: Wymogi dotyczące ujawniania i stosowania zawarte w tematycznych ESRS i mające zastosowanie w związku z ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS 2 i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu. W poniższej tabeli przedstawiono wymogi zawarte w tematycznych ESRS, które należy wziąć pod uwagę w kontekście sprawozdawczości prowadzonej zgodnie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji ustanowionymi w ESRS 2.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji ustanowiony w ESRS 2	Powiązany punkt ESRS
GOV-1 Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych	ESRS G1 *Prowadzenie działalności gospodarczej* (pkt 5)

Wymóg dotyczący ujawniania informacji ustanowiony w ESRS 2	Powiązany punkt ESRS
GOV-3 Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt	ESRS E1 *Zmiana klimatu* (pkt 13)
SBM-2 Interesy i opinie zainteresowanych stron	ESRS S1 *Właśni pracownicy* (pkt 12) ESRS S2 *Pracownicy w łańcuchu wartości* (pkt 9) ESRS S3 *Dotknięte społeczności* (pkt 7) ESRS S4 *Konsumenci i użytkownicy końcowi* (pkt 8)
SBM-3 Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym	ESRS E1 *Zmiana klimatu* (pkt 18–19) ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy* (pkt 16) ESRS S1 *Właśni pracownicy* (pkt 13–16) ESRS S2 *Pracownicy w łańcuchu wartości* (pkt 10–13) ESRS S3 *Dotknięte społeczności* (pkt 8–11) ESRS S4 Konsumenci i użytkownicy końcowi (pkt 9–12)
IRO-1 Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości	ESRS E1 *Zmiana klimatu* (pkt 20–21) ESRS E2 *Zanieczyszczenie* (pkt 11) ESRS E3 *Woda i zasoby morskie* (pkt 8) ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy* (pkt 17–19) ESRS E5 *Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym* (pkt 11) ESRS G1 *Prowadzenie działalności gospodarczej* (pkt 6)

ESRS E1
ZMIANA KLIMATU

Spis treści

Cel
Związki z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

  Rządzenie
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 GOV-3 Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt**

  Strategia
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-1 – Plan transformacji na potrzeby łagodzenia zmiany klimatu**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

  Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny związanych z klimatem istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-2 – Polityki związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-3 – Działania i zasoby w odniesieniu do polityki klimatycznej**

  Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-4 – Cele związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-5 – Zużycie energii i koszyk energetyczny**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-6 – Emisje gazów cieplarnianych zakresów 1, 2 i 3 brutto oraz całkowite emisje gazów cieplarnianych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-7 – Projekty usuwania gazów cieplarnianych i ograniczania emisji gazów cieplarnianych finansowane za pomocą jednostek emisji dwutlenku węgla**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-8 – Wewnętrzne ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-9 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia oraz potencjalnych możliwości związanych z klimatem**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Strategia

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-1 – Plan transformacji na potrzeby łagodzenia zmiany klimatu**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-2 – Polityki związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-3 – Działania i zasoby w odniesieniu do polityki klimatycznej**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-4 – Cele związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-5 – Zużycie energii i koszyk energetyczny**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-6 – Emisje gazów cieplarnianych zakresów 1, 2 i 3 brutto oraz całkowite emisje gazów cieplarnianych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-7 – Projekty usuwania gazów cieplarnianych i ograniczania emisji gazów cieplarnianych finansowane za pomocą jednostek emisji dwutlenku węgla**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-8 – Wewnętrzne ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-9 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia oraz potencjalnych możliwości związanych z klimatem**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią użytkownikom ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie:

   (a) jak jednostka wpływa na zmianę klimatu pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych rzeczywistych oraz potencjalnych oddziaływań;

   (b) przeszłych, obecnych i przyszłych działań podejmowanych przez jednostkę zgodnie z porozumieniem paryskim (lub zaktualizowanym międzynarodowym porozumieniem w sprawie zmiany klimatu) i zgodnych z celem ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5°C;

   (c) planów i zdolności jednostki w zakresie dostosowania strategii i modelu biznesowego zgodnie z przejściem na gospodarkę zrównoważoną oraz do wniesienia wkładu w ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C;

   (d) wszelkich ***działań*** podejmowanych przez jednostkę oraz wynik takich działań

mających na celu zapobieganie rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom lub ich łagodzenie bądź remediację oraz przeciwdziałanie ***ryzyku*** i wykorzystanie ***możliwości***;

(e) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i możliwości jednostki wynikających z jej oddziaływań i ***zależności*** w kontekście zmiany klimatu oraz sposobu zarządzania tymi oddziaływaniami i tymi zależnościami przez daną jednostkę; oraz

(f) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych ze zmianą klimatu.

2. W wymogach dotyczących ujawniania informacji ustanowionych w niniejszym standardzie uwzględniono wymogi przewidziane w powiązanych przepisach i regulacjach UE (tj. w Europejskim prawie o klimacie[30], rozporządzeniu w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych[31], rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych[32], unijnej systematyce dotyczącej zrównoważonego rozwoju[33] oraz wymogach dotyczących ujawniania informacji określonych w wykonawczych standardach technicznych EUNB w ramach trzeciego filaru[34]).

3. W niniejszym standardzie uwzględniono wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat następujących ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***: „***łagodzenie zmiany klimatu***" i „***przystosowanie się do zmiany klimatu***". Obejmuje on również kwestie związane z energią w zakresie, w jakim mają one znaczenie dla zmiany klimatu.

4. ***Łagodzenie zmiany klimatu*** odnosi się do wkładu wnoszonego przez jednostkę w ogólny proces polegający na ograniczeniu wzrostu średniej temperatury na świecie do 1,5°C powyżej poziomów sprzed epoki przemysłowej, zgodnie z porozumieniem paryskim. Niniejszy standard obejmuje wymogi dotyczące ujawniania informacji powiązane z, między innymi, siedmioma ***gazami cieplarnianymi***: dwutlenkiem węgla (CO2), metanem (CH4), podtlenkiem azotu (N2O), wodorofluorowęglowodorami (HFC), perfluorowęglowodorami (PFC), heksafluorkiem siarki (SF6) i trójfluorkiem azotu (NF3). Obejmuje on również wymogi dotyczące ujawniania informacji odnoszące się do sposobu, w jaki jednostka zajmuje się kwestią generowanych przez nią ***emisji*** gazów cieplarnianych, a także powiązanym z nimi ***ryzykiem przejścia***.

5. ***Przystosowanie się do zmiany klimatu*** odnosi się do procesu przystosowywania się przez jednostkę do rzeczywistej i oczekiwanej zmiany klimatu.

6. Niniejszy standard obejmuje wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat zagrożeń związanych z klimatem, które mogą prowadzić do powstania ryzyka fizycznego związanego z klimatem zagrażającego jednostce oraz jej rozwiązaniom w zakresie przystosowania się mającym na celu ograniczenie tego ryzyka. Obejmuje on również ***ryzyko przejścia*** wynikające z koniecznej przystosowania się do zagrożeń związanych z klimatem.

7. Wymogi dotyczące ujawniania informacji odnoszące się do „energii" obejmują wszystkie rodzaje produkcji i zużycia energii.

Związki z innymi ESRS

[30] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

[31] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1818 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w odniesieniu do minimalnych norm dotyczących unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego (Dz.U. L 406 z 3.12.2020, s. 17).

[32] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych) (Dz.U. L 317 z 9.12.2019, s. 1).

[33] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

[34] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453 z dnia 30 listopada 2022 r. zmieniające wykonawcze standardy techniczne określone w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2021/637 w odniesieniu do ujawniania informacji na temat ryzyk z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (Dz.U. L 324 z 19.12.2022, s. 1).

8. ***Substancje zubożające warstwę ozonową*** (SZWO), tlenki azotu (NOx) i tlenki siarki (SOx), oprócz innych emisji do powietrza, są powiązane ze zmianą klimatu, ale podlegają wymogom sprawozdawczym określonym w ESRS E2.

9. Oddziaływania na ludzi, które mogą wyniknąć z transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, zostały uwzględnione w ESRS S1 Własni pracownicy, ESRS S2 Pracownicy w łańcuchu wartości, ESRS S3 Dotknięte społeczności oraz ESRS S4 Konsumenci i użytkownicy końcowi.

10. ***Łagodzenie zmiany klimatu*** i ***przystosowanie się do zmiany klimatu*** są ściśle związane z tematami poruszanymi w szczególności w ESRS E3 *Woda i zasoby morskie* i ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy*. W odniesieniu do wody i jak zilustrowano w tabeli zagrożeń związanych z klimatem w WS 11, niniejszy standard dotyczy ostrego i stałego ***ryzyka fizycznego***, które wynika z zagrożeń związanych z wodą i oceanami. ***Utrata różnorodności biologicznej*** i ***degradacja ekosystemów***, które mogą być spowodowane zmianą klimatu, są objęte ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy*.

11. Niniejszy standard należy odczytywać i stosować w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* i ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

12. Wymogi niniejszej sekcji należy odczytywać i stosować w powiązaniu z ujawnieniami wymaganymi w ESRS 2 rozdział 2 *Rządzenie*, rozdział 3 *Strategia* oraz rozdział 4 *Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami*. Wynikające z tego ujawnienia informacji przedstawia się w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** wraz z ujawnieniami informacji wymaganymi w ESRS 2, z wyjątkiem ESRS 2 SBM-3 *Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym*, w przypadku których jednostka może – zgodnie z ESRS 2 pkt 46 – przedstawiać ujawnienia informacji wraz z innymi ujawnieniami wymaganymi w tym standardzie tematycznym.

Rządzenie

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 GOV-3 Uwzględnianie wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt

13. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób kwestie związane z klimatem uwzględnia w wynagrodzeniu członków ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych***, w tym czy ich wyniki zostały ocenione w świetle ***celów redukcji emisji gazów cieplarnianych*** zgłoszonych w ramach wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-4 i pod kątem odsetka wynagrodzenia ujętego w bieżącym okresie i powiązanego z kwestiami związanymi z klimatem, wraz z wyjaśnieniem, jakie są to kwestie.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-1 – Plan transformacji na potrzeby łagodzenia zmiany klimatu

14. **Jednostka ujawnia swój *plan transformacji* na potrzeby *łagodzenia zmiany klimatu*[35].**

15. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na

[35] Informacje te są zgodne z art. 2 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie); oraz z art. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

temat dawnych, obecnych i przyszłych działań łagodzących prowadzonych przez jednostkę służących zapewnieniu, aby strategia i ***model biznesowy*** jednostki uwzględniały przejście na zrównoważoną gospodarkę i ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C zgodnie z porozumieniem paryskim oraz z celem, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., oraz, w stosownych przypadkach, narażeniem jednostki na działalność związaną z węglem, ropą naftową i gazem.

16. Informacje wymagane na podstawie pkt 14 obejmują:

(a) wyjaśnienie – przez odniesienie do celów ***redukcji emisji gazów cieplarnianych*** (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-4) – w jaki sposób cele jednostki uwzględniają ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C zgodnie z porozumieniem paryskim;

(b) wyjaśnienie – przez odniesienie do celów redukcji emisji gazów cieplarnianych (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-4) oraz ***działań*** na rzecz ***łagodzenia zmiany klimatu*** (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-3) – zidentyfikowanych ***dźwigni dekarbonizacji*** oraz planowanych kluczowych działań, w tym zmian w portfelu produktów i usług jednostki oraz przyjęcia przez nią nowych technologii we własnych operacjach bądź w łańcuchu wartości na wyższym lub niższym szczeblu;

(c) wyjaśnienie – przez odniesienie do ***działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu*** (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-3) – inwestycji jednostki i finansowania wspierającego realizację ***planu transformacji***, z odniesieniem do kluczowych wskaźników wyników dotyczących nakładów inwestycyjnych zgodnych z systematyką oraz, w stosownych przypadkach, planów dotyczących nakładów inwestycyjnych, które dana jednostka ujawnia zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2178;

(d) ocenę jakościową potencjalnych ***zamrożonych emisji gazów cieplarnianych*** z kluczowych aktywów i produktów jednostki. Obejmuje to wyjaśnienie, czy i w jaki sposób ***emisje*** te mogą zagrozić osiągnięciu przez jednostkę ***celów redukcji emisji gazów cieplarnianych*** oraz powodować ***ryzyko przejścia***, a także, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie planów jednostki dotyczących zarządzania jej aktywami i produktami charakteryzującymi się dużą intensywnością emisji gazów cieplarnianych i energochłonnością;

(e) w przypadku jednostek prowadzących działalność gospodarczą objętą rozporządzeniami delegowanymi w sprawie przystosowania się do zmiany klimatu lub łagodzenia jej skutków na mocy rozporządzenia w sprawie systematyki – wyjaśnienie wszelkich celów lub planów (nakładów inwestycyjnych, planowanych nakładów inwestycyjnych, wydatków operacyjnych), które jednostka przyjęła dla dostosowania swojej działalności gospodarczej (przychodów, nakładów inwestycyjnych, wydatków operacyjnych) do kryteriów określonych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/2139[36];

(f) w stosownych przypadkach, ujawnienie znaczących kwot nakładów inwestycyjnych poniesionych w ciągu okresu sprawozdawczego w odniesieniu do działalności gospodarczej związanej z węglem, ropą naftową i gazem[37];

[36] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz.U. L 442 z 9.12.2021, s. 1).

[37] Uwzględnione kwoty nakładów inwestycyjnych dotyczą następujących kodów NACE:

(a) B.05 – Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu), B.06 – Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (ograniczone do ropy naftowej), B.09.1 – Działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego (ograniczona do ropy naftowej);

(b) C.19 Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;

(c) D.35.1 – Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną,

(d) D.35.3 Zaopatrywanie w parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych (ograniczone do produkcji energii

(g) ujawnienie informacji, czy jednostka jest wykluczona z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego[38];

(h) wyjaśnienie sposobu, w jaki ***plan transformacji*** jest uwzględniony w ogólnej strategii biznesowej i planowaniu finansowym jednostki oraz dostosowany do nich;

(i) informację, czy plan transformacji został zatwierdzony przez ***organy administrujące, zarządzające i nadzorcze*** jednostki; oraz

(j) wyjaśnienie postępów jednostki w realizacji planu transformacji.

17. W przypadku gdy jednostka nie ma ***planu transformacji***, wskazuje, czy przyjmie plan transformacji, a jeśli tak, to kiedy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

18. W odniesieniu do każdego zidentyfikowanego istotnego ryzyka związanego z klimatem jednostka wyjaśnia, czy podmiot uważa to ryzyko za ***ryzyko fizyczne związane z klimatem***, czy za ***ryzyko przejścia związane z klimatem*****.**

19. Jednostka opisuje odporność swojej strategii i ***modelu biznesowego*** w odniesieniu do zmiany klimatu. Opis ten obejmuje:

(a) zakres analizy odporności;

(b) sposób i termin przeprowadzenia analizy odporności, w tym wykorzystanie ***analizy scenariuszy*** klimatycznych, o której mowa w wymogu dotyczącym ujawniania informacji związanym z ESRS 2 IRO-1 oraz w odpowiednich punktach wymogu dotyczącego stosowania; oraz

(c) wyniki analizy odporności, w tym wyniki wykorzystania analizy scenariuszowej.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny związanych z klimatem istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości

20. Jednostka opisuje proces identyfikacji i oceny ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z klimatem. Opis ten przedstawia ten proces w odniesieniu do następujących kwestii:

(a) oddziaływania na zmianę klimatu, w szczególności ***emisje gazów cieplarnianych*** z jednostki (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji ESRS E1-6);

(b) ***ryzyko fizyczne związane z klimatem*** w ramach własnych operacji oraz w całym ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, zwłaszcza:

---

elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem węgla i ropy naftowej),

(e) G.46.71 Sprzedaż hurtowa paliw stałych, ciekłych, gazowych oraz produktów pochodnych (ograniczona do paliw stałych i ciekłych).

W przypadku działalności związanej z gazem określenie kodu NACE dotyczy działalności, w wyniku której bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych przekraczają 270 gCO2/KWh.

[38] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 1 dotyczącym ryzyka przejścia wynikającego ze zmiany klimatu zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453, a także z art. 12 ust. 1 lit. d)–g) i art. 12 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

i. identyfikację zagrożeń związanych z klimatem, z uwzględnieniem co najmniej ***scenariuszy*** klimatycznych zakładających wysoką ***emisję***; oraz

ii. ocenę stopnia, w jakim aktywa i działalność gospodarcza jednostki mogą być narażone i są wrażliwe na te zagrożenia związane z klimatem powodujące poważne ***ryzyko fizyczne*** dla jednostki;

(c) ***związane z klimatem ryzyko przejścia*** i możliwości w ramach własnych operacji oraz w całym ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, w szczególności:

i. identyfikację zdarzeń dotyczących przejścia związanego z klimatem, z uwzględnieniem co najmniej scenariusza klimatycznego zgodnego z ograniczeniem globalnego ocieplenia do 1,5°C bez przekroczenia tej granicy lub przy jej niewielkim przekroczeniu oraz

ii. ocenę stopnia, w jakim aktywa i działalność gospodarcza jednostki mogą być narażone na te zdarzenia dotyczące przejścia związanego z klimatem powodujące poważne ***ryzyko przejścia*** lub ***możliwości*** dla jednostki.

21. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 20 lit. b) i c), jednostka wyjaśnia sposób, w jaki wykorzystała ***analizę scenariuszową*** związaną z klimatem, w tym szereg scenariuszy klimatycznych, na potrzeby identyfikacji i oceny ***ryzyka fizycznego*** i ***ryzyka przejścia*** oraz możliwości w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-2 – Polityki związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej

22. **Jednostka opisuje swoje *polityki* przyjęte w celu zarządzania istotnymi *oddziaływaniami*, *ryzykiem i możliwościami* związanymi z *łagodzeniem zmiany klimatu* i *przystosowaniem się do niej*.**

23. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny lub ***remediacji*** swoich istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** *i* ***możliwości*** związanych z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** i ***przystosowaniem się do niej***, zarządzania tymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.

24. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 22, zawierają informacje na temat przyjętych przez jednostkę ***polityk*** mających na celu zarządzanie istotnymi ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** i ***przystosowaniem się do niej*** zgodnie z ESRS 2 MDR-P *Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*.

25. Jednostka wskazuje, czy i w jaki sposób jej ***polityki*** odnoszą się do następujących obszarów:

(a) ***łagodzenie zmiany klimatu***;

(b) ***przystosowanie się do zmiany klimatu***;

(c) efektywność energetyczna;

(d) wykorzystywanie ***energii odnawialnej***; oraz

(e) inne

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-3 – Działania i zasoby w odniesieniu do polityki klimatycznej

1. **Jednostka ujawnia swoje działania związane z *łagodzeniem zmiany klimatu* i *przystosowaniem się do niej* oraz zasoby przeznaczone na ich realizację.**

2. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat kluczowych ***działań*** podjętych i planowanych z myślą o osiągnięciu celów i ***założeń polityki*** klimatycznej.

3. Opis ***działań*** i zasobów związanych z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** i przystosowaniem się do niej jest zgodny z zasadami określonymi w ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.

4. Oprócz ESRS 2 MDR-A jednostka:

   (a) wymieniając kluczowe ***działania*** podjęte w roku sprawozdawczym i planowane na przyszłość, przedstawia działania na rzecz ***łagodzenia zmiany klimatu*** oparte na dźwigni dekarbonizacji, w tym rozwiązania oparte na zasobach przyrody;

   (b) opisując wyniki działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, uwzględnia osiągniętą i spodziewaną ***redukcję emisji gazów cieplarnianych***; oraz

   (c) odnosi znaczące kwoty pieniężne nakładów inwestycyjnych i wydatków operacyjnych wymaganych do realizacji podejmowanych lub planowanych działań do:

      i. do odpowiednich pozycji sprawozdania finansowego lub informacji dodatkowych do sprawozdania finansowego;

      ii. kluczowych wskaźników wyników wymaganych na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178; oraz

      iii. w stosownych przypadkach planu dotyczącego nakładów inwestycyjnych wymaganego na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-4 – Cele związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej

5. **Jednostka ujawnia wyznaczone przez siebie cele związane z klimatem.**

6. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat ***celów***, które obrała jednostka, aby wesprzeć swoje ***polityki*** związane z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** i ***przystosowaniem się do niej*** oraz aby przeciwdziałać swoim istotnym ***oddziaływaniom*** i ***ryzyku*** oraz wykorzystać istotne ***możliwości*** związane z klimatem.

7. Ujawnienie informacji o ***celach*** wymagane w pkt 30 zawiera informacje wymagane w ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*.

8. W przypadku ujawnienia informacji wymaganego na podstawie pkt 30 jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób ustanowiła ***cele redukcji emisji gazów cieplarnianych*** lub wszelkie inne cele na potrzeby zarządzania istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z klimatem, na przykład wykorzystywanie ***energii odnawialnej***, efektywność energetyczną, ***przystosowanie się do zmiany klimatu*** oraz ograniczenie ***ryzyka fizycznego*** lub ***ryzyka przejścia***.

9. Jeżeli jednostka ustanowiła ***cele redukcji emisji gazów cieplarnianych***[39], zastosowanie ma ESRS 2 MDR-T oraz następujące wymogi:

   (a) cele redukcji emisji gazów cieplarnianych ujawnia się w wartości bezwzględnej (w tonach ekwiwalentu dwutlenku węgla albo jako odsetek ***emisji*** w roku bazowym) oraz, w stosownych przypadkach, według wartości intensywności;

[39] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088 (rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych), ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 4 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki nierealizujące inicjatyw na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla"), i są zgodne z art. 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

(b) cele redukcji emisji gazów cieplarnianych ujawnia się w odniesieniu do ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 1, 2*** i ***3***, oddzielnie albo łącznie. W przypadku łącznych ***celów redukcji emisji gazów cieplarnianych*** jednostka określa, które zakresy emisji gazów cieplarnianych (1, 2 lub 3) są objęte celem, udział związany z każdym odpowiednim zakresem emisji gazów cieplarnianych oraz które gazy cieplarniane są objęte celem. Jednostka wyjaśnia, w jaki sposób zapewniono zgodność tych celów z granicami jej wykazu gazów cieplarnianych (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-6). Cele redukcji emisji gazów cieplarnianych są celami brutto, co oznacza, że jednostka nie uwzględnia usuwania gazów cieplarnianych, ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** ani emisji unikniętych jako środków osiągnięcia celów redukcji emisji gazów cieplarnianych;

(c) jednostka ujawnia informacje o swoim bieżącym roku bazowym i wartości bazowej, a począwszy od 2030 r. aktualizuje rok bazowy w odniesieniu do swoich celów redukcji emisji gazów cieplarnianych po upływie każdego kolejnego pięcioletniego okresu. Jednostka może ujawniać historyczne postępy w realizacji swoich celów przed bieżącym rokiem bazowym, pod warunkiem że informacje te są zgodne z wymogami przedstawionymi w niniejszym standardzie;

(d) cele redukcji emisji gazów cieplarnianych obejmują co najmniej wartości docelowe na 2030 r. i, jeżeli są dostępne, na 2050 r. Od 2030 r. wartości docelowe ustala się po upływie każdego kolejnego pięcioletniego okresu;

(e) jednostka określa, czy cele redukcji emisji gazów cieplarnianych są oparte na podstawach naukowych i zgodne z ograniczeniem globalnego ocieplenia do 1,5°C. Jednostka podaje, które ramy i metody zostały wykorzystane do ustalenia tych ***celów***, w tym czy są one ustalone przy użyciu sektorowego scenariusza obniżenia emisyjności, jakie są ***scenariusze*** klimatyczne i ***strategiczne*** leżące u ich podstaw oraz czy cele zostały poddane zewnętrznej weryfikacji. W ramach krytycznych założeń w odniesieniu do ustanowienia celów redukcji emisji gazów cieplarnianych jednostka krótko wyjaśnia, w jaki sposób uwzględniła przyszłe zmiany (np. zmiany wielkości sprzedaży, zmiany preferencji klientów i popytu, czynniki regulacyjne i nowe technologie) oraz w jaki sposób będą one potencjalnie oddziaływać zarówno na jej emisje gazów cieplarnianych, jak i na redukcję emisji; oraz

(f) jednostka opisuje przewidywane ***dźwignie obniżenia emisyjności*** oraz ich ogólny wkład ilościowy w osiągnięcie celów redukcji emisji gazów cieplarnianych (np. efektywność energetyczna lub efektywne wykorzystywanie materiałów oraz zmniejszenie zużycia, przestawienie się na inne rodzaje paliwa, wykorzystywanie ***energii odnawialnej***, stopniowe wycofywanie lub zastępowanie produktu i procesu).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-5 – Zużycie energii i koszyk energetyczny

10. **Jednostka przedstawia informacje na temat swojego zużycia energii i koszyka energetycznego**

11. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat całkowitego zużycia energii przez jednostkę w wartości bezwzględnej, poprawy jej efektywności energetycznej, narażenia jej na działalność związaną z węglem, ropą naftową i gazem oraz udziału ***energii odnawialnej*** w jej ogólnym koszyku energetycznym.

12. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 35, obejmują całkowite zużycie energii w MWh związane z własnymi operacjami, zdezagregowane według:

(a) całkowitego zużycia energii ze źródeł kopalnych[40];

[40] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 5 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad

(b) całkowitego zużycia energii ze źródeł jądrowych;

(c) całkowite zużycie energii ze źródeł odnawialnych zdezagregowane według:

i. zużycia paliwa w przypadku źródeł odnawialnych, w tym biomasy (obejmujących również ***odpady*** przemysłowe i komunalne pochodzenia biologicznego), biopaliw, biogazu, wodoru ze źródeł odnawialnych[41] itp.;

ii. zużycia zakupionych lub pozyskanych energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej i chłodzenia ze źródeł odnawialnych; oraz

iii. zużycia energii odnawialnej produkowanej samodzielnie bez użycia paliwa.

13. Jednostka prowadząca działalność w ***sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat***[42] dokonuje dalszej dezagregacji swojego całkowitego zużycia energii ze źródeł kopalnych według:

(a) zużycia paliwa z węgla i produktów węglowych;

(b) zużycia paliwa z ropy naftowej i produktów naftowych;

(c) zużycia paliwa z gazu ziemnego;

(d) zużycia paliwa z innych źródeł kopalnych;

(e) zużycia ***zakupionych lub pozyskanych energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej lub chłodzenia*** ze źródeł kopalnych;

14. W stosownych przypadkach jednostka ponadto dezagreguje i ujawnia osobno informacje na temat swojej produkcji ***energii ze źródeł nieodnawialnych*** i ***energii odnawialnej*** w MWh[43].

Energochłonność na podstawie przychodów netto[44]

15. Jednostka przedstawia informacje na temat energochłonności (całkowite zużycie energii na przychody netto) związanej z działalnością w ***sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat***.

16. Ujawniane informacje na temat energochłonności wymagane na podstawie pkt 40 uzyskuje się wyłącznie na podstawie całkowitego zużycia energii i przychodów netto z działalności w ***sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat***.

17. Jednostka wskazuje ***sektory o znacznym oddziaływaniu na klimat***, które są

---

ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Udział zużytej i wyprodukowanej energii ze źródeł nieodnawialnych"). Podział ten służy jako odniesienie dla dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 5 w tabeli II w tym samym załączniku („Podział zużycia energii według rodzaju nieodnawialnych źródeł energii").

[41] Zgodność z wymogami aktów delegowanych dotyczących wodoru ze źródeł odnawialnych: rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/1184 z dnia 10 lutego 2023 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 przez ustanowienie unijnej metodyki określającej szczegółowe zasady produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego oraz rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/1185 z dnia 10 lutego 2023 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 poprzez ustanowienie minimalnego progu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w przypadku pochodzących z recyklingu paliw węglowych oraz poprzez określenie metodyki oceny ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, uzyskanego dzięki odnawialnym ciekłym i gazowym paliwom transportowym pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzącym z recyklingu paliwom węglowym.

[42] Sektorami o znacznym oddziaływaniu na klimat są sektory wymienione w sekcjach od A do H i sekcji L NACE (jak określono w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1288).

[43] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 5 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Udział zużytej i wyprodukowanej energii ze źródeł nieodnawialnych").

[44] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 6 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Intensywność zużycia energii przypadająca na dany sektor o znacznym oddziaływaniu na klimat").

wykorzystywane do określenia energochłonności wymaganego na podstawie pkt 40.

18. Jednostka ujawnia uzgodnienie kwoty przychodów netto z działalności w ***sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat*** (mianownik przy obliczaniu energochłonności wymaganym na podstawie pkt 40) z odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub informacją dodatkową do sprawozdania finansowego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-6 – Emisje gazów cieplarnianych zakresów 1, 2 i 3 brutto oraz całkowite emisje gazów cieplarnianych

19. **Jednostka ujawnia następujące informacje w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla[45]:**

    (a) **emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 brutto;**

    (b) **emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 brutto;**

    (c) **emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 brutto; oraz**

    (d) **całkowite emisje gazów cieplarnianych.**

20. Celem wymogu dotyczącego ujawniania informacji określonego w pkt 44 w odniesieniu do:

    (a) ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 1*** brutto wymaganych na podstawie pkt 44 lit. a) jest zapewnienie wiedzy na temat bezpośrednich oddziaływań jednostki na zmianę klimatu oraz udziału procentowego jej całkowitych emisji gazów cieplarnianych, które są regulowane w ramach systemów handlu uprawnieniami do emisji;

    (b) ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 2*** brutto wymaganych na podstawie pkt 44 lit. b) jest zapewnienie wiedzy na temat pośrednich oddziaływań na zmianę klimatu wywoływanych przez zużywaną przez jednostkę energię, zakupioną lub pozyskaną z zewnątrz;

    (c) ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 3*** brutto wymaganych na podstawie pkt 44 lit. c) jest zapewnienie wiedzy na temat emisji gazów cieplarnianych, które występują w łańcuchu wartości jednostki na wyższym i niższym szczeblu oprócz jej emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 i 2. W przypadku wielu jednostek emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 mogą stanowić główny element ich wykazu gazów cieplarnianych i są istotnym czynnikiem ***ryzyka przejścia*** ponoszonego przez jednostkę;

    (d) całkowitych ***emisji*** gazów cieplarnianych wymaganych w pkt 44 lit. d) jest zapewnienie ogólnej wiedzy na temat emisji gazów cieplarnianych przez jednostkę oraz tego, czy pochodzą one z jej własnych operacji czy z łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu. Ujawnienie tych informacji jest warunkiem wstępnym pomiaru postępów w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z ***celami*** jednostki związanymi z klimatem i założeniami ***polityki*** UE.

    Informacje przewidziane w niniejszym wymogu dotyczącym ujawniania informacji są również potrzebne do zrozumienia ***ryzyka przejścia*** związanego z klimatem ponoszonego przez jednostkę.

21. Ujawniając informacje na temat ***emisji gazów cieplarnianych*** wymagane na podstawie pkt 44, jednostka odnosi się do pkt 62–67 ESRS 1. Co do zasady, dane dotyczące emisji gazów cieplarnianych z jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć, które są

[45] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźników nr 1 i 2 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Emisje gazów cieplarnianych" i „Ślad węglowy"). Informacje te są zgodne z art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 8 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

częścią łańcucha wartości jednostki na wyższym i niższym szczeblu (pkt 67 ESRS 1), nie ograniczają się do udziału w kapitale. W przypadku jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć, nieskonsolidowanych jednostek zależnych (podmiotów inwestujących) oraz ustaleń umownych stanowiących wspólne ustalenia, które nie są realizowane za pośrednictwem podmiotu (tj. wspólnie kontrolowane operacje i aktywa), jednostka uwzględnia emisje gazów cieplarnianych zgodnie z zakresem ***kontroli operacyjnej***, jaką nad nimi sprawuje.

22. W przypadku wystąpienia znaczących zmian w definicji tego, co stanowi jednostkę sprawozdającą i jej ***łańcuch wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, jednostka ujawnia informacje o tych zmianach i wyjaśnia ich wpływ na porównywalność rok do roku zgłaszanych przez nią ***emisji*** gazów cieplarnianych (tj. wpływ na porównywalność emisji gazów cieplarnianych w bieżącym i poprzednim okresie sprawozdawczym).

23. Ujawnienie informacji na temat ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 1*** brutto wymagane na podstawie pkt 44 lit. a) obejmuje:

    (a) emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 brutto w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla; oraz

    (b) odsetek emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 z regulowanych systemów handlu emisjami.

24. Ujawnienie informacji na temat ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 2*** brutto wymagane na podstawie pkt 44 lit. b) obejmuje:

    (a) emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 brutto według metody opartej na lokalizacji w tonach metrycznych ekwiwalentu CO_2; oraz

    (b) emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 brutto według metody opartej na rynku w tonach metrycznych ekwiwalentu CO_2.

25. ***W przypadku emisji zakresu 1 i 2*** ujawnianych zgodnie z wymogami określonymi w pkt 44 lit. a) i lit. b) jednostka dokonuje dezagregacji informacji, ujawniając osobno emisje ze:

    (a) skonsolidowanej grupy do celów rachunkowości (jednostki dominującej i jednostek zależnych); oraz

    (b) spółek, w których dokonano inwestycji, takich jak jednostki stowarzyszone, wspólne przedsięwzięcia lub nieskonsolidowane jednostki zależne, które nie są w pełni skonsolidowane w sprawozdaniu finansowym skonsolidowanej grupy do celów rachunkowości, a także ustalenia umowne stanowiące wspólne ustalenia, które nie są realizowane za pośrednictwem podmiotu (tj. wspólnie kontrolowane operacje i aktywa), nad którymi jednostka sprawuje kontrolę operacyjną.

26. Ujawnienie informacji na temat ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 3*** brutto wymagane na podstawie pkt 44 lit. c) obejmuje emisje gazów cieplarnianych w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla z każdej znaczącej ***kategorii zakresu 3*** (tj. każdej kategorii zakresu 3, która jest priorytetem dla jednostki).

27. Ujawnienie informacji na temat całkowitych ***emisji gazów cieplarnianych*** wymagane na podstawie pkt 44 lit. d) stanowi sumę ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 1, 2*** i ***3*** wymaganych na podstawie pkt 44 lit. a)–c). Całkowite emisje gazów cieplarnianych ujawnia się, dokonując dezagregacji, w ramach której rozróżnia się:

    (a) całkowite emisje gazów cieplarnianych uzyskane z bazowych emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 mierzonych za pomocą metody opartej na lokalizacji; oraz

    (b) całkowite emisje gazów cieplarnianych uzyskane z bazowych emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 mierzonych za pomocą metody opartej na rynku.

Intensywność emisji gazów cieplarnianych na podstawie przychodów netto[46]

28. Jednostka ujawnia intensywność ***emisji*** gazów cieplarnianych (całkowite emisje gazów cieplarnianych na przychody netto).

29. Ujawnienie informacji na temat intensywności emisji gazów cieplarnianych wymagane na podstawie pkt 53 obejmuje całkowite ***emisje*** gazów cieplarnianych w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla (wymagane na podstawie pkt 44 lit. d)) na przychody netto.

30. Jednostka ujawnia uzgodnienie kwot przychodów netto (mianownik przy obliczaniu intensywności ***emisji*** gazów cieplarnianych wymaganej na podstawie pkt 53) z odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub informacją dodatkową do sprawozdania finansowego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-7 – Projekty usuwania gazów cieplarnianych i ograniczania emisji gazów cieplarnianych finansowane za pomocą jednostek emisji dwutlenku węgla

31. **Jednostka ujawnia następujące informacje:**

    (a) **informacje na temat usuwania i składowania gazów cieplarnianych w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla z projektów, które jednostka mogła zrealizować w ramach własnych operacji lub w których uczestniczyła w swoim łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu; oraz**

    (b) **wielkość redukcji emisji gazów cieplarnianych lub usunięcia gazów cieplarnianych w wyniku projektów łagodzenia zmiany klimatu poza swoim łańcuchem wartości, które finansowała lub zamierza finansować w drodze zakupu jednostek emisji dwutlenku węgla.**

32. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest:

    (a) zapewnienie wiedzy na temat ***działań*** jednostki służących trwałemu usunięciu lub aktywnemu wspieraniu usuwania gazów cieplarnianych z atmosfery, potencjalnie z myślą o osiągnięciu ***celów w zakresie neutralności emisyjnej*** (zgodnie z pkt 60);

    (b) zapewnienie zrozumienia zakresu i jakości ***jednostek emisji dwutlenku węgla***, które jednostka zakupiła lub zamierza zakupić na dobrowolnym rynku, potencjalnie w celu poparcia swoich twierdzeń o neutralności pod względem emisji gazów cieplarnianych (zgodnie z pkt 61).

33. Ujawnienie ***informacji na temat usuwania i składowania gazów cieplarnianych*** wymagane na podstawie pkt 56 lit. a) obejmuje, w stosownych przypadkach:

    (a) całkowitą wielkość usuwania i składowania gazów cieplarnianych w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla zdezagregowaną i ujawnioną osobno dla wielkości związanej z operacjami własnymi jednostki i jej łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu oraz w podziale na działania polegające na usuwaniu; oraz

    (b) założenia, metody i ramy obliczeniowe stosowane przez jednostkę.

34. Ujawnienie informacji na temat ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** wymagane na podstawie pkt 56 lit. b) obejmuje, w stosownych przypadkach:

[46] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 3 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Intensywność emisji gazów cieplarnianych w przypadku spółek, w które dokonano inwestycji"). Informacje te są zgodne z art. 8 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

(a) całkowitą ilość jednostek emisji dwutlenku węgla poza ***łańcuchem wartości*** jednostki w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla, które zostały zweryfikowane względem uznanych norm jakości i anulowane w okresie sprawozdawczym; oraz

(b) całkowitą ilość jednostek emisji dwutlenku węgla poza łańcuchem wartości jednostki w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla zaplanowanych do anulowania w przyszłości oraz czy są one oparte na istniejących ustaleniach umownych, czy też nie.

35. W przypadku gdy oprócz celów redukcji ***emisji gazów cieplarnianych*** brutto zgodnie z pkt 30 wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-4 jednostka ujawnia ***cel w zakresie neutralności emisyjnej***, wyjaśnia ona zakres, zastosowane metody i ramy oraz sposób, w jaki zamierza zneutralizować pozostałe ***emisje*** gazów cieplarnianych (po około 90–95 % redukcji emisji gazów cieplarnianych z możliwością uzasadnionych zmian sektorowych zgodnie z uznanym sektorowym scenariuszem obniżenia emisyjności) w drodze, na przykład, usuwania gazów cieplarnianych w ramach własnych operacji i łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu.

36. Jeżeli jednostka mogła przedstawić publiczne twierdzenia o swojej neutralności pod względem emisji gazów cieplarnianych, co wiąże się z wykorzystaniem ***jednostek emisji dwutlenku węgla***, wyjaśnia:

(a) czy i w jaki sposób twierdzeniom tym towarzyszą ***cele redukcji emisji*** gazów cieplarnianych, zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji ESRS E1-4;

(b) czy i w jaki sposób te twierdzenia i wykorzystanie jednostek emisji dwutlenku węgla nie utrudniają ani nie ograniczają osiągnięcia jej celów redukcji emisji gazów cieplarnianych[47] lub, w stosownych przypadkach, celu w zakresie neutralności emisyjnej; oraz

(c) kwestię wiarygodności i rzetelnego użycia wykorzystanych jednostek emisji dwutlenku węgla, w tym przez odniesienie do uznanych norm jakości.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-8 – Wewnętrzne ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych

37. **Jednostka ujawnia, czy stosuje *wewnętrzne systemy ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych*, a jeśli tak, to w jaki sposób pomagają one w podejmowaniu decyzji i zachęcają do realizacji *polityki* i *celów* związanych z klimatem.**

38. Informacje wymagane na podstawie pkt 62 obejmują:

(a) rodzaj wewnętrznego systemu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, na przykład ceny kalkulacyjne stosowane przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych dotyczących nakładów inwestycyjnych lub badań i rozwoju, wewnętrzne opłaty za emisję dwutlenku węgla lub wewnętrzne fundusze węglowe;

(b) szczegółowy zakres stosowania systemów ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych (działania, obszary geograficzne, podmioty itp.);

(c) opłaty za emisję gazów cieplarnianych zastosowane zgodnie z rodzajem systemu i krytyczne założenia przyjęte w celu określenia tych opłat, w tym źródło zastosowanych opłat za emisję gazów cieplarnianych oraz uzasadnienie, dlaczego uważa się je za odpowiednie dla wybranego zastosowania. Jednostka może ujawniać metodę obliczania opłat za emisję gazów cieplarnianych, w tym zakres, w jakim zostały one ustanowione z wykorzystaniem wytycznych naukowych, oraz sposób, w jaki ich przyszłe zmiany są powiązane z tendencjami ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych opartymi na podstawach naukowych; oraz

(d) przybliżone wielkości emisji gazów cieplarnianych brutto według zakresów 1, 2 i, w

[47] Informacje te są zgodne z art. 2 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie).

stosownych przypadkach, 3 w bieżącym roku wyrażone w tonach metrycznych objęte tymi systemami, jak również ich udział w całkowitych ***emisjach*** gazów cieplarnianych jednostki w odniesieniu do każdego odpowiedniego zakresu.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-9 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia oraz potencjalnych możliwości związanych z klimatem

39. **Jednostka ujawnia następujące informacje:**

    (a) **antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych *ryzyk fizycznych*;**

    (b) **antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych *ryzyk przejścia*; oraz**

    (c) **potencjał czerpania korzyści z istotnych *możliwości* związanych z klimatem.**

40. Informacje wymagane na podstawie pkt 64 stanowią uzupełnienie informacji na temat bieżących ***skutków finansowych*** wymaganych zgodnie z ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit d). Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji w odniesieniu do:

    (a) ***antycypowanych skutków finansowych*** wynikających z istotnych ***ryzyk fizycznych*** i ***ryzyk przejścia*** jest zapewnienie wiedzy na temat sposobu, w jaki te ryzyka mają (lub zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami mogą mieć) istotny wpływ na sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Wyniki ***analizy scenariuszowej*** wykorzystane do przeprowadzenia analizy odporności zgodnie z wymogami określonymi w pkt od WS 10 do WS 13 powinny stanowić źródło informacji na potrzeby oceny antycypowanych skutków finansowych wynikających z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia;

    (b) potencjału czerpania korzyści z istotnych ***możliwości*** związanych z klimatem jest umożliwienie zrozumienia sposobu, w jaki jednostka może czerpać korzyści finansowe z istotnych możliwości związanych z klimatem. To ujawnienie informacji stanowi uzupełnienie kluczowych wskaźników wyników, które należy ujawnić na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178.

41. Ujawnienie informacji o ***antycypowanych skutkach finansowych*** wynikających z istotnych ***ryzyk fizycznych*** wymagane na podstawie pkt 64 lit. a) obejmuje[48]:

    (a) kwotę pieniężną i udział procentowy (odsetek) aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej przed uwzględnieniem ***działań związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu***; przy czym kwoty pieniężne tych aktywów są zdezagregowane według ostrego i stałego ryzyka fizycznego[49];

    (b) udział procentowy aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym, którego to udziału dotyczą ***działania związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu***;

    (c) lokalizację znaczących aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym[50]; oraz

    (d) kwotę pieniężną i udział procentowy (odsetek) przychodów netto z działalności gospodarczej obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej.

42. Ujawnienie informacji o ***antycypowanych skutkach finansowych*** wynikających z istotnych

[48] Informacje te są zgodne z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

[49] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 5 zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453: Portfel bankowy – Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu: ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu.

[50] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 5 zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453: Portfel bankowy – Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu: ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu.

ryzyk przejścia wymagane na podstawie pkt 64 lit. b) obejmuje:

(a) kwotę pieniężną i udział procentowy (odsetek) aktywów obarczonych istotnymi ryzykami przejścia w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej przed uwzględnieniem ***działań związanych z łagodzeniem zmiany klimatu***;

(b) udział procentowy aktywów obarczonych istotnymi ryzykami przejścia, którego dotyczą ***działania związane z łagodzeniem zmiany klimatu***;

(c) podział wartości księgowej nieruchomości należących do jednostki według klas efektywności energetycznej[51];

(d) zobowiązania, które mogą wymagać ujęcia w sprawozdaniu finansowym w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej; oraz

(e) kwotę pieniężną i udział procentowy (odsetek) przychodów netto z działalności gospodarczej obarczonych istotnymi ryzykami przejścia w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, w tym w stosownych przypadkach przychodów netto osiąganych przez klientów jednostki prowadzących działalność związaną z węglem, ropą naftową i gazem.

43. Jednostka ujawnia uzgodnienie z odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub informacją dodatkową do sprawozdania finansowego następujących elementów:

(a) znaczących kwot aktywów i przychodów netto obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym (wymaganych na podstawie pkt 66);

(b) znaczących kwot aktywów, zobowiązań i przychodów netto obarczonych istotnymi ryzykami przejścia (wymaganych na podstawie pkt 67).

44. W odniesieniu do ujawnienia potencjału wykorzystania ***możliwości*** związanych z klimatem wymaganego na podstawie pkt 64 lit. c) jednostka uwzględnia[52]:

(a) przewidywane oszczędności kosztów wynikające z działań związanych z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** i ***przystosowaniem się do niej***; oraz

(b) potencjalną wielkość rynku lub spodziewane zmiany przychodów netto z produktów i usług niskoemisyjnych lub rozwiązań w zakresie przystosowania się, do których jednostka ma lub może mieć dostęp.

45. Ilościowe określenie ***skutków finansowych*** wynikających z ***możliwości*** nie jest wymagane, jeśli takie ujawnienie nie jest zgodne z jakościowymi cechami użytecznych informacji przewidzianymi w dodatku B *Jakościowe cechy informacji* do ESRS 1.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS E1. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-1 – Plan transformacji na potrzeby łagodzenia zmiany klimatu

[51] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 2 zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: kredyty zabezpieczone nieruchomościami – efektywność energetyczna zabezpieczeń

[52] Informacje te są zgodne z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

AR 1. ***Plan transformacji*** odnosi się do działań jednostki na rzecz ***łagodzenia zmiany klimatu***. Oczekuje się, że ujawniając swój plan transformacji, jednostka przedstawi szczegółowe wyjaśnienie sposobu, w jaki dostosuje swoją strategię i ***model biznesowy***, aby zapewnić uwzględnienie przejścia na zrównoważoną gospodarkę i ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5°C zgodnie z porozumieniem paryskim (lub zaktualizowanym międzynarodowym porozumieniem w sprawie zmiany klimatu) oraz z celem, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. bez przekroczenia tej granicy lub przy jej niewielkim przekroczeniu, jak określono w rozporządzeniu (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie), a także, w stosownych przypadkach, sposobu, w jaki dostosuje swoje narażenie na działalność związaną z węglem oraz ropą naftową i gazem.

AR 2. Sektorowe scenariusze emisji nie zostały jeszcze określone w ***polityce*** publicznej w odniesieniu do wszystkich sektorów. W związku z tym ujawnienie informacji na podstawie pkt 16 lit. a) na temat uwzględnienia w ***planie transformacji*** celu polegającego na ograniczeniu globalnego ocieplenia do 1,5°C należy rozumieć jako ujawnienie ***celu*** jednostki w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ujawnienie na podstawie pkt 16 lit. a) określa się jako wskaźnik referencyjny w stosunku do scenariusza emisji zakładającego ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C. Ten wskaźnik referencyjny powinien opierać się na sektorowym scenariuszu obniżenia emisyjności, jeżeli jest dostępny w odniesieniu do sektora jednostki, albo na scenariuszu obejmującym całą gospodarkę, z uwzględnieniem jego ograniczeń (tj. faktu, że jest on prostym przełożeniem celów ***redukcji emisji*** z poziomu państwa na poziom jednostki). Ten WS należy odczytywać również w powiązaniu z WS 26 i WS 27 oraz sektorowymi scenariuszami obniżenia emisyjności, do których się odnoszą.

AR 3. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 16 lit. d), jednostka może uwzględnić:

(a) skumulowane ***zamrożone emisje gazów cieplarnianych*** związane z kluczowymi aktywami od roku sprawozdawczego do 2030 r. i 2050 r. w tonach ekwiwalentu dwutlenku węgla Zostanie to ocenione jako suma szacunkowych emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 i 2 w całym okresie eksploatacji aktywnych i zaplanowanych w sposób wiążący kluczowych aktywów. Kluczowymi aktywami są aktywa, które stanowią własność jednostki lub są przez nią zarządzane, i obejmują istniejące lub planowane aktywa (takie jak stacjonarne lub mobilne ***instalacje***, zakłady i wyposażenie), które są źródłem znaczących bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych albo emisji gazów cieplarnianych pośrednio związanych z energią. Zaplanowane w sposób wiążący kluczowe aktywa to aktywa, które jednostka najprawdopodobniej wdroży w ciągu najbliższych pięciu lat.

(b) skumulowane zamrożone emisje gazów cieplarnianych związane z bezpośrednimi emisjami gazów cieplarnianych na etapie użytkowania sprzedanych produktów w przeliczeniu ma tony ekwiwalentu dwutlenku węgla, ocenione jako wielkość sprzedaży produktów w roku sprawozdawczym pomnożona przez sumę szacowanych bezpośrednich emisji gazów cieplarnianych na etapie użytkowania w ciągu ich przewidywanego cyklu życia. Wymóg ten ma zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy jednostka określiła ***kategorię zakresu 3*** „użytkowanie sprzedanych produktów" jako znaczącą na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-6 pkt 51 oraz

(c) wyjaśnienie planów zarządzania, tj. przekształcania, likwidacji lub stopniowego wycofywania aktywów i produktów charakteryzujących się intensywnością emisji gazów cieplarnianych i energochłonnością.

AR 4. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 16 lit. e), jednostka wyjaśnia, jak sposób dostosowania jej działalności gospodarczej do przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2139 będzie się zmieniał z biegiem czasu, aby wesprzeć jej przejście na zrównoważoną gospodarkę. W tym celu jednostka uwzględnia kluczowe wskaźniki wyników, których ujawnienie jest wymagane na mocy art. 8 rozporządzenia (UE) 2020/852 (w szczególności przychody i nakłady inwestycyjne zgodne z systematyką oraz, w stosownych przypadkach, planowane nakłady inwestycyjne).

AR 5. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 16 lit. f), jednostka określa, czy jest

wykluczona z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego zgodnie z kryteriami wykluczenia ustanowionymi w art. 12 ust. 1 lit. d)–g)[53] oraz art. 12 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych)[54].

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

AR 6. Ujawniając informacje na temat zakresu analizy odporności wymagane na podstawie pkt 19 lit. a), jednostka wyjaśnia, jaka część jej własnych operacji i ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, a także jakie istotne ***ryzyko fizyczne*** i ***ryzyko przejścia*** mogły zostać wykluczone z analizy.

AR 7. Ujawniając informacje na temat sposobu przeprowadzenia analizy odporności wymaganego w pkt 19 lit. b), jednostka wyjaśnia:

(a) krytyczne założenia dotyczące sposobu, w jaki przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odporną wpłynie na panujące tendencje makroekonomiczne, zużycie energii i koszyk energetyczny oraz założenia co do wykorzystania technologii;

(b) zastosowane perspektywy czasowe i ich dostosowanie do ***scenariuszy*** klimatycznych i biznesowych uwzględnianych przy określaniu istotnego ***ryzyka fizycznego*** i ***ryzyka przejścia*** (pkt od WS 11 do WS 12) oraz ustanawianiu ***celów redukcji emisji gazów cieplarnianych*** (zgłaszanych na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-4); oraz

(c) w jaki sposób uwzględniono szacowane ***antycypowane skutki finansowe*** wynikające z istotnych ***ryzyk fizycznych*** i ***ryzyk przejścia*** (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-9), a także ***działania*** i zasoby na rzecz łagodzenia zmiany klimatu (ujawniane zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-3).

AR 8. Ujawniając informacje na temat wyników analizy odporności wymaganych w pkt 19 lit. c), jednostka wyjaśnia:

(a) obszary niepewności związanej z analizą odporności oraz stopień, w jakim stopniu aktywa i działalność gospodarcza obarczone ryzykiem zostały uwzględnione w ramach określania strategii jednostki, jej decyzji inwestycyjnych oraz obecnych i planowanych ***działań*** na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;

(b) zdolność jednostki do skorygowania lub dostosowania swojej strategii i swojego ***modelu biznesowego*** do zmiany klimatu w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, w tym zagwarantowania stałego dostępu do finansowania po

[53] Art. 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych stanowi, że „[a]dministratorzy unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego wykluczają [...] następujące przedsiębiorstwa:

a) przedsiębiorstwa, które osiągają co najmniej 1% swoich przychodów z działalności związanej z poszukiwaniem, wydobyciem, dystrybucją lub rafinacją węgla kamiennego i brunatnego; lub

b) przedsiębiorstwa, które osiągają co najmniej 10% swoich przychodów z działalności związanej z poszukiwaniem, wydobyciem, dystrybucją lub rafinacją paliw olejowych; lub

c) przedsiębiorstwa, które osiągają co najmniej 50% swoich przychodów z działalności związanej z poszukiwaniem, wydobyciem, dystrybucją lub rafinacją paliw gazowych; lub

d) przedsiębiorstwa, które osiągają co najmniej 50% swoich przychodów z produkcji energii elektrycznej, której intensywność emisji gazów cieplarnianych wynosi powyżej 100 g CO2e/kWh.

Art. 12 ust. 2 stanowi, że „[a]dministratorzy unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego wykluczają ze swoich wskaźników wszystkie przedsiębiorstwa, które – według ustaleń lub oszacowań dokonanych przez samych administratorów lub przez zewnętrznych dostawców danych – znacząco szkodzą przynajmniej jednemu celowi z zakresu ochrony środowiska określonemu w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852, zgodnie z przepisami dotyczącymi oszacowań ustanowionymi w art. 13 ust. 2 niniejszego rozporządzenia”.

[54] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 1 dotyczącym ryzyka przejścia wynikającego ze zmiany klimatu zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453.

przystępnych kosztach kapitału, zdolność do przesunięcia, modernizacji lub likwidacji istniejących aktywów, zmiany portfela produktów i usług lub przekwalifikowania pracowników.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny związanych z klimatem istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości

AR 9. Ujawniając informacje na temat procesów identyfikacji i oceny oddziaływań związanych z klimatem wymagane na podstawie pkt 20 lit. a), jednostka wyjaśnia sposób, w jaki:

(a) przeanalizowała swoją działalność i plany w celu zidentyfikowania rzeczywistych i potencjalnych przyszłych źródeł emisji gazów cieplarnianych oraz, w stosownych przypadkach, czynników powodujących inne oddziaływania związane z klimatem (np. ***emisje*** sadzy lub ozonu troposferycznego lub ***zmiany sposobu użytkowania gruntów***) w ramach własnych operacji i w całym łańcuchu wartości; oraz

(b) oceniła swoje faktyczne i potencjalne oddziaływania na zmianę klimatu (tj. swoje całkowite emisje gazów cieplarnianych).

AR 10. Jednostka może powiązać informacje ujawniane na podstawie pkt 20 lit. a) i WS 9 z informacjami ujawnianymi na podstawie następujących wymogów dotyczących ujawniania informacji: pkt 16 lit. d), w którym mowa o zamrożonych emisjach gazów cieplarnianych, wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-1; wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-4 i wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-6.

AR 11. Ujawniając informacje na temat procesów identyfikacji i oceny ***ryzyka fizycznego*** wymaganych w pkt 20 lit. b), jednostka wyjaśnia, czy i w jaki sposób:

(a) zidentyfikowała zagrożenia związane z klimatem (zob. tabela poniżej) w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej oraz przeanalizowała, czy jej aktywa i działalność gospodarcza mogą być narażone na te zagrożenia;

(b) określiła krótko-, średnio- i długoterminowe perspektywy czasowe oraz sposób, w jaki określenia te są powiązane z przewidywanym cyklem życia jej aktywów, okresami planowania strategicznego i planami alokacji kapitału;

(c) oceniła zakres, w jakim jej aktywa i działalność gospodarcza mogą być narażone i są wrażliwe na zidentyfikowane zagrożenia związane z klimatem, biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo, skalę i czas występowania zagrożeń, a także współrzędne geoprzestrzenne (takie jak wspólna klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych – NUTS w przypadku terytorium UE) właściwe dla lokalizacji i ***łańcuchów dostaw*** jednostki; oraz

(d) identyfikacja zagrożeń związanych z klimatem oraz ocena narażenia i wrażliwości uwzględniają ***scenariusze*** klimatyczne zakładające wysoką ***emisję***, na przykład oparte na IPCC SSP5-8.5, odpowiednie regionalne projekcje klimatu na podstawie tych scenariuszy emisji lub scenariusze klimatyczne sieci na rzecz ekologizacji systemu finansowego (NGFS) wiążące się z wysokim ryzykiem fizycznym, takie jak „Hot house world" [„Świat na łasce efektu szklarniowego"] lub „Too little, too late" [„Zbyt mało, zbyt późno"]. Aby zapoznać się z ogólnymi wymogami dotyczącymi ***analizy scenariuszy*** związanych z klimatem, zob. pkt 18, 19, WS 13 do WS 15.

Klasyfikacja zagrożeń związanych z klimatem (Źródło: rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139)				
	Związane z temperaturą	**Związane z wiatrem**	**Związane z wodą**	**Związane z ziemią**

Stałe	Zmiany temperatury (powietrze, woda słodka, woda morska)	Zmiany cyrkulacji wiatru	Zmiany wzorców i rodzajów opadów (deszcz, grad, śnieg/lód)	Erozja obszarów przybrzeżnych
	Stres termiczny		Zmienność opadów lub zmienność hydrologiczna	Degradacja gleby
	Zmienność temperatury		Zakwaszanie oceanów	Erozja gleby
	Topnienie wiecznej zmarzliny		Intruzja wód morskich	Soliflukcja
			Podnoszący się poziom mórz	
			Deficyt wody	
Ostre	Fala upałów	Cyklon, huragan, tajfun	Susza	Lawina
	Fala chłodu/mróz	Burza (w tym śnieżyce, burze pyłowe i piaskowe)	Silne opady (deszcz, grad, śnieg/lód)	Osuwisko
	Pożar samoistny	Tornado	Powódź (przybrzeżna, rzeczna, opadowa, od wód gruntowych)	Osunięcie się ziemi
			Wezbranie jeziora lodowcowego	

AR 12. Ujawniając informacje na temat procesów identyfikacji ***ryzyka przejścia*** i ***możliwości*** wymagane na podstawie pkt 20 lit. c), jednostka wyjaśnia, czy i w jaki sposób:

(a) zidentyfikowała zdarzenia dotyczące przejścia (zob. tabela z przykładami poniżej) w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej oraz przeanalizowała, czy jej aktywa i działalność gospodarcza mogą być narażone na te zdarzenia. W przypadku ryzyka przejścia i możliwości perspektywa uważana za długoterminową może obejmować więcej niż 10 lat i może być dostosowana do celów ***polityki*** publicznej związanych z klimatem;

(b) oceniła zakres, w jakim jej aktywa i działalność gospodarcza mogą być narażone i są wrażliwe na zidentyfikowane zdarzenia dotyczące przejścia, biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo, skalę i czas trwania zdarzeń;

(c) uwzględniła przy identyfikacji zdarzeń dotyczących przejścia i ocenie narażenia ***analizę scenariuszową*** związaną z klimatem, biorąc pod uwagę co najmniej scenariusz zgodny z porozumieniem paryskim i zakładający ograniczenie zmiany klimatu do 1,5°C, na przykład na podstawie scenariuszy Międzynarodowej Agencji Energetycznej (zerowa emisja netto do 2050 r., scenariusz zrównoważonego rozwoju itp.) lub scenariuszy klimatycznych sieci na rzecz ekologizacji systemu finansowego (NGFS). Aby zapoznać się z ogólnymi wymogami dotyczącymi analizy scenariuszy związanych z klimatem, zob. pkt 18, 19, WS 13 do WS 15; oraz

(d) zidentyfikowała aktywa i działalność gospodarczą, w przypadku których nie uwzględniono przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu lub w przypadku których uwzględnienie to wymaga znaczących starań (na przykład ze względu na znaczne ***zamrożone emisje gazów cieplarnianych*** lub niespełnienie wymogów dotyczących zgodności z systematyką na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2139).

Przykłady zdarzeń dotyczących przejścia związanego z klimatem (przykłady na podstawie klasyfikacji opracowanej przez Grupę Zadaniową ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem)			
Polityczne i prawne	**Technologiczne**	**Rynkowe**	**Związane z**

			reputacją
Ustalanie wyższych opłat za emisje gazów cieplarnianych	Zastąpienie istniejących produktów i usług wariantami o niższej emisyjności	Zmiana zachowania klientów	Zmiany preferencji konsumentów
Większe obowiązki sprawozdawcze w zakresie emisji	ieudane inwestycje w nowe technologie	Niepewność co do sygnałów dochodzących z rynku	Piętnowanie sektora
Upoważnienia i regulacje dotyczące istniejących produktów i usług	oszty przejścia na technologię o niższej emisyjności	Wzrost kosztów surowców	Wzmożone obawy zainteresowanych stron
Upoważnienia i regulacje dotyczące istniejących procesów produkcji			Negatywne informacje zwrotne od zainteresowanych stron
Narażenie na powództwo sądowe			

Analiza scenariuszy związanych z klimatem

AR 13. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 19, 20, 21, WS 10 i WS 11, jednostka wyjaśnia sposób, w jaki wykorzystała ***analizę scenariuszy*** związanych z klimatem, która jest współmierna do jej okoliczności, na potrzeby identyfikacji i oceny ***ryzyka fizycznego*** i ***ryzyka przejścia*** oraz ***możliwości*** w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, w tym:

(a) jakie ***scenariusze*** zostały wykorzystane, ich źródła i zgodność z najbardziej aktualną wiedzą naukową;

(b) przyjęte narracje, perspektywy czasowe i punkty końcowe wraz z omówieniem, dlaczego uważa, że zakres wykorzystanych scenariuszy obejmuje prawdopodobne ryzyko i niepewność;

(c) główne przyczyny i czynniki uwzględnione w każdym scenariuszu oraz uzasadnienie, dlaczego są one istotne w odniesieniu do jednostki, na przykład założenia ***polityki***, tendencje makroekonomiczne, wykorzystanie energii i koszyk energetyczny oraz założenia technologiczne; oraz

(d) podstawowe dane wejściowe i ograniczenia scenariuszy, w tym ich poziom szczegółowości (np. fakt, czy analiza fizycznego ryzyka związanego z klimatem opiera się na współrzędnych geoprzestrzennych właściwych dla lokalizacji jednostki czy na ogólnych danych z poziomu krajowego lub regionalnego).

AR 14. Przeprowadzając ***analizę scenariuszową***, jednostka może wziąć pod uwagę następujące wytyczne: Grupa Zadaniowa ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem, dodatek techniczny „The Use of Scenario Analysis in Disclosure of Climate-Related Risks and Opportunities" [„Wykorzystanie analizy scenariuszowej w ujawnianiu informacji dotyczących ryzyka i możliwości związanych z klimatem"], (2017); Grupa Zadaniowa ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem, „Guidance on Scenario Analysis for Non-Financial Companies" [„Wytyczne dotyczące analizy scenariuszowej w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych"], (2020); norma ISO 14091:2021 „Adaptacja do zmian klimatu – Wytyczne dotyczące podatności, wpływów i oceny ryzyka"; wszelkie inne uznane normy branżowe takie jak wydane przez NGFS (sieć na rzecz ekologizacji systemu finansowego); oraz przepisy unijne, krajowe, regionalne i lokalne.

AR 15. Jednostka krótko wyjaśnia, w jaki sposób wykorzystane ***scenariusze*** klimatyczne są zgodne z krytycznymi założeniami związanymi z klimatem przyjętymi w sprawozdaniu finansowym.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-2 – Polityki związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej

AR 16. ***Polityki*** związane z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** albo ***przystosowaniem się do niej*** mogą być ujawniane osobno, ponieważ ich cele, zaangażowane osoby, ***działania*** i zasoby niezbędne do ich realizacji są różne.

AR 17. ***Polityki*** związane z ***łagodzeniem zmiany klimatu*** dotyczą zarządzania ***emisjami gazów cieplarnianych*** jednostki, usuwania gazów cieplarnianych i ***ryzyka przejścia*** w różnych perspektywach czasowych w ramach własnych operacji lub w ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu. Wymóg określony w pkt 14 może odnosić się do samych polityk łagodzenia zmiany klimatu, jak również do odpowiednich polityk dotyczących innych kwestii, które pośrednio wspierają łagodzenie zmiany klimatu, w tym polityki ***szkoleniowej***, polityki zarządzania zaopatrzeniem lub ***łańcuchem dostaw***, polityki inwestycyjnej lub polityki rozwoju produktów.

AR 18. ***Polityki*** w zakresie ***przystosowania się do zmiany klimatu*** dotyczą zarządzania ryzykiem fizycznym jednostki związanym z klimatem i ***ryzykiem przejścia*** jednostki związanym z przystosowaniem się do zmiany klimatu. Wymóg określony w pkt 22 i 25 może odnosić się do samej polityki przystosowania się do zmiany klimatu, jak również do odpowiednich polityk dotyczących innych kwestii, które pośrednio wspierają przystosowanie się do zmiany klimatu, w tym polityki ***szkoleniowej***, polityki na wypadek sytuacji nadzwyczajnych lub polityki bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-3 – Działania i zasoby w odniesieniu do polityki klimatycznej

AR 19. Ujawniając informacje na temat ***działań*** wymagane na podstawie pkt 29 lit. a) i pkt 29 lit. b), jednostka może:

(a) ujawnić swoje podjęte kluczowe działania lub plany dotyczące realizacji polityki ***łagodzenia zmiany klimatu*** i ***przystosowania się do niej*** w ramach pojedynczych lub osobnych działań;

(b) zagregować rodzaje działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu (dźwignie dekarbonizacji), takie jak efektywność energetyczna, elektryfikacja, przestawienie się na inne rodzaje paliwa, wykorzystywanie ***energii odnawialnej***, zmiana produktów oraz obniżenie emisyjności w łańcuchu dostaw, które są zgodne z konkretnymi działaniami jednostki;

(c) ujawnić wykaz kluczowych działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu wraz z wymiernymi ***celami*** (zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-4), dokonując dezagregacji według dźwigni dekarbonizacji; oraz

(d) ujawnić działania na rzecz ***przystosowania się do zmiany klimatu*** według rodzaju rozwiązań w zakresie przystosowania się, takich jak przystosowanie się oparte na zasobach przyrody, inżynieria lub rozwiązania technologiczne.

AR 20. Ujawniając informacje o zasobach zgodnie z wymogiem określonym w pkt 29 lit. c), jednostka ujawnia wyłącznie znaczące kwoty wydatków operacyjnych i nakładów inwestycyjnych niezbędne do realizacji ***działań***, ponieważ informacje te służą wykazaniu wiarygodności tych działań, a nie uzgodnieniu ujawnionych kwot ze sprawozdaniem finansowym. Ujawnione kwoty nakładów inwestycyjnych i wydatków operacyjnych obejmują zwiększenia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w bieżącym roku obrotowym, jak również zwiększenia planowane na przyszłe okresy realizacji działań. Ujawnione kwoty to jedynie przyrostowe inwestycje finansowe bezpośrednio przyczyniające się do osiągnięcia ***celów*** jednostki.

AR 21. Zgodnie z wymogami przewidzianymi w ESRS 2 MDR-A jednostka wyjaśnia, czy i w jakim stopniu jej zdolność do realizacji ***działań*** zależy od dostępności i alokacji zasobów. Stały dostęp do finansowania po przystępnym koszcie kapitału może mieć zasadnicze znaczenie dla realizacji działań jednostki, które obejmują dostosowanie do zmian podaży/popytu lub jej odpowiednie nabycia i znaczące inwestycje w badania i rozwój.

AR 22. Kwoty wydatków operacyjnych i nakładów inwestycyjnych niezbędne do realizacji ***działań*** ujawnione na podstawie pkt 29 lit. c) są zgodne z kluczowymi wskaźnikami wyników (kluczowe wskaźniki wyników związane z wydatkami operacyjnymi i nakładami inwestycyjnymi) oraz, w stosownych przypadkach, z planem dotyczącym nakładów inwestycyjnych wymaganym na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178. Jednostka wyjaśnia wszelkie potencjalne różnice między znaczącymi kwotami wydatków operacyjnych i nakładów inwestycyjnych ujawnionymi na podstawie niniejszego standardu a kluczowymi wskaźnikami wyników ujawnionymi na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178, wynikające na przykład z ujawnienia niekwalifikującej się działalności gospodarczej określonej w tym rozporządzeniu delegowanym. Jednostka może uporządkować swoje działania według działalności gospodarczej, aby porównać swoje wydatki operacyjne i nakłady inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, swoje plany dotyczące wydatków operacyjnych lub nakładów inwestycyjnych z kluczowymi wskaźnikami wyników zgodnymi z systematyką.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-4 – Cele związane z łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej

---

AR 23. Zgodnie z pkt 34 lit. a) jednostka może ujawniać cele ***redukcji emisji gazów cieplarnianych*** według poziomu intensywności. Cele w zakresie intensywności określa się jako stosunek ***emisji gazów cieplarnianych*** do jednostki aktywności fizycznej lub produkcji gospodarczej. Odpowiednie jednostki działalności lub produkcji określono w standardach ESRS związanych z określonymi sektorami. W przypadkach, w których jednostka ustaliła jedynie cel w zakresie redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, ujawnia ona jednak powiązane wartości bezwzględne dla roku docelowego i pośredniego roku docelowego (pośrednich lat docelowych). Może to prowadzić do sytuacji, w której jednostka jest zobowiązana do ujawnienia wzrostu bezwzględnych emisji gazów cieplarnianych w roku docelowym i pośrednim roku docelowym (pośrednich latach docelowych), na przykład dlatego, że przewiduje rozwój organiczny swojej działalności.

AR 24. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 34 lit. b) jednostka określa udział celu związany z każdym odpowiednim ***zakresem emisji gazów cieplarnianych (1, 2 lub 3)***. Jednostka wskazuje metodę zastosowaną do obliczenia ***emisji*** gazów cieplarnianych zakresu 2 uwzględnionych w celu (tj. metodę opartą na lokalizacji albo metodę opartą na rynku). Jeżeli poziom ***celu redukcji emisji*** gazów cieplarnianych różni się od poziomu emisji gazów cieplarnianych zgłoszonego zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-6, jednostka ujawnia, które gazy są objęte celem, odpowiedni odsetek emisji gazów cieplarnianych zakresu 1, 2, 3 i całkowitych emisji gazów cieplarnianych objętych celem. W odniesieniu do ***celów*** redukcji emisji gazów cieplarnianych swoich jednostek zależnych jednostka analogicznie stosuje te wymogi na poziomie jednostki zależnej.

AR 25. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 34 lit. c) na temat roku bazowego i wartości bazowej:

(a) jednostka krótko wyjaśnia sposób, w jaki zapewniła, aby wartość bazowa, względem której mierzone są postępy w realizacji celu, była reprezentatywna pod względem objętych nią działań oraz wpływu czynników zewnętrznych (np. anomalie temperatury w danym roku wpływające na wielkość zużycia energii i związane z tym emisje gazów cieplarnianych). Można to uczynić dzięki normalizacji wartości bazowej lub przez zastosowanie wartości bazowej uzyskanej ze średniej z 3 lat, jeżeli zwiększy to reprezentatywność i umożliwi jej wierniejsze odzwierciedlenie;

(b) nie zmienia się wartości bazowej i roku bazowego, o ile nie wystąpią znaczące zmiany w celu albo granicy sprawozdawczości. W takim przypadku jednostka wyjaśnia, w jaki sposób nowa wartość bazowa wpływa na nowy cel, jego osiągnięcie

i przedstawienie postępów w czasie. Aby zwiększyć porównywalność, ustanawiając nowe ***cele***, jednostka wybiera ostatni rok bazowy, który nie poprzedza pierwszego roku sprawozdawczego okresu obowiązywania nowego celu o więcej niż 3 lata. Na przykład, jeśli rokiem, którego dotyczy cel, jest 2030 r., a okresem obowiązywania celu są lata 2025–2030, rok bazowy wybiera się z okresu między 2022 r. a 2025 r.;

(c) jednostka aktualizuje swój rok bazowy począwszy od 2030 r., a następnie po upływie każdego kolejnego pięcioletniego okresu. Oznacza to, że przed 2030 r. lata bazowe wybrane przez jednostki mogą być aktualnie stosowanym rokiem bazowym w odniesieniu do istniejących celów lub pierwszym rokiem obowiązywania wymogów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju określonych w art. 5 ust. 2 dyrektywy (UE) 2022/2464 (2024 r., 2025 r. lub 2026 r.), a po 2030 r. będą to lata przypadające co pięć lat (2030, 2035 itd.); oraz

(d) przy przedstawianiu celów związanych z klimatem jednostka może ujawniać postępy w realizacji tych celów poczynione przed bieżącym rokiem bazowym. W takiej sytuacji jednostka zapewnia największą możliwą zgodność informacji na temat postępów poczynionych w przeszłości z wymogami niniejszego standardu. W przypadku występowania różnic metodologicznych, na przykład dotyczących granic celu, jednostka krótko wyjaśnia te różnice.

AR 26. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 34 lit. d) i 34 lit. e), jednostka przedstawia informacje za okres obowiązywania celu przez odniesienie do scenariusza emisji związanego z określonym sektorem, jeżeli jest dostępny, lub do międzysektorowego scenariusza emisji zgodnego z ograniczeniem globalnego ocieplenia do 1,5 °C. W tym celu jednostka oblicza referencyjną wartość celu dostosowaną do ograniczenia globalnego ocieplenia do 1,5 °C dla zakresu 1 i 2 (oraz, w stosownych przypadkach, oddzielną wartość dla zakresu 3), względem której można porównać jej własne ***cele redukcji emisji*** gazów cieplarnianych lub cele pośrednie w odpowiednich zakresach.

AR 27. Referencyjną wartość celu można obliczyć, mnożąc ***emisje*** gazów cieplarnianych w roku bazowym przez współczynnik redukcji emisji związany z określonym sektorem (sektorowa metoda obniżenia emisyjności) albo przez międzysektorowy współczynnik ***redukcji emisji*** (metoda absolutnej redukcji). Te współczynniki redukcji emisji można pozyskać z różnych źródeł. Jednostka powinna zapewnić, aby stosowane źródło opierało się na scenariuszu redukcji emisji zgodnym z ograniczeniem globalnego ocieplenia do 1,5°C.

AR 28. Współczynniki ***redukcji emisji*** są przedmiotem dalszych prac. W związku z tym jednostki zachęca się do korzystania wyłącznie ze zaktualizowanych, publicznie dostępnych informacji.

	2030	2050
Międzysektorowy (ACA) scenariusz redukcji oparty na 2020 r. jako rok odniesienia	-42%	-90%

Źródło: na podstawie Pathways to Net-zero –SBTi Technical Summary [Scenariusz osiągnięcia neutralności emisyjnej – streszczenie techniczne SBTi] (wersja 1.0, październik 2021 r.)

AR 29. Referencyjna wartość celu zależy od roku bazowego i wartości bazowej ***emisji*** w ramach celu ***redukcji emisji*** gazów cieplarnianych jednostki. W związku z tym referencyjna wartość celu dla jednostek, w przypadku których obowiązuje ostatni rok bazowy lub wyższa wartość bazowa emisji, może być łatwiejsza do osiągnięcia niż w przypadku jednostek, które w przeszłości podjęły już ambitne ***działania*** na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Jednostki, które w przeszłości osiągnęły redukcję emisji gazów cieplarnianych według międzysektorowego scenariusza zgodnego z ograniczeniem globalnego ocieplenia do 1,5°C albo scenariusza związanego z określonym sektorem, mogą zatem odpowiednio dostosować swoje wartości bazowe emisji w celu ustalenia referencyjnej wartości celu.

Jeżeli zayem jednostka dostosowuje wartość bazową emisji z myślą o określeniu wartości referencyjnej celu, nie uwzględnia redukcji emisji gazów cieplarnianych sprzed 2020 r. i przedstawia odpowiednie dowody potwierdzające osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplarnianych w przeszłości.

AR 30. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 34 lit. f), jednostka wyjaśnia:

(a) przez odniesienie do swoich ***działań*** na rzecz ***łagodzenia zmiany klimatu***, ***dźwignie dekarbonizacji*** oraz ich szacunkowy wkład ilościowy w osiągnięcie ***celów redukcji emisji*** gazów cieplarnianych w podziale na każdy zakres (1, 2 i 3);

(b) czy zamierza przyjąć nowe technologie, oraz ich rolę w realizacji celów redukcji emisji gazów cieplarnianych; oraz

(c) czy i w jaki sposób rozważyła szereg różnych ***scenariuszy*** klimatycznych, w tym co najmniej scenariusz klimatyczny zgodny z ograniczeniem globalnego ocieplenia do 1,5°C, aby wykryć istotne zmiany związane ze środowiskiem, społeczeństwem, technologią, rynkiem i ***polityką*** oraz określić swoje dźwignie dekarbonizacji.

AR 31. Jednostka może przedstawić swoje ***cele redukcji emisji*** gazów cieplarnianych wraz z ***działaniami*** na rzecz ***łagodzenia zmiany klimatu*** (zob. pkt WS 19) w formie tabeli lub w formie graficznej prezentującej zmiany w czasie. Na poniższym wykresie i w poniższej tabeli przedstawiono przykłady połączenia celów i dźwigni obniżenia emisyjności:

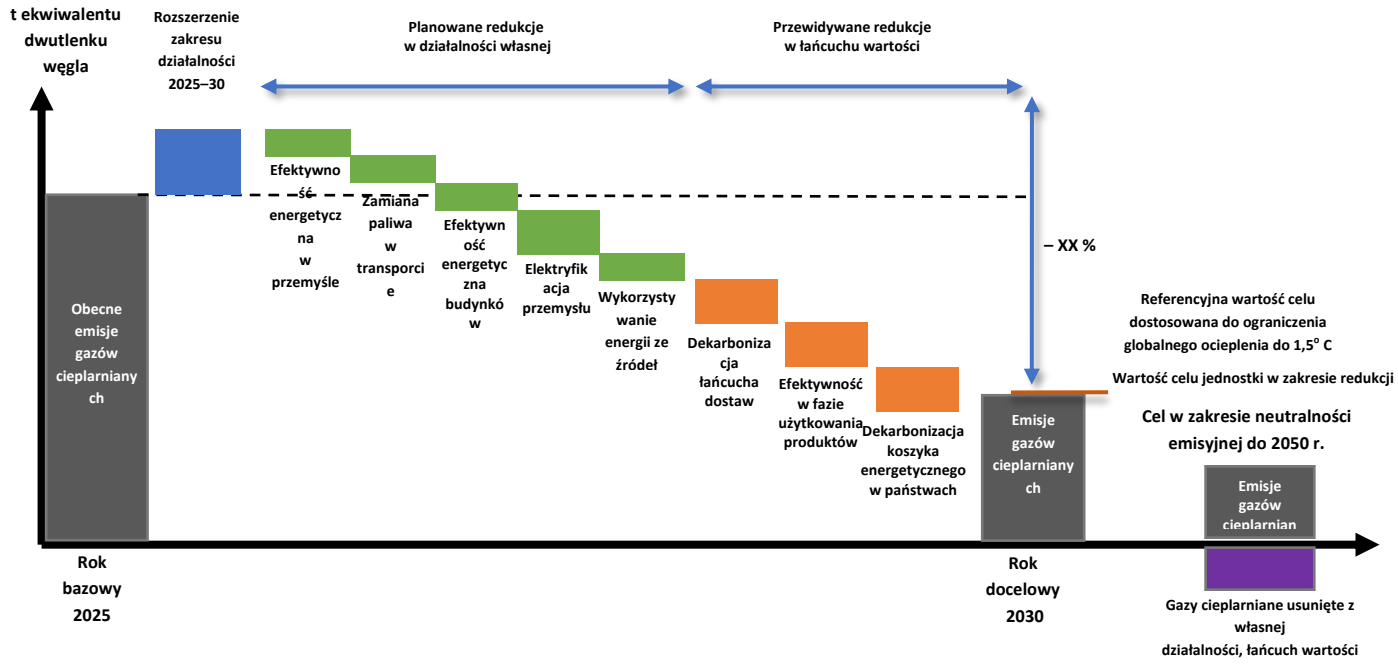

	Rok bazowy (np. 2025)	Cel na 2030 r.	Cel na 2035 r.	…	Cel do 2050 r.
Emisje gazów cieplarnianych (kt ekwiwalentu dwutlenku węgla)	100	60	40		
Efektywność energetyczna i zmniejszenie zużycia	-	-10	-4		
Efektywne wykorzystywanie materiałów i zmniejszenie zużycia	-	-5	-		
Przestawienie się na inne rodzaje paliwa	-	-2	-		
Elektryfikacja	-	-	-10		
Wykorzystywanie energii odnawialnej	-	-10	-3		
Stopniowe wycofywanie, zastąpienie lub modyfikacja produktu	-	-8	-		
Stopniowe wycofywanie, zastąpienie lub modyfikacja procesu	-	-5	-3		
Inne	-	-			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-5 – Zużycie energii i koszyk energetyczny

Wytyczne dotyczące obliczeń

AR 32. Przygotowując informacje na temat zużycia energii wymagane na podstawie pkt 35, jednostka:

(a) zgłasza wyłącznie zużycie energii z procesów prowadzonych lub zarządzanych przez jednostkę, stosując tę samą granicę stosowaną do zgłaszania emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 i 2;

(b) wyklucza surowce i paliwa, które nie są spalane w celu produkcji energii. Jednostka, która zużywa paliwo jako surowce, może ujawnić informacje na temat tego zużycia oddzielnie od wymaganych ujawnień;

(c) zapewnia, aby wszystkie ilościowe informacje odnoszące się do energii były zgłaszane w megawatogodzinach (MWh) w wartości opałowej lub wartości kalorycznej netto. Jeśli surowe dane dotyczące informacji odnoszących się do energii są dostępne wyłącznie w jednostkach energii innych niż MWh (takich jak gigadżule (GJ) lub brytyjskie jednostki ciepła (Btu)), w jednostkach objętości (takich jak stopy sześcienne lub galony) lub w jednostkach masy (takich jak kilogramy lub funty), przelicza się je na MWh przy użyciu odpowiednich współczynników konwersji (zob. np. załącznik II do piątego sprawozdania oceniającego Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu). Współczynniki konwersji w odniesieniu do paliw są przejrzyste i stosowane w sposób spójny;

(d) zapewnia, aby wszystkie ilościowe informacje odnoszące się do energii były zgłaszane jako zużycie energii końcowej, przy czym odwołuje się do ilości energii, którą jednostka rzeczywiście zużywa, korzystając na przykład z tabeli zamieszczonej w załączniku IV do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej[55];

[55] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

(e) unika podwójnego liczenia zużycia paliwa przy ujawnianiu informacji o zużyciu energii wyprodukowanej samodzielnie. Jeżeli jednostka produkuje energię elektryczną z nieodnawialnego lub odnawialnego źródła paliwa, a następnie zużywa wyprodukowaną energię elektryczną, zużycie energii liczy się wyłącznie raz w ramach zużycia paliwa;

(f) nie kompensuje zużycia energii, nawet jeżeli wyprodukowana ***na miejscu*** energia jest sprzedawana stronie trzeciej i przez nią wykorzystywana;

(g) nie wlicza energii pozyskiwanej w granicach organizacji w pozycji „energia zakupiona lub pozyskana";

(h) rozlicza parę wodną, ciepło lub chłodzenie uzyskane w ramach „odzysku energii" z procesów przemysłowych strony trzeciej w pozycji „energia zakupiona lub pozyskana";

(i) rozlicza wodór odnawialny[56] jako paliwo odnawialne. Wodór, który nie został w całości pozyskany ze źródeł odnawialnych, uwzględnia się w pozycji „zużycie paliwa z innych źródeł nieodnawialnych"; oraz

(j) przyjmuje ostrożnościowe podejście przy podziale energii elektrycznej, pary wodnej, ciepła lub chłodzenia na źródła odnawialne i nieodnawialne na podstawie podejścia stosowanego do obliczenia emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 według metody opartej na rynku. Jednostka uwzględnia te rodzaje zużycia energii za pozyskane ze źródeł odnawialnych wyłącznie wówczas, gdy pochodzenie zakupionej energii jest wyraźnie określone w ustaleniach umownych z jej ***dostawcami*** (umowa zakupu energii odnawialnej, standardowa taryfa za zieloną energię, instrumenty rynkowe, takie jak gwarancja pochodzenia ze źródeł odnawialnych w Europie[57] lub podobne instrumenty, np. certyfikaty energii odnawialnej w USA i Kanadzie itp.).

AR 33. Informacje wymagane na podstawie pkt 37 lit. a) mają zastosowanie, jeżeli jednostka prowadzi działalność w co najmniej jednym ***sektorze o znacznym oddziaływaniu na klimat***. Informacje wymagane na podstawie pkt 38 lit. a) do e) obejmują również energię ze źródeł kopalnych zużywaną w działalności, która nie należy do sektorów o znacznym oddziaływaniu na klimat.

AR 34. Informacje na temat zużycia energii i koszyka energetycznego można przedstawić w formie poniższej tabeli w odniesieniu do ***sektorów o znacznym oddziaływaniu na klimat*** oraz w odniesieniu do wszystkich innych sektorów, z pominięciem wierszy (1) do (5).

Zużycie energii i koszyk energetyczny	Informacje porównawcze	Rok N
1) Zużycie paliwa z węgla i produktów węglowych (MWh)		
2) Zużycie paliwa z ropy naftowej i produktów naftowych (MWh)		
3) Zużycie paliwa z gazu ziemnego (MWh)		
4) Zużycie paliwa z innych źródeł kopalnych (MWh)		

[56] Zgodność z wymogami aktów delegowanych dotyczących wodoru ze źródeł odnawialnych: rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/1184 z dnia 10 lutego 2023 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 przez ustanowienie unijnej metodyki określającej szczegółowe zasady produkcji odnawialnych ciekłych i gazowych paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego oraz rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/1185 z dnia 10 lutego 2023 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 poprzez ustanowienie minimalnego progu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w przypadku pochodzących z recyklingu paliw węglowych oraz poprzez określenie metodyki oceny ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, uzyskanego dzięki odnawialnym ciekłym i gazowym paliwom transportowym pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzącym z recyklingu paliwom węglowym.

[57] Na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

5) Zużycie zakupionych lub pozyskanych energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej i chłodzenia ze źródeł kopalnych (MWh)		
6) Całkowite zużycie energii ze źródeł kopalnych (MWh) (obliczone jako suma wierszy 1–5)		
Udział źródeł kopalnych w całkowitym zużyciu energii (%)		
7) Zużycie energii ze źródeł jądrowych (MWh)		
Udział zużycia energii ze źródeł jądrowych w całkowitym zużyciu energii (%)		
8) Zużycie paliwa w przypadku źródeł odnawialnych, w tym biomasy (obejmujących również odpady przemysłowe i komunalne pochodzenia biologicznego, biogaz, wodór odnawialny itp.) (MWh)		
9) Zużycie zakupionych lub pozyskanych energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej i chłodzenia ze źródeł odnawialnych (MWh)		
10) Zużycie energii odnawialnej produkowanej samodzielnie bez użycia paliwa (MWh)		
11) Całkowite zużycie energii odnawialnej i niskoemisyjnej (MWh) (obliczone jako suma wierszy 8–10)		
Udział źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii (%)		
Całkowite zużycie energii (MWh) (obliczone jako suma wierszy 6 i 11)		

AR 35. Całkowite zużycie energii z rozróżnieniem na zużycie energii kopalnej, jądrowej i odnawialnej można przedstawić w formie graficznej w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju***, ukazując zmiany w czasie (np. za pomocą wykresu kołowego lub słupkowego).

Energochłonność na podstawie przychodów netto

Wytyczne dotyczące obliczeń

AR 36. Przygotowując informacje na temat energochłonności wymagane na podstawie pkt 40, jednostka:

(a) oblicza wskaźnik energochłonności za pomocą następującego wzoru:

$$\frac{\text{Całkowite zużycie energii w wyniku działań w sektorach o wysokim oddziaływaniu na klimat (MWh)}}{\text{Przychody netto z działań w sektorach o wysokim oddziaływaniu na klimat (jednostka pieniężna)}};$$

(b) wyraża całkowite zużycie energii w MWh, a przychody netto w jednostkach pieniężnych (np. euro);

(c) licznik i mianownik składają się wyłącznie z udziału procentowego całkowitego zużycia energii końcowej (w liczniku) i przychodów netto (w mianowniku), które można przypisać działalności w ***sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat***. W związku z tym powinna istnieć spójność w zakresie zarówno licznika, jak i mianownika;

(d) oblicza całkowite zużycie energii zgodnie z wymogiem określonym w pkt 37;

(e) oblicza przychody netto zgodnie z wymogami standardów rachunkowości mających zastosowanie do sprawozdania finansowego, tj. MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* lub wymogami lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości.

AR 37. Informacje ilościowe można przedstawić w formie poniższej tabeli.

Energochłonność na przychody netto	Informacje porównawcze	N	% N / N-1
Całkowite zużycie energii w ramach działalności w sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat na przychody netto z działalności w sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat (MWh/jednostka pieniężna)			

Powiązanie energochłonności na podstawie przychodów netto z informacjami dotyczącymi sprawozdawczości finansowej

AR 38. Uzgodnienie przychodów netto z działalności w ***sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat*** z odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub ujawnieniem informacji (zgodnie z wymogiem pkt 43) można przedstawić albo:

(a) przez odniesienie do powiązanej pozycji sprawozdania finansowego lub ujawnienia informacji w sprawozdaniu finansowym; albo

(b) jeżeli nie można bezpośrednio odnieść przychodów netto do pozycji sprawozdania finansowego lub ujawnienia informacji w sprawozdaniu finansowym, poprzez uzgodnienie ilościowe przy użyciu formy poniższej tabeli.

Przychody netto z działalności w sektorach o znacznym oddziaływaniu na klimat wykorzystane do obliczenia energochłonności	
Przychody netto (inne)	
Całkowite przychody netto (sprawozdanie finansowe)	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-6 – Emisje gazów cieplarnianych zakresów 1, 2 i 3 brutto oraz całkowite emisje gazów cieplarnianych

Wytyczne dotyczące obliczeń

AR 39. Przygotowując informacje na potrzeby zgłoszenia ***emisji*** gazów cieplarnianych wymagane na podstawie pkt 44, jednostka:

(a) uwzględnia zasady, wymogi i wytyczne przedstawione w GHG Protocol Corporate Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych] (wersja z 2004 r.). Jednostka może uwzględnić zalecenie Komisji (UE) 2021/2279[58] lub wymogi określone w normie EN ISO 14064-1:2018. Jeżeli jednostka stosuje już metodę rozliczania emisji gazów cieplarnianych przewidzianą w normie ISO 14064- 1: 2018, musi jednak spełnić wymogi tej normy (np. dotyczące granic sprawozdawczości i ujawniania emisji gazów

[58] Zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie stosowania metod oznaczania śladu środowiskowego do pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia produktów i organizacji oraz informowania o niej (Dz.U. L 471 z 30.12.2021, s. 1).

cieplarnianych zakresu 2 według metody opartej na rynku);

(b) ujawnia metodę, znaczące założenia i współczynniki emisji zastosowane do obliczenia lub pomiaru emisji gazów cieplarnianych wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz podaje odniesienie lub link do wszelkich wykorzystanych narzędzi obliczeniowych;

(c) uwzględnia emisje CO_2, CH_4, N_2O, HFC, PFC, SF_6 oraz NF_3. Można uwzględnić dodatkowe gazy cieplarniane, jeżeli są znaczące; oraz

(d) stosuje najnowsze wartości ***współczynnika globalnego ocieplenia*** opublikowane przez IPCC na podstawie 100-letniej perspektywy czasowej w celu obliczenia emisji ekwiwalentu dwutlenku węgla gazów innych niż CO2.

AR 40. Przygotowując informacje na potrzeby zgłoszenia emisji gazów cieplarnianych jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć, nieskonsolidowanych jednostek zależnych (podmiotów inwestujących) oraz ustaleń umownych wymagane na podstawie pkt 50, jednostka konsoliduje 100 % emisji gazów cieplarnianych podmiotów, nad którymi sprawuje kontrolę operacyjną. W praktyce ma to miejsce wówczas, gdy jednostka posiada licencję – lub pozwolenie – na eksploatację aktywów pochodzących z tych jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć, nieskonsolidowanych jednostek zależnych (podmiotów inwestujących) oraz ustaleń umownych. Jeżeli jednostka sprawuje określoną w umowie kontrolę operacyjną w niepełnym wymiarze czasu, konsoliduje 100 % gazów cieplarnianych wyemitowanych w czasie sprawowania kontroli operacyjnej.

AR 41. Zgodnie z ESRS 1 rozdział 3.7, jednostka odpowiednio dezagreguje informacje na temat swoich emisji gazów cieplarnianych. Na przykład jednostka może dokonać dezagregacji swoich emisji gazów cieplarnianych zakresu 1, 2, 3 lub całkowitych ***emisji*** gazów cieplarnianych według państw, segmentów operacyjnych, działalności gospodarczej, jednostek zależnych, kategorii gazów cieplarnianych (CO2, CH4, N2O, HFC, PFC, SF6, NF3 i innych gazów cieplarnianych branych pod uwagę przez jednostkę) lub rodzaju źródła (spalanie stacjonarne, spalanie mobilne, emisje procesowe i emisje niezorganizowane).

AR 42. Jednostka może mieć inny okres sprawozdawczy niż niektóre lub wszystkie podmioty w jej łańcuchu wartości. W takim przypadku jednostka może mierzyć swoje emisje gazów cieplarnianych zgodnie z pkt 44, wykorzystując do tego celu informacje dotyczące okresów sprawozdawczych, które różnią się od jej własnego okresu sprawozdawczego, jeżeli informacje te uzyskuje od podmiotów w swoim łańcuchu wartości, których okresy sprawozdawcze różnią się od okresu sprawozdawczego jednostki, pod warunkiem że:

a) jednostka wykorzystuje najnowsze dostępne dane od podmiotów w swoim łańcuchu wartości do pomiaru i ujawniania swoich emisji gazów cieplarnianych;

b) długość okresów sprawozdawczych jest taka sama; oraz

c) jednostka ujawnia skutki znaczących zdarzeń i zmian okoliczności (mających znaczenie dla jej emisji gazów cieplarnianych), które mają miejsce między dniami sprawozdawczymi podmiotów w jej łańcuchu wartości a datą sprawozdania finansowego jednostki o ogólnym przeznaczeniu.

AR 43. Przygotowując informacje na temat ***emisji gazów cieplarnianych zakresu 1*** brutto wymagane na podstawie pkt 48 lit. a), jednostka:

(a) dokonuje obliczenia lub pomiaru emisji gazów cieplarnianych ze spalania stacjonarnego, spalania mobilnego, emisji procesowych i emisji niezorganizowanych, a także wykorzystuje odpowiednie dane dotyczące działalności, które obejmują zużycie paliwa nieodnawialnego;

(b) stosuje odpowiednie i spójne współczynniki emisji;

(c) ujawnia biogeniczne emisje CO_2 ze spalania lub biodegradacji biomasy oddzielnie od emisji gazów cieplarnianych zakresu 1, ale uwzględnia emisje innych rodzajów gazów cieplarnianych (w szczególności CH_4 i N_2O);

(d) nie uwzględnia wszelkich zakupionych, sprzedanych lub przeniesionych ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** ani uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w obliczeniach emisji gazów cieplarnianych zakresu 1; oraz

(e) w przypadku działalności zgłaszanej w ramach EU ETS zgłasza emisje zakresu 1 zgodnie z metodą EU ETS. Metodę EU ETS można stosować również do działalności na obszarach geograficznych i w sektorach, które nie są objęte EU ETS;

AR 44. Przygotowując informacje na temat odsetka ***emisji*** gazów cieplarnianych zakresu 1 z regulowanych systemów handlu uprawnieniami do emisji wymaganego na podstawie pkt 48 lit. b), jednostka:

(a) uwzględnia emisje gazów cieplarnianych z obsługiwanych przez siebie ***instalacji***, które podlegają regulowanym systemom handlu emisjami (ETS), w tym EU ETS, krajowemu systemowi handlu uprawnieniami do emisji i w stosownych przypadkach systemowi spoza UE;

(b) uwzględnia jedynie emisje CO_2, CH_4, N_2O, HFC, PFC, SF_6 oraz NF_3;

(c) zapewnia ten sam okres obrachunkowy w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 brutto i emisji gazów cieplarnianych regulowanych w ramach ETS; oraz

(d) oblicza udział za pomocą następującego wzoru:

$$\frac{\text{Emisje gazów cieplarnianych w (t ekwiwalentu dwutlenku węgla) z instalacji objętych EU ETS + instalacji objętych krajowym ETS + instalacji objętych ETS spoza UE}}{\text{Emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)}}$$

AR 45. Przygotowując informacje na temat ***emisji*** gazów cieplarnianych zakresu 2 brutto wymagane na podstawie pkt 49, jednostka:

(a) uwzględnia zasady i wymogi określone w GHG Protocol Scope 2 Guidance [Wytyczne dotyczące zakresu 2 do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych] (wersja z 2015 r., w szczególności kryteria jakości zakresu 2 w rozdziale 7.1 dotyczące instrumentów umownych); może również uwzględnić zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 lub odpowiednie wymogi w zakresie ilościowego określania ***pośrednich emisji gazów cieplarnianych*** z energii pochodzącej z przywozu przedstawione w normie EN ISO 14064-1:2018;

(b) uwzględnia ***zakupione lub pozyskane energię elektryczną, parę wodną, ciepło i chłodzenie*** zużyte przez jednostkę;

(c) unika podwójnego liczenia emisji gazów cieplarnianych zgłoszonych w ramach zakresu 1 lub 3;

(d) stosuje metody oparte na lokalizacji i metody oparte na rynku do obliczenia emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 oraz przedstawia informacje na temat udziału i rodzajów instrumentów umownych. Metoda oparta na lokalizacji pozwala na ilościowe określenie emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 na podstawie średnich współczynników emisji z produkcji energii w przypadku określonych lokalizacji, w tym granic lokalnych, granic na poziomie poniżej szczebla krajowego lub granic krajowych (GHG Protocol, „Scope 2 Guidance" [Protokół w sprawie emisji gazów cieplarnianych, „Wytyczne dotyczące zakresu 2"], glosariusz, 2015 r.). Metoda oparta na rynku ujmuje ilościowo emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 na podstawie emisji gazów cieplarnianych emitowanych przez wytwórców, od których jednostka sprawozdawcza dokonuje umownych zakupów energii elektrycznej w połączeniu z instrumentami, lub oddzielnych instrumentów we własnym zakresie (Protokoł w sprawie emisji gazów cieplarnianych, „Wytyczne nt. zakresu 2", glosariusz, 2015); w takim przypadku jednostka może ujawnić udział emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 obliczonych według metody opartej na rynku, powiązanych z energią elektryczną zakupioną w połączeniu z instrumentami, takimi jak gwarancje pochodzenia lub certyfikaty energii odnawialnej. Jednostka przedstawia informacje na temat udziału i rodzajów instrumentów umownych użytych do sprzedaży i kupna energii w połączeniu z atrybutami dotyczącymi wytwarzania energii lub w oparciu o niepowiązane oświadczenia dotyczące atrybutów energii.

(e) ujawnia biogeniczne emisje dwutlenku węgla CO2 ze spalania lub biodegradacji biomasy niezależnie od emisji gazów cieplarnianych zakresu 2, ale uwzględnia emisje

innych rodzajów gazów cieplarnianych (w szczególności CH4 i N2O). W przypadku gdy zastosowane współczynniki emisji nie umożliwiają oddzielenia procentowego udziału biomasy lub biogenicznego CO2, jednostka ujawnia taką informację. Jeżeli emisje gazów cieplarnianych innych niż CO2 (w szczególności CH4 i N2O) nie są dostępne w odniesieniu do średnich współczynników emisji z sieci według metody opartej na lokalizacji lub wraz z informacjami uzyskanymi dzięki metodzie opartej na rynku, lub są z nich wykluczone, jednostka ujawnia ten fakt;

(f) nie uwzględnia pochłaniania, ani wszelkich zakupionych, sprzedanych lub przeniesionych ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** ani uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w obliczeniach emisji gazów cieplarnianych zakresu 2.

AR 46. Przygotowując informacje na temat ***emisji*** gazów cieplarnianych zakresu 3 brutto wymagane na podstawie pkt 51, jednostka:

(a) uwzględnia zasady i postanowienia określone w GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw w odniesieniu do łańcucha wartości (zakres 3) do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych] (wersja z 2011 r.); oraz może również uwzględnić zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 lub odpowiednie wymogi w zakresie ilościowego określania ***pośrednich emisji gazów cieplarnianych*** przedstawione w normie EN ISO 14064-1:2018;

(b) jeżeli jest instytucją finansową, uwzględnia GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry [Standard rachunkowości i sprawozdawczości w zakresie gazów cieplarnianych dla branży finansowej] opracowany przez Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), w szczególności część A „Emisje finansowane” (wersja z grudnia 2022 r.);

(c) analizuje swoje całkowite emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 na podstawie 15 kategorii zakresu 3 przewidzianych w GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych] i szczegółowo określonych w GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw w odniesieniu do łańcucha wartości (zakres 3) do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych] (wersja z 2011 r.), wykorzystując odpowiednie szacunki. Ewentualnie może przeanalizować swoje ***pośrednie emisje gazów cieplarnianych*** na podstawie kategorii określonych w klauzuli 5.2.4 normy EN ISO 14064-1:2018 (z wyłączeniem pośrednich emisji gazów cieplarnianych z energii pochodzącej z przywozu);

(d) identyfikuje i ujawnia swoje znaczące kategorie zakresu 3 na podstawie skali szacowanych emisji gazów cieplarnianych należących do tych kategorii oraz innych kryteriów przewidzianych w GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw w odniesieniu do łańcucha wartości (zakres 3) do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych] (wersja z 2011 r., s. 61 i 65–68) lub załączniku H.3.2 do normy EN ISO 14064-1:2018, takich jak wydatki finansowe, wpływ, powiązane ***ryzyka przejścia*** i ***możliwości*** lub opinie ***zainteresowanych stron***;

(e) oblicza lub szacuje emisje gazów cieplarnianych należące do znaczących kategorii zakresu 3, stosując odpowiednie współczynniki emisji;

(f) co roku aktualizuje emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 w każdej znaczącej kategorii na podstawie bieżących danych dotyczących działalności; aktualizuje pełny wykaz gazów cieplarnianych zakresu 3 co najmniej raz na trzy lata lub w przypadku wystąpienia znaczącego zdarzenia lub znaczącej zmiany okoliczności (znaczące zdarzenie lub znacząca zmiana okoliczności mogą na przykład dotyczyć zmian w działalności lub strukturze jednostki, zmian w działalności lub strukturze jej łańcucha lub łańcuchów wartości na wyższym i niższym szczeblu, zmiany metody obliczania lub wykrycia błędów);

(g) ujawnia zakres, w jakim emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 jednostki są mierzone przy użyciu danych wejściowych z określonej działalności w ramach łańcucha wartości

jednostki na wyższym i niższym szczeblu oraz ujawnia odsetek emisji obliczony z wykorzystaniem danych pierwotnych pozyskanych od ***dostawców*** lub innych partnerów w ***łańcuchu wartości***;

(h) w odniesieniu do każdej znaczącej kategorii gazów cieplarnianych zakresu 3 ujawnia uwzględnione granice sprawozdawczości, metody obliczeniowe służące do oszacowania emisji gazów cieplarnianych, a także informację o tym, czy i jakie narzędzia obliczeniowe zostały wykorzystane. Kategorie zakresu 3 powinny być zgodne z protokołem w sprawie emisji gazów cieplarnianych i obejmować:

i. pośrednie emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 skonsolidowanej grupy do celów rachunkowości (jednostki dominującej i jej jednostek zależnych);

ii. pośrednie emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć oraz nieskonsolidowanych jednostek zależnych, w odniesieniu do których jednostka ma możliwość kontrolowania działań i relacji operacyjnych (tj. sprawuje kontrolę operacyjną);

iii. Emisje gazów cieplarnianych zakresu 1, 2 i 3 jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć, nieskonsolidowanych jednostek zależnych (podmiotów inwestycyjnych) oraz w ramach wspólnych ustaleń, w odniesieniu do których jednostka nie sprawuje ***kontroli operacyjnej***, a także jeżeli podmioty te są częścią łańcucha wartości jednostki na wyższym i niższym szczeblu;

(i) ujawnia wykaz kategorii emisji gazów cieplarnianych zakresu 3 ujętych w bilansie i wykluczonych z niego wraz z uzasadnieniem w odniesieniu do wykluczonych kategorii zakresu 3;

(j) ujawnia biogeniczne emisje CO_2 ze spalania lub biodegradacji biomasy, które występują w jej ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, niezależnie od emisji gazów cieplarnianych zakresu 3 brutto, a także uwzględnia emisje innych rodzajów gazów cieplarnianych (takich jak CH_4 i N2O) i emisje CO2 mające miejsce w cyklu życia biomasy inne niż emisje ze spalania lub biodegradacji (w tym emisje gazów cieplarnianych z przetwarzania lub transportu biomasy) przy obliczaniu emisji gazów cieplarnianych zakresu 3;

(k) nie uwzględnia wszelkich zakupionych, sprzedanych lub przeniesionych ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** ani uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w obliczeniach emisji gazów cieplarnianych zakresu 3.

AR 47. Przygotowując informacje na temat całkowitych ***emisji*** gazów cieplarnianych wymagane na podstawie pkt 52, jednostka:

(a) stosuje następujące wzory do obliczenia całkowitych emisji gazów cieplarnianych:

$$\text{Całkowite emisje gazów cieplarnianych}_{\text{na podstawie lokalizacji}}\ (\text{t}_{\text{ekwiwalentu}}\ \text{dwutlenku węgla}) = \text{zakres 1 brutto} + \text{zakres 2 brutto}_{\text{na podstawie lokalizacji}} + \text{zakres 3 brutto}_{\text{ogółem}}$$

$$\text{Emisje gazów cieplarnianych}_{\text{na podstawie rynku}}\ (\text{t}_{\text{ekwiwalentu}}\ \text{dwutlenku węgla}) = \text{zakres 1 brutto} + \text{zakres 2 brutto}_{\text{na podstawie rynku}} + \text{zakres 3 brutto}$$

(b) ujawnia całkowite emisje gazów cieplarnianych z podziałem na emisje uzyskane według metody opartej na lokalizacji i metody opartej na rynku zastosowanych przy pomiarze bazowych emisji gazów cieplarnianych zakresu 2.

AR 48. Jednostka ujawnia swoje całkowite ***emisje*** gazów cieplarnianych w podziale na emisje zakresu 1 i 2 oraz znaczące emisje zakresu 3 według poniższej tabeli.

Informacje dotyczące przeszłości	cel	Cele pośrednie i lata, których dotyczy

	Rok bazowy	Informacje porównawcze	N	% N / N-1	2025	2030	(2050)	Roczny cel w % /rok bazowy
Emisje gazów cieplarnianych zakresu 1								
Emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 brutto emisje (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)								
Odsetek emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 z regulowanych systemów handlu emisjami (%)								
Emisje gazów cieplarnianych zakresu 2								
Emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 brutto według metody opartej na lokalizacji (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)								
Emisje gazów cieplarnianych zakresu zakresu 2 (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)								
Znaczące emisje gazów cieplarnianych zakresu 3								
Całkowite pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakresu 3) (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)								
1 Zakupione towary i usługi								
[Podkategoria fakultatywna: Usługi przetwarzania w chmurze i usługi świadczone przez ośrodki przetwarzania danych								
2 Dobra inwestycyjne								
3 Działalność związana z paliwem i energią (nieujęte w zakresie 1 lub 2)								
4 Transport i dystrybucja na wyższym szczeblu								
5 Odpady wytworzone w ramach operacji								
6 Podróże służbowe								
7 Dojazd pracowników do pracy								
8 Aktywa wyższego szczebla będące przedmiotem leasingu								
9 Transport na niższym szczeblu								
10 Przetwarzanie sprzedanych produktów								
11 Wykorzystanie sprzedanych produktów								

12 Przetwarzanie sprzedanych produktów pod koniec przydatności do użycia								
13 Aktywa niższego szczebla będące przedmiotem leasingu								
14 Franczyzy								
15 Inwestycje								
Całkowite emisje gazów cieplarnianych								
Całkowite emisje gazów cieplarnianych (metoda oparta na lokalizacji) (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)								
Całkowite emisje gazów cieplarnianych (metoda oparta na rynku) (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)								

AR 49. Aby podkreślić potencjalne ***ryzyko przejścia***, jednostka może ujawniać swoje całkowite ***emisje*** gazów cieplarnianych zdezagregowane według głównych państw i, w stosownych przypadkach, według segmentów operacyjnych (stosując te same segmenty w odniesieniu do sprawozdań finansowych zgodnie z wymogami standardów rachunkowości, tj. MSSF 8 *Segmenty operacyjne* lub lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości). Emisje gazów cieplarnianych zakresu 3 można wykluczyć z tych podziałów według państw, jeśli odpowiednie dane nie są łatwo dostępne.

AR 50. ***Emisje*** gazów cieplarnianych zakresu 3 można również przedstawić zgodnie z kategoriami emisji pośrednich określonymi w normie EN ISO 14064-1:2018.

AR 51. Jeżeli jest to istotne w przypadku emisji zakresu 3 jednostki, ujawnia ona ***emisje*** gazów cieplarnianych z zakupionych usług przetwarzania w chmurze i usług świadczonych przez ośrodki przetwarzania danych jako podzbiór nadrzędnej ***kategorii zakresu 3*** „towary i usługi zakupione na wyższym szczeblu".

AR 52. Całkowite ***emisje*** gazów cieplarnianych zdezagregowane według zakresu 1, 2 i 3 można przedstawić w formie graficznej w ***oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju*** (np. w postaci wykresu słupkowego lub kołowego), ukazując podział emisji gazów cieplarnianych w całym ***łańcuchu wartości*** (wyższy szczebel, operacje własne, transport, niższy szczebel).

Intensywność emisji gazów cieplarnianych na podstawie przychodów netto

Wytyczne dotyczące obliczeń

AR 53. Ujawniając informacje na temat intensywności emisji gazów cieplarnianych na podstawie przychodów netto wymagane na podstawie pkt 53, jednostka:

(a) oblicza wskaźnik intensywności emisji gazów cieplarnianych za pomocą następującego wzoru:

$$\frac{\text{Całkowite emisje gazów cieplarnianych } (t \text{ ekwiwalentu dwutlenku węgla})}{\text{Przychody netto (Jednostka pieniężna)}};$$

(b) wyraża całkowite ***emisje*** gazów cieplarnianych w tonach metrycznych ekwiwalentu dwutlenku węgla, a przychody netto w jednostkach pieniężnych (np. euro) i przedstawia wyniki uzyskane za pomocą metody opartej na rynku i metody opartej na lokalizacji;

(c) ujmuje całkowite emisje gazów cieplarnianych w liczniku, a całkowite przychody netto w mianowniku;

(d) oblicza całkowite emisji gazów cieplarnianych wymagane w pkt 44 lit. d) i pkt 52; oraz

(e) oblicza przychody netto zgodnie z wymogami standardów rachunkowości mających zastosowanie do sprawozdania finansowego, tj. MSSF 15 lub lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości.

AR 54. Informacje ilościowe można przedstawić w formie poniższej tabeli.

Intensywność emisji gazów cieplarnianych na przychody netto	Informacje porównawcze	N	% N / N-1
Całkowite emisje gazów cieplarnianych (według metody opartej na lokalizacji) na przychody netto (t ekwiwalentu CO_2/jednostka pieniężna)			
Całkowite emisje gazów cieplarnianych (według metody opartej na rynku) na przychody netto (t ekwiwalentu CO_2/jednostka pieniężna)			

Powiązanie intensywności emisji gazów cieplarnianych na podstawie przychodów z informacjami dotyczącymi sprawozdawczości finansowej

AR 55. Uzgodnienie przychodów netto wykorzystanych do obliczenia intensywności emisji gazów cieplarnianych z odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub informacją dodatkową do sprawozdania finansowego (zgodnie z wymogiem pkt 55) można przedstawić albo:

(a) przez odniesienie do powiązanej pozycji sprawozdania finansowego lub ujawnienia informacji w sprawozdaniu finansowym; albo

(b) jeżeli nie można bezpośrednio odnieść przychodów netto do pozycji sprawozdania finansowego lub ujawnienia informacji w sprawozdaniu finansowym, poprzez uzgodnienie ilościowe przy użyciu formy poniższej tabeli.

Przychody netto wykorzystane do obliczenia intensywności emisji gazów cieplarnianych	
Przychody netto (inne)	
Całkowite przychody netto (w sprawozdaniu finansowym)	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-7 – Projekty usuwania gazów cieplarnianych i ograniczania emisji gazów cieplarnianych finansowane za pomocą jednostek emisji dwutlenku węgla

Usuwanie i składowanie gazów cieplarnianych w ramach własnych operacji i łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu

AR 56. Oprócz bilansów emisji gazów cieplarnianych jednostki zapewniają przejrzystość co do sposobu i zakresu wzmacniania naturalnych pochłaniaczy albo stosowania rozwiązań technicznych mających na celu usunięcie gazów cieplarnianych z atmosfery w ramach ich własnych operacji i łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu. Chociaż nie istnieją ogólnie przyjęte koncepcje i metody rozliczania usuwania gazów cieplarnianych, niniejszy

standard służy zwiększeniu przejrzystości działań jednostki na rzecz usuwania gazów cieplarnianych z atmosfery (pkt 56 lit. a) i pkt 58). Usuwanie gazów cieplarnianych poza ***łańcuchem wartości***, które jednostka wspiera poprzez zakup ***jednostek emisji dwutlenku węgla***, ujawnia się oddzielnie zgodnie z wymogami pkt 56 lit. b) i pkt 59.

AR 57. Ujawniając informacje na temat ***usuwania i składowania gazów cieplarnianych*** z własnych operacji jednostki oraz jej ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu wymagane na podstawie pkt 56 lit. a) i pkt 58, w odniesieniu do każdego działania dotyczącego usuwania i składowania jednostka opisuje:

(a) odpowiednie gazy cieplarniane;

(b) czy usuwanie i składowanie ma charakter biogeniczny czy wynika ze ***zmiany sposobu użytkowania gruntów*** (np. zalesianie, ponowne zalesianie, odbudowa lasów, sadzenie drzew w miastach, system rolno-leśny, budowanie zasobów węgla w ***glebie*** itp.), technologiczny (np. bezpośrednie wychwytywanie dwutlenku węgla z powietrza) lub hybrydowy (np. bioenergia z wychwytywaniem i składowaniem CO_2) oraz szczegóły technologiczne dotyczące usuwania, rodzaju składowania i, w stosownych przypadkach, transportu usuniętych gazów cieplarnianych;

(c) w stosownych przypadkach krótkie wyjaśnienie, czy dane działanie kwalifikuje się jako rozwiązanie oparte na zasobach przyrody; oraz

(d) sposób zarządzania ryzykiem związanym z nietrwałością, w tym w stosownych przypadkach określania i monitorowania zdarzeń dotyczących wycieku i niezamierzonego uwolnienia.

Wytyczne dotyczące obliczeń

AR 58. Przygotowując informacje na temat ***usuwania i składowania gazów cieplarnianych*** z własnych operacji jednostki oraz jej ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu wymagane na podstawie pkt 56 lit. a) i pkt 58, jednostka:

(a) uwzględnia, w odpowiednim zakresie, następujące standardy i wytyczne do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych: standard w odniesieniu do przedsiębiorstw (wersja z 2004 r.), standard w odniesieniu do produktów (wersja z 2011 r.), wytyczne dotyczące rolnictwa (wersja z 2014 r.) i wytyczne dotyczące użytkowania gruntów, ***zmiany sposobu użytkowania gruntów*** i leśnictwa w zakresie rozliczania projektów związanych z gazami cieplarnianymi (wersja z 2006 r.);

(b) stosuje uzgodnione metody rozliczania usuwania gazów cieplarnianych, gdy tylko będą one dostępne, w szczególności ramy regulacyjne UE dotyczące certyfikacji usuwania CO2;

(c) w stosownych przypadkach wyjaśnia rolę, jaką usuwanie odgrywa w jej ***polityce łagodzenia zmiany klimatu***;

(d) ujmuje usuwanie z prowadzonych, zarządzanych lub wspieranych przez nią operacji, które nie zostały sprzedane innej stronie za pomocą jednostek emisji dwutlenku węgla;

(e) w stosownych przypadkach oznacza te działania w zakresie usuwania gazów cieplarnianych w ramach własnych operacji lub w ramach łańcucha wartości, które zostały przekształcone w jednostki emisji dwutlenku węgla i sprzedane innym stronom na dobrowolnym rynku;

(f) rozlicza ***emisje*** gazów cieplarnianych związane z działaniem polegającym na usuwaniu, w tym transporcie i składowaniu, na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-6 (zakresy 1, 2 lub 3). Aby zwiększyć przejrzystość w zakresie skuteczności działań polegających na usuwaniu, w tym transporcie i składowaniu, jednostka może ujawniać emisje gazów cieplarnianych związane z tym działaniem (np. emisje gazów cieplarnianych ze zużycia energii elektrycznej przy stosowaniu technologii bezpośredniego wychwytywania dwutlenku węgla z powietrza) wraz z ilością usuniętych emisji gazów cieplarnianych, ale niezależnie od nich;

(g) w przypadku niezamierzonego uwolnienia rozlicza odpowiednie emisje gazów

cieplarnianych jako kompensację usuwania w okresie sprawozdawczym;

(h) stosuje najbardziej aktualne wartości ***współczynnika globalnego ocieplenia*** opublikowane przez IPCC na podstawie 100-letniej perspektywy czasowej w celu obliczenia emisji ekwiwalentu dwutlenku węgla gazów innych niż CO_2 i opisuje przyjęte założenia, metody i ramy zastosowane do obliczenia wielkości usuwania gazów cieplarnianych; oraz

(i) uwzględnia ***rozwiązania oparte na zasobach przyrody***.

AR 59. Jednostka dokonuje dezagregacji i oddzielnego ujawnienia usuwania gazów cieplarnianych, które ma miejsce w ramach jej własnych operacji, oraz tego, które zachodzi w jej łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu. Działania polegające na usuwaniu gazów cieplarnianych w ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu obejmują działania, które jednostka aktywnie wspiera, na przykład poprzez projekt współpracy z ***dostawcą*** Nie oczekuje się, że jednostka uwzględni usuwanie gazów cieplarnianych, które może mieć miejsce w jej łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu, ale o którym ona nie wie.

AR 60. Ilościowe informacje na temat usuwania gazów cieplarnianych można przedstawić w formie poniższej tabeli.

Projekty ograniczania emisji gazów cieplarnianych finansowane za pomocą jednostek emisji dwutlenku węgla

Usuwanie	Informacje porównawcze	N	% N / N-1
Działanie polegające na usuwaniu gazów cieplarnianych 1 (np. odbudowa lasów)	-		
Działanie polegające na usuwaniu gazów cieplarnianych 2 (np. bezpośrednie wychwytywanie dwutlenku węgla z powietrza)	-		
…	-		
Całkowite usuwanie gazów cieplarnianych z własnych operacji (t ekwiwalentu CO_2)			
Działanie polegające na usuwaniu gazów cieplarnianych 1 (np. odbudowa lasów)	-		
Działanie polegające na usuwaniu gazów cieplarnianych 2 (np. bezpośrednie wychwytywanie dwutlenku węgla z powietrza)	-		
…	-		
Całkowite usuwanie gazów cieplarnianych w łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)			
Niezamierzone uwolnienie (t ekwiwalentu CO_2)			

AR 61. Finansowanie projektów ***redukcji emisji*** gazów cieplarnianych poza ***łańcuchem wartości*** jednostki w drodze zakupu ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** spełniających wysokie normy jakości może być cennym wkładem w łagodzenie zmiany klimatu. Zgodnie z niniejszym standardem jdnostka ma obowiązek ujawnienia informacji, czy korzysta z ***jednostek emisji dwutlenku węgla***, niezależnie od informacji o ***emisji*** gazów cieplarnianych (pkt 56 lit. b) i pkt 59) oraz o ***celach redukcji emisji*** gazów cieplarnianych (wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-4). Standard ten przewiduje również wymóg,

aby jednostka przedstawiła zakres wykorzystania i kryteria jakości, które stosuje w odniesieniu do tych jednostek emisji dwutlenku węgla.

AR 62. Ujawniając informacje na temat ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** wymagane na podstawie pkt 56 lit. b) i 59, jednostka ujawnia następującą dezagregację, odpowiednio:

(a) udział (odsetek ilości) projektów redukcji i projektów usuwania;

(b) w odniesieniu do jednostek emisji dwutlenku węgla z projektów usuwania – wyjaśnienie, czy pochodzą one z pochłaniaczy biogenicznych czy technologicznych;

(c) udział (odsetek ilości) w odniesieniu do każdej uznanej normy jakości;

(d) udział (odsetek ilości) jednostek wydanych w ramach projektów w UE; oraz

(e) udział (odsetek ilości), który kwalifikuje się jako odpowiednie dostosowanie na podstawie art. 6 porozumienia paryskiego.

Wytyczne dotyczące obliczeń

AR 63. Przygotowując informacje na temat ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** wymagane na podstawie pkt 56 lit. b) i pkt 59, jednostka:

(a) uwzględnia ***uznane normy jakości***;

(b) w stosownych przypadkach wyjaśnia rolę, jaką jednostki emisji dwutlenku węgla odgrywają w jej ***polityce łagodzenia zmiany klimatu***;

(c) nie ujmuje jednostek emisji dwutlenku węgla wydanych w ramach projektów ***redukcji emisji*** gazów cieplarnianych w jej ***łańcuchu wartości***, ponieważ odpowiednie redukcje emisji gazów cieplarnianych podlegają już ujawnieniu na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-6 (zakres 2 lub 3) w momencie ich wystąpienia (tj. unika się podwójnego liczenia);

(d) nie ujmuje jednostek emisji dwutlenku węgla z projektów usuwania gazów cieplarnianych w jej łańcuchu wartości, ponieważ odpowiednie usuwanie gazów cieplarnianych mogły zostać już uwzględnione w sprawozdawczości na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-7 w momencie jego wystąpienia (tj. unika się podwójnego liczenia);

(e) nie ujawnia jednostek emisji dwutlenku węgla jako kompensacji swoich ***emisji*** gazów cieplarnianych na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji E1-6 odnoszącego się do emisji gazów cieplarnianych;

(f) nie ujawnia jednostek emisji dwutlenku węgla jako środka służącego do osiągnięcia celów redukcji emisji gazów cieplarnianych ujawnionych zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-4; oraz

(g) oblicza ilość jednostek emisji dwutlenku węgla, które mają zostać anulowane w przyszłości, jako sumę jednostek emisji dwutlenku węgla w tonach metrycznych ekwiwalentu CO_2 w okresie obowiązywania istniejących ustaleń umownych.

AR 64. Informacje na temat ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** anulowanych w roku sprawozdawczym i zaplanowanych do anulowania w przyszłości można przedstawić w formie poniższych tabel.

Jednostki emisji dwutlenku węgla anulowane w roku sprawozdawczym	Informacje porównawcze	N
Ogółem (t ekwiwalentu CO_2)		
Udział z projektów usuwania (%)		
Udział z projektów redukcji (%)		

Jednostki emisji dwutlenku węgla anulowane w roku sprawozdawczym	Informacje porównawcze	N
Uznana norma jakości 1 (%)		
Uznana norma jakości 2 (%)		
Uznana norma jakości 3 (%)		
…		
Udział z projektów w UE (%)		
Udział jednostek emisji dwutlenku węgla, które kwalifikują się jako odpowiednie dostosowania (%)		

Jednostki emisji dwutlenku węgla zaplanowane do anulowania w przyszłości	Ilość do [okres]
Ogółem (t ekwiwalentu CO_2)	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-8 – Wewnętrzne ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych

AR 65. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 62 i 63, w stosownych przypadkach jednostka krótko wyjaśnia, czy i w jaki sposób opłaty za emisję gazów cieplarnianych stosowane w wewnętrznych systemach ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych są zgodne z opłatami wykorzystanymi w sprawozdaniu finansowym. Dokonuje się tego w odniesieniu do wewnętrznych opłat za emisję gazów cieplarnianych stosowanych w stosunku do:

(a) oceny okresu użytkowania i wartości końcowej aktywów (wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych);

(b) utraty wartości aktywów; oraz

(c) wyceny wartości godziwej aktywów pozyskanych w drodze przejęcia przedsiębiorstw.

AR 66. Informacje można przedstawić w formie poniższej tabeli:

Rodzaje wewnętrznych opłat za emisję gazów cieplarnianych	Odnośna ilość (t ekwiwalentu CO_2)	Stosowane ceny (EUR/t ekwiwalentu CO_2)	Opis granicy
Cena rozrachunkowa nakładów inwestycyjnych			
Cena rozrachunkowa inwestycji w badania i rozwój			

Wewnętrzna opłata za emisję dwutlenku węgla lub wewnętrzny fundusz węglowy			
Opłaty za emisję gazów cieplarnianych na potrzeby testów na utratę wartości			
Itp.			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-9 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia oraz potencjalnych możliwości związanych z klimatem

Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych i ryzyk przejścia

AR 67. Istotne ***ryzyko fizyczne*** i ***ryzyko przejścia*** związane z klimatem może mieć wpływ na sytuację finansową jednostki (np. aktywa stanowiące jej własność, zarządzane przez nią pod względem finansowym aktywa będące przedmiotem leasingu oraz zobowiązania), wyniki (np. potencjalny przyszły wzrost/spadek przychodów netto i kosztów spowodowany przerwami w działalności, wzrost cen dostaw powodujący potencjalną erozję marży) oraz przepływy pieniężne. Niskie prawdopodobieństwo, duża dotkliwość i długoterminowe perspektywy czasowe niektórych ekspozycji na ryzyko fizyczne związane z klimatem oraz niepewność wynikająca z przejścia na zrównoważoną gospodarkę oznaczają, że wystąpią związane z tym istotne ***antycypowane skutki finansowe***, które nie wchodzą w zakres wymogów określonych w obowiązujących standardach rachunkowości.

AR 68. Obecnie nie istnieje powszechnie przyjęta metoda oceny lub pomiaru pozwalających ustalić sposób, w jaki istotne ***ryzyko fizyczne*** i ***ryzyko przejścia*** mogą wpłynąć na przyszłą sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne jednostki. W związku z tym ujawnienie skutków finansowych (zgodnie z wymogami określonymi w pkt 64, 66 i 67) będzie zależało od wewnętrznej metody jednostki oraz od dokonania znaczącego osądu przy ustalaniu danych wejściowych i założeń niezbędnych do ilościowego określenia ***antycypowanych skutków finansowych***.

Wytyczne dotyczące obliczeń – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk fizycznych

AR 69. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 64 lit. a) i pkt 66, jednostka wyjaśnia, czy i w jaki sposób:

(a) oceniła ***antycypowane skutki finansowe*** dla aktywów i działalności gospodarczej obarczonych istotnym ryzykiem fizycznym, w tym zakres stosowania, perspektywy czasowe, metodę obliczania, krytyczne założenia i parametry oraz ograniczenia oceny; oraz

(b) ocena aktywów i działalności gospodarczej uznanych za obarczone istotnym ***ryzykiem fizycznym*** opiera się na procesie ustalania istotnego ryzyka fizycznego zgodnie z wymogami pkt 20 lit. b) i WS 11 oraz na procesie określania ***scenariuszy*** klimatycznych zgodnie z wymogami pkt 19 i WS 13 do WS 14 lub jest częścią tego procesu. W szczególności wyjaśnia, jak określiła średnio- i długoterminowe perspektywy czasowe oraz sposób, w jaki określenia te są powiązane z przewidywanym cyklem życia aktywów jednostki, okresami planowania strategicznego i planami alokacji kapitału.

AR 70. Przygotowując informacje na temat aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 66 lit. a), jednostka:

(a) Oblicza aktywa obarczone istotnymi ryzykami fizycznym pod względem kwoty pieniężnej oraz jako udział procentowy (odsetek) łącznych aktywów na dzień sprawozdawczy (tj. udział procentowy jest szacunkiem wartości księgowej aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym podzielonym przez całkowitą wartość

księgową podaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej lub bilansie). Szacunek aktywów obciążonych istotnym ryzykiem fizycznym wyprowadza się z aktywów ujętych w sprawozdaniu finansowym. Szacunek kwot pieniężnych i udziału procentowego aktywów obarczonych ryzykiem fizycznym można przedstawić jako pojedynczą kwotę lub zakres kwot;

(b) przy określaniu aktywów obarczonych istotnym ryzykiem fizycznym uwzględnia się wszystkie rodzaje aktywów, w tym aktywa z tytułu leasingu finansowego/prawa do użytkowania;

(c) aby nadać kontekst tym informacjom, jednostka:

i. ujawnia lokalizację swoich znaczących aktywów obarczonych istotnym ryzykiem fizycznym. Znaczące aktywa znajdujące się[59] na terytorium UE są agregowane według 3-go poziomu cyfr kodów NUTS. W przypadku znaczących aktywów znajdujących się poza terytorium UE podział według kodów NUTS będzie podawany jedynie w stosownych przypadkach;

ii. dezagreguje kwoty pieniężne aktywów obarczonych ryzykiem według ostrego i stałego ryzyka fizycznego[60];

(d) oblicza udział aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznym wynikającym z pkt 66 lit. a), którego dotyczą ***działania związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu***, na podstawie informacji ujawnionych zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-3. Służy to przybliżonemu określeniu ryzyka netto.

AR 71. Przygotowując informacje wymagane na podstawie pkt 64 lit. a) i pkt 66 lit. d), jednostka może ocenić i ujawnić udział przychodów netto z działalności gospodarczej obarczonej ryzykiem fizycznym. Ujawnienie to:

(a) opiera się na przychodach netto zgodnie z wymogami standardów rachunkowości mających zastosowanie do sprawozdania finansowego, tj. MSSF 15 lub lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości.

(b) może obejmować podział działalności gospodarczej jednostki wraz z odpowiednimi szczegółami dotyczącymi związanego z nią odsetka całkowitego przychodu netto, czynników ryzyk (zagrożeń, ekspozycji i wrażliwości) oraz, jeśli to możliwe, skali ***antycypowanych skutków finansowych*** w postaci erozji marży w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej. Charakter działalności gospodarczej można również zdezagregować według segmentów operacyjnych, jeżeli w ramach sprawozdawczości dotyczącej segmentów jednostka ujawniła w sprawozdaniu finansowym wkład marż w podziale na segmenty operacyjne.

Wytyczne dotyczące obliczeń – Antycypowane skutki finansowe wynikające z ryzyk przejścia

AR 72. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 64 lit. b) i pkt 67 lit. a), jednostka wyjaśnia, czy i w jaki sposób:

(a) oceniła potencjalne skutki dla przyszłych wyników finansowych i sytuacji finansowej w przypadku aktywów i działalności gospodarczej obarczonych istotnym ryzykiem przejścia, w tym zakres stosowania, metodę obliczeń, krytyczne założenia i parametry oraz ograniczenia oceny; oraz

(b) ocena aktywów i działalności gospodarczej uznanych za obarczone istotnymi ryzykami przejścia opiera się na procesie ustalania istotnych ***ryzyk przejścia*** opisanym w pkt 20 lit. c) i WS 11 oraz na procesie określania ***scenariuszy*** zgodnie z wymogami WS 12 do WS 13 lub jest częścią tego procesu. W szczególności wyjaśnia, jak określiła średnio- i długoterminowe perspektywy czasowe oraz sposób, w jaki

[59] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 5: Ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453.

[60] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 5: Ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453.

określenia te są powiązane z przewidywanym cyklem życia aktywów jednostki, okresami planowania strategicznego i planami alokacji kapitału.

AR 73. Ujawniając informacje na temat aktywów obarczonych istotnymi ryzykami przejścia wymagane na podstawie pkt 67 lit. a) i b):

(a) jednostka ujmuje co najmniej szacunkową kwotę potencjalnie osieroconych aktywów (w kwotach pieniężnych i jako udział procentowy/odsetek) od roku sprawozdawczego do 2030 r. i od 2030 r. do 2050 r. Aktywa osierocone należy rozumieć jako aktywne lub zaplanowane w sposób wiążący kluczowe aktywa jednostki o znaczących ***zamrożonych emisjach gazów cieplarnianych*** w całym okresie ich eksploatacji. Zaplanowane w sposób wiążący kluczowe aktywa to aktywa, które jednostka najprawdopodobniej wdroży w ciągu najbliższych pięciu lat. Kwotę tę można wyrazić jako zakres wartości aktywów na podstawie różnych ***scenariuszy*** klimatycznych i ***strategicznych***, w tym scenariusza zgodnego z ograniczeniem zmiany klimatu do 1,5°C;

(b) jednostka ujawnia podział wartości bilansowej swoich aktywów nieruchomych, w tym służebności, w podziale według klas efektywności energetycznej. Efektywność energetyczną przedstawia się w postaci zakresów zużycia energii w kWh/m² albo klasy etykietowania EPC[61] (świadectwa charakterystyki energetycznej)[62]. Jeżeli jednostka nie może uzyskać tych informacji na zasadzie zobowiązania starannego działania, ujawnia całkowitą wartość bilansową aktywów nieruchomych, dla których zużycie energii ustala się w oparciu o szacunki wewnętrzne.

(c) jednostka oblicza udział procentowy (odsetek) łącznych aktywów (w tym aktywów z tytułu leasingu finansowego/prawa do użytkowania) obarczonych istotnymi ryzykami przejścia, którego dotyczą ***działania*** na rzecz ***łagodzenia zmiany klimatu***, na podstawie informacji ujawnianych zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji E1-3. Wartość łącznych aktywów jest wartością bilansową w bilansie na dzień sprawozdawczy.

AR 74. Ujawniając informacje na temat potencjalnych zobowiązań wynikających z istotnych ***ryzyk przejścia*** wymagane na podstawie pkt 67 lit. d):

(a) jednostki obsługujące ***instalacje*** regulowane w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji mogą uwzględnić szereg potencjalnych przyszłych zobowiązań wynikających z tych systemów;

(b) jednostki podlegające EU ETS, mogą ujawniać potencjalne przyszłe zobowiązania, które dotyczą ich planów alokacji na okres przed 2030 r. i do tego roku. Potencjalne zobowiązanie można oszacować na podstawie:

i. liczby uprawnień będących w posiadaniu jednostki na początku okresu sprawozdawczego;

ii. liczby uprawnień do zakupu na rynku rocznie, tj. przed 2030 r. i do tego roku;

iii. różnicy między szacowanymi przyszłymi ***emisjami*** w ramach różnych ***scenariuszy*** przejścia, a bezpłatnymi alokacjami uprawnień, o których wiadomo, na okres do 2030 r., oraz

iv. szacowanego rocznego kosztu za tonę CO2, w odniesieniu do którego należy zakupić uprawnienie;

(c) Oceniając swoje potencjalne przyszłe zobowiązania, jednostka może uwzględniać i ujawniać liczbę uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zakresu 1 w ramach regulowanych systemów handlu uprawnieniami do emisji oraz łączną liczbę uprawnień do emisji zgromadzonych (z poprzednich uprawnień) na początku okresu sprawozdawczego;

[61] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

[62] Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji jest zgodny z wymogami określonymi we wzorze 2: Nieruchomości, efektywność energetyczna zabezpieczeń zamieszczonym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/2453.

(d) jednostki ujawniające ilości ***jednostek emisji dwutlenku węgla*** zaplanowane do anulowania w najbliższej przyszłości (wymóg dotyczący ujawniania informacji E1-7) mogą ujawniać potencjalne przyszłe zobowiązania związane z jednostkami na podstawie istniejących ustaleń umownych;

(e) jednostka może uwzględniać również swoje wyrażone kwotowo ***emisje*** brutto zakresu 1, 2 i całkowite emisje gazów cieplarnianych (w jednostkach pieniężnych), obliczone w następujący sposób:

i. wyrażone kwotowo emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 i 2 w roku sprawozdawczym według poniższego wzoru:

(a) (emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 brutto (t ekwiwalentu dwutlenku węgla) +
(emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 brutto (t ekwiwalentu dwutlenku węgla) +
wskaźnik kosztów emisji gazów cieplarnianych (EUR)
t ekwiwalentu dwutlenku węgla

ii. wyrażone kwotowo całkowite emisje gazów cieplarnianych w roku sprawozdawczym według poniższego wzoru:

b) Całkowite emisje gazów cieplarnianych (t ekwiwalentu dwutlenku węgla) ×
wskaźnik kosztów emisji gazów cieplarnianych (EUR)
t ekwiwalentu dwutlenku węgla

iii. poprzez zastosowanie dolnego, średniego i górnego wskaźnika kosztów[63] emisji gazów cieplarnianych (np. rynkowa opłata za emisję gazów cieplarnianych i różne szacunki dotyczące społecznych kosztów emisji gazów cieplarnianych) oraz uzasadnienie ich wyboru.

AR 75. Do oceny sposobu, w jaki ***ryzyko przejścia*** może wpłynąć na przyszłą sytuację finansową jednostki, można zastosować inne podejścia i metody. W każdym przypadku ujawnienie ***antycypowanych skutków finansowych*** zawiera opis metod i definicji zastosowanych przez jednostkę.

AR 76. Przygotowując informacje wymagane na podstawie pkt 67 lit. e), jednostka może ocenić i ujawnić udział przychodów netto z działalności gospodarczej obarczonej ***ryzykiem przejścia***. Ujawnienie to:

(a) opiera się na przychodach netto zgodnie z wymogami standardów rachunkowości mających zastosowanie do sprawozdania finansowego, tj. MSSF 15 lub lokalnych ogólnie przyjętych zasad rachunkowości.

(b) może obejmować podział działalności gospodarczej jednostki wraz z odpowiednimi szczegółami dotyczącymi związanego z nią odsetka bieżących przychodów netto, czynników ryzyka (wydarzeń i ekspozycji) oraz, jeśli to możliwe, ***antycypowanych skutków finansowych*** związanych z erozją marży w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej. Charakter działalności gospodarczej można również zdezagregować według segmentów operacyjnych, jeżeli w ramach sprawozdawczości dotyczącej segmentów jednostka ujawniła w sprawozdaniu finansowym wkład marż w podziale na segmenty operacyjne.

Powiązanie z informacjami dotyczącymi sprawozdawczości finansowej

AR 77. Jednostka może przedstawić uzgodnienie znaczących kwot aktywów, zobowiązań i przychodów netto (podatnych na istotne ***ryzyko fizyczne*** albo ***ryzyko przejścia***) z

[63] Wskaźnik kosztów to współczynnik stosowany do przeliczania oddziaływań wyrażonych w jednostkach niepieniężnych, takich jak tony, hektary, m3 itp. na jednostki pieniężne. Wskaźniki kosztów powinny opierać się na badaniach wyceny pieniężnej, w razie potrzeby uzasadnionych naukowo, a metody użyte do ich uzyskania powinny być przejrzyste. Wytyczne na temat tych metod można uzyskać np. z projektu TRANSPARENT finansowanego w ramach EU-LIFE.

odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub ujawnieniem informacji w sprawozdaniu finansowym (np. w ramach sprawozdawczości dotyczącej segmentów) (zgodnie z wymogiem pkt 68) w następujący sposób:

(a) jako odniesienie do powiązanej pozycji sprawozdania finansowego lub ujawnienia informacji w sprawozdaniu finansowym, jeżeli kwoty te są możliwe do zidentyfikowania w sprawozdaniu finansowym; albo

(b) jeżeli nie można bezpośrednio odnieść tych kwot, jako ilościowe uzgodnienie każdej z nich z odpowiednią pozycją sprawozdania finansowego lub ujawnieniem informacji w sprawozdaniu finansowym przy użyciu formy poniższej tabeli:

Wartość bilansowa aktywów lub zobowiązań lub przychodów netto narażonych na istotne ryzyko fizyczne albo ryzyko przejścia	
Pozycje korygujące	
Aktywa lub zobowiązania lub przychody netto w sprawozdaniu finansowym	

AR 78. Jednostka zapewnia spójność danych i założeń służących do oceny i zgłaszania ***antycypowanych skutków finansowych*** wynikających z istotnych ***ryzyk fizycznych*** i ***ryzyk przejścia*** w oświadczeniu dotyczącym zrównoważonego rozwoju z odpowiednimi danymi i założeniami wykorzystanymi w sprawozdaniu finansowym (np. opłaty za emisję gazów cieplarnianych zastosowane do oceny utraty wartości aktywów, okresu użytkowania aktywów, szacunków i rezerw). Jednostka wyjaśnia przyczyny wszelkich niespójności (np. jeżeli pełne skutki finansowe wynikające z ryzyka związanego z klimatem są nadal poddawane ocenie lub nie zostały uznane za istotne w sprawozdaniu finansowym).

AR 79. W przypadku potencjalnych przyszłych skutków dla zobowiązań (zgodnie z wymogami pkt 67 lit. d)), w stosownych przypadkach, jednostka odnosi się do opisu systemów handlu uprawnieniami do emisji w sprawozdaniu finansowym.

Możliwości związane z klimatem

AR 80. Ujawniając informacje na podstawie pkt 69 lit. a), jednostka wyjaśnia charakter oszczędności kosztów (np. wynikających z niższego zużycia energii), perspektywy czasowe i zastosowaną metodę, w tym zakres oceny, założenia krytyczne i ograniczenia oraz kwestię, czy i w jaki sposób zastosowano ***analizę scenariuszową***.

AR 81. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 69 lit. b), jednostka wyjaśnia, w jaki sposób oceniła wielkość rynku lub wszelkie spodziewane zmiany przychodów netto z tytułu produktów i usług niskoemisyjnych lub rozwiązań w zakresie przystosowania się, w tym zakres oceny, perspektywę czasową, założenia krytyczne oraz ograniczenia, a także w jakim stopniu rynek ten jest dostępny dla jednostki. Informacje na temat wielkości rynku można przedstawić w perspektywie względem bieżących przychodów zgodnych z systematyką ujawnianych na podstawie przepisów rozporządzenia (UE) 2020/852. Podmiot może wyjaśnić również, w jaki sposób będzie korzystać z ***możliwości*** związanych z klimatem, co w miarę możliwości powinno być powiązane z ujawnianiem informacji na temat ***polityki, celów*** i ***działań*** na podstawie wymogów dotyczących ujawniania informacji E1-2, E1-3 i E1-4.

ESRS E2
ZANIECZYSZCZENIE

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z zanieczyszczeniem**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-2 – Działania i zasoby związane z zanieczyszczeniem**

Mierniki i cele
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-3 – Cele związane z zanieczyszczeniem**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-5 – Substancje potencjalnie niebezpieczne i substancje wzbudzające szczególnie duże obawy**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z zanieczyszczeniem**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-2 – Działania i zasoby związane z zanieczyszczeniem**

Mierniki i cele
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-3 – Cele związane z zanieczyszczeniem**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-5 – Substancje potencjalnie niebezpieczne i substancje wzbudzające szczególnie duże obawy**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią użytkownikom ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie:

   (a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na ***zanieczyszczenie*** powietrza, wody i ***gleby*** pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych, rzeczywistych lub potencjalnych, ***oddziaływań***;

   (b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom lub w celu łagodzenia takich oddziaływań i wyniku tych działań oraz w celu przeciwdziałania ***ryzyku*** i wykorzystania ***możliwości***;

   (c) planów i zdolności jednostki w zakresie dostosowania ***strategii*** i ***modelu biznesowego*** zgodnie z przejściem na gospodarkę zrównoważoną oraz z potrzebą zapobiegania zanieczyszczeniu, jego kontroli i eliminacji. Ma to na celu stworzenie

nietoksycznego środowiska o zerowym zanieczyszczeniu, również w ramach wsparcia planu działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby;

(d) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i możliwości jednostki związanych z oddziaływaniami i ***zależnościami*** jednostki w związku z zanieczyszczeniem, a także zapobieganie zanieczyszczeniu, jego kontroli, eliminacji lub ograniczania, w tym w przypadkach gdy wynika to ze stosowania przepisów, oraz sposób, w jaki jednostka zarządza tymi czynnościami; oraz

(e) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z zanieczyszczeniem.

2. W niniejszym standardzie określono wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat następujących ***kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem***: ***zanieczyszczenia*** powietrza, ***wody***, gleby, ***substancji potencjalnie niebezpiecznych***, w tym ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy***.

3. **„*Zanieczyszczenie powietrza*”** odnosi się do ***emisji*** jednostki do powietrza (zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz) oraz zapobiegania takim emisjom, ich kontroli i ograniczania.

4. **„*Zanieczyszczenie wody*”** odnosi się do emisji jednostki do wody oraz zapobiegania takim ***emisjom***, ich kontroli i ograniczania.

5. **„*Skażenie gleby*”** odnosi się do emisji jednostki do gleby oraz zapobiegania takim ***emisjom***, ich kontroli i ograniczania.

6. W odniesieniu do „***substancji potencjalnie niebezpiecznych***” niniejszy standard obejmuje informacje związane z produkcją, stosowaniem lub dystrybucją oraz komercjalizacją przez jednostkę substancji potencjalnie niebezpiecznych, w tym ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy***. Wymogi dotyczące ujawniania informacji o substancjach potencjalnie niebezpiecznych mają na celu zapewnienie użytkownikom zrozumienia rzeczywistych lub potencjalnych oddziaływań związanych z takimi substancjami, biorąc pod uwagę możliwe ograniczenia w zakresie ich stosowania lub dystrybucji oraz komercjalizacji.

Związek z innymi ESRS

7. Temat ***zanieczyszczenia*** jest ściśle związany z innymi podtematami dotyczącymi środowiska, takimi jak zmiana klimatu, woda i ***zasoby morskie***, ***różnorodność biologiczna*** i ***gospodarka o obiegu zamkniętym***. W związku z tym, aby zapewnić kompleksowy przegląd tego, co może być istotne w kontekście zanieczyszczenia, odpowiednie wymogi dotyczące ujawniania informacji ujęto w innych standardach środowiskowych w następujący sposób:

(a) ESRS E1 *Zmiana klimatu*, który dotyczy następujących siedmiu ***gazów cieplarnianych*** związanych z zanieczyszczeniem powietrza: dwutlenku węgla (CO2), metanu (CH4), podtlenku azotu (N2O), wodorofluorowęglowodorów (HFC), perfluorowęglowodorów (PCF), heksafluorku siarki (SF6) i trójfluorku azotu (NF3).

(b) ESRS E3 *Woda i zasoby morskie*, który dotyczy ***zużycia wody***, w szczególności na ***obszarach narażonych na ryzyko związane z wodą***, obszarach ***recyklingu*** i magazynowania wody. Obejmuje to również odpowiedzialne zarządzanie zasobami morskimi, w tym charakter i ilość towarów związanych z zasobami morskimi (takich jak żwiry, kopaliny głębokomorskie, żywność pochodzenia morskiego) wykorzystywanymi przez daną jednostkę. Standard ten obejmuje negatywne oddziaływania pod względem zanieczyszczenia wody i zasobów morskich, w tym mikrodrobin plastiku, generowane przez taką działalność.

(c) ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy*, który dotyczy ***ekosystemów*** i gatunków. Przedmiotem tego standardu jest zanieczyszczenie jako bezpośredni czynnik oddziaływania powodujący ***utratę różnorodności biologicznej***.

(d) ESRS E5 *Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym*, który

odnosi się w szczególności do odejścia od wydobywania zasobów nieodnawialnych i wdrożenia praktyk zapobiegających wytwarzaniu ***odpadów***, w tym zanieczyszczenia generowanego przez odpady.

8. Oddziaływania jednostki związane z ***zanieczyszczeniem*** mogą oddziaływać na ludzi i społeczności. Istotne negatywne oddziaływania na ***dotknięte społeczności*** w związku z zanieczyszczeniem omówiono w ESRS S3 *Dotknięte społeczności*.

9. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* i ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

10. Wymogi niniejszej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 rozdział 4 *Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami* oraz wymogi te należy przedstawiać wraz z tymi ujawnianymi informacjami.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem

11. Jednostka opisuje proces identyfikacji istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości***, a także przedstawia informacje na temat:

    (a) tego, czy jednostka dokonała przeglądu własnych ***lokalizacji*** i własnej działalności gospodarczej w celu określenia jej rzeczywistych i potencjalnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z ***zanieczyszczeniem*** w ramach własnych operacji i w łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu, a jeśli tak – przedstawia również informacje na temat metod, założeń i narzędzi stosowanych w przeglądzie;

    (b) tego, czy i w jaki sposób jednostka przeprowadziła konsultacje, w szczególności z dotkniętymi społecznościami.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z zanieczyszczeniem

12. Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z zapobieganiem zanieczyszczeniu i jego kontrolą.

13. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny lub remediacji istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem oraz zarządzania nimi.

14. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 12, zawierają informacje na temat przyjętych przez jednostkę ***polityk*** mających na celu zarządzanie istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z ***zanieczyszczeniem*** zgodnie z ESRS 2 MDR-P Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem.

15. Jednostka wskazuje, w odniesieniu do własnych operacji i ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, czy i w jaki sposób jej ***polityki*** odnoszą się do następujących obszarów, jeżeli są one istotne dla:

    (a) łagodzenia negatywnych ***oddziaływań*** związanych z ***zanieczyszczeniem*** powietrza, wody i ***gleby***, w tym zapobiegania i kontroli;

(b) zastępowania ***substancji potencjalnie niebezpiecznych*** i minimalizowania ich stosowania oraz stopniowego wycofywania ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy***, w szczególności w odniesieniu do innego niż nieodzowne zastosowania społecznego oraz w produktach ***konsumenckich***; oraz

(c) unikania ***incydentów*** i sytuacji nadzwyczajnych, a jeśli i kiedy one wystąpią, kontrolowania i ograniczania ich oddziaływania na ludzi i środowisko.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-2 – Działania i zasoby związane z zanieczyszczeniem

16. Jednostka ujawnia swoje działania związane z zanieczyszczeniem oraz zasoby przeznaczone na ich realizację.

17. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat kluczowych działań podjętych i planowanych dla osiągnięcia celów i ***założeń polityki*** związanych z ***zanieczyszczeniem***.

18. Opis planów działania i zasobów związanych z zanieczyszczeniem zawiera informacje określone w ESRS 2 MDR-A Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem.

19. Oprócz ESRS 2 MDR-A jednostka może określić, do której warstwy w poniższej hierarchii łagodzenia można przypisać działanie i zasoby:

    (a) unikanie ***zanieczyszczenia***, w tym wszelkie stopniowe wycofywanie materiałów lub związków, które mają negatywne oddziaływanie (zapobieganie zanieczyszczeniu u źródła);

    (b) zmniejszanie zanieczyszczenia, w tym: wszelkie stopniowe wycofywanie materiałów lub związków; spełnienie wymogów wykonawczych, takich jak wymogi dotyczące ***najlepszych dostępnych technik (BAT)***; lub uwzględnienie kryteriów zasady ***„nie czyń poważnych szkód”*** w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu i jego kontroli zgodnie z rozporządzeniem w sprawie systematyki i jego aktami delegowanymi (minimalizacja zanieczyszczenia); oraz

    (c) przywracanie, regeneracja i przekształcanie ***ekosystemów***, w których wystąpiło zanieczyszczenie (kontrola oddziaływania zarówno regularnych działań, jak i ***incydentów***).

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-3 – Cele związane z zanieczyszczeniem

20. Jednostka ujawnia wyznaczone przez siebie cele związane z zanieczyszczeniem.

21. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat ***celów***, które obrała jednostka, aby wesprzeć swoje ***polityki*** związane z ***zanieczyszczeniem*** oraz aby przeciwdziałać swoim istotnym ***oddziaływaniom*** i ***ryzyku*** oraz wykorzystać istotne możliwości związane z zanieczyszczeniem.

22. Opis ***celów*** zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*.

23. Ujawnienie informacji wymagane na podstawie pkt 20 wskazuje, czy i jak ***cele*** tej jednostki odnoszą się do zapobiegania i kontroli w kontekście:

    (a) zanieczyszczeń powietrza i odpowiednich ***określonych obciążeń***;

    (b) ***emisji*** do wody i odpowiednich określonych obciążeń;

    (c) ***zanieczyszczenia gleby*** i odpowiednich określonych obciążeń; oraz

(d) ***substancji potencjalnie niebezpiecznych*** i ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy***.

24. Oprócz ESRS 2 MDR-T jednostka może określić, czy w procesie ustalania celów uwzględnione zostały ***progi ekologiczne*** (np. ***integralność biosfery***, niszczenie ozonu stratosferycznego, obciążenie aerozolami atmosferycznymi, wyjałowienie gleby, zakwaszanie oceanów) i przydziały specyficzne dla danej jednostki. Jeżeli tak, jednostka może wskazać:

(a) zidentyfikowane ***progi ekologiczne*** oraz metodykę zastosowaną do określenia takich progów;

(b) czy progi te są specyficzne dla danej jednostki, a jeżeli tak, to w jaki sposób je wyznaczono; oraz

(c) sposób, w jaki w jednostce przypisano odpowiedzialność za przestrzeganie zidentyfikowanych progów ekologicznych.

25. Jednostka określa w ramach informacji kontekstowych, czy ustalone i przedstawione przez nią ***cele*** są obowiązkowe (wymagane na podstawie przepisów), czy dobrowolne.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby

26. **Jednostka ujawnia czynniki zanieczyszczające, które emituje w wyniku własnych operacji, a także mikrodrobiny plastiku, które wytwarza lub wykorzystuje.**

27. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat ***emisji***, które jednostka generuje w powietrzu, wodzie i ***glebie*** w ramach własnych operacji oraz wytwarzania i wykorzystania przez nią mikrodrobin plastiku.

28. Jednostka ujawnia ilość:

(a) każdego czynnika zanieczyszczającego wymienionego w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady[64] („rozporządzenie w sprawie Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń", „rozporządzenie w sprawie E-PRTR" emitowanego do powietrza, wody i gleby, z wyjątkiem emisji ***gazów cieplarnianych***, które są ujawniane zgodnie z ESRS E1 *Zmiana klimatu*[65];

(b) mikrodrobiny plastiku wytwarzane lub wykorzystywane przez daną jednostkę.

29. Kwoty, o których mowa w pkt 28, są skonsolidowanymi ilościami obejmującymi emisje z obiektów, nad którymi przedsiębiorstwo sprawuje kontrolę finansową, oraz z obiektów, nad którymi sprawuje kontrolę operacyjną. Konsolidacja obejmuje wyłącznie emisje z instalacji, w odniesieniu do których przekroczono obowiązującą wartość progową określoną w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 166/2006.

30. Jednostka umieszcza ujawniane przez siebie informacje w kontekście i opisuje:

(a) zmiany na przestrzeni czasu;

(b) metodyki pomiaru; oraz

(c) proces lub procesy gromadzenia danych do celów rachunkowości i sprawozdawczości

[64] Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz.U. L 033 z 4.2.2006, s. 1).

[65] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ informacje te uzyskano na podstawie: a) dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 2 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Emisje zanieczyszczeń powietrza"); b) wskaźnika nr 8 w tabeli 2 w załączniku I („Emisje do wody"); b) wskaźnika nr 1 w tabeli 2 w załączniku I („Emisje zanieczyszczeń nieorganicznych"); oraz d) wskaźnika nr 3 w tabeli 2 w załączniku I („Emisje substancji zubożających warstwę ozonową").

w zakresie ***zanieczyszczeń***, w tym rodzaj potrzebnych danych i źródła informacji.

31. Jeżeli do ilościowego określenia emisji wybrano metodykę gorszą od bezpośredniego pomiaru ***emisji***, dana jednostka przedstawia powody wyboru tej gorszej metodyki. Jeżeli jednostka stosuje szacunki, ujawnia ona normę, badanie sektorowe lub źródła, które stanowią podstawę tych szacunków, jak również możliwy stopień niepewności oraz zakres szacunków odzwierciedlających niepewność pomiaru.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-5 – Substancje potencjalnie niebezpieczne i substancje wzbudzające szczególnie duże obawy

32. **Jednostka ujawnia informacje dotyczące produkcji, wykorzystania, dystrybucji, komercjalizacji oraz przywozu/wywozu substancji potencjalnie niebezpiecznych i substancji wzbudzających szczególnie duże obawy w ich postaci własnej, w mieszaninach lub w wyrobach.**

33. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat oddziaływania jednostki na zdrowie i środowisko za pośrednictwem ***substancji potencjalnie niebezpiecznych*** i ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy*** w ich postaci własnej. Wymóg ten ma również umożliwić zrozumienie istotnych ryzyk i ***możliwości*** w przypadku jednostki, w tym narażenia na te substancje i ryzyka wynikającego ze zmian w przepisach.

34. Ujawnienie informacji wymagane na podstawie pkt 32 obejmuje całkowite ilości ***substancji potencjalnie niebezpiecznych***, które wytwarza się lub wykorzystuje podczas produkcji lub które są nabywane, oraz całkowite ilości substancji potencjalnie niebezpiecznych, które opuszczają zakłady danej jednostki w postaci emisji, jako produkty lub jako część produktów lub usług, w podziale na główne klasy zagrożenia substancji potencjalnie niebezpiecznych.

35. Jednostka przedstawia informacje dotyczące ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy*** oddzielnie.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnego ryzyka i istotnych możliwości związanych z zanieczyszczeniem

36. **Jednostka ujawnia antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z zanieczyszczeniem.**

37. Informacje wymagane na podstawie pkt 36 stanowią uzupełnienie informacji na temat bieżących skutków finansowych dla sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych jednostki za okres sprawozdawczy wymaganych zgodnie z ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit d).

38. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat:

    (a) ***antycypowanych skutków finansowych*** powodowanych przez istotne ryzyka wynikające z oddziaływań i ***zależności*** związanych z ***zanieczyszczeniem*** oraz sposobu, w jaki te ryzyka mają (lub zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami mogą mieć) istotny wpływ na sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej;

    (b) ***antycypowanych skutków finansowych*** powodowanych przez istotne ***możliwości*** związane z zapobieganiem ***zanieczyszczeniom*** oraz ich kontrolą.

39. Ujawniane informacje obejmują:

    (a) określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym przed uwzględnieniem działań związanych z zanieczyszczeniami lub, jeśli nie jest to możliwe bez ponoszenia nadmiernych kosztów lub podejmowania nadmiernych

wysiłków, informacje jakościowe. W przypadku ***skutków finansowych*** wynikających z ***możliwości*** określenie ilościowe nie jest wymagane, jeżeli skutkowałoby ujawnieniem informacji, które nie spełniają jakościowych cech informacji (zob. ESRS 1 dodatek B *Jakościowe cechy informacji*);

(b) opis uwzględnionych skutków, powiązanego wpływu oraz perspektyw czasowych, w których mogą się one pojawić; oraz

(c) krytyczne założenia wykorzystane do celów ilościowego określenia ***antycypowanych skutków finansowych*** oraz źródeł i poziomu niepewności związanych z tymi założeniami.

40. Informacje przedstawiane na podstawie pkt 38 lit. a) obejmują:

(a) udział przychodów netto uzyskanych z produktów i usług, które stanowią lub zawierają ***substancje potencjalnie niebezpieczne*** oraz udział przychodów netto uzyskanych z produktów i usług, które stanowią lub zawierają ***substancje wzbudzające szczególnie duże obawy***;

(b) wydatki operacyjne i kapitałowe poniesione w okresie sprawozdawczym w związku z poważnymi ***incydentami*** i ***złożami***;

(c) rezerwy na koszty ochrony środowiska i ***remediacji***, np. na rekultywację zanieczyszczonych ***lokalizacji***, rekultywację składowisk odpadów, usuwanie zanieczyszczenia środowiska przy istniejących zakładach produkcyjnych lub składowiskach oraz podobne środki.

41. Jednostka ujawnia wszelkie istotne informacje kontekstowe obejmujące opis istotnych ***incydentów*** i ***złóż***, w wyniku których ***zanieczyszczenie*** miało negatywny wpływ na środowisko naturalne lub prawdopodobnie będzie mieć negatywny wpływ na finansowe przepływy pieniężne, sytuację finansową oraz wyniki finansowe jednostki w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS E2. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w niniejszym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

<u>Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami</u>

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z zanieczyszczeniem

AR 1. W ramach oceny ***istotności*** podtematów dotyczących środowiska jednostka ocenia istotność zanieczyszczenia wytwarzanego w ramach własnych operacji i własnego ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu i może wziąć pod uwagę cztery poniższe etapy, znane również jako podejście LEAP:

(a) Etap 1: zlokalizowanie (ang. „locate") wspólnej płaszczyzny z przyrodą w ramach własnych operacji oraz w ramach własnego ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu;

(b) Etap 2: ocena (ang. „evaluate") ***zależności*** i oddziaływań związanych z ***zanieczyszczeniem***;

(c) Etap 3: ocena (ang. „assess") istotnego ***ryzyka*** i istotnych ***możliwości***; oraz

(d) Etap 4: przygotowanie (ang. „prepare") wyników oceny istotności i związaną z nimi sprawozdawczość.

AR 2. Ocena ***istotności***dla ESRS E2 odpowiada pierwszym trzem etapom wspomnianego podejścia LEAP. Czwarty etap odnosi się do wyniku tego procesu.

AR 3. W procesie oceny ***istotności oddziaływań***, ***zależności***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** uwzględnia się zapisy w ESRS 2 IRO-1 *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości* oraz IRO-2 *Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*.

AR 4. Podtematy objęte oceną ***istotności*** w ramach ESRS E2 obejmują:

(a) ***zanieczyszczenie*** powietrza, wody i ***gleby*** (z wyjątkiem ***emisji*** gazów cieplarnianych i ***odpadów***), mikrodrobin plastiku oraz ***substancji potencjalnie niebezpiecznych***;

(b) ***zależności*** od ***usług ekosystemowych***, które pomagają łagodzić oddziaływania związane z zanieczyszczeniami.

AR 5. Na etapie pierwszym, aby zlokalizować wspólną płaszczyznę z przyrodą w ramach własnych operacji oraz w ramach własnego ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, jednostka może rozważyć;

(a) ***lokalizacje***, w których znajdują się bezpośrednie składniki aktywów i mają miejsce operacje oraz związane z nimi działania na wyższym i niższym szczeblu łańcucha wartości;

(b) lokalizacje, w których mają miejsce ***emisje*** zanieczyszczeń wody, ***gleby*** i powietrza; oraz

(c) sektory lub jednostki gospodarcze związane z tymi emisjami lub z produkcją, wykorzystaniem, dystrybucją, komercjalizacją oraz przywozem/wywozem mikrodrobin plastiku, ***substancji potencjalnie niebezpiecznych*** i ***substancji wzbudzających szczególnie duże obawy*** w ich postaci własnej, w mieszaninach lub w wyrobach.

AR 6. Etap drugi dotyczy oceny oddziaływań i ***zależności*** jednostki dla każdej istotnej ***lokalizacji*** lub sektora/jednostki biznesowej, w tym w drodze oceny dotkliwości i prawdopodobieństwa oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi.

AR 7. Na etapie trzecim, aby ocenić istotne ***ryzyka*** i ***możliwości*** na podstawie wyników etapów pierwszego i drugiego, jednostka może:

(a) dokonać identyfikacji ***ryzyk*** i ***możliwości przejścia*** w ramach własnych operacji oraz we własnym ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu według kategorii:

i. ryzyko ***polityczne*** i ryzyko prawne: np. wprowadzenie regulacji, narażenie na sankcje i sprawy sądowe (np. zaniedbania wobec ***ekosystemów***), zwiększone obowiązki sprawozdawcze;

ii. technologia: np. zastąpienie produktów lub usług produktami i usługami o mniejszym oddziaływaniu, odejście od ***substancji potencjalnie niebezpiecznych;***

iii. rynek: np. zmiany podaży, popytu i finansowania, zmienności lub zwiększonych kosztów niektórych substancji; oraz

iv. reputacja: np. zmiany postrzegania przez społeczeństwo, klientów lub społeczność w wyniku roli organizacji w zapobieganiu ***zanieczyszczeniom*** i ich kontroli;

(b) dokonać identyfikacji ryzyk fizycznych, np. nagłej przerwy w dostępie do czystej wody, kwaśnego deszczu lub innych ***incydentów*** związanych z zanieczyszczeniem, które mogą prowadzić lub prowadziły do zanieczyszczenia z późniejszymi skutkami dla środowiska i społeczeństwa;

(c) dokonać identyfikacji możliwości związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom oraz ich kontrolą, które to możliwości kategoryzuje się według:

i. zasobooszczędności: zmniejszenia ilości wykorzystywanych substancji lub poprawy wydajności procesu produkcji w celu zminimalizowania oddziaływań;

ii. rynków: np. dywersyfikacji działalności gospodarczej;

iii. finansowania: np. dostępu do zielonych funduszy, obligacji lub kredytów i pożyczek;

iv. odporności: np. zróżnicowania wykorzystywanych substancji i kontroli emisji za pośrednictwem innowacji lub technologii; oraz

v. reputacji: pozytywnych relacji z ***zainteresowanymi stronami*** w wyniku proaktywnego podejścia do zarządzania ryzykiem.

AR 8. Do celów oceny ***istotności*** jednostka może uwzględnić zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 w sprawie stosowania metod oznaczania śladu środowiskowego do pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia produktów i organizacji oraz informowania o niej.

AR 9. Przedstawiając informacje o wynikach oceny ***istotności***, jednostka uwzględnia:

(a) wykaz ***lokalizacji***, w których ***zanieczyszczenie*** jest istotną kwestią dla własnych operacji tej jednostki i jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu; oraz

(b) wykaz rodzajów działalności gospodarczej mających związek z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z zanieczyszczeniem.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z zanieczyszczeniem

AR 10. ***Polityki*** opisane w ramach niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji mogą być zintegrowane z szerszymi politykami środowiskowymi lub politykami związanymi ze zrównoważonym rozwojem obejmującymi różne podtematy.

AR 11. Opis ***polityk*** zawiera informacje na temat objętych nimi ***czynników zanieczyszczających*** lub ***substancji***.

AR 12. Ujawniając informacje zgodnie z pkt 11, jednostka może zamieścić informacje kontekstowe na temat związków między realizowanymi przez siebie politykami oraz tego, w jaki sposób mogą się one przyczynić do realizacji Planu działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby, zawierające na przykład elementy dotyczące:

(a) sposobu, w jaki wpływają lub mogą wpłynąć na nią ***cele*** i środki zawarte w powyższym Planie działania UE oraz zmiana istniejących dyrektyw (np. dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych);

(b) sposobu, w jaki zamierza zmniejszyć swój ślad ***zanieczyszczeniowy***, aby przyczynić się do realizacji tych celów.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-2 – Działania i zasoby związane z zanieczyszczeniem

AR 13. W przypadku gdy ***działania*** obejmują zaangażowanie w ***łańcuchu wartości*** wyższego lub niższego szczebla, jednostka przedstawia informacje na temat rodzajów działań odzwierciedlających to zaangażowanie.

AR 14. W ramach rozpatrywania zasobów przykładami wydatków operacyjnych mogą być inwestycje w badania i rozwój w celu wprowadzenia innowacji oraz opracowania bezpiecznych i zrównoważonych rozwiązań alternatywnych dla stosowania substancji potencjalnie niebezpiecznych lub zmniejszenia ***emisji*** w procesie produkcji.

AR 15. W stosownych przypadkach gdy jest to istotne dla osiągnięcia ***celów*** i założeń ***polityki*** związanych z ***zanieczyszczeniem***, jednostka może przedstawić informacje na temat planów działania, które wdrożono na poziomie ***lokalizacji***.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-3 – Cele związane z zanieczyszczeniem

AR 16. Jeżeli przy ustalaniu ***celów*** jednostka odnosi się do ***progów ekologicznych***, jednostka ta

może się odwołać do tymczasowych wytycznych [Initial Guidance for Business (Wstępne wytyczne dla biznesu), wrzesień 2020 r.] wydanych w ramach inicjatywy Science-Based Targets Initiative for Nature (SBTN) lub do wszelkich innych wytycznych z naukowo uznaną metodyką, która pozwala na ustalenie celów opartych na nauce przez określenie progów ekologicznych i, w stosownych przypadkach, przydziałów specyficznych dla danej jednostki. Progi ekologiczne mogą mieć charakter lokalny, krajowy lub globalny.

AR 17. Jednostka może określić, czy ***cel*** ten dotyczy niedociągnięć związanych z kryteriami istotnego wkładu w odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniu i jego kontroli określonymi w aktach delegowanych Komisji przyjętych na podstawie art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852. W przypadku niespełnienia kryteriów dotyczących zasady „nie czyń poważnych szkód" w odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniu i jego kontroli, określonych w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2 i art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852, jednostka może określić, czy cel ten dotyczy niedociągnięć związanych z tymi kryteriami.

AR 18. W przypadku gdy jest to istotne dla wspierania przez jednostkę przyjętych przez nią ***polityk***, może ona przedstawić informacje na temat ***celów*** ustalonych na poziomie ***lokalizacji***.

AR 19. ***Cele*** mogą obejmować własne operacje lub łańcuch wartości jednostki.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby

AR 20. Informacje o mikrodrobinach plastiku, które należy przedstawiać na podstawie pkt 28 lit. b), obejmują mikrodrobiny plastiku, które wytwarza się lub wykorzystuje podczas procesów produkcji lub które są nabywane i które opuszczają zakłady jednostki w postaci emisji, jako produkty lub jako część produktów lub usług. Mikrodrobiny plastiku mogą powstawać w sposób niezamierzony, gdy większe kawałki tworzyw sztucznych, takich jak opony samochodowe lub tkaniny syntetyczne, zużywają się lub mogą być celowo wytwarzane i dodawane do produktów w określonych celach (np. cząsteczki złuszczające w peelingach do twarzy lub ciała).

AR 21. Ilość ***czynników zanieczyszczających*** przedstawia się w odpowiednich jednostkach masy, na przykład w tonach lub kilogramach.

AR 22. Informacje wymagane na podstawie niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji przedstawia się na poziomie jednostki sprawozdającej. Jednostka może jednak ujawnić dodatkowy podział, w tym informacje na poziomie ***lokalizacji*** lub podział swoich ***emisji*** według rodzaju źródła, sektora lub obszaru geograficznego.

AR 23. Przedstawiając informacje kontekstowe dotyczące emisji, jednostka może uwzględnić:

(a) lokalne wskaźniki jakości powietrza dla obszaru, na którym dochodzi do ***zanieczyszczenia*** powietrza przez daną jednostkę;

(b) stopień urbanizacji (DEGURBA)[66] dla obszaru, na którym występuje zanieczyszczenie powietrza; oraz

(c) procentowy udział danej jednostki w całkowitej ***emisji czynników zanieczyszczających*** do wody i ***gleby*** występujących na obszarach narażonych na ryzyko związane z wodą, takich jak obszary o znacznym deficycie wody.

AR 24. Informacje przedstawiane w ramach niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji mogą odnosić się do informacji, które jednostka jest już zobowiązana przekazywać na podstawie innych obowiązujących przepisów (tj. IED, europejskiego PRTR itp.).

AR 25. Jeżeli działalność jednostki podlega dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady

[66] Według Eurostatu, stopień urbanizacji (DEGURBA) to klasyfikacja wskazująca na charakter danego obszaru. W oparciu o odsetek miejscowej populacji żyjącej w klastrach miejskich i ośrodkach miejskich klasyfikuje lokalne jednostki administracyjne (lokalne jednostki administracyjne lub gminy) w podziale na trzy rodzaje obszarów: i) miasta (obszary o wysokiej gęstości zaludnienia), ii) miejscowości i przedmieścia (obszary o średniej gęstości zaludnienia) oraz obszary wiejskie (obszary o niskiej gęstości zaludnienia).

2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych (IED)[67] i odpowiednim dokumentom referencyjnym dotyczącym najlepszych dostępnych technik (***BREF***), niezależnie od tego, czy działalność ta ma miejsce w Unii Europejskiej, czy też nie, dana jednostka może ujawniać następujące dodatkowe informacje:

(a) wykaz ***instalacji*** obsługiwanych przez tę jednostkę, które wchodzą w zakres IED i unijnych ***konkluzji dotyczących BAT***;

(b) wykaz wszelkich ***incydentów*** niezgodności lub ***czynności*** egzekucyjnych niezbędnych do zapewnienia zgodności w przypadku naruszenia warunków pozwolenia;

(c) rzeczywistą efektywność, określoną w unijnych ***konkluzjach dotyczących BAT*** dla ***instalacji*** przemysłowych oraz porównanie efektywności środowiskowej jednostki z „poziomami emisji powiązanymi z najlepszymi dostępnymi technikami" ***(BAT-AEL)*** opisanymi w unijnych konkluzjach dotyczących BAT;

(d) rzeczywistą efektywność jednostki w odniesieniu do „poziomów efektywności środowiskowej powiązanych z ***najlepszymi dostępnymi technikami***" ***(BAT-AEPL)***, pod warunkiem że mają one zastosowanie do danego sektora i danej ***instalacji***; oraz

(e) wykaz wszelkich harmonogramów zgodności lub odstępstw przyznanych przez właściwe organy zgodnie z art. 15 ust. 4 dyrektywy 2010/75/UE, które są związane z wdrażaniem ***BAT-AEL***.

Metodyka

AR 26. Przedstawiając informacje o ***czynnikach zanieczyszczających***, jednostka uwzględnia metody kwantyfikacji w następującej kolejności:

(a) bezpośredni pomiar emisji, ścieków lub innych ***zanieczyszczeń*** przez zastosowanie uznanych systemów ciągłego monitorowania (np. zautomatyzowanych systemów pomiarowych);

(b) pomiary okresowe;

(c) obliczenia oparte na danych dotyczących danej ***lokalizacji***;

(d) obliczenia oparte na opublikowanych wskaźnikach zanieczyszczeń; oraz

(e) oszacowanie.

AR 27. W odniesieniu do ujawnienia metodyk wymaganego na podstawie pkt 30 jednostka uwzględnia:

(a) czy jej monitorowanie jest prowadzone zgodnie z normami UE w zakresie ***BREF*** lub innym odpowiednim wskaźnikiem referencyjnym; oraz

(b) czy i jak przeprowadzono badania kalibracyjne zautomatyzowanych systemów pomiarowych i zapewniono weryfikację okresowych pomiarów przez niezależne laboratoria.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-5 – Substancje potencjalnie niebezpieczne i substancje wzbudzające szczególnie duże obawy

Wykaz substancji do uwzględnienia

[67] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

AR 28. Aby informacje były kompletne, należy uwzględnić ***substancje*** występujące w kontekście własnych operacji jednostki oraz substancje nabyte (np. zawarte w składnikach, półproduktach lub produkcie końcowym).

AR 29. Ilość ***czynników zanieczyszczających*** przedstawia się w jednostkach masy, na przykład w tonach lub kilogramach lub innych jednostkach masy odpowiednich w odniesieniu do ilości i rodzaju uwalnianych czynników zanieczyszczających.

Informacje kontekstowe

AR 30. Informacje przedstawiane w ramach niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji mogą odnosić się do informacji, które jednostka jest już zobowiązana przekazywać na podstawie innych obowiązujących przepisów (tj. dyrektywy 2010/75/UE, rozporządzenia (WE) nr 166/2006 „E-PRTR" itp.).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnego ryzyka i istotnych możliwości związanych z zanieczyszczeniem

AR 31. Wydatki operacyjne i kapitałowe związane z ***incydentami*** i ***złożami*** mogą obejmować na przykład:

(a) koszty eliminacji i remediacji odpowiedniego ***zanieczyszczenia*** powietrza, wody i ***gleby***, w tym koszty ochrony środowiska;

(b) koszty naprawienia szkody, w tym zapłaty grzywien i kar nałożonych przez organy regulacyjne lub rządowe.

AR 32. ***Incydenty*** mogą obejmować np. przerwy w produkcji, wynikające z ***łańcucha dostaw*** lub z własnych operacji, które spowodowały ***zanieczyszczenie***.

AR 33. Jednostka może zawrzeć ocenę swoich powiązanych produktów i usług narażonych na ryzyko w krótko-, średnio- i długoterminowych perspektywach czasowych oraz wyjaśnić, w jaki sposób określa się te produkty i usługi, jak szacuje się kwoty finansowe i jakie przyjmuje się krytyczne założenia.

AR 34. Określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym zgodnie z pkt 38 lit. a) może przybrać formę pojedynczej kwoty albo zakresu kwot.

ESRS E3
WODA I ZASOBY MORSKIE

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**
  Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-1 – Polityki związane z wodą i zasobami morskimi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-2 – Działania i zasoby związane z wodą i zasobami morskimi**

  Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-3 – Cele związane z wodą i zasobami morskimi**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-4 – Zużycie wody**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-5 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

  Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-1 – Polityki związane z wodą i zasobami morskimi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-2 – Działania i zasoby związane z politykami dotyczącymi wody i zasobów morskich**

  Mierniki i cele

  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-3 – Cele związane z wodą i zasobami morskimi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-4 – Zużycie wody**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-5 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z ryzyk i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią użytkownikom ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie:

   (a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na wodę i ***zasoby morskie*** pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych, rzeczywistych lub potencjalnych, ***oddziaływań***;

   (b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania istotnym rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom, lub w celu łagodzenia takich oddziaływań, i działań na rzecz ochrony wody i zasobów morskich, także w odniesieniu do zmniejszenia ***zużycia wody***, oraz wyniku takich działań, a także w celu odniesienia się do kwestii dotyczących ***ryzyka*** i ***możliwości***;

   (c) czy, jak i w jakim stopniu dana jednostka przyczynia się do realizacji ambicji Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie świeżego powietrza, czystej wody, zdrowej ***gleby*** i ***różnorodności biologicznej***, jak również do zrównoważonego rozwoju sektorów ***niebieskiej gospodarki*** i gospodarki rybnej, biorąc pod uwagę następujące kwestie: dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[68] (unijna ramowa dyrektywa wodna), dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE[69] (unijna dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej), dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE[70] (unijna dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich), cele zrównoważonego rozwoju (w szczególności cel zrównoważonego rozwoju nr 6 – Czysta woda i warunki sanitarne – oraz nr 14 – Życie pod wodą), a także poszanowanie globalnych limitów środowiskowych (np. ***integralności biosfery***, zakwaszania oceanów, wykorzystanie ***wody słodkiej*** i ***ograniczenia planety*** w zakresie przepływów biogeochemicznych);

[68] Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej („ramowa dyrektywa wodna") (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

[69] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

[70] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135).

(d) plany i zdolności jednostki w zakresie dostosowania strategii i ***modelu biznesowego*** zgodnie z promowaniem zrównoważonego korzystania z wody w oparciu o długoterminową ochronę dostępnych zasobów wodnych; ochronę ***ekosystemów*** wodnych i odbudowę ***siedlisk słodkowodnych*** i morskich;

(e) charakter, rodzaj i zakres istotnych ***ryzyk*** i ***możliwości*** jednostki wynikających z jej ***oddziaływań*** i ***zależności*** w kontekście wody i ***zasobów morskich*** oraz sposób zarządzania tymi oddziaływaniami i tymi zależnościami przez daną jednostkę; oraz

(f) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i ***zależności*** jednostki związanych z wodą i zasobami morskimi.

2. W niniejszym standardzie określono wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z wodą i ***zasobami morskimi***. W niniejszym standardzie termin „woda" obejmuje ***wody powierzchniowe*** i ***wody gruntowe***. Niniejszy standard obejmuje wymogi dotyczące ujawniania informacji dotyczących ***zużycia wody*** w ramach działalności jednostki, w odniesieniu do jej produktów i usług, jak również powiązanych informacji dotyczących ***poborów wody*** oraz ***zrzutów wody***.

3. W niniejszym standardzie termin „***zasoby morskie***" obejmuje wydobycie i wykorzystanie takich zasobów oraz powiązaną działalność gospodarczą.

Związek z innymi ESRS

4. Temat wody i ***zasobów morskich*** jest ściśle związany z innymi podtematami dotyczącymi środowiska, takimi jak zmiana klimatu, ***zanieczyszczenie***, ***różnorodność biologiczna*** i gospodarka o obiegu zamkniętym. W związku z tym, aby zapewnić kompleksowy przegląd tego, co może być istotne w kontekście wody i zasobów morskich, odpowiednie wymogi dotyczące ujawniania informacji ujęto w innych ESRS w następujący sposób:

(a) w ESRS E1 *Zmiana klimatu*, który dotyczy w szczególności ostrego i chronicznego ***ryzyka fizycznego***, wynikającego z zagrożeń związanych z wodą i oceanami, spowodowanych lub pogłębionych przez zmianę klimatu, w tym rosnącej temperatury wody, zmieniającego się rozkładu opadów i zmieniających się rodzajów opadów (deszcz, grad, śnieg/lód), zmienności opadów lub zmienności hydrologicznej, zakwaszania oceanów, intruzji wód morskich, podnoszenia się poziomu mórz i oceanów, suszy, znacznego deficytu wody, silnych opadów i powodzi oraz powodzi glacjalnych;

(b) w ESRS E2 *Zanieczyszczenie*, który dotyczy w szczególności ***emisji*** do wody, w tym emisji do oceanów, oraz wykorzystania i wytwarzania mikrodrobin plastiku;

(c) w ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy*, który dotyczy w szczególności ochrony i zrównoważonego wykorzystania ***ekosystemów wody słodkiej*** oraz mórz i oceanów, a także oddziaływania na te ekosystemy, morza i oceany; oraz

(d) w ESRS E5 *Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym*, który odnosi się w szczególności do ***gospodarowania odpadami***, w tym tworzywami sztucznymi, oraz przejścia na wydobycie zasobów nieodnawialnych ze ***ścieków***, ograniczenia wykorzystania tworzyw sztucznych oraz ***recyklingu*** ścieków.

5. Oddziaływania jednostki na wodę i ***zasoby morskie*** wpływają na ludzi i społeczności. Istotne negatywne oddziaływania na ***dotknięte społeczności*** w związku z wodą i ***zasobami morskimi*** omówiono w ESRS S3 *Dotknięte społeczności*.

6. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* i ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

7. Wymogi niniejszej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 rozdział 4 *Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami* oraz wymogi te należy przedstawiać wraz z tymi ujawnianymi informacjami.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi

8. Jednostka opisuje proces identyfikacji istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości, a także przedstawia informacje na temat:

   (a) tego, czy i w jaki sposób jednostka dokonała przeglądu swoich zasobów i działalności w celu określenia rzeczywistych i potencjalnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z wodą i ***zasobami morskimi*** w ramach własnych operacji i w ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, a jeśli tak – przedstawia również informacje na temat metod, założeń i narzędzi stosowanych w przeglądzie;

   (b) tego, czy i w jaki sposób przeprowadziła ona konsultacje, w szczególności z dotkniętymi społecznościami[71].

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-1 – Polityki związane z wodą i zasobami morskimi

9. **Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z wodą i zasobami morskimi[72].**

10. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny lub ***remediacji*** swoich istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z wodą i zasobami morskimi oraz zarządzania tymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.

11. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 9, zawierają informacje na temat przyjętych przez jednostkę ***polityk*** mających na celu zarządzanie istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z ***wodą*** i *zasobami morskimi* zgodnie z ESRS 2 MDR-P Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem.

12. Jednostka wskazuje, czy i w jaki sposób jej ***polityki*** odnoszą się do następujących kwestii, jeżeli są one istotne:

   (a) gospodarki wodnej, w tym:

      i. wykorzystania wody i ***zasobów morskich*** oraz zaopatrywania się w nie w ramach własnych operacji;

      ii. uzdatniania wody jako kroku w kierunku bardziej zrównoważonego zaopatrywania się w wodę; oraz

      iii. zapobiegania ***zanieczyszczeniu*** wody wynikającemu z działalności jednostki i

[71] Źródło: norma w zakresie pomiaru wyników MKF nr 6, 2012.

[72] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 7 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki nieposiadające polityki dotyczącej gospodarki wodnej").

ograniczania tego zanieczyszczenia;

(b) projektowania produktów i usług pod kątem rozwiązywania problemów związanych z wodą i ochrony zasobów morskich; oraz

(c) zobowiązania do zmniejszenia istotnego ***zużycia wody*** na ***obszarach narażonych na ryzyko związane z wodą***, w ramach własnych operacji oraz na wyższym i niższym szczeblu ***łańcucha wartości***.

13. Jeżeli co najmniej jedna z ***lokalizacji*** jednostki jest położona na obszarze, na którym występuje wysoki deficyt wody, i nie jest objęta ***polityką***, jednostka oświadcza, że taka sytuacja ma miejsce, i podaje przyczyny nieprzyjęcia takiej polityki. Jednostka ta może ujawniać ramy czasowe, w których zamierza przyjąć taką politykę[73].

14. Jednostka podaje, czy przyjęła polityki lub ***praktyki*** związane ze zrównoważonością oceanów i mórz[74].

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-2 – Działania i zasoby związane z wodą i zasobami morskimi

15. **Jednostka ujawnia swoje działania związane z wodą i zasobami morskimi oraz zasoby przeznaczone na realizację tych działań.**

16. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat kluczowych ***działań*** podjętych i planowanych dla osiągnięcia ***celów*** i założeń ***polityki*** związanych z wodą i ***zasobami morskimi***.

17. Opis ***działań*** i zasobów jest zgodny z zasadami określonymi w ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*. Oprócz ESRS 2 MDR-A jednostka może określić, do której warstwy w hierarchii łagodzenia można

18. przypisać działanie i zasoby mające na celu:

(a) unikanie wykorzystywania wody i ***zasobów morskich***;

(b) ograniczenie wykorzystywania wody i zasobów morskich, np. dzięki środkom na rzecz poprawy efektywności;

(c) odzysk i ponowne wykorzystanie wody; lub

(d) odtwarzanie i ***regenerację*** ekosystemu wodnego i jednolitej części wód.

19. Dana jednostka określa ***działania*** i zasoby w odniesieniu do ***obszarów narażonych na ryzyko związane z wodą***, w tym ***obszarów o znacznym deficycie wody***.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-3 – Cele związane z wodą i zasobami morskimi

20. ***Jednostka ujawnia przyjęte przez siebie cele związane z wodą i zasobami morskimi.***

[73] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 8 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ekspozycja z tytułu obszarów o znacznym deficycie wody").

[74] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 12 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki niestosujące zrównoważonych praktyk w dziedzinie mórz i oceanów").

21. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat celów, które obrała jednostka, aby wesprzeć swoje polityki związane z wodą i zasobami morskimi oraz przeciwdziałać swoim istotnym oddziaływaniom i ryzyku oraz wykorzystać istotne możliwości związane z wodą i zasobami morskimi.

22. Opis celów zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów.

23. Ujawnienie informacji wymagane na podstawie pkt 20 wskazuje, czy i jak ***cele*** tej jednostki odnoszą się do:

    (a) zarządzania istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z ***obszarami narażonymi na ryzyko związane z wodą***, w tym poprawy jakości wody;

    (b) odpowiedzialnego zarządzania oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z ***zasobami morskimi***, w tym charakteru i ilości towarów związanych z zasobami morskimi (takich jak żwiry, kopaliny głębokomorskie, żywność pochodzenia morskiego) wykorzystywanych przez daną jednostkę; oraz

    (c) ograniczenia ***zużycia wody***, uwzględniając wyjaśnienie tego, w jaki sposób cele te odnoszą się do obszarów narażonych na ryzyko związane z wodą, w tym obszarów o znacznym deficycie wody.

24. Oprócz ESRS 2 MDR-T jednostka może określić, czy w procesie ustalania ***celów*** uwzględnione zostały ***progi ekologiczne*** i przydziały specyficzne dla danej jednostki. Jeżeli tak, jednostka może wskazać:

    (a) zidentyfikowane progi ekologiczne oraz metodykę zastosowaną do określenia takich progów;

    (b) czy progi te są specyficzne dla danej jednostki, a jeżeli tak, to w jaki sposób je wyznaczono; oraz

    (c) sposób, w jaki w jednostce przypisano odpowiedzialność za przestrzeganie zidentyfikowanych progów ekologicznych.

25. Jednostka określa w ramach informacji kontekstowych, czy ustalone i przedstawione przez nią ***cele*** są obowiązkowe (oparte na przepisach), czy dobrowolne.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-4 – Zużycie wody

26. **Jednostka ujawnia informacje na temat wyników w zakresie zużycia wody związanych z jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.**

27. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zużycia wody danej jednostki oraz wszelkich postępów tej jednostki w odniesieniu do jej ***celów.***

28. Ujawnienie wymagane na podstawie pkt 26 dotyczy własnych operacji i obejmuje:

    (a) całkowite ***zużycie wody*** w m3;

    (b) całkowite zużycie wody w m3 na obszarach narażonych na ryzyko związane z wodą, w tym na ***obszarach o znacznym deficycie wody***;

    (c) całkowitą ilość wody poddanej recyklingowi i ponownemu użyciu w m3[75];

    (d) całkowitą ilość magazynowanej wody i zmiany w magazynowaniu w m3; oraz

[75] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 6.2 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ponowne użycie i recykling wody", 2. Średni ważony procentowy udział wody poddanej recyklingowi i ponownemu użyciu przez spółki, w które dokonano inwestycji).

(e) wszelkie niezbędne informacje kontekstowe dotyczące lit. a)–d), w tym jakości i ilości wody w zbiornikach wodnych, sposób, w jaki opracowano te dane, uwzględniając wszelkie normy, metodyki i założenia, w tym czy informacje te zostały obliczone, oszacowane, określone na podstawie modelu lub pochodzą z bezpośrednich pomiarów, oraz przyjęte do tego celu podejście, takie jak zastosowanie wszelkich czynników związanych z określonymi sektorami.

29. Jednostka przedstawia informacje na temat swojej ***wodochłonności***: całkowite ***zużycie wody*** w ramach własnych operacji w m_3 na każdy 1 mln EUR przychodu netto[76].

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-5 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi

30. **Jednostka ujawnia antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi.**

31. Informacje wymagane na podstawie pkt 30 stanowią uzupełnienie informacji na temat bieżących skutków finansowych dla sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych jednostki za okres sprawozdawczy wymaganych zgodnie z ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit d).

32. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat:

(a) ***antycypowanych skutków finansowych*** powodowanych przez istotne ryzyka wynikające z oddziaływań i ***zależności*** związanych z wodą i ***zasobami morskimi*** oraz sposobu, w jaki to ryzyko ma (lub zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami może mieć) istotny wpływ na sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej; oraz

(b) ***antycypowanych skutków finansowych*** wynikających z istotnych możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi.

33. Ujawniane informacje obejmują:

(a) określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym przed uwzględnieniem działań związanych z wodą i zasobami morskimi lub, jeśli nie jest to możliwe bez ponoszenia nadmiernych kosztów lub podejmowania nadmiernych wysiłków, informacje jakościowe. W przypadku ***skutków finansowych*** wynikających z możliwości określenie ilościowe nie jest wymagane, jeżeli skutkowałoby ujawnieniem informacji, które nie spełniają jakościowych cech informacji (zob. ESRS 1 dodatek B *Jakościowe cechy informacji*);

(b) opis uwzględnionych skutków, oddziaływań i zależności, do których te skutki się odnoszą, oraz perspektyw czasowych, w których mogą się one pojawić; oraz

(c) krytyczne założenia wykorzystane do celów ilościowego określenia antycypowanych skutków finansowych oraz źródeł i poziomu niepewności związanych z tymi założeniami.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS E3. Dodatek ten ma na celu wspieranie

[76] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 6.1 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ponowne użycie i recykling wody", 1. Średnia ilość wody zużywana przez spółki, w które dokonano inwestycji, (w metrach sześciennych) na każdy milion EUR przychodów tych spółek).

stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi

AR 1. W ramach oceny ***istotności*** podtematów dotyczących środowiska jednostka ocenia istotność wody i zasobów morskich wykorzystywanych w ramach własnych operacji i własnego łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu i może wziąć pod uwagę cztery poniższe etapy, znane również jako podejście LEAP:

(a) Etap 1: zlokalizowanie (ang. *locate*) wspólnej płaszczyzny z przyrodą w ramach własnych operacji oraz w całym ***łańcuchu wartości***;

(b) Etap 2: ocena (ang. *evaluate*) ***zależności*** i ***oddziaływań***;

(c) Etap 3: ocena (ang. *assess*) istotnego ***ryzyka*** i istotnych ***możliwości***; oraz

(d) Etap 4: przygotowanie (ang. *prepare*) wyników oceny istotności i związaną z nimi sprawozdawczość.

AR 2. Ocena ***istotności*** dla ESRS E3 odpowiada pierwszym trzem etapom wspomnianego podejścia LEAP, a czwarty etap odnosi się do wyniku tego procesu.

AR 3. W procesach oceny ***istotności oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** uwzględnia się zapisy w ESRS 2 IRO-1 *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości* oraz IRO-2 *Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*.

AR 4. Podtematy związane z wodą i zasobami morskimi objęte oceną ***istotności*** dotyczą:

(a) wody, która obejmuje zużycie ***wód powierzchniowych***, ***wód gruntowych***, a także pobór i ***zrzut*** wody; oraz

(b) ***zasobów morskich***, które obejmują wydobycie i wykorzystanie takich zasobów oraz powiązaną działalność gospodarczą.

AR 5. Na etapie 1, aby zlokalizować obszary narażone na ryzyko związane z wodą oraz obszary, w których istnieje wspólna płaszczyzna z ***zasobami morskimi***, które mogą prowadzić do istotnych oddziaływań i ***zależności***, w ramach własnych operacji i w całym łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu, jednostka może rozważyć:

(a) lokalizacje, w których znajdują się bezpośrednie składniki aktywów i mają miejsce operacje oraz związane z nimi działania na wyższym i niższym szczeblu ***łańcucha wartości***;

(b) ***lokalizacje*** znajdujące się na ***obszarach narażonych na ryzyko związane z wodą***, w tym na obszarach o znacznym deficycie wody; oraz

(c) sektory lub jednostki gospodarcze mające styczność z wodą lub zasobami morskimi w tych priorytetowych lokalizacjach.

AR 6. Jednostka uwzględnia dorzecza jako właściwy poziom oceny lokalizacji i łączy to podejście z oceną ryzyka operacyjnego w odniesieniu do swoich zakładów oraz zakładów ***dostawców*** o istotnych oddziaływaniach i ryzyku.

AR 7. Jednostka uwzględnia kryteria określania statusu jednolitych części wód zgodnie z odpowiednimi załącznikami do dyrektywy 2000/60/WE (ramowa dyrektywa wodna), a także wytycznymi dotyczącymi wdrażania tej dyrektywy. Wykaz wytycznych jest dostępny na

stronie głównej Komisji Europejskiej dotyczącej środowiska.

AR 8. Na etapie 2, aby ocenić oddziaływania i ***zależności*** dla każdej priorytetowej lokalizacji określonej zgodnie z AR-5, jednostka może:

(a) dokonać identyfikacji procesów biznesowych i działań prowadzących do pojawienia się oddziaływań na walory środowiskowe i ***usługi ekosystemowe*** oraz zależności od nich;

(b) dokonać identyfikacji oddziaływań i zależności związanych z wodą i ***zasobami morskimi*** w całym łańcuchu wartości danej jednostki; oraz

(c) dokonać oceny dotkliwości i prawdopodobieństwa pozytywnych i negatywnych oddziaływań na wodę i zasoby morskie.

AR 9. W celu identyfikacji ***zależności*** związanych z wodą i ***zasobami morskimi*** jednostka może stosować klasyfikacje międzynarodowe, takie jak Common International Classification of Ecosystem Services (zestandaryzowana międzynarodowa klasyfikacja usług ekosystemowych).

AR 10. W trakcie identyfikacji swoich ***zależności*** związanych z ***zasobami morskimi*** jednostka uwzględnia, czy jest uzależniona od kluczowych towarów związanych z zasobami morskimi, w tym między innymi od żwirów i żywności pochodzenia morskiego.

AR 11. ***Zasoby morskie*** definiuje się zgodnie z ich wykorzystaniem przez społeczeństwa ludzkie i należy je rozpatrywać w odniesieniu do nacisków, jakim podlegają. Niektóre wskaźniki nacisków przedstawiono w innych ESRS, a mianowicie mikrodrobiny plastiku i ***emisje*** do wody w ESRS E2 oraz ***odpady*** tworzyw sztucznych w ESRS E5.

AR 12. Przykłady ***zależności*** od ***zasobów morskich***, które może uwzględnić jednostka, obejmują:

(a) zależności dotyczące ryb i skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych eksploatowanych w celach handlowych w ramach własnych operacji oraz w ramach własnego łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu; oraz

(b) działalność połowowa obejmująca połowy mobilnymi włokami dennymi, które również mogą mieć negatywne oddziaływanie na dno morskie.

AR 13. Na etapie trzecim, aby ocenić istotne ***ryzyka*** i ***możliwości*** na podstawie wyników etapów pierwszego i drugiego, jednostka może:

(a) dokonać identyfikacji ***ryzyk*** i ***możliwości przejścia*** w ramach własnych operacji oraz własnego ***łańcucha wartości*** według kategorii:

i. ryzyko ***polityczne*** i ryzyko prawne: np. wprowadzenie regulacji lub polityki (na przykład zmiany takie jak zwiększenie ochrony wód, poprawa jakości przepisów dotyczących wody, regulacja przepływów zaopatrzenia w wodę), nieskuteczne zarządzanie jednolitą częścią wód lub ***zasobami morskimi***, w szczególności ponad granicami (np. zarządzanie transgraniczne) i współpraca skutkująca ***degradacją*** wód lub oceanów, narażenie na sankcje i spory sądowe (np. nieprzestrzeganie pozwoleń lub przydziałów; zaniedbanie zagrożonych gatunków morskich lub ich zabijanie), zwiększone obowiązki sprawozdawcze w zakresie ekosystemów morskich i związanych z nimi usług;

ii. technologia: np. zastępowanie produktów lub usług produktami lub usługami o mniejszym oddziaływaniu na wodę i zasoby morskie, przejście na wydajniejsze i czystsze technologie (tj. o mniejszych oddziaływaniach na oceany i wodę), nowe technologie monitorowania (np. satelitarne), uzdatnianie wody, ochrona przeciwpowodziowa;

iii. rynek: np. zmiany podaży, popytu i finansowania, zmienności lub zwiększonych kosztów wody lub zasobów morskich;

iv. reputacji: np. zmiany postrzegania przez społeczeństwo, klientów lub społeczność w wyniku oddziaływania organizacji na wodę i zasoby morskie; oraz

v. wkład w ***ryzyko systemowe*** za pośrednictwem własnych operacji oraz na

wyższym i niższym szczeblu własnego łańcucha wartości, w tym ryzyko załamania się ekosystemu morskiego lub ryzyko, że krytyczny system naturalny przestanie funkcjonować (np. osiągnięcie punktów krytycznych, zsumowanie ryzyka fizycznego);

(b) dokonać identyfikacji ryzyka fizycznego, w tym ilości wody (***niedobór wody***, deficyt wody), jakości wody, pogorszenia stanu infrastruktury lub niedostępności niektórych towarów związanych z zasobami morskimi (np. rzadkość występowania niektórych gatunków ryb lub innych podwodnych morskich organizmów żywych sprzedawanych przez jednostkę w formie produktów), co prowadzi na przykład do niemożności prowadzenia operacji na niektórych obszarach geograficznych;

(c) określić możliwości kategoryzowane według:

i. zasobooszczędności: np. przejścia na wydajniejsze usługi i procesy wymagające mniejszej ilości wody i zasobów morskich;

ii. rynków: np. rozwoju mniej zasobochłonnych produktów i usług, dywersyfikacji działalności gospodarczej;

iii. finansowania: np. dostępu do zielonych funduszy, obligacji lub kredytów i pożyczek;

iv. odporności: np. dywersyfikacji zasobów morskich lub wodnych oraz działalności gospodarczej (np. uruchomienia nowej jednostki gospodarczej zajmującej się ***odtwarzaniem ekosystemów***), inwestowania w zieloną infrastrukturę i ***rozwiązania oparte na przyrodzie***, przyjęcia mechanizmów ***recyklingu*** i obiegu zamkniętego, które pozwalają zmniejszyć ***zależności*** od wody lub zasobów morskich; oraz

v. reputacja: pozytywnego ***zaangażowania zainteresowanych stron*** w wyniku proaktywnego podejścia do zarządzania ryzykiem związanym z przyrodą (np. prowadzącego do uzyskania statusu preferowanego partnera).

AR 14. Jednostka może polegać na gromadzeniu danych pierwotnych, wtórnych lub modelowych lub innych odpowiednich podejściach do oceny istotnych oddziaływań, ***zależności***, ryzyka i możliwości, takich jak informacje przedstawione w zaleceniu Komisji (UE) 2021/2279 w sprawie stosowania metod oznaczania śladu środowiskowego do pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia produktów i organizacji oraz informowania o niej (załącznik I – Ślad środowiskowy produktu; Załącznik III – Ślad środowiskowy organizacji).

AR 15. Przedstawiając informacje o wynikach oceny ***istotności***, jednostka uwzględnia:

(a) wykaz obszarów geograficznych, na których woda jest istotną kwestią dla własnych operacji tej jednostki i jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu;

(b) wykaz ***towarów związanych z zasobami morskimi*** wykorzystywanych przez tę jednostkę, które są istotne dla dobrego stanu środowiska wód morskich, jak również dla ochrony zasobów morskich; oraz

(c) wykaz sektorów lub segmentów mających związek z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z wodą i zasobami morskimi.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-1 – Polityki związane z wodą i zasobami morskimi

AR 16. ***Polityki*** opisane w ramach niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji mogą być zintegrowane z szerszymi politykami środowiskowymi lub politykami związanymi ze zrównoważonym rozwojem obejmującymi różne podtematy.

AR 17. Ujawniając informacje zgodnie z pkt 9, jednostka może ujawniać, czy przyjęte przez nią ***polityki***:

(a) pozwalają zapobiec dalszemu pogorszeniu oraz przyczyniają się do ochrony i poprawy stanu jednolitych części wód i ***ekosystemów*** wodnych;

(b) służą promowaniu zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;

(c) mają na celu wzmocnioną ochronę i poprawę stanu środowiska wodnego;

(d) służą promowaniu dobrego stanu środowiska wód morskich; oraz

(e) służą promowaniu ograniczenia ***poborów wody*** i ***zrzutów wody***.

AR 18. Jednostka może także ujawniać informacje dotyczące ***polityk***, które:

(a) przyczyniają się do zapewnienia dobrej jakości ekologicznej i chemicznej jednolitych części ***wód powierzchniowych*** oraz dobrej jakości chemicznej i ilości jednolitych części wód gruntowych w celu ochrony zdrowia ludzi, zaopatrzenia w wodę, ***ekosystemów*** naturalnych i różnorodności biologicznej, dobrego stanu środowiska wód morskich oraz ochrony bazy zasobów, od których zależy działalność związana z morzem;

(b) minimalizują istotne ***oddziaływania*** i ***ryzyko*** oraz dzięki którym wdrażane są środki łagodzące, które mają na celu utrzymanie wartości i funkcjonalności usług priorytetowych oraz zwiększenie zasobooszczędności w ramach własnych operacji; oraz

(c) pozwalają na uniknięcie oddziaływań na ***dotknięte społeczności***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-2 – Działania i zasoby związane z politykami dotyczącymi wody i zasobów morskich

AR 19. Ujawniając informacje wymagane zgodnie z pkt 15, jednostka uwzględnia działania lub plany ***działania*** pozwalające odnieść się do zidentyfikowanych istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości. Przydatnych wskazówek dostarcza Alliance for Water Stewardship (AWS).

AR 20. Biorąc pod uwagę, że woda i ***zasoby morskie*** są zasobami wspólnymi, które mogą wymagać ***działań*** zbiorowych, lub planów działania, z udziałem innych ***zainteresowanych stron***, jednostka może przedstawić informacje na temat tych konkretnych działań zbiorowych, w tym informacje o innych stronach (konkurentach, ***dostawcach***, sprzedawcach detalicznych, klientach, innych partnerach biznesowych, społecznościach i władzach lokalnych, agencjach rządowych itp.) oraz konkretne informacje na temat projektu, jego konkretnego wkładu, sponsorów i innych uczestników.

AR 21. Przedstawiając informacje o wydatkach kapitałowych, jednostka może uwzględnić wydatki związane np. z rekultywacją kanalizacji opadowej, rurociągów lub maszyn wykorzystywanych do produkcji nowych produktów o niskim zużyciu wody.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-3 – Cele związane z wodą i zasobami morskimi

AR 22. Jeżeli przy ustalaniu ***celów*** jednostka odnosi się do ***progów ekologicznych***, jednostka ta może się odwołać do tymczasowych wytycznych [Initial Guidance for Business (Wstępne wytyczne dla biznesu), wrzesień 2020 r.] wydanych w ramach inicjatywy Science-Based Targets Initiative for Nature (SBTN). Może ona także odnieść się do wszelkich innych wytycznych o uznanej naukowo metodyce, która umożliwia wyznaczenie celów na podstawie wiedzy naukowej przez określenie progów ekologicznych i, w stosownych przypadkach, przydziałów dla poszczególnych organizacji. Progi ekologiczne mogą mieć charakter lokalny, krajowy lub globalny.

AR 23. Jednostka może przedstawić ***cele*** odnoszące się do:

(a) ograniczenia ***poborów wody***; oraz

(b) ograniczenia ***zrzutów wody***.

AR 24. Jeżeli jednostka określa ***cele*** dotyczące poborów, mogą one obejmować ***pobór wody*** z zanieczyszczonych ***gleb*** i warstw wodonośnych oraz wodę pobraną i uzdatnioną do celów ***remediacji***.

AR 25. Jeżeli jednostka określa ***cele*** dotyczące ***zrzutów***, mogą one obejmować ***zrzuty wody*** do ***wód gruntowych***, takie jak ponowne wtłaczanie do warstw wodonośnych, lub wodę powracającą do źródła wód gruntowych za pośrednictwem studni chłonnej lub mokradła.

AR 26. ***Cele*** mogą obejmować własne operacje lub własny łańcuch wartości na wyższym i niższym szczeblu.

AR 27. Jednostka może określić, czy ***cel*** ten dotyczy niedociągnięć związanych z kryteriami istotnego wkładu w odniesieniu do wody i zasobów morskich określonymi w aktach delegowanych Komisji przyjętych na podstawie art. 12 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852. W przypadku niespełnienia kryteriów dotyczących zasady „nie czyń poważnych szkód" w odniesieniu do wody i zasobów morskich, określonych w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852, jednostka może określić, czy cel ten dotyczy niedociągnięć związanych z tymi kryteriami.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-4 – Zużycie wody

AR 28. Jednostka może prowadzić działalność na różnego rodzaju ***obszarach narażonych na ryzyko związane z wodą***. Ujawniając informacje zgodnie z pkt 28 lit. b), jednostka uwzględnia takie informacje tylko w odniesieniu do tych obszarów, które zostały zidentyfikowane jako istotne zgodnie z ESRS2 IRO-1 i ESRS2 SBM-3.

AR 29. Ujawniając informacje kontekstowe na temat wyników w zakresie zużycia wody wymagane na podstawie pkt 26, jednostka wyjaśnia metodyki obliczeń, a w szczególności udział środka uzyskanego z pomiaru bezpośredniego, z próbkowania i ekstrapolacji lub z najlepszego oszacowania.

AR 30. Jednostka może przedstawiać informacje w innych podziałach (tj. według sektorów lub segmentów).

AR 31. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 29, jednostka może podać dodatkowe wskaźniki intensywności, oparte na innych mianownikach.

AR 32. Jednostka może również przedstawić informacje na temat swojego ***poboru wody*** oraz ***zrzutów wody***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E3-5 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk oraz możliwości związanych z wodą i zasobami morskimi

AR 33. Jednostka może zawrzeć ocenę swoich powiązanych produktów i usług narażonych na ryzyko w krótko-, średnio- i długoterminowych perspektywach czasowych oraz wyjaśnić, w jaki sposób określa się te produkty i usługi, jak szacuje się kwoty finansowe i jakie przyjmuje się krytyczne założenia.

AR 34. Określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym zgodnie z pkt 39 lit. a) może przybrać formę pojedynczej kwoty albo zakresu kwot.

ESRS E4
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA I EKOSYSTEMY

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Strategia
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-1 – Plan transformacji w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz uwzględnienie różnorodności biologicznej i ekosystemów w strategii i modelu biznesowym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-2 – Polityki związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-3 – Działania i zasoby związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**

Mierniki i cele
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-4 – Cele związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-5 – Mierniki oddziaływania związane ze zmianą w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z ryzyk i możliwości związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-1 – Plan transformacji w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz uwzględnienie różnorodności biologicznej i ekosystemów w strategii i modelu biznesowym**
- **Wymogi dotyczące ujawniania informacji związane z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-2 – Polityki związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-3 – Działania i zasoby związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**

Mierniki i cele
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-4 – Cele związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-5 – Mierniki oddziaływania związane ze zmianą w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z ryzyk i możliwości związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji,

które umożliwią użytkownikom ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie:

(a) jak jednostka wpływa na ***różnorodność biologiczną*** i ***ekosystemy*** pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych, rzeczywistych i potencjalnych oddziaływań, w tym zakresu, w jakim jednostka przyczynia się do powstania czynników powodujących utratę i degradację różnorodności biologicznej i ekosystemów;

(b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania istotnym negatywnym, rzeczywistym lub potencjalnym oddziaływaniom lub w celu łagodzenia takich oddziaływań i ochrony oraz przywracania różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz wyniku takich działań oraz w celu uwzględnienia ryzyka i możliwości; oraz

(c) planów i zdolności jednostki w zakresie dostosowania strategii i ***modelu biznesowego*** zgodnie z:

i. poszanowaniem ***ograniczeń planety*** pod względem ***integralności biosfery*** i ***zmiany (systemu gruntów)***;

ii. wizją globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku oraz ich właściwymi założeniami i ***celami***;

iii. odpowiednimi aspektami unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030[77];

iv. dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz dyrektywą Rady 92/43/EWG (unijnymi dyrektywami ptasią i siedliskową)[78]; oraz

v. dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE (dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej)[79];

(d) charakteru, rodzaju i zakresu istotnego ryzyka, istotnych zależności i istotnych możliwości jednostki związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami oraz sposobu zarządzania tym ryzykiem, zależnościami i możliwościami przez daną jednostkę; oraz

(e) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyko i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami.

2. W niniejszym standardzie określono wymogi dotyczące ujawniania informacji związanych z relacjami jednostki z ***siedliskami*** lądowymi, ***słodkowodnymi*** i morskimi, ***ekosystemami*** oraz populacjami powiązanych gatunków fauny i flory, biorąc pod uwagę różnorodność w obrębie gatunków, między gatunkami i ekosystemami oraz ich wzajemne relacje z ludami ***rdzennymi*** i innymi dotkniętymi społecznościami.

3. Terminy „***różnorodność biologiczna***" i „***bioróżnorodność***" dotyczą zróżnicowania organizmów żywych dowolnego pochodzenia, w tym m.in. z ekosystemów lądowych, ***słodkowodnych***, morskich i innych ***ekosystemów*** wodnych oraz zespołów ekologicznych, do których należą.

Związek z innymi ESRS

4. „***Różnorodność biologiczna*** i ***ekosystemy***" są ściśle powiązane z innymi kwestiami

[77] Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 − Przywracanie przyrody do naszego życia COM(2020) 380 final.

[78] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (*Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7*) i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (*Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7*).

[79] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (*Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19*).

środowiskowymi. Głównymi bezpośrednimi czynnikami powodującymi zmiany w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów są: zmiana klimatu, ***zanieczyszczenie***, zmiana sposobu użytkowania gruntów, ***wody słodkiej***i mórz, bezpośrednia eksploatacja organizmów oraz inwazyjne gatunki obce. Czynniki te zostały uwzględnione w niniejszym standardzie, z wyjątkiem zmiany klimatu (uwzględnionej w ESRS E1) i zanieczyszczenia (uwzględnionego w ESRS E2).

5. W celu uzyskania pełnej wiedzy na temat istotnych ***oddziaływań*** na ***bioróżnorodność*** i ***ekosystemy*** oraz istotnych ***zależności*** od nich wymogi dotyczące ujawniania informacji w innych środowiskowych ESRS należy odczytywać i interpretować w powiązaniu ze szczegółowymi wymogami dotyczącymi ujawniania informacji zawartymi w niniejszym standardzie. Odpowiednie wymogi dotyczące ujawniania informacji zawarte są w innych środowiskowych ESRS, tj.:

   (a) w ESRS E1 *Zmiana klimatu*, który odnosi się w szczególności do ***emisji*** gazów cieplarnianych i źródeł energii (zużycia energii);

   (b) w ESRS E2 *Zanieczyszczenie*, który odnosi się do ***zanieczyszczenia*** powietrza, wody i ***gleby***;

   (c) w ESRS E3 *Woda i zasoby morskie*, który odnosi się w szczególności do zasobów wodnych (zużycia wody) i ***zasobów morskich***;

   (d) w ESRS E5 *Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym*, który odnosi się w szczególności do odejścia od wydobywania zasobów nieodnawialnych i wdrożenia praktyk zapobiegających wytwarzaniu ***odpadów***, w tym zanieczyszczeń generowanych przez odpady.

6. Oddziaływania jednostki na ***różnorodność biologiczną*** i ***ekosystemy*** wpływają na ludzi i społeczności. W przypadku sprawozdawczości realizowanej zgodnie z ESRS E4 i dotyczącej istotnych negatywnych oddziaływań na ***dotknięte społeczności*** w postaci zmiany różnorodności biologicznej i ekosystemu jednostka uwzględnia wymogi ESRS S3 *Dotknięte społeczności*.

7. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* i ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

8. Wymogi niniejszej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 *rozdział 2 Rządzenie, rozdział 3 Strategia oraz rozdział 4 Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami*.

9. Wynikające z tego ujawniane informacje przedstawia się wraz z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2, z wyjątkiem ESRS 2 SBM-3, w przypadku których jednostka ma możliwość przedstawienia ujawnianych informacji razem z tematycznymi ujawnieniami informacji.

10. Oprócz wymogów zawartych w ESRS 2 niniejszy standard zawiera również specyficzny dla danego tematu wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-1 *Plan transformacji w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz uwzględnianie różnorodności biologicznej i ekosystemów w strategii i modelu biznesowym*.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-1 – Plan transformacji w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz uwzględnianie różnorodności biologicznej i ekosystemów w strategii i modelu biznesowym

11. **Jednostka ujawnia, w jaki sposób jej oddziaływania, zależności, ryzyko i możliwości związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami wynikają z dostosowania jej strategii i modelu biznesowego oraz w jaki sposób powodują zainicjowanie dostosowania jej strategii i modelu biznesowego.**

12. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat odporności strategii i ***modelu biznesowego*** jednostki w odniesieniu do ***różnorodności biologicznej*** i ***ekosystemów*** oraz na temat zgodności strategii i modelu biznesowego jednostki w odniesieniu do odpowiednich lokalnych, krajowych i globalnych ***celów*** polityki publicznej związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami.

13. Jednostka opisuje odporność swojej strategii i swojego ***modelu biznesowego*** w odniesieniu do ***różnorodności biologicznej*** i ***ekosystemów***. Opis ten obejmuje:

    (a) ocenę odporności obecnego modelu biznesowego i strategii na związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami ryzyko fizyczne, ryzyko przejścia i systemowe;

    (b) zakres analizy odporności w odniesieniu do własnych operacji jednostki i jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu oraz w odniesieniu do ryzyk objętych tą analizą;

    (c) przyjęte kluczowe założenia;

    (d) wykorzystane perspektywy czasowe;

    (e) wyniki analizy odporności; oraz

    (f) zaangażowanie zainteresowanych stron, w tym, w stosownych przypadkach, posiadaczy wiedzy tubylczej i lokalnej.

14. Jeżeli informacje wskazane w tych wymogach dotyczących ujawniania informacji zostaną ujawnione przez jednostkę jako część informacji wymaganych na podstawie ESRS 2 SBM-3, jednostka może odnieść się do informacji, jakie ujawniła na podstawie ESRS 2 SBM-3.

15. Jednostka może ujawnić swój ***plan transformacji*** w celu udoskonalenia, a ostatecznie dostosowania swojego ***modelu biznesowego*** i strategii do wizji globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku oraz swoich odpowiednich założeń i celów, unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz poszanowania ***ograniczeń planety*** związanych z integralnością biosfery i ***zmianą (systemu gruntów)***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji SBM 3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

16. Jednostka ujawnia następujące informacje:

    (a) wykaz istotnych ***lokalizacji*** w ramach własnych operacji, w tym lokalizacji znajdujących się pod jej kontrolą operacyjną, na podstawie wyników z pkt 17 lit. a). Jednostka ujawnia te lokalizacje przez:

        i. wyszczególnienie działań negatywnie wpływających na ***obszary wrażliwe pod względem bioróżnorodności***[80];

        ii. przedstawienie podziału lokalizacji według zidentyfikowanych ***oddziaływań*** i ***zależności*** oraz według stanu ekologicznego obszarów (w odniesieniu do określonego poziomu odniesienia dla ekosystemu), na których się znajdują; oraz

        iii. wyszczególnienie ***obszarów wrażliwych pod względem bioróżnorodności***, na

[80] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 7 w tabeli 1 w załączniku 1 do powiązanego rozporządzenia delegowanego w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Działania mające niekorzystny wpływ na obszary wrażliwe pod względem bioróżnorodności").

które oddziałuje, aby użytkownicy mogli określić lokalizację i odpowiedzialny właściwy organ w odniesieniu do działań określonych w pkt 16 lit. a) ppkt (i);

(b) czy zidentyfikowała istotne negatywne oddziaływania w odniesieniu do ***degradacji gruntów***, ***pustynnienia*** lub ***uszczelniania gleby***[81]; oraz

(c) czy jej operacje mają wpływ na ***gatunki zagrożone***[82].

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka, zależności i możliwości związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

17. Jednostka opisuje proces identyfikacji istotnych oddziaływań, ryzyka, zależności i możliwości. Opis powyższego procesu obejmuje to, czy i jak dana jednostka:

(a) zidentyfikowała i oceniła rzeczywiste i potencjalne oddziaływania na ***bioróżnorodność*** i ***ekosystemy*** we własnych ***lokalizacjach*** oraz w łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym zastosowane kryteria oceny;

(b) zidentyfikowała i oceniła ***zależności*** od bioróżnorodności i ekosystemów oraz powiązanych usług we własnych lokalizacjach i w łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym zastosowane kryteria oceny, a także, czy ocena ta obejmuje ***usługi ekosystemowe***, które są lub prawdopodobnie będą zakłócone;

(c) zidentyfikowała i oceniła ***ryzyko*** i możliwości ***przejścia*** oraz ***ryzyko*** i możliwości ***fizyczne*** związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami, w tym zastosowała kryteria oceny na podstawie swoich oddziaływań i zależności;

(d) uwzględniła ***ryzyko systemowe***;

(e) prowadziła konsultacje ze ***dotkniętymi społecznościami***, w sprawie oceny zrównoważoności wspólnych zasobów biologicznych i ***ekosystemów***, a w szczególności:

i. gdy lokalizacja, produkcja ***surowców*** lub zaopatrzenie mogą negatywnie oddziaływać na różnorodność biologiczną i ekosystemy, określono konkretne lokalizacje, konkretną produkcję surowców lub konkretne zaopatrzenie o negatywnym lub potencjalnie negatywnym oddziaływaniu na dotknięte społeczności;

ii. gdy prawdopodobne jest oddziaływanie na dotknięte społeczności, jednostka ujawnia, w jaki sposób społeczności te włączono do oceny ***istotności***; oraz

iii. w odniesieniu do oddziaływań na ***usługi ekosystemowe*** istotne dla dotkniętych społeczności w ramach własnych operacji wskazuje ona, w jaki sposób można uniknąć negatywnych oddziaływań. Jeżeli tych oddziaływań nie da się uniknąć, jednostka może wskazać swoje plany ich minimalizacji oraz wdrożenia środków łagodzących, które mają na celu utrzymanie wartości i funkcjonalności usług priorytetowych.

[81] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównym niekorzystnym skutkiem określonym za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli 2 w załączniku 1 do powiązanego rozporządzenia delegowanego w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Degradacja gruntów, pustynnienie, uszczelnianie gleby").

[82] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównym niekorzystnym skutkiem określonym za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli 2 w załączniku 1 do powiązanego rozporządzenia delegowanego w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Gatunki naturalne i obszary chronione").

18. Jednostka może ujawniać, czy i w jaki sposób wykorzystała analizę scenariuszową dotyczącą różnorodności biologicznej i ekosystemów na potrzeby identyfikacji i oceny istotnych ryzyk i możliwości w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej. Jeżeli jednostka wykorzystała taką analizę scenariuszową, może ujawniać następujące informacje:

    (a) dlaczego wybrano rozważane ***scenariusze***;

    (b) w jaki sposób rozważane scenariusze aktualizuje się zgodnie ze zmieniającymi się warunkami i pojawiającymi się tendencjami; oraz

    (c) czy podstawą tych scenariuszy są oczekiwania opublikowane przez wiarygodne organy międzyrządowe, takie jak Konwencja o różnorodności biologicznej, oraz, w stosownych przypadkach, konsensus naukowy, taki jak wyrażony przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES).

19. Jednostka ujawnia w szczególności:

    (a) czy posiada ***lokalizacje*** położone na ***obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności*** lub w ich pobliżu oraz czy działalność związana z tymi lokalizacjami wpływa negatywnie na te obszary, prowadząc do pogorszenia stanu ***siedlisk*** przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz do niepokojenia gatunków, dla których wyznaczono ***obszar chroniony***; oraz

    (b) czy stwierdzono, że konieczne jest wdrożenie środków łagodzących utratę bioróżnorodności, takich jak te określone w: dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa; dyrektywie Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory; ocenie oddziaływania na środowisko (OOŚ) zgodnie z definicją zawartą w art. 1 ust. 2 lit. g) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE[83] w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, a w odniesieniu do działalności w państwach trzecich – zgodnie z równoważnymi przepisami krajowymi lub normami międzynarodowymi, takimi jak norma w zakresie pomiaru wyników MKF nr 6: ochrona różnorodności biologicznej i zrównoważone zarządzanie żywymi zasobami naturalnymi.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-2 – Polityki związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

20. Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem, zależnościami oraz możliwościami związanymi bioróżnorodnością i ekosystemami.

21. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny lub ***remediacji*** swoich istotnych ***oddziaływań***, ***zależności***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami***, zarządzania tymi oddziaływaniami, zależnościami, ryzykiem i możliwościami lub przeciwdziałania im.

22. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 20, zawierają informacje na temat przyjętych przez jednostkę ***polityk*** mających na celu zarządzanie istotnymi ***oddziaływaniami, ryzykiem, zależnościami*** i ***możliwościami*** związanymi z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami*** zgodnie z *ESRS 2 MDR-P politykami przyjętymi w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*.

[83] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

23. Oprócz przepisów ESRS 2 DC-P jednostka opisuje, czy i w jaki sposób jej ***polityki*** związane z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami***:

(a) odnoszą się do kwestii określonych w ESRS E4 WS 4;

(b) odnoszą się do jej istotnych oddziaływań związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami;

(c) odnoszą się do istotnych zależności i istotnego ryzyka fizycznego i ryzyka przejścia oraz możliwości;

(d) wspierają identyfikowalność produktów, składników i surowców o istotnych rzeczywistych lub potencjalnych oddziaływaniach na bioróżnorodność i ekosystemy wzdłuż ***łańcucha wartości***;

(e) uwzględniają produkcję, zaopatrzenie lub konsumpcję związane z ekosystemami, które są zarządzane w celu utrzymania lub poprawy warunków dla różnorodności biologicznej, co wykazano przez regularne monitorowanie i zgłaszanie stanu różnorodności biologicznej oraz zysków lub strat; oraz

(f) odnoszą się do społecznych konsekwencji oddziaływań związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami.

24. Jednostka ujawnia w szczególności, czy przyjęła:

(a) ***politykę*** ochrony ***różnorodności biologicznej*** i ***ekosystemów*** obejmującą operacyjne ***lokalizacje*** stanowiące własność, dzierżawione lub zarządzane na ***obszarze wrażliwym pod względem bioróżnorodności*** lub w jego pobliżu;

(b) zrównoważone praktyki lub polityki[84] w zakresie gruntów/rolnictwa;

(c) zrównoważone praktyki lub polityki w zakresie oceanów/mórz[85]; oraz

(d) polityki na rzecz przeciwdziałania ***wylesianiu***[86].

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-3 – Działania i zasoby związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

25. Jednostka ujawnia swoje działania związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami oraz zasoby przeznaczone na ich realizację.

26. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat kluczowych podjętych i planowanych ***działań***, które w znaczącym stopniu przyczyniają się do osiągnięcia ***celów*** i założeń ***polityki*** związanych z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami***.

27. Opis kluczowych ***działań*** i zasobów odpowiada treściom obowiązkowym określonym w ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.

28. Ponadto jednostka:

[84] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównym niekorzystnym skutkiem określonym za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki niestosujące zrównoważonych praktyk rolniczych/praktyk z zakresu zrównoważonego gospodarowania gruntami").

[85] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównym niekorzystnym skutkiem określonym za pomocą wskaźnika nr 12 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki niestosujące zrównoważonych praktyk w dziedzinie mórz i oceanów").

[86] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównym niekorzystnym skutkiem określonym za pomocą wskaźnika nr 15 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Wylesianie").

(a) może ujawniać, w jaki sposób stosuje w swoich działaniach hierarchię łagodzenia (unikanie, minimalizacja, odtwarzanie i rekultywacja, kompensacji lub działań wyrównujących);

(b) ujawnia, czy w swoich planach działania wykorzystała działania wyrównujące utratę ***bioróżnorodności***. Jeżeli ***działania*** obejmują działania wyrównujące utratę bioróżnorodności, jednostka uwzględnia następujące informacje:

i. cel środków kompensacyjnych i zastosowane kluczowe wskaźniki skuteczności działania;

ii. skutki finansowe (koszty bezpośrednie i pośrednie) środków kompensacyjnych w zakresie różnorodności biologicznej w ujęciu pieniężnym; oraz

iii. opis działań wyrównujących utratę bioróżnorodności, w tym obszar, rodzaj, zastosowane kryteria jakości i normy, które spełniają dane działania wyrównujące utratę bioróżnorodności;

(c) opisuje, czy i w jaki sposób włączyła wiedzę lokalną i wiedzę ludów rdzennych oraz rozwiązania oparte na zasobach przyrody do działań związanych z bioróżnorodnością i ***ekosystemami***.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-4 – Cele związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

29. Jednostka ujawnia ustanowione przez siebie cele związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami.

30. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat ***celów***, które obrała jednostka, aby wesprzeć swoje ***polityki*** związane z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami*** oraz aby odnieść się do swoich istotnych powiązanych ***oddziaływań***, ***zależności***, ***ryzyka*** i ***możliwości***.

31. Opis ***celów*** odpowiada treściom obowiązkowym określonym w ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*.

32. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 29, obejmują następujące informacje:

(a) czy przy ustalaniu celów zastosowano progi ekologiczne i przypisanie oddziaływań danej jednostce. Jeżeli tak, jednostka ta ustala:

i. zidentyfikowane progi ekologiczne oraz metodykę zastosowaną do określenia takich progów;

ii. czy progi te są specyficzne dla danej jednostki, a jeżeli tak, to w jaki sposób je wyznaczono; oraz

iii. sposób, w jaki w jednostce przypisano odpowiedzialność za przestrzeganie zidentyfikowanych progów ekologicznych;

(b) czy wspomniane cele są oparte na globalnych ramach różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku, istotnych aspektach unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 i innych krajowych politykach i przepisach dotyczących ***różnorodności biologicznej*** i ekosystemów lub czy są z nimi zgodne;

(c) w jaki sposób cele odnoszą się do oddziaływań, zależności, ryzyka i możliwości, związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami, określonych przez jednostkę w związku z jej własnymi operacjami i łańcuchem wartości na wyższym i niższym szczeblu;

(d) zakres geograficzny celów, jeśli jest istotny;

(e) czy dana jednostka wykorzystała działania wyrównujące utratę bioróżnorodności przy określaniu swoich celów; oraz

(f) do którego z poziomów hierarchii łagodzenia można przypisać dany cel (tj. unikania, minimalizacji, odtwarzania i rekultywacji, środków kompensacyjnych lub jednostek kompensacji emisji).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-5 – Mierniki oddziaływania związane ze zmianą w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów

33. Jednostka zgłasza wskaźniki związane z jej istotnymi oddziaływaniami na *różnorodność biologiczną* i *ekosystemy*.

34. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest umożliwienie pozyskania wiedzy na temat wyników jednostki w odniesieniu do oddziaływań wskazanych jako istotne w ocenie ***istotności*** dotyczącej zmiany ***różnorodności biologicznej*** i ***ekosystemów***.

35. Jeśli jednostka wskazała ***lokalizacje*** znajdujące się na ***obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności*** lub w ich pobliżu, na które wywiera ona negatywny wpływ (zob. pkt 19 lit. a)), ujawnia liczbę i powierzchnię (w hektarach) lokalizacji posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych na tych obszarach chronionych lub obszarach o zasadniczym znaczeniu dla ***bioróżnorodności*** lub w ich pobliżu.

36. Jeżeli jednostka wskazała istotne oddziaływania w odniesieniu do zmiany sposobu użytkowania gruntów lub oddziaływania na zakres i stan ***ekosystemów***, może również ujawnić użytkowanie terenu w oparciu o ocenę cyklu życia.

37. W przypadku punktów danych określonych w pkt 38–41 jednostka uwzględnia swoje własne operacje.

38. Jeżeli jednostka stwierdziła, że bezpośrednio przyczynia się do ***czynników oddziaływania*** powodujących ***zmianę sposobu użytkowania gruntów***, ***wód słodkich*** lub mórz, przedstawia odpowiednie ***wskaźniki.*** Jednostka może ujawniać wskaźniki, którymi mierzy się:

(a) przekształcenie w czasie (np. w ciągu jednego roku lub pięciu lat) pokrycia terenu (np. ***wylesianie*** lub górnictwo);

(b) zmiany w czasie (np. w ciągu jednego roku lub pięciu lat) w zarządzaniu ekosystemem (np. w drodze intensyfikacji gospodarki rolnej lub zastosowania lepszych praktyk dotyczących gospodarowania lub wycinki lasów);

(c) zmiany konfiguracji przestrzennej krajobrazu (np. fragmentacja ***siedlisk***, zmiany w zakresie łączności ekologicznej);

(d) zmiany dotyczące strukturalnej łączności ekosystemu (np. przepuszczalność siedliska wynikająca z cech fizycznych i rozmieszczenia fragmentów siedliska); oraz

(e) łączność funkcjonalną (np. skuteczność przemieszczania się genów lub osobników na lądzie, w wodach słodkich i w morzu).

39. Jeżeli jednostka stwierdziła, że bezpośrednio przyczynia się do przypadkowego lub celowego wprowadzenia inwazyjnych gatunków obcych, może ujawnić ***wskaźniki***, z których korzysta na potrzeby zarządzania drogami wprowadzania i rozprzestrzeniania się ***inwazyjnych gatunków obcych*** oraz stwarzanym przez nie ryzykiem.

40. Jeżeli jednostka wskazała istotny wpływ związany ze stanem gatunków, może zgłaszać ***wskaźniki***, które uważa za istotne. Jednostka może:

(a) odnosić się do właściwych wymogów dotyczących ujawniania informacji w ESRS E1, ESRS E2, ESRS E3 oraz ESRS E5;

(b) uwzględniać wielkość populacji, jej zasięg w określonych ***ekosystemach***, a także zagrożenie wyginięciem. Aspekty te zapewniają wiedzę na temat zdrowia populacji jednego gatunku i jej względnej odporności na zmiany wywołane przez człowieka oraz te następujące w sposób naturalny;

(c) ujawniać wskaźniki określające zmianę liczby osobników danego gatunku na określonym obszarze;

(d) ujawniać wskaźniki dotyczące gatunków zagrożonych wyginięciem[87], określające:

i. stan zagrożenia gatunku oraz sposób, w jaki działania/presja mogą wpłynąć na stan zagrożenia; albo

ii. zmiany w odpowiednim ***siedlisku gatunku zagrożonego*** jako wskaźnik zastępczy oddziaływania jednostki na zagrożenie wyginięciem lokalnej populacji.

41. Jeżeli jednostka wskazała istotne oddziaływania związane z ekosystemami, może ujawniać:

(a) w odniesieniu do zasięgu ekosystemu – ***wskaźniki***, które służą do pomiaru pokrycia obszaru przez dany ekosystem, niekoniecznie uwzględniając jakość ocenianego obszaru, taki jak pokrycie ***siedliska***. Na przykład pokrycie lasem jest miarą zasięgu danego rodzaju ekosystemu nieuwzględniającą stanu ekosystemu (np. podanie powierzchni bez opisu różnorodności gatunkowej w danym lesie).

(b) w odniesieniu do stanu ekosystemów:

i. wskaźniki służące do pomiaru jakości ekosystemów w stosunku do wcześniej ustalonego stanu odniesienia;

ii. wskaźniki służące do pomiaru wielu gatunków, a nie liczby osobników jednego gatunku, w obrębie ekosystemu (na przykład: naukowo ustalone wskaźniki bogactwa i liczebności gatunków, które służą do pomiaru rozwoju składu gatunkowego (rodzimych) gatunków w ekosystemie w stosunku do stanu odniesienia na początku pierwszego okresu sprawozdawczego, jak również w stosunku do stanu docelowego określonego w globalnych ramach różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku, lub w stosownych przypadkach stan ochrony gatunków w postaci zagregowanej); lub

iii. wskaźniki, które odzwierciedlają komponenty strukturalne stanu, takie jak łączność siedlisk (tj. jak silnie siedliska są ze sobą połączone).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami

42. Jednostka ujawnia antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami.

43. Informacje wymagane na podstawie pkt 42 stanowią uzupełnienie informacji na temat bieżących skutków finansowych dla sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych jednostki za okres sprawozdawczy wymaganych zgodnie z ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit d).

44. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat:

(a) ***antycypowanych skutków finansowych*** powodowanych przez istotne ryzyko wynikające z oddziaływań i ***zależności*** związanych z bioróżnorodnością i ekosystemem oraz sposobu, w jaki to ryzyko ma (lub zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami może mieć) istotny wpływ na sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej; oraz

[87] Jak wskazano w Czerwonej księdze gatunków zagrożonych IUCN oraz Europejskiej czerwonej księdze publikowanej przez Komisję Europejską.

(b) antycypowanych skutków finansowych wynikających z istotnych możliwości związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami.

45. Ujawniane informacje obejmują:

(a) określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym przed uwzględnieniem działań związanych z ***bioróżnorodnością*** i ***ekosystemami*** lub, jeśli nie jest to możliwe bez ponoszenia nadmiernych kosztów lub podejmowania nadmiernych wysiłków, informacje jakościowe. W przypadku ***skutków finansowych*** wynikających z istotnych możliwości, określenie ilościowe nie jest wymagane, jeżeli skutkowałoby ujawnieniem informacji, które nie spełniają cech jakościowych informacji (zob. ESRS 1 dodatek B *Jakościowe cechy informacji*); Określenie ilościowe antycypowanych skutków finansowych w ujęciu pieniężnym może przybrać formę pojedynczej kwoty albo zakresu kwot;

(b) opis uwzględnionych skutków, oddziaływań i ***zależności***, do których skutki te się odnoszą, oraz perspektyw czasowych, w których mogą się one pojawić; oraz

(c) krytyczne założenia wykorzystane do celów ilościowego określenia antycypowanych skutków finansowych oraz źródeł i poziomu niepewności związanych z tymi założeniami.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS E4. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-1 – Plan transformacji w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz uwzględnienie różnorodności biologicznej i ekosystemów w strategii i modelu biznesowym

AR 1. Przy ujawnianiu planu transformacji jednostka może:

(a) wyjaśniać, w jaki sposób dostosuje swoją strategię i ***model biznesowy*** na potrzeby udoskonalenia, a ostatecznie zapewnienia zgodności z właściwymi lokalnymi, krajowymi i globalnymi założeniami polityki publicznej oraz ***celami*** związanymi z ***bioróżnorodnością*** i ***ekosystemami***, w tym wizją globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 roku oraz ich właściwych założeń i celów, unijną strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz dyrektywą 2009/147/WE i dyrektywą Rady 92/43/EWG (unijnymi dyrektywami ptasią i siedliskową), a w stosownych przypadkach ***ograniczeniami planety*** związanymi z integralnością biosfery i ***zmianą systemu użytkowania gruntów***;

(b) uwzględniać informacje na temat swoich własnych operacji i również wyjaśniać, w jaki sposób reaguje na istotne oddziaływania w łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu zidentyfikowanym w ocenie istotności zgodnie z ESRS 2 IRO-1 Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości;

(c) wyjaśniać, w jaki sposób jej strategia współgra z jej planem transformacji;

(d) wyjaśniać, w jaki sposób przyczynia się do przeciwdziałania czynnikom oddziaływania na bioróżnorodność i ekosystemy oraz jakie są jej ewentualne działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu zgodnie z hierarchią łagodzenia, a także zależności w

ramach głównej ścieżki oraz zablokowane aktywa i zasoby (np. rośliny, surowce), które mają związek ze zmianą w zakresie bioróżnorodności i ekosystemów;

(e) wyjaśniać i określać ilościowo swoje inwestycje i finansowanie wspierające realizację planu transformacji, z odniesieniem do kluczowych wskaźników wyników dotyczących nakładów inwestycyjnych zgodnych z systematyką oraz, w stosownych przypadkach, planów dotyczących nakładów inwestycyjnych, które dana jednostka ujawnia zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2178;

(f) jeżeli prowadzi działalność gospodarczą objętą rozporządzeniami delegowanymi w sprawie bioróżnorodności na mocy rozporządzenia w sprawie systematyki – wyjaśniać wszelkie założenia lub plany (nakładów inwestycyjnych, planowanych nakładów inwestycyjnych), które przyjęła dla dostosowania swojej działalności gospodarczej (przychodów, nakładów inwestycyjnych) do kryteriów określonych w tych rozporządzeniach delegowanych;

(g) wyjaśniać, w jaki sposób działania wyrównujące utratę bioróżnorodności są wykorzystywane w ramach planu transformacji, a jeżeli tak, to gdzie planowane jest wykorzystanie takich działań wyrównujących utratę bioróżnorodności, zakres wykorzystania w odniesieniu do całego planu transformacji oraz czy uwzględniono hierarchię łagodzenia;

(h) wyjaśniać sposób zarządzania procesem wdrażania i aktualizacji planu transformacji;

(i) wyjaśniać, w jaki sposób mierzy postępy, mianowicie określić wskaźniki i metody wykorzystywane w tym celu;

(j) wskazuje, czy organy administrujące, zarządzające i nadzorcze zatwierdziły plan transformacji; oraz

(k) wskazywać aktualne wyzwania i ograniczenia w zakresie sporządzania planu w odniesieniu do obszarów o znaczącym oddziaływaniu oraz sposób, w jaki jednostka mierzy się z tymi wyzwaniami.

AR 2. Przy ujawnianiu planu transformacji jednostka może na przykład odnieść się do następujących ***założeń*** unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030:

(a) Odwrócenie spadku liczebności owadów zapylających.

(b) Ograniczenie o 50 % stosowania pestycydów chemicznych i związanego z tym ryzyka oraz ograniczenie o 50 % stosowania bardziej niebezpiecznych pestycydów.

(c) Objęcie co najmniej 25 % gruntów rolnych rolnictwem ekologicznym i uzyskanie znacznie wyższego poziomu stosowania praktyk agroekologicznych.

(d) Zasadzenie w UE trzech mld nowych drzew, z pełnym poszanowaniem zasad ekologicznych.

(e) Osiągnięcie znacznego postępu w ***remediacji lokalizacji*** z zanieczyszczoną ***glebą***.

(f) Przywrócenie co najmniej 25 000 km rzek do stanu swobodnego przepływu.

(g) Ograniczenie o 50 % utraty składników odżywczych, co doprowadzi do ograniczenia stosowania nawozów o co najmniej 20 %.

(h) Znaczne ograniczenie negatywnych oddziaływań działalności połowowej i wydobywczej na wrażliwe gatunki i siedliska, w tym na siedliska dna morskiego, w celu osiągnięcia dobrego stanu środowiska.

AR 3. Przy ujawnianiu planu transformacji jednostka może odnieść się także do celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności:

(a) SDG 2 – Wyeliminowanie głodu, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego i wprowadzenie lepszego odżywiania oraz promowanie zrównoważonego rolnictwa;

(b) SDG 6 – Zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;

(c) SDG 14 – Ochrona oceanów, mórz i ***zasobów morskich*** oraz wykorzystywanie ich

w sposób zrównoważony; oraz

(d) SDG 15 – Ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ***ekosystemów*** lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie ***pustynnienia***, powstrzymywanie i odwracanie procesu ***degradacji gleby*** oraz powstrzymywanie ***różnorodności biologicznej***.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymogi dotyczące ujawniania informacji związane z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

AR 4. Ocena ***istotności*** w ramach ESRS E4 obejmuje:

(a) udział jednostki w bezpośrednich ***czynnikach oddziaływania*** dotyczących ***utraty różnorodności biologicznej***[88]:

i. zmianę klimatu;

ii. ***zmianę sposobu użytkowania gruntów*** (np. udział gruntów sztucznych), zmianę sposobu użytkowania ***wód słodkich*** i mórz;

iii. eksploatację bezpośrednią;

iv. ***inwazyjne gatunki obce***;

v. ***zanieczyszczenie;*** oraz

vi. inne.

(b) ***oddziaływania*** na stan gatunków (tj. wielkość populacji danego gatunku, gatunek globalnie zagrożony wyginięciem);

(c) oddziaływania na zasięg i stan ***ekosystemów***, w tym poprzez ***degradację gruntów***, ***pustynnienie*** i ***uszczelnianie gleby***; oraz

(d) oddziaływania na ***usługi ekosystemowe*** i ***zależności*** od nich.

AR 5. Przy ocenie ***istotności oddziaływań***, ***zależności***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** jednostka uwzględnia przepisy zawarte w ESRS 2 IRO-1 i ESRS 1 Rozdział 3 *Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju* i opisuje uwzględnione przez siebie kwestie.

AR 6. Jednostka ocenia istotność bioróżnorodności i ekosystemów w swoich własnych operacjach i ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu oraz może przeprowadzić ocenę ***istotności*** zgodnie z pierwszymi trzema etapami podejścia LEAP: Określenie lokalizacji (pkt WS 7), Ocena wpływu i zależności (akapit WS 8) i Ocena ryzyka i możliwości (pkt WS 9).

AR 7. Etap 1 odnosi się do określenia ***lokalizacji*** istotnych pod względem ich powiązania z ***bioróżnorodnością*** i ***ekosystemami***. Aby określić te istotne lokalizacje, jednostka może:

(a) opracować wykaz lokalizacji, w których znajdują się bezpośrednie składniki aktywów i mają miejsce operacje oraz związany z nimi ***łańcuch wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, które to składniki aktywów i operacje są istotne dla działalności gospodarczej jednostki. Jednostka może ponadto przekazać informację na temat lokalizacji, co do których formalnie ogłoszono, że będą w nich w przyszłości prowadzone operacje;

(b) przygotować wykaz biomów i ekosystemów, z którymi jest powiązana dana

[88] Bezpośredni czynnik wpływu „zmiana klimatu" należy zgłaszać w ramach ESRS E1 Zmiana klimatu, a „zanieczyszczenie" w ramach ESRS E2 Zanieczyszczenie.

lokalizacja, w oparciu o wykaz lokalizacji określonych na podstawie pkt WSR 7 lit. a);

(c) określić obecną integralność i znaczenie bioróżnorodności i ekosystemów w każdej lokalizacji z uwzględnieniem informacji podanych w pkt 16 i 17;

(d) opracować listę lokalizacji, w których występują powiązania jednostki z lokalizacjami znajdującymi się na ***obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności*** lub w ich pobliżu, z uwzględnieniem informacji podanych w pkt 16 i 17; oraz

(e) określić, które sektory, jednostki gospodarcze, łańcuchy wartości lub klasy aktywów w tych istotnych lokalizacjach mają powiązania z bioróżnorodnością i ekosystemami. Zamiast określać te powiązania w podziale na lokalizacji jednostka może zdecydować się na określenie ich w podziale na ***surowce*** pozyskane lub sprzedane według masy w tonach, jeżeli taka praktyka zapewnia większą przejrzystość.

AR 8. Na etapie 2, aby ocenić rzeczywiste lub potencjalne oddziaływania na ***bioróżnorodność*** i ***ekosystemy*** oraz ***zależności*** od bioróżnorodności i ekosystemów w odniesieniu do istotnych ***lokalizacji***, jednostka może:

(a) określić procesy i działania biznesowe, które mają powiązanie z bioróżnorodnością i ekosystemami;

(b) określić rzeczywiste i potencjalne oddziaływania i zależności;

(c) wskazać wielkość, skalę, częstotliwość występowania i ramy czasowe oddziaływań na bioróżnorodność i ekosystemy z uwzględnieniem informacji ujawnianych na podstawie pkt 16 i 17. Jednostka może ponadto ujawniać:

i. odsetek obiektów jej ***dostawców***, które znajdują się na obszarach narażonych na ryzyko (na których występują ***gatunki zagrożone*** wymienione w czerwonej księdze IUCN, dyrektywach ptasiej i siedliskowej lub krajowej liście gatunków zagrożonych, lub na oficjalnie uznanych obszarach chronionych, na terenie sieci obszarów chronionych Natura 2000 i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności);

ii. odsetek wydatków związanych z zaopatrzeniem u dostawców z siedzibą na terenach narażonych na ryzyko (na których występują gatunki zagrożone wymienione w czerwonej księdze IUCN, dyrektywach ptasiej i siedliskowej lub krajowej liście gatunków zagrożonych, lub na oficjalnie uznanych obszarach chronionych, na obszarach chronionych sieci Natura 2000 oraz obszarach o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności); oraz

(d) wskazać wielkość i skalę zależności od bioróżnorodności i ekosystemów, w tym od surowców, ***zasobów naturalnych*** i ***usług ekosystemowych***. Jednostka może stosować klasyfikacje międzynarodowe, takie jak Common International Classification of Ecosystem Services (zestandaryzowana międzynarodowa klasyfikacja usług ekosystemowych)

WS 9. Na etapie trzecim, aby ocenić istotne ***ryzyka*** i ***możliwości*** na podstawie wyników etapów pierwszego i drugiego, jednostka może rozważyć następujące kategorie:

(a) ***ryzyko fizyczne***:

i. ryzyka ostre (np. klęski żywiołowe, do których nasilenia przyczynia się zanikanie ochrony obszarów przybrzeżnych zapewnianej przez ***ekosystemy***, powodujące koszty związane ze szkodami wyrządzonymi przez sztormy w infrastrukturze przybrzeżnej, choroby lub szkodniki atakujące gatunki lub odmiany upraw, na których opiera się działalność jednostki, zwłaszcza w przypadku braku lub niskiej różnorodności genetycznej, utrata gatunków i ***degradacja*** ekosystemów); oraz

ii. ryzyko długotrwałe (np. utrata plonów na skutek ograniczenia procesów zapylania, rosnący niedobór lub zmienna produkcja kluczowych zasobów naturalnych, degradacja ekosystemów w wyniku operacji prowadzących np. do erozji obszarów przybrzeżnych i fragmentacji lasów, zakwaszania oceanów, ubytku gleb rolnych na skutek ***pustynnienia*** i ***degradacji gleby*** oraz wynikająca

z tego utrata żyzności gleby, utrata gatunków).

(b) ***ryzyko przejścia***, w tym:

i. ryzyko ***polityczne*** i ryzyko prawne: np. wprowadzenie regulacji lub polityki (przykładowo zmiany takie jak zwiększenie ochrony gruntów); narażenie na sankcje i spory sądowe (np. wycieki zanieczyszczających ścieków szkodliwych dla zdrowia ludzi i ekosystemów; lub naruszenie praw, zezwoleń lub przydziałów związanych z różnorodnością biologiczną; lub zaniedbania wobec ***gatunków zagrożonych*** lub ich zabijanie); zwiększone obowiązki sprawozdawcze w zakresie różnorodności biologicznej, ekosystemów i związanych z nimi usług;

ii. technologia: np. zastępowanie produktów lub usług produktami lub usługami o mniejszym oddziaływaniu na ***bioróżnorodność*** lub mniejszej zależności od ***usług ekosystemowych***, brak dostępu do danych lub dostęp do słabej jakości danych, co utrudnia przeprowadzenie ocen związanych z bioróżnorodnością, przejście na wydajniejsze i czystsze technologie (tj. o mniejszych oddziaływaniach na bioróżnorodność), nowe technologie monitorowania (np. satelitarne), wymogi korzystania z określonych technologii (np. upraw odpornych na klimat, mechanicznych zapylaczy, uzdatniania wody, ochrony przeciwpowodziowej);

iii. rynek: np. zmiany podaży, popytu i finansowania, zmienność lub zwiększone koszty surowców (np. czynników produkcji silnie powiązanych z bioróżnorodnością, których cena wzrosła w związku z ***degradacją*** ekosystemów);

iv. ryzyko związane z reputacją: np. zmiany postrzegania przez społeczeństwo, klientów lub społeczność na skutek roli organizacji w utracie bioróżnorodności, naruszeniu praw związanych z naturą w związku z jej operacjami, negatywny przekaz medialny ze względu na oddziaływania na kluczowe gatunki lub ekosystemy, konflikty społeczne związane z bioróżnorodnością dotyczące gatunków zagrożonych, obszarów chronionych, zasobów lub ***zanieczyszczenia***;

(c) ***ryzyka systemowe***, w tym:

i. ryzyko załamania się ekosystemu lub ryzyko, że krytyczny system naturalny przestanie funkcjonować, np. osiągnięcie punktów krytycznych i załamanie się ekosystemów powodujące całościowe straty geograficzne lub sektorowe (zsumowanie ryzyka fizycznego);

ii. zagregowane ryzyko związane z podstawowymi oddziaływaniami ***utraty różnorodności biologicznej*** na poziomy ryzyka przejścia i ryzyka fizycznego w jednym lub kilku sektorach portfela (sektor korporacyjny lub finansowy); oraz

iii. ryzyka efektu domina polegającego na tym, że trudności finansowe niektórych przedsiębiorstw lub instytucji finansowych związane z nieuwzględnieniem ekspozycji na ryzyka związane z bioróżnorodnością przeniosą się na cały system gospodarczy;

(d) możliwości, w tym na przykład:

i. kategorie wyników biznesowych: zasobooszczędność; produkty i usługi; rynki; przepływy kapitałowe i finansowanie; kapitał związany z reputacją; oraz

ii. kategorie wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju: ochrona, odtwarzanie i ***regeneracja*** ekosystemów; zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych.

Prezentacja informacji:

AR 10. Jednostka może rozważyć wykorzystanie poniższych tabel w celu ułatwienia oceny

istotności istotnych ***lokalizacji*** określonych zgodnie z pkt WS 7:

Usługa ekosystemowa...	**Rzeczywiste lub potencjalne zależności**	
...	Zmiana funkcjonalności	Strata finansowa
…	Ograniczona, umiarkowana lub znaczna	Ograniczona, umiarkowana lub znaczna
…	…	…

Położenie miejsca wytwarzania	Gatunki zagrożone, obszary chronione, obszary o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności	**Rzeczywiste lub potencjalne oddziaływania**			
…	…	Częstotliwość występowania	Szybkość oddziaływania	Dotkliwość oddziaływania	Możliwość łagodzenia oddziaływania
…	…	Wysoka, średnia lub niska	<1 roku albo 1–3 lat albo >3 lat	Wysoka, średnia lub niska	Wysoka, średnia lub niska
…	…	…	…	…	…

W odniesieniu do WS 7 lit. e) jednostka może rozważyć wykorzystanie poniższej tabeli:

Gdzie są wytwarzane surowce lub skąd są pozyskiwane?	**Masa całkowita surowców (oraz udział procentowy masy całkowitej surowca)**
Na obszarach występowania gatunków wymienionych w Czerwonej księdze gatunków zagrożonych IUCN, dyrektywach ptasiej i siedliskowej lub krajowej liście gatunków zagrożonych	…
Na urzędowo uznanych obszarach chronionych	…
Na innych obszarach o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności	…

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-2 – Polityki związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

AR 11. ***Polityki*** opisane w ramach niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji mogą być zintegrowane z szerszymi politykami środowiskowymi lub politykami związanymi ze zrównoważonym rozwojem obejmującymi różne podtematy.

AR 12. Jednostka może również dostarczyć informacji o tym, w jaki sposób ***polityka*** odnosi się do wytwarzania, zaopatrzenia w surowce lub zużycia surowców, a w szczególności informacji o sposobie, w jaki:

(a) ogranicza zarządzanie zaopatrzeniem surowców od ***dostawców***, którzy nie są w stanie wykazać (np. poprzez certyfikację), że nie przyczyniają się do znaczących szkód w odniesieniu do obszarów chronionych lub obszarów o zasadniczym znaczeniu dla ***bioróżnorodności***;

(b) odnosi się do uznanych standardów lub certyfikacji zewnętrznych nadzorowanych przez organy regulacyjne; oraz

(c) postępuje z surowcami pochodzącymi z ***ekosystemów***, którymi zarządzano w celu utrzymania lub poprawy warunków różnorodności biologicznej, co zostało wykazane poprzez regularne monitorowanie i składanie sprawozdań na temat stanu różnorodności biologicznej oraz jej zwiększenia lub utraty.

AR 13. Jednostka może ujawniać powiązania i zgodność z innymi celami zrównoważonego rozwoju i umowami, takimi jak SDG 2, 6, 14 i 15 lub wszelkimi innymi ugruntowanymi światowymi konwencjami związanymi z różnorodnością biologiczną i ekosystemami.

AR 14. W ramach ujawniania ***polityki*** odnoszącej się do społecznych konsekwencji ***zależności*** i ***oddziaływań*** związanych z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami*** zgodnie z pkt 23 lit. f), jednostka może w szczególności powoływać się na protokół z Nagoi i Konwencję o różnorodności biologicznej (CBD).

AR 15. Ujawniając informacje na temat tego, czy i w jaki sposób jej ***polityki*** uwzględniają społeczne konsekwencje ***oddziaływań*** związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami zgodnie z pkt 23 lit. f), jednostka może podać informacje dotyczące:

(a) uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych; oraz

(b) ***wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody*** na dostęp do zasobów genetycznych.

AR 16. Jednostka może również wyjaśnić, w jaki sposób jej ***polityka*** umożliwia:

(a) unikanie negatywnych oddziaływań na ***bioróżnorodność*** i ***ekosystemy*** wynikających z jej własnych operacji oraz powiązanego ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu;

(b) redukowanie i minimalizowanie niemożliwych do uniknięcia negatywnych oddziaływań jednostki na bioróżnorodność i ekosystemy wynikających z jej operacji oraz wzdłuż łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu;

(c) odtwarzać i rekultywować zdegradowane ekosystemy lub odtwarzać oczyszczone ekosystemy po ich ekspozycji na niemożliwe do całkowitego uniknięcia lub minimalizacji oddziaływania; oraz

(d) łagodzić swój wkład w istotne czynniki wpływu powodujące ***utratę bioróżnorodności***.

AR 17. W ramach ujawniania swojej ***polityki*** – w przypadku odniesienia do norm postępowania osób trzecich – jednostka może ujawniać, czy zastosowana norma:

(a) jest obiektywna i osiągalna w oparciu o naukowe podejście do identyfikacji problemów, a także realistyczna, jeżeli chodzi o ocenę sposobu, w jaki te problemy mogą być rozwiązane w praktyce w różnych okolicznościach;

(b) jest opracowywana lub utrzymywana w drodze procesu stałych konsultacji z ***zainteresowanymi stronami*** przy zrównoważonym wkładzie wszystkich odpowiednich grup zainteresowanych stron, w tym producentów, handlowców, przetwórców, finansistów, ludności i społeczności lokalnych, ***ludów rdzennych*** oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących interesy

konsumentów, interesy ekologiczne i społeczne, przy czym żadna z grup nie posiada nienależnych uprawnień lub prawa weta w odniesieniu do treści;

(c) zachęca do stopniowego podejścia i ciągłego doskonalenia, zarówno w ramach normy, jak i w stosowaniu określonych w niej lepszych praktyk zarządzania, a także wymaga ustanowienia znaczących ***celów*** i konkretnych celów pośrednich w celu wskazania postępów w czasie w odniesieniu do zasad i kryteriów;

(d) jest możliwa do zweryfikowania przez niezależne jednostki certyfikujące lub weryfikujące, które mają określone i rygorystyczne procedury oceny, pozwalające uniknąć konfliktu interesów, i są zgodne z wytycznymi ISO dotyczącymi procedur akredytacji i weryfikacji lub z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 765/2008; oraz

(e) jest zgodna z kodeksem dobrych praktyk Międzynarodowego sojuszu na rzecz społecznej i ekologicznej akredytacji i oznakowania (ang. International Social and Environment Accreditations and Labelling – ISEAL).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-3 – Działania i zasoby związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

AR 18. Jednostka może odnosić znaczące kwoty pieniężne nakładów inwestycyjnych i wydatków operacyjnych wymaganych do realizacji podejmowanych lub planowanych działań:

(a) do odpowiednich pozycji sprawozdania finansowego lub informacji dodatkowych do sprawozdania finansowego;

(b) do kluczowych wskaźników wyników wymaganych na mocy art. 8 rozporządzenia (UE) 2020/852 i na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178; oraz

(c) w stosownych przypadkach do planu dotyczącego nakładów inwestycyjnych wymaganego na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2178.

AR 19. Jednostka może ujawniać, czy rozważa plan działania w zakresie „unikania", który zapobiega szkodliwym ***działaniom***, zanim będą one miały miejsce. Unikanie często wiąże się z decyzją o odejściu od ścieżki rozwoju projektu według dotychczasowego scenariusza. Przykładem unikania jest zmiana wpływu projektu na ***różnorodność biologiczną*** i ekosystemy w celu uniknięcia niszczenia ***siedlisk*** przyrodniczych w danej ***lokalizacji*** lub ustanowienie obszarów odłogowanych, na których występują priorytetowe wartości bioróżnorodności i które zostaną zachowane. Należy rozważyć co najmniej unikanie w przypadku występowania wartości związanych z różnorodnością biologiczną i ekosystemami, które należą do jednej z następujących kategorii: szczególnie wrażliwe i niezastąpione, o szczególnym znaczeniu dla ***zainteresowanych stron***, lub w przypadku których uzasadnione jest ostrożne podejście ze względu na brak pewności w zakresie oceny oddziaływania lub skuteczności środków zarządzania. Trzy główne rodzaje unikania zdefiniowano poniżej:

(a) unikanie za pośrednictwem wyboru lokalizacji (umiejscowienie całego projektu z dala od obszarów uznanych za ważne ze względu na wartości bioróżnorodności);

(b) unikanie za pośrednictwem opracowania projektu (skonfigurowanie infrastruktury tak, aby zachować występujące w lokalizacji projektu obszary o ważnych wartościach bioróżnorodności); oraz

(c) unikanie za pośrednictwem harmonogramu (rozłożenie w czasie działań w ramach projektu w celu uwzględnienia wzorców zachowań gatunków (np. rozród, migracja) lub funkcji ekosystemu (np. dynamika rzek).

AR 20. W odniesieniu do kluczowych ***działań*** jednostka może ujawniać:

(a) wykaz kluczowych ***zaangażowanych zainteresowanych stron*** (np. konkurentów, dostawców, sprzedawców detalicznych, innych partnerów biznesowych, dotkniętych społeczności i organów, agencji rządowych) oraz sposób ich zaangażowania, wymieniając kluczowe zainteresowane strony, na które wspomniane działania mogą oddziaływać negatywnie lub pozytywnie, oraz rodzaj tego oddziaływania, w tym

oddziaływania lub korzyści stworzone dla dotkniętych społeczności, drobnych producentów rolnych, ***ludów rdzennych*** lub innych osób w trudnej sytuacji;

(b) w stosownych przypadkach wyjaśnienie dotyczące potrzeby przeprowadzenia odpowiednich konsultacji oraz potrzeby poszanowania decyzji dotkniętych społeczności;

(c) krótką ocenę, czy kluczowe działania mogą spowodować znaczące negatywne ***oddziaływania*** na zrównoważony rozwój;

(d) wyjaśnienie, czy kluczowe działanie ma być jednorazową inicjatywą czy systematyczną praktyką;

(e) wyjaśnienie, czy plan kluczowych działań jest realizowany wyłącznie przez daną jednostkę, z wykorzystaniem jej zasobów, czy też jest częścią szerszej inicjatywy, do której jednostka przyczynia się w znaczącym stopniu. Jeżeli plan działania jest częścią szerszej inicjatywy, jednostka może przedstawić więcej informacji na temat projektu, jego sponsorów i innych uczestników;

(f) opis sposobu, w jaki działanie przyczynia się do przekształceń systemowych, w szczególności do modyfikacji czynników wpływających na zmiany w zakresie bioróżnorodności i ekosystemów, np. za pośrednictwem czynników technologicznych, gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych oraz zmian leżących u ich podstaw wartości i zachowań.

AR 21. W kontekście niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji „wiedza lokalna i wiedza ludów rdzennych" odnosi się do wiedzy, umiejętności i sposobów myślenia wypracowanych przez społeczeństwa o długiej historii interakcji z otoczeniem naturalnym. Dla ludności wiejskiej i ***rdzennej*** wiedza lokalna stanowi podstawę do podejmowania decyzji dotyczących zasadniczych aspektów życia codziennego.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-4 – Cele związane z różnorodnością biologiczną i ekosystemami

AR 22. Jednostka może określić, czy ***cel*** ten dotyczy niedociągnięć związanych z kryteriami istotnego wkładu w odniesieniu do bioróżnorodności określonymi w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852. W przypadku niespełnienia kryteriów dotyczących zasady „nie czyń poważnych szkód"w odniesieniu do bioróżnorodności określonych w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2 i art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852, jednostka może określić, czy cel ten dotyczy niedociągnięć związanych z tymi kryteriami.

AR 23. W ramach ujawniania informacji wymaganych zgodnie z pkt 29 w związku z określaniem ***celów*** jednostka uwzględnia potrzebę świadomej i dobrowolnej zgody społeczności lokalnych i ***rdzennych***, potrzebę odpowiednich konsultacji oraz potrzebę poszanowania decyzji tych społeczności.

AR 24. ***Cele*** związane z istotnymi oddziaływaniami mogą być prezentowane w tabeli, jak pokazano poniżej:

Rodzaj celu zgodnie z hierarchią łagodzenia	Wartość bazowa i rok bazowy	Wartość docelowa i zakres geograficzny			Powiązana polityka lub przepisy (w stosownych przypadkach)
		2025	2030	Do 2050	
Unikanie					

Minimalizacja					
Rekultywacja i odtwarzanie					
Środki kompensacyjne lub wyrównujące:					

AR 25. ***Cele*** związane z potencjalnie istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem określonymi w pkt WS 4 niniejszego standardu można zaprezentować w tabeli, jak pokazano poniżej:

Rodzaj celu zgodnie z kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem	Wartość bazowa i rok bazowy	Wartość docelowa i zakres geograficzny			Powiązana polityka lub przepisy (w stosownych przypadkach)
		2025	2030	Do 2050	

AR 26. Wymierne ***cele*** związane z ***różnorodnością biologiczną*** i ***ekosystemami*** mogą być wyrażone jako:

(a) wielkość i położenie wszystkich obszarów ***siedlisk*** chronionych lub odtworzonych, niezależnie od tego, czy są one bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez jednostkę, oraz czy powodzenie działania odtworzeniowego zatwierdzili lub zatwierdzają niezależni specjaliści zewnętrzni;

(b) powierzchnie odtworzone (środowiska w których realizowane są inicjatywy w zakresie zarządzania mające na celu utworzenie siedliska w ***lokalizacji***, w której pierwotnie nie istniało); lub

(c) liczba lub procent projektów/miejsc, w których nastąpiła poprawa integralności ekologicznej (np. instalacja przepławek, korytarzy ekologicznych).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-5 – Mierniki oddziaływania związane ze zmianą w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów

AR 27. W ramach przygotowywania informacji zgodnie z tym wymogiem dotyczącym ujawniania informacji jednostka uwzględnia i może opisać:

(a) zastosowane metody i ***wskaźniki*** wraz z wyjaśnieniem przyczyny ich wyboru, jak również ich założenia, ograniczenia i związane z nimi niepewności, a także wszelkie zmiany metod dokonane w miarę upływu czasu z podaniem przyczyn tych zmian;

(b) zakres wskaźników i metod, na przykład:

i. jednostka, ***lokalizacja***, marka, towar, jednostka organizacyjna przedsiębiorstwa, rodzaj działalności;

ii. ujęte aspekty (jak określono w pkt WS 4).

(c) ujęte we wskaźnikach elementy ***bioróżnorodności***: specyficzne dla gatunku, specyficzne dla ekosystemu;

(d) obszary geograficzne ujęte w metodzie oraz wyjaśnienie, dlaczego pominięto istotne obszary geograficzne;

(e) sposób włączenia do mierników ***progów ekologicznych*** (np. ***integralności biosfery*** i ***zmiany systemu gruntów***, ***ograniczeń planety***) oraz przydziałów;

(f) częstotliwość monitorowania, kluczowe monitorowane wskaźniki oraz poziom/wartość odniesienia i rok/okres odniesienia, jak również okres odniesienia;

(g) czy wskaźniki te opierają się na danych pierwotnych, danych wtórnych, danych modelowanych, ocenie eksperckiej, czy też na kombinacji tych czynników;

(h) wskazanie, które działanie jest mierzone i monitorowane za pomocą wskaźników oraz w jaki sposób odnoszą się one do osiągnięcia ***celów***;

(i) czy mierniki są obowiązkowe (oparte na przepisach), czy dobrowolne. Jeśli wskaźniki są obowiązkowe, jednostka może wskazać odpowiednie przepisy; jeżeli są dobrowolne, jednostka może odwołać się do dowolnego wykorzystywanego standardu lub dowolnej wykorzystywanej procedury; oraz

(j) czy wskaźniki są oparte na oczekiwaniach lub zaleceniach zawartych w odpowiednich i oficjalnych krajowych, unijnych lub międzyrządowych wytycznych, ***politykach***, przepisach lub porozumieniach, takich jak Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD) lub IPBES, lub odpowiadają im.

AR 28. Jednostka ujawnia ***mierniki***, które są możliwe do zweryfikowania oraz solidne pod względem technicznym i naukowym, biorąc pod uwagę obszary geograficzne we właściwej perspektywie czasowej, oraz może ujawniać, w jaki sposób wybrane przez nią mierniki odpowiadają tym kryteriom. Aby zapewniona została istotność wskaźnika, powinien istnieć wyraźny związek między wskaźnikiem a celem pomiaru. Niepewność należy w jak największym stopniu ograniczyć. Stosowane dane lub mechanizmy powinny być wspierane przez organizacje o ugruntowanej pozycji i aktualizowane w miarę upływu czasu. W przypadku występowania luk w danych można wykorzystać solidne dane modelowe i ocenę ekspertów. Metodyka musi być wystarczająco szczegółowa, aby umożliwić miarodajne porównanie oddziaływań i działań łagodzących wraz z upływem czasu. Należy systematycznie stosować procesy i definicje związane z gromadzeniem informacji. Umożliwia to miarodajny przegląd wyników jednostki w czasie i pomaga w dokonywaniu porównań wewnętrznych oraz między jednostkami.

AR 29. Jeśli wskaźnik odpowiada celowi, poziom odniesienia dla obu jest zgodny. Poziom odniesienia w zakresie ***różnorodności biologicznej*** jest zasadniczym elementem szerszego procesu zarządzania różnorodnością biologiczną i ***ekosystemami***. Poziom odniesienia jest niezbędny do przeprowadzeniu oceny oddziaływamia i planowania zarządzania, jak również monitorowania i zarządzania przystosowaniem.

AR 30. Dostępne metody gromadzenia danych i pomiaru oddziaływań jednostek na ***różnorodność biologiczną*** i ***ekosystemy*** można podzielić na trzy następujące kategorie:

(a) dane pierwotne: gromadzone na miejscu w drodze badań terenowych;

(b) dane wtórne: w tym warstwy danych geoprzestrzennych, na które nakładane są dane dotyczące lokalizacji geograficznej działalności gospodarczej.

i. Na poziomie gatunków – warstwy danych dotyczące zasięgów występowania poszczególnych gatunków można wykorzystać do przewidywania gatunków, które mogą występować w poszczególnych lokalizacjach. Dotyczy to ***lokalizacji*** prowadzenia działalności i miejsc zaopatrywania w surowce. Różne warstwy zasięgu występowania będą miały różny poziom dokładności w zależności od określonych czynników (np. czy zasięgi występowania gatunków uściślono na podstawie dostępności ***siedlisk***). Informacje na temat stanu zagrożenia gatunków oraz rodzajów działalności, które im zagrażają, mogą stanowić wskazówkę co do prawdopodobnego wpływu działalności gospodarczej na tendencje w populacji i stan zagrożenia populacji.

ii. Na poziomie ekosystemu można zastosować warstwy danych odzwierciedlające zmiany zasięgu i stanu ekosystemów, w tym poziomy ***rozdrobnienia siedlisk*** i łączności ekologicznej.

(c) dane dotyczące stanu bioróżnorodności wyznaczane na podstawie modelu: Podejścia oparte na modelach są powszechnie stosowane do pomiaru wskaźników na poziomie ekosystemu (np. zasięgu, stanu lub funkcji). Na podstawie modeli określa się ilościowo, jak wielkość poszczególnych presji wpływa na stan różnorodności biologicznej. Określane są one jako relacje presja–stan i opierają się na globalnie zgromadzonych danych. Wyniki modelowania stosuje się lokalnie w celu oszacowania, w jaki sposób presje na poziomie jednostki spowodują zmiany w stanie ekosystemu. Czynnik oddziaływania ma zazwyczaj trzy główne cechy: wielkość (np. ilość zanieczyszczenia, natężenie hałasu), zasięg przestrzenny (np. obszar zanieczyszczonego terenu) i zasięg czasowy (czas utrzymywania się zanieczyszczenia).

AR 31. W odniesieniu do oceny cyklu życia dotyczącej użytkowania terenu jednostka może odwołać się do dokumentu pt. „Land-use related environmental indicators for Life Cycle Assessment" [„Indeksy środowiskowe związane z użytkowaniem gruntów do celów oceny cyklu życia"] opracowanego przez Wspólne Centrum Badawcze.

AR 32. W odniesieniu do wprowadzenia inwazyjnych gatunków obcych jednostka może ujawniać drogi przenoszenia i ***liczbę inwazyjnych gatunków obcych*** oraz zasięg powierzchni objętej występowaniem inwazyjnych gatunków obcych.

AR 33. W odniesieniu do wskaźników dotyczących zasięgu i stanu ***ekosystemów*** przydatne wskazówki można znaleźć w opracowaniu systemu rachunków ekonomicznych środowiska – rachunkowości ekosystemowej ONZ (UN SEEA EA).

AR 34. Jednostka może ujawniać w jednostkach powierzchni (np. m2 lub ha) informacje na temat użytkowania gruntów, korzystając z wytycznych systemu ekozarządzania i audytu (EMAS)[89]:

(a) całkowite użytkowanie gruntów;

(b) całkowite powierzchnie nieprzepuszczalne;

(c) całkowity obszar ukierunkowany na naturę w danej ***lokalizacji***; oraz

(d) całkowity obszar ukierunkowany na naturę poza danym obiektem.

AR 35. Jednostka może ujawniać na przykład informacje dotyczące zmiany pokrycia terenu, które stanowi fizyczne odzwierciedlenie czynników wpływu „zmiana siedlisk" oraz „działalność przemysłowa i gospodarstw domowych", czyli spowodowanej przez człowieka lub naturalnej zmiany fizycznych właściwości powierzchni Ziemi w konkretnej lokalizacji.

AR 36. Pokrycie terenu jest typową zmienną, którą można ocenić za pomocą danych z obserwacji Ziemi.

AR 37. Przy składaniu sprawozdania na temat istotnych oddziaływań na ***ekosystemy*** jednostka może, oprócz zasięgu i stanu ekosystemów, uwzględnić także funkcjonowanie ekosystemów, stosując:

(a) wskaźnik służący do pomiaru procesu lub funkcji realizowanych przez ekosystem lub odzwierciedlający zdolność ekosystemu do podjęcia tego konkretnego procesu lub funkcji: np. produktywność pierwotną netto, która jest wskaźnikiem produktywności roślin opartym na tempie magazynowania energii przez rośliny i udostępniania jej innym gatunkom w ekosystemie. Jest to podstawowy proces warunkujący funkcjonowanie ekosystemów. Wskaźnik ten związany jest z wieloma czynnikami, takimi jak różnorodność gatunkowa, ale nie mierzy tych czynników bezpośrednio; albo

(b) Wskaźnik, który mierzy zmiany w populacji naukowo zidentyfikowanych gatunków zagrożonych.

AR 38. Na poziomie ekosystemu można zastosować warstwy danych odzwierciedlające zmiany zasięgu i stanu ekosystemów, w tym poziomy rozdrobnienia siedlisk i łączności ekologicznej.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E4-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z bioróżnorodnością i ekosystemami

AR 39. Jednostka może zawrzeć ocenę swoich powiązanych produktów i usług narażonych na ryzyko w krótko-, średnio- i długoterminowych perspektywach czasowych oraz wyjaśnić, w jaki sposób określa się te produkty i usługi, jak szacuje się kwoty finansowe i jakie

[89] Jak zaproponowano w rozporządzeniu Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniającym załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz.U. L 325 z 20.12.2018, s. 18).

przyjmuje się krytyczne założenia.

AR 40. Określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym zgodnie z pkt 45 lit. a) może przybrać formę pojedynczej kwoty albo zakresu kwot.

ESRS E5
WYKORZYSTANIE ZASOBÓW ORAZ GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Spis treści

Cel
Związki z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-1 – Polityki związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-2 – Działania i zasoby związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**

Mierniki i cele
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-3 – Cele związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-4 – Wpływy zasobów**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-5 – Wypływy zasobów**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-1 – Polityki związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-2 – Działania i zasoby związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**

Mierniki i cele
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-3 – Cele związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-4 – Wpływy zasobów**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-5 – Wypływy zasobów**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z ryzyk i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji,

które umożliwią użytkownikom ***oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie:

(a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na wykorzystanie zasobów, w tym na zasobooszczędność, unikanie wyczerpywania zasobów oraz zrównoważony środowiskowo wybór dostawców i wykorzystanie zasobów odnawialnych (określanego w niniejszym standardzie jako „wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym") pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych, rzeczywistych lub potencjalnych ***oddziaływań***;

(b) wszelkich ***działań***, oraz wyników takich działań, podjętych w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom wynikającym z wykorzystania zasobów lub w celu łagodzenia takich oddziaływań, w tym środków wprowadzonych przez jednostkę, aby przyczynić się do oddzielenia jej wzrostu gospodarczego od wykorzystania materiałów, oraz działań podjętych w celu uwzględnienia ryzyka i możliwości;

(c) plany i zdolność jednostki w zakresie dostosowania swojej strategii i ***modelu biznesowego*** zgodnie z ***zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym***, w tym między innymi do minimalizacji ***odpadów***, utrzymania wartości produktów, materiałów i innych zasobów na najwyższym poziomie oraz zwiększenia ich efektywnego wykorzystania w produkcji i konsumpcji;

(d) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i możliwości jednostki związanych z jej oddziaływaniami i ***zależnościami*** wynikającymi z wykorzystania zasobów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym oraz sposobu zarządzania tymi oddziaływaniami i zależnościami przez daną jednostkę; oraz

(e) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym.

2. W niniejszym standardzie określono wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat „wykorzystania zasobów" oraz „gospodarki o obiegu zamkniętym", a w szczególności dotyczące:

(a) ***wpływów zasobów***, w tym obiegu zamkniętego istotnych wpływów zasobów, z uwzględnieniem zasobów odnawialnych i nieodnawialnych; oraz

(b) ***wypływów zasobów***, w tym informacje dotyczące produktów i materiałów; oraz

(c) ***odpadów***.

3. ***Gospodarka o obiegu zamkniętym*** oznacza system gospodarczy, w którym możliwie jak najdłużej utrzymuje się wartości produktów, materiałów i innych zasobów w gospodarce, zwiększa ich wydajne wykorzystywanie w produkcji i konsumpcji i tym samym ogranicza skutki środowiskowe ich wykorzystywania, a także minimalizuje się powstawanie ***odpadów*** i uwalnianie ***substancji*** niebezpiecznych na wszystkich etapach ich cyklu życia, w tym poprzez stosowanie ***hierarchii postępowania z odpadami***. Celem jest maksymalizacja i utrzymanie wartości zasobów technicznych i biologicznych, produktów i materiałów poprzez stworzenie systemu, który uwzględnia ***trwałość***, optymalne użycie lub ponowne użycie, odnowienie, regenerację produktów, ***recykling*** i obieg składników odżywczych.

4. Niniejszy standard opiera się na właściwych unijnych ramach legislacyjnych oraz ***politykach***, takich jak unijny Plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE[90] (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów) oraz strategia przemysłowa UE.

5. Aby ocenić przejście z dotychczasowego scenariusza postępowania, oznaczającego

[90] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

gospodarkę, w której gospodarki, w której wydobywa się wyczerpywalne zasoby w celu wytworzenia produktów, które są używane, a następnie wyrzucane („produkcja linearna"), na system gospodarki o obiegu zamkniętym, niniejszy standard opiera się na fizycznych przepływach zasobów, materiałów i produktów wykorzystywanych i wytwarzanych przez jednostkę w ramach wymogu dotyczącego ujawniania informacji E5-4 *Wpływy zasobów* i wymogu ujawniania E5-5 *Wypływy zasobów*.

Związki z innymi ESRS

6. Wykorzystanie zasobów jest główną siłą napędową innych oddziaływań na środowisko, takich jak zmiana klimatu, ***zanieczyszczenie***, woda i ***zasoby morskie*** oraz różnorodność biologiczna. ***Gospodarka o obiegu zamkniętym*** jest systemem, w ramach którego dąży się do zrównoważonego użytkowania zasobów przy pobieraniu, przetwarzaniu, wytwarzaniu i zużywaniu ***odpadów*** oraz zarządzaniu nimi. Taki system przynosi wiele korzyści dla środowiska, w szczególności ograniczenie zużycia materiałów, energii i ***emisji*** do powietrza (emisji gazów cieplarnianych lub innych zanieczyszczeń), ograniczenie ***poboru*** i ***zrzutów wody*** oraz ***regenerację*** przyrody ograniczającą oddziaływanie na różnorodność biologiczną.

7. Aby zapewnić kompleksowy przegląd tego, które pozostałe kwestie środowiskowe mogą być istotne w kontekście wykorzystania zasobów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym, odpowiednie wymogi dotyczące ujawniania informacji ujęto w innych środowiskowych ESRS w następujący sposób:

   (a) w ESRS E1 *Zmiana klimatu*, który odnosi się w szczególności do ***emisji*** gazów cieplarnianych i źródeł energii (zużycia energii);

   (b) w ESRS E2 *Zanieczyszczenie*, który dotyczy w szczególności emisji do wody, powietrza i ***gleby*** oraz ***substancji potencjalnie niebezpiecznych***;

   (c) w ESRS E3 *Woda i zasoby morskie*, który odnosi się w szczególności do zasobów wodnych (zużycia wody) i zasobów morskich; oraz

   (d) w ESRS E4 *Bioróżnorodność i ekosystemy*, który dotyczy w szczególności ekosystemów, gatunków oraz surowców.

8. Oddziaływania jednostki związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym, w szczególności oddziaływania związane z ***odpadami***, mogą wpływać na ludzi i społeczności. Istotne negatywne oddziaływania dotyczące ***dotkniętych społeczności***, wynikające z przypisywanego jednostce wykorzystania zasobów oraz ***gospodarki o obiegu zamkniętym***, omówiono w ESRS S3 *Dotknięte społeczności*. Efektywne i powtórne wykorzystanie zasobów jest korzystne również dla konkurencyjności oraz dobrobytu gospodarczego.

9. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* i ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

10. Wymogi niniejszej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 rozdział 4 *Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami* oraz wymogi te należy przedstawiać wraz z tymi ujawnianymi informacjami.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

11. Jednostka opisuje proces identyfikacji istotnych ***oddziaływań, ryzyka i możliwości*** związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym, w

szczególności w odniesieniu do ***wpływów zasobów***, ***wypływów zasobów*** oraz ***odpadów***, oraz przedstawia informacje na temat:

(a) tego, czy jednostka dokonała przeglądu swoich zasobów i działalności w celu określenia rzeczywistych i potencjalnych ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z zanieczyszczeniem w ramach własnych operacji i w łańcuchu wartości na wyższym i niższym szczeblu, a jeśli tak – przedstawia również informacje na temat metod, założeń i narzędzi stosowanych w przeglądzie;

(b) tego, czy i w jaki sposób jednostka przeprowadziła konsultacje, w szczególności z dotkniętymi społecznościami.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-1 – Polityki związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

12. Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym.

13. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny lub ***remediacji*** swoich istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z wykorzystaniem zasobów oraz ***gospodarką o obiegu zamkniętym*** oraz zarządzania tymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.

14. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 12, zawierają informacje na temat przyjętych przez jednostkę ***polityk*** mających na celu zarządzanie istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym zgodnie z ESRS 2 MDR-P *Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*.

15. Podsumowując, jednostka wskazuje, czy i w jaki sposób jej polityki odnoszą się do następujących kwestii, jeżeli są one istotne:

(a) odejście od korzystania z zasobów pierwotnych, w tym względny wzrost wykorzystania zasobów wtórnych (pochodzących z recyklingu);

(b) zrównoważone pozyskiwanie i wykorzystywanie zasobów odnawialnych.

16. W politykach poświęca się uwagę istotnym oddziaływaniom, ryzyku i możliwościom w ramach operacji własnych oraz na wyższym i niższym szczeblu łańcucha wartości.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-2 – Działania i zasoby związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

17. Jednostka ujawnia informacje dotyczące swoich działań związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym, a także zasoby przeznaczone na ich realizację.

18. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat kluczowych ***działań*** podjętych i planowanych dla osiągnięcia celów i ***założeń polityki*** związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym.

19. Opis ***działań*** związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym i przeznaczonych na nie zasobów jest zgodny z zasadami określonymi w ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem.*

20. Oprócz ESRS 2 MDR-A jednostka może określić, czy i w jaki sposób działanie i zasoby obejmują:

(a) wyższe poziomy efektywności gospodarowania zasobami w zakresie materiałów

technicznych i biologicznych oraz wody, w szczególności w odniesieniu do surowców krytycznych i metali ziem rzadkich wymienionych w systemie informacji o surowcach;

(b) wyższy wskaźnik wykorzystania surowców wtórnych (recyklatów);

(c) zastosowanie projektowania pod kątem obiegu zamkniętego, w sposób prowadzący do uzyskania zwiększonej ***trwałości*** produktów oraz optymalizacji wykorzystania oraz wyższych wskaźników: ponownego użycia, naprawy, odtworzenia, przerobienia oraz wykorzystania do innych celów i recyklingu;

(d) stosowanie praktyk biznesowych o obiegu zamkniętym, takich jak (i) ***działania*** związane z utrzymaniem wartości (konserwacja, naprawa, odtworzenie, przerobienie, pozyskiwanie komponentów, modernizacja i logistyka zwrotna, systemy o obiegu zamkniętym, handel detaliczny towarami używanymi), (ii) działania związane z maksymalizacją wartości (systemy produktowo-usługowe, modele biznesowe oparte na współpracy i gospodarce dzielenia się), (iii) działania związane z końcem cyklu życia (***recykling***, upcykling, rozszerzona odpowiedzialność producenta) oraz (iv) działania związane z wydajnością systemów (symbioza przemysłowa);

(e) działania podjęte w celu zapobiegania wytwarzaniu ***odpadów*** na wyższym i niższym szczeblu łańcucha wartości jednostki; oraz

(f) optymalizacja ***gospodarowania odpadami*** zgodnie z ***hierarchią postępowania z odpadami***.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-3 – Cele związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

---

21. Jednostka ujawnia informacje dotyczące wyznaczonych przez siebie celów związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym.

22. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat ***celów***, które obrała jednostka, aby wesprzeć swoje polityki związane z wykorzystaniem zasobów oraz ***gospodarką o obiegu zamkniętym*** oraz aby odnieść się do swoich istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych tą polityką.

23. Opis ***celów*** zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*.

24. Ujawnienie informacji wymagane na podstawie pkt 21 wskazuje, czy i jak ***cele*** jednostki odnoszą się do ***wpływów zasobów*** i ***wypływów zasobów***, w tym wpływów i wypływów ***odpadów*** oraz produktów i materiałów, a w szczególności do:

(a) zwiększenia skali projektowania pod kątem obiegu zamkniętego (w tym np. w ramach projektowania z myślą o ***trwałości***, demontażu, możliwości naprawy, zdolności do recyklingu itp.);

(b) wzrostu ***wskaźnika powtórnego wykorzystania materiałów***;

(c) minimalizacji wykorzystania surowców pierwotnych;

(d) zrównoważonego pozyskiwania i wykorzystywania zasobów odnawialnych (zgodnie z zasadą wykorzystania kaskadowego);

(e) ***gospodarowania odpadami***, w tym ich przygotowywania do odpowiedniego przetwarzania; oraz

(f) innych kwestii związanych z wykorzystaniem zasobów lub gospodarką o obiegu zamkniętym.

25. Jednostka określa, do którego poziomu ***hierarchii postępowania z odpadami*** odnosi się dany cel.

26. Oprócz ESRS 2 MDR-T jednostka może określić, czy w procesie ustalania ***celów*** uwzględnione zostały ***progi ekologiczne*** i przydziały specyficzne dla danej jednostki. Jeżeli tak, jednostka może wskazać:

(a) zidentyfikowane progi ekologiczne oraz metodykę zastosowaną do określenia takich progów;

(b) czy progi te są specyficzne dla danej jednostki, a jeżeli tak, to w jaki sposób je wyznaczono; oraz

(c) sposób, w jaki w jednostce przypisano odpowiedzialność za przestrzeganie zidentyfikowanych progów ekologicznych.

27. Jednostka określa w ramach informacji kontekstowych, czy ustalone i przedstawione przez nią ***cele*** są obowiązkowe (oparte na przepisach), czy dobrowolne.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-4 – Wpływy zasobów

28. Jednostka ujawnia informacje na temat wpływów zasobów związanych z jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.

29. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest umożliwienie pozyskania wiedzy na temat wykorzystania zasobów w ramach operacji własnych jednostki i jej łańcucha wartości na wyższym szczeblu.

30. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 28, obejmują opis ***wpływów zasobów***, jeżeli są one istotne: produktów (w tym ***opakowań***) i materiałów (z wyszczególnieniem surowców krytycznych i metali ziem rzadkich), wody i rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w ramach operacji własnych jednostki oraz w całym jej łańcuchu wartości na wyższym szczeblu.

31. Jeżeli w ocenie jednostki wpływy zasobów stanowią istotną kwestię związaną ze zrównoważonym rozwojem, jednostka ujawnia następujące informacje na temat materiałów wykorzystanych do wytworzenia swoich produktów i usług w okresie sprawozdawczym, w tonach lub kilogramach:

(a) masę całkowitą produktów oraz materiałów technicznych i biologicznych użytych w okresie sprawozdawczym;

(b) wartość procentową materiałów biologicznych (i biopaliw wykorzystywanych do celów innych niż energetyczne) wykorzystywanych do wytwarzania produktów i świadczenia usług przez jednostkę (w tym ***opakowań***) i pozyskanych w sposób zrównoważony, wraz z informacjami na temat stosowanego systemu certyfikacji i stosowania zasady wykorzystania kaskadowego; oraz

(c) masę, zarówno w wartości bezwzględnej, jak i procentowej, ponownie użytych lub pochodzących z recyklingu komponentów, produktów i materiałów wtórnych, wykorzystywanych do wytwarzania produktów i świadczenia usług przez jednostkę (w tym opakowań).

32. Jednostka przedstawia informacje na temat metod zastosowanych w celu obliczenia tych danych. Jednostka określa, czy dane pochodzą z bezpośrednich pomiarów, czy z szacunków oraz ujawnia kluczowe przyjęte przez siebie założenia.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-5 – Wypływy zasobów

33. Jednostka ujawnia informacje na temat wypływów zasobów, w tym odpadów, związanych z jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.

34. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat:

(a) w jaki sposób jednostka przyczynia się do ***gospodarki o obiegu zamkniętym***

poprzez (i) projektowanie produktów i materiałów zgodnie z ***zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym*** oraz ii) zwiększanie lub maksymalizowanie zakresu, w jakim produkty, materiały i przetwarzanie ***odpadów*** są w praktyce ponownie wprowadzane do obiegu po pierwszym użyciu; oraz

(b) strategii jednostki w zakresie ***gospodarowania odpadami*** i ograniczania ilości odpadów, zakresu, w jakim jednostka posiada wiedzę na temat sposobu gospodarowania odpadami przedkonsumeckimi w ramach jej własnej działalności.

Produkty i materiały

35. Jednostka przedstawia opis kluczowych produktów i materiałów powstających w procesie produkcji prowadzonym przez jednostkę i które zaprojektowano zgodnie z zasadami obiegu zamkniętego, w tym ***trwałości***, możliwości ponownego użycia, możliwości naprawy, demontażu, przerobienia, odtworzenia, ***recyklingu***, recyrkulacji w cyklu biologicznym lub optymalizacji wykorzystania produktu lub materiału poprzez zastosowanie innych modeli biznesowych o obiegu zamkniętym.

36. Jednostki, w przypadku których wypływy są istotne, ujawniają informacje na temat:

(a) przewidywanej ***trwałości*** produktów wprowadzanych do obrotu przez jednostkę, w odniesieniu do przeciętnej wartości przyjętej w danej branży dla każdej grupy produktów;

(b) możliwości naprawy produktów, przy użyciu ustalonego systemu oceny, tam gdzie to możliwe;

(c) Wskaźników zawartości materiałów nadających się do recyklingu w produktach i ***opakowaniach***.

Odpady

37. Jednostka ujawnia następujące informacje na temat całkowitej ilości ***odpadów*** pochodzących z własnych operacji, w tonach lub kilogramach:

(a) całkowitą ilość wytworzonych odpadów;

(b) całkowitą ilość odpadów, w przypadku których uniknięto unieszkodliwiania, według masy, w podziale na ***odpady niebezpieczne*** i inne niż niebezpieczne oraz w podziale na następujące rodzaje procesu ***odzysku***:

i. przygotowanie do ponownego użycia;

ii. ***recykling***; oraz

iii. inne procesy odzysku.

(c) ilość odpadów kierowanych do unieszkodliwienia, według masy, w podziale na rodzaj przetwarzania odpadów, oraz całkowitą ilość odpadów jako sumę wszystkich trzech rodzajów procesu odzysku, w podziale na ***odpady niebezpieczne*** i inne niż niebezpieczne. Rodzaje przetwarzania odpadów, o których należy ujawnić informacje to:

i. ***spalanie***;

ii. składowanie; oraz

iii. inne procesy unieszkodliwiania;

(d) całkowitą ilość i wartość procentową odpadów niepoddanych recyklingowi[91].

38. Ujawniając informacje o składzie ***odpadów***, jednostka wskazuje:

[91] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 13 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Wskaźnik odpadów niepoddawanych recyklingowi").

(a) strumienie odpadów, istotne dla jej sektora lub działalności (np. odpady przeróbcze w przypadku jednostki z sektora górnictwa, odpady elektroniczne w przypadku jednostki z sektora elektroniki ***użytkowej*** lub odpady żywnościowe w przypadku jednostki z sektora rolnictwa lub branży turystyczno-hotelarskiej); oraz;

(b) materiały, które występują w odpadach (np. biomasa, metale, minerały niemetaliczne, tworzywa sztuczne, wyroby włókiennicze, surowce krytyczne i metale ziem rzadkich).

39. Jednostka ujawnia również całkowitą ilość wytworzonych przez nią ***odpadów niebezpiecznych*** i odpadów promieniotwórczych, przy czym odpady promieniotwórcze zdefiniowano w art. 3 ust. 7 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom[92].

40. Jednostka przedstawia informacje kontekstowe na temat metod zastosowanych w celu obliczenia tych danych, a w szczególności kryteria i założenia zastosowane w celu ustalenia i klasyfikacji produktów zaprojektowanych według zasad obiegu zamkniętego zgodnie z pkt 35. Jednostka określa, czy dane pochodzą z bezpośrednich pomiarów czy z szacunków; oraz ujawnia informacje o zastosowanych kluczowych założeniach.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

41. Jednostka ujawnia antycypowane skutki finansowe istotnego ryzyka i istotnych możliwości wynikających z oddziaływań związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym.

42. Informacje wymagane na podstawie pkt 41 stanowią uzupełnienie informacji na temat bieżących skutków finansowych dla sytuacji finansowej, wyników finansowych i przepływów pieniężnych podmiotu za okres sprawozdawczy wymaganych zgodnie z ESRS 2 SBM-3 pkt 48 lit d). Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat:

(a) ***antycypowanych skutków finansowych*** powodowanych przez istotne ***ryzyko*** wynikające z istotnych ***oddziaływań*** i ***zależności*** związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym oraz sposobu, w jaki te ryzyka mają (lub zgodnie z racjonalnymi oczekiwaniami mogą mieć) istotny wpływ na sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej; oraz

(b) antycypowanych skutków finansowych wynikających z istotnych możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym.

43. Ujawniane informacje obejmują:

(a) określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym przed uwzględnieniem działań związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym lub, jeśli nie jest to możliwe bez ponoszenia nadmiernych kosztów lub podejmowania nadmiernych wysiłków, informacje jakościowe. W przypadku ***skutków finansowych*** wynikających z istotnych możliwości, określenie ilościowe nie jest wymagane, jeżeli skutkowałoby ujawnieniem informacji, które nie spełniają cech jakościowych informacji (zob. ESRS 1 dodatek B *Jakościowe cechy informacji*);

(b) opis uwzględnionych skutków, oddziaływań i zależności, do których skutki te się

[92]Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48). Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Wskaźnik odpadów niebezpiecznych i odpadów promieniotwórczych").

odnoszą, oraz perspektyw czasowych, w których mogą się one pojawić;

(c) krytyczne założenia wykorzystane do celów ilościowego określenia ***antycypowanych skutków finansowych*** oraz źródeł i poziomu niepewności związanych z tymi założeniami.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS E5. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

AR 1. W ramach oceny ***istotności*** podtematów dotyczących środowiska jednostka ocenia istotność wykorzystania zasobów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym w ramach własnych operacji i łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu i może wziąć pod uwagę cztery poniższe etapy, znane również jako podejście LEAP:

(a) Etap 1: zlokalizowanie (ang. „locate") wspólnej płaszczyzny z przyrodą w ramach własnych operacji jednostki oraz w całym ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu;

(b) Etap 2: ocenę (ang. evaluate) ***zależności*** i oddziaływań;

(c) Etap 3: ocenę (ang. „assess") istotnego ryzyka i istotnych możliwości;

(d) Etap 4: przygotowanie (ang. „prepare") wyników oceny istotności i związaną z nimi sprawozdawczość.

AR 2. W odniesieniu do ESRS E5, etapy 1 i 2 opierają się głównie na ocenach ***istotności*** przeprowadzonych w ramach ESRS E1 (w tym zużycie energii), ESRS E2 (zanieczyszczenie), ESRS E3 (zasoby morskie, zużycie wody) i ESRS E4 (różnorodność biologiczna, ekosystemy, surowce). Faktycznym celem ***gospodarki o obiegu zamkniętym*** jest ograniczenie oddziaływania użytkowania produktów, materiałów i innych zasobów na środowisko, minimalizowanie ilości ***odpadów*** i uwalniania ***substancji*** niebezpiecznych, a tym samym zmniejszenie oddziaływania na przyrodę. Ten wymóg dotyczący stosowania koncentruje się głównie na trzecim etapie podejścia LEAP, podczas gdy czwarty etap odnosi się do wyniku tego procesu.

AR 3. W procesie oceny ***istotności oddziaływań***, ***zależności***, ***ryzyka*** i ***możliwości*** uwzględnia się zapisy w ESRS 2 IRO-1 *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości* oraz IRO-2 *Wymogi dotyczące ujawniania informacji w ramach ESRS objęte oświadczeniem jednostki dotyczącym zrównoważonego rozwoju*.

AR 4. Podtematy związane z wykorzystaniem zasobów oraz ***gospodarką o obiegu zamkniętym*** uwzględnione w ocenie ***istotności*** obejmują:

(a) ***wpływy zasobów***, w tym obieg zamknięty istotnych wpływów zasobów, z uwzględnieniem optymalizacji wykorzystania zasobów, intensywności eksploatacji materiałów i produktów oraz zasobów odnawialnych i nieodnawialnych;

(b) ***wypływy zasobów*** związane z produktami i usługami; oraz

(c) ***gospodarowanie odpadami***, w tym ***odpadami niebezpiecznymi*** i odpadami innymi niż niebezpieczne.

AR 5. Na etapie trzecim, aby ocenić istotne ***ryzyka*** i ***możliwości*** na podstawie wyników etapów pierwszego i drugiego, jednostka może:

(a) dokonać identyfikacji ***ryzyka*** i możliwości ***przejścia*** w ramach własnych operacji oraz w ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu, w tym ryzyka utrzymania ***scenariusza*** dotychczasowego postępowania:

i. ryzyka ***politycznego*** i prawnego, np. zakazów wydobywania i wykorzystywania zasobów nieodnawialnych, przepisów dotyczących przetwarzania ***odpadów***;

ii. technologii, np. wprowadzania na rynek nowych technologii w celu zastąpienia dotychczasowego wykorzystania produktów i materiałów;

iii. rynku, np. zmiany podaży, popytu i finansowania;

iv. reputacji, np. zmieniających się zachowań społecznych, zachowań klientów oraz postrzegania przez społeczeństwo;

(b) dokonać identyfikacji ***ryzyka fizycznego***, w tym ryzyka związanego z wyczerpaniem zasobów i wykorzystaniem pierwotnych i innych niż pierwotne zasobów odnawialnych oraz zasobów nieodnawialnych;

(c) określić możliwości kategoryzowane według:

i. zasobooszczędności: np. przejścia na bardziej wydajne usługi i procesy wymagające mniejszych zasobów, ekoprojektu zapewniającego ***długą żywotność***, możliwość naprawy, ponownego użycia i recyklingu, produktów ubocznych, systemów zwrotu, oddzielenia działalności od wydobycia materiałów, intensyfikacji wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym, utworzenia systemu umożliwiającego dematerializację (np. digitalizacja, poprawa wskaźników wykorzystania, redukcja masy); praktyk zapewniających, aby produkty i materiały były zbieranie, sortowane i ponownie użyte, naprawiane, odnawiane, regenerowane;

ii. rynków: np. popytu na mniej zasobochłonne produkty i usługi oraz nowych modeli biznesowych, takich jak produkt jako usługa, płacenie w miarę użytkowania, wspólne użytkowanie, leasing;

iii. finansowania: np. dostępu do zielonych funduszy, obligacji lub kredytów i pożyczek;

iv. odporności: np. dywersyfikacji zasobów oraz działalności gospodarczej (np. uruchomienia nowej jednostki gospodarczej w celu recyklingu nowych materiałów), inwestowania w zieloną infrastrukturę, przyjęcia mechanizmów ***recyklingu*** i obiegu zamkniętego, które pozwalają zmniejszyć ***zależności***, zdolności jednostki do zabezpieczenia przyszłych zapasów i przepływów zasobów; oraz

v. reputacji.

AR 6. Jednostka może uwzględnić następujące metody na potrzeby oceny ***oddziaływań, ryzyka*** i ***możliwości*** w odniesieniu do operacji własnych oraz w całym ***łańcuchu wartości*** na wyższym i niższym szczeblu:

(a) zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 w sprawie stosowania metod oznaczania śladu środowiskowego do pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia produktów i organizacji oraz informowania o niej (załącznik I – Ślad środowiskowy produktu; załącznik III – Ślad środowiskowy organizacji); oraz

(b) oraz analiza przepływu materiałów przeprowadzona przez Europejską Agencję Środowiska.

AR 7. Przedstawiając informacje o wynikach oceny ***istotności***, jednostka uwzględnia:

(a) wykaz jednostek gospodarczych powiązanych z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z wykorzystaniem zasobów oraz ***gospodarką o obiegu zamkniętym*** w kontekście produktów i usług jednostki oraz wytwarzanych przez nią

odpadów;

(b) wykaz i hierarchię istotnych zasobów wykorzystywanych przez jednostkę;

(c) istotne oddziaływania i ryzyko wynikające z utrzymania dotychczasowego scenariusza postępowania;

(d) istotne możliwości związane z gospodarką o obiegu zamkniętym;

(e) istotne oddziaływania i ryzyko związane z przejściem na gospodarkę o obiegu zamkniętym; oraz

(f) etapy ***łańcucha wartości***, w których występuje koncentracja wykorzystania zasobów, ryzyka oraz negatywnych oddziaływań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-1 – Polityki związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

AR 8. Polityki opisane w ramach niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji mogą być zintegrowane z szerszymi politykami środowiskowymi lub politykami związanymi ze zrównoważonym rozwojem obejmującymi różne podtematy.

AR 9. Przedstawiając informacje o swoich politykach, jednostka uwzględnia czy i w jaki sposób jej polityki odnoszą się do:

(a) ***hierarchii postępowania z odpadami***: a) zapobiegania; b) przygotowywania do ponownego użycia; c) ***recyklingu***; d) innych ***metod odzysku***, np. odzysku energii; oraz e) unieszkodliwiania. W tym kontekście przetwarzania ***odpadów*** nie można uznawać za odzysk;

(b) nadawania wyższego priorytetu unikaniu powstawania lub minimalizowaniu ilości odpadów (ponowne wykorzystanie, naprawa, odtworzenie, przerobienie i wykorzystanie do innych celów) niż przetwarzaniu odpadów (recykling). Należy również wziąć pod uwagę koncepcje ekoprojektu[93], odpadów jako zasobów lub odpadów pokonsumenckich (na końcu cyklu życia produktu ***konsumenckiego***).

AR 10. Określając swoją politykę jednostka może uwzględnić dokument „Categorisation system for the circular economy" [„System kategoryzacji na potrzeby gospodarki o obiegu zamkniętym"], w którym opisano modele projektowania pod kątem obiegu zamkniętego i produkcji o obiegu zamkniętym, modele użytkowania w obiegu zamkniętym, modele ***odzyskiwania*** wartości w obiegu zamkniętym i wspierania obiegu zamkniętego zgodnie z zasadami dziewięciu strategii lub zasad „R" ***gospodarki o obiegu zamkniętym***: brak zgody, ponowne przemyślenie, ograniczenie ilości, ponowne wykorzystanie, naprawa, odtworzenie, przerobienie, wykorzystanie do innych celów i recykling (ang. refuse, rethink, reduce, re-use, repair, refurbish, remanufacture, repurpose and recycle).

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-2 – Działania i zasoby związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

AR 11. W ramach przekazywania informacji na podstawie pkt 17 i biorąc pod uwagę to, że zasoby są wspólne i że strategie dotyczące ***gospodarki o obiegu zamkniętym*** mogą wymagać działań zbiorowych, jednostka może wyszczególnić ***działania*** podjęte w celu współdziałania na wyższym i niższym szczeblu ***łańcucha wartości*** lub lokalnej sieci w zakresie rozwoju współpracy lub inicjatyw wzmacniających obieg zamknięty produktów i materiałów.

AR 12. Jednostka może określić w szczególności:

(a) jak przyczynia się do gospodarki o obiegu zamkniętym, uwzględniając np.

[93] Ustanowione dyrektywą 2009/125/WE. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10).

inteligentne systemy zbierania ***odpadów***;

(b) pozostałe ***zainteresowane strony*** zaangażowane w ***działania*** zbiorowe: konkurenci, ***dostawcy***, sprzedawcy detaliczni, klienci, inni partnerzy biznesowi, społeczności lokalne i władze, agencje rządowe;

(c) opis organizacji współpracy lub inicjatywy, w tym konkretnego wkładu jednostki, oraz roli odgrywanej w projekcie przez poszczególne zainteresowane strony.

AR 13. ***Działania*** mogą obejmować własne operacje lub łańcuch wartości jednostki na wyższym i niższym szczeblu.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-3 – Cele związane z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

AR 14. Jeżeli przy ustalaniu ***celów*** jednostka odnosi się do ***progów ekologicznych***, jednostka ta może odwołać się do tymczasowych wytycznych [Initial Guidance for Business (Wstępne wytyczne dla biznesu), wrzesień 2020] wydanych w ramach inicjatywy Science-Based Targets Initiative for Nature (SBTN) lub do wszelkich innych wytycznych z naukowo uznaną metodyką, która pozwala na ustalenie celów opartych na nauce przez określenie progów ekologicznych i, w stosownych przypadkach, przydziałów specyficznych dla danej organizacji. Progi ekologiczne mogą mieć charakter lokalny, krajowy lub globalny.

AR 15. Przedstawiając informacje o ***celach***, jednostka nadaje priorytet celom określonym w wartości bezwzględnej.

AR 16. Przedstawiając informacje o ***celach*** zgodnie z pkt 24, jednostka uwzględnia etap produkcji, etap eksploatacji i koniec okresu funkcjonalności produktów i materiałów.

AR 17. Przedstawiając informacje na temat ***celów*** związanych z pierwotnymi ***surowcami*** odnawialnymi na podstawie pkt 24 lit. c), jednostka uwzględnia, w jaki sposób te cele mogą oddziaływać na ***utratę bioróżnorodności***, również w świetle ESRS E4.

AR 18. Jednostka może ujawniać inne ***cele*** na podstawie pkt 24 lit. f), w tym w odniesieniu do zrównoważonego środowiskowo wyboru dostawców. W takim przypadku jednostka wyjaśnia przyjętą przez siebie definicję zrównoważonego środowiskowo wyboru dostawców oraz sposób, w jaki wiąże się ona z celem określonym w pkt 22.

AR 19. ***Cele*** mogą obejmować własne operacje lub łańcuch wartości jednostki na wyższym i niższym szczeblu.

AR 20. Jednostka może określić, czy cel ten dotyczy niedociągnięć związanych z kryteriami istotnego wkładu w odniesieniu do gospodarki o obiegu zamkniętym określonymi w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852. W przypadku niespełnienia kryteriów dotyczących zasady „nie czyń poważnych szkód” w odniesieniu do gospodarki o obiegu zamkniętym, określonych w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 10 ust. 3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 2, art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/852, jednostka może określić, czy cel ten dotyczy niedociągnięć związanych z tymi kryteriami.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-4 – Wpływy zasobów

AR 21. ***Wpływy zasobów*** mogą obejmować następujące kategorie: urządzenia informatyczne, wyroby włókiennicze, meble, budynki, maszyny ciężkie, maszyny wagi średniej, maszyny lekkie, transport ciężki, transport wagi średniej, transport lekki i sprzęt magazynowy. W odniesieniu do materiałów, wskaźniki wpływów zasobów obejmują surowce, ***materiały dodatkowe do produkcji*** oraz półprodukty lub części.

AR 22. Jeśli jednostka podlega przepisom pkt 31, może również zapewnić przejrzystość w zakresie materiałów, które pochodzą ze strumienia ***produktów ubocznych***/***odpadów*** (np. ścinki materiału, który wcześniej nie wchodził w skład produktu).

AR 23. Mianownik wskaźnika procentowego wymaganego na podstawie pkt 31 lit. b) i pkt 31 lit. c)

stanowi masa całkowita materiałów użytych w okresie sprawozdawczym.

AR 24. Przekazywane dane dotyczące użycia mają odzwierciedlać materiał w stanie oryginalnym i nie należy przedstawiać danych po poddaniu ich dalszej manipulacji, np. podając je jako „suchą masę".

AR 25. W przypadkach gdy kategorie ponownego użycia i recyklingu pokrywają się, jednostka precyzuje, w jaki sposób uniknięto podwójnego liczenia i jakich dokonano wyborów.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-5 – Wypływy zasobów

AR 26. Informacje o produktach i materiałach, które należy dostarczyć zgodnie z pkt 35, odnoszą się do wszystkich materiałów i produktów, które powstają w procesie produkcji jednostki i które przedsiębiorstwo wprowadza na rynek (w tym ***opakowań***).

AR 27. Przy wyliczaniu wskaźnika jednostka stosuje jako mianownik masę całkowitą materiałów użytych w okresie sprawozdawczym.

AR 28. Jednostka może ujawniać swój udział w ***gospodarowaniu odpadami*** po zakończeniu cyklu życia produktu, na przykład za pośrednictwem systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta lub systemów zwrotu.

AR 29. Przez rodzaj ***odpadów*** należy rozumieć ***odpady niebezpieczne*** albo odpady inne niż niebezpieczne. Niektóre szczególne odpady, takie jak odpady promieniotwórcze, mogą być również przedstawione jako oddzielny rodzaj.

AR 30. Analizując strumienie ***odpadów***, które są istotne dla jej sektorów lub rodzajów działalności, jednostka może wziąć pod uwagę wykaz opisów odpadów umieszczony w europejskim katalogu odpadów.

AR 31. Przykłady innych rodzajów procesów ***odzysku*** na podstawie pkt 37 lit. b) ppkt (iii) można znaleźć w załączniku II do dyrektywy 2008/98/WE (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów).

AR 32. Przykłady innych rodzajów procesów unieszkodliwiania na podstawie pkt 37 lit. c) ppkt (iii) można znaleźć w załączniku I do dyrektywy 2008/98/WE (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów).

AR 33. Przedstawiając informacje kontekstowe zgodnie z pkt 40, jednostka może:

(a) wyjaśnić przyczyny dużej masy ***odpadów*** kierowanych do unieszkodliwienia (np. lokalne przepisy zabraniające składowania określonych rodzajów odpadów);

(b) opisać praktyki sektorowe, standardy sektorowe lub przepisy zewnętrzne, które nakazują określony proces unieszkodliwiania; oraz

(c) określić, czy dane są oparte na modelu, czy pochodzą z bezpośrednich pomiarów, takich jak karty przekazania odpadów przygotowane przez podmioty zbierające odpady na podstawie umowy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E5-6 – Antycypowane skutki finansowe wynikające z istotnych ryzyk i możliwości związanych z wykorzystaniem zasobów oraz gospodarką o obiegu zamkniętym

AR 34. W ramach przekazywania informacji na podstawie pkt 42 lit. b) jednostka może zilustrować i opisać, w jaki sposób zamierza zwiększyć utrzymanie wartości.

AR 35. Jednostka może zawrzeć ocenę swoich powiązanych produktów i usług narażonych na ryzyko w krótko-, średnio- i długoterminowych perspektywach czasowych oraz wyjaśnić, w jaki sposób określa się te produkty i usługi, jak szacuje się kwoty finansowe i jakie przyjmuje się krytyczne założenia.

AR 36. Określenie ilościowe ***antycypowanych skutków finansowych*** w ujęciu pieniężnym zgodnie z pkt 43 lit. a) może przybrać formę zakresu kwot.

ESRS S1
WŁAŚNI PRACOWNICY

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**
  Strategia
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

  Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-1 – Polityki związane z własną siłą roboczą**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-2 – Procedury współpracy z własnymi pracownikami i przedstawicielami pracowników w zakresie oddziaływania**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez pracowników jednostki**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na własnych pracowników oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnego ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z własną siłą roboczą oraz skuteczność tych działań**

  Mierniki i cele
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-6 – Charakterystyka pracowników jednostki**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-7 – Charakterystyka osób niebędących pracownikami stanowiących własnych pracowników jednostki**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-8 – Zakres rokowań zbiorowych i dialogu społecznego**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-9 – Wskaźniki różnorodności**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-10 – Odpowiednie płace**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-11 – Ochrona socjalna**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-12 – Osoby z niepełnosprawnościami**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-13 – Wskaźniki dotyczące szkoleń i rozwoju umiejętności**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-14 – Wskaźniki bezpieczeństwa i higieny pracy**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-15 – Wskaźniki równowagi między życiem zawodowym a prywatnym**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-16 – Wskaźniki wynagrodzeń (luka płacowa i całkowite wynagrodzenie)**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-17 – Incydenty, skargi i poważne oddziaływania na przestrzeganie praw człowieka**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **Cel**
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**
  Strategia
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i**

opinie zainteresowanych stron

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-1 – Polityki związane z własną siłą roboczą**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-2 – Procedury współpracy z pracownikami jednostki i przedstawicielami pracowników w kwestiach oddziaływań**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez pracowników jednostki**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnego ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z własnymi pracownikami oraz skuteczność tych działań i podejść**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-6 – Charakterystyka pracowników jednostki**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-7 – Charakterystyka osób niebędących pracownikami stanowiących własnych pracowników jednostki**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-8 – Zakres rokowań zbiorowych i dialogu społecznego**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-9 – Wskaźniki różnorodności**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-10 – Odpowiednie płace**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-11 – Ochrona socjalna**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-12 – Osoby z niepełnosprawnościami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-13 – Wskaźniki dotyczące szkoleń i rozwoju umiejętności**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-14 – Wskaźniki bezpieczeństwa i higieny pracy**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-15 – Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-16 – Wskaźniki wynagrodzeń (luka płacowa i całkowite wynagrodzenie)**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-17 – Incydenty, skargi i poważne oddziaływania na przestrzeganie praw człowieka**

Dodatek A.1: Wymogi dotyczące stosowania odnoszące się do przypadków ujawnienia informacji związanych z ESRS 2

Dodatek A.2: Wymogi dotyczące stosowania ESRS S1-1 Polityki związane z własnymi pracownikami

Dodatek A.3: Wymogi dotyczące stosowania ESRS S1-4 Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na własnych pracowników oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnego ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z własnymi pracownikami, a także skuteczność tych działań

Dodatek A.4: Wymogi dotyczące stosowania ESRS S1-5 Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnymi ryzykami i możliwościami

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią ***użytkownikom oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie istotnych ***oddziaływań*** jednostki na jej ***własnych pracowników***, jak również

powiązanych istotnych ***ryzyk*** i ***możliwości***, w tym:

(a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na ***własnych pracowników*** pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych faktycznych lub potencjalnych oddziaływań;

(b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania faktycznym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom, ich łagodzenia lub usunięcia oraz wyniku tych działań oraz w celu uwzględnienia ryzyka i możliwości;

(c) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i możliwości jednostki wynikających z oddziaływań i ***zależności*** jednostki związanych z jej własnymi pracownikami oraz sposobu zarządzania przez jednostkę tymi oddziaływaniami i zależnościami; oraz

(d) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z własnymi pracownikami.

2. Aby osiągnąć ten cel, w niniejszym standardzie wymagane jest również wyjaśnienie ogólnego podejścia przyjętego przez jednostkę w celu identyfikacji wszelkich istotnych faktycznych i potencjalnych ***oddziaływań*** na ***własnych pracowników*** oraz zarządzania tym oddziaływaniami w odniesieniu do następujących społecznych czynników lub kwestii, w tym związanych z prawami człowieka:

(a) warunków pracy, w tym:

i. bezpieczeństwa zatrudnienia;

ii. czasu pracy;

iii. ***odpowiednich płac***;

iv. ***dialogu społecznego***;

v. wolności zrzeszania się, istnienia rad zakładowych oraz praw pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa;

vi. ***rokowań zbiorowych***, w tym odsetka pracowników jednostki objętych układami zbiorowymi;

vii. równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; oraz

viii. zdrowia i bezpieczeństwa;

(b) ***równego traktowania*** i ***równych szans*** dla wszystkich, w tym:

i. równouprawnienia płci i równości ***wynagrodzeń*** za pracę o takiej samej wartości;

ii. ***szkoleń*** i ***rozwoju*** umiejętności;

iii. zatrudnienia i integracji ***osób z niepełnosprawnościami***;

iv. środków zapobiegania przemocy i ***nękaniu*** w miejscu pracy; oraz

v. różnorodności;

(c) innych praw związanych z pracą, w tym praw odnoszących się do:

i. pracy dzieci;

ii. ***pracy przymusowej***;

iii. odpowiednich warunków mieszkaniowych; oraz

iv. prywatności.

3. W niniejszym standardzie wymagane jest także wyjaśnienie, w jaki sposób takie ***oddziaływania*** i ***zależności*** jednostki związane z jej ***własnymi pracownikami*** mogą stworzyć istotne ***ryzyko*** lub ***możliwości*** dla jednostki. Na przykład w odniesieniu do kwestii równości szans ***dyskryminacja*** przy zatrudnianiu i awansowaniu w stosunku do kobiet może ograniczyć dostęp jednostki do wykwalifikowanej siły roboczej i zaszkodzić jej reputacji.

Polityki mające na celu zwiększenie reprezentacji kobiet w sile roboczej i na wyższych stanowiskach kierowniczych może z kolei przynieść pozytywne skutki takie jak zwiększenie puli wykwalifikowanej siły roboczej i poprawa reputacji jednostki.

4. Niniejszy standard obejmuje ***własnych pracowników*** jednostki, przez których rozumie się zarówno osoby pozostające w stosunku pracy z jednostką („***pracownicy***"), jak i ***osoby niebędące pracownikami***, związane z jednostką umowami dotyczącymi świadczenia pracy („osoby samozatrudnione") albo zapewnione przez jednostki prowadzące głównie „działalność związaną z zatrudnieniem" (kod NACE N78). Zob. wymóg dotyczący stosowania nr 3 dla zapoznania się z przykładami osób objętych pojęciem „właśni pracownicy". Informacje, które należy ujawnić w odniesieniu do osób niebędących pracownikami, nie wpływają na ich status na mocy obowiązującego prawa pracy.

5. Niniejszy standard nie obejmuje osób wykonujących pracę w ***łańcuchu wartości*** jednostki na wyższym ani niższym szczeblu; te kategorie pracowników uwzględniono w ESRS S2 *Pracownicy w łańcuchu wartości*.

6. Zgodnie ze standardem od jednostek wymaga się opisywania ***własnych pracowników***, w tym zasadniczych cech ***pracowników*** i ***osób niebędących pracownikami***, którzy należą do grona własnych pracowników. Opis ten zapewnia ***użytkownikom*** zrozumienie struktury ***własnych pracowników*** jednostki i pomaga osadzić w kontekście informacje przekazywane w drodze innych ujawnień.

7. Celem standardu jest również umożliwienie ***użytkownikom*** zrozumienia stopnia, w jakim jednostka spełnia wymogi lub przestrzega międzynarodowych i europejskich instrumentów i konwencji dotyczących praw człowieka, w tym Międzynarodowej karty praw człowieka, Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz podstawowych konwencji MOP, Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, Europejskiej konwencji praw człowieka, zrewidowanej Europejskiej karty społecznej, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, priorytetów ***polityki*** UE określonych w Europejskim filarze praw socjalnych oraz przepisów Unii, w tym dorobku prawnego UE w zakresie prawa pracy.

Związek z innymi ESRS

8. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu ESRS 1 *Zasady ogólne* i ESRS 2 *Wymogi ogólne*.

9. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 2 *Pracownicy w łańcuchu wartości*, ESRS S3 *Dotknięte społeczności*, oraz ESRS S4 *Konsumenci i użytkownicy końcowi*.

10. W celu zapewnienia skutecznej sprawozdawczości sprawozdawczość zgodnie z niniejszym standardem powinna być konsekwentna, spójna i w stosownych przypadkach wyraźnie powiązana ze sprawozdawczością dotyczącą ***własnych pracowników*** jednostki zgodnie z ESRS S2.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

11. Wymogi tej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 dotyczącym strategii (SBM). Wynikające z tego ujawniane informacje przedstawia się wraz z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2, z wyjątkiem ESRS 2 SBM-3, w przypadku których jednostka ma możliwość przedstawienia ujawnianych informacji razem z tematycznymi ujawnieniami informacji.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

12. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-2, jednostka ujawnia, w jaki sposób interesy, poglądy i prawa osób należących do grona własnych pracowników jednostki, w tym poszanowanie ich praw człowieka, wpływają na jej strategię i ***model biznesowy***. ***Własni pracownicy*** jednostki stanowią kluczową grupę ***zainteresowanych stron***, na które jednostka wywiera wpływ.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

13. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-3 pkt 48, jednostka ujawnia:

    (a) czy i w jaki sposób faktyczne i potencjalne ***oddziaływania*** na ***własnych pracowników*** określone w ESRS 2 IRO-1 – *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości:* (i) wynikają ze strategii i ***modeli biznesowych*** jednostki lub są z nimi powiązane, a także (ii) są uwzględniane w strategii i modelu biznesowym jednostki oraz przyczyniają się do ich dostosowywania; oraz

    (b) związek między istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami*** wynikającymi z oddziaływań i ***zależności*** związanych z własnymi pracownikami jednostki oraz jej strategią i modelem biznesowym.

14. Spełniając wymogi określone w pkt 48, jednostka ujawnia, czy wszystkie osoby będące ***własnymi pracownikami*** jednostki, na które może ona istotnie oddziaływać, są objęte zakresem ujawnienia informacji zgodnie z ESRS 2. Te istotne ***oddziaływania*** obejmują oddziaływania związane z własnymi operacjami i ***łańcuchem wartości*** jednostki, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych. Jednostka przedstawia ponadto następujące informacje:

    (a) krótki opis rodzajów ***pracowników*** i ***osób niebędących pracownikami*** należących do grona własnych pracowników jednostki, na których jej operacje oddziałują w istotny sposób, oraz wskazanie, czy są to ***pracownicy***, osoby samozatrudnione czy osoby zapewnione przez jednostki będące osobami trzecimi prowadzące głównie działalność związaną z zatrudnieniem;

    (b) w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań – czy są one (i) powszechne lub systemowe w kontekście, w którym jednostka prowadzi działalność (np. ***praca dzieci***, praca ***przymusowa*** lub obowiązkowa w określonych krajach lub regionach spoza UE) albo (ii) związane z indywidualnymi ***przypadkami*** (na przykład wypadkiem przy pracy lub wyciekiem ropy naftowej);

    (c) w przypadku istotnych pozytywnych oddziaływań – krótki opis działań, które je wywołują, opis rodzajów pracowników i osób niebędących pracownikami jednostki należących do grona jej własnych pracowników, na których jej działalność ma lub może mieć pozytywny wpływ; jednostka może również ujawnić, czy pozytywne oddziaływania występują w określonych państwach lub regionach;

    (d) informacje na temat istotnego ***ryzyka*** i istotnych ***możliwości*** dla jednostki, wynikających z oddziaływań i ***zależności*** jednostki związanych z jej własnymi pracownikami;

    (e) informacje na temat wszelkiego istotnych oddziaływań na ***własnych pracowników*** jednostki, które mogą wynikać z ***planów transformacji*** mających na celu zmniejszenie negatywnych oddziaływań na środowisko i zwiększenie ekologicznego i neutralnego dla klimatu charakteru operacji, w tym informacje na temat oddziaływań na własnych pracowników jednostki spowodowanych jej planami i ***działaniami*** na rzecz ograniczenia ***emisji*** dwutlenku węgla zgodnie z umowami międzynarodowymi. Oddziaływania, ryzyko i możliwości obejmują restrukturyzację i spadek zatrudnienia, a także możliwości wynikające z tworzenia miejsc pracy oraz przekwalifikowania lub podnoszenia kwalifikacji;

    (f) wykaz operacji narażonych na znaczące ryzyko wystąpienia ***przypadków pracy***

przymusowej lub pracy obowiązkowej[94] ze względu na:

i. rodzaj operacji (taki jak działalność zakładu produkcyjnego); lub

ii. państwa lub obszary geograficzne, w których operacje uważane są za zagrożone;

(g) wykaz operacji narażonych na znaczące ryzyko wystąpienia przypadków ***pracy dzieci***[95] ze względu na:

i. rodzaj operacji (taki jak działalność zakładu produkcyjnego); lub

ii. państwa lub obszary geograficzne, w których operacje uważane są za zagrożone.

15. Opisując główne rodzaje osób będących ***własnymi pracownikami*** jednostki, na które ma lub może ona mieć negatywny wpływ, w oparciu o ocenę ***istotności*** określoną w ESRS 2 IRO 1 jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób uzyskała wiedzę na temat większego narażenia na szkody osób o szczególnych cechach, pracujących w określonych kontekstach lub podejmujących określone działania.

16. Jeżeli istnieją istotne ***ryzyko*** i ***możliwości*** wynikające z ***oddziaływań*** i ***zależności*** jednostki związanych z jej ***własnymi pracownikami***, które to ryzyko i możliwości dotyczą określonych grup osób (na przykład konkretnych grup wiekowych lub osób pracujących w określonej fabryce lub kraju), a nie całej grupy własnych pracowników jednostki (np. ogólna obniżka ***wynagrodzenia*** lub ***szkolenia*** oferowane wszystkim osobom należącym do własnych pracowników), jednostka ujawnia takie ryzyko i możliwości.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-1 – Polityki związane z własną siłą roboczą

17. **Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami na własnych pracowników, a także związanymi z nimi istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami.**

18. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka wdrożyła ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny lub ***remediacji*** istotnych ***oddziaływań*** jednostki konkretnie na jej ***własnych pracowników***, zarządzania tymi oddziaływaniami lub ***przeciwdziałania*** im, a także polityk dotyczących istotnych oddziaływań, ***ryzyka*** i ***możliwości*** związanych z jej własnymi pracownikami.

19. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 17, zawierają informacje na temat polityk jednostki mających na celu zarządzanie istotnymi ***oddziaływaniami***, ***ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z własnymi pracownikami jednostki, na którą jednostka wywiera wpływ, zgodnie z ESRS 2 MDR-P *Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*. Ponadto jednostka określa, czy takie polityki obejmują określone grupy z grona jej własnych pracowników czy całe grono jej własnych pracowników.

20. Jednostka opisuje zobowiązania w zakresie jej ***polityki*** dotyczącej praw człowieka[96], które są

[94] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowych wskaźników związanych z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnikaw nr 13 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji „Działania i dostawcy narażeni na znaczące ryzyko wystąpienia przypadków pracy przymusowej").

[95] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowych wskaźników związanych z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnikaw nr 12 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji „Działania i dostawcy narażeni na znaczące ryzyko wystąpienia przypadków pracy dzieci").

[96] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ

istotne dla jej ***własnych pracowników***, uwzględniając procesy i mechanizmy kontroli służące nadzorowaniu przestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych[97]. Ujawniając informacje, jednostka koncentruje się na kwestiach, które są istotne, oraz swoim ogólnym podejściu w odniesieniu do:

(a) poszanowania praw człowieka, w tym praw pracowniczych, osób należących do grona jej własnych pracowników;

(b) współpracy z osobami należącymi do grona ***własnych pracowników;*** oraz

(c) środków mających na celu zapewnienie lub umożliwienie ***środka naprawczego*** w zakresie oddziaływań na prawa człowieka.

21. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób jej polityka dotycząca własnych pracowników jest zgodna z odnośnymi instrumentami uznanymi na szczeblu międzynarodowym, w tym z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka[98].

22. Jednostka oświadcza, czy jej polityka w stosunku do jej ***własnych pracowników*** wyraźnie odnosi się do kwestii handlu ludźmi[99], ***pracy przymusowej*** lub obowiązkowej oraz ***pracy dzieci.***

23. Jednostka wskazuje, czy posiada ***politykę*** zapobiegania wypadkom przy pracy lub system zarządzania nimi[100].

24. Jednostka ujawnia następujące informacje:

(a) czy posiada konkretne polityki ukierunkowane na wyeliminowanie ***dyskryminacji*** (w tym ***molestowania***), promowanie ***równości szans*** i innych sposobów zwiększania różnorodności i włączenia społecznego;

(b) czy ***polityki*** te obejmują w szczególności następujące przyczyny ***dyskryminacji***: pochodzenie rasowe i etniczne, kolor skóry, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, niepełnosprawność, wiek, religię, poglądy polityczne, pochodzenie narodowe lub społeczne, inne formy dyskryminacji objęte przepisami Unii i prawem krajowym;

(c) czy jednostka ma szczególne zobowiązania w zakresie ***polityki*** dotyczące włączenia społecznego osób z grup szczególnie podatnych na zagrożenia wśród ***własnych pracowników*** lub pozytywnych działań na ich rzecz – a jeśli tak, to tego, jakie są te zobowiązania; oraz

(d) czy i w jaki sposób polityki te są wdrażane za pomocą specjalnych procedur w celu zapewnienia zapobiegania ***dyskryminacji***, jej łagodzenia i podejmowania działań po jej wykryciu, a także w celu zwiększenia różnorodności i ogólnego włączenia

---

uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka").

[97] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli 1 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji.

[98] Informacje te są potrzebne administratorom wskaźnika referencyjnego w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, jak określono za pomocą wskaźnika „Ekspozycja portfela referencyjnego na przedsiębiorstwa nieposiadające strategii w zakresie należytej staranności w odniesieniu do kwestii objętych podstawowymi konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 1–8" w sekcji 1 i 2 załącznika II.

[99] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak procedur i środków na rzecz zapobiegania handlowi ludźmi").

[100] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 1 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki niestosujące polityki zapobiegania wypadkom przy pracy").

społecznego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-2 – Procedury współpracy z własnymi pracownikami i przedstawicielami pracowników w kwestiach oddziaływań

25. **Jednostka ujawnia swoje ogólne procedury współpracy z osobami należącymi do grona własnych pracowników i przedstawicielami pracowników w zakresie faktycznych i potencjalnych oddziaływań na własnych pracowników jednostki.**

26. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat sposobu, w jaki jednostka współpracuje – w ramach trwającego procesu należytej staranności – z osobami należącymi do grona jej ***własnych pracowników*** oraz ***przedstawicielami pracowników*** w zakresie istotnych, faktycznych i potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych ***oddziaływań***, które ich dotyczą lub mogą ich dotyczyć, oraz czy i w jaki sposób opinie osób należących do grona własnych pracowników jednostki są uwzględniane w jej procesach decyzyjnych.

27. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób opinie jej ***własnych pracowników*** wpływają na jej decyzje lub działania mające na celu zarządzanie faktycznymi i potencjalnymi ***oddziaływaniami*** na jej własnych pracowników. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie:

    (a) czy współpraca ma miejsce bezpośrednio z własnymi pracownikami lub przedstawicielami pracowników jednostki;

    (b) etapu lub etapów, na których ma miejsce współpraca, jej rodzaj i częstotliwość, z jaką do niej dochodziło;

    (c) funkcji i najwyższego stanowiska w jednostce, które jest zajmowane przez osobę odpowiedzialną operacyjnie za zapewnienie, aby przedmiotowa współpraca miała miejsce, a jej wyniki wpłynęły na podejście jednostki

    (d) w stosownych przypadkach – umów ramowych na szczeblu światowym lub innych umów zawartych przez jednostkę z ***przedstawicielami pracowników***, dotyczących poszanowania praw człowieka w odniesieniu do ***własnych pracowników*** jednostki, w tym wyjaśnienie, w jaki sposób porozumienie umożliwia jednostce zapoznanie się z opiniami osób należących do grona jej własnych pracowników; oraz

    (e) w stosownych przypadkach, sposób, w jaki jednostka ocenia skuteczność swojej współpracy z własnymi pracownikami, w tym wszelkie porozumienia lub wyniki, które przynosi ta współpraca.

28. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia działania, jakie podejmuje w celu uzyskania wglądu w opinie osób należących do grona jej ***własnych pracowników***, które mogą być szczególnie podatne na oddziaływania lub zmarginalizowane (np. kobiety, migranci, osoby z niepełnosprawnościami).

29. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie wdrożyła ogólnego procesu współpracy z ***własnymi pracownikami***, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w jakich zamierza wprowadzić taki proces do swoich działań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez własnych pracowników

30. **Jednostka opisuje procesy, które wdrożyła, aby zniwelować negatywne oddziaływania na osoby należące do grona jej własnych pracowników, z którymi jednostka jest powiązana, lub w celu współpracy przy niwelowaniu takich negatywnych oddziaływań, jak również dostępne dla własnych pracowników kanały zgłaszania problemów, oraz aby je rozwiązywać.**

31. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat formalnych środków, za pomocą których ***właśni pracownicy*** jednostki mogą zgłaszać

swoje obawy i potrzeby bezpośrednio jednostce lub za pośrednictwem których jednostka wspiera dostępność takich kanałów (np. ***mechanizmy rozpatrywania skarg***) w miejscu pracy, sposobu prowadzenia działań następczych wobec zainteresowanych osób w odniesieniu do poruszonych kwestii oraz skuteczności tych kanałów.

32. Jednostka opisuje procedury wdrożone w celu uwzględnienia kwestii określonych w ust. 2 sekcji „Cel", ujawniając następujące informacje na temat:

    (a) swojego ogólnego podejścia do zapewnienia lub przyczynienia się do ***środków naprawczych*** i procesów z tym związanych w przypadku gdy jednostka spowodowała istotnie negatywnie ***oddziaływanie*** na osoby będące jej ***własnymi pracownikami*** lub przyczyniła się do jego spowodowania, w tym czy i w jaki sposób jednostka ocenia skuteczność zapewnionych ***środków naprawczych***;

    (b) wszelkich specjalnych kanałów, które jednostka przeznaczyła dla ***własnych pracowników***, umożliwiających im zgłaszanie swoich obaw lub potrzeb bezpośrednio jednostce i rozwiązanie zgłoszonych problemów, w tym informacje dotyczące tego, czy kanały te zostały ustanowione przez samą jednostkę, czy są to mechanizmy stron trzecich;

    (c) czy jednostka posiada ***mechanizm*** rozpatrywania ***skarg*** w kwestiach pracowniczych[101]; oraz

    (d) procesów, w ramach których jednostka wspiera dostępność takich kanałów w miejscu pracy własnych pracowników; oraz

    (e) sposobu, w jaki jednostka śledzi i monitoruje zgłaszane i rozwiązywane problemy oraz sposobu, w jaki zapewnia skuteczność kanałów, w tym w drodze zaangażowania ***zainteresowanych stron***, które są docelowymi ***użytkownikami***.

33. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób ocenia, czy osoby będące jej ***własnymi pracownikami*** są świadome obecności tych struktur lub procesów i mają do nich zaufanie jako sposobu zgłaszania swoich obaw lub potrzeb oraz ich rozpatrzenia. Jednostka ujawnia ponadto, czy wdrożyła politykę ochrony osób, które z tych struktur i procesów korzystają, w tym przedstawicieli pracowników, przed działaniami odwetowymi. Jeżeli takie informacje ujawniono zgodnie z ESRS G1-1, jednostka może odnieść się do tych informacji.

34. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie udostępniła kanału zgłaszania obaw lub nie wspiera dostępności takiego kanału dla własnych pracowników w miejscu pracy, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawniać ramy czasowe, w jakich zamierza ustanowić taki kanał.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na własnych pracowników oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi ryzykami i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z własnymi pracownikami oraz skuteczność tych działań

35. **Jednostka ujawnia sposób, w jaki podejmuje działania mające na celu uwzględnienie istotnego negatywnego i pozytywnego oddziaływania oraz zarządzanie istotnymi ryzykami i wykorzystywanie istotnych możliwości związanych z własnymi pracownikami oraz skuteczność tych działań.**

36. Cel niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dwojaki. Po pierwsze, ma on umożliwić zrozumienie wszelkich ***działań*** i inicjatyw, za pośrednictwem których jednostka czyni starania na rzecz:

    (a) zapobiegania istotnym negatywnym oddziaływaniom na ***własnych pracowników***,

[101] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 5 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak mechanizmu rozpatrywania skarg w kwestiach pracowniczych").

łagodzenia i niwelowania tych ***oddziaływań***; lub

(b) osiągnięcia istotnego pozytywnego oddziaływania na własnych pracowników.

Po drugie, ma on zapewnić zrozumienie sposobów, w jakie jednostka uwzględnia istotne ***ryzyko*** i korzysta z istotnych ***możliwości*** dotyczących własnych pracowników.

37. Jednostka przedstawia skrócony opis planów działania i zasobów dotyczących zarządzania jej istotnymi ***oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami*** związanymi z ***własnymi pracownikami*** zgodnie z ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.

38. W odniesieniu do istotnych ***oddziaływań*** związanych z ***własnymi pracownikami*** jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) podjętych, planowanych lub prowadzonych już ***działań*** mających na celu zapobieganie istotnym negatywnym oddziaływaniom na własnych pracowników;

(b) tego, czy i w jaki sposób podjęła działania mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w odniesieniu do faktycznych istotnych oddziaływań;

(c) wszelkich dodatkowych działań lub inicjatyw prowadzonych przez jednostkę, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych oddziaływań na własnych pracowników; oraz

(d) sposobu śledzenia i oceny skuteczności tych działań i inicjatyw w zakresie osiągania wyników dla jej własnych pracowników.

39. W odniesieniu do pkt 36 jednostka opisuje procesy, za pomocą których określa, jakiego rodzaju działania są potrzebne i właściwe w odpowiedzi na konkretne rzeczywiste lub potencjalne negatywne ***oddziaływanie*** na ***własnych pracowników***.

40. W odniesieniu do istotnych ***ryzyk*** i ***możliwości*** jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu ograniczenia istotnych ryzyk dla jednostki wynikających z jej oddziaływania na ***własnych pracowników*** i ***zależności*** od nich oraz sposobu śledzenia skuteczności w praktyce; oraz

(b) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu wykorzystania istotnych możliwości jednostki w odniesieniu do jej własnych pracowników.

41. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób zapewnia, aby jej własne praktyki, w tym, w stosownych przypadkach, jej praktyki związane z zarządzaniem zaopatrzeniem, sprzedażą i wykorzystaniem danych, nie powodowały ani nie przyczyniały się do istotnych negatywnych oddziaływań na ***własnych pracowników***. Może to obejmować ujawnienie podejścia stosowanego w przypadku wystąpienia napięć między zapobieganiem istotnym negatywnym oddziaływaniom lub ich łagodzeniem a innymi naciskami biznesowymi.

42. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 40, jednostka uwzględnia ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*, jeżeli ocenia skuteczność danego działania poprzez ustalenie celu.

43. Jednostka ujawnia dane dotyczące zasobów przeznaczanych na potrzeby zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, podając informacje umożliwiające ***użytkownikom*** zrozumienie sposobu zarządzania takimi istotnymi oddziaływaniami.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

44. **Jednostka ujawnia określone w czasie i ukierunkowane na wyniki cele dotyczące:**

(a) **ograniczenia negatywnych oddziaływań na jej własną siłę roboczą; lub**

(b) **zwiększenia pozytywnych oddziaływań na jej własną siłę roboczą; lub**

(c) **zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami w odniesieniu do jej własnej siły roboczej.**

45. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka wykorzystuje ukierunkowane na wyniki ***cele*** w celu ukierunkowania i mierzenia swoich postępów w zakresie przeciwdziałania istotnym negatywnym ***oddziaływaniom*** lub zwiększania pozytywnych oddziaływań na jej ***własnych pracowników*** lub zarządzania istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami*** związanymi z jej własnymi pracownikami.

46. Skrócony opis ***celów*** w zakresie zarządzania swoimi istotnymi ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i ***możliwościami*** w odniesieniu do ***własnych pracowników*** jednostki zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T.

47. Jednostka ujawnia informacje dotyczące procesu ustalania ***celów***, w tym czy i w jaki sposób jednostka współpracowała bezpośrednio z ***własnymi pracownikami*** lub ***przedstawicielami pracowników*** w zakresie:

(a) ustalania wszelkich tego rodzaju celów;

(b) śledzenia wyników jednostki w zakresie osiągania celów; oraz

(c) wskazania ewentualnych wniosków lub ulepszeń wynikających z osiąganych przez jednostkę, wyżej wskazanych wyników.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-6 – Charakterystyka pracowników jednostki

48. **Jednostka opisuje główne cechy pracowników stanowiących jej własnych pracowników.**

49. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wglądu w podejście jednostki do kwestii zatrudnienia, w tym w zakres i charakter ***oddziaływań*** wynikających z jej praktyk w zakresie zatrudnienia, dostarczenie informacji kontekstowych, które ułatwiają zrozumienie informacji podawanych w ramach ujawniania innych informacji, a także służą jako podstawa do obliczania ***wskaźników*** ilościowych, które mają być ujawniane zgodnie z innymi wymogami dotyczącymi ujawniania informacji przewidzianymi w niniejszym standardzie.

50. Oprócz informacji wymaganych na podstawie pkt 40 lit. a) ppkt (iii) ESRS 2 *Ogólne ujawniane informacje* jednostka ujawnia:

(a) liczbę zatrudnionych ***pracowników*** ogółem oraz w podziale na płeć i państwo w przypadku państw, w których jednostka zatrudnia co najmniej 50 pracowników, co stanowi co najmniej 10 % liczby zatrudnionych pracowników;

(b) liczbę zatrudnionych lub liczbę ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC):

i. pracowników stałych ogółem oraz w podziale na płeć;

ii. pracowników tymczasowych ogółem oraz w podziale na płeć; oraz

iii. pracowników, którym nie gwarantuje się godzin pracy, ogółem oraz w podziale na płeć;

(c) liczbę pracowników ogółem, którzy odeszli z jednostki w okresie sprawozdawczym, oraz wskaźnik rotacji pracowników w okresie sprawozdawczym.

(d) opis metod i założeń stosowanych przy zestawianiu danych, w tym informację, czy dane liczbowe są zgłaszane:

i. jako liczba zatrudnionych czy jako ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) (w tym wyjaśnienie, jak zdefiniowano EPC); oraz

ii. na koniec okresu sprawozdawczego, jako średnia z całego okresu sprawozdawczego lub przy zastosowaniu innej metody;

(e) w stosownych przypadkach, przedstawienie informacji kontekstowych niezbędnych do zrozumienia danych (na przykład zrozumienia wahań liczby pracowników w okresie sprawozdawczym); oraz

(f) odniesienie informacji zgłoszonych na podstawie lit. a) powyżej do najbardziej reprezentatywnej liczby w sprawozdaniu finansowym.

51. W odniesieniu do informacji określonych w pkt 50 lit. b) jednostka może dodatkowo ujawniać podział na regiony.

52. Jednostka może ujawniać następujące informacje w postaci liczby zatrudnionych lub w postaci ekwiwalentu pełnego czasu pracy (EPC):

(a) liczbę ***pracowników*** zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w podziale na płeć i regiony; oraz

(b) liczbę pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy oraz w podziale na płeć i regiony.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-7 – Charakterystyka osób niebędących pracownikami stanowiących własnych pracowników jednostki

53. **Jednostka opisuje główne cechy osób niebędących pracownikami stanowiących jej własnych pracowników.**

54. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wglądu w podejście jednostki do kwestii zatrudnienia, w tym w zakres i charakter ***oddziaływań*** wynikających z jej praktyk w zakresie zatrudnienia, dostarczenie informacji kontekstowych, które ułatwiają zrozumienie informacji podawanych w ramach ujawniania innych informacji, a także służą jako podstawa do obliczania ***wskaźników*** ilościowych, które mają być ujawniane zgodnie z innymi wymogami dotyczącymi ujawniania informacji przewidzianymi w niniejszym standardzie. Umożliwia również uzyskanie wiedzy, w jakim stopniu jednostka opiera swoją działalność na ***osobach niebędących pracownikami*** należących do grona pracowników jednostki.

55. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 53, obejmują:

(a) ujawnienie całkowitej liczby ***osób niebędących pracownikami*** stanowiących ***własnych pracowników*** jednostki, tj. albo osób związanych z jednostką umowami dotyczącymi świadczenia pracy („osoby samozatrudnione”), albo osób zapewnionych przez jednostki prowadzące głównie „działalność związaną z zatrudnieniem” (kod NACE N78);

(b) wyjaśnienie metod i założeń stosowanych przy zestawianiu danych, w tym informację, czy liczba osób niebędących pracownikami jest zgłaszana:

i. jako liczba zatrudnionych czy jako ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) (w tym określenie, jak zdefiniowano EPC); oraz

ii. na koniec okresu sprawozdawczego, jako średnia z całego okresu sprawozdawczego lub przy zastosowaniu innej metody;

(c) w stosownych przypadkach, przedstawienie informacji kontekstowych niezbędnych do uzyskania wiedzy na temat danych (na przykład znaczących wahań liczby osób niebędących pracownikami w gronie ***własnych pracowników*** jednostki w okresie sprawozdawczym oraz między bieżącym i poprzednim okresem sprawozdawczym).

56. W odniesieniu do informacji określonych w pkt 55 lit. a) jednostka może ujawniać najczęściej występujące rodzaje ***osób niebędących pracownikami*** (na przykład osoby samozatrudnione, osoby zapewnione przez jednostki prowadzące głównie działalność związaną z zatrudnieniem oraz inne rodzaje pracowników istotne dla danej jednostki), ich związek z jednostką oraz rodzaj wykonywanej przez nich pracy.

57. W przypadku braku danych jednostka dokonuje oszacowania liczby i informuje o tym. Jeżeli jednostka przeprowadza szacunki, opisuje podstawę przygotowania tych szacunków.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-8 – Zakres rokowań zbiorowych i dialogu społecznego

58. **Jednostka ujawnia informacje na temat stopnia, w jakim warunki pracy i zatrudnienia jej pracowników są wynikiem ustaleń w ramach układów zbiorowych pracy lub podlegają wpływowi tych układów, oraz zakresu, w jakim jej pracownicy są reprezentowani w dialogu społecznym w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) na poziomie zakładu i na poziomie europejskim.**

59. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest uzyskanie wiedzy na temat zakresu ***układów zbiorowych pracy*** i ***dialogu społecznego*** w odniesieniu do własnych ***pracowników*** jednostki.

60. Jednostka ujawnia następujące informacje:

    (a) odsetek wszystkich ***pracowników*** objętych ***układami zbiorowymi pracy***;

    (b) w EOG – czy jednostka zawarła ***układ zbiorowy pracy*** lub większą ich liczbę, a jeśli tak, to jaki jest całkowity odsetek jej ***pracowników*** objętych takim układem lub układami w przypadku każdego państwa, w którym jednostka zatrudnia znaczącą liczbę pracowników, rozumianą jako co najmniej 50 pracowników, co stanowi co najmniej 10 % liczby zatrudnionych pracowników; oraz

    (c) poza EOG – odsetek własnych pracowników jednostki objętych układami zbiorowymi pracy w podziale na regiony.

61. W przypadku ***pracowników*** nieobjętych ***układami zbiorowymi*** jednostka może ujawniać, czy jednostka określa ich warunki pracy i zatrudnienia na podstawie układów zbiorowych pracy, które obejmują jej pozostałych pracowników, czy na podstawie układów zbiorowych pracy innych jednostek.

62. Jednostka może ponadto ujawniać stopień, w jakim warunki pracy i zatrudnienia ***osób niebędących pracownikami*** należących do grona ***własnych pracowników*** jednostki są wynikiem ustaleń w ramach ***układów zbiorowych pracy*** lub podlegają wpływowi tych układów, w tym oszacowanie poziomu objęcia tymi układami.

63. Jednostka ujawnia następujące informacje dotyczące ***dialogu społecznego***:

    (a) globalny odsetek ***pracowników*** reprezentowanych przez przedstawicieli pracowników, zgłaszany na poziomie państwa w odniesieniu do każdego państwa EOG, w którym jednostka zatrudnia znaczącą liczbę pracowników; oraz

    (b) istnienie wszelkich umów z pracownikami w sprawie reprezentacji przez europejską radę zakładową, radę zakładową europejskiej spółki akcyjnej lub radę zakładową spółdzielni europejskiej.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-9 – Wskaźniki różnorodności

64. **Jednostka ujawnia informacje na temat rozkładu płci w kadrze kierowniczej najwyższego szczebla oraz struktury wiekowej pracowników.**

65. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest uzyskanie wiedzy na temat zróżnicowania kadry kierowniczej najwyższego szczebla ze względu na płeć oraz struktury wiekowej ***pracowników***.

66. Jednostka ujawnia następujące informacje:

    (a) rozkład płci w ujęciu liczbowym i procentowym w kadrze kierowniczej najwyższego szczebla; oraz

    (b) struktury wiekowej ***pracowników***: poniżej 30 lat; w wieku 30–50 lat; powyżej 50 roku życia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-10 – Odpowiednie płace

67. **Jednostka ujawnia, czy jej pracownicy otrzymują adekwatne płace, a jeśli nie wszyscy otrzymują adekwatne płace, podaje państwa i odsetek pracowników, których to dotyczy.**

68. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest uzyskanie wiedzy, czy wszyscy ***pracownicy*** jednostki otrzymują ***adekwatne płace*** zgodnie z mającymi zastosowanie wskaźnikami referencyjnymi.

69. Jednostka ujawnia, czy wszyscy jej ***pracownicy*** otrzymują ***adekwatne płace*** zgodnie z mającymi zastosowanie wskaźnikami referencyjnymi. Jeżeli tak, podanie tej informacji będzie wystarczające do spełnienia niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji i nie są potrzebne żadne dodatkowe informacje.

70. Jeżeli nie wszyscy ***pracownicy*** jednostki otrzymują ***adekwatne płace*** zgodnie z mającymi zastosowanie wskaźnikami referencyjnymi, jednostka ujawnia informacje o państwach, w których pracownicy otrzymują wynagrodzenie poniżej mającego zastosowanie wskaźnika referencyjnego adekwatnej płacy, oraz odsetek pracowników, którzy otrzymują wynagrodzenie poniżej mającego zastosowanie wskaźnika referencyjnego obowiązującego dla każdego z tych państw.

71. Jednostka może również ujawnić informacje określone w niniejszym wymogu dotyczącym ujawniania informacji w odniesieniu do ***osób niebędących pracownikami*** należących do grona jej pracowników.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-11 – Ochrona socjalna

72. **Jednostka ujawnia, czy jej pracownicy są objęci ochroną socjalną przed utratą dochodów z powodu poważnych zdarzeń życiowych, a jeśli nie, to w jakich państwach tak nie jest.**

73. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest uzyskanie wiedzy, czy ***pracownicy*** jednostki są objęci ***ochroną socjalną*** przed utratą dochodów z powodu poważnych zdarzeń życiowych, a jeśli nie, to w jakich państwach tak nie jest.

74. Jednostka ujawnia, czy wszyscy jej ***pracownicy*** są objęci ***ochroną socjalną*** – w ramach programów publicznych lub świadczeń oferowanych przez jednostkę – przed utratą dochodów spowodowaną dowolnym z następujących poważnych zdarzeń życiowych:

    (a) chorobą;

    (b) bezrobociem rozpoczynającym się w czasie, gdy pracownik jednostki pracuje w niej;

    (c) wypadkiem przy pracy i niepełnosprawnością nabytą;

    (d) urlop rodzicielski; oraz

    (e) przejściem na emeryturę.

    Jeżeli tak, to podanie tej informacji jest wystarczające do spełnienia niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji i nie są potrzebne żadne dodatkowe informacje.

75. Jeżeli nie wszyscy ***pracownicy*** jednostki są objęci ***ochroną socjalną*** zgodnie z pkt 72, jednostka dodatkowo ujawnia kraje, w których pracownicy nie są objęci ochroną socjalną w odniesieniu do jednego lub większej liczby rodzajów zdarzeń wymienionych w pkt 72, oraz – w odniesieniu do każdego z tych krajów – rodzaje pracowników, którzy nie są objęci ochroną socjalną w odniesieniu do każdego mającego zastosowanie poważnego zdarzenia życiowego.

76. Jednostka może również ujawnić informacje określone w wymogu dotyczącym ujawniania informacji w odniesieniu do ***osób niebędących pracownikami*** należących do grona jej pracowników.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-12 – Osoby z niepełnosprawnościami

77. **Jednostka ujawnia odsetek własnych pracowników z niepełnosprawnościami.**

78. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim ***osoby z niepełnosprawnościami*** należą do ***pracowników*** jednostki.

79. Jednostka ujawnia odsetek ***osób z niepełnosprawnościami*** wśród swoich ***pracowników*** z zastrzeżeniem ograniczeń prawnych dotyczących gromadzenia danych.

80. Jednostka może ujawniać odsetek ***pracowników*** z niepełnosprawnościami w podziale na płeć.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-13 – Wskaźniki dotyczące szkoleń i rozwoju umiejętności

81. **Jednostka ujawnia zakres, w jakim jej pracownikom zapewniane są szkolenia i rozwój umiejętności.**

82. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest uzyskanie wiedzy na temat działań związanych ze ***szkoleniami*** i ***rozwojem*** umiejętności, które są oferowane ***pracownikom*** w kontekście ciągłego rozwoju zawodowego w celu zwiększenia umiejętności pracowników i ułatwienia im nieustannego zachowania zdolności do zatrudnienia.

83. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 81, obejmują:

    (a) odsetek ***pracowników***, którzy uczestniczyli w regularnych przeglądach wyników i ***rozwoju*** kariery; informacje te podaje się w podziale na płeć;

    (b) średnią liczbę godzin ***szkoleń*** na pracownika i w podziale na płeć.

84. Jednostka może ujawniać w podziale na kategorie pracowników odsetek pracowników, którzy uczestniczyli w regularnych przeglądach wyników i rozwoju kariery oraz średnią liczbę godzin szkoleń na pracownika.

85. Jednostka może również ujawnić informacje określone w wymogu dotyczącym ujawniania informacji w odniesieniu do ***osób niebędących pracownikami*** należących do grona jej pracowników.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-14 – Wskaźniki bezpieczeństwa i higieny pracy

86. **Jednostka ujawnia informacje na temat stopnia, w jakim jej właśni pracownicy są objęci systemem zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, oraz na temat liczby incydentów dotyczących urazów związanych z pracą, złego stanu zdrowia i ofiar śmiertelnych wśród jej własnych pracowników. Ponadto ujawnia liczbę ofiar śmiertelnych w wyniku urazów związanych z pracą i złego stanu zdrowia związanego z pracą w odniesieniu do innych pracowników pracujących w lokalizacjach jednostki.**

87. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, jakości i wyników systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy ustanowionego w celu zapobiegania ***urazom związanym z pracą***.

88. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 86, obejmują następujące informacje, w stosownych przypadkach w podziale na ***pracowników*** i ***osoby niebędące pracownikami*** stanowiących ***własnych pracowników jednostki***:

    (a) odsetek osób będących własnymi pracownikami jednostki, które są objęte systemem zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy jednostki opartym na wymogach prawnych lub uznanych normach bądź wytycznych;

(b) liczbę ofiar śmiertelnych[102] w wyniku ***urazów związanych z pracą*** i ***złego stanu zdrowia związanego z pracą***;

(c) liczbę i wskaźnik wypadków związanych z pracą podlegających zgłoszeniu;

(d) w odniesieniu do pracowników jednostki, liczbę przypadków ***złego stanu zdrowia związanego z pracą podlegającego zgłoszeniu***, z zastrzeżeniem ograniczeń prawnych dotyczących gromadzenia danych; oraz

(e) w odniesieniu do pracowników jednostki, liczbę dni straconych z powodu urazów związanych z pracą i ofiar śmiertelnych w wyniku wypadków związanych z pracą, z powodu złego stanu zdrowia związanego z pracą i ofiar śmiertelnych w wyniku złego stanu zdrowia[103].

Informacje w zakresie lit. b) podaje się również w odniesieniu do innych osób pracujących w ***lokalizacjach*** należących do jednostki, takich jak ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, jeżeli pracują oni w miejscach wytwarzania należących do jednostki.

89. Jednostka może również ujawnić informacje określone w pkt 88 lit. d) i e) w odniesieniu do ***osób niebędących pracownikami***.

90. Jednostka może ponadto zamieścić następujące dodatkowe informacje na temat objęcia systemem bezpieczeństwa i higieny pracy: odsetek własnych pracowników jednostki objętych systemem zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, który opracowano na podstawie wymogów prawnych lub uznanych norm lub wytycznych i który poddano wewnętrznemu audytowi lub audytowi lub certyfikacji przez stronę zewnętrzną.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-15 – Wskaźniki równowagi między życiem zawodowym a prywatnym

91. **Jednostka ujawnia zakres, w jakim pracownicy są uprawnieni do urlopu ze względów rodzinnych i z niego korzystają.**

92. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat uprawnień i rzeczywistych praktyk stosowanych wśród ***pracowników*** w zakresie korzystania z urlopu ze względów rodzinnych w sposób sprawiedliwy pod względem równouprawnienia płci, jako że jest to jeden z aspektów ***równowagi między życiem zawodowym a prywatnym***.

93. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 91, obejmują:

(a) odsetek ***pracowników*** uprawnionych do korzystania z urlopu ze względów rodzinnych; oraz

(b) odsetek uprawnionych pracowników, którzy skorzystali z urlopu ze względów rodzinnych oraz podział według płci.

94. Jeżeli wszyscy ***pracownicy*** jednostki są uprawnieni do urlopu ze względów rodzinnych na podstawie polityki społecznej lub ***układów zbiorowych pracy***, wystarczy ujawnić te informacje, aby spełnić wymóg określony w pkt 93a.

[102] Informacje te są potrzebne administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816 określonych za pomocą wskaźnika „Średni ważony współczynnik wypadków, obrażeń, ofiar śmiertelnych" w sekcjach 1 i 2 załącznika II. Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 2 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Wskaźnik występowania wypadków") oraz administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816 określonych za pomocą wskaźnika „Średni ważony współczynnik wypadków, obrażeń, ofiar śmiertelnych" w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

[103] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 3 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Liczba dni straconych z powodu urazów, wypadków, ofiar śmiertelnych lub chorób").

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-16 – Wskaźniki wynagrodzeń (luka płacowa i całkowite wynagrodzenie)

95. **Jednostka ujawnia dysproporcję płacową między pracownikami płci żeńskiej i męskiej w ujęciu procentowym oraz stosunek wynagrodzenia najlepiej zarabiającej osoby do mediany wynagrodzenia pracowników.**

96. Cel niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dwojaki: uzyskanie wiedzy na temat zakresu wszelkich dysproporcji ***płacowych*** między kobietami a mężczyznami wśród ***pracowników*** jednostki; oraz zapewnienie informacji na temat nierównego wynagradzania pracowników jednostki i sprawdzenie, czy istnieją duże dysproporcje płacowe.

97. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 95, obejmują:

    (a) lukę ***płacową*** między kobietami a mężczyznami, zdefiniowaną jako różnica średniego poziomu wynagrodzenia między pracownikami płci żeńskiej i męskiej, wyrażoną jako odsetek średniego poziomu wynagrodzenia pracowników płci męskiej[104];

    (b) ***roczne całkowite wynagrodzenie*** najlepiej zarabiającej osoby do mediany całkowitego rocznego wynagrodzenia wszystkich ***pracowników*** (z wyjątkiem tej najlepiej zarabiającej osoby)[105]; oraz

    (c) w stosownych przypadkach, przedstawienie wszelkich informacji kontekstowych niezbędnych dla uzyskania wiedzy na temat danych i sposobu ich zestawiania oraz inne zmiany danych bazowych, które należy uwzględnić.

98. Jednostka może ujawniać podział luki ***płacowej*** między kobietami a mężczyznami, jak określono w pkt 97 lit. a), według kategorii pracowników lub według państwa/segmentu. Jednostka może również ujawnić lukę płacową między kobietami a mężczyznami według kategorii pracowników w podziale na zwykłą płacę podstawową oraz składniki uzupełniające lub zmienne.

99. W odniesieniu do pkt 97 lit. b) jednostka może podać te dane liczbowe skorygowane o różnice w sile nabywczej między poszczególnymi państwami, w którym to przypadku podaje metodę zastosowaną na potrzeby obliczenia.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-17 – Incydenty, skargi i poważne oddziaływania na przestrzeganie praw człowieka

100. **Jednostka ujawnia informacje na temat liczby incydentów lub skarg związanych z pracą oraz poważnych oddziaływań na przestrzeganie praw człowieka wśród własnych pracowników oraz wszelkich związanych z tym istotnych grzywien, sankcji lub odszkodowań za okres sprawozdawczy.**

101. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim ***incydenty związane z pracą*** oraz poważne przypadki ***oddziaływań*** na przestrzeganie praw człowieka dotykają jej ***własnych pracowników***.

102. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 100, obejmują, z zastrzeżeniem odpowiednich przepisów dotyczących prywatności, ***incydenty związane z***

[104] Informacje te są potrzebne: uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 12 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Nieskorygowana luka płacowa między kobietami a mężczyznami"); oraz administratorom wskaźników referencyjnych do ujawnienia czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Średnia ważona luka płacowa między kobietami a mężczyznami" w sekcji 1 i 2 załącznika II.

[105] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 8 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Nadmierny poziom wynagrodzenia dyrektora generalnego").

pracą dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, narodowość, religię lub wyznanie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną lub inne istotne formy dyskryminacji dotyczące wewnętrznych lub zewnętrznych ***zainteresowanych*** stron prowadzących działalność w okresie sprawozdawczym. Dotyczy to również przypadków ***molestowania*** jako szczególnej formy dyskryminacji.

103. Jednostka ujawnia następujące informacje:

(a) całkowitą liczbę ***przypadków dyskryminacji***, w tym ***molestowania***, zgłoszonych w okresie sprawozdawczym[106];

(b) liczbę skarg złożonych za pośrednictwem kanałów zgłaszania problemów przez osoby należące do ***własnych pracowników*** jednostki (w tym ***mechanizmów rozpatrywania skarg***) oraz, w stosownych przypadkach, do krajowych punktów kontaktowych ds. Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących spraw określonych w pkt 2 niniejszego standardu, z wyłączeniem skarg już zgłoszonych w lit. a) powyżej;

(c) łączną kwotę grzywien, kar i odszkodowań za szkody powstałe w wyniku ***incydentów*** i skarg ujawnionych powyżej oraz uzgodnienie takich ujawnionych kwot pieniężnych z najistotniejszą kwotą przedstawioną w sprawozdaniu finansowym; oraz

(d) w stosownych przypadkach, przedstawienie informacji kontekstowych niezbędnych dla uzyskania wiedzy na temat danych i sposobu ich zestawiania.

104. Jednostka ujawnia następujące informacje dotyczące zidentyfikowanych przypadków poważnych ***incydentów*** dotyczących poszanowania praw człowieka (np. ***pracy przymusowej***, handlu ludźmi lub ***pracy dzieci***):

(a) liczbę poważnych incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka związanych z siłą roboczą jednostki w okresie sprawozdawczym, w tym wskazanie, ile z nich stanowi przypadki nieprzestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych. Jeżeli takie incydenty nie miały miejsca, jednostka stwierdza ten fakt[107]; oraz

(b) łączną kwotę grzywien, kar i odszkodowań za szkody powstałe w wyniku incydentów opisanych w lit. a) powyżej wraz z uzgodnieniem ujawnionych kwot pieniężnych z najistotniejszą kwotą przedstawioną w sprawozdaniu finansowym.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S1 *Własni pracownicy*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w niniejszym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części niniejszego standardu.

[106] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 7 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Przypadki dyskryminacji").

[107] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego i dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli I w załączniku I oraz wskaźnika nr 14 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Naruszenia zasad inicjatywy ONZ Global Compact i Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych" oraz „Liczba zidentyfikowanych przypadków poważnych kwestii i incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka"); oraz administratorom wskaźników referencyjnych w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Liczba składników wskaźnika referencyjnego, wskazujących na naruszenia w sferze społecznej (w wartości bezwzględnej oraz w wartości względnej, jako odsetek wszystkich składników wskaźnika referencyjnego), o których mowa w międzynarodowych traktatach i konwencjach, zasadach ONZ oraz, w stosownych przypadkach, prawie krajowym" w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

Cel

AR 1. Oprócz kwestii wymienionych w pkt 2 jednostka może również rozważyć ujawnienie informacji na temat innych kwestii dotyczących istotnego oddziaływania w krótszym okresie, na przykład inicjatyw dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa ***własnych pracowników*** w czasie pandemii.

AR 2. Przegląd kwestii społecznych zawarty w pkt 2 nie ma na celu wskazania, że wszystkie te kwestie należy przedstawić w każdym wymogu dotyczącym ujawniania informacji zawartym w niniejszym standardzie. Stanowią one raczej wykaz kwestii pochodzących z wymogów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju określonych w dyrektywie 2013/34/UE, które jednostki uwzględniają przy ocenie ***istotności*** ESRS 2 w odniesieniu do ***własnych pracowników***, a w stosownych przypadkach zgłaszają jako istotne ***oddziaływania, ryzyko*** i ***możliwości*** w ramach niniejszego standardu.

AR 3. Przykłady osób, które wchodzą w zakres definicji ***„własnych pracowników”***:

(a) przykłady wykonawców (osób samozatrudnionych) stanowiących ***własnych pracowników*** jednostki:

i. wykonawcy zatrudnieni przez jednostkę do wykonania pracy, która w innym przypadku byłaby wykonywana przez ***pracownika***;

ii. wykonawcy zatrudnieni przez jednostkę do wykonania pracy w obszarze publicznym (np. na drodze, na ulicy);

iii. wykonawcy zatrudnieni przez jednostkę do wykonania pracy lub świadczenia usług bezpośrednio w miejscu pracy klienta jednostki.

(b) przykłady osób zatrudnionych przez osobę trzecią prowadzącą „działalność związaną z zatrudnieniem” obejmują osoby, które wykonują tę samą pracę, co pracownicy, takie jak:

i. osoby, które zastępują pracowników czasowo nieobecnych (z powodu choroby, urlopu, urlopu rodzicielskiego lub ze względów rodzinnych itp.);

ii. osoby wykonujące pracę dodatkową w stosunku do regularnych pracowników;

iii. osoby oddelegowane tymczasowo z innego państwa członkowskiego UE do pracy na rzecz jednostki („pracownicy delegowani”).

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

AR 4. ESRS 2 SBM-2 zakłada konieczność przedstawienia przez jednostkę wyjaśnienia, czy i w jaki sposób rozważa rolę, jaką realizowana przez nią strategia i ***model biznesowy*** mogą odgrywać w tworzeniu, pogłębianiu lub łagodzeniu znaczących istotnych ***oddziaływań*** na jej ***własnych pracowników***, a także czy i w jaki sposób model biznesowy i strategia dostosowane są do tego, aby zaradzić takim istotnym oddziaływaniom.

AR 5. Chociaż ***właśni pracownicy*** jednostki mogą nie angażować się w sprawy jednostki na poziomie jej strategii lub ***modelu biznesowego***, ich opinie mogą wpłynąć na ocenę jednostki w zakresie jej strategii i modelu biznesowego. Jednostka bierze pod uwagę opinie ***przedstawicieli pracowników***, gdy ma to zastosowanie do spełnienia niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z

modelem biznesowym

AR 6. ***Oddziaływania*** na ***własnych pracowników*** jednostki mogą mieć swoje źródło w jej strategii lub ***modelu biznesowym*** i oddziaływać na wiele różnych sposobów. Na przykład oddziaływania mogą odnosić się do propozycji jednostki dotyczącej wartości (taki jak dostarczanie produktów lub świadczenie usług po najniższych kosztach lub szybka dostawa w sposób, który wywiera presję na prawa pracownicze w ramach jej własnej działalności) lub jej struktury kosztów i modelu przychodów (taki jak przeniesienie ryzyka związanego z zapasami na ***dostawców***, co powoduje efekt domina w odniesieniu do praw pracowniczych osób, które dla nich pracują).

AR 7. Oddziaływania na ***własnych pracowników*** jednostki mające swoje źródło w strategii lub ***modelu biznesowym*** mogą również doprowadzić do powstania istotnych ***ryzyk*** dla jednostki. Ryzyka pojawiają się na przykład wtedy, gdy niektóre osoby należące do siły roboczej są narażone na ***pracę przymusową***, a jednostka dokonuje przywozu produktów do państw, w których prawo dopuszcza konfiskatę towarów przywożonych, co do których istnieje podejrzenie, że zostały wytworzone z wykorzystaniem pracy przymusowej. Przykładem możliwości dla jednostek może być zapewnienie ***możliwości*** dla siły roboczej, takich jak tworzenie miejsc pracy i podnoszenie kwalifikacji w kontekście „sprawiedliwej transformacji". Inny przykład, w kontekście pandemii lub innego poważnego kryzysu zdrowotnego, dotyczy jednostki mogącej polegać na warunkowej sile roboczej bez dostępu lub z niewielkim dostępem do opieki medycznej i świadczeń zdrowotnych, która może być narażona na poważne ryzyko operacyjne i ryzyko związane z ciągłością działania, ponieważ pracownicy nie mają wyboru i muszą kontynuować pracę w czasie choroby, co jeszcze bardziej nasila rozprzestrzenianie się choroby i powoduje poważne załamanie ***łańcucha dostaw***. Ryzyko utraty reputacji i możliwości rynkowych związane z wyzyskiem pracowników o niskich umiejętnościach i pracowników nisko opłacanych w regionach pozyskiwania, w których zapewnia się im minimalną ochronę, również wzrasta wraz z ostrą reakcją mediów i preferencjami ***konsumentów***, którzy wybierają towary pozyskiwane z większym poszanowaniem zasad etyki lub towary bardziej zrównoważone.

AR 8. Przykłady szczególnych cech osób należących do ***własnych pracowników*** jednostki, które może ona rozważyć w odpowiedzi na pkt 15, dotyczą osób młodych, które mogą być bardziej podatne na ***oddziaływania*** na ich rozwój fizyczny i psychiczny, lub kobiet w kontekście, w którym kobiety są rutynowo dyskryminowane w zakresie warunków pracy, lub migrantów w kontekście, w którym rynek podaży pracy jest słabo uregulowany, a od pracowników rutynowo pobiera się opłaty za rekrutację. W przypadku niektórych osób należących do siły roboczej sam charakter czynności, które muszą wykonywać, może narażać je na ryzyko (na przykład osoby zobowiązane do zajmowania się chemikaliami lub obsługi niektórych urządzeń lub pracownicy nisko opłacani zatrudnieni na podstawie umów zerogodzinowych).

AR 9. W odniesieniu do pkt 16 istotne ***ryzyka*** mogą również wynikać z ***zależności*** jednostki od jej ***własnych pracowników***, w którym to przypadku zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, ale o dużym oddziaływaniu mogą wywołać ***skutki finansowe***; na przykład w sytuacji, gdy światowa pandemia prowadzi do poważnych skutków zdrowotnych dla siły roboczej jednostki, co powoduje poważne zakłócenia produkcji i dystrybucji. Inne przykłady ryzyka związanego z zależnością jednostki od jej siły roboczej obejmują niedobór pracowników z odpowiednimi umiejętnościami lub decyzje polityczne lub przepisy wpływające na jej własną działalność i ***własnych pracowników***.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-1 – Polityki związane z własną siłą roboczą

AR 10. Jednostka rozważa, czy wyjaśnienia dotyczące znaczących zmian polityk przyjętych w roku sprawozdawczym (na przykład nowe oczekiwania wobec zagranicznych jednostek zależnych, nowe lub dodatkowe podejścia do należytej staranności i środków naprawczych) dostarczają użytkownikom informacji kontekstowych, i może ujawnić takie wyjaśnienia.

Dotyczy to polityk i zobowiązań jednostki w zakresie zapobiegania ***ryzykom*** lub negatywnym ***oddziaływaniom*** redukcji ***emisji*** dwutlenku węgla i przejścia na bardziej ekologiczną i neutralną dla klimatu działalność w odniesieniu do jej ***własnych pracowników*** oraz łagodzenie takich ryzyk i oddziaływań, jak również w zakresie zapewnienia pracownikom ***możliwości***, takich jak tworzenie miejsc pracy i podnoszenie kwalifikacji, w tym wyraźne zobowiązania do „sprawiedliwej transformacji".

AR 11. ***Polityka*** ta może przybrać formę samodzielnej polityki dotyczącej własnych pracowników jednostki lub zostać włączona do szerszego dokumentu, takiego jak kodeks etyki lub ogólna polityka zrównoważonego rozwoju, które jednostka już ujawniła w ramach innego ESRS. W takich przypadkach jednostka podaje dokładne odniesienie w celu zidentyfikowania aspektów polityki spełniających wymogi niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

AR 12. Ujawniając informacje na temat dostosowania swoich polityk do Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, jednostka uwzględnia fakt, że wytyczne te odnoszą się do Międzynarodowej karty praw człowieka, na którą składa się Powszechna deklaracja praw człowieka oraz dwa wdrażające ją pakty, a także Deklaracja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca podstawowych zasad i praw w pracy oraz podstawowe konwencje stanowiące jej podstawę, i może złożyć sprawozdanie z dostosowania do tych instrumentów.

AR 13. Wyjaśniając, w jaki sposób wdrażane są polityki zewnętrzne, jednostka może na przykład rozważyć wewnętrzne polityki w zakresie odpowiedzialnego pozyskiwania oraz dostosowanie do innych polityk istotnych dla własnych pracowników, na przykład dotyczących pracy przymusowej. W odniesieniu do kodeksów postępowania dostawców, które jednostka może posiadać, wskazuje ona, czy takie kodeksy zawierają postanowienia dotyczące bezpieczeństwa pracowników, niepewnego zatrudnienia (tj. korzystania z pracowników na umowach krótkoterminowych lub o ograniczonym wymiarze godzin, pracowników zatrudnionych za pośrednictwem stron trzecich, podwykonawstwa zlecanego stronom trzecim lub zatrudniania pracowników nieformalnych), handlu ludźmi, korzystania z pracy przymusowej lub pracy dzieci, oraz czy postanowienia takie są w pełni zgodne z obowiązującymi normami MOP.

AR 14. Jednostka może przedstawić przykład przekazywania informacji na temat swoich polityk osobom, grupie osób lub podmiotom, dla których są one istotne, ponieważ oczekuje się od nich wdrożenia tych polityk (na przykład ***pracownicy***, wykonawcy i ***dostawcy*** jednostki), lub ponieważ są oni bezpośrednio zainteresowani ich wdrożeniem (na przykład osoby należące do ***własnych pracowników*** jednostki, inwestorzy). Jednostka może ujawniać narzędzia i kanały służące przekazywaniu informacji (na przykład ulotki, biuletyny, specjalne strony internetowe, media społecznościowe, interakcje bezpośrednie, przedstawiciele pracowników), mające na celu zapewnienie dostępności tej ***polityki*** oraz zrozumienia jej konsekwencji przez różne grupy odbiorców. Jednostka może również wyjaśnić, w jaki sposób identyfikuje i usuwa ewentualne bariery w upowszechnianiu, na przykład w drodze tłumaczenia na odpowiednie języki lub wykorzystania przedstawień graficznych.

AR 15. ***Dyskryminacja*** w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu ma miejsce wówczas gdy daną osobę traktuje się inaczej lub mniej przychylnie ze względu na cechy, które nie są związane z zasługami lub nieodłącznymi wymogami związanymi z pracą. Powszechna definicja tych cech znajduje się w przepisach krajowych. Poza przyczynami wymienionymi w wymogu dotyczącym ujawniania informacji jednostka uwzględnia inne przyczyny dyskryminacji zakazane na podstawie przepisów krajowych.

AR 16. Do ***dyskryminacji*** może dojść w trakcie wykonywania różnych działań związanych z pracą. Obejmują one dostęp do zatrudnienia, poszczególnych zawodów, ***szkoleń*** i poradnictwa zawodowego oraz zabezpieczenia społecznego. Ponadto dyskryminacja może dotyczyć warunków zatrudnienia, takich jak: rekrutacja, wynagrodzenie, czas pracy i wypoczynku, płatne urlopy, ochrona macierzyństwa, bezpieczeństwo stałego zatrudnienia, zadania służbowe, ocena wyników i awans, możliwości szkolenia, perspektywy awansu, bezpieczeństwo i higiena pracy, zakończenie zatrudnienia. Jednostka może odnieść się do tych obszarów w sposób szczególny przy ujawnianiu swoich polityk i procedur leżących u ich podstaw w celu spełnienia wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

AR 17. Jednostka może ponadto ujawniać:

(a) polityki i procedury, w ramach których kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie stanowią podstawę rekrutacji, pośrednictwa pracy, ***szkolenia*** i awansowania na wszystkich szczeblach, uwzględniając fakt, że niektóre osoby mogą mieć większe trudności z uzyskaniem takich kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia niż inne;

(b) przydział odpowiedzialności za ***równe traktowanie*** i ***równe szanse*** w zakresie zatrudnienia kadrze kierowniczej najwyższego szczebla, wydając jasne, obowiązujące w całym przedsiębiorstwie polityki i procedury, które mają być podstawą praktyk dotyczących równego traktowania w zakresie zatrudnienia oraz uzależniając awans od wymaganych wyników w tym obszarze;

(c) szkolenia dla personelu w zakresie polityk i praktyk dotyczących nie***dyskryminacji***, ze szczególnym uwzględnieniem kadry kierowniczej średniego i najwyższego szczebla, w celu podniesienia świadomości i uwzględnienia strategii rozwiązywania problemów związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem dyskryminacji systemowej i incydentalnej;

(d) udogodnienia w środowisku fizycznym w celu zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa pracownikom, klientom i innym osobom odwiedzającym z niepełnosprawnością;

(e) ocenę, czy wymogi związane z pracą zostały zdefiniowane w sposób, który systematycznie stawiałby pewne grupy w niekorzystnej sytuacji;

(f) aktualną dokumentację dotyczącą rekrutacji, szkoleń i awansów, która w przejrzysty sposób obrazuje możliwości ***pracowników*** i rozwój ich kariery w danej jednostce;

(g) procedury rozpatrywania skarg, rozpatrywania odwołań i zapewniania pracownikom możliwości odwołania się (zwłaszcza w kontekście rokowań i układów zbiorowych) w przypadku stwierdzenia dyskryminacji, a także czy zwraca uwagę na struktury formalne i nieformalne kwestie kulturowe, które mogą uniemożliwiać pracownikom zgłaszanie obaw i skarg; oraz

(h) programy mające na celu propagowanie dostępu do ***rozwoju*** umiejętności.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-2 – Procedury współpracy z własnymi pracownikami i przedstawicielami pracowników w kwestiach oddziaływań

AR 18. Opisując, z jaką funkcją lub rolą wiąże się odpowiedzialność operacyjna za taką współpracę lub pełna rozliczalność, jednostka może ujawniać, czy jest to rola lub funkcja specjalna, czy też stanowi część roli lub funkcji o szerszym zakresie, a także czy personelowi zapewniono możliwości budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. Jeśli jednostka nie może zidentyfikować takiego stanowiska lub funkcji, może o tym fakcie poinformować. Takie informacje można również ujawniać poprzez odniesienie do informacji ujawnionych zgodnie z ESRS 2 GOV-1 *Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*.

AR 19. Przygotowując informacje, które mają zostać ujawnione, opisane w pkt 27 lit. b) i c), można uwzględnić następujące przykłady ilustrujące omawiane kwestie:

(a) przykłady etapów, na których nawiązuje się współpracę, obejmują: (i) określenie metod łagodzenia oraz (ii) ocenę skuteczności łagodzenia;

(b) w odniesieniu do rodzaju współpracy, przykłady mogą obejmować uczestnictwo, konsultacje lub informowanie;

(c) w odniesieniu do częstotliwości współpracy – można podać informacje na temat tego, czy współpraca jest prowadzona regularnie, w określonych momentach realizacji projektu lub procesu biznesowego (na przykład gdy rozpoczyna się nowy sezon zbiorów lub otwierana jest nowa linia produkcyjna), a także czy jest podejmowana w odpowiedzi na wymogi prawne lub wnioski ***zainteresowanych stron*** oraz tego, czy wynik takiej współpracy jest uwzględniany w procesach decyzyjnych jednostki; oraz

(d) w odniesieniu do roli, z którą wiąże się odpowiedzialność operacyjna, czy jednostka wymaga określonych umiejętności od odpowiedniego personelu lub zapewnia mu możliwości ***szkolenia*** lub budowania zdolności w celu podjęcia współpracy.

AR 20. Umowy ramowe na szczeblu światowym służą ustanowieniu stałej relacji między przedsiębiorstwem wielonarodowym a światową federacją związków zawodowych, aby zapewnić, by jednostka przestrzegała tych samych standardów w każdym państwie, w którym prowadzi działalność.

AR 21. Aby zilustrować, w jaki sposób opinie ***własnych pracowników*** jednostki wpłynęły na konkretne decyzje lub działania, jednostka może podać przykłady pochodzące z bieżącego okresu sprawozdawczego.

AR 22. Jeżeli jednostka zawarła porozumienia z krajowymi, europejskimi lub międzynarodowymi związkami zawodowymi lub radami zakładowymi dotyczące praw osób należących do jej własnych pracowników, takie informacje można ujawnić w celu zilustrowania, w jaki sposób porozumienie umożliwia jednostce poznanie opinii tych osób.

AR 23. W miarę możliwości jednostka może ujawnić przykłady z okresu sprawozdawczego, aby zilustrować, w jaki sposób opinie jej ***własnych pracowników*** i ***przedstawicieli pracowników*** wpłynęły na konkretne decyzje lub działania jednostki.

AR 24. Spełniając ten wymóg dotyczący ujawniania informacji, jednostka uwzględnia następujące aspekty:

(a) rodzaj zaangażowania (np. informowanie, konsultacje lub uczestnictwo) oraz jej częstotliwość (np. na stałe, kwartalnie, rocznie);

(b) sposób, w jaki informacje zwrotne są rejestrowane i uwzględniane przy podejmowaniu decyzji, oraz sposób, w jaki osoby należące do siły roboczej są informowane o wpływie przekazywanych przez nie informacji zwrotnych na podejmowane decyzje;

(c) czy współpraca jest podejmowana na szczeblu organizacyjnym, czy na niższym szczeblu, np. na poziomie ***lokalizacji*** lub projektu, a w tym drugim przypadku – sposób, w jaki informacje dotyczące współpracy są scentralizowane;

(d) zasoby (np. zasoby finansowe lub ludzkie) przeznaczone na zaangażowanie; oraz

(e) sposób, w jaki jednostka współpracuje z osobami należącymi do jej własnych pracowników i ***przedstawicielami pracowników*** w zakresie oddziaływań, jakie na jej ***własnych pracowników*** może mieć redukcja ***emisji*** dwutlenku węgla i przejście na bardziej ekologiczne i neutralne dla klimatu operacje, w szczególności restrukturyzacja, utrata zatrudnienia lub tworzenie miejsc pracy, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji lub przekwalifikowanie, płeć i sprawiedliwość społeczna oraz zdrowie i bezpieczeństwo.

AR 25. Jednostka może również ujawnić następujące informacje odnoszące się do pkt 24 dotyczącego różnorodności:

(a) sposób, w jaki współpracuje z osobami w niekorzystnej sytuacji lub podatnymi na zagrożenia (na przykład czy stosuje szczególne podejścia i zwraca szczególną uwagę na potencjalne bariery);

(b) sposób, w jaki uwzględnia potencjalne bariery w zakresie współpracy z osobami należącymi do jej siły roboczej (np. różnice językowe i kulturowe, nierównowaga płci i władzy, podziały w obrębie społeczności lub grupy);

(c) sposób, w jaki przekazuje osobom należącym do jej siły roboczej informacje, które są zrozumiałe i dostępne za pośrednictwem odpowiednich kanałów komunikacyjnych;

(d) wszelkie sprzeczne interesy w ramach jej siły roboczej oraz sposób, w jaki jednostka rozwiązała ten problem; oraz

(e) sposób, w jaki jednostka stara się przestrzegać praw człowieka wszystkich zainteresowanych stron, na przykład ich prawa do prywatności, wolności wypowiedzi oraz pokojowego zgromadzania się i protestowania.

AR 26. Jednostka może również zgłosić informacje na temat skuteczności procesów współpracy z jej ***własnymi pracownikami*** pochodzące z poprzednich okresów sprawozdawczych. Dotyczy to przypadków, w których jednostka dokonała oceny skuteczności tych procesów lub wyciągnęła wnioski w trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego. Procesy

wykorzystywane do celów monitorowania skuteczności mogą obejmować wewnętrzny lub zewnętrzny audyt lub weryfikację, oceny oddziaływania, systemy pomiaru, informacje zwrotne od ***zainteresowanych stron***, ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, zewnętrzne oceny wyników oraz analizę porównawczą.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez własnych pracowników jednostki

AR 27. Spełniając wymogi określone w kryteriach dotyczących ujawniania informacji zawartych w wymogu dotyczącym ujawniania informacji ESRS S1-3, jednostka może kierować się treścią Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w celu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, które dotyczą ***mechanizmów remediacji*** i ***mechanizmów rozpatrywania skarg***.

AR 28. Kanały zgłaszania obaw lub potrzeb obejmują ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, gorące linie, związki zawodowe (w przypadku osób należących do siły roboczej zrzeszonych w związkach zawodowych), rady zakładowe, procedury dialogu lub inne środki, za pomocą których ***własni pracownicy*** jednostki lub ***przedstawiciele pracowników*** mogą zgłaszać obawy dotyczące ***oddziaływań*** lub wyjaśniać potrzeby, którymi chcieliby, aby jednostka się zajęła. Mogą one obejmować zarówno kanały udostępnione bezpośrednio przez jednostkę, jak i kanały udostępnione przez podmioty, w których pracują jej własni pracownicy, oprócz wszelkich innych mechanizmów, które jednostka może wykorzystać do uzyskania wglądu w zarządzanie oddziaływaniami na własnym pracowników, takich jak audyty zgodności. Jeżeli w celu spełnienia tego wymogu jednostka opiera się wyłącznie na informacjach dotyczących istnienia takich kanałów udostępnionych w ramach swoich ***relacji biznesowych***, może o tym fakcie poinformować.

AR 29. Mechanizmy oparte na osobach trzecich mogą obejmować mechanizmy obsługiwane przez rząd, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe i w ramach innych inicjatyw opartych na współpracy. Jednostka może ujawniać, czy są one dostępne dla wszystkich ***własnych pracowników*** (lub ***przedstawicieli pracowników*** lub, w przypadku ich braku, dla osób lub organizacji działających w ich imieniu lub mających inną możliwość pozyskania wiedzy na temat negatywnych ***oddziaływań***).

AR 30. Jednostka uwzględnia, czy i w jaki sposób osoby należące do jej ***własnych pracowników***, których ta sytuacja może dotyczyć, oraz ***przedstawiciele pracowników*** tej jednostki mają dostęp do kanałów na poziomie jednostki, w której są zatrudnieni lub na rzecz której świadczą pracę, w odniesieniu do każdego istotnego ***oddziaływania***. Odpowiednie kanały mogą obejmować gorące linie, związki zawodowe (w przypadku osób należących do siły roboczej zrzeszonych w związkach zawodowych), rady zakładowe lub inne ***mechanizmy rozpatrywania skarg*** stosowane przez daną jednostkę lub osobę trzecią.

AR 31. Wyjaśniając, czy i skąd jednostka wie, że osoby należące do jej własnych pracowników są świadome istnienia któregokolwiek z tych kanałów i mają do nich zaufanie, jednostka może przedstawić odpowiednie i wiarygodne dane na temat skuteczności tych kanałów z perspektywy zainteresowanych osób. Przykładami źródeł informacji są badania przeprowadzone wśród osób należących do siły roboczej jednostki, które korzystały z takich kanałów oraz informacje na temat poziomu ich zadowolenia z realizacji procesu i jego wyników.

AR 32. Opisując skuteczność kanałów zgłaszania problemów przez ***własnych pracowników*** jednostki i ***przedstawicieli pracowników***, jednostka może kierować się następującymi pytaniami opartymi na „kryteriach skuteczności pozasądowych ***mechanizmów rozpatrywania skarg***” zawartych w Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w szczególności w zasadzie 31. Poniższe względy mogą mieć zastosowanie do poszczególnych kanałów lub do zbiorczego systemu kanałów:

(a) czy kanały te są zgodne z prawem pod względem na zapewnienie odpowiedniej rozliczalności z tytułu ich uczciwego działania i budowania zaufania wśród zainteresowanych stron?

(b) czy ***zainteresowane strony*** wiedzą o istnieniu tych kanałów i mają do nich dostęp?

(c) czy kanały te zapewniają jasne i znane procedury wraz z orientacyjnymi ramami czasowymi?

(d) czy kanały te zapewniają ***zainteresowanym stronom*** odpowiedni dostęp do źródeł informacji, porad i wiedzy fachowej?

(e) czy kanały te zapewniają przejrzystość dzięki dostarczaniu wystarczających informacji zarówno skarżącym, jak i, w stosownych przypadkach, na potrzeby realizacji celów interesu publicznego?

(f) czy wyniki osiągnięte za pośrednictwem kanałów są zgodne z prawami człowieka uznawanymi na arenie międzynarodowej?

(g) czy jednostka identyfikuje spostrzeżenia pochodzące z kanałów, które wspierają kształcenie ciągłe zarówno w celu usprawnienia kanałów, jak i zapobiegania przyszłym oddziaływaniom?

(h) czy jednostka koncentruje się na dialogu ze skarżącymi jako środku służącemu osiągnięciu uzgodnionych rozwiązań, a nie stara się jednostronnie określić wynik?

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnego ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z własnymi pracownikami oraz skuteczność tych działań i podejść

AR 33. Zrozumienie negatywnych ***oddziaływań*** i sposobu, w jaki jednostka może być z nimi powiązana za pośrednictwem ***własnych pracowników***, jak również określenie odpowiednich reakcji i wprowadzenie ich w życie, może wymagać czasu. Jednostka może zatem ujawniać:

(a) ogólne i szczegółowe podejście do ograniczania istotnych negatywnych oddziaływań;

(b) swoje inicjatywy mające na celu przyczynienie się do osiągnięcia dodatkowych istotnych pozytywnych oddziaływań;

(c) postępów, jakie poczyniła w zakresie prowadzonych działań w okresie sprawozdawczym; oraz

(d) swoich celów w zakresie dalszych usprawnień.

AR 34. Odpowiednie działanie może się różnić w zależności od tego, czy jednostka powoduje powstanie istotnego ***oddziaływania*** lub przyczynia się do jego powstania lub czy ma w nim udział, ponieważ oddziaływanie to jest bezpośrednio związane z jej operacjami, produktami lub usługami w ramach relacji biznesowych.

AR 35. Biorąc pod uwagę fakt, że istotne negatywne ***oddziaływania*** na ***własnych pracowników***, które wystąpiły w okresie sprawozdawczym, mogły być również powiązane z innymi podmiotami lub operacjami znajdującymi się poza bezpośrednią kontrolą jednostki, jednostka może ujawniać, czy i w jaki sposób zamierza wykorzystać swój wpływ na jej ***relacje biznesowe*** do celów zarządzania tymi oddziaływaniami. Może to obejmować zastosowanie ***dźwigni biznesowej*** (na przykład w drodze egzekwowania wymogów umowy poprzez wykorzystanie relacji biznesowych lub wdrożenie zachęt), innych form dźwigni w ramach relacji (takich jak zaoferowanie ***szkoleń*** lub budowania zdolności w zakresie praw pracowników podmiotom, z którymi jednostka utrzymuje relacje biznesowe) lub dźwigni opartej na współpracy z odpowiednikami lub innymi podmiotami (na przykład w formie podjęcia inicjatyw ukierunkowanych na odpowiedzialną rekrutację lub zagwarantowanie pracownikom ***odpowiedniej płacy***).

AR 36. Jeżeli jednostka ujawnia swój udział w inicjatywie przemysłowej lub wielopodmiotowej w ramach swoich ***działań*** na rzecz przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom, może ujawniać sposób, w jaki dana inicjatywa oraz własne zaangażowanie jednostki mogą przyczynić się do przeciwdziałania danemu istotnemu oddziaływaniu. W ramach ESRS S1-5 jednostka może zgłosić odpowiednie ***cele*** wyznaczone w ramach danej inicjatywy i postępy poczynione w kierunku ich osiągnięcia.

AR 37. Ujawniając, czy i w jaki sposób jednostka uwzględnia faktyczne i potencjalne oddziaływania na jej ***własnych pracowników*** w decyzjach o zakończeniu ***relacji biznesowych*** oraz czy i w jaki sposób zamierza przeciwdziałać wszelkim negatywnym oddziaływaniom, jakie mogą wynikać z zakończenia tych relacji, jednostka może przedstawić przykłady.

AR 38. Procesy wykorzystywane do celów monitorowania skuteczności ***działań*** mogą obejmować wewnętrzny lub zewnętrzny audyt lub weryfikację, postępowania sądowe lub powiązane orzeczenia sądów, oceny oddziaływania, systemy pomiaru, informacje zwrotne od zainteresowanych stron, ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, zewnętrzne oceny wyników oraz analizę porównawczą.

AR 39. Celem sporządzania raportów na temat skuteczności jest uzyskanie wiedzy na temat powiązań między działaniami podejmowanymi przez jednostkę a skutecznym zarządzaniem oddziaływaniami. Dodatkowe informacje, które jednostka może przekazać, obejmują dane wykazujące spadek liczby zidentyfikowanych ***incydentów***.

AR 40. W odniesieniu do inicjatyw lub procesów, których głównym celem jest uzyskanie pozytywnych oddziaływań na osoby należące do ***własnych pracowników*** jednostki w oparciu o ich potrzeby, oraz w odniesieniu do postępów we wdrażaniu takich inicjatyw lub procesów, jednostka może ujawniać:

(a) informacje o tym, czy i w jaki sposób osoby należące do jej własnych pracowników i ***przedstawiciele pracowników*** odgrywają rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania i wdrażania tych programów lub procesów; oraz

(b) informacje o planowanych lub osiągniętych pozytywnych wynikach tych programów lub procesów w odniesieniu do własnej siły roboczej jednostki.

AR 41. Jednostka może wyjaśnić, czy takie inicjatywy mają także na celu wsparcie osiągnięcia co najmniej jednego celu zrównoważonego rozwoju. Na przykład jednostka, która zobowiązuje się do osiągnięcia SDG 8, aby „promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi", może aktywnie działać na rzecz wyeliminowania ***pracy przymusowej*** lub obowiązkowej lub wspierać większą wydajność działań w krajach rozwijających się poprzez modernizację technologii i ***szkolenie*** miejscowej siły roboczej, co może przynieść korzyści zarówno konkretnym osobom należącym do jej ***własnych pracowników***, których dotyczą ***działania***, jak i ich społecznościom lokalnym.

AR 42. Ujawniając planowane lub osiągnięte pozytywne wyniki ***działań*** dla ***własnych pracowników*** jednostki, należy dokonać rozróżnienia między dowodami potwierdzającymi podjęcie określonych działań (na przykład, że x osób skorzystało ze ***szkolenia*** z zakresu wiedzy finansowej) a dowodami faktycznych wyników dla zainteresowanych osób (na przykład, że x osób zgłosiło, że są w stanie lepiej zarządzać wynagrodzeniem i budżetem swojego gospodarstwa domowego).

AR 43. Jeśli jednostka zastosuje środki służące złagodzeniu negatywnych ***oddziaływań*** przejścia na bardziej zieloną gospodarkę neutralną dla klimatu na jej ***własnych pracowników***, takie jak ***szkolenia*** i przekwalifikowanie, gwarancje zatrudnienia, a w przypadku zmniejszenia zatrudnienia lub zwolnień grupowych – środki takie jak doradztwo zawodowe, coaching, staże wewnątrz przedsiębiorstwa i plany wcześniejszego przejścia na emeryturę, środki te są przez nią ujawniane. Obejmuje to środki mające na celu dostosowanie się do obowiązujących przepisów. Jednostka podkreśla obecne lub oczekiwane zmiany zewnętrzne, które mogą wpływać na to, czy ***zależności*** przekształcają się w ***ryzyka***. Konieczne jest tu uwzględnienie oddziaływań, które mogą wynikać z przejścia na bardziej ekologiczne i neutralne dla klimatu operacje.

AR 44. Ujawniając istotne ***ryzyka*** i istotne ***możliwości*** związane z ***oddziaływaniami*** lub ***zależnościami*** jednostki od jej ***własnych pracowników***, jednostka może uwzględnić następujące kwestie:

(a) ryzyka związane z oddziaływaniami jednostki na jej własnych pracowników mogą obejmować ryzyko powstania negatywnego wizerunku lub ryzyko prawne, w których przypadku stwierdza się, że osoby należące do pracowników jednostki wykonują ***pracę przymusową*** lub ***wykonują pracę jako dzieci***;

(b) ryzyka związane z zależnościami jednostki od jej własnych pracowników mogą obejmować zakłócenia operacji biznesowych, w których przypadku znacząca rotacja pracowników lub brak ***rozwoju*** umiejętności bądź ***szkoleń zagraża działalności jednostki;*** oraz

(c) możliwości związane z oddziaływaniami jednostki na jej własnych pracowników może obejmować zróżnicowanie rynku i wyraźniejszy apel klientów o zagwarantowanie osobom niebędącym pracownikami godnej ***płacy*** i godnych warunków.

AR 45. Wyjaśniając, czy ***zależności*** mogą przekształcić się w ***ryzyko***, jednostka uwzględnia zmiany zewnętrzne.

AR 46. Ujawniając ***polityki***, ***działania*** oraz zasoby i ***cele*** związane z zarządzaniem istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami***, w przypadkach, w których ryzyka i możliwości wynikają z istotnego ***oddziaływania***, jednostka może odnieść swoje informacje ujawniane na temat polityk, działań oraz zasobów i celów do tego oddziaływania.

AR 47. Jednostka uwzględnia, czy i w jaki sposób jej proces lub procesy zarządzania istotnymi ***ryzykami*** związanymi z ***własnymi pracownikami*** są zintegrowane ze stosowanym już przez nią procesem lub procesami zarządzania ryzykiem.

AR 48. Ujawniając zasoby przeznaczone na zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, jednostka może wyjaśnić, które funkcje wewnętrzne są związane z zarządzaniem oddziaływaniami i jakiego rodzaju działania podejmują one w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i zwiększenia pozytywnych oddziaływań.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

AR 49. Ujawniając informacje na temat ***celów*** zgodnie z pkt 46, jednostka może ujawniać:

(a) wyniki, jakie planuje osiągnąć w życiu określonej liczby osób należących do jej ***własnych pracowników***;

(b) stabilność tych ***celów*** pod kątem definicji i metod, tak aby umożliwić ich porównywalność w dłuższej perspektywie czasowej; lub

(c) normy lub zobowiązania, na których opierają się cele (na przykład kodeksy postępowania, strategie dotyczące źródeł zaopatrzenia, globalne ramy lub kodeksy branżowe).

AR 50. ***Cele*** związane z ***ryzykami*** i ***możliwościami*** mogą być takie same jak cele związane z ***oddziaływaniami*** lub różne od nich. Na przykład cel polegający na zagwarantowaniu ***osobom niebędącym pracownikami adekwatnej płacy*** może zarówno ograniczać oddziaływania na te osoby, jak i zmniejszać powiązane ryzyka w odniesieniu do jakości i niezawodności ich wyników.

AR 51. Jednostka może również dokonać rozróżnienia między ***celami*** krótko-, średnio- i długoterminowymi, które dotyczą tego samego zobowiązania ***w zakresie polityki***. Na przykład jednostka może mieć cel długoterminowy, by do 2030 r. zmniejszyć o 80 % ***incydenty*** w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa, które wpływają na jej kierowców realizujących dostawy, oraz cel krótkoterminowy, by do 2024 r. zmniejszyć liczbę ***nadgodzin*** kierowców o x % przy jednoczesnym utrzymaniu ich zarobków.

AR 52. W przypadku modyfikacji lub zastąpienia ***celu*** w okresie sprawozdawczym jednostka może wyjaśnić zmianę przez odniesienie jej do znaczących zmian w ***modelu biznesowym*** lub do szerzej zakrojonych zmian przyjętej normy lub przepisu, z których dany cel się wywodzi, aby przedstawić informacje kontekstowe zgodnie z ESRS 2 BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności*.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-6 – Charakterystyka pracowników jednostki

AR 53. Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji obejmuje wszystkich ***pracowników***, którzy wykonują pracę dla dowolnego podmiotu jednostki objętego sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju.

AR 54. Przedstawienie podziału ***pracowników*** według kraju umożliwia wgląd w rozkład działalności w poszczególnych krajach. Liczba pracowników w każdym kraju jest także kluczowym czynnikiem warunkującym wiele praw pracowników i przedstawicieli pracowników do informacji, konsultacji i partycypacji, zarówno w dorobku prawnym UE w zakresie prawa pracy (na przykład dyrektywie 2009/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[108] („dyrektywa o europejskich radach zakładowych") oraz dyrektywie 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[109] („dyrektywa w sprawie informacji i konsultacji"), jak i w prawie krajowym (na przykład prawie do ustanowienia rady zakładowej lub do obecności przedstawicieli pracowników w organach zarządzających). Przedstawienie podziału pracowników według płci i rodzaju stosunku pracy umożliwia wgląd w reprezentację płci w całej jednostce. Przedstawienie podziału pracowników według regionów umożliwia ponadto wgląd w różnice regionalne. Region może odnosić się do kraju lub innego położenia geograficznego, na przykład regionu kraju lub świata.

AR 55. Jednostka ujawnia wymagane informacje w następujących zestawieniach tabelarycznych:

Tabela 1: Wzór formularza do przedstawiania informacji na temat liczby pracowników według płci

Płeć	**Liczba pracowników najemnych**
Mężczyzna	
Kobieta	
Inna	
Nie zgłoszono	
Ogółem Pracownicy	

W niektórych państwach członkowskich osoby mogą zgodnie z prawem wpisać się do rejestru jako osoby trzeciej – często neutralnej – płci, którą w powyższej tabeli sklasyfikowano jako „inną". Jeśli jednak jednostka ujawnia dane o ***pracownikach*** w miejscach, gdzie nie jest to możliwe, może to wyjaśnić i wskazać, że kategoria „inna" nie ma zastosowania.

Tabela 2: Wzór formularza do przedstawiania liczby pracowników najemnych w krajach, w których jednostka zatrudnia co najmniej 50 pracowników stanowiących co najmniej 10 % całkowitej liczby pracowników tej jednostki.

Kraj	**Liczba pracowników najemnych**
Kraj A	
Kraj B	

[108] Dyrektywa 2009/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiej rady zakładowej lub trybu informowania pracowników i konsultowania się z nimi w przedsiębiorstwach lub w grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, Dz.U. L 122 z 16.5.2009, s. 28.

[109] Dyrektywa 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiająca ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej — Wspólna deklaracja Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie reprezentacji pracowniczej (Dz.U. L 80 z 23.3.2002, s. 29).

Kraj C	
Kraj D	

Tabela 3: Wzór formularza do przedstawiania informacji na temat pracowników najemnych według rodzaju umowy, w podziale na płeć (liczba osób lub EPC) (sprawozdawczość dotycząca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy jest dobrowolna)

[Okres sprawozdawczy]				
KOBIETA	**MĘŻCZYZNA**	**INNE***	**NIE UJAWNIONO**	**OGÓŁEM**
Liczba pracowników (liczba całkowita/EPC)				
Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony (liczba całkowita/EPC)				
Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony (liczba całkowita/EPC)				
Liczba pracowników, którym nie gwarantuje się godzin pracy (liczba całkowita/EPC)				
Liczba pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy (liczba całkowita/EPC)				
Liczba pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy (liczba całkowita/EPC)				

*** Płeć określona przez samych pracowników.**

Tabela 4: Wzór formularza do przedstawiania informacji na temat pracowników najemnych według rodzaju umowy, w podziale na region (liczba osób lub EPC) (sprawozdawczość dotycząca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy jest dobrowolna)

[Okres sprawozdawczy]		
REGION A	**REGION B**	**OGÓŁEM**
Liczba pracowników (liczba całkowita/EPC)		
Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony (liczba całkowita/EPC)		
Liczba pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony (liczba całkowita/EPC)		
Liczba pracowników, którym nie gwarantuje się godzin pracy (liczba całkowita/EPC)		
Liczba pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy (liczba całkowita/EPC)		
Liczba pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy (liczba całkowita/EPC)		

AR 56. Definicje pracowników stałych, pracowników tymczasowych, pracowników, którym nie gwarantuje się godzin pracy oraz ***pracowników*** zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy różnią się w zależności od kraju. Jeżeli jednostka zatrudnia pracowników w więcej niż jednym kraju, do obliczenia danych krajowych stosuje definicje określone w przepisach krajów, w których przebywają pracownicy. Dane z poszczególnych krajów należy następnie zsumować, aby obliczyć liczbę całkowitą, nie uwzględniając różnic, które występują w krajowych definicjach prawnych. Pracownicy, którym nie gwarantuje się godzin pracy, są zatrudnieni przez jednostkę bez gwarancji minimalnej lub stałej liczby godzin pracy. Konieczne może być podjęcie pracy przez pracownika w zależności od potrzeb, ale jednostka nie jest umownie zobowiązana do zaoferowania mu minimalnej lub stałej liczby godzin pracy na dzień, tydzień lub miesiąc. W zakres tej

kategorii wchodzą pracownicy prac dorywczych, pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy zerogodzinowej i pracownicy na wezwanie.

AR 57. Ujawniając liczbę ***pracowników*** na koniec okresu sprawozdawczego, ujmuje się informacje w odniesieniu do tego określonego czasu – nie uwzględniają one wahań w okresie sprawozdawczym. Ujawniając te liczby jako średnie z całego okresu sprawozdawczego, uwzględnia się wahania w okresie sprawozdawczym.

AR 58. Jest mało prawdopodobne, aby same dane ilościowe, takie jak liczba ***pracowników*** tymczasowych lub zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, były wystarczające. Na przykład wysoki odsetek pracowników tymczasowych lub zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy może wskazywać na brak bezpieczeństwa zatrudnienia dla pracowników, ale równie dobrze może oznaczać elastyczność miejsca pracy, jeśli jest ona oferowana jako dobrowolny wybór. Z tego powodu od jednostki wymaga się ujawnienia informacji kontekstowych, aby pomóc ***użytkownikom*** informacji w interpretacji danych. Jednostka może wyjaśnić powody pracy na czas określony. Przykładem takiego powodu jest rekrutacja pracowników do podjęcia pracy przy tymczasowym lub sezonowym projekcie lub wydarzeniu. Innym przykładem jest standardowa praktyka, która polega na oferowaniu nowym pracownikom umowy o pracę na czas określony (na przykład na sześć miesięcy) przed złożeniem oferty stałego zatrudnienia. Jednostka może także wyjaśnić powody zatrudnienia, w którym nie gwarantuje się godzin pracy.

AR 59. W celu obliczenia własnej rotacji pracowników jednostka oblicza łączną liczbę ***pracowników***, którzy odchodzą dobrowolnie lub w wyniku zwolnienia, przejścia na emeryturę lub śmierci w pracy. Jednostka stosuje tę liczbę jako licznik do obliczenia wskaźnika rotacji pracowników oraz może określić mianownik stosowany do obliczenia tego wskaźnika i opisać zastosowaną metodykę.

AR 60. W przypadku braku danych umożliwiających uzyskanie szczegółowych informacji jednostka dokonuje oszacowania liczby pracowników lub wskaźników, zgodnie z ESRS 1, oraz wyraźnie wskazuje, gdzie zastosowano wartości szacunkowe.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-7 – Charakterystyka osób niebędących pracownikami stanowiących własnych pracowników jednostki

AR 61. Niniejszy wymóg dotyczący ujawniania informacji zapewnia wgląd w podejście jednostki do kwestii zatrudnienia, a także zakres i charakter oddziaływań wynikających z praktyk w zakresie zatrudnienia. Zawiera on także informacje kontekstowe, które pomagają zrozumieć informacje zgłoszone w innych ujawnieniach. To ujawnienie obejmuje zarówno indywidualnych wykonawców świadczących pracę na rzecz jednostki („osoby samozatrudnione"), jak i pracowników zapewnionych przez jednostki prowadzące głównie „działalność związaną z zatrudnieniem" (kod NACE N78). Jeżeli wszystkie osoby wykonujące pracę na rzecz jednostki są ***pracownikami***, a jednostka nie posiada w ramach swojej siły roboczej osób, które nie są pracownikami, ten wymóg dotyczący ujawniania informacji nie jest istotny dla jednostki; niezależnie od tego jednostka może przedstawić ten fakt przy ujawnianiu informacji zgodnie z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji S1-6 jako informację kontekstową, ponieważ informacja ta może być istotna dla ***użytkowników oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju***.

AR 62. Przykłady wykonawców (osób samozatrudnionych) stanowiących ***własnych pracowników*** jednostki: wykonawcy zatrudnieni przez jednostkę do wykonania pracy, która w innym przypadku byłaby wykonywana przez pracownika; wykonawcy zatrudnieni przez jednostkę do wykonania pracy w obszarze publicznym (na przykład na drodze, na ulicy); wykonawcy zatrudnieni przez jednostkę do wykonania pracy lub świadczenia usług bezpośrednio w miejscu pracy klienta organizacji. Przykłady osób zatrudnionych przez osobę trzecią prowadzącą „działalność związaną z zatrudnieniem", które wykonują pracę pod kierownictwem jednostki: osoby, które wykonują tę samą pracę co ***pracownicy***, takie jak osoby, które zastępują pracowników czasowo nieobecnych (z powodu choroby, urlopu, urlopu rodzicielskiego lub ze względów rodzinnych itp.); osoby, które wykonują stałą pracę

w tej samej ***lokalizacji***, co pracownicy; oraz pracownicy oddelegowani tymczasowo z innego państwa członkowskiego do pracy na rzecz jednostki („pracownicy delegowani"). Przykłady ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** (a zatem osób, które nie stanowią własnych pracowników jednostki i nie są zgłaszane w ramach ESRS S2): pracownicy ***dostawcy*** zatrudnionego przez jednostkę, pracujący na terenie zakładu dostawcy i stosujący metody pracy dostawcy; pracownicy podmiotu „niższego szczebla", który nabywa towary lub usługi od jednostki; oraz pracownicy dostawcy sprzętu dla jednostki, którzy w co najmniej jednym miejscu pracy jednostki wykonują regularne prace konserwacyjne na sprzęcie dostawcy (na przykład kserokopiarkach) zgodnie z umową zawartą między dostawcą sprzętu a jednostką.

AR 63. Jeżeli jednostka nie może zgłosić dokładnych danych liczbowych, w celu ujawnienia liczby osób należących do grona jej ***własnych pracowników***, które nie są pracownikami, stosuje wartości szacunkowe zgodnie z ESRS 1, z dokładnością do dziesięciu lub – jeżeli liczba osób należących do jej własnych pracowników, które nie są ***pracownikami***, jest większa niż 1 000 – z dokładnością do 100, oraz udziela wyjaśnień. Wyraźnie wskazuje ponadto informacje, które pochodzą z danych rzeczywistych i oszacowań.

AR 64. W ramach ujawniania liczby osób należących do ***własnych pracowników jednostki***, które nie są ***pracownikami***, na koniec okresu sprawozdawczego ujmuje się informacje w odniesieniu do tego określonego czasu, nie uwzględniając wahań w okresie sprawozdawczym. Ujawnienie tej liczby jako średniej z całego okresu sprawozdawczego uwzględnia wahania w okresie sprawozdawczym i może być dla ***użytkowników*** źródłem bardziej wnikliwych i istotnych informacji.

AR 65. Dzięki informacjom ujawnionym przez jednostkę ***użytkownicy*** mogą uzyskać wiedzę na temat zmian liczby ***osób niebędących pracownikami*** w obrębie ***własnych pracowników*** jednostki w danym okresie sprawozdawczym lub w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym (tj. czy liczba ta zwiększyła się czy zmniejszyła). Jednostka może również ujawnić przyczyny tych wahań. Na przykład wzrost liczby osób niebędących pracownikami w okresie sprawozdawczym może być związany z czynnikiem sezonowym. I odwrotnie, spadek – w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym – liczby osób niebędących pracownikami wynikać z zakończenia tymczasowego projektu. Jeśli jednostka ujawnia wahania, wyjaśnia również kryteria stosowane do określenia ujawnianych wahań. Jeżeli w okresie sprawozdawczym lub między bieżącym a poprzednim okresem sprawozdawczym nie występują znaczące wahania liczby osób niebędących pracownikami, jednostka może ujawnić tę informację.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-8 – Zakres rokowań zbiorowych i dialogu społecznego

Zakres rokowań zbiorowych

AR 66. Odsetek ***pracowników*** objętych ***układami zbiorowymi pracy*** oblicza się według poniższych wzorów:

$$\frac{\text{Liczba pracowników objętych układami zbiorowymi}}{\text{Liczba pracowników}} \; x\,100$$

AR 67. ***Pracownicy*** będący ***własnymi pracownikami*** jednostki objęci ***układami zbiorowymi pracy*** to osoby, wobec których jednostka jest zobowiązana do stosowania układu. Oznacza to, że jeżeli żaden z pracowników nie jest objęty układem zbiorowym pracy, zgłaszany odsetek wynosi zero. Pracownika należącego do własnych pracowników jednostki objętego więcej niż jednym układem zbiorowym pracy liczy się tylko raz.

AR 68. Celem tego wymogu nie jest uzyskanie odsetka ***pracowników*** reprezentowanych przez radę zakładową lub należących do związków zawodowych, gdyż mogą one być różne. Odsetek pracowników objętych ***układami zbiorowymi*** pracy może być wyższy niż odsetek

pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych, gdy układy zbiorowe pracy dotyczą zarówno członków związku, jak i osób niezrzeszonych. Ewentualnie odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi pracy może być niższy niż odsetek pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych. Może to mieć miejsce w przypadku, gdy nie ma dostępnych układów zbiorowych pracy lub gdy układy zbiorowe pracy nie obejmują wszystkich pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych.

Dialog społeczny

AR 69. W celu obliczenia informacji wymaganych na podstawie pkt 63 lit. a) jednostka określa, w których państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) posiada znaczące zatrudnienie (tj. co najmniej 50 pracowników stanowiących co najmniej 10 % ogółu jej pracowników). W odniesieniu do tych państw zgłasza odsetek ***pracowników*** zatrudnionych w danym państwie w oddziałach, w których pracownicy są reprezentowani przez ***przedstawicieli pracowników***. Oddział oznacza każde miejsce wykonywania działalności, w którym jednostka wykonuje działalność gospodarczą niemającą charakteru tymczasowego, przy wykorzystaniu zasobów ludzkich i majątkowych. Przykłady obejmują: fabrykę, oddział sieci sprzedaży detalicznej lub siedzibę jednostki. W przypadku krajów, w których istnieje tylko jeden oddział, zgłaszany odsetek wynosi 100 % lub 0 %.

$$\frac{\text{Liczba pracowników pracujących w zakładach, w których są przedstawiciele pracowników}}{\text{Liczba pracowników}} \; x\,100$$

AR 70. Informacje wymagane w ramach tego wymogu dotyczącego ujawniania informacji należy zgłaszać w następujący sposób:

Tabela 1: Formularz sprawozdawczy dotyczący zakresu rokowań zbiorowych i dialogu społecznego

	Zakres rokowań zbiorowych		**Dialog społeczny**
Stopa pokrycia	Pracownicy – EOG (w przypadku państw z >50 pracown. stanowiących >10 % całkowitej liczby pracown.)	Pracownicy – spoza EOG (oszacowanie dla regionów z >50 pracown. stanowiących >10 % całkowitej liczby pracown.)	Reprezentacja w miejscu pracy (tylko EOG) (w przypadku państw z >50 pracown. stanowiących >10 % całkowitej liczby pracown.)
0–19 %		Region A	
20–39 %	Kraj A	Region B	
40–59 %	Kraj B		Kraj A
60–79 %			Kraj B
80–100 %			

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-9 – Wskaźniki różnorodności

AR 71. Przygotowując ujawnienie informacji na temat płci w kadrze kierowniczej najwyższego szczebla, jednostka stosuje definicję kadry kierowniczej najwyższego szczebla rozumianego jako jeden i dwa szczeble poniżej organów administrujących i nadzorczych, chyba że pojęcie to zdefiniowano już w ramach działalności jednostki i różni się od poprzedniego określenia. W takim przypadku jednostka może zastosować własną definicję kadry kierowniczej najwyższego szczebla i ujawnić ten fakt oraz własną definicję.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-10 – Odpowiednie płace

AR 72. Najniższą ***płacę*** oblicza się dla najniższej kategorii zaszeregowania ***płacowego***, z wyłączeniem stażystów i praktykantów. Jego podstawę stanowi płaca podstawowa powiększona o wszelkie stałe dodatki, które są gwarantowane wszystkim ***pracownikom***. Najniższą płacę należy rozpatrywać oddzielnie dla każdego kraju, w którym jednostka prowadzi działalność, z wyjątkiem państw spoza EOG, gdy stosowna odpowiednia lub minimalna płaca jest określana na szczeblu regionalnym.

AR 73. Stosowany do porównania z najniższą płacą wskaźnik referencyjny dotyczący ***odpowiedniej płacy*** nie może być niższy niż:

(a) w EOG: wynagrodzenie minimalne ustalone zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041[110] w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej. Do czasu rozpoczęcia stosowania dyrektywy (UE) 2022/2041, w przypadku gdy nie ma obowiązującego minimalnego ***wynagrodzenia*** ustalonego przez przepisy lub rokowania zbiorowe w państwie należącym do EOG, jednostka stosuje wskaźnik referencyjny ***adekwatnego wynagrodzenia***, który nie jest niższy od minimalnego wynagrodzenia w sąsiednim państwie o podobnym statusie społeczno-ekonomicznym, albo który nie jest niższy od powszechnie przywoływanej normy międzynarodowej, takiej jak 60 % krajowej mediany wynagrodzeń i 50 % średniego wynagrodzenia brutto.

(b) poza EOG:

i. poziom wynagrodzenia określony we wszelkich obowiązujących międzynarodowych, krajowych lub regionalnych przepisach, oficjalnych normach lub układach zbiorowych opartych na ocenie poziomu wynagrodzenia potrzebnego do zapewnienia godnego poziomu życia;

ii. jeżeli nie istnieje żaden z instrumentów określonych w ppkt (i), jakiekolwiek krajowe lub regionalne wynagrodzenie minimalne ustanowione na mocy przepisów lub ***rokowań zbiorowych***; lub

iii. jeżeli nie istnieje żaden z instrumentów określonych w pkt (i) lub (ii), można zastosować dowolny wskaźnik referencyjny, który spełnia kryteria określone przez Sustainable Trade Initiative (IDH) („plan działania dotyczący płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie, platforma służąca zagwarantowaniu płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie w łańcuchu dostaw"), w tym odpowiednie wskaźniki dostosowane do metodyki Anker lub określone przez Wage Indicator Foundation lub Fair Wage Network, pod warunkiem zapewnienia pierwszeństwa rokowań zbiorowych w zakresie ustalania warunków zatrudnienia.

WS 74. Dyrektywa (UE) 2022/2041 w sprawie adekwatnych ***wynagrodzeń*** minimalnych w Unii Europejskiej odnosi się zarówno do orientacyjnych wartości referencyjnych powszechnie stosowanych na poziomie międzynarodowym, takich jak 60 % mediany wynagrodzeń brutto czy 50 % przeciętnego wynagrodzenia brutto lub orientacyjnych wartości referencyjnych stosowanych na poziomie krajowym. Dane dotyczące orientacyjnych wartości 60 % krajowej

[110] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33).

mediany wynagrodzeń brutto lub 50 % krajowego przeciętnego wynagrodzenia brutto można uzyskać z europejskiego badania aktywności ekonomicznej ludności.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-11 – Ochrona socjalna

AR 75. ***Ochrona socjalna*** oznacza wszystkie środki, które zapewniają dostęp do opieki zdrowotnej i wsparcie dochodów w przypadku trudnych wydarzeń życiowych, takich jak utrata pracy, choroba i konieczność opieki medycznej, urodzenie i wychowanie dziecka, czy przejście na emeryturę i konieczność jej uzyskania.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-12 – Osoby z niepełnosprawnościami

AR 76. Ujawniając informacje wymagane w pkt 77 dotyczące ***osób z niepełnosprawnościami***, jednostka przedstawia wszelkie informacje kontekstowe niezbędne dla zrozumienia danych i sposobu ich opracowania (metodyki). Na przykład informacje o oddziaływaniu różnych definicji prawnych osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych krajach, w których jednostka prowadzi działalność.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-13 – Wskaźniki dotyczące szkoleń i rozwoju umiejętności

AR 77. Regularną ocenę pracy definiuje się jako ocenę opartą na kryteriach znanych pracownikowi i jego przełożonemu, podejmowaną za wiedzą pracownika co najmniej raz w roku. Ocena może obejmować ocenę dokonaną przez bezpośredniego przełożonego pracownika, współpracowników lub szersze grono ***pracowników***. W ocenie może także uczestniczyć dział kadr. W celu ujawnienia informacji wymaganych na podstawie pkt 83 lit. a) jednostka stosuje w mianowniku liczby dotyczące pracowników przedstawione w wymogu dotyczącym ujawniania informacji ESRS S1-6, aby obliczyć:

(a) liczbę lub odsetek ocen pracy przypadających na pracownika; oraz

(b) liczbę ocen proporcjonalną do uzgodnionej liczby ocen dokonanych przez kadrę kierowniczą.

AR 78. Aby ujawnić średnią wymaganą zgodnie z pkt 83 lit. b), jednostka dokonuje następującego obliczenia: łączna liczba godzin ***szkoleniowych*** oferowanych ***pracownikom*** według kategorii płci i ukończonych przez nich podzielona przez łączną liczbę pracowników według kategorii płci. W przypadku całkowitej średniej liczby szkoleń i średniej według płci stosuje się dane liczbowe dotyczące całkowitego zatrudnienia i zatrudnienia według płci, zgłoszone w ramach wymogu dotyczącego ujawniania informacji ESRS S1-6.

AR 79. Kategorie pracowników oznaczają podział ***pracowników*** według szczebli (np. kadra kierownicza najwyższego szczebla, kadra kierownicza średniego szczebla) lub funkcji (np. pracownicy techniczni, administracyjni, produkcyjni). Informacje te pochodzą z własnego systemu kadrowego jednostki. Dokonując kategoryzacji siły roboczej, jednostka określa uzasadnione i zrozumiałe kategorie pracowników, które umożliwiają ***użytkownikom*** informacji zrozumienie różnych miar wyników w poszczególnych kategoriach. Jednostka przedstawia kategorię dla pracowników pełniących funkcje wykonawcze i pracowników niepełniących funkcji wykonawczych.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-14 – Wskaźniki bezpieczeństwa i higieny pracy

AR 80. W odniesieniu do pkt 88 lit. a) odsetek ***własnych pracowników***, którzy są objęci systemem zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy jednostki, ujawnia się na podstawie liczby pracowników, a nie ekwiwalentu pełnego czasu pracy.

AR 81. W odniesieniu do pkt 90, jeżeli system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy jednostki lub jego określone elementy zostały poddane audytowi wewnętrznemu lub certyfikacji zewnętrznej, jednostka może wskazać na ten fakt bądź jego brak, oraz w

stosownych przypadkach normy stanowiące podstawę takich audytów lub certyfikacji.

AR 82. Zgony można zgłaszać w podziale na te, które wynikają z ***urazów związanych z pracą*** i te, które wynikają ze ***złego stanu zdrowia związanego z pracą***.

Wytyczne dotyczące terminu „związany z pracą"

AR 83. ***Urazy związane z pracą*** i ***zły stan zdrowia związany z pracą*** wynikają z narażenia na zagrożenia w miejscu pracy. Niezależnie od tego mogą wystąpić inne rodzaje ***incydentów***, które nie są związane z samą pracą. Na przykład poniższych incydentów co do zasady nie uznaje się za związane z pracą, chyba że mające zastosowanie przepisy krajowe stanowią inaczej:

(a) pracownik doznaje podczas pracy zawału serca, który nie jest związany z pracą;

(b) pracownik jadący do lub z pracy odnosi obrażenia w wypadku samochodowym (jeżeli prowadzenie pojazdu nie jest częścią pracy i jeżeli transport nie został zorganizowany przez jednostkę); oraz

(c) pracownik cierpiący na epilepsję ma w pracy atak, który nie jest związany z pracą.

AR 84. W odniesieniu do podróży w sprawach zawodowych, urazy i zły stan zdrowia, które wystąpiły podczas podróży danej osoby są związane z pracą, jeśli w czasie urazu lub złego stanu zdrowia osoba ta była zaangażowana w działania związane z pracą „w interesie pracodawcy". Przykłady takich działań obejmują podróżowanie do miejsc kontaktu z klientami i z powrotem; wykonywanie zadań związanych z pracą; oraz podejmowanie klientów lub bycie zapraszanym w celu zawarcia transakcji, omówienia lub promowania interesów (na polecenie pracodawcy). Jeżeli jednostka jest odpowiedzialna za dojazd do pracy, ***incydenty*** podczas dojazdu uznaje się za związane z pracą. Niemniej jednak incydenty podczas podróży, za które jednostka nie odpowiada (tj. regularne dojazdy do i z pracy), mogą być zgłaszane oddzielnie, pod warunkiem że jednostka dysponuje takimi danymi pochodzącymi z całej jednostki.

AR 85. W odniesieniu do pracy z domu, urazy lub zły stan zdrowia są związane z pracą, jeżeli wystąpiły, gdy dana osoba wykonywała pracę z domu, i są bezpośrednio związane z wykonywaniem pracy, a nie z ogólnym środowiskiem lub otoczeniem domowym.

AR 86. W odniesieniu do choroby psychicznej uznaje się, że jest ona związana z pracą, jeżeli została zgłoszona dobrowolnie przez daną osobę i jest poparta opinią uprawnionego pracownika służby zdrowia o odpowiednim ***przeszkoleniu*** i doświadczeniu, oraz jeżeli w takiej opinii stwierdzono, że choroba jest związana z pracą.

AR 87. Nie uznaje się za związane z pracą problemów zdrowotnych, które wynikają na przykład z palenia, nadużywania narkotyków i alkoholu, braku aktywności fizycznej, niezdrowej diety i czynników psychospołecznych niezwiązanych z pracą.

AR 88. Za ***urazy związane z pracą*** nie uznaje się chorób zawodowych – zalicza się je do ***złego stanu zdrowia związanego z pracą***.

Wytyczne dotyczące obliczania wskaźnika urazów związanych z pracą

AR 89. Przy obliczaniu wskaźnika urazów związanych z pracą, jednostka dzieli odpowiednią liczbę przypadków przez łączną liczbę godzin przepracowanych przez pracowników stanowiących ***własnych pracowników*** i mnoży przez 1 000 000. W ten sposób wskaźniki te odzwierciedlają liczbę odpowiednich przypadków na milion przepracowanych godzin. Wskaźnik oparty na 1 000 000 przepracowanych godzin wskazuje liczbę urazów związanych z pracą na 500 pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w ciągu jednego roku. Wskaźnik oparty na 1 000 000 przepracowanych godzin stosuje się także do celów porównywalności w odniesieniu do jednostek zatrudniających poniżej 500 pracowników.

AR 90. Jeżeli jednostka nie może bezpośrednio obliczyć liczby przepracowanych godzin, może ją oszacować na podstawie normalnego lub normatywnego wymiaru czasy pracy, uwzględniając uprawnienia do płatnego urlopu od pracy (na przykład urlop płatny, płatne zwolnienia chorobowe, dni ustawowo wolne od pracy) i wyjaśnić tę kwestię w ujawnionych przez siebie informacjach.

AR 91. Przy obliczaniu liczby i wskaźnika urazów związanych z pracą podlegających zgłoszeniu jednostka uwzględnia przypadki zgonów w wyniku urazów związanych z pracą.

Wytyczne dotyczące złego stanu zdrowia związanego z pracą podlegającego zgłoszeniu

AR 92. Zły stan zdrowia związany z pracą może obejmować ostre, nawracające i przewlekłe problemy zdrowotne spowodowane lub nasilone przez warunki pracy lub praktyki związane z pracą. Należą do nich zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego, choroby skóry i układu oddechowego, nowotwory złośliwe, choroby spowodowane czynnikami fizycznymi (na przykład ubytek słuchu spowodowany hałasem, choroby spowodowane drganiami mechanicznymi) oraz choroby psychiczne (na przykład lęk, zespół stresu pourazowego). Do celów wymaganych ujawnień jednostka uwzględnia w swoich ujawnieniach przynajmniej przypadki wymienione w wykazie chorób zawodowych MOP.

AR 93. W kontekście niniejszego standardu zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego związane z pracą ujmuje się w kategorii złego stanu zdrowia związanego z pracą (a nie urazów).

AR 94. ***Przypadki***, które należy ujawnić w pkt 88 lit. d), dotyczą przypadków złego stanu zdrowia związanego z pracą, o których jednostkę powiadomiono lub które jednostka zidentyfikowała w ramach nadzoru medycznego w okresie sprawozdawczym. Jednostka może zostać powiadomiona o przypadkach złego stanu zdrowia związanego z pracą za pośrednictwem zgłoszeń dokonanych przez osoby, na które jednostka wywiera wpływ, instytucji, które zajmują się kompensacją lub pracowników służby zdrowia. Ujawnienie może obejmować przypadki złego stanu zdrowia związanego z pracą, które wykryto w okresie sprawozdawczym wśród byłych pracowników jednostki.

Wytyczne dotyczące liczby dni straconych

AR 95. Jednostka oblicza liczbę dni straconych w ten sposób, że uwzględnia pierwszy pełny dzień i ostatni dzień nieobecności. W obliczeniach należy uwzględnić dni kalendarzowe, a zatem dni, w których danej osoby nie zaplanowano w harmonogramie pracy (na przykład weekendy, dni ustawowo wolne od pracy), będą liczone jako dni stracone.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-15 – Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym

AR 96. Urlop ze względów rodzinnych obejmuje urlop macierzyński, urlop ojcowski, urlop rodzicielski lub ze względów rodzinnych i urlop opiekuńczy, które są dostępne na podstawie prawa krajowego lub układów zbiorowych. Na potrzeby niniejszego standardu pojęcia te definiuje się jako:

(a) urlop macierzyński: chroniony przez zatrudnienie urlop dla zatrudnionych kobiet bezpośrednio w okresie porodu (lub w niektórych krajach – adopcji);

(b) urlop ojcowski: urlop z okazji narodzin lub adopcji dziecka dla ojca lub, w przypadku i w zakresie przewidzianym przez prawo krajowe, dla równoważnego drugiego rodzica, w celu sprawowania opieki;

(c) urlop rodzicielski lub ze względów rodzinnych: urlop dla rodziców z powodu narodzin lub adopcji dziecka w celu sprawowania opieki nad tym dzieckiem zgodnie z definicją każdego państwa członkowskiego.

(d) urlop opiekuńczy: urlop dla pracowników w celu zapewnienia osobistej opieki lub wsparcia krewnemu lub osobie, która mieszka w tym samym gospodarstwie domowym, i która wymaga znaczącej opieki lub wsparcia z poważnych przyczyn medycznych, zgodnie z definicją każdego państwa członkowskiego.

AR 97. W odniesieniu do pkt 93 lit. a) pracownikami uprawnionymi do urlopu ze względów rodzinnych są pracownicy objęci przepisami, polityką organizacyjną, porozumieniami, umowami lub ***układami zbiorowymi pracy***, które zawierają uprawnienia do urlopu ze względów rodzinnych, którzy to pracownicy poinformowali jednostkę o swoim uprawnieniu lub jednostka o nim wie.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-16 – Wskaźniki wynagrodzeń (luka płacowa i całkowite wynagrodzenie)

Luka płacowa

AR 98. Przy opracowywaniu informacji wymaganych na podstawie pkt 97 lit. a) dotyczących luki ***płacowej*** między jej pracownikami płci żeńskiej i pracownikami płci męskiej (znanej również jako luka płacowa między kobietami a mężczyznami) jednostka stosuje następującą metodę:

(a) uwzględnia poziom wynagrodzenia brutto za godzinę wszystkich ***pracowników***; oraz

(b) stosuje następujący wzór do obliczenia luki płacowej między kobietami a mężczyznami:

$$\frac{(\text{Średni poziom stawki godzinowej brutto pracowników-mężczyzn} - \text{średni poziom stawki godzinowej brutto pracowników-kobiet})}{\text{Średni poziom stawki godzinowej brutto pracowników-mężczyzn}} \times 100$$

AR 99. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 97 lit. a), jednostka przedstawia wszelkie informacje kontekstowe niezbędne dla zrozumienia danych i sposobu ich opracowania (metodyki). Można zgłosić informacje dotyczące tego, w jaki sposób obiektywne czynniki, takie jak rodzaj pracy i państwo zatrudnienia, wpływają na lukę ***płacową*** między kobietami a mężczyznami.

AR 100. Pomiar luki ***płacowej*** między kobietami a mężczyznami w jednostce zgłasza się za bieżący okres sprawozdawczy oraz, jeśli została zgłoszona w poprzednich sprawozdaniach w zakresie zrównoważonego rozwoju, za poprzednie dwa okresy sprawozdawcze.

Współczynnik całkowitego wynagrodzenia

AR 101. Przy opracowywaniu informacji wymaganych na podstawie pkt 97 lit. b) jednostka:

(a) uwzględnia wszystkich ***pracowników***;

(b) uwzględnia, w zależności od swojej polityki wynagrodzeń, wszystkie poniższe elementy:

i. wynagrodzenie zasadnicze, które stanowi sumę gwarantowanego, krótkoterminowego i niezmiennego wynagrodzenia pieniężnego;

ii. świadczenia pieniężne, które stanowią sumę wynagrodzenia zasadniczego i dodatków pieniężnych, premii, prowizji, udziału w zyskach pieniężnych i innych form zmiennych płatności pieniężnych;

iii. świadczenia rzeczowe, takie jak samochody, prywatne ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie na życie, programy wspierające dobrostan; oraz

iv. bezpośrednie wynagrodzenie, które stanowi sumę świadczeń pieniężnych, świadczeń rzeczowych i całkowitej wartości godziwej wszystkich rocznych zachęt długoterminowych (na przykład nagród w postaci opcji na akcje, udziałów bądź akcji lub jednostek uczestnictwa o ograniczonej możliwości dysponowania, udziałów bądź akcji lub jednostek uczestnictwa uzależnionych od osiąganych wyników, udziałów bądź akcji fantomowych, praw do wzrostu wartości akcji i długookresowych premii pieniężnych).

(c) stosuje następujący wzór do obliczenia współczynnika ***rocznego łącznego wynagrodzenia***:

$$\text{Roczne łączne wynagrodzenie najlepiej zarabiającej osoby w jednostce}$$

Mediana rocznego łącznego wynagrodzenia pracownika (z wyłączeniem najlepiej zarabiającej osoby)

AR 102. Aby zobrazować informacje kontekstowe, jednostka może przedstawić wyjaśnienie niezbędne do zrozumienia danych i sposobu ich zestawiania (metodyki). Dane ilościowe, takie jak współczynnik ***rocznego łącznego wynagrodzenia***, mogą same w sobie nie wystarczyć do zrozumienia dysproporcji ***płacowych*** i czynników na nie wpływających. Na poziom wynagrodzenia może wpływać na przykład wielkość jednostki (np. przychody, liczba ***pracowników***), sektor, w jakim jednostka ta prowadzi działalność, strategia zatrudnienia realizowana w jednostce (np. poleganie na pracownikach zewnętrznych lub pracownikach zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, wysoki stopień automatyzacji) lub zmienność walutowa.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S1-17 – Incydenty, skargi i poważne oddziaływania na przestrzeganie praw człowieka

AR 103. Oprócz informacji wymaganych na podstawie pkt 103 i 104 jednostka może ujawniać informacje na temat statusu ***incydentów*** lub skarg oraz działań podjętych w odniesieniu do:

(a) incydentów poddanych przeglądowi przez jednostkę;

(b) wdrażanych planów naprawczych;

(c) wdrożonych planów naprawczych, których wyniki poddano przeglądowi w ramach rutynowych wewnętrznych procesów przeglądu zarządzania; oraz

(d) incydentów, które nie są już przedmiotem działań.

AR 104. Jeżeli jednostka opracowuje informacje opisane w WS 105, uwzględnia następujące kwestie:

(a) ***incydent*** nie podlega już wymogowi podjęcia działań, jeśli został rozwiązany, sprawa została zakończona lub jednostka nie wymaga podjęcia żadnych dalszych działań. Incydent, w przypadku którego nie są wymagane dalsze działania, może na przykład obejmować sprawy, które zostały wycofane lub w przypadku których okoliczności, które doprowadziły do incydentu, już nie istnieją;

(b) środki naprawcze są ukierunkowane na domniemanego sprawcę i domniemaną ofiarę. Działania naprawcze wobec ofiary mogą obejmować ofertę pokrycia kosztów sesji doradczych poniesionych przez ofiarę, zaoferowanie płatnego urlopu, zaoferowanie przywrócenia wykorzystanego wcześniej zwolnienia chorobowego lub urlopu, jeżeli ofiara poniosła jakiekolwiek koszty w związku z ***nękaniem*** (jak np. wykorzystanie dni zwolnienia chorobowego lub urlopu); oraz

(c) działania naprawcze wobec sprawcy mogą obejmować udzielenie mu ustnego lub pisemnego ostrzeżenia, nakazanie skorzystania z usług doradztwa w zakresie przeciwdziałania nękaniu lub wysłanie sprawcy nękania na odpowiednią sesję szkoleniową lub ***szkolenie*** w zakresie świadomości i zapobiegania nękaniu. Kolejną opcją może być również zawieszenie pracownika bez prawa do ***wynagrodzenia***. Jeśli sprawca nękania był już wcześniej karany, ale jego działania o charakterze nękania nie ustają, może być konieczne zastosowanie poważniejszych środków dyscyplinarnych.

AR 105. Poważne ***incydenty*** dotyczące poszanowania praw człowieka obejmują przypadki pozwów sądowych, formalnych skarg składanych za pośrednictwem jednostki lub mechanizmy rozpatrywania skarg przez strony trzecie, poważne zarzuty sformułowane w raportach publicznych lub mediach, jeżeli są one związane z ***własnymi pracownikami*** jednostki, a

fakt wystąpienia incydentów nie jest przez tę jednostkę kwestionowany, jak również każde inne poważne oddziaływania, co do których jednostka posiada wiedzę.

AR 106. Oprócz informacji wymaganych na podstawie pkt 104 powyżej jednostka może ujawnić informacje na temat liczby przypadków poważnych ***incydentów*** dotyczących poszanowania praw człowieka, w których jednostka odegrała rolę w zagwarantowaniu ***środków naprawczych*** osobom, na które przypadki te miały wpływ w okresie sprawozdawczym.

Dodatek A.1: Wymogi dotyczące stosowania odnoszące się do przypadków ujawnienia informacji związanych z ESRS 2

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S1*Właśni pracownicy*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów ESRS 2 dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu. Zawiera on niewyczerpującą listę czynników, które jednostka zobowiązana jest uwzględnić przy spełnianiu wymogów ESRS 2 SBM-2 i ESRS 2 SBM-3. Niniejszy dodatek nie zawiera definicji terminów wymienionych poniżej. Wszystkie zdefiniowane terminy można znaleźć w załączniku II: Skróty i glosariusz terminów.

Kwestie socjalne i kwestie dotyczące praw człowieka	Niewyczerpująca lista czynników do uwzględnienia w ocenie istotności
Bezpieczeństwo zatrudnienia	Odsetek pracowników posiadających umowy o pracę na czas określony, stosunek liczby osób zatrudnionych niebędących pracownikami do liczby pracowników, ochrona socjalna
Czas pracy	Odsetek pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy lub na umowę bez zapewnionej minimalnej liczby godzin pracy, zadowolenie pracowników z czasu pracy
Odpowiednie płace	Unijne, krajowe lub lokalne definicje prawne odpowiednich płac, godziwego wynagrodzenia i płac minimalnych
Dialog społeczny/istnienie rad zakładowych/prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa	Zakres reprezentacji w miejscu pracy, reprezentacji transgranicznej i na poziomie zarządu w formie związków zawodowych lub rad zakładowych
Wolność zrzeszania się/prowadzenia rokowań zbiorowych, w tym odsetek siły roboczej objętej układami zbiorowymi	Odsetek własnej siły roboczej objętej układami zbiorowymi pracy, zaprzestanie wykonywania pracy
Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Urlop ze względów rodzinnych, ruchomy czas pracy, dostęp do opieki nad dziećmi
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Objęcie systemem BHP, wskaźnik wypadków śmiertelnych, wypadków bez skutku śmiertelnego, przypadków chorób związanych z pracą, utraconych dni roboczych
Równouprawnienie płci i równość wynagrodzeń za pracę o takiej samej	Odsetek kobiet wśród kadry kierowniczej najwyższego szczebla i

wartości	wśród siły roboczej, dysproporcje płacowe kobiet i mężczyzn
Szkolenia i rozwój umiejętności	Liczba i rozkład szkoleń, procent pracowników poddawanych regularnym przeglądom wyników i ocenom rozwoju
Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami	Odsetek zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami i środki na rzecz dostępności dla tych pracowników
Środki zapobiegania przemocy i nękaniu w miejscu pracy	Powszechność przemocy i nękania
Różnorodność	Reprezentacja kobiet, grup lub mniejszości etnicznych wśród własnej siły roboczej jednostki. Rozkład wieku własnej siły roboczej jednostki. Procent osób z niepełnosprawnościami wśród własnej siły roboczej jednostki.
Praca dzieci	Rodzaje operacji i obszary geograficzne, w przypadku których istnieje zagrożenie związane z pracą dzieci
Praca przymusowa	Rodzaje operacji i obszary geograficzne, w przypadku których istnieje zagrożenie związane z pracą przymusową

Dodatek A.2: Wymogi dotyczące stosowania zasad ESRS S1-1 związanych z własnymi pracownikami

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S1 *Własni pracownicy* i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów związanych z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji ESRS S1-1 w odniesieniu do kwestii socjalnych i kwestii dotyczących praw człowieka wraz z przykładami ujawnienia informacji.

Kwestie socjalne i kwestie dotyczące praw człowieka	Przykładowe polityki:
Bezpieczeństwo zatrudnienia	Polityka braku zwolnień, ograniczenie przedłużania umów o pracę na czas określony, zapewnienie przez pracodawcę ochrony socjalnej w przypadku braku ochrony ze strony państwa
Czas pracy	Ograniczenie godzin nadliczbowych, długich i dzielonych zmian oraz pracy w nocy i w weekendy, odpowiednie planowanie czasu realizacji
Odpowiednie płace	Polityka mająca na celu zapewnienie adekwatnej płacy wszystkim osobom stanowiącym własnych pracowników
Dialog społeczny/istnienie rad zakładowych/prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa	Polityka wspierania instytucji dialogu społecznego, regularnego informowania i konsultacji z przedstawicielami pracowników, konsultacji przed podjęciem ostatecznych decyzji w sprawach związanych z zatrudnieniem

Wolność zrzeszania się/prowadzenia rokowań zbiorowych, w tym odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi	Brak ingerencji w tworzenie związków zawodowych i rekrutację członków tych związków (w tym w dostęp związków zawodowych do jednostki), negocjacje w dobrej wierze, odpowiedni czas wolny od pracy dla przedstawicieli pracowników, udogodnienia dla przedstawicieli pracowników i ich ochrona przed zwolnieniem, brak dyskryminacji członków związków zawodowych i przedstawicieli pracowników
Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Zapewnienie wszystkim pracownikom urlopu rodzinnego, elastycznego czasu pracy, dostępu do placówek opieki dziennej
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Objęcie wszystkich własnych pracowników systemem zarządzania BHP
Równouprawnienie płci i taka sama płaca za taką samą pracę	Polityka równouprawnienia płci i takiej samej płacy za taką samą pracę
Szkolenia i rozwój umiejętności	Polityka podnoszenia umiejętności i poszerzania perspektyw zawodowych pracowników
Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami	Polityka dostosowywania miejsc pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Środki zapobiegania przemocy i nękaniu w miejscu pracy	Polityka zerowej tolerancji wobec przemocy i nękania w miejscu pracy
Różnorodność	Polityka inkluzywności (tj. w odniesieniu do osób o różnorodnym pochodzeniu etnicznym lub osób będących przedstawicielami grup mniejszościowych) i działań pozytywnych.
Praca dzieci	Polityka identyfikowania miejsc, w których występuje praca dzieci oraz miejsc, w których dochodzi do wykonywania prac niebezpiecznych przez młodych pracowników oraz zapobiegania ryzyku wykonywania przez nich takich prac
Praca przymusowa	Polityka identyfikacji miejsc, gdzie dochodzi do pracy przymusowej i zmniejszania ryzyka takiej pracy

Dodatek A.3: Wymogi dotyczące stosowania ESRS S1-4 Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na własnych pracowników oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnych ryzyk i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z własnymi pracownikami, a także skuteczność tych działań

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S1 *Własni pracownicy* i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów związanych z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji ESRS S1-4 w odniesieniu do kwestii socjalnych i kwestii dotyczących praw człowieka wraz z przykładami ujawnienia informacji:

Kwestie socjalne i kwestie dotyczące praw człowieka	Przykładowe działania:

Bezpieczeństwo zatrudnienia	Oferowanie pracownikom zatrudnionym na umowę o pracę na czas określony umów na czas nieokreślony, wdrażanie planów ochrony socjalnej w sytuacjach braku zabezpieczeń ze strony państwa
Czas pracy	Rotacja pracowników w systemie zmianowym, wcześniejsze informowanie o harmonogramie pracy, ograniczenie nadmiernej liczby godzin nadliczbowych
Odpowiednie płace	Negocjowanie godziwego wynagrodzenia w ramach układów zbiorowych pracy, weryfikacja wysokości płacy oferowanej przez agencje zatrudnienia
Dialog społeczny/istnienie rad zakładowych/prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa	Rozszerzenie zagadnień dotyczących zrównoważoności poruszanych w dialogu społecznym, zwiększenie liczby spotkań, zwiększenie środków dla rad zakładowych
Wolność zrzeszania się/prowadzenia rokowań zbiorowych, w tym odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi	Rozszerzenie zakresu kwestii dotyczących zrównoważoności poruszanych w rokowaniach zbiorowych, zwiększenie środków dla przedstawicieli pracowników
Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Rozszerzenie kwalifikowalności do urlopu rodzinnego i elastycznych ustaleń dotyczących czasu pracy, zwiększenie dostępności opieki dziennej
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Zwiększenie liczby szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, inwestycje w bezpieczniejszy sprzęt
Równouprawnienie płci i taka sama płaca za taką samą pracę	Ukierunkowana rekrutacja i awans kobiet, zmniejszenie dysproporcji płacowych w drodze negocjacji układów zbiorowych pracy
Szkolenia i rozwój umiejętności	Audyty umiejętności, szkolenia w celu uzupełnienia niedoborów kwalifikacji
Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami	Zwiększanie środków służących dostępności
Środki zapobiegania przemocy i nękaniu w miejscu pracy	Usprawnienie mechanizmów składania skarg, zwiększenie sankcji za przemoc i nękanie, zapewnienie szkoleń z zakresu prewencji dla kadry zarządzającej
Różnorodność	Szkolenie w zakresie różnorodności i włączenia (w tym dotyczące kwestii etnicznych), ukierunkowana rekrutacja grup niedostatecznie reprezentowanych
Praca dzieci	Środki weryfikacji wieku, partnerstwo z organizacjami na rzecz eliminacji pracy dzieci, środki na rzecz przeciwdziałania najgorszym formom pracy dzieci

Praca przymusowa	Środki zapewniające zgodę dobrowolną na zatrudnienie bez groźby kary, umowy w zrozumiałym języku, swoboda rozwiązania stosunku pracy bez kary, środki dyscyplinarne nie powinny zobowiązywać do wykonywania pracy, zgoda dobrowolna na pracę w godzinach nadliczbowych, swoboda poruszania się (w tym opuszczania miejsca pracy), sprawiedliwe traktowanie pracowników migrujących, monitorowanie agencji zatrudnienia.

Dodatek A.4: Wymogi dotyczące stosowania ESRS S1-5 Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S1 *Własni pracownicy* i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów związanych z wymogiem dotyczącym ujawniania informacji ESRS S1-5 w odniesieniu do kwestii socjalnych i kwestii dotyczących praw człowieka wraz z przykładami ujawnienia informacji:

Kwestie socjalne i kwestie dotyczące praw człowieka	Przykładowe cele:
Bezpieczeństwo zatrudnienia	Zwiększenie odsetka siły roboczej posiadającej umowy o pracę (zwłaszcza umowy na czas nieokreślony) i korzystającej z ochrony socjalnej
Czas pracy	Zwiększenie odsetka siły roboczej korzystającej z elastycznych ustaleń dotyczących czasu pracy
Odpowiednie płace	Zapewnienie adekwatnej płacy wszystkim osobom stanowiącym własnych pracowników
Dialog społeczny/istnienie rad zakładowych/prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa	Rozszerzenie dialogu społecznego na większą liczbę zakładów lub krajów
Wolność zrzeszania się/prowadzenia rokowań zbiorowych, w tym odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi	Zwiększenie odsetka własnych pracowników objętych rokowaniami zbiorowymi, negocjujących układy zbiorowe pracy w odniesieniu do kwestii dotyczących zrównoważoności
Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	Rozszerzenie środków dotyczących równowagi między życiem zawodowym a prywatnym tak, aby dotyczył większego odsetka własnych pracowników
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Zmniejszenie wskaźnika urazów i czasu pracy utraconego w wyniku urazów
Równouprawnienie płci i taka sama płaca za taką samą pracę	Zwiększenie odsetka kobiet wśród siły roboczej i kadry kierowniczej najwyższego szczebla, zmniejszenie dysproporcji płacowych kobiet i mężczyzn

Szkolenia i rozwój umiejętności	Zwiększenie odsetka pracowników korzystających ze szkoleń i regularnych przeglądów rozwoju umiejętności
Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami	Zwiększenie odsetka osób z niepełnosprawnościami wśród własnej siły roboczej
Środki zapobiegania przemocy i nękaniu w miejscu pracy	Rozszerzenie środków na wszystkie miejsca pracy
Różnorodność	Zwiększenie odsetka grup niedostatecznie reprezentowanych we własnej sile roboczej i w kadrze kierowniczej najwyższego szczebla
Praca dzieci	Rozszerzenie środków zapobiegających narażeniu młodych ludzi na pracę niebezpieczną na większy odsetek prowadzonych operacji
Praca przymusowa	Rozszerzenie środków zapobiegających pracy przymusowej na większą liczbę prowadzonych operacji

ESRS S2
PRACOWNICY W ŁAŃCUCHU WARTOŚCI

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Strategia
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z pracownikami w łańcuchu wartości**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-2 – Procesy współpracy z osobami wykonującym pracę w łańcuchu wartości w zakresie oddziaływań**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez pracowników w łańcuchu wartości**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi ryzykami i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości oraz skuteczność tych działań**

Mierniki i cele
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **Cel**

- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**
  Strategia
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

  Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z pracownikami w łańcuchu wartości**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-2 – Procesy współpracy z osobami wykonującym pracę w łańcuchu wartości w zakresie oddziaływań**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez pracowników w łańcuchu wartości**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnych rodzajów ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości oraz skuteczność tych działań i podejść**

  Mierniki i cele
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią ***użytkownikom oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie istotnych ***oddziaływań*** na ***osoby wykonujące pracę*** w ***łańcuchu wartości*** związanych z własnymi operacjami i łańcuchem wartości jednostki, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych, oraz powiązanych istotnych ryzyk i możliwości, w tym:

   (a) jak jednostka wpływa na pracowników w ich łańcuchu wartości pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych, rzeczywistych lub potencjalnych oddziaływań;

   (b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom lub w celu łagodzenia lub remediacji takich oddziaływań oraz wyniku tych działań oraz w celu uwzględnienia ryzyka i możliwości;

   (c) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i możliwości jednostki, w tym tych wynikających z oddziaływań jednostki na pracowników w łańcuchu wartości i ***zależności*** od nich, oraz sposobu zarządzania tymi oddziaływaniami i zależnościami przez daną jednostkę; oraz

   (d) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości, w tym te wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z pracownikami w łańcuchu wartości.

2. Aby osiągnąć cel, w niniejszym standardzie wymagane jest wyjaśnienie ogólnego podejścia przyjętego przez jednostkę w celu identyfikacji wszelkich istotnych faktycznych i potencjalnych ***oddziaływań*** na osoby wykonujące pracę w ***łańcuchu wartości*** oraz zarządzania tymi oddziaływaniami w odniesieniu do:

   (a) warunków pracy (na przykład bezpieczeństwo zatrudnienia, czas pracy, ***adekwatna płaca***, ***dialog społeczny***, wolność zrzeszania się, w tym istnienie rad zakładowych, ***rokowania zbiorowe***, ***równowaga między życiem zawodowym a prywatnym*** oraz bezpieczeństwo i higiena pracy);

(b) ***równego traktowania*** i ***równych szans*** dla wszystkich (na przykład równouprawnienie płci i równość ***wynagrodzeń*** za pracę o takiej samej wartości, ***szkolenia*** i ***rozwój*** umiejętności, zatrudnienie i integracja ***osób z niepełnosprawnościami***, środki zapobiegania przemocy i ***nękaniu*** w miejscu pracy oraz różnorodność);

(c) innych praw związanych z pracą (na przykład ***praca dzieci***, ***praca przymusowa***, odpowiednie warunki mieszkaniowe, woda i warunki sanitarne oraz prywatność).

3. W niniejszym standardzie wymagane jest także wyjaśnienie, w jaki sposób takie oddziaływania, jak również ***zależności*** jednostki od ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, mogą stworzyć istotne ryzyko lub istotne możliwości w odniesieniu do jednostki. Negatywne oddziaływania na pracowników w łańcuchu wartości mogą na przykład zakłócić działalność jednostki (w drodze odmowy kupna produktów przez klientów lub konfiskatę towarów przez organy państwowe) i zaszkodzić jej reputacji. Z drugiej strony poszanowanie praw pracowników i aktywne programy wsparcia (realizowane na przykład w drodze inicjatyw w zakresie wiedzy finansowej) mogą zapewnić możliwości rynkowe, takie jak bardziej niezawodne dostawy lub poszerzenie bazy przyszłych ***konsumentów***.

4. Niniejszy standard obejmuje wszystkie osoby wykonujące pracę w ***łańcuchu wartości*** jednostki na wyższym i niższym szczeblu, które są lub mogą być pod istotnym oddziaływaniem jednostki, w tym oddziaływaniem związanym z własnymi operacjami i łańcuchem wartości jednostki, również za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych. Dotyczy to wszystkich pracowników, którzy nie wchodzą w zakres ***„własnych pracowników***" (termin „właśni pracownicy" obejmuje ***pracowników***, indywidualnych wykonawców, tj. osoby samozatrudnione, oraz pracowników zapewnionych przez jednostki będące stroną trzecią prowadzące głównie „działalność związaną z zatrudnieniem"). ***Własną siłę roboczą*** ujęto w ESRS S1 *Właśni pracownicy*. Zob. WS 3 w celu zapoznania się z przykładami elementów włączonych w zakres niniejszego standardu.

Związek z innymi ESRS

5. Niniejszy standard ma zastosowanie, gdy istotne ***oddziaływania*** na ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** lub istotne ***ryzyko*** i istotne ***możliwości*** związane z takimi osobami zidentyfikowano w drodze procesu oceny ***istotności*** określonego w ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

6. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* oraz ESRS 2, jak również ESRS S1, ESRS S3 *Dotknięte społeczności*oraz ESRS S4 *Konsumenci i użytkownicy końcowi*.

7. W celu zapewnienia skutecznej sprawozdawczości sprawozdawczość zgodnie z niniejszym standardem powinna być konsekwentna, spójna i w stosownych przypadkach wyraźnie powiązana ze sprawozdawczością dotyczącą ***własnych pracowników*** jednostki zgodnie z ESRS S1.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

8. Wymogi tej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 dotyczącym strategii (SBM). Wynikające z tego ujawnienia informacje przedstawia się wraz z ujawnieniami informacji wymaganymi w ramach ESRS 2, z wyjątkiem SBM-3 *Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym*, w przypadku których jednostka ma możliwość przedstawienia ujawnień informacji wraz z tematycznymi ujawnieniami informacji.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

9. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-2 pkt 43, jednostka ujawnia, w jaki sposób interesy, poglądy i prawa jej ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, na które jednostka mogłaby wywierać istotne oddziaływanie, w tym poszanowanie ich praw człowieka, wpływają na jej strategię i model biznesowy. Osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości stanowią kluczową grupę ***zainteresowanych stron***, na które jednostka wywiera wpływ.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

10. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-3 pkt 48, jednostka ujawnia:

    (a) czy i w jaki sposób faktyczne i potencjalne oddziaływania na ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, jak określono w ESRS 2 IRO-1 *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości*: (i) wynikają ze strategii i modeli biznesowych jednostki lub są z nimi powiązane, oraz (ii) jest uwzględniany w strategii i modelu biznesowym jednostki oraz przyczynia się do ich dostosowywania; oraz

    (b) związek między istotnymi ryzykami i możliwościami wynikającymi z oddziaływań na osoby wykonujące pracę w ***łańcuchu wartości*** jednostki i ***zależności*** od nich z jednej strony, a strategią i modelem biznesowym jednostki z drugiej strony.

11. Spełniając wymogi określone w pkt 48 ESRS 2 SBM-3, jednostka ujawnia, czy wszystkie ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, na które jednostka może wywierać istotny oddziaływanie, w tym oddziaływania, które są związane z własnymi operacjami i łańcuchem wartości jednostki, również za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych, są objęte zakresem ujawnienia określonym w ESRS 2. Jednostka przedstawia ponadto następujące informacje:

    (a) krótki opis rodzajów osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości, na które jednostka mogłaby wywierać istotne oddziaływanie, w tym oddziaływania związane z własnymi operacjami i łańcuchem wartości jednostki, również za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także relacji biznesowych, oraz określa czy są to:

        i. osoby wykonujące pracę w ***lokalizacji*** jednostki, ale nienależące do grona jej ***własnych pracowników***, tj. niebędący osobami samozatrudnionymi lub pracownicy zapewniani przez jednostki prowadzące głównie działalność związaną z zatrudnieniem (objęci zakresem ESRS S1);

        ii. pracownicy pracujący dla podmiotów w łańcuchu wartości jednostki na wyższym szczeblu (np. osoby zaangażowane w wydobycie metali lub minerałów lub zbiór towarów, rafinację, produkcję lub inne formy przetwarzania);

        iii. pracownicy pracujący dla podmiotów w łańcuchu wartości jednostki na niższym szczeblu (np. osoby zaangażowane w działalność dostawców usług logistycznych lub dystrybucyjnych, franczyzobiorców, sprzedawców detalicznych);

        iv. pracownicy pracujący w ramach operacji prowadzonych w formie wspólnego przedsięwzięcia lub spółki celowej, w których uczestniczy jednostka sprawozdająca;

        v. pracownicy, którzy (w ramach wcześniejszych kategorii lub dodatkowo) są szczególnie narażeni na negatywne oddziaływania, czy to z powodu swoich cech wrodzonych, czy też szczególnej sytuacji, tacy jak związkowcy, pracownicy migrujący, osoby wykonujące pracę nakładczą, kobiety lub młodzi pracownicy.

    (b) informacje dotyczące wszelkich obszarów geograficznych, na poziomie kraju lub na innych poziomach, lub towarów, w odniesieniu do których istnieje znaczące ryzyko występowania ***pracy dzieci*** lub ***pracy przymusowej*** lub obowiązkowej osób

wykonujących pracę w łańcuchu wartości jednostki[111];

(c) w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań – czy są one (i) powszechne lub systemowe w kontekstach, w których jednostka prowadzi operacje lub posiada źródła zaopatrzenia lub inne ***relacje biznesowe*** (np. ***praca dzieci*** lub ***praca przymusowa*** w ***łańcuchach dostaw*** określonych towarów w określonych krajach lub regionach), albo (ii) związane z pojedynczymi ***incydentami*** (np. wypadkami przy pracy lub wyciekiem ropy naftowej) lub z określonymi relacjami biznesowymi. Konieczne jest tu uwzględnienie oddziaływań na ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, które to oddziaływania mogą wynikać z przejścia na bardziej ekologiczne i neutralne dla klimatu operacje. Potencjalne oddziaływania obejmują oddziaływania związane z innowacją i restrukturyzacją, zamknięciem kopalni, zwiększonym wydobyciem minerałów potrzebnych do przejścia na gospodarkę zrównoważoną i produkcją paneli fotowoltaicznych;

(d) w przypadku istotnych pozytywnych oddziaływań – krótki opis działań, które skutkują pozytywnym oddziaływaniem (np. uaktualnione praktyki zakupowe, budowanie zdolności pracowników w łańcuchu dostaw), w tym zapewnienie sile roboczej określonych możliwości, takich jak tworzenie miejsc pracy i zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji w kontekście „sprawiedliwej transformacji", oraz rodzaje osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości, wpływ na których jest lub mógłby być pozytywny; jednostka może również ujawnić, czy pozytywne oddziaływania występują w określonych państwach lub regionach; oraz

(e) informacje na temat istotnych ryzyk i możliwości dla jednostki, wynikających z oddziaływań i ***zależności*** związanych z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości.

12. Opisując główne rodzaje ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, na których jest lub mógłby być wywierany negatywny wpływ, jednostka, w oparciu o ocenę ***istotności*** określoną w ESRS 2 IRO-1, ujawnia, czy i w jaki sposób w jednostce tej osiągnięto zrozumienie sposobu, w jaki pracownicy o szczególnych cechach, pracujący w określonych kontekstach lub podejmujący określone działania, mogą być narażeni na większe ryzyko poniesienia szkody.

13. Jednostka ujawnia, jakie dotyczące jej istotne ***ryzyko*** i ***możliwości*** wynikające z ***oddziaływań*** i ***zależności*** związanych z zatrudnianymi przez nią ***osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości***, jeżeli takie ryzyko i możliwości w ogóle istnieją, dotyczą określonych grup osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości (na przykład określonych grup wiekowych, pracowników w określonej fabryce lub kraju), a nie wszystkich osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-1 – Polityki związane z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości

14. **Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości, jak również związane z nim istotne ryzyko i możliwości.**

15. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada określone ***polityki*** dotyczące identyfikacji, oceny istotnych ***oddziaływań*** wywieranych na ***pracowników*** w ***łańcuchu wartości*** właśnie tej jednostki i zarządzania nimi lub ich ***remediacji***, jak również polityki dotyczące istotnego

[111] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowych wskaźników związanych z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźników nr 12 i 13 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Działania i dostawcy narażeni na znaczące ryzyko wystąpienia przypadków pracy dzieci" oraz „Działania i dostawcy narażeni na znaczące ryzyko wystąpienia przypadków pracy przymusowej").

ryzyka lub istotnych ***możliwości*** związanych z pracownikami w łańcuchu wartości.

16. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 14, zawierają informacje na temat polityk jednostki mających na celu zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z ***pracownikami w łańcuchu wartości*** zgodnie z ESRS 2 MDR-P *Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*. Ponadto jednostka określa, czy takie polityki obejmują określone grupy ***osób wykonujących prace w łańcuchu wartości*** czy wszystkie takie osoby.

17. Jednostka opisuje zobowiązania wynikające ze swojej ***polityki*** w zakresie praw człowieka,[112] które są istotne dla ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, uwzględniając procesy i mechanizmy kontroli służące nadzorowaniu przestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych[113]. Ujawniając informacje, jednostka koncentruje się na kwestiach, które są istotne, oraz swoim ogólnym podejściu w odniesieniu do:

    (a) poszanowania praw człowieka pracowników, w tym ich praw pracowniczych;

    (b) zaangażowania pracowników w łańcuchu wartości; oraz

    (c) środków mających na celu zapewnienie lub umożliwienie ***środka naprawczego*** w zakresie oddziaływań na przestrzeganie praw człowieka.

18. Jednostka oświadcza, czy jej polityka w stosunku do zatrudnionych przez nią ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** wyraźnie odnosi się do kwestii handlu ludźmi[114], ***pracy przymusowej*** lub obowiązkowej oraz ***pracy dzieci.*** Jednostka oświadcza również, czy posiada kodeks postępowania ***dostawców***[115].

19. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób jej polityka dotycząca ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** jest zgodna z uznanymi na szczeblu międzynarodowym instrumentami dotyczącymi takich osób, w tym z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka[116]. Jednostka ujawnia również zakres, w jakim w ramach jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu odnotowano przypadki nieprzestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości, a także, w stosownych okolicznościach, wskazuje charakter tych przypadków[117].

---

[112] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka").

[113] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak procesów i mechanizmów kontroli służących nadzorowaniu przestrzegania zasad inicjatywy Global Compact i Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych").

[114] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak procedur i środków na rzecz zapobiegania handlowi ludźmi").

[115] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 4 w tabeli 3 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak kodeksu postępowania dostawców").

[116] Informacje te są potrzebne administratorom wskaźnika referencyjnego w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, jak określono za pomocą wskaźnika „Ekspozycja portfela referencyjnego na przedsiębiorstwa nieposiadające strategii w zakresie należytej staranności w odniesieniu do kwestii objętych podstawowymi konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 1–8" w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

[117] Informacje te są potrzebne: uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji; oraz administratorom wskaźników referencyjnych w celu

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-2 – Procesy współpracy z osobami wykonującym pracę w łańcuchu wartości w zakresie oddziaływań

20. **Jednostka ujawnia realizowane przez siebie ogólne procesy współpracy z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości i ich przedstawicielami w zakresie faktycznych i potencjalnych oddziaływań na te osoby.**

21. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat tego, czy i w jaki sposób jednostka współpracuje – w ramach trwającego procesu należytej staranności – z ***osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości*** i ich prawowitymi przedstawicielami lub ***wiarygodnymi przedstawicielami*** w zakresie istotnych, rzeczywistych i potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych oddziaływań, które ich dotyczą lub mogą ich dotyczyć, oraz tego, czy i w jaki sposób opinie pracowników w łańcuchu wartości są uwzględniane w procesach decyzyjnych jednostki.

22. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób opinie ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** wpływają na jej decyzje lub działania mające na celu zarządzanie rzeczywistymi i potencjalnymi istotnymi oddziaływaniami na takie osoby. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie:

    (a) czy dochodzi do współpracy z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości lub ich ***prawowitymi przedstawicielami*** bezpośrednio, czy za pośrednictwem ***wiarygodnych przedstawicieli***, którzy mają wgląd w ich sytuację;

    (b) etapu lub etapów, na których ma miejsce współpraca, jej rodzaju i częstotliwości;

    (c) funkcji w jednostce i najwyższego stanowiska w tej jednostce, które jest zajmowane przez osobę odpowiedzialną operacyjnie za dopilnowanie, aby przedmiotowa współpraca miała miejsce, a jej wyniki wpłynęły na podejście jednostki;

    (d) w stosownych przypadkach – umów ramowych na szczeblu światowym lub porozumień, które jednostka zawarła ze światowymi federacjami związków zawodowych, dotyczących poszanowania praw człowieka pracowników w łańcuchu wartości, w tym ich prawa do rokowań zbiorowych, wraz z wyjaśnieniem, w jaki sposób odnośne porozumienie umożliwia jednostce poznanie perspektywy tych osób; oraz

    (e) w stosownych przypadkach – sposobu, w jaki jednostka ocenia skuteczność swojej współpracy z pracownikami w łańcuchu wartości, w tym, w stosownych przypadkach, wszelkich wynikających z niej porozumień lub rezultatów.

23. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia działania, jakie podejmuje w celu poznania perspektywy pracowników, którzy mogą być szczególnie narażeni na oddziaływania lub marginalizowani (na przykład kobiety, pracownicy migrujący, pracownicy z niepełnosprawnościami).

24. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie wdrożyła ogólnego procesu współpracy z pracownikami w łańcuchu wartości, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w jakich zamierza wprowadzić taki proces do swoich działań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez pracowników w łańcuchu wartości

ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźników „Liczba składników wskaźnika referencyjnego, wskazujących na naruszenia w sferze społecznej (w wartości bezwzględnej oraz w wartości względnej, jako odsetek wszystkich składników wskaźnika referencyjnego), o których mowa w międzynarodowych traktatach i konwencjach, zasadach ONZ oraz, w stosownych przypadkach, prawie krajowym" oraz „Ekspozycja portfela referencyjnego na przedsiębiorstwa nieposiadające strategii w zakresie należytej staranności w odniesieniu do kwestii objętych podstawowymi konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 1–8" w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

25. **Jednostka opisuje procesy, które wdrożyła, aby zniwelować negatywne oddziaływania na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości, lub w celu współpracy w remediacji tych negatywnych oddziaływań na te osoby, z którymi to oddziaływaniami jednostka jest powiązana, jak również dostępne dla osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości kanały zgłaszania problemów oraz ich rozpatrzenia.**

26. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat formalnych środków, za pomocą których ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** mogą zgłaszać swoje obawy i potrzeby bezpośrednio jednostce lub za pośrednictwem których jednostka wspiera dostępność takich kanałów (np. ***mechanizmy rozpatrywania skarg***) w miejscu pracy tych osób, sposobu prowadzenia działań następczych wobec tych osób w odniesieniu do poruszonych kwestii oraz skuteczności tych kanałów.

27. Jednostka podaje informacje dotyczące:

    (a) swojego ogólnego podejścia i procesów związanych z dostarczaniem ***środków naprawczych*** lub przyczyniania się do ich dostarczania, w przypadku gdy jednostka wywarła istotne negatywne oddziaływanie na ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** lub przyczyniła się do jego wywarcia, w tym czy i jak jednostka ocenia, że dostarczone środki naprawcze są skuteczne;

    (b) wszelkich szczególnych kanałów, które jednostka oferuje osobom wykonującym pracę w łańcuchu wartości, umożliwiających im zgłaszanie swoich obaw lub potrzeb bezpośrednio jednostce i rozwiązanie zgłoszonych problemów, w tym informacje dotyczące tego, czy kanały te zostały ustanowione przez samą jednostkę, czy są to mechanizmy stron trzecich;

    (c) procesów, w ramach których jednostka wspiera dostępność takich kanałów w miejscu pracy osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości lub jej wymaga; oraz

    (d) sposobu, w jaki jednostka śledzi i monitoruje zgłaszane i rozwiązywane problemy oraz sposobu, w jaki zapewnia skuteczność kanałów, w tym w drodze zaangażowania ***zainteresowanych stron***, które są docelowymi ***użytkownikami***.

28. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób ocenia, czy ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** są świadome istnienia tych struktur lub procesów i mają do nich zaufanie jako sposobu zgłaszania swoich obaw lub potrzeb oraz ich rozpatrzenia. Jednostka ujawnia ponadto, czy wdrożyła politykę ochrony osób, które z tych struktur i procesów korzystają, przed działaniami odwetowymi. Jeżeli takie informacje ujawniono zgodnie z ESRS G1-1, jednostka może odnieść się do tych informacji.

29. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie udostępniła kanału zgłaszania obaw lub nie wspiera dostępności takiego kanału dla ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** w miejscu ich pracy, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w których zamierza wprowadzić do swoich działań taki kanał lub procesy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi rodzajami ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości oraz skuteczność tych działań

30. **Jednostka ujawnia sposób, w jaki podejmuje działania mające na celu uwzględnienie istotnych oddziaływań na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości oraz zarządzanie istotnymi ryzykami i wykorzystywanie istotnych możliwości związanych z tymi osobami, a także skuteczność tych działań.**

31. Cel niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dwojaki. Po pierwsze, ma on umożliwić zrozumienie wszelkich działań lub inicjatyw, za pośrednictwem których jednostka czyni starania na rzecz:

(a) zapobiegania istotnym negatywnym ***oddziaływaniom*** na ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, łagodzenia i ***niwelowania*** takich oddziaływań; lub

(b) osiągnięcia istotnych pozytywnych oddziaływań na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości.

Po drugie, ma on zapewnić wiedzę na temat sposobów, w jakie jednostka uwzględnia istotne ***ryzyko*** i korzysta z istotnych ***możliwości*** dotyczących ***pracowników w łańcuchu wartości***.

Jednostka przedstawia skrócony opis planów działań i zasobów dotyczących zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykami i możliwościami związanymi z ***osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości*** zgodnie z ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.

32. W odniesieniu do istotnych ***oddziaływań*** jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) podjętych, planowanych lub prowadzonych już działań mających na celu zapobieganie istotnym negatywnym oddziaływaniom na ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** lub łagodzenie takich oddziaływań;

(b) tego, czy i w jaki sposób podjęła działania mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w odniesieniu do faktycznych istotnych oddziaływań;

(c) wszelkich dodatkowych ***działań*** lub inicjatyw prowadzonych przez jednostkę, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych oddziaływań na pracowników w łańcuchu wartości; oraz

(d) sposobu śledzenia i oceny skuteczności takich ***działań*** i inicjatyw w zakresie osiągania zamierzonych wyników dla osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości.

33. W odniesieniu do pkt 30 jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) procesów, za pomocą których określa, jakiego rodzaju działania są potrzebne i właściwe w odpowiedzi na konkretne, rzeczywiste lub potencjalne, istotne negatywne oddziaływania na ***pracowników w łańcuchu wartości***;

(b) swojego podejścia do podejmowania działań w związku z konkretnymi istotnymi negatywnymi oddziaływaniami na pracowników w łańcuchu wartości, w tym wszelkich działań związanych z własnymi zakupami lub innymi praktykami wewnętrznymi, jak również budowaniem zdolności lub innymi formami współpracy z podmiotami w łańcuchu wartości lub formami współpracy z porównywalnymi przedsiębiorstwami lub innymi właściwymi stronami; oraz

(c) sposobu, w jaki zapewnia, aby procesy mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań były dostępne i skuteczne pod względem ich wdrożenia i wyników.

34. W odniesieniu do istotnego ryzyka i istotnych możliwości jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu łagodzenia istotnego ryzyka dla jednostki wynikającego z jej oddziaływań na ***pracowników w łańcuchu wartości*** i ***zależności*** od tych pracowników oraz sposobu śledzenia skuteczności w praktyce; oraz

(b) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu wykorzystania istotnych możliwości jednostki w odniesieniu do pracowników w łańcuchu wartości.

35. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób podejmuje działania w celu uniknięcia spowodowania lub przyczynienia się do istotnych negatywnych oddziaływań na ***pracowników w łańcuchu wartości*** za pośrednictwem swoich praktyk, w tym – w stosownych przypadkach – związanych z zarządzaniem zaopatrzeniem, sprzedażą i wykorzystaniem danych. Może to obejmować ujawnienie podejścia stosowanego w przypadku wystąpienia napięć między zapobieganiem istotnym negatywnym oddziaływaniom lub ich łagodzeniem a innymi

naciskami biznesowymi.

36. Jednostka ujawnia również, czy zgłoszono poważne kwestie i ***incydenty*** dotyczące naruszenia praw człowieka związane z ***łańcuchem wartości*** jednostki na wyższym i niższym szczeblu, a w stosownych przypadkach ujawnia te kwestie i incydenty[118].

37. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 32 lit. c), jednostka uwzględnia ESRS 2 (zob. ESRS 2 MDR-T Monitorowanie skuteczności polityk i ***działań*** z wykorzystaniem ***celów***), jeżeli ocenia skuteczność danego działania poprzez ustalenie celu.

38. Jednostka ujawnia dane dotyczące zasobów przeznaczanych na potrzeby zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, podając informacje umożliwiające ***użytkownikom*** zrozumienie sposobu zarządzania takimi istotnymi oddziaływaniami.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

39. **Jednostka ujawnia określone w czasie i ukierunkowane na wyniki cele dotyczące:**

    (a) zmniejszenia negatywnych oddziaływań na pracowników w łańcuchu wartości; lub

    (b) zwiększenia pozytywnych oddziaływań na pracowników w łańcuchu wartości; lub

    (c) zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami w odniesieniu do pracowników w łańcuchu wartości.

40. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka wykorzystuje określone w czasie i ukierunkowane na wyniki ***cele*** do stymulowania i mierzenia swoich postępów w zakresie przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom lub zwiększenia pozytywnych oddziaływań na ***pracowników w łańcuchu wartości*** lub zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami w odniesieniu do takich pracowników.

41. Skrócony opis ***celów*** w zakresie zarządzania swoimi istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z ***pracownikami w łańcuchu wartości*** zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T.

42. Jednostka ujawnia informacje dotyczące procesu ustalania ***celów***, w tym czy i w jaki sposób jednostka współpracowała bezpośrednio z pracownikami w łańcuchu wartości, ich prawowitymi przedstawicielami lub ***wiarygodnymi przedstawicielami***, którzy mają wgląd w ich sytuację w zakresie:

    (a) ustalania wszelkich tego rodzaju celów;

    (b) śledzenia wyników jednostki w zakresie osiągania celów; oraz

    (c) wskazania ewentualnych wniosków lub ulepszeń wynikających z osiąganych przez jednostkę, wyżej wskazanych wyników.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

[118] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Liczba zidentyfikowanych przypadków poważnych kwestii i incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka").

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S2 *Pracownicy w łańcuchu wartości*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części ESRS S2.

Cel

AR 1. Oprócz kwestii wymienionych w pkt 2 jednostka może również rozważyć ujawnienie informacji na temat innych kwestii dotyczących istotnych oddziaływań w krótszym okresie, na przykład inicjatyw dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** w czasie pandemii.

AR 2. Przegląd kwestii społecznych oraz kwestii dotyczących praw człowieka zawarty w pkt 2 nie ma na celu wskazania, że wszystkie te kwestie należy przedstawić w ramach każdego wymogu dotyczącego ujawniania informacji zawartego w niniejszym standardzie. Stanowi on raczej wykaz kwestii, które jednostka uwzględnia w swojej ocenie ***istotności*** (zob. ESRS 1 rozdział 3 *Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju* oraz ESRS 2 IRO-1) w odniesieniu do ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, a w stosownych przypadkach zgłasza jako istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości w ramach niniejszego standardu.

AR 3. Przykładami pracowników, którzy wchodzą w zakres niniejszego standardu, są:

(a) pracownicy wykonujący usługi zlecane podmiotom zewnętrznym, pracujący w miejscu pracy jednostki (np. pracownicy zewnętrznych firm cateringowych lub ochroniarskich);

(b) pracownicy ***dostawcy*** zatrudnionego przez jednostkę, pracujący na terenie zakładu dostawcy i stosujący metody pracy dostawcy;

(c) pracownicy podmiotu „niższego szczebla", który nabywa towary lub usługi od jednostki;

(d) pracownicy dostawcy sprzętu dla jednostki, którzy w miejscu pracy kontrolowanym przez jednostkę wykonują regularne prace konserwacyjne na sprzęcie dostawcy (np. kserokopiarkach) zgodnie z umową zawartą między dostawcą sprzętu a jednostką; oraz

(e) pracownicy znajdujący się na niższym szczeblu ***łańcucha dostaw***, wydobywający towary, które są następnie przetwarzane na składniki wchodzące w skład produktów wytwarzanych przez jednostkę.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

AR 4. Wymóg dotyczący ujawniania informacji ESRS 2 SBM-2 zakłada konieczność przedstawienia przez jednostkę wyjaśnienia, czy i w jaki sposób rozważa rolę, jaką realizowane przez nią strategia i ***model biznesowy*** mogą odgrywać w tworzeniu, pogłębianiu lub łagodzeniu znaczących istotnych ***oddziaływań*** na osoby wykonujące pracę w ***łańcuchu wartości***, a także czy i w jaki sposób model biznesowy i strategia dostosowane są do tego, aby zaradzić takim istotnym oddziaływaniom.

AR 5. Chociaż ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** mogą nie angażować się w sprawy jednostki na poziomie jej strategii lub modelu biznesowego, ich opinie mogą wpłynąć na ocenę jednostki w zakresie jej strategii i modelu biznesowego. Jednostka może ujawnić opinie osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości i ich przedstawicieli.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z

modelem biznesowym

AR 6. ***Oddziaływania*** na pracowników w ***łańcuchu wartości*** mogą wynikać ze strategii lub ***modelu biznesowego*** jednostki na wiele różnych sposobów. Oddziaływania te mogą na przykład odnosić się do propozycji jednostki dotyczącej wartości (tj. dostarczania produktów lub świadczenia usług po najniższych cenach lub szybkiej dostawy realizowanej w sposób wywierający presję na prawa pracownicze w ramach łańcuchów wartości na wyższym i niższym szczeblu), jej ***łańcucha wartości*** (tj. korzystania z towarów niejasnego pochodzenia, bez widocznych skutków dla pracowników) lub jej struktury kosztów i modelu przychodów (na przykład przeniesienie ryzyka związanego z zapasami na dostawców, co powoduje efekt domina w odniesieniu do praw pracowniczych ich własnych pracowników).

AR 7. Oddziaływania na ***pracowników w łańcuchu wartości*** mające swoje źródło w strategii lub ***modelu biznesowym*** mogą również doprowadzić do powstania istotnego ***ryzyka*** dla jednostki. Na przykład w kontekście pandemii lub innego poważnego kryzysu zdrowotnego jednostki polegające na losowo zatrudnianej sile roboczej bez dostępu lub z niewielkim dostępem do opieki medycznej i świadczeń zdrowotnych mogą być narażone na poważne ryzyko operacyjne i ryzyko związane z ciągłością działania, ponieważ pracownicy nie mają wyboru i muszą kontynuować pracę w czasie choroby, co jeszcze bardziej nasila jej rozprzestrzenianie się i powoduje poważne załamanie ***łańcucha dostaw***. Innym przykładem jest sytuacja, w której sprzedaż towarów oparta na najniższych cenach dla klientów stwarza ryzyko operacyjne, ponieważ ***dostawcy*** znajdujący się pod ogromną presją cenową mogą zlecać podwykonawstwo produkcji, co prowadzi do obniżenia jakości oraz wydłużenia i zmniejszenia przejrzystości łańcucha dostaw i mniejszej nad nim kontroli. Ryzyko utraty reputacji i możliwości rynkowych związane z wyzyskiem pracowników o niskich umiejętnościach i pracowników nisko opłacanych w regionach pozyskiwania, w których zapewnia się im minimalną ochronę, również wzrasta wraz z ostrą reakcją mediów i preferencjami ***konsumentów***, którzy wybierają towary pozyskiwane z większym poszanowaniem zasad etyki lub towary bardziej zrównoważone.

AR 8. Przykłady szczególnych cech ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, które jednostka może rozważyć w odpowiedzi na pkt 12, dotyczą młodych pracowników, którzy mogą być bardziej podatni na ***oddziaływania*** na ich rozwój fizyczny i psychiczny, lub kobiet w kontekście, w którym kobiety są rutynowo dyskryminowane w zakresie warunków pracy, lub pracowników migrujących w kontekście, w którym rynek podaży pracy jest słabo uregulowany, a od pracowników rutynowo pobiera się opłaty za rekrutację. W przypadku niektórych pracowników nieodłączny charakter czynności, które muszą wykonywać może narażać ich na ryzyko (na przykład pracownicy zobowiązani do zajmowania się chemikaliami lub obsługi niektórych urządzeń lub pracownicy nisko opłacani zatrudnieni na podstawie umów zerogodzinowych).

AR 9. W odniesieniu do pkt 13 istotne ryzyko może również wynikać z zależności jednostki od ***pracownikó w łańcuchu wartości***, w którym to przypadku zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, ale dużym oddziaływaniu mogą wywołać ***skutki finansowe;*** na przykład gdy globalna pandemia prowadzi do poważnych skutków zdrowotnych dla pracowników na wszystkich etapach łańcucha wartości, powodując poważne zakłócenia w produkcji i dystrybucji. Inne przykłady ryzyka związanego z zależnością jednostki od osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości obejmują niedobór wykwalifikowanych pracowników lub decyzje polityczne lub przepisy wpływające na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości pracujące na rzecz dostawców usług logistycznych. Ryzyko pojawia się na przykład wtedy, gdy niektóre osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości jednostki są narażone na ***pracę przymusową***, a jednostka dokonuje przywozu produktów do państw, w których prawo dopuszcza konfiskatę towarów przywożonych, co do których istnieje podejrzenie, że zostały wytworzone z wykorzystaniem pracy przymusowej.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji E2-1 – Polityki związane z pracownikami w łańcuchu wartości

AR 10. Jeżeli polityki takie są ograniczone do ***własnych pracowników*** jednostki i nie obejmują pracowników podmiotów działających na wyższym i niższym szczeblu oraz zatrudnianych w ramach relacji z takimi podmiotami, ujawnia się je w związku z ESRS S1, a nie w związku z niniejszym wymogiem.

AR 11. Jeżeli ujawnienia w ramach ESRS S1 obejmują informacje istotne dla pracowników w łańcuchu wartości, można umieścić w tym miejscu uwagę na ten temat; ujawnienia dotyczące pozostałych elementów są wówczas realizowane w związku z niniejszym wymogiem dotyczącym ujawniania informacji.

AR 12. Jednostka może ujawnić wyjaśnienia dotyczące istotnych zmian polityk przyjętych w roku sprawozdawczym (na przykład nowe oczekiwania wobec ***dostawców***, nowe lub dodatkowe podejścia do należytej staranności i środków naprawczych).

AR 13. ***Polityka*** ta może przybrać formę samodzielnej polityki dotyczącej osób wykonujących pracę w ***łańcuchu wartości*** lub zostać włączona do szerszego dokumentu, takiego jak kodeks etyki lub ogólna polityka zrównoważonego rozwoju, które jednostka już ujawniła jako część innego ESRS. W takich przypadkach jednostka podaje dokładne odniesienie w celu zidentyfikowania aspektów polityki spełniających wymogi niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

AR 14. Ujawniając informacje na temat dostosowania swoich polityk do Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, jednostka uwzględnia fakt, że wytyczne te odnoszą się do Międzynarodowej karty praw człowieka, na którą składa się Powszechna deklaracja praw człowieka oraz dwa wdrażające ją pakty, a także Deklaracja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca podstawowych zasad i praw w pracy oraz podstawowe konwencje stanowiące jej podstawę, i może ujawnić informacje na temat dostosowania do tych instrumentów.

AR 15. Ujawniając, w jaki sposób wdrażane są polityki zewnętrzne, jednostka może na przykład uwzględnić wewnętrzne polityki w zakresie odpowiedzialnego pozyskiwania oraz dostosowanie do innych polityk istotnych dla ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, na przykład dotyczących ***pracy przymusowej***. W odniesieniu do kodeksów postępowania ***dostawców***, które jednostka może stosować, w podsumowaniu wskazuje się, czy takie kodeksy zawierają postanowienia dotyczące bezpieczeństwa pracowników, niepewnego zatrudnienia (na przykład korzystania z pracowników na umowach krótkoterminowych lub o ograniczonym wymiarze godzin, pracowników zatrudnionych za pośrednictwem stron trzecich, podwykonawstwa na rzecz stron trzecich lub zatrudniania pracowników w sposób nieformalny), handlu ludźmi, korzystania z pracy przymusowej lub ***pracy dzieci***, a także czy postanowienia takie są w pełni zgodne z obowiązującymi normami Międzynarodowej Organizacji Pracy.

AR 16. Jednostka może przedstawić przykład przekazywania informacji na temat swoich polityk osobom, grupie osób lub podmiotom, dla których są one istotne, ponieważ oczekuje się od nich wdrożenia tych polityk (na przykład ***pracownicy***, wykonawcy i ***dostawcy*** jednostki), lub ponieważ są oni bezpośrednio zainteresowani ich wdrożeniem (na przykład pracownicy jednostki, inwestorzy). Jednostka może ujawniać narzędzia i kanały służące przekazywaniu informacji (na przykład ulotki, biuletyny, specjalne strony internetowe, media społecznościowe, interakcje bezpośrednie, przedstawiciele pracowników), mające na celu zapewnienie dostępności tej ***polityki*** oraz zrozumienia jej konsekwencji przez różne grupy odbiorców. Jednostka może również wyjaśnić, w jaki sposób identyfikuje i usuwa ewentualne bariery w upowszechnianiu, na przykład w drodze tłumaczenia na odpowiednie języki lub wykorzystania przedstawień graficznych.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-2 – Procesy współpracy z osobami wykonującym pracę w łańcuchu wartości w zakresie oddziaływań

AR 17. Opisując, z jaką funkcją lub rolą wiąże się odpowiedzialność operacyjna za taką współpracę lub pełna rozliczalność, jednostka może ujawniać, czy jest to rola lub funkcja

specjalna, czy też stanowi część roli lub funkcji o szerszym zakresie, a także czy personelowi zapewniono możliwości budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. Jeśli jednostka nie może zidentyfikować takiego stanowiska lub funkcji, może o tym fakcie poinformować. Takie informacje można również ujawniać w odniesieniu do informacji ujawnionych zgodnie z ESRS 2 GOV-1 *Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*.

AR 18. Przygotowując informacje, które mają zostać ujawnione, opisane w pkt 22 lit. b) i c), można rozważyć następujące przykłady ilustrujące omawiane kwestie:

(a) przykłady etapów, na których nawiązuje się współpracę, obejmują: i) określenie metod łagodzenia oraz ii) ocenę skuteczności łagodzenia;

(b) w odniesieniu do rodzaju współpracy, przykłady mogą obejmować uczestnictwo, konsultacje lub informowanie;

(c) w odniesieniu do częstotliwości współpracy, można podać informacje na temat tego, czy współpraca jest prowadzona regularnie, czy w określonych momentach realizacji projektu lub procesu biznesowego, na przykład gdy rozpoczyna się nowy sezon zbiorów lub otwierana jest nowa linia produkcyjna, a także czy współpraca ta jest podejmowana w odpowiedzi na wymogi prawne lub wnioski zainteresowanych stron oraz czy wynik takiej współpracy jest uwzględniany w procesach decyzyjnych jednostki; oraz

(d) w odniesieniu do roli, z którą wiąże się odpowiedzialność operacyjna, czy jednostka wymaga określonych umiejętności od odpowiedniego personelu lub zapewnia mu możliwości ***szkolenia*** lub budowania zdolności w celu podjęcia współpracy.

AR 19. Umowy ramowe na szczeblu światowym służą ustanowieniu stałej relacji między przedsiębiorstwem wielonarodowym a światową federacją związków zawodowych, aby zapewnić, by jednostka przestrzegała tych samych standardów w każdym państwie, w którym prowadzi działalność.

AR 20. Aby zilustrować, w jaki sposób opinie ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości*** wpłynęły na konkretne decyzje lub działania jednostki, może ona podać przykłady pochodzące z bieżącego okresu sprawozdawczego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez pracowników w łańcuchu wartości

AR 21. Spełniając wymogi określone na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji ESRS S2-3, jednostka może kierować się treścią Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą ***remediacji*** i ***mechanizmów rozpatrywania skarg***.

AR 22. Kanały zgłaszania obaw lub potrzeb obejmują ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, gorące linie, związki zawodowe (w przypadku pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych), procedury dialogu lub inne środki, za których pomocą ***pracownicy w łańcuchu wartości*** lub ich ***prawowici przedstawiciele*** mogą zgłaszać obawy dotyczące oddziaływań lub wyjaśniać potrzeby, w przypadku których chcieliby, aby jednostka się nimi zajęła. Mogą one obejmować zarówno kanały udostępnione bezpośrednio przez jednostkę, jak i kanały udostępnione przez podmioty, w których pracują osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości, oprócz wszelkich innych mechanizmów, które jednostka może wykorzystać do uzyskania wglądu w zarządzanie oddziaływaniami na pracowników, takich jak audyty zgodności. Jeżeli w celu spełnienia tego wymogu jednostka opiera się wyłącznie na informacjach dotyczących istnienia takich kanałów udostępnionych w ramach swoich ***relacji biznesowych***, może o tym fakcie poinformować.

AR 23. Aby zapewnić lepszy wgląd w informacje, o których mowa w wymogu dotyczącym ujawniania informacji ESRS S2-3, jednostka może wyjaśnić, czy i w jaki sposób ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, których ta sytuacja może dotyczyć, mają dostęp do kanałów na poziomie jednostki, w której są zatrudnione lub na rzecz której świadczą pracę, w odniesieniu do wszelkich istotnych oddziaływań.

AR 24. Mechanizmy oparte na osobach trzecich mogą obejmować mechanizmy obsługiwane przez rząd, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe i w ramach innych inicjatyw opartych na współpracy. Jednostka może ujawnić, czy są one dostępne dla wszystkich pracowników, na których jednostka może wywierać potencjalnie lub faktycznie istotne oddziaływanie, lub dla osób lub organizacji działających w ich imieniu lub mających inną możliwość pozyskania wiedzy na temat negatywnego oddziaływania.

AR 25. W odniesieniu do ochrony osób, które korzystają z tych mechanizmów, przed działaniami odwetowymi jednostka może opisać, czy traktuje skargi w sposób poufny i z poszanowaniem praw do prywatności oraz praw w zakresie ochrony danych oraz czy mechanizmy te pozwalają pracownikom korzystać z nich w sposób anonimowy (na przykład w drodze reprezentacji przez stronę trzecią).

AR 26. Ujawniając, czy i skąd jednostka wie, że ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** są świadome istnienia któregokolwiek z tych kanałów i mają do nich zaufanie, jednostka może przedstawić odpowiednie i wiarygodne dane na temat skuteczności tych kanałów z perspektywy samych tych osób. Przykładami źródeł informacji są badania przeprowadzone wśród pracowników, którzy korzystali z takich kanałów oraz informacje na temat poziomu ich zadowolenia z realizacji procesu i jego wyników.

AR 27. Opisując skuteczność kanałów zgłaszania obaw przez ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości***, jednostka może kierować się poniżej przedstawionymi pytaniami, które opierają się na „kryteriach skuteczności pozasądowych ***mechanizmów rozpatrywania skarg”*** zawartych w Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w szczególności w wytycznej nr 31. Poniższe rozważania można zastosować do poszczególnych kanałów lub do zbiorczego systemu kanałów:

(a) czy kanały te są zgodne z prawem pod względem zapewnienia odpowiedniej rozliczalności z tytułu ich uczciwego działania i budowania zaufania wśród zainteresowanych stron?

(b) czy ***zainteresowane strony*** wiedzą o istnieniu tych kanałów i mają do nich dostęp?

(c) czy kanały te zapewniają jasne i znane procedury wraz z orientacyjnymi ramami czasowymi?

(d) czy kanały te zapewniają ***zainteresowanym stronom*** odpowiedni dostęp do źródeł informacji, porad i wiedzy fachowej?

(e) czy kanały te zapewniają przejrzystość dzięki dostarczaniu wystarczających informacji zarówno skarżącym, jak i, w stosownych przypadkach, na potrzeby realizacji celów interesu publicznego?

(f) czy wyniki osiągnięte za pośrednictwem kanałów są zgodne z prawami człowieka uznawanymi na arenie międzynarodowej?

(g) czy jednostka identyfikuje spostrzeżenia pochodzące z kanałów, które wspierają kształcenie ciągłe zarówno w celu usprawnienia kanałów, jak i zapobiegania przyszłym oddziaływaniom?

(h) czy jednostka koncentruje się na dialogu ze skarżącymi jako środku służącemu osiągnięciu uzgodnionych rozwiązań, a nie stara się jednostronnie określić wynik?

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi rodzajami ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości oraz skuteczność tych działań

AR 28. Zrozumienie negatywnych oddziaływań i sposobu, w jaki jednostka może mieć z nimi związek za pośrednictwem swojego łańcucha wartości, jak również określenie odpowiednich reakcji i wprowadzenie ich w życie, może wymagać czasu. W związku z tym jednostka uwzględnia:

(a) ogólne i szczegółowe podejście do ograniczania istotnych negatywnych oddziaływań;

(b) swoje inicjatywy mające na celu przyczynienie się do osiągnięcia dodatkowych istotnych pozytywnych oddziaływań;

(c) postępów, jakie poczyniła w zakresie prowadzonych działań w okresie sprawozdawczym; oraz

(d) swoje cele w zakresie dalszych usprawnień.

AR 29. Odpowiednie działanie może się różnić w zależności od tego, czy jednostka powoduje powstanie istotnego oddziaływania lub przyczynia się do jego powstania, lub czy istotne oddziaływanie jest bezpośrednio związane z własnymi operacjami, produktami lub usługami jednostki za pośrednictwem jej relacji biznesowych.

AR 30. Biorąc pod uwagę fakt, że istotne negatywne oddziaływania na ***pracowników w łańcuchu wartości***, które wystąpiły w okresie sprawozdawczym, mogą być powiązane z podmiotami lub operacjami znajdującymi się poza bezpośrednią kontrolą jednostki, jednostka może ujawnić, czy i w jaki sposób zamierza wykorzystać swój wpływ na ***relacje biznesowe*** do celów zarządzania tymi negatywnymi oddziaływaniami. Może to obejmować zastosowanie ***wpływu*** biznesowego (na przykład w drodze egzekwowania wymogów umowy poprzez wykorzystanie relacji biznesowych lub wdrożenie zachęt), innych form wpływu w ramach relacji (takich jak zaoferowanie ***szkoleń*** lub budowania zdolności w zakresie praw pracowników podmiotom, z którymi jednostka utrzymuje relacje biznesowe) lub wpływu opartego na współpracy z odpowiednikami lub innymi podmiotami (na przykład w formie podjęcia inicjatyw ukierunkowanych na odpowiedzialną rekrutację lub zagwarantowanie pracownikom ***odpowiedniej płacy***).

AR 31. Jeżeli jednostka ujawnia swój udział w inicjatywie przemysłowej lub wielopodmiotowej w ramach swoich ***działań*** na rzecz przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom, może ujawniać sposób, w jaki dana inicjatywa oraz własne zaangażowanie jednostki mogą przyczynić się do przeciwdziałania danemu istotnemu oddziaływaniu. W ramach ESRS S2-5 jednostka może ujawnić odpowiednie ***cele*** wyznaczone w ramach danej inicjatywy i postępy poczynione w kierunku ich osiągnięcia.

AR 32. Ujawniając, czy i w jaki sposób jednostka uwzględnia faktyczne i potencjalne oddziaływania na ***pracowników w łańcuchu wartości*** w decyzjach o zakończeniu ***relacji biznesowych*** oraz czy i w jaki sposób zamierza przeciwdziałać wszelkim negatywnym oddziaływań, jakie mogą wynikać z zakończenia tych relacji, jednostka może przedstawić przykłady.

AR 33. Ujawniając, w jaki sposób jednostka monitoruje skuteczność swoich ***działań*** mających na celu zarządzanie istotnymi oddziaływaniami w okresie sprawozdawczym, może ona ujawniać wszelkie wnioski wyciągnięte w poprzednim i bieżącym okresie sprawozdawczym.

AR 34. Procesy wykorzystywane do celów monitorowania skuteczności ***działań*** mogą obejmować wewnętrzny lub zewnętrzny audyt lub weryfikację, postępowania sądowe lub powiązane orzeczenia sądów, oceny oddziaływania, systemy pomiaru, informacje zwrotne od zainteresowanych stron, ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, zewnętrzne oceny wyników oraz analizę porównawczą.

AR 35. Celem sporządzania raportów na temat skuteczności jest uzyskanie wiedzy na temat powiązań między ***działaniami*** podejmowanymi przez jednostkę a skutecznym zarządzaniem oddziaływaniami. Na przykład, aby wykazać skuteczność swoich ***działań*** w celu wsparcia swoich ***dostawców*** przez poprawę ich warunków pracy, jednostka może ujawnić informacje zwrotne pochodzące z badań przeprowadzonych wśród pracowników dostawców celem wykazania, że warunki pracy poprawiły się od kiedy jednostka rozpoczęła współpracę z tymi dostawcami. Dodatkowe informacje, które jednostka może przekazać, obejmują dane wykazujące spadek liczby ***incydentów*** zidentyfikowanych na przykład w drodze niezależnych audytów.

AR 36. W odniesieniu do wdrożonych przez jednostkę inicjatyw lub procesów, które opierają się na potrzebach pracowników odczuwających ten wpływ, oraz w odniesieniu do postępów w

zakresie wdrażania takich inicjatyw lub procesów, jednostka może ujawnić:

(a) informacje o tym, czy i w jaki sposób ***osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości*** i ***prawowici przedstawiciele*** lub ich ***wiarygodni przedstawiciele*** odgrywają rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania i wdrażania tych programów lub procesów; oraz

(b) informacje o planowanych lub osiągniętych pozytywnych wynikach tych inicjatyw lub procesów w odniesieniu do pracowników w łańcuchu wartości.

AR 37. Jednostka może ujawnić, czy jakakolwiek inicjatywa lub jakikolwiek proces, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnego oddziaływania na ***pracowników w łańcuchu wartości***, zostały opracowane również w celu wsparcia osiągnięcia jednego lub większej liczby ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG). Na przykład w drodze zobowiązania do osiągnięcia SDG 8, by „promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi", jednostka może zapewnić drobnym producentom rolnym budowanie zdolności w ramach swojego ***łańcucha dostaw***, co powinno przyczynić się do zwiększenia ich dochodów, lub może wesprzeć ***szkolenia*** mające na celu zwiększenie udziału kobiet, które będą w stanie podjąć pracę w sektorze dostawczym w łańcuchu wartości jednostki na niższym szczeblu.

AR 38. Ujawniając planowane lub osiągnięte pozytywne wyniki ***działań*** dla ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, należy dokonać rozróżnienia między dowodami potwierdzającymi podjęcie określonych działań (na przykład, że x pracowników skorzystało ze ***szkolenia*** z zakresu wiedzy finansowej) a dowodami faktycznych wyników dla pracowników (na przykład, że x pracowników zgłosiło, że są w stanie lepiej zarządzać budżetem swojego gospodarstwa domowego, co przekłada się na osiągnięcie ich celów w zakresie oszczędności).

AR 39. Ujawniając, czy inicjatywy lub procesy również odgrywają rolę w ograniczaniu istotnych negatywnych oddziaływań, jednostka może na przykład uwzględnić programy służące poszerzeniu wiedzy finansowej pracownic, które to programy przyczyniły się do awansu większej liczby kobiet oraz do zmniejszenia liczby przypadków ***molestowania*** seksualnego w miejscu pracy.

AR 40. Ujawniając istotne ryzyko i istotne możliwości związane z oddziaływaniami jednostki na ***pracowników w łańcuchu wartości*** lub ***zależnościami*** jednostki od tych pracowników, jednostka może uwzględnić następujące kwestie:

(a) ryzyko związane z oddziaływaniami jednostki na pracowników w łańcuchu wartości może obejmować ryzyko powstania negatywnego wizerunku lub ryzyko prawne, w których przypadku stwierdza się, że osoby te wykonują ***pracę przymusową*** lub wykonują ***pracę jako dzieci***;

(b) ryzyko związane z zależnościami jednostki od pracowników w łańcuchu wartości może obejmować zakłócenia operacji biznesowych, w którym to przypadku ze względu na pandemię zamykane są znaczące części ***łańcucha dostaw*** lub sieci dystrybucyjnej jednostki;

(c) możliwości związane z oddziaływaniami jednostki na pracowników w łańcuchu wartości mogą obejmować zróżnicowanie rynku i wyraźniejszy apel klientów o zagwarantowanie osobom niebędącym pracownikami jednostki godnej ***płacy*** i godnych warunków; oraz

(d) możliwości rynkowe związane z zależnościami jednostki od pracowników w łańcuchu wartości mogą obejmować osiągnięcie zrównoważonych dostaw towarów w przyszłości przez zapewnienie drobnym producentom rolnym dostatecznych zarobków, które przekonają przyszłe pokolenia do dalszego prowadzenia danej uprawy.

AR 41. Ujawniając, czy ***zależności*** mogą przekształcić się w ryzyko, jednostka uwzględnia zmiany zewnętrzne.

AR 42. Ujawniając polityki, ***działania*** oraz zasoby i ***cele*** związane z zarządzaniem istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami***, w przypadkach, w których ryzyko i możliwości wynikają z

istotnych ***oddziaływań***, jednostka może odnieść swoje informacje ujawniane na temat polityk, działań oraz zasobów i celów do tych oddziaływań.

AR 43. Jednostka uwzględnia, czy i w jaki sposób jej proces lub procesy zarządzania istotnymi ryzykami związanym z ***osobami wykonującymi pracę w łańcuchu wartości*** są zintegrowane ze stosowanym już przez nią procesem lub procesami zarządzania ryzykiem.

AR 44. Ujawniając zasoby przeznaczone na zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, jednostka może ujawnić, które funkcje wewnętrzne są związane z zarządzaniem oddziaływaniami i jakiego rodzaju działania podejmują one w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i zwiększenia pozytywnych oddziaływań.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S2-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

AR 45. Ujawniając informacje na temat ***celów*** zgodnie z pkt 39, jednostka może ujawniać:

(a) wyniki, jakie planuje osiągnąć w życiu ***osób wykonujących pracę w łańcuchu wartości***, określone w możliwie konkretny sposób;

(b) stabilność tych wyników pod kątem definicji i metod, tak aby umożliwić ich porównywalność w dłuższej perspektywie czasowej;

(c) normy lub zobowiązania, na których opierają się cele (na przykład kodeksy postępowania, strategie dotyczące źródeł zaopatrzenia, globalne ramy lub kodeksy branżowe).

AR 46. ***Cele*** związane z istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami*** mogą być takie same jak cele związane z istotnymi ***oddziaływaniami*** lub różne od nich. Na przykład cel polegający na zagwarantowaniu pracownikom w ***łańcuchu dostaw płacy*** zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie może zarówno ograniczać oddziaływania na te osoby, jak i zmniejszać powiązane ryzyka w odniesieniu do jakości i niezawodności dostaw.

AR 47. Jednostka może również dokonać rozróżnienia między ***celami*** krótko-, średnio- i długoterminowymi, które dotyczą tego samego zobowiązania ***w zakresie polityki***. Na przykład jednostka może mieć cel długoterminowy, by do 2030 r. zmniejszyć o 80 % ***incydenty*** w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa, które wpływają na pracowników danego ***dostawcy***, oraz cel krótkoterminowy, by do 2024 r. zmniejszyć liczbę ***godzin nadliczbowych*** pracowników o x % przy jednoczesnym utrzymaniu ich zarobków.

AR 48. W przypadku modyfikacji lub zastąpienia ***celu*** w okresie sprawozdawczym jednostka może wyjaśnić zmianę przez odniesienie jej do znaczących zmian w ***modelu biznesowym*** lub do szerzej zakrojonych zmian przyjętej normy lub przepisu, z których dany cel się wywodzi, aby przedstawić informacje kontekstowe zgodnie z ESRS 2 BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności*.

ESRS S3
DOTKNIĘTE SPOŁECZNOŚCI

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Strategia

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z dotkniętymi społecznościami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez dotknięte społeczności**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnym ryzykiem i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

- **Cel**
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Strategia

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z dotkniętymi społecznościami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez dotknięte społeczności**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnego ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z dotkniętymi społecznościami, a także skuteczność tych działań i podejść**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią ***użytkownikom oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie istotnych oddziaływań na ***dotknięte społeczności*** w łańcuchu wartości związanych z własnymi operacjami i łańcuchem wartości jednostki, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także ***relacji biznesowych***, oraz powiązanych istotnych ryzyk i możliwości, w tym:

(a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na społeczności w obszarach, w których oddziaływania są najbardziej prawdopodobne i dotkliwe, pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych rzeczywistych lub potencjalnych oddziaływań;

(b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływań lub w celu łagodzenia lub remediacji takich oddziaływań oraz wyniku tych działań, oraz w celu uwzględnienia ryzyka i możliwości;

(c) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i możliwości jednostki wynikających z jej oddziaływań i ***zależności*** związanych z ***dotkniętymi społecznościami*** oraz sposobu zarządzania tymi oddziaływaniami i tymi zależnościami przez daną jednostkę; oraz

(d) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z dotkniętymi społecznościami.

2. Aby osiągnąć cel, w przypadku niniejszego standardu wymagane jest wyjaśnienie ogólnego podejścia przyjętego przez jednostkę w celu ustalenia wszelkich istotnych faktycznych i potencjalnych oddziaływań na ***dotknięte społeczności*** oraz zarządzania tymi oddziaływaniami w odniesieniu do:

(a) praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych społeczności (na przykład odpowiednie warunki mieszkaniowe, odpowiednia żywność, woda i warunki sanitarne, oddziaływania na grunty i na bezpieczeństwo);

(b) praw obywatelskich i politycznych społeczności (na przykład wolność wypowiedzi, wolność zgromadzeń, oddziaływania na obrońców praw człowieka); oraz

(c) szczególnych praw ***ludów rdzennych*** (na przykład wcześniejsza, dobrowolna i świadoma zgoda, samostanowienie, prawa kulturalne).

3. W niniejszym standardzie wymagane jest także wyjaśnienie, w jaki sposób takie oddziaływania jednostki na dotknięte społeczności, jak również ***zależności*** od nich, mogą stworzyć istotne ryzyko lub istotne możliwości dla jednostki. Na przykład negatywne relacje z ***dotkniętymi społecznościami*** mogą zakłócić własną działalność jednostki lub zaszkodzić jej reputacji, natomiast konstruktywne relacje mogą przynieść korzyści biznesowe, na przykład stabilne i bezkonfliktowe operacje oraz łatwiejszą rekrutację na szczeblu lokalnym.

Związek z innymi ESRS

4. Niniejszy standard ma zastosowanie, gdy istotne oddziaływania lub istotne ryzyko i możliwości dotyczące ***dotkniętych społeczności*** zostały zidentyfikowane w drodze procesu oceny ***istotności*** określonego w ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

5. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* oraz ESRS 2 i ESRS S1 *Właśni pracownicy*, ESRS S2 *Pracownicy w łańcuchu wartości* i ESRS S4 *Konsumenci i użytkownicy końcowi*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

6. Wymogi tej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 dotyczącym strategii (SBM). Wynikające z tego ujawnienia informacje przedstawia się wraz z ujawnieniami informacji wymaganymi w ramach ESRS 2, z wyjątkiem SBM-3 *Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym*, w przypadku których jednostka ma możliwość przedstawienia ujawnień informacji wraz z tematycznymi ujawnieniami informacji.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i

opinie zainteresowanych stron

7. Odpowiadając na ESRS 2 SBM-2 pkt 43, jednostka ujawnia, w jaki sposób poglądy, interesy i prawa ***dotkniętych społeczności***, w tym poszanowanie ich praw człowieka (oraz, w stosownych przypadkach, ich praw jako ***ludów rdzennych***) wpływają na jej strategię i model biznesowy. ***Dotknięte społeczności*** stanowią kluczową grupę ***zainteresowanych stron***, na które jednostka wywiera wpływ.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

8. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-3 pkt 48, jednostka ujawnia:

   (a) czy i w jaki sposób faktyczne i potencjalne oddziaływania na ***dotknięte społeczności***, określone w ESRS 2 IRO-1 – *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości*: (i) wynikają ze strategii i modeli biznesowych jednostki lub są z nimi powiązane, oraz (ii) kształtują strategię i model biznesowy jednostki oraz przyczyniają się do ich dostosowywania; oraz

   (b) związek między istotnymi ryzykami i możliwościami wynikającymi z oddziaływań na dotknięte społeczności i ***zależności*** od nich a strategią i modelem biznesowym jednostki.

9. Spełniając wymogi określone w pkt 48, jednostka ujawnia, czy wszystkie ***dotknięte społeczności***, na które jednostka może wywierać istotny oddziaływanie, w tym oddziaływania, które są związane z operacjami własnymi i ***łańcuchem wartości*** jednostki, a także jej produktami lub usługami w ramach jej ***relacji biznesowych***, są objęte zakresem ujawnienia określonym w ESRS 2. Ponadto jednostka przedstawia następujące informacje:

   (a) krótki opis rodzajów społeczności podlegających istotnym oddziaływaniom w wyniku operacji własnych jednostki lub za pośrednictwem jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, a także określenie, czy są to:

      i. społeczności, które żyją lub pracują przy ***lokalizacjach*** operacyjnych, fabrykach, zakładach jednostki lub innych miejscach, w których jednostka prowadzi operacje fizyczne, lub społeczności żyjące lub pracujące w bardziej odległych miejscach, na które to społeczności wpływa działalność prowadzona w tych lokalizacjach działalności jednostki (na przykład przez ***zanieczyszczenie*** wody w dolnym biegu rzeki);

      ii. społeczności funkcjonujące w łańcuchu wartości jednostki (na przykład społeczności, na które wypływają działalność prowadzona w zakładach ***dostawców*** lub działania prowadzone przez dostawców usług logistycznych lub dystrybucyjnych);

      iii. społeczności funkcjonujące na jednym końcu lub na obu końcach łańcucha wartości (na przykład w miejscu wydobywania metali lub minerałów lub pozyskiwania surowców, lub społeczności skupione w pobliżu składowisk ***odpadów*** lub lokalizacji prowadzenia ***recyklingu***);

      iv. społeczności ***ludów rdzennych***.

   (b) w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań: (i) czy są one powszechne lub systemowe w kontekstach, w których jednostka prowadzi operacje lub posiada źródła zaopatrzenia lub inne relacje biznesowe (na przykład zmarginalizowane grupy społeczne, które cierpią z powodu oddziaływań na ich zdrowie i jakość życia na obszarach o dużym stopniu uprzemysłowienia), albo (ii) czy są one związane z pojedynczymi ***incydentami*** wynikającymi z własnych operacji jednostki (na przykład wyciek toksycznych ***odpadów*** wpływający na dostęp społeczności do czystej wody pitnej) lub z określonymi relacjami biznesowymi (na przykład protest pokojowy prowadzony przez społeczności przeciwko działalności jednostki, który spotkał się z brutalną reakcją służby ochroniarskiej jednostki). Konieczne jest tu rozważenie

oddziaływań na dotknięte społeczności, które mogą wynikać z przejścia na bardziej ekologiczne i neutralne dla klimatu operacje. Potencjalne oddziaływania obejmują oddziaływania związane z innowacją i restrukturyzacją, zamknięciem kopalni, zwiększonym wydobyciem minerałów potrzebnych do przejścia na gospodarkę zrównoważoną i produkcją paneli fotowoltaicznych;

(c) w przypadku istotnych pozytywnych oddziaływań – krótki opis działań, które je wywołują (na przykład budowanie zdolności w celu wsparcia zwiększenia oraz wprowadzenia nowych form lokalnych źródeł dochodów), oraz opis rodzajów społeczności, na które działalności jednostki ma lub może mieć pozytywny wpływ; jednostka może również ujawnić, czy pozytywne oddziaływania występują w określonych państwach lub regionach; oraz

(d) opis wszelkich istotnych ryzyk i możliwości dotyczących jednostki wynikających oddziaływań i ***zależności*** związanych z dotkniętymi społecznościami.

10. Opisując główne rodzaje społeczności, na które jest lub mógłby być wywierany negatywny wpływ, jednostka, w oparciu o ocenę ***istotności*** określoną w wymogu dotyczącym ujawniania informacji ESRS 2 IRO-1*,* ujawnia, czy i w jaki sposób zrozumiała, jak ***dotknięte społeczności*** o szczególnych cechach lub te żyjące w określonych kontekstach lub te podejmujące określone działania mogą być narażone na większe ryzyko poniesienia szkody.

11. Jednostka ujawnia, jakie dotyczące jej istotne ryzyko i istotne możliwości wynikające z oddziaływań i ***zależności*** związanych z dotkniętymi społecznościami, jeżeli w ogóle, odnoszą się do określonych grup tych ***dotkniętych społeczności***, a nie do nich wszystkich.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami

12. **Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami na dotknięte społeczności, jak również związane z nim istotne ryzyko i możliwości.**

13. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada określone polityki dotyczące identyfikacji, oceny, zarządzania lub ***niwelowania*** istotnych oddziaływań konkretnie na ***dotknięte społeczności***, jak również polityki dotyczące istotnego ryzyka lub istotnych możliwości związanych z dotkniętymi społecznościami.

14. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 12, zawierają informacje na temat polityk jednostki mających na celu zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z ***dotkniętymi społecznościami*** zgodnie z ESRS 2 MDR-P *Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*. Ponadto jednostka określa, czy takie polityki obejmują określone, czy wszystkie dotknięte społeczności.

15. Jednostka ujawnia wszelkie konkretne postanowienia ***polityki*** na rzecz zapobiegania oddziaływaniom na ***ludy rdzenne*** i ograniczania tych oddziaływań.

16. Jednostka opisuje zobowiązania wynikające ze swojej ***polityki*** w zakresie praw człowieka,[119] które są istotne dla dotkniętych społeczności, uwzględniając procesy i mechanizmy kontroli służące nadzorowaniu przestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych. Ujawniając

[119] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka”).

informacje, jednostka koncentruje się na kwestiach, które są istotne[120], oraz swoim ogólnym podejściu w odniesieniu do:

(a) poszanowania praw człowieka społeczności, a w szczególności ***ludów rdzennych***;

(b) współpracy z dotkniętymi społecznościami oraz

(c) środków mających na celu zapewnienie lub umożliwienie ***środka naprawczego*** w zakresie oddziaływań na przestrzeganie praw człowieka.

17. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób jej polityka dotycząca ***dotkniętych społeczności***, jest zgodna z uznanymi na szczeblu międzynarodowym normami dotyczącymi społeczności, a w szczególności ***ludów rdzennych***, w tym z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka. Jednostka ujawnia również zakres, w jakim w ramach jej własnych operacji lub ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu odnotowano przypadki nieprzestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą dotkniętych społeczności, a także, w stosownych przypadkach, wskazuje charakter tych przypadków[121].

18. ***Polityka*** ta może przybrać formę samodzielnej polityki dotyczącej społeczności lub zostać włączona do szerszego dokumentu, takiego jak kodeks etyki lub ogólna polityka zrównoważonego rozwoju, które jednostka ujawniła już w ramach innego ESRS. W takich przypadkach jednostka podaje dokładne odniesienie w celu zidentyfikowania aspektów polityki spełniających wymogi niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z dotkniętymi społecznościami

19. **Jednostka ujawnia realizowane przez siebie ogólne procesy współpracy z dotkniętymi społecznościami i ich przedstawicielami w zakresie faktycznych i potencjalnych oddziaływań na te społeczności.**

20. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat, czy i w jaki sposób jednostka współpracuje – w ramach trwającego procesu należytej staranności – z ***dotkniętymi społecznościami*** i ich prawowitymi przedstawicielami lub ***wiarygodnymi przedstawicielami*** w zakresie istotnych, rzeczywistych i potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych oddziaływań, które dotyczą lub mogą dotyczyć tych społeczności, oraz tego, czy i w jaki sposób opinie tych społeczności są uwzględniane w procesach decyzyjnych jednostki.

21. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób opinie ***dotkniętych społeczności*** wpływają na jej decyzje lub działania mające na celu zarządzanie rzeczywistymi i potencjalnymi oddziaływaniami na te społeczności. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie:

(a) czy dochodzi do współpracy z dotkniętymi społecznościami, lub ich ***prawowitymi***

[120] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak procesów i mechanizmów kontroli służących nadzorowaniu przestrzegania zasad inicjatywy Global Compact i Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych”).

[121] Informacje te są potrzebne: uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Naruszenia zasad inicjatywy ONZ Global Compact i Wytycznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw międzynarodowych”); oraz administratorom wskaźników referencyjnych w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Liczba składników wskaźnika referencyjnego, wskazujących na naruszenia w sferze społecznej (w wartości bezwzględnej oraz w wartości względnej, jako odsetek wszystkich składników wskaźnika referencyjnego), o których mowa w międzynarodowych traktatach i konwencjach, zasadach ONZ oraz, w stosownych przypadkach, prawie krajowym” w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

przedstawicielami bezpośrednio, czy za pośrednictwem ***wiarygodnych przedstawicieli***, którzy mają wgląd w ich sytuację;

(b) etapu lub etapów, na których ma miejsce współpraca, jej rodzaju i częstotliwości;

(c) funkcji w jednostce i najwyższego stanowiska w tej jednostce, które jest zajmowane przez osobę odpowiedzialną operacyjnie za dopilnowanie, aby przedmiotowa współpraca miała miejsce, a jej wyniki wpłynęły na podejście jednostki;

(d) w stosownych przypadkach, sposób, w jaki jednostka ocenia skuteczność swojej współpracy z dotkniętymi społecznościami, w tym wszelkie porozumienia lub wyniki, które przynosi ta współpraca.

22. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia działania, jakie podejmuje w celu poznania opinii ***dotkniętych społeczności***, które mogą być szczególnie narażone na oddziaływania lub marginalizowane, oraz opinie konkretnych grup w obrębie dotkniętych społeczności, takich jak kobiety i dziewczęta.

23. W przypadku gdy ***dotkniętymi społecznościami*** są ***ludy rdzenne***, jednostka ujawnia również, w jaki sposób uwzględnia i zapewnia poszanowanie ich szczególnych praw w ramach swojego ***podejścia do zaangażowania zainteresowanych stron***, w tych ich praw do ***wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody*** w odniesieniu do: (i) ich własności kulturowej, intelektualnej, religijnej i duchowej; (ii) działań wpływających na ich ziemie i terytoria; oraz (iii) środków legislacyjnych lub administracyjnych, które na nie wpływają. W szczególności, w przypadku współpracy z ludami rdzennymi jednostka ujawnia również, czy i w jaki sposób konsultowano się z ***ludami rdzennymi*** w sprawie trybu i parametrów współpracy (na przykład w zakresie opracowywania agendy, charakteru i terminowości zaangażowania).

24. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie wdrożyła ogólnego procesu współpracy z dotkniętymi społecznościami, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w jakich zamierza wprowadzić taki proces do swoich działań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez dotknięte społeczności

25. **Jednostka opisuje procesy, które wdrożyła, aby zapewnić remediację negatywnych oddziaływań na dotknięte społeczności, lub w celu współpracy w remediacji tych negatywnych oddziaływań na te społeczności, z którymi jednostka jest powiązana, jak również dostępne dla tych społeczności kanały zgłaszania problemów oraz ich rozpatrzenia.**

26. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat formalnych środków, za pomocą których ***dotknięte społeczności*** mogą zgłaszać swoje obawy i potrzeby bezpośrednio jednostce lub za pośrednictwem których jednostka wspiera dostępność takich kanałów (np. ***mechanizmy rozpatrywania skarg***) w ramach swoich relacji biznesowych, sposobu prowadzenia działań następczych wobec tych społeczności w odniesieniu do poruszonych kwestii oraz skuteczności tych kanałów.

27. Jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) swojego ogólnego podejścia do ***środków naprawczych*** i procesów ich zapewniania lub przyczyniania się do ich działania, w przypadku gdy jednostka stwierdzi, że wywarła istotne negatywne ***oddziaływanie*** na dotknięte społeczności lub przyczyniła się do jego wywarcia, uwzględniając to, czy i w jaki sposób jednostka ocenia skuteczność zapewnionego środka naprawczego;

(b) wszelkich specjalnych kanałów, które jednostka przeznaczyła dla ***dotkniętych społeczności***, aby mogły one bezpośrednio zgłaszać jej swoje obawy i potrzeby, które następnie można rozpatrzyć, uwzględniając to, czy kanały te zostały ustanowione przez samą jednostkę lub czy powstały wskutek udziału w mechanizmach stron trzecich;

(c) własnych procesów, w ramach których jednostka wspiera dostępność takich kanałów w ramach swoich relacji biznesowych; oraz

(d) sposobu, w jaki jednostka śledzi i monitoruje zgłaszane i rozwiązywane problemy oraz sposobu, w jaki zapewnia skuteczność kanałów, w tym w drodze zaangażowania ***zainteresowanych stron***, które są docelowymi ***użytkownikami*** tych kanałów.

28. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób ocenia, czy ***dotknięte społeczności*** są świadome obecności tych struktur lub procesów i mają do nich zaufanie jako sposobu zgłaszania swoich obaw lub potrzeb oraz ich rozpatrzenia. Jednostka ujawnia ponadto, czy wdrożyła politykę ochrony osób, które z tych struktur i procesów korzystają, przed działaniami odwetowymi. Jeżeli takie informacje ujawniono zgodnie z ESRS G1-1, jednostka może odnieść się do tych informacji.

29. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie udostępniła kanału zgłaszania obaw lub nie wspiera dostępności takiego kanału w ramach swoich relacji biznesowych, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w których zamierza wprowadzić do swoich działań taki kanał lub procesy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnym ryzykiem i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań

30. **Jednostka ujawnia sposób, w jaki podejmuje działania mające na celu uwzględnienie istotnych oddziaływań na dotknięte społeczności, oraz zarządzanie istotnymi rodzajami ryzyka i wykorzystywanie istotnych możliwości związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań.**

31. Cel niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dwojaki. Po pierwsze, ma on umożliwić zrozumienie wszelkich ***działań*** i inicjatyw, za pośrednictwem których jednostka czyni starania na rzecz:

(a) zapobiegania istotnym negatywnym ***oddziaływaniom*** na dotknięte społeczności, łagodzenia i niwelowania ich; lub

(b) osiągnięcia istotnych pozytywnych oddziaływań na te społeczności.

Po drugie, ma on zapewnić zrozumienie sposobów, w jakie jednostka uwzględnia istotne ***ryzyko*** i korzysta z istotnych możliwości dotyczących dotkniętych społeczności.

Jednostka przedstawia skrócony opis planów działań i zasobów dotyczących zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykami i możliwościami związanymi z dotkniętymi społecznościami zgodnie z *ESRS 2 MDR-A Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem.*

32. W odniesieniu do istotnych oddziaływań jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) podjętych, planowanych lub prowadzonych już działań mających na celu zapobieganie istotnym negatywnym oddziaływaniom na dotknięte społeczności;

(b) tego, czy i w jaki sposób podjęła działania mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w odniesieniu do faktycznych istotnych oddziaływań;

(c) wszelkich dodatkowych ***działań*** lub inicjatyw prowadzonych przez jednostkę, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych oddziaływań na dotknięte społeczności; oraz

(d) sposobu śledzenia i oceny skuteczności tych ***działań*** i inwestycji w zakresie osiągania zamierzonych wyników w odniesieniu do dotkniętych społeczności.

33. W odniesieniu do pkt 29 jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) procesów, za pomocą których określa, jakiego rodzaju działania są potrzebne i

właściwe w odpowiedzi na konkretne, rzeczywiste lub potencjalne, istotne negatywne oddziaływanie na dotknięte społeczności;

(b) swojego podejścia do podejmowania działań w związku z konkretnymi, istotnymi, negatywnymi oddziaływaniami na społeczności, w tym wszelkich działań związanych z własnymi praktykami w zakresie nabywania gruntów, projektowania i budowy, prowadzania działalności lub jej zakończenia, oraz w zależności od tego, czy wymagane będą szerzej zakrojone działania branżowe lub współpraca z innymi właściwymi stronami oraz

(c) sposobu, w jaki zapewnia, aby procesy mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań były dostępne i skuteczne pod względem ich wdrożenia i wyników.

34. W odniesieniu do istotnego ryzyka i istotnych możliwości jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu ograniczenia istotnego ryzyka dla jednostki wynikającego z jej oddziaływań na ***dotknięte społeczności*** i ***zależności*** od nich oraz sposobu śledzenia skuteczności w praktyce; oraz

(b) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu wykorzystania istotnych możliwości jednostki w odniesieniu do dotkniętych społeczności.

35. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób podejmuje działania aby jej własne praktyki, w tym, w stosownych przypadkach, praktyki związane z planowaniem przestrzennym, nabywaniem i eksploatowaniem gruntów, finansami, wydobywaniem lub wytwarzaniem surowców, wykorzystywaniem zasobów naturalnych oraz zarządzaniem wpływem na środowisko, nie powodowały, ani nie przyczyniały się do istotnych negatywnych oddziaływań na ***dotknięte społeczności***. Może to obejmować ujawnienie podejścia stosowanego w przypadku wystąpienia napięć między zapobieganiem istotnym negatywnym oddziaływaniom lub ich łagodzeniem a innymi naciskami biznesowymi.

36. Jednostka ujawnia również, czy zgłoszono poważne kwestie i ***incydenty*** dotyczące praw człowieka związane ***z dotkniętymi społecznościami***, a w stosownych przypadkach ujawnia te kwestie i incydenty[122].

37. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 31 lit. c), jednostka uwzględnia ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*, jeżeli ocenia skuteczność danego działania poprzez ustalenie celu.

38. Jednostka ujawnia dane dotyczące zasobów przeznaczanych na potrzeby zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, podając informacje umożliwiające ***użytkownikom*** zrozumienie sposobu zarządzania takimi istotnymi oddziaływaniami.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

39. **Jednostka ujawnia określone w czasie i ukierunkowane na wyniki cele dotyczące:**

(a) **ograniczenia negatywnych oddziaływań na dotknięte społeczności; lub**

(b) **zwiększenia pozytywnych oddziaływań na te społeczności; lub**

[122] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Liczba zidentyfikowanych przypadków poważnych kwestii i incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka").

(c) **zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami w odniesieniu do dotkniętych społeczności.**

40. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka wykorzystuje określone w czasie i ukierunkowane na wyniki ***cele*** do stymulowania i mierzenia swoich postępów w zakresie przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom lub zwiększania pozytywnych oddziaływań na dotknięte społeczności, lub zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami w odniesieniu do tych społeczności.

41. Skrócony opis ***celów*** w zakresie zarządzania swoimi istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z ***dotkniętymi społecznościami*** zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T.

42. Jednostka ujawnia informacje dotyczące procesu ustalania ***celów***, w tym czy i w jaki sposób jednostka współpracowała bezpośrednio z dotkniętymi społecznościami, ich prawowitymi przedstawicielami lub ***wiarygodnymi przedstawicielami***, którzy mają wgląd w ich sytuację w zakresie:

(a) ustalania wszelkich tego rodzaju celów;

(b) śledzenia wyników jednostki w zakresie osiągania celów; oraz

(c) wskazania ewentualnych wniosków lub ulepszeń wynikających z osiąganych przez jednostkę, wyżej wskazanych wyników.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S3 *Dotknięte społeczności*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

Cel

AR 1. Przegląd kwestii społecznych oraz kwestii dotyczących praw człowieka zawarty w pkt 2 nie ma na celu wskazania, że wszystkie te kwestie należy przedstawić w ramach każdego wymogu dotyczącego ujawniania informacji zawartego w niniejszym standardzie. Stanowi on raczej wykaz kwestii, które jednostka uwzględnia w swojej ocenie ***istotności*** (zob. ESRS 1 rozdział 3 *Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju* oraz ESRS 2 IRO-1) w odniesieniu do ***dotkniętych społeczności*** i – w stosownych przypadkach – zgłasza jako istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości w ramach niniejszego standardu.

AR 2. Oprócz kwestii wymienionych w pkt 2 jednostka może również rozważyć ujawnianie istotnych informacji na temat innych kwestii dotyczących istotnych oddziaływań w krótszym okresie, na przykład na inicjatywy dotyczące oddziaływań na społeczności związanych z operacjami podejmowanymi przez jednostkę ze względu na ekstremalne i nagłe warunki pogodowe.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

AR 3. Wymóg dotyczący ujawniania informacji ESRS 2 SBM-2 zakłada konieczność przedstawienia przez jednostkę wyjaśnienia, czy i w jaki sposób rozważa ona rolę, jaką realizowane przez nią strategia i ***model biznesowy*** mogą odgrywać w tworzeniu, pogłębianiu lub łagodzeniu znaczących istotnych ***oddziaływań*** na ***dotknięte społeczności***, a także czy i w jaki sposób model biznesowy i strategia dostosowane są do tego, aby zaradzić takim istotnym oddziaływaniom.

AR 4. Chociaż ***dotknięte społeczności*** mogą nie angażować się w sprawy jednostki na poziomie jej strategii lub ***modelu biznesowego***, ich opinie mogą wpłynąć na ocenę jednostki w zakresie jej strategii i modelu biznesowego. Jednostka może ujawniać opinie dotkniętych społeczności, i ich przedstawicieli.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

AR 5. ***Oddziaływania*** na ***dotknięte społeczności*** mogą mieć swoje źródło – na wiele różnych sposobów – w strategii lub ***modelu biznesowym*** jednostki. Na przykład oddziaływania mogą odnosić się do propozycji jednostki dotyczącej wartości (na przykład budowa lub rozpoczynanie realizacji projektów w terminach, które nie pozwalają na skonsultowanie się z grupami, na które projekty te będą miały wpływ), ***łańcucha wartości*** jednostki (na przykład ***użytkowanie terenu*** w krajach, w których własność jest często kwestionowana, ewidencje są niewiarygodne, lub w których użytkownicy gruntów, np. ***ludy rdzenne***, są nieuwzględniani) lub struktury kosztów i modelu przychodów jednostki (na przykład agresywne strategie zmniejszania do minimum opodatkowania, w szczególności w odniesieniu do działalności prowadzonej w krajach rozwijających się).

AR 6. Oddziaływania na ***dotknięte społeczności*** mające swoje źródło w strategii lub modelu biznesowym mogą również doprowadzić do powstania istotnego ryzyka dla jednostki. Na przykład, jeżeli strategia jednostki obejmuje przeniesienie się na obszary geograficzne obarczone wyższym ryzykiem w celu pozyskania określonych surowców oraz jeżeli dotknięte społeczności sprzeciwiają się obecności jednostki lub jej lokalnym praktykom, może to spowodować długie i kosztowne opóźnienia oraz wpłynąć na zdolność jednostki do uzyskania koncesji gruntowych lub pozwoleń na zagospodarowanie gruntów w przyszłości. Podobnie, jeżeli model biznesowy jednostki opiera się na intensywnym poborze wody w jej zakładach, który wpływa na dostęp dotkniętych społeczności do wody zdatnej do spożycia, ich higienę i warunki utrzymania, może to skutkować bojkotami, skargami i postępowaniami cywilnymi szkodzącymi reputacji jednostki.

AR 7. Przykładami szczególnych cech ***dotkniętych społeczności***, które jednostka może uwzględnić w odpowiedzi na pkt 10, mogą być izolacja fizyczna lub gospodarcza oraz szczególna podatność na wprowadzone choroby lub ograniczony dostęp do usług społecznych, co sprawia, że dotknięte społeczności muszą polegać na infrastrukturze stworzonej przez jednostkę. Może to wynikać z tego, że w przypadku gdy jednostka nabywa grunty uprawiane przez kobiety i płatności trafiają do mężczyzn, którzy są głowami rodziny, kobiety są w jeszcze większym stopniu pozbawiane praw obywatelskich w społeczności. Może to również wynikać z tego, że społeczność jest rdzenna i jej członkowie chcą korzystać z praw kulturowych lub gospodarczych do gruntów, które są własnością jednostki lub które są użytkowane przez jednostkę – lub przez jeden z podmiotów, z którymi jednostka ma relacje biznesowe – w sytuacji, w której państwo nie chroni praw członków tej społeczności. Ponadto jednostka uwzględnia, czy poszczególne cechy nakładają się na siebie. Przykładowo cechy, takie jak pochodzenie etniczne, status społeczno-gospodarczy, status migranta i płeć, mogą powodować nakładanie się ryzyka powodującego szkody dla określonych dotkniętych społeczności lub dla osobnych części tych społeczności, ponieważ społeczności te mają często niejednorodny charakter.

AR 8. W odniesieniu do pkt 11 istotne ryzyko może również wynikać z zależności jednostki od ***dotkniętych społeczności***, w którym to przypadku zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, ale dużym oddziaływaniu mogą wywołać ***skutki finansowe;*** na przykład w przypadku, gdy klęska żywiołowa wywołuje katastrofalną w skutkach awarię przemysłową w odniesieniu do działalności jednostki, co powoduje poważne szkody dla dotkniętych społeczności.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi

społecznościami

AR 9. Opis zawiera najważniejsze informacje niezbędne do zapewnienia wiernego odzwierciedlenia polityk w odniesieniu do ***dotkniętych społeczności***, w związku z czym jednostka uwzględnia ujawnienie wyjaśnień dotyczących znaczących zmian polityk przyjętych w roku sprawozdawczym (na przykład nowe lub dodatkowe podejścia do zaangażowania, należytej staranności i środków naprawczych).

AR 10. Ujawniając zgodność swojej polityki z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka, jednostka uwzględnia fakt, że wytyczne te odnoszą się do Międzynarodowej Karty Praw Człowieka, na którą składa się Powszechna deklaracja praw człowieka oraz dwie wdrażające ją konwencje, a także Deklaracja praw ludów tubylczych ONZ, konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca ludności tubylczej i plemiennej (nr 169) oraz konwencje podstawowe leżące u jej podstaw, i może ujawniać zgodność swojej polityki z tymi instrumentami.

AR 11. Jednostka może przedstawić przykład przekazywania informacji na temat swoich polityk osobom, grupie osób lub podmiotom, dla których są one istotne, ponieważ oczekuje się od nich wdrożenia tych polityk (na przykład ***pracownicy***, wykonawcy i ***dostawcy*** jednostki), lub ponieważ są oni bezpośrednio zainteresowani ich wdrożeniem (na przykład pracownicy jednostki, inwestorzy). Jednostka może ujawniać narzędzia i kanały służące przekazywaniu informacji (na przykład ulotki, biuletyny, specjalne strony internetowe, media społecznościowe, interakcje bezpośrednie, przedstawiciele pracowników), mające na celu zapewnienie dostępności tej ***polityki*** oraz zrozumienia jej konsekwencji przez różne grupy odbiorców. Jednostka może również wyjaśnić, w jaki sposób identyfikuje i usuwa ewentualne bariery w upowszechnianiu, na przykład w drodze tłumaczenia na odpowiednie języki lub wykorzystania przedstawień graficznych.

AR 12. Ujawniając poważne problemy i ***incydenty*** w zakresie praw człowieka dotyczące dotkniętych społeczności, jednostka uwzględnia wszystkie spory prawne związane z prawami l***udów rdzennych*** do gruntów oraz z ich ***wcześniejszą, dobrowolną i świadomą zgodą***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z dotkniętymi społecznościami

AR 13. Wyjaśnienia dotyczące tego, w jaki sposób jednostka uwzględnia i zapewnia poszanowanie prawa ludów rdzennych do ***wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody***, mogą obejmować informacje na temat procesów konsultowania się z ludami rdzennymi w celu uzyskania takiej zgody. Jednostka uwzględnia to, w jaki sposób konsultacje obejmują negocjacje w dobrej wierze z dotkniętymi ***ludami rdzennymi*** w celu uzyskania ich wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody, w przypadku gdy jednostka wywiera wpływ na ziemie, terytoria lub zasoby, które ludy rdzenne zwyczajowo posiadają, zajmują lub użytkują w inny sposób; przenosi ludy rdzenne z ziemi lub terytoriów, które podlegają tradycyjnej własności lub które są zwyczajowo użytkowane lub zajmowane; lub wywiera wpływ na własność kulturową, intelektualną, religijną i duchową ludów rdzennych lub z niej korzysta;

AR 14. Opisując, z jaką funkcją lub rolą wiąże się odpowiedzialność operacyjna za taką współpracę lub pełna rozliczalność, jednostka może ujawniać, czy jest to rola lub funkcja specjalna, czy też stanowi część roli lub funkcji o szerszym zakresie, a także czy personelowi zapewniono możliwości budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. Jeśli jednostka nie może określić takiego stanowiska lub funkcji, może o tym fakcie poinformować. Takie informacje można również ujawniać w odniesieniu do informacji ujawnionych zgodnie z ESRS 2 GOV-1 *Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*.

AR 15. Przygotowując informacje, które mają zostać ujawnione, opisane w pkt 20 lit. b) i c), można uwzględnić następujące przykłady ilustrujące omawiane kwestie:

(a) przykłady etapów, na których nawiązuje się współpracę, obejmują: i) określenie metod łagodzenia oraz ii) ocenę skuteczności łagodzenia;

(b) w odniesieniu do rodzaju współpracy, przykłady mogą obejmować uczestnictwo,

konsultacje lub informowanie;

(c) w odniesieniu do częstotliwości współpracy, można podać informacje na temat tego, czy współpraca jest prowadzona regularnie, w określonych momentach realizacji projektu lub procesu biznesowego; oraz

(d) w odniesieniu do roli, z którą wiąże się odpowiedzialność operacyjna, czy jednostka wymaga określonych umiejętności od odpowiedniego personelu lub zapewnia mu możliwości ***szkolenia*** lub budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. W przypadku istotnych oddziaływań, ryzyk i możliwości związanych z ***ludami rdzennymi*** powyższe obejmuje szkolenie z zakresu praw ludów rdzennych, w tym z zakresu wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody.

AR 16. Aby zilustrować, w jaki sposób opinie społeczności wpłynęły na konkretne decyzje lub działania jednostki, może ona podać przykłady pochodzące z bieżącego okresu sprawozdawczego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez dotknięte społeczności

AR 17. Spełniając wymogi określone na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji ESRS S3-3, jednostka może kierować się treścią Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą ***mechanizmów zaradczych*** i ***mechanizmów rozpatrywania skarg***.

AR 18. Kanały zgłaszania obaw lub potrzeb obejmują ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, gorące linie, procedury dialogu lub inne środki, za których pomocą ***dotknięte społeczności*** lub ich ***prawowici przedstawiciele*** mogą zgłaszać obawy dotyczące oddziaływań lub wyjaśniać potrzeby, w przypadku których chcieliby, aby jednostka się nimi zajęła. Mogą one obejmować kanały udostępnione bezpośrednio przez jednostkę oprócz wszelkich innych mechanizmów, które jednostka może wykorzystać do uzyskania wglądu w zarządzanie oddziaływaniami na społeczności, takich jak audyty zgodności. Jeżeli w celu spełnienia tego wymogu jednostka opiera się wyłącznie na informacjach dotyczących istnienia takich kanałów udostępnionych w ramach swoich ***relacji biznesowych***, może o tym fakcie poinformować.

AR 19. Aby zapewnić lepszy wgląd w informacje, o których mowa w ESRS S3-3, jednostka może wyjaśnić, czy i w jaki sposób społeczności, których ta sytuacja może dotyczyć, mają dostęp do kanałów na poziomie jednostki, która wywiera na nie wpływ, w odniesieniu do wszelkich istotnych oddziaływań. Ważne informacje obejmują informacje na temat tego, czy ***dotknięte społeczności*** mają dostęp do kanałów w języku, który rozumieją, i czy konsultowano się z nimi w kwestii projektowania tych kanałów.

AR 20. Mechanizmy oparte na osobach trzecich mogą obejmować mechanizmy obsługiwane przez rząd, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe i w ramach innych inicjatyw opartych na współpracy. Jednostka może ujawniać, czy są one dostępne dla wszystkich ***dotkniętych społeczności***, na które jednostka może wywierać potencjalnie lub faktycznie istotne oddziaływanie, lub dla osób lub organizacji działających w ich imieniu lub mających inną możliwość pozyskania wiedzy na temat negatywnych oddziaływań.

AR 21. W odniesieniu do ochrony osób, które korzystają z tych mechanizmów, przed działaniami odwetowymi jednostka może opisać, czy traktuje skargi w sposób poufny i z poszanowaniem praw do prywatności oraz praw w zakresie ochrony danych; oraz czy umożliwia korzystanie z tych mechanizmów w sposób anonimowy (na przykład w drodze reprezentacji przez stronę trzecią).

AR 22. W odniesieniu do ujawniania informacji na temat procesów związanych z zapewnianiem ***ludom rdzennym środków naprawczych*** i umożliwianie im ich stosowania istotne informacje obejmują informacje na temat tego, czy i w jaki sposób jednostka uwzględniła zwyczaje, tradycje, zasady i systemy prawne tych ludów.

AR 23. Ujawniając, czy i skąd jednostka wie, że ***dotknięte społeczności*** są świadome istnienia któregokolwiek z tych kanałów i mają do nich zaufanie, jednostka może przedstawić odpowiednie i wiarygodne dane na temat skuteczności tych kanałów z perspektywy samych

społeczności. Przykładami źródeł informacji są badania przeprowadzone wśród członków społeczności, którzy korzystali z takich kanałów, oraz informacje na temat poziomu ich zadowolenia z realizacji procesu i jego wyników.

AR 24. Opisując skuteczność kanałów zgłaszania problemów przez ***dotknięte społeczności***, jednostka może kierować się poniżej przedstawionymi pytaniami, które opierają się na „kryteriach skuteczności pozasądowych ***mechanizmów rozpatrywania skarg***" zawartych w Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w szczególności w wytycznej nr 31. Do poszczególnych kanałów lub do zbiorczego systemu kanałów można zastosować poniższe rozważania:

(a) czy kanały te są zgodne z prawem pod względem zapewnienia odpowiedniej rozliczalności z tytułu ich uczciwego działania i budowania zaufania wśród zainteresowanych stron?

(b) czy zainteresowane strony wiedzą o istnieniu tych kanałów i mają do nich dostęp?

(c) czy kanały te zapewniają jasne i znane procedury, wyznaczają ramy czasowe i zapewniają jasność procesów?

(d) czy kanały te zapewniają odpowiedni dostęp do źródeł informacji, porad i wiedzy fachowej?

(e) czy kanały te zapewniają przejrzystość dzięki dostarczaniu wystarczających informacji zarówno skarżącym, jak i, w stosownych przypadkach, na potrzeby realizacji celów interesu publicznego?

(f) czy wyniki osiągnięte za pośrednictwem tych kanałów są zgodne z prawami człowieka uznawanymi na arenie międzynarodowej?

(g) czy jednostka identyfikuje spostrzeżenia pochodzące z kanałów, które wspierają kształcenie ciągłe zarówno w celu usprawnienia kanałów, jak i zapobiegania przyszłym oddziaływaniom?

(h) czy jednostka koncentruje się na dialogu ze skarżącymi jako środku służącemu osiągnięciu uzgodnionych rozwiązań, a nie stara się jednostronnie określić wynik?

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnym ryzykiem i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań

AR 25. Zrozumienie negatywnych oddziaływań i sposobu, w jaki jednostka może mieć z nimi związek za pośrednictwem swojego łańcucha wartości, jak również określenie odpowiednich reakcji i wprowadzenie ich w życie, może wymagać czasu. W związku z tym jednostka uwzględnia:

(a) ogólne i szczegółowe podejście do ograniczania istotnych negatywnych oddziaływań;

(b) swoje inwestycje społeczne lub inne programy ***w dziedzinie rozwoju*** mające na celu przyczynienie się do osiągnięcia dodatkowych, istotnych pozytywnych oddziaływań;

(c) postępów, jakie poczyniła w zakresie prowadzonych działań w okresie sprawozdawczym; oraz

(d) swoich celów w zakresie dalszych usprawnień.

AR 26. Odpowiednie działanie może się różnić w zależności od tego, czy jednostka powoduje powstanie istotnego oddziaływania lub przyczynia się do jego powstania, lub czy istotne oddziaływanie jest bezpośrednio związane z własnymi operacjami, produktami lub usługami jednostki za pośrednictwem jej relacji biznesowych.

AR 27. Biorąc pod uwagę fakt, że istotne negatywne oddziaływania na społeczności, które wystąpiły w okresie sprawozdawczym, mogły być również powiązane z podmiotami lub operacjami

znajdującymi się poza bezpośrednią kontrolą jednostki, jednostka może ujawniać, czy i w jaki sposób zamierza wykorzystać swój wpływ na jej ***relacje*** biznesowe do celów zarządzania tymi oddziaływaniami. Może to obejmować zastosowanie ***wpływu*** biznesowego (na przykład przez egzekwowanie wymogów umowy poprzez wykorzystanie relacji biznesowych lub wdrożenie zachęt), innych form wpływu w ramach tej relacji (takich jak zaoferowanie ***szkoleń*** lub budowania zdolności w zakresie praw ludów rdzennych podmiotom, z którymi jednostka utrzymuje relacje biznesowe) lub wpływu opartego na współpracy z odpowiednikami lub innymi podmiotami (na przykład w formie podjęcia inicjatyw ukierunkowanych na ograniczenie związanych z bezpieczeństwem oddziaływań na społeczności lub udział w partnerstwach między przedsiębiorstwem a społecznością).

AR 28. Oddziaływania na społeczności mogą wynikać z kwestii środowiskowych, które jednostka ujawnia zgodnie z ESRS E1–E5. Przykłady obejmują:

(a) ESRS E1 *Zmiana klimatu*: Realizacja planów ***łagodzenia zmiany klimatu*** może wymagać od jednostki inwestowania w projekty w dziedzinie ***energii odnawialnej***, które mogą wpływać na ziemie, terytoria i ***zasoby naturalne ludów rdzennych***. Jeżeli jednostka nie skonsultuje się z ludami rdzennymi, na które jednostka wywiera wpływ, może to wywrzeć negatywne oddziaływanie na prawo tych dotkniętych społeczności do ***wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody***;

(b) ESRS E2 *Zanieczyszczenie*: Jednostka może wywrzeć negatywne oddziaływanie na ***dotknięte społeczności***, nie chroniąc ich przed ***zanieczyszczeniami*** pochodzącymi z konkretnego zakładu produkcyjnego, które powoduje u tych społeczności problemy zdrowotne;

(c) ESRS E3 *Woda i zasoby morskie*: Jednostka może wywrzeć negatywne oddziaływanie na dostęp do czystej wody pitnej społeczności, które pobierają wodę na obszarach z deficytem wody;

(d) ESRS E4 *Różnorodność biologiczna i ekosystemy*: Jednostka może wywrzeć negatywny wpływ na źródła utrzymania lokalnych rolników przez prowadzenie działalności powodującej zanieczyszczenie ***gleby***. Inne przykłady obejmują zasklepianie gleby w wyniku budowania nowej infrastruktury, która może przyczynić się do wyeliminowania gatunków roślin o krytycznym znaczeniu na przykład dla lokalnej ***różnorodności biologicznej*** lub dla filtrowania wody dla społeczności, lub wprowadzenie ***gatunków inwazyjnych*** (roślin lub zwierząt), które mogą oddziaływać na ***ekosystemy*** i powodować późniejsze szkody;

(e) ESRS E5 *Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym*: Jednostka może wywrzeć negatywne oddziaływanie na życie społeczności, wpływając na ich zdrowie przez nieprawidłowe gospodarowanie ***odpadami niebezpiecznymi.***

W przypadku gdy podczas ujawniania informacji zgodnie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji ESRS E1–E5 uwzględniono związek między oddziaływaniem na środowisko a społecznościami lokalnymi, jednostka może się do tego odnieść i wyraźnie zidentyfikować takie ujawnione informacje.

AR 29. Jeżeli jednostka ujawnia swój udział w inicjatywie przemysłowej lub wielopodmiotowej w ramach swoich ***działań*** na rzecz przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom, może ujawniać sposób, w jaki dana inicjatywa oraz własne zaangażowanie jednostki mogą przyczynić się do przeciwdziałania danemu istotnemu oddziaływaniu. W ramach ESRS S3-5 jednostka może ujawniać odpowiednie ***cele*** wyznaczone w ramach danej inicjatywy i postępy poczynione w kierunku ich osiągnięcia.

AR 30. Ujawniając, czy i w jaki sposób jednostka uwzględnia faktyczne i potencjalne oddziaływania na ***dotknięte społeczności*** w decyzjach o zakończeniu ***relacji biznesowych*** oraz czy i w jaki sposób zamierza przeciwdziałać wszelkim negatywnym oddziaływaniom, jakie mogą wynikać z zakończenia tych relacji, jednostka może przedstawić przykłady.

AR 31. Ujawniając, w jaki sposób jednostka monitoruje skuteczność ***działań*** mających na celu zarządzanie istotnymi oddziaływaniami w okresie sprawozdawczym, może ona ujawniać wszelkie wnioski wyciągnięte w poprzednim i bieżącym okresie sprawozdawczym.

AR 32. Procesy wykorzystywane do celów monitorowania skuteczności ***działań*** mogą obejmować wewnętrzny lub zewnętrzny audyt lub weryfikację, postępowania sądowe lub powiązane orzeczenia sądów, oceny oddziaływania, systemy pomiaru, informacje zwrotne od zainteresowanych stron, ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, zewnętrzne oceny wyników oraz analizę porównawczą.

AR 33. Celem sporządzania raportów na temat skuteczności jest uzyskanie wiedzy na temat powiązań między ***działaniami*** podejmowanymi przez jednostkę a skutecznym zarządzaniem oddziaływaniami.

AR 34. W odniesieniu do wdrożonych przez jednostkę inicjatyw lub procesów, których głównym celem jest uzyskanie pozytywnych oddziaływań na dotknięte społeczności, oraz w odniesieniu do postępów we wdrażaniu takich inicjatyw lub procesów, jednostka może ujawniać:

(a) informacje o tym, czy i w jaki sposób ***dotknięte społeczności*** i ***prawowici przedstawiciele*** lub ich ***wiarygodni przedstawiciele*** odgrywają rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania i wdrażania tych inwestycji lub programów; oraz

(b) informacje o planowanych lub osiągniętych pozytywnych wynikach tych inwestycji lub programów w odniesieniu do ***dotkniętych społeczności***;

(c) wyjaśnienie przybliżonego zakresu ***dotkniętych społeczności*** objętych opisanymi inwestycjami społecznymi lub programami ***rozwoju*** oraz, w stosownych przypadkach, uzasadnienie wyboru określonych społeczności do wdrożenia danej inwestycji społecznej lub programu rozwoju.

AR 35. Jednostka może ujawniać, czy jakakolwiek inicjatywa lub jakikolwiek proces, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych oddziaływań na ***dotknięte społeczności*** zostały opracowane również w celu wsparcia osiągnięcia jednego lub większej liczby celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG). Na przykład, przez zobowiązanie do realizacji celu zrównoważonego rozwoju ONZ nr 5, jakim jest „zapewnienie równouprawnienia płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt", jednostka może podejmować przemyślane działania w celu włączenia kobiet w proces konsultacji z dotkniętą społecznością, aby spełnić standardy skutecznego zaangażowania ***zainteresowanych stron***, co może przyczynić się do wzmocnienia pozycji kobiet w samym procesie, ale potencjalnie również w ich codziennym życiu.

AR 36. Ujawniając planowane lub osiągnięte pozytywne wyniki ***działań*** w odniesieniu do ***dotkniętych społeczności*** należy dokonać rozróżnienia między dowodami potwierdzającymi podjęcie określonych działań (na przykład, że x kobiet należących do społeczności zostało ***przeszkolonych*** w zakresie kompetencji, dzięki którym mogą zostać lokalnymi ***dostawcami*** dla jednostki) a dowodami faktycznych wyników dla dotkniętych społeczności (na przykład, że x kobiet należących do społeczności założyło małe przedsiębiorstwa i co roku przedłuża umowy z jednostką).

AR 37. Ujawniając, czy inicjatywy lub procesy również odgrywają rolę w ograniczaniu istotnych negatywnych oddziaływań, jednostka może na przykład uwzględnić programy, których celem jest poprawa lokalnej infrastruktury towarzyszącej działalności jednostki – może tu chodzić np. o drogi, dzięki którym udało się zmniejszyć liczbę poważnych wypadków drogowych z udziałem członków społeczności.

AR 38. Ujawniając istotne ryzyko i istotne możliwości związane z oddziaływaniami jednostki na dotknięte społeczności lub ***zależnościami*** jednostki od tych społeczności, jednostka może uwzględnić następujące kwestie:

(a) ryzyko związane z oddziaływaniami jednostki na ***dotknięte społeczności*** może obejmować narażenie na utratę reputacji lub ryzyko prawne, a także ryzyko operacyjne, w przypadku gdy dotknięte społeczności protestują przeciwko przesiedleniom lub utracie dostępu do gruntów, co prowadzi do powstawania opóźnień, bojkotów lub pozwów sądowych, które wiążą się z powstawaniem kosztów;

(b) ryzyko związane z zależnościami jednostki od ***dotkniętych społeczności*** może obejmować zakłócenie działalności w przypadku gdy ***ludy rdzenne*** zadecydują o

wycofaniu zgody na realizację projektu na ich ziemiach, zmuszając jednostkę do znaczącej modyfikacji lub zaniechania projektu;

(c) możliwości rynkowe związane z oddziaływaniami jednostki na ***dotknięte społeczności*** mogą obejmować łatwiejsze finansowanie projektów i status preferowanego partnera dla społeczności, rządów i innych przedsiębiorstw; oraz

(d) możliwości dotyczące zależności jednostki od ***dotkniętych społeczności*** mogą obejmować rozwój pozytywnych relacji między przedsiębiorstwem a ludami rdzennymi, co umożliwia poszerzanie istniejących projektów przy silnym wsparciu.

AR 39. Ujawniając informacje zawarte w WS 41, jednostka może uwzględniać wyjaśnienia dotyczące ryzyk i możliwości wynikających z oddziaływań na środowisko lub ***zależności*** od środowiska (więcej informacji na ten temat znajduje się w WS 31), w tym powiązanych z nimi oddziaływań na poszanowanie praw człowieka (lub oddziaływań społecznych). Przykłady obejmują ryzyko utraty reputacji wynikające z oddziaływania niekontrolowanych ***zrzutów*** zanieczyszczeń na zdrowie społeczności; lub ***skutki finansowe*** protestów, które mogą spowodować zakłócenie lub przerwanie działalności jednostki, a które organizowane są na przykład w reakcji na prowadzenie działalności na obszarach o ograniczonej dostępności wody, co może mieć oddziaływanie na życie dotkniętych społeczności.

AR 40. Ujawniając, czy ***zależności*** mogą przekształcić się w ryzyko, jednostka uwzględnia zmiany zewnętrzne.

AR 41. Ujawniając polityki, działania oraz zasoby i ***cele*** związane z zarządzaniem istotnymi ryzykami i możliwościami, w przypadkach, w których ryzyko i możliwości wynikają z istotnych oddziaływań, jednostka może odnieść swoje informacje ujawniane na temat polityk, działań oraz zasobów i celów do tych oddziaływań.

AR 42. Jednostka uwzględnia, czy i w jaki sposób jej procesy zarządzania istotnymi ryzykami dotyczącym ***dotkniętych społeczności*** są zintegrowane ze stosowanymi już przez nią procesami zarządzania ryzykiem.

AR 43. Ujawniając zasoby przeznaczone na zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, jednostka może ujawnić, które funkcje wewnętrzne są związane z zarządzaniem oddziaływaniami i jakiego rodzaju działania podejmują one w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i zwiększenia pozytywnych oddziaływań.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

AR 44. Ujawniając informacje na temat ***celów*** zgodnie z pkt 38, jednostka może ujawniać:

(a) wyników – określonych w możliwie konkretny sposób – jakie planuje osiągnąć w życiu dotkniętych społeczności;

(b) stabilność tych ***wyników*** pod kątem definicji i metod, tak aby umożliwić ich porównywalność w dłuższej perspektywie czasowej;

(c) normy lub zobowiązania, na których opierają się cele (na przykład kodeksy postępowania, strategie dotyczące źródeł zaopatrzenia, globalne ramy lub kodeksy branżowe).

AR 45. ***Cele*** związane z istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami*** mogą być takie same jak cele związane z istotnymi oddziaływaniami lub różne od nich. Na przykład cel polegający na pełnym przywróceniu źródeł utrzymania ***dotkniętych społeczności*** po przesiedleniu może zarówno ograniczać oddziaływania na te społeczności, jak i zmniejszać powiązane ryzyka takie jak związane z organizowaniem przez nie protestów.

AR 46. Jednostka może również dokonać rozróżnienia między ***celami*** krótko-, średnio- i długoterminowymi, które dotyczą tego samego zobowiązania ***w zakresie polityki***. Na

przykład głównym celem jednostki może być zatrudnienie członków społeczności w lokalnej ***kopalni***, przy celu długoterminowym, by do 2025 r. 100 % załogi stanowili pracownicy lokalni, oraz celu krótkoterminowym polegającym na zwiększaniu liczby zatrudnionych ***pracowników*** lokalnych o x procent co roku do 2025 r.

AR 47. W przypadku modyfikacji lub zastąpienia celu w okresie sprawozdawczym jednostka może wyjaśnić zmianę przez powiązanie jej z znaczącymi zmianami w modelu biznesowym lub z szerzej zakrojonymi zmianami przyjętej normy lub przepisu, z których dany cel się wywodzi, aby przedstawić informacje kontekstowe, zgodnie z ESRS 2 BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności*.

ESRS S4
KONSUMENCI I UŻYTKOWNICY KOŃCOWI

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

  Strategia
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

  Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-1 – Polityki związane z konsumentami i użytkownikami końcowymi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z konsumentami i użytkownikami końcowymi**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez konsumentów i użytkowników końcowych**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na konsumentów i użytkowników końcowych oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnym ryzykiem i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z konsumentami i użytkownikami końcowymi oraz skuteczność tych działań**

  Mierniki i cele
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania
- **Cel**
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

  Strategia
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron**
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym**

  Zarządzanie wpływem, ryzykiem i możliwościami
  - **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-1 – Polityki związane z konsumentami i użytkownikami końcowymi**

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z konsumentami i użytkownikami końcowymi**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-3 – Procesy niwelowania negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez konsumentów i użytkowników końcowych**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań oraz stosowanie podejść służących ograniczeniu istotnego ryzyka i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z konsumentami i użytkownikami końcowymi oraz skuteczność tych działań i podejść**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią ***użytkownikom oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie istotnych ***oddziaływań*** na ***konsumentów*** i ***użytkowników końcowych*** związanych z własnymi operacjami i ***łańcuchem wartości*** jednostki, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także ***relacji biznesowych***, oraz powiązanych istotnych ***ryzyk*** i ***możliwości***, w tym:

   (a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na konsumentów lub użytkowników końcowych swoich produktów lub usług (określanych w niniejszym standardzie jako „konsumenci i użytkownicy końcowi") pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych, rzeczywistych lub potencjalnych oddziaływań;

   (b) wszelkich ***działań*** podjętych w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym oddziaływaniom lub w celu łagodzenia lub remediacji takich oddziaływań oraz wyniku tych działań, oraz w celu uwzględnienia ryzyka i możliwości;

   (c) charakteru, rodzaju i zakresu istotnego ryzyka i istotnych możliwości jednostki wynikających z jej oddziaływań na konsumentów i użytkowników końcowych i ***zależności*** od nich oraz sposobu zarządzania tym ryzykiem i tymi możliwościami przez daną jednostkę; oraz

   (d) ***skutków finansowych*** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań i zależności jednostki związanych z konsumentami lub użytkownikami końcowymi.

2. Aby osiągnąć cel, w przypadku niniejszego standardu wymagane jest wyjaśnienie ogólnego podejścia przyjętego przez jednostkę w celu identyfikacji wszelkich istotnych rzeczywistych i potencjalnych ***oddziaływań*** na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** związanych z produktami lub usługami jednostki oraz zarządzania tymi oddziaływaniami w odniesieniu do:

   (a) związanych z informacjami oddziaływań na konsumentów lub użytkowników końcowych (np. prywatność, wolność wypowiedzi i dostęp do informacji (wysokiej jakości));

   (b) bezpieczeństwa osobistego konsumentów lub użytkowników końcowych (na przykład zdrowie i bezpieczeństwo, bezpieczeństwo osobiste i ochrona dzieci);

   (c) włączenia społecznego konsumentów lub użytkowników końcowych (np. ***niedyskryminacja***, dostęp do produktów i usług oraz odpowiedzialne praktyki marketingowe).

3. W niniejszym standardzie wymagane jest także wyjaśnienie, w jaki sposób takie

oddziaływania jednostki na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, jak również ***zależności*** od nich, mogą stworzyć istotne ***ryzyka*** lub ***możliwości*** dla jednostki. Na przykład negatywne oddziaływania na opinię o produktach lub usługach jednostki mogą pogorszyć jej wyniki gospodarcze, natomiast zaufanie do produktów lub usług może przynieść korzyści gospodarcze, takie jak wzrost sprzedaży lub poszerzenie bazy przyszłych konsumentów.

4. Niezgodne z prawem lub niewłaściwe korzystanie z produktów i usług jednostki przez ***konsumentów*** i ***użytkowników końcowych*** nie jest objęte zakresem niniejszego standardu.

Związek z innymi ESRS

5. Niniejszy standard ma zastosowanie, gdy istotne ***oddziaływania*** lub istotne ***ryzyka*** i ***możliwości*** związane z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi*** zostały zidentyfikowane w drodze procesu oceny ***istotności*** określonego w ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.

6. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* oraz ESRS 2 i ESRS S1 *Własni pracownicy*, ESRS S2 *Pracownicy w łańcuchu wartości* i ESRS S3 *Dotknięte społeczności*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

7. Wymogi tej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 dotyczącym strategii (SBM). Wynikające z tego ujawnienia informacje przedstawia się wraz z ujawnieniami informacji wymaganymi w ramach ESRS 2, z wyjątkiem SBM-3 *Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym*, w przypadku których jednostka ma możliwość przedstawienia ujawnień informacji wraz z tematycznymi ujawnieniami informacji.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

8. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-2 pkt 43, jednostka ujawnia, w jaki sposób interesy, poglądy i prawa ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, w tym poszanowanie ich praw człowieka, wpływają na jej strategię i model biznesowy. Konsumenci lub użytkownicy końcowi stanowią kluczową grupę ***zainteresowanych stron, na które jednostka wywiera wpływ***.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

9. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-3 pkt 48, jednostka ujawnia:

   (a) czy i w jaki sposób faktyczne i potencjalne ***oddziaływania*** na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, jak określono w wymogach dotyczących ujawniania informacji ESRS 2 IRO-1 – *Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości*: (i) wynikają ze strategii i modeli biznesowych jednostki lub są z nimi powiązane, oraz (ii) kształtują strategię i ***model biznesowy*** jednostki oraz przyczyniają się do ich dostosowywania; oraz

   (b) związek między istotnymi ryzykami i możliwościami wynikającymi z oddziaływań na konsumentów lub użytkowników końcowych i ***zależności*** od nich a strategią i modelem biznesowym jednostki.

10. Spełniając wymogi określone w pkt 48, jednostka ujawnia, czy wszyscy ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi***, na których jednostka może wywierać istotne ***oddziaływania***, w tym oddziaływania, który są związane z operacjami własnymi i ***łańcuchem wartości*** jednostki, a także jej produktami lub usługami w ramach jej ***relacji biznesowych***, są objęci zakresem ujawnienia określonym w ESRS 2. Ponadto jednostka ujawnia następujące informacje:

    (a) krótki opis typów konsumentów lub użytkowników końcowych podlegających istotnym oddziaływaniom w wyniku operacji własnych jednostki lub za pośrednictwem jej łańcucha wartości, a także określenie, czy są to:

        i. konsumenci lub użytkownicy końcowi produktów, które są ze swej natury szkodliwe dla ludzi lub zwiększają ryzyko wystąpienia chorób przewlekłych;

        ii. konsumenci lub użytkownicy końcowi usług, które mają potencjalnie negatywne oddziaływanie na ich prawo do prywatności, ochrony danych osobowych, wolności wypowiedzi i ***niedyskryminacji***;

        iii. konsumenci lub użytkownicy końcowi, którzy muszą dysponować dokładnymi i dostępnymi informacjami dotyczącymi produktu lub usługi, takimi jak instrukcje obsługi i etykiety produktów, aby móc uniknąć potencjalnie szkodliwego sposobu korzystania z produktu lub usługi;

        iv. konsumenci lub użytkownicy końcowi, którzy są szczególnie narażeni na oddziaływanie na zdrowie lub prywatność lub oddziaływania strategii marketingowych i sprzedażowych – tacy jak dzieci lub osoby znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej;

    (b) w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań – czy są one: (i) powszechne lub systemowe w kontekście, w którym jednostka prowadzi działalność lub sprzedaje lub dostarcza swoje produkty lub usługi (np. nadzór państwa, który narusza prywatność użytkowników usług) albo (ii) związane z indywidualnymi ***incydentami*** (na przykład wada związana z konkretnym produktem) lub z konkretnymi relacjami biznesowymi (na przykład partner biznesowy w niewłaściwy sposób prowadzi marketing skierowany do młodych ***konsumentów***);

    (c) w przypadku istotnych pozytywnych oddziaływań – krótki opis działań, które je wywołują (np. zaprojektowanie produktu w sposób poprawiający jego dostępność dla osób z niepełnosprawnościami) oraz opis rodzajów konsumentów lub użytkowników końcowych, na których działalność jednostki ma lub może mieć pozytywny wpływ; jednostka może również ujawnić, czy pozytywne oddziaływania występują w określonych państwach lub regionach; oraz

    (d) opis każdego istotnego ryzyka i istotnych możliwości dotyczących jednostki wynikających z oddziaływań na konsumentów lub użytkowników końcowych i zależności od nich.

11. Opisując główne typy ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, na których jest lub mógłby być wywierany negatywny wpływ, jednostka, w oparciu o ocenę ***istotności*** określoną w ESRS 2 IRO-1, ujawnia, czy i w jaki sposób w jednostce tej osiągnięto zrozumienie sposobu, w jaki konsumenci lub użytkownicy końcowi o szczególnych cechach lub korzystający z określonych produktów lub usług mogą być narażeni na większe ryzyko poniesienia szkody.

12. Jednostka ujawnia, jakie dotyczące jej istotne ryzyka i możliwości wynikające z oddziaływań na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** i ***zależności*** od nich, jeżeli takie ryzyka i możliwości w ogóle istnieją, odnoszą się do określonych grup konsumentów lub użytkowników końcowych (na przykład określonych grup wiekowych), a nie do wszystkich konsumentów lub użytkowników końcowych.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-1 – Polityki związane z konsumentami i

użytkownikami końcowymi

13. Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi oddziaływaniami jej produktów lub usług na konsumentów i użytkowników końcowych, jak również związane z nim istotne ryzyka i możliwości.

14. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada określone polityki dotyczące identyfikacji, oceny lub ***remediacji*** istotnych ***oddziaływań*** wywieranych konkretnie na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** i zarządzania tymi oddziaływaniami, jak również polityki dotyczące istotnych ryzyk lub możliwości związanych z konsumentami lub użytkownikami końcowymi.

15. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 13, zawierają informacje na temat polityk jednostki mających na celu zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami związanymi z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi***, zgodnie z ESRS 2 MDR-P *Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem*. Ponadto jednostka określa, czy takie polityki obejmują określone grupy czy wszystkich konsumentów lub użytkowników końcowych.

16. Jednostka opisuje zobowiązania w zakresie jej ***polityki*** dotyczącej praw człowieka[123], które są istotne dla ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, uwzględniając procesy i mechanizmy kontroli służące nadzorowaniu przestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych. Ujawniając informacje, jednostka koncentruje się na kwestiach, które są istotne, oraz swoim ogólnym podejściu w odniesieniu do[124]:

    (a) przestrzegania praw człowieka konsumentów lub użytkowników końcowych;

    (b) współpracy z konsumentami lub użytkownikami końcowymi; oraz

    (c) środków mających na celu zapewnienie lub umożliwienie ***środka naprawczego*** w zakresie oddziaływań na przestrzeganie praw człowieka.

17. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób jej polityka dotycząca ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** jest zgodna z uznanymi na szczeblu międzynarodowym instrumentami dotyczącymi konsumentów lub użytkowników końcowych, w tym z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka. Jednostka ujawnia również zakres, w jakim w ramach jej własnych operacji lub ***łańcucha wartości*** na wyższym i niższym szczeblu odnotowano przypadki nieprzestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą konsumentów lub użytkowników końcowych, a także, w stosownych okolicznościach, wskazuje charakter tych przypadków[125].

[123] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka").

[124] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji.

[125] Informacje te są potrzebne: uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Naruszenia zasad inicjatywy ONZ Global Compact i Wytycznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw międzynarodowych"); oraz administratorom wskaźników referencyjnych w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Liczba składników wskaźnika referencyjnego, wskazujących na naruszenia w sferze społecznej (w wartości bezwzględnej oraz w wartości względnej, jako odsetek wszystkich składników wskaźnika referencyjnego), o których mowa w międzynarodowych traktatach i konwencjach, zasadach ONZ oraz, w stosownych przypadkach, prawie krajowym" w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z konsumentami i użytkownikami końcowymi

18. Jednostka ujawnia realizowane przez siebie ogólne procesy współpracy z konsumentami i użytkownikami końcowymi i ich przedstawicielami w zakresie faktycznych i potencjalnych oddziaływań na konsumentów i użytkowników końcowych.

19. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat, czy i w jaki sposób jednostka współpracuje – w ramach trwającego procesu należytej staranności – z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi*** i ich prawowitymi przedstawicielami lub ***wiarygodnymi przedstawicielami*** w zakresie istotnych, rzeczywistych i potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych oddziaływań, które dotyczą lub mogą dotyczyć tych konsumentów lub użytkowników końcowych, oraz tego, czy i w jaki sposób opinie konsumentów lub użytkowników końcowych są uwzględniane w procesach decyzyjnych jednostki.

20. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób opinie ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** wpływają na jej decyzje lub działania mające na celu zarządzanie rzeczywistymi i potencjalnymi oddziaływaniami na konsumentów lub użytkowników końcowych. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie:

    (a) czy dochodzi do współpracy z konsumentami lub użytkownikami końcowym lub ich ***prawowitymi przedstawicielami*** bezpośrednio, czy za pośrednictwem ***wiarygodnych przedstawicieli***, którzy mają wgląd w ich sytuację;

    (b) etapu lub etapów, na których ma miejsce współpraca, jej rodzaju i częstotliwości;

    (c) funkcji w jednostce i najwyższego stanowiska w tej jednostce, które jest zajmowane przez osobę odpowiedzialną operacyjnie za dopilnowanie, aby przedmiotowa współpraca miała miejsce, a jej wyniki wpłynęły na podejście jednostki; oraz

    (d) w stosownych przypadkach, sposobu, w jaki jednostka ocenia skuteczność swojej współpracy z konsumentami lub użytkownikami końcowymi, oraz wszelkich porozumień lub wyników, które przynosi ta współpraca.

21. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia działania, jakie podejmuje w celu uzyskania wglądu w opinie ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, którzy mogą być szczególnie podatni na oddziaływania lub zmarginalizowani (np. osoby z niepełnosprawnościami, dzieci itp.).

22. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie wdrożyła ogólnego procesu współpracy z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi***, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w jakich zamierza wprowadzić taki proces do swoich działań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez konsumentów i użytkowników końcowych

23. Jednostka opisuje procesy, które wdrożyła, aby zniwelować negatywne oddziaływania na konsumentów i użytkowników końcowych, lub w celu współpracy w remediacji tych negatywnych oddziaływań na tych konsumentów i użytkowników końcowych, z którymi jednostka jest powiązana, jak również dostępne dla tych konsumentów i użytkowników końcowych kanały zgłaszania problemów oraz ich rozpatrzenia.

24. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat formalnych środków, za pomocą których ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi*** mogą zgłaszać swoje obawy i potrzeby bezpośrednio jednostce lub za pośrednictwem których jednostka wspiera dostępność takich kanałów (np. ***mechanizmy rozpatrywania skarg***) w ramach swoich relacji biznesowych, sposobu prowadzenia działań następczych wobec tych konsumentów lub użytkowników końcowych w odniesieniu do poruszonych kwestii oraz skuteczności tych kanałów.

25. Jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) swojego ogólnego podejścia do ***środków naprawczych*** i procesów ich zapewniania lub przyczyniania się do ich działania, w przypadku gdy jednostka stwierdzi, że wywarła istotne negatywne oddziaływanie na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** lub przyczyniła się do jego wywarcia, uwzględniając to, czy i w jaki sposób jednostka ocenia skuteczność zapewnionego środka naprawczego;

(b) wszelkich specjalnych kanałów, które jednostka przeznaczyła dla konsumentów lub użytkowników końcowych, aby mogły one bezpośrednio zgłaszać jej swoje obawy i potrzeby, które następnie można rozpatrzyć, uwzględniając to, czy kanały te zostały ustanowione przez samą jednostkę lub czy powstały wskutek udziału w mechanizmach stron trzecich;

(c) procesów, w ramach których jednostka wspiera dostępność takich kanałów w ramach swoich relacji biznesowych lub jej wymaga; oraz

(d) sposobu, w jaki jednostka śledzi i monitoruje zgłaszane i rozwiązywane problemy oraz sposobu, w jaki zapewnia skuteczność kanałów, w tym w drodze zaangażowania ***zainteresowanych stron***, które są docelowymi użytkownikami.

26. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób ocenia, czy ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi*** są świadomi obecności tych struktur lub procesów i mają do nich zaufanie jako sposobu zgłaszania swoich obaw lub potrzeb oraz ich rozpatrzenia. Jednostka ujawnia ponadto, czy wdrożyła politykę ochrony osób przed działaniami odwetowymi, jeżeli korzystają one z tych struktur lub procesów. Jeżeli takie informacje ujawniono zgodnie z ESRS G1-1, jednostka może odnieść się do tych informacji.

27. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie udostępniła kanału zgłaszania obaw lub nie wspiera dostępności takich mechanizmów w ramach swoich relacji biznesowych, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w których zamierza wprowadzić do swoich działań taki kanał lub procesy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na konsumentów i użytkowników końcowych oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnym ryzykiem i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z konsumentami i użytkownikami końcowymi oraz skuteczność tych działań

28. Jednostka ujawnia sposób, w jaki podejmuje działania mające na celu uwzględnienie istotnych oddziaływań na konsumentów i użytkowników końcowych oraz zarządzanie istotnymi rodzajami ryzyka i wykorzystywanie istotnych możliwości związanych z tymi konsumentami i użytkownikami końcowymi oraz skuteczność tych działań.

29. Cel niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dwojaki. Po pierwsze, ma on umożliwić zrozumienie wszelkich ***działań*** i inicjatyw, za pośrednictwem których jednostka czyni starania na rzecz:

(a) zapobiegania istotnym negatywnym oddziaływaniom na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, łagodzenia tego wpływu i jego remediacji; lub

(b) osiągnięcia istotnych pozytywnych oddziaływań na konsumentów lub użytkowników końcowych.

Po drugie, ma on umożliwić zrozumienie sposobów, w jakie jednostka uwzględnia istotne ryzyko i korzysta z istotnych możliwości dotyczących konsumentów lub użytkowników końcowych.

30. Jednostka przedstawia skrócony opis planów działań i zasobów dotyczących zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykami i możliwościami związanymi z ***konsumentami*** i ***użytkownikami końcowymi*** zgodnie z ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.

31. W odniesieniu do istotnych oddziaływań jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) podjętych, planowanych lub prowadzonych już ***działań*** mających na celu zapobieganie istotnym negatywnym oddziaływaniom na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, łagodzenie takich oddziaływań lub jego remediację;

(b) tego, czy i w jaki sposób podjęła działania mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w odniesieniu do faktycznych istotnych oddziaływań;

(c) wszelkich dodatkowych działań lub inicjatyw prowadzonych przez jednostkę, których głównym celem jest pozytywne przyczynianie się do poprawy korzyści czerpanych przez konsumentów lub użytkowników końcowych w wymiarze społecznym; oraz

(d) sposobu śledzenia i oceny skuteczności tych ***działań*** i inicjatyw w zakresie osiągania zamierzonych wyników dla konsumentów lub użytkowników końcowych.

32. W odniesieniu do pkt 28 jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) procesów, za pomocą których określa, jakiego rodzaju działania są potrzebne i właściwe w odpowiedzi na konkretne rzeczywiste lub potencjalne negatywne oddziaływanie na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych;***

(b) podejścia do podejmowania działań w związku z konkretnymi, istotnymi, negatywnymi oddziaływaniami na konsumentów lub użytkowników końcowych, w tym wszelkich działań związanych z własnymi praktykami w zakresie projektowania, marketingu lub sprzedaży produktów, oraz w zależności od tego, czy wymagane będą szerzej zakrojone działania branżowe lub współpraca z innymi właściwymi stronami; oraz

(c) sposobu, w jaki zapewnia, aby procesy mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania ***środków naprawczych*** w przypadku istotnych negatywnych oddziaływań były dostępne i skuteczne pod względem ich wdrożenia i wyników.

33. W odniesieniu do istotnego ryzyka i istotnych możliwości jednostka podaje informacje dotyczące:

(a) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu ograniczenia istotnego ryzyka dla jednostki wynikającego z jej oddziaływań na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** i ***zależności*** od nich oraz sposobu śledzenia skuteczności w praktyce; oraz

(b) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu wykorzystania istotnych możliwości jednostki w odniesieniu do konsumentów lub użytkowników końcowych.

34. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób podejmuje działania, aby jej własne praktyki, w tym, w stosownych przypadkach, jej praktyki związane z zarządzaniem zaopatrzeniem, sprzedażą i wykorzystaniem danych, nie powodowały ani nie przyczyniały się do istotnych negatywnych oddziaływań na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***. Może to obejmować ujawnienie podejścia stosowanego w przypadku wystąpienia napięć między zapobieganiem istotnym negatywnym oddziaływaniom lub ich łagodzeniem a innymi naciskami biznesowymi.

35. Przygotowując informacje, które mają zostać ujawnione, jednostka uwzględnia, czy zgłoszono poważne kwestie i ***incydenty*** dotyczące praw człowieka związane z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi***, a w stosownych przypadkach ujawnia te kwestie i incydenty[126].

36. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 32 lit. c), jednostka uwzględnia ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*, jeżeli ocenia

[126] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Liczba zidentyfikowanych przypadków poważnych kwestii i incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka").

skuteczność danego działania poprzez ustalenie celu.

37. Jednostka ujawnia dane dotyczące zasobów przeznaczanych na potrzeby zarządzania jej istotnymi oddziaływaniami, podając informacje umożliwiające ***użytkownikom*** zrozumienie sposobu zarządzania takimi istotnymi oddziaływaniami.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

38. Jednostka ujawnia określone w czasie i ukierunkowane na wyniki cele dotyczące:

(a) ograniczenia negatywnych oddziaływań na konsumentów lub użytkowników końcowych; lub

(b) zwiększenia pozytywnych oddziaływań na konsumentów lub użytkowników końcowych; lub

(c) zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami w odniesieniu do konsumentów lub użytkowników końcowych.

39. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka wykorzystuje określone w czasie i ukierunkowane na wyniki ***cele*** do stymulowania i mierzenia swoich postępów w zakresie przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom lub zwiększania pozytywnych oddziaływań na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** lub zarządzania istotnymi ryzykami i możliwościami w odniesieniu do konsumentów lub ***użytkowników końcowych***.

40. Skrócony opis ***celów*** w zakresie zarządzania swoimi istotnymi ***oddziaływaniami, ryzykiem*** i ***możliwościami*** związanymi z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi*** zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T.

41. Jednostka ujawnia informacje dotyczące procesu ustalania ***celów***, w tym czy i w jaki sposób jednostka współpracowała bezpośrednio z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi***, ich prawowitymi przedstawicielami lub ***wiarygodnymi przedstawicielami***, którzy mają wgląd w ich sytuację w zakresie:

(a) ustalania wszelkich tego rodzaju celów;

(b) śledzenia wyników jednostki w zakresie osiągania celów; oraz

(c) wskazania ewentualnych wniosków lub ulepszeń wynikających z osiąganych przez jednostkę, wyżej wskazanych wyników.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S4 *Konsumenci i użytkownicy końcowi*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

Cel

AR 1. Jednostka może zwrócić uwagę na szczególne kwestie dotyczące istotnych oddziaływań w krótszym okresie, na przykład na inicjatywy dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** w związku z zanieczyszczeniem produktu lub poważnym naruszeniem ochrony prywatności w następstwie dużego wycieku danych.

AR 2. Przegląd kwestii społecznych oraz kwestii dotyczących praw człowieka zawarty w pkt 2 nie ma na celu wskazania, że wszystkie te kwestie należy przedstawić w ramach każdego

wymogu dotyczącego ujawniania informacji zawartego w niniejszym standardzie. Stanowi on raczej wykaz kwestii, które powinny zostać uwzględnione w ocenie ***istotności*** jednostki (zob. ESRS 1 rozdział 3 *Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju* oraz ESRS 2 IRO-1) w odniesieniu do ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, a następnie zgłoszone jako istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości w ramach niniejszego standardu.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron

AR 3. ESRS 2 SBM-2 zakłada konieczność przedstawienia przez jednostkę wyjaśnienia, czy i w jaki sposób rozważa ona, czy realizowana przez nią strategia i model biznesowy odgrywają rolę w tworzeniu, pogłębianiu lub (wręcz przeciwnie) łagodzeniu znaczących istotnych oddziaływań na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, a także czy i w jaki sposób model biznesowy i strategia dostosowane są do tego, aby zaradzić takim istotnym oddziaływaniom.

AR 4. Chociaż ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi*** mogą nie angażować się w sprawy jednostki na poziomie jej strategii lub modelu biznesowego, ich opinie mogą wpłynąć na ocenę jednostki w zakresie jej strategii i modelu biznesowego. Jednostka może ujawniać opinie ***prawowitych przedstawicieli*** konsumentów lub użytkowników końcowych, na których wywarty został (rzeczywisty lub potencjalny) istotny wpływ, lub ***wiarygodnych przedstawicieli***, którzy mają wgląd w sytuację tych konsumentów lub użytkowników końcowych.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne oddziaływania, ryzyko i możliwości oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

AR 5. Oddziaływania na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** mogą mieć swoje źródło w modelu biznesowym lub strategii jednostki na wiele różnych sposobów. Oddziaływania te mogą dotyczyć na przykład propozycji wartości oferowanej przez jednostkę (na przykład udostępnianie platform internetowych, które mogą powodować szkody online i offline), jej ***łańcucha wartości*** (na przykład szybkość opracowywania produktów lub usług lub realizacji projektów, co wiąże się z ryzykiem dla zdrowia i bezpieczeństwa) lub jej struktury kosztów i modelu przychodów (na przykład zachęty do maksymalizacji sprzedaży, które narażają konsumentów na ryzyko).

AR 6. Oddziaływania na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** mające swoje źródło w strategii lub modelu biznesowym mogą również doprowadzić do powstania istotnego ryzyka dla jednostki. Jeżeli na przykład model biznesowy jednostki przewiduje zachęcanie pracowników sprzedaży do szybkiej sprzedaży dużych ilości produktu lub usługi (np. kart kredytowych lub leków przeciwbólowych), co powoduje znaczne szkody dla konsumentów, jednostka może być narażona na pozwy sądowe i nadszarpnięcie reputacji, co może mieć wpływ na jej działalność i wiarygodność w przyszłości.

AR 7. Przykłady szczególnych cech ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, które jednostka może uwzględnić w odpowiedzi na pkt 11, obejmują młodych konsumentów lub użytkowników końcowych, którzy mogą być bardziej podatni na oddziaływania na ich rozwój fizyczny i psychiczny, lub nie posiadają wiedzy finansowej i mogą być bardziej podatni na praktyki sprzedażowe lub marketingowe wiążące się z wyzyskiem. Mogą one również obejmować kobiety w kontekście, w którym kobiety są rutynowo dyskryminowane w dostępie do określonych usług lub w marketingu określonych produktów.

AR 8. W odniesieniu do pkt 12 ***ryzyka*** mogą wynikać z zależności jednostki od ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, w którym to przypadku zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, ale dużym oddziaływaniu mogą wywołać ***skutki***

finansowe, na przykład w sytuacji, gdy globalna pandemia prowadzi do poważnych oddziaływań na źródła utrzymania niektórych konsumentów, co z kolei skutkuje poważnymi zmianami we wzorcach konsumpcji.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-1 – Polityki związane z konsumentami i użytkownikami końcowymi

AR 9. Opis zawiera najważniejsze informacje niezbędne do zapewnienia wiernego odzwierciedlenia polityk w odniesieniu do ***konsumentów*** i ***użytkowników końcowych***, w związku z czym jednostka uwzględnia ujawnienie wyjaśnień dotyczących znaczących zmian polityk przyjętych w roku sprawozdawczym (na przykład nowe oczekiwania wobec klientów biznesowych, nowe lub dodatkowe podejścia do należytej staranności i środków naprawczych).

AR 10. ***Polityka*** ta może przybrać formę samodzielnej polityki dotyczącej ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** lub zostać włączona do szerszego dokumentu, takiego jak kodeks etyki lub ogólna polityka zrównoważonego rozwoju, które jednostka ujawniła już w ramach innego ESRS. W takich przypadkach jednostka podaje dokładne odniesienie w celu zidentyfikowania aspektów polityki spełniających wymogi niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

AR 11. Ujawniając zgodność swojej polityki z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka, jednostka uwzględnia fakt, że wytyczne te odnoszą się do Międzynarodowej karty praw człowieka, na którą składa się Powszechna deklaracja praw człowieka oraz dwie konwencje, które ją wdrażają, i jednostka może ujawniać zgodność swojej polityki z tymi instrumentami.

AR 12. Ujawniając, w jaki sposób wdrażana jest polityka zewnętrzna, jednostka może na przykład uwzględnić wewnętrzną politykę sprzedaży i dystrybucji oraz dostosowanie do innych polityk istotnych dla ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***. Jednostka uwzględnia również swoją politykę zapewnienia prawidłowości i użyteczności informacji przekazywanych potencjalnym i faktycznym konsumentom lub użytkownikom końcowym, zarówno przed, jak i po sprzedaży.

AR 13. Jednostka może przedstawić przykład przekazywania informacji na temat swoich polityk osobom, grupie osób lub podmiotom, dla których są one istotne, ponieważ oczekuje się od nich wdrożenia tych polityk (na przykład ***pracownicy***, wykonawcy i ***dostawcy*** jednostki), lub ponieważ są oni bezpośrednio zainteresowani ich wdrożeniem (na przykład pracownicy jednostki, inwestorzy). Jednostka może ujawniać narzędzia i kanały służące przekazywaniu informacji (na przykład ulotki, biuletyny, specjalne strony internetowe, media społecznościowe, interakcje bezpośrednie, przedstawiciele pracowników), mające na celu zapewnienie dostępności tej ***polityki*** oraz zrozumienia jej konsekwencji przez różne grupy odbiorców. Jednostka może również wyjaśnić, w jaki sposób identyfikuje i usuwa ewentualne bariery w upowszechnianiu, na przykład w drodze tłumaczenia na odpowiednie języki lub wykorzystania przedstawień graficznych.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-2 – Procesy współpracy w zakresie oddziaływań z konsumentami i użytkownikami końcowymi

AR 14. ***Wiarygodnymi przedstawicielami***, którzy mają wiedzę na temat interesów, doświadczeń lub opinii ***konsumentów*** i ***użytkowników końcowych***, w przypadku niektórych konsumentów mogą być organy ochrony konsumentów.

AR 15. Opisując, z jaką funkcją lub rolą wiąże się odpowiedzialność operacyjna za taką współpracę lub pełna rozliczalność, jednostka może ujawniać, czy jest to rola lub funkcja specjalna, czy też stanowi część roli lub funkcji o szerszym zakresie, a także czy personelowi zapewniono możliwości budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. Jeśli jednostka nie może określić takiego stanowiska lub funkcji, może o tym fakcie poinformować. Takie informacje można również ujawniać w odniesieniu do informacji

ujawnionych zgodnie z ESRS 2 GOV-1 *Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*.

AR 16. Przygotowując informacje, które mają zostać ujawnione, opisane w pkt 20 lit. b) i c), można uwzględnić następujące przykłady ilustrujące omawiane kwestie:

(a) w odniesieniu do etapu lub etapów, na których nawiązuje się współpracę, przykładem może być określenie metod łagodzenia lub ocena ich skuteczności;

(b) w odniesieniu do rodzaju współpracy, przykłady mogą obejmować uczestnictwo, konsultacje lub informowanie;

(c) w odniesieniu do częstotliwości współpracy – można podać informacje na temat tego, czy współpraca jest prowadzona regularnie, w określonych momentach realizacji projektu lub procesu biznesowego, a także czy jest podejmowana w odpowiedzi na wymogi prawne lub wnioski zainteresowanych stron oraz tego, czy wynik takiej współpracy jest uwzględniany w procesach decyzyjnych jednostki; oraz

(d) w odniesieniu do roli, z którą wiąże się odpowiedzialność operacyjna, czy jednostka wymaga określonych umiejętności od odpowiedniego personelu lub zapewnia mu możliwości ***szkolenia*** lub budowania zdolności w celu podjęcia współpracy.

AR 17. Aby zilustrować, w jaki sposób opinie ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** wpłynęły na konkretne decyzje lub działania jednostki, może ona podać przykłady pochodzące z bieżącego okresu sprawozdawczego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-3 – Procesy remediacji negatywnych oddziaływań i kanały zgłaszania problemów przez konsumentów i użytkowników końcowych

AR 18. Spełniając wymogi określone na podstawie kryteriów ujawniania informacji w ramach ESRS S4-3, jednostka może kierować się treścią Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą ***mechanizmów remediacji*** i ***mechanizmów rozpatrywania skarg.***

AR 19. Kanały zgłaszania obaw lub potrzeb obejmują ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, gorące linie, procedury dialogu lub inne środki, za których pomocą ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi lub*** ich ***prawowici przedstawiciele*** mogą zgłaszać obawy dotyczące oddziaływań lub wyjaśniać potrzeby, w przypadku których chcieliby, aby jednostka się nimi zajęła. Mogą one obejmować kanały udostępnione bezpośrednio przez jednostkę i należy ujawnić je oprócz wszelkich innych mechanizmów, które jednostka może wykorzystać do uzyskania wglądu w zarządzanie oddziaływaniami na konsumentów lub użytkowników końcowych, takimi jak audyty zgodności. Jeżeli w celu spełnienia tego wymogu jednostka opiera się wyłącznie na informacjach dotyczących istnienia takich kanałów udostępnionych w ramach swoich ***relacji biznesowych***, może o tym fakcie poinformować.

AR 20. Aby zapewnić lepszy wgląd w informacje, o których mowa w ESRS S4-3, jednostka może zapewnić wgląd w to, czy i w jaki sposób ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi***, których ta sytuacja może dotyczyć, mają dostęp do kanałów na poziomie jednostki, która wywiera na nie wpływ, w odniesieniu do wszelkich istotnych oddziaływań.

AR 21. Mechanizmy oparte na osobach trzecich mogą obejmować mechanizmy obsługiwane przez rząd, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe i w ramach innych inicjatyw opartych na współpracy. W odniesieniu do zakresu tych mechanizmów jednostka może ujawniać, czy są one dostępne dla wszystkich ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, na których jednostka może mieć potencjalnie lub faktycznie istotne oddziaływanie, lub dla osób lub organizacji działających w ich imieniu lub mających inną możliwość pozyskania wiedzy na temat negatywnego oddziaływania, za pośrednictwem których to mechanizmów konsumenci lub użytkownicy końcowi (lub osoby lub organizacje działające w ich imieniu lub mające inną możliwość pozyskania wiedzy na temat negatywnego oddziaływania) mogą zgłaszać skargi lub obawy związane z działalnością jednostki.

AR 22. W odniesieniu do ochrony osób, które korzystają z tych mechanizmów, przed działaniami odwetowymi jednostka może opisać, czy traktuje skargi w sposób poufny i z

poszanowaniem praw do prywatności oraz praw w zakresie ochrony danych oraz czy umożliwia ***konsumentom*** lub ***użytkownikom końcowym*** korzystanie z tych mechanizmów w sposób anonimowy (na przykład w drodze reprezentacji przez stronę trzecią).

AR 23. Ujawniając, czy i skąd jednostka wie, że ***konsumenci*** lub ***użytkownicy końcowi*** są świadomi istnienia któregokolwiek z tych kanałów i mają do nich zaufanie, jednostka może przedstawić odpowiednie i wiarygodne dane na temat skuteczności tych kanałów z perspektywy samych konsumentów lub użytkowników końcowych. Przykładami źródeł informacji są badania przeprowadzone wśród konsumentów lub użytkowników końcowych, którzy korzystali z takich kanałów, oraz informacje na temat poziomu ich zadowolenia z realizacji procesu i jego wyników. Aby zilustrować poziom wykorzystania takich kanałów, jednostka może ujawniać liczbę skarg otrzymanych od konsumentów lub użytkowników końcowych w okresie sprawozdawczym.

AR 24. Opisując skuteczność kanałów zgłaszania obaw przez ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, jednostka może kierować się poniżej przedstawionymi pytaniami, które opierają się na „kryteriach skuteczności pozasądowych ***mechanizmów rozpatrywania skarg***" zawartych w Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka. Do poszczególnych kanałów lub do zbiorczego systemu kanałów można zastosować poniższe rozważania:

(a) czy kanały te są zgodne z prawem pod względem zapewnienia odpowiedniej rozliczalności z tytułu ich uczciwego działania i budowania zaufania wśród zainteresowanych stron?

(b) czy ***zainteresowane strony*** wiedzą o istnieniu tych kanałów i mają do nich dostęp?

(c) czy kanały te zapewniają znane procedury, wyznaczają ramy czasowe i zapewniają jasność procesów?

(d) czy kanały te zapewniają odpowiedni dostęp do źródeł informacji, porad i wiedzy fachowej?

(e) czy kanały te zapewniają przejrzystość dzięki dostarczaniu wystarczających informacji zarówno skarżącym, jak i, w stosownych przypadkach, na potrzeby realizacji celów interesu publicznego?

(f) czy wyniki osiągnięte za pośrednictwem tych kanałów są zgodne z prawami człowieka uznawanymi na arenie międzynarodowej?

(g) czy jednostka identyfikuje spostrzeżenia pochodzące z kanałów, które wspierają kształcenie ciągłe zarówno w celu usprawnienia kanałów, jak i zapobiegania przyszłym oddziaływaniom?

(h) czy jednostka koncentruje się na dialogu ze skarżącymi jako środku służącemu osiągnięciu uzgodnionych rozwiązań, a nie stara się jednostronnie określić wynik?

Więcej informacji można znaleźć w zasadzie 31 Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych oddziaływań na konsumentów i użytkowników końcowych oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnym ryzykiem i wykorzystywaniu istotnych możliwości związanych z konsumentami i użytkownikami końcowymi oraz skuteczność tych działań

AR 25. Zrozumienie negatywnych oddziaływań i sposobu, w jaki jednostka może mieć z nimi związek za pośrednictwem dalszych odcinków łańcucha wartości, jak również określenie odpowiednich reakcji i wprowadzenie ich w życie, może wymagać czasu. W związku z tym jednostka uwzględnia:

(a) ogólne i szczegółowe podejście do ograniczania istotnych negatywnych oddziaływań;

(b) swoje inicjatywy mające na celu przyczynienie się do osiągnięcia dodatkowych

istotnych pozytywnych oddziaływań;

(c) postępów, jakie poczyniła w zakresie prowadzonych działań w okresie sprawozdawczym; oraz

(d) swoje cele w zakresie dalszych usprawnień.

AR 26. Odpowiednie działanie może się różnić w zależności od tego, czy jednostka powoduje powstanie istotnego oddziaływania lub przyczynia się do jego powstania, lub czy istotne oddziaływanie jest bezpośrednio związane z własnymi operacjami, produktami lub usługami jednostki za pośrednictwem jej relacji biznesowych.

AR 27. Biorąc pod uwagę fakt, że istotne negatywne oddziaływania na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, które wystąpiły w okresie sprawozdawczym, mogą być również powiązane z podmiotami lub operacjami znajdującymi się poza bezpośrednią kontrolą jednostki, jednostka może ujawniać, czy i w jaki sposób zamierza wykorzystać swój wpływ na odnośne ***relacje biznesowe*** do zarządzania tymi oddziaływaniami. Może to obejmować zastosowanie ***wpływu*** biznesowego (na przykład przez egzekwowanie wymogów umowy za pomocą relacji biznesowych lub wdrożenie zachęt), innych form wpływu w ramach stosunków (takich jak oferowanie partnerom w ramach relacji biznesowych ***szkoleń*** lub budowania zdolności w zakresie właściwego stosowania produktu lub praktyk sprzedaży) lub wpływu opartego na współpracy z odpowiednikami lub innymi podmiotami (na przykład w formie podjęcia inicjatyw ukierunkowanych na odpowiedzialny marketing lub bezpieczeństwo produktów).

AR 28. Jeżeli jednostka ujawnia swój udział w inicjatywie przemysłowej lub wielopodmiotowej w ramach swoich ***działań*** na rzecz przeciwdziałania istotnym negatywnym oddziaływaniom, może ujawniać sposób, w jaki dana inicjatywa oraz własne zaangażowanie jednostki mogą przyczynić się do przeciwdziałania danemu istotnemu oddziaływaniu. W ramach ESRS S4-5 jednostka może ujawniać odpowiednie ***cele*** wyznaczone w ramach danej inicjatywy i postępy poczynione w kierunku ich osiągnięcia.

AR 29. Ujawniając, czy i w jaki sposób jednostka bierze pod uwagę faktyczne i potencjalne oddziaływania na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** w decyzjach o zakończeniu ***relacji biznesowych*** oraz czy i w jaki sposób zamierza przeciwdziałać negatywnym oddziaływaniom, jakie mogą wynikać z zakończenia tych relacji, jednostka może przedstawić przykłady.

AR 30. Ujawniając, w jaki sposób jednostka monitoruje skuteczność ***działań*** mających na celu zarządzanie istotnymi oddziaływaniami w okresie sprawozdawczym, może ona ujawniać wszelkie wnioski wyciągnięte w poprzednim i bieżącym okresie sprawozdawczym.

AR 31. Procesy wykorzystywane do celów monitorowania skuteczności ***działań*** mogą obejmować wewnętrzny lub zewnętrzny audyt lub weryfikację, postępowania sądowe lub powiązane orzeczenia sądów, oceny oddziaływania, systemy pomiaru, informacje zwrotne od zainteresowanych stron, ***mechanizmy rozpatrywania skarg***, zewnętrzne oceny wyników oraz analizę porównawczą.

AR 32. Celem sporządzania raportów na temat skuteczności jest uzyskanie wiedzy na temat powiązań między ***działaniami*** podejmowanymi przez jednostkę a skutecznym zarządzaniem oddziaływaniami.

AR 33. W odniesieniu do wdrożonych przez jednostkę inicjatyw lub procesów, które opierają się na potrzebach ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych*** odczuwających ten wpływ oraz na poziomie ich zaspokojenia, jednostka może ujawniać:

(a) informacje o tym, czy i w jaki sposób konsumenci lub użytkownicy końcowi i ***prawowici przedstawiciele*** lub ich ***wiarygodni przedstawiciele*** odgrywają rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania i wdrażania tych programów lub procesów; oraz

(b) informacje o planowanych lub osiągniętych pozytywnych wynikach tych programów lub procesów w odniesieniu do konsumentów lub użytkowników końcowych.

AR 34. Jednostka może ujawniać, czy jakakolwiek inicjatywa lub jakikolwiek proces, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych oddziaływań na ***konsumentów*** lub

użytkowników końcowych, zostały opracowane również w celu wsparcia osiągnięcia jednego lub większej liczby ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG). Na przykład, przez zobowiązanie do realizacji celu zrównoważonego rozwoju ONZ nr 3, jakim jest „zapewnienie zdrowego życia wszystkim ludziom w każdym wieku oraz promowanie dobrobytu", jednostka może aktywnie pracować nad tym, aby jej produkty były mniej uzależniające i szkodliwe dla zdrowia fizycznego i psychicznego.

AR 35. Ujawniając planowane pozytywne wyniki ***działań*** dla ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, należy dokonać rozróżnienia między dowodami potwierdzającymi podjęcie określonych działań (na przykład, że x konsumentów otrzymało informacje o zdrowych nawykach żywieniowych) a dowodami faktycznych wyników dla konsumentów lub użytkowników końcowych (na przykład, że x konsumentów wprowadziło zdrowsze nawyki żywieniowe).

AR 36. Ujawniając, czy inicjatywy lub procesy również odgrywają rolę w ograniczaniu istotnych negatywnych oddziaływań, jednostka może na przykład uwzględnić programy, których celem jest zwiększanie świadomości na temat ryzyka oszustw internetowych, co prowadzi do zmniejszenia liczby naruszeń prywatności danych ***użytkowników końcowych***.

AR 37. Ujawniając istotne ryzyko i istotne możliwości związane z oddziaływaniami jednostki na ***konsumentów*** lub ***użytkowników końcowych***, lub ***zależnościami*** jednostki od tych konsumentów lub użytkowników końcowych, jednostka może uwzględnić następujące kwestie:

(a) ryzyko związane z oddziaływaniami jednostki na konsumentów lub użytkowników końcowych może obejmować ryzyko powstania negatywnego wizerunku lub ryzyko prawne w przypadkach gdy źle zaprojektowane lub wadliwe produkty prowadzą do obrażeń lub śmierci;

(b) ryzyko związane z zależnościami jednostki od konsumentów lub użytkowników końcowych może obejmować przerwanie ciągłości działania w sytuacji gdy w następstwie kryzysu gospodarczego konsumenci nie mogą sobie pozwolić na zakup danych produktów lub usług;

(c) możliwości rynkowe związane z oddziaływaniami jednostki na konsumentów lub użytkowników końcowych mogą obejmować zróżnicowanie rynku i większą atrakcyjność dla klientów dzięki oferowaniu bezpiecznych produktów lub usług zgodnych z zasadami poszanowania prywatności; oraz

(d) możliwości rynkowe związane z zależnościami jednostki od konsumentów lub użytkowników końcowych mogą obejmować zdobycie lojalnej przyszłej bazy konsumentów, na przykład przez zapewnienie poszanowania i uwzględniania osób LGBTQI w produktach lub usługach oferowanych przez jednostkę.

AR 38. Ujawniając, czy ***zależności*** mogą przekształcić się w ryzyko, jednostka uwzględnia zmiany zewnętrzne.

AR 39. Ujawniając polityki, działania oraz zasoby i ***cele*** związane z zarządzaniem istotnymi ryzykami i możliwościami, w przypadkach, w których ryzyka i możliwości wynikają z istotnego oddziaływania, jednostka może odnieść swoje informacje ujawniane na temat polityk, działań oraz zasobów i ***celów*** do tego oddziaływania.

AR 40. Jednostka uwzględnia zakres, w jakim jej procesy zarządzania istotnym ryzykiem związanym z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi*** są zintegrowane ze stosowanymi już przez nią procesami zarządzania ryzykiem i w jaki sposób.

AR 41. Ujawniając zasoby przeznaczone na zarządzanie istotnymi oddziaływaniami, jednostka może ujawnić, które funkcje wewnętrzne są związane z zarządzaniem oddziaływaniami i jakiego rodzaju działania podejmują one w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i zwiększenia pozytywnych oddziaływań.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S4-5 – Cele dotyczące zarządzania

istotnymi negatywnymi oddziaływaniami, zwiększania pozytywnych oddziaływań i zarządzania istotnym ryzykiem i istotnymi możliwościami

AR 42. Ujawniając ***cele*** związane z ***konsumentami*** lub ***użytkownikami końcowymi***, jednostka może ujawniać informacje na temat:

(a) wyników – określonych w możliwie konkretny sposób – jakie planuje osiągnąć w życiu konsumentów lub użytkowników końcowych;

(b) stabilności tych wyników pod kątem definicji i metod, tak aby umożliwić ich porównywalność w dłuższej perspektywie czasowej; lub

(c) odniesień do norm lub zobowiązań, na podstawie których formułowane są ***cele*** (na przykład kodeksy postępowania, strategie dotyczące źródeł zaopatrzenia, globalne ramy lub kodeksy branżowe), muszą być jasno określone w sprawozdawczości.

AR 43. ***Cele*** związane z istotnymi ***ryzykami*** i ***możliwościami*** mogą być takie same jak cele związane z istotnymi ***oddziaływaniami*** lub różne od nich. Na przykład cel polegający na zapewnieniu równego dostępu do finansowania dla ***konsumentów***, w przypadku których dostęp ten jest niedostateczny, mógłby zarówno zmniejszyć oddziaływanie ***dyskryminacji*** na tych konsumentów, jak i zwiększyć pulę klientów jednostki.

AR 44. Jednostka może również dokonać rozróżnienia między ***celami*** krótko-, średnio- i długoterminowymi, które dotyczą tego samego zobowiązania ***w zakresie polityki***. Na przykład głównym celem jednostki może być udostępnienie swoich usług online osobom z niepełnosprawnościami, przy celu długoterminowym, by do 2025 r. dostosować 100 % usług w sposób umożliwiający ich świadczenie online, oraz celu krótkoterminowym polegającym na zwiększaniu liczby funkcji dostępnych online o x co roku do 2025 r.

AR 45. W przypadku modyfikacji lub zastąpienia celu w okresie sprawozdawczym jednostka może wyjaśnić zmianę przez odniesienie jej do znaczących zmian w modelu biznesowym lub do szerzej zakrojonych zmian przyjętej normy lub przepisu, z których dany cel się wywodzi, aby przedstawić informacje kontekstowe zgodnie z ESRS 2 BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności*.

ESRS G1
PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Spis treści

Cel
Związek z innymi ESRS
Wymogi dotyczące ujawniania informacji
- **ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji**

Rządzenie
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 GOV-1 – Rola organów administrujących, nadzorczych i zarządzających**

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-1 – Kultura korporacyjna i Polityki prowadzenia działalności gospodarczej i kultura korporacyjna**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-2 – Zarządzanie stosunkami z dostawcami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-3 – Zapobieganie korupcji i przekupstwu oraz ich wykrywanie**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-4 – Potwierdzony incydent związany z korupcją lub przekupstwem**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-5 – Wpływ polityczny i działalność lobbingowa**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-6 – Praktyki płatnicze**

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-1 – Kultura korporacyjna i polityki prowadzenia działalności gospodarczej**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-2 – Zarządzanie stosunkami z dostawcami**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-3 – Zapobieganie korupcji i przekupstwu oraz ich wykrywanie**

Mierniki i cele

- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-5 – Wpływ polityczny i działalność lobbingowa**
- **Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-6 – Praktyki płatnicze**

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią użytkownikom ***oświadczeń dotyczących zrównoważonego rozwoju*** zrozumienie strategii i podejścia jednostki, procesów i procedur, a także jej wyników w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Niniejszy standard koncentruje się na następujących kwestiach, określonych łącznie w niniejszym standardzie jako „prowadzenie działalności gospodarczej lub kwestie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”:

   (a) etyce biznesu i ***kulturze korporacyjnej***, w tym przeciwdziałaniu ***korupcji*** i ***łapownictwu***, ochronie sygnalistów i dobrostanu zwierząt;

   (b) zarządzaniu i jakości stosunków z ***dostawcami***, w tym praktykach płatniczych, zwłaszcza w odniesieniu do opóźnień z płatnościach na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw.

   (c) działalności i zobowiązaniach jednostki związanych z wywieraniem wpływu politycznego, w tym ***działalności lobbingowej***;

Związek z innymi ESRS

3. Treść niniejszego standardu dotyczącego ogólnego ujawniania informacji, a także zarządzania oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami oraz ***mierniki*** i ***cele*** należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Zasady ogólne* i ESRS 2 *Wymogi ogólne*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

4. Wymogi niniejszej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 dotyczącymi rządzenia (GOV), strategii (SBM) i zarządzania oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami (IRO).

Rządzenie

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 GOV-1 – Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych

5. Ujawniając informacje na temat roli ***organów administrujących, zarządzających i***

nadzorczych, jednostka ujmuje następujące aspekty:

(a) rolę ***organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*** w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej; oraz

(b) wiedze fachową organów administrujących, zarządzających i nadzorczych w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej;

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości

6. Opisując proces identyfikacji istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości w odniesieniu do kwestii związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jednostka ujawnia wszystkie odpowiednie kryteria stosowane w ramach tego procesu, w tym lokalizację, działalność, sektor i strukturę transakcji.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-1 – Polityki prowadzenia działalności gospodarczej i kultura korporacyjna

7. **Jednostka ujawnia informacje dotyczące swoich polityk w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej oraz sposób, w jaki promuje swoją kulturę korporacyjną.**

8. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada polityki dotyczące identyfikacji i oceny swojego istotnych ***oddziaływań***, ***ryzyk i możliwości*** związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zarządzania tymi oddziaływaniami, ryzykiem i tymi możliwościami lub ich ***remediacji***. Jego celem jest również zapewnienie zrozumienia podejścia jednostki do ***kultury korporacyjnej***.

9. Ujawnienia wymagane na podstawie pkt 7 obejmują sposób, w jaki jednostka ustanawia, rozwija, promuje i ocenia swoją ***kulturę korporacyjną***.

10. Informacje ujawniane w pkt 7 obejmują następujące aspekty związane z politykami jednostki w kwestiach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej:

(a) opis mechanizmów identyfikacji, zgłaszania i badania obaw związanych z niezgodnym z prawem zachowaniem lub zachowaniem sprzecznym z kodeksem postępowania jednostki lub podobnymi przepisami wewnętrznymi; oraz czy dopuszcza się zgłoszenia od wewnętrznych lub zewnętrznych ***zainteresowanych stron***;

(b) jeżeli jednostka nie ma polityki przeciwdziałania ***korupcji*** lub ***przekupstwu***, zgodnej z Konwencją Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji[127], informuje o tym fakcie, a także o tym, czy ma plany wdrożenia takiej polityki, podając harmonogram ich wdrożenia;

(c) sposób, w jaki jednostka chroni sygnalistów, w tym:

i. szczegółowe informacje na temat ustanowienia wewnętrznych kanałów zgłaszania nieprawidłowości, w tym informacje o tym, czy jednostka przekazuje informacje swoim pracownikom i zapewnia im ***szkolenia*** oraz informacje na temat wyznaczania i szkolenia pracowników przyjmujących zgłoszenia; oraz

ii. środki mające na celu ochronę własnych pracowników, którzy są sygnalistami, przed działaniami odwetowymi zgodnie z obowiązującym prawem transponującym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937[128];

[127] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 15 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak polityki przeciwdziałania korupcji i przekupstwu").

[128] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

(d) jeżeli jednostka nie ma polityki dotyczącej ochrony sygnalistów[129], informuje o tym fakcie, a także o tym, czy ma plany wdrożenia takiej polityki, podając harmonogram jej wdrożenia;

(e) poza procedurami podejmowania działań następczych w związku ze zgłoszeniami dokonanymi przez sygnalistów zgodnie z obowiązującymi przepisami transponującymi dyrektywę (UE) 2019/1937 – czy jednostka ma procedury szybkiego, niezależnego i obiektywnego badania ***incydentów*** związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym incydentów związanych z ***korupcją*** i ***przekupstwem***;

(f) czy jednostka ma politykę w zakresie dobrostanu zwierząt – w stosownych przypadkach;

(g) ***politykę*** jednostki w zakresie prowadzenia ***szkoleń*** wewnątrz organizacji na temat prowadzenia działalności gospodarczej oraz wskazanie grupy docelowej, częstotliwości szkoleń i szczegółowości ujęcia tematu; oraz

(h) wskazanie funkcji w jednostce, które są najbardziej zagrożone ***korupcją*** i ***przekupstwem***.

11. Jednostki, które podlegają wymogom prawnym na mocy prawa krajowego transponującego dyrektywę (UE) 2019/1937 lub równoważnym wymogom prawnym w odniesieniu do ochrony sygnalistów, mogą spełnić wymóg dotyczący ujawniania informacji określony w ust. 10 lit. d), poprzez oświadczenie, że podlegają tym wymogom prawnym.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-2 – Zarządzanie stosunkami z dostawcami

12. **Jednostka przekazuje informacje na temat zarządzania stosunkami z dostawcami i ich oddziaływań na łańcuch dostaw.**

13. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat tego, w jaki sposób jednostka zarządza procedurą udzielania zamówień, w tym uczciwego zachowania wobec ***dostawców***.

14. Jednostka przekazuje opis swoich ***polityk*** mających na celu zapobieganie opóźnieniom w płatnościach, w szczególności na rzecz MŚP.

15. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 12, obejmują następujące informacje:

(a) podejście jednostki do jej stosunków z ***dostawcami***, z uwzględnieniem ryzyka dla jednostki związanego z jej ***łańcuchem dostaw*** oraz ***oddziaływań*** na ***kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem***; oraz

(b) czy i w jaki sposób uwzględnia kryteria społeczne i środowiskowe przy wyborze dostawców jednostki.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-3 – Zapobieganie korupcji i przekupstwu oraz ich wykrywanie

16. **Jednostka przekazuje informacje o swoim systemie zapobiegania zarzutom lub incydentom związanym z korupcją lub przekupstwem, ich wykrywania, badania oraz reagowania na nie, w tym o szkoleniach dotyczących tych kwestii.**

17. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie przejrzystości kluczowych procedur jednostki mających na celu wykrywanie zarzutów dotyczących ***korupcji*** i ***przekupstwa***, zapobiegania im oraz reagowanie na nie. Obejmuje to zapewnienie szkoleń

[129] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 6 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Niewystarczająca ochrona sygnalistów").

pracownikom jednostki lub przekazywanie informacji wewnątrz jednostki lub ***dostawcom***.

18. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 16, obejmują następujące informacje:

    (a) opis procedur stosowanych w celu zapobiegania zarzutom lub ***incydentom*** związanym z ***korupcją*** i ***przekupstwem***, wykrywania ich i reagowania na nie;

    (b) czy osoby prowadzące dochodzenie lub komitet dochodzeniowy są odrębne od łańcucha struktur zarządczych zaangażowanych w sprawę; oraz

    (c) procedura składania sprawozdań z wyników dochodzenia ***organom administrującym, zarządzającym i nadzorczym***, o ile taka procedura istnieje.

19. Jeżeli jednostka nie ma takich procedur, ujawnia ten fakt oraz, w stosownych przypadkach, informuje o planach ich przyjęcia.

20. Ujawnienie informacji wymagane na podstawie pkt 16 obejmuje informacje o tym, w jaki sposób jednostka komunikuje swoją politykę osobom, dla których jest ona istotna, aby zapewnić dostępność tej ***polityki*** oraz zrozumienie jej konsekwencji przez te osoby.

21. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 16, obejmują następujące informacje na temat szkolenia:

    (a) charakter, zakres i szczegółowość programów szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania ***korupcji*** i ***przekupstwu*** proponowanych lub wymaganych przez jednostkę;

    (b) odsetek osób pełniących funkcje narażone na ryzyko objętych programami szkoleniowymi; oraz

    (c) zakres, w jakim członkom organów administrujących, zarządzających i nadzorczych zapewniane są szkolenia.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-4 – Incydenty związane z korupcją lub przekupstwem

22. **Jednostka przekazuje informacje na temat incydentów związanych z korupcją lub przekupstwem w okresie sprawozdawczym.**

23. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie przejrzystości w zakresie incydentów związanych z ***korupcją*** lub ***przekupstwem*** w okresie sprawozdawczym oraz ich skutków.

24. Jednostka ujawnia następujące informacje:
    (a) liczby wyroków skazujących i kwoty grzywien za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstwa[130]; oraz

    (b) wszelkie działania w celu zaradzenia naruszeniom procedur i norm w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu[131].

[130] Informacje te są potrzebne: uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi we wskaźniku nr 17 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Liczba wyroków skazujących i kwota grzywien za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw"); oraz administratorom wskaźników referencyjnych w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Liczba wyroków skazujących i kwota grzywien za naruszenia przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw" w sekcji 1 i 2 załącznika II.

[131] Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi we wskaźniku nr 16 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Przypadki niepodejmowania wystarczających działań w przypadku naruszeń

25. Jednostka może ponadto ujawniać:

(a) całkowitą liczbę i charakter ***potwierdzonych incydentów*** związanych z korupcją lub przekupstwem;

(b) liczbę ***potwierdzonych incydentów***, kiedy zwolniono lub ukarano pracowników jednostki w związku z korupcją lub incydentami związanymi z przekupstwem;

(c) liczbę ***potwierdzonych incydentów*** dotyczących umów z partnerami biznesowymi, które rozwiązano lub których nie przedłużono z powodu naruszeń związanych z korupcją lub przekupstwem; oraz

(d) szczegółowe informacje na temat publicznych spraw sądowych dotyczących ***korupcji*** lub ***przekupstwa*** wniesionych przeciwko jednostce i jej pracownikom w okresie sprawozdawczym oraz wyników takich spraw. Obejmuje to sprawy wszczęte w poprzednich latach, gdy wynik ustalono dopiero w bieżącym okresie sprawozdawczym.

26. Informacje, których ujawnienie jest wymagane, obejmują ***incydenty*** z udziałem uczestników ***łańcucha wartości*** jednostki tylko wówczas, gdy jednostka lub jej ***pracownicy*** są bezpośrednio zaangażowani.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-5 – Wpływ polityczny i działalność lobbingowa

27. **Jednostka przedstawia informacje na temat działalności i zobowiązań związanych z wywieraniem wpływu politycznego, w tym działalności lobbingowej związanej z jej istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami.**

28. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie przejrzystości w zakresie działalności i zobowiązań jednostki związanych z wywieraniem wpływu politycznego za pośrednictwem wkładów o charakterze politycznym, a także rodzajów i celu ***działalności lobbingowej***.

29. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 27, obejmują:

(a) w stosownych przypadkach, przedstawiciela lub przedstawicieli odpowiedzialnych w ***organach administrujących, zarządzających i nadzorczych*** za nadzór nad tą działalnością;

(b) w odniesieniu do wkładów finansowych lub rzeczowych o charakterze politycznym:

i. całkowitą wartość pieniężną wkładów finansowych i rzeczowych o charakterze politycznym wniesionych bezpośrednio i pośrednio przez jednostkę i zagregowaną według kraju lub obszaru geograficznego, w stosownych przypadkach, a także rodzaju odbiorcy/beneficjenta; oraz

ii. w stosownych przypadkach, sposób szacowania wartości pieniężnej wkładów rzeczowych.

(c) główne tematy objęte ***działalnością lobbingową*** jednostki oraz jej główne stanowiska dotyczące tych tematów w skrócie. Uwzględnia się przy tym wyjaśnienia odnośnie do sposobu ich interakcji z istotnymi oddziaływaniami, ryzykiem i możliwościami jednostki zidentyfikowanymi w ocenie ***istotności*** zgodnie z ESRS 2; oraz

(d) jeżeli jednostka jest zarejestrowana w unijnym rejestrze służącym przejrzystości lub w równoważnym rejestrze służącym przejrzystości w państwie członkowskim – nazwę takiego rejestru i numer identyfikacyjny jednostki w rejestrze.

30. W ujawnianych informacjach należy również uwzględniać informacje dotyczące powołania jakichkolwiek członków ***organów administrujących, zarządzających lub nadzorczych***, którzy zajmowali porównywalne stanowisko w administracji publicznej (w tym w organach

---

norm w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu").

regulacyjnych) w ciągu dwóch lat poprzedzających takie powołanie w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-6 – Praktyki płatnicze

31. **Jednostka przekazuje informacje na temat swoich praktyk płatniczych, zwłaszcza w odniesieniu do opóźnień w płatnościach na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).**

32. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dostarczenie informacji na temat umownych warunków płatności i ich wyników w odniesieniu do płatności, w szczególności sposobu, w jaki oddziałują one na MŚP, zwłaszcza w odniesieniu do opóźnień w płatnościach na rzecz MŚP.

33. Informacje ujawniane na podstawie pkt 31 obejmują:

    (a) średni czas, jaki zajmuje jednostce uregulowanie faktury od dnia rozpoczęcia obliczania umownego lub ustawowego terminu płatności, w liczbie dni;

    (b) opis standardowych warunków płatności jednostki w liczbie dni, według głównych kategorii ***dostawców***, oraz odsetek jej płatności zgodny z tymi standardowymi warunkami;

    (c) liczbę obecnie nierozstrzygniętych postępowań sądowych w związku z opóźnieniami w płatnościach; oraz

    (d) informacje uzupełniające niezbędne do zapewnienia wystarczającego kontekstu. Jeżeli jednostka zastosowała próbę reprezentatywną w celu obliczenia danych wymaganych zgodnie z lit. a), stwierdza ten fakt i zwięźle opisuje zastosowaną metodę.

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS G1 *Prowadzenie działalności gospodarczej*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

Zarządzanie oddziaływaniem, ryzykiem i możliwościami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-1 – Polityki prowadzenia działalności gospodarczej i kultura korporacyjna

AR 1. Określając ujawniane przez siebie informacje zgodnie z pkt 7, jednostka może wziąć pod uwagę następujące aspekty:

    (a) aspekty objęte ***kulturą korporacyjną***, które są brane pod uwagę i omawiane przez ***organy administrujące, zarządzające i nadzorcze*** oraz częstotliwość, z jaką się to odbywa;

    (b) główne tematy, które są promowane i przekazywane w ramach kultury korporacyjnej;

    (c) sposób, w jaki członkowie organów administrujących, zarządzających i nadzorczych jednostki nadają kierunek w celu propagowania kultury korporacyjnej; oraz

    (d) konkretne zachęty lub narzędzia dla pracowników jednostki ukierunkowane na wspieranie i propagowania jej kultury korporacyjnej.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-2 – Zarządzanie stosunkami z dostawcami

AR 2. Na potrzeby niniejszego standardu zarządzanie stosunkami z ***dostawcami*** jednostki może obejmować:

(a) sposób, w jaki praktyki jednostki, w tym działania mające na celu unikanie lub zminimalizowanie oddziaływania zakłóceń w ***łańcuchu dostaw***, służą wspieraniu strategii i zarządzania ryzykiem;

(b) szkolenie siły roboczej jednostki odpowiedzialnej za zarządzanie zaopatrzeniem/łańcuch dostaw w zakresie współpracy i dialogu z jej ***dostawcami***, a także zachęty dla siły roboczej odpowiedzialnej za zarządzanie zaopatrzeniem, w tym kwestię, czy zachęty te odnoszą się do czynników związanych z ceną, jakością lub zrównoważonym rozwojem;

(c) monitorowanie i ocenę efektywności społecznej i środowiskowej dostawców;

(d) włączanie lokalnych dostawców lub dostawców posiadających certyfikację do łańcucha dostaw jednostki;

(e) sposób, w jaki praktyki jednostki odnoszą się do dostawców podatnych na zagrożenia;

(f) ***cele*** i ***działania*** jednostki w zakresie komunikacji i zarządzania stosunkami z dostawcami; oraz

(g) sposób oceny wyników tych praktyk, w tym wizyt u dostawców, audytów lub badań.

AR 3. Termin „dostawcy podatni na zagrożenia" obejmuje ***dostawców*** narażonych na znaczące ryzyko gospodarcze, środowiskowe lub społeczne.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-3 – Zapobieganie korupcji i przekupstwu oraz ich wykrywanie

AR 4. „Funkcje narażone na ryzyko" oznaczają funkcje uznane za zagrożone ***korupcją*** i ***przekupstwem*** ze względu na związane z nimi zadania i obowiązki jednostki.

AR 5. Ujawniane informacje mogą obejmować szczegółowe informacje na temat ocen ryzyka lub tworzenia zestawień, a także programów monitorowania lub procedur kontroli wewnętrznej przeprowadzanych przez jednostkę w celu wykrywania ***korupcji*** i ***przekupstwa***.

AR 6. Strategie jednostki w zakresie zwalczania ***korupcji*** i ***przekupstwa*** mogą być istotne dla określonych grup osób, ponieważ oczekuje się od nich wdrożenia tych strategii (np. od ***pracowników***, wykonawców i ***dostawców*** jednostki) albo dlatego, że mają bezpośredni interes w ich wdrożeniu (np. osoby wykonujące pracę w ***łańcuchu wartości***, inwestorzy). W celu poinformowania takich grup o strategiach jednostka może ujawniać narzędzia i kanały komunikacji (np. ulotki, biuletyny, specjalne strony internetowe, media społecznościowe, bezpośrednie interakcje, związki lub przedstawiciele pracowników). Może to również obejmować identyfikację lub usuwanie ewentualnych barier w upowszechnianiu, na przykład w drodze tłumaczenia na odpowiednie języki lub wykorzystania przedstawień graficznych.

AR 7. Jednostka może ujawniać analizę swoich działań w zakresie szkoleń, na przykład według regionu szkolenia lub kategorii ***własnych pracowników***, w przypadku gdy programy jednostki znacznie się różnią w zależności od takich czynników, a takie informacje byłyby przydatne dla użytkowników.

AR 8. Jednostka może przedstawić wymagane informacje na temat szkolenia, korzystając z poniższej tabeli:

Przykład ilustrujący szkolenie w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu

W roku obrotowym 20XY jednostka ABC przeprowadziła szkolenia w zakresie swojej strategii dla pracowników narażonych na ryzyko (zob. uwaga x). W przypadku tych funkcji narażonych na ryzyko szkolenie jest obowiązkowe, ale ABC udostępniła również

nieobowiązkowe szkolenie dla innych swoich pracowników. Szczegółowe informacje dotyczące szkolenia w ciągu roku przedstawiają się następująco:

	Funkcje narażone na ryzyko	***Osoby zarządzające***	***AMSB[132]***	***Inni pracownicy własni***
Zakres szkolenia				
Ogółem	*20 000*	*200*	*16*	*70 000*
Łączna liczba osób odbywających szkolenie	*19 500*	*150*	*8*	*5 000*
Sposób prowadzenia i czas trwania				
Szkolenie stacjonarne	*5 godzin*			
Szkolenie z wykorzystaniem komputera	*1 godzina*	*2 godziny*	*1 godzina*	
Nieobowiązkowe szkolenie z wykorzystaniem komputera				*1 godzina*
Częstotliwość				
Jak często należy przeprowadzać szkolenie	*Corocznie*	*Corocznie*	*Co pół roku*	*-*
Poruszane tematy				
Definicja korupcji	*X*	*X*	*X*	*X*
Polityka	*X*	*X*	*X*	*X*
Procedury związane z podejrzeniem/wykrywaniem	*X*	*X*		
Itp.	*X*			

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-5 – Wpływ polityczny i działalność lobbingowa

AR 9. Do celów niniejszego standardu „wkład o charakterze politycznym” oznacza wsparcie finansowe lub rzeczowe udzielane bezpośrednio partiom politycznym, ich wybranym przedstawicielom lub osobom ubiegającym się o urząd polityczny. Wkłady finansowe mogą obejmować dotacje, pożyczki, sponsorowanie, zaliczki na usługi lub kupno biletów na wydarzenia związane z gromadzeniem funduszy oraz inne podobne działania**.** Wkłady rzeczowe mogą obejmować reklamę, korzystanie z obiektów, projektowanie i drukowanie, darowanie sprzętu, zapewnienie członkostwa w zarządzie, zatrudnienie lub działalność doradcza na rzecz wybranych polityków lub kandydatów na urząd.

AR 10. „Pośredni wkład o charakterze politycznym” odnosi się do wkładu o charakterze politycznym wniesionego za pośrednictwem organizacji pośredniczącej, takiej jak lobbysta lub organizacja charytatywną lub wsparcia udzielanego organizacji takiej jak ośrodek analityczny lub organizacja gospodarcza powiązanej z określonymi partiami lub kwestiami politycznymi lub wspierającej je.

AR 11. Ustalając „porównywalne stanowisko” w niniejszym standardzie, jednostka uwzględnia różne czynniki, w tym poziom odpowiedzialności i zakres podejmowanych działań.

[132] Organy administrujące, zarządzające i nadzorcze.

AR 12. Jednostka może przedstawić następujące informacje dotyczące swoich wkładów finansowych lub rzeczowych w odniesieniu do kosztów lobbingu:

(a) całkowitą kwotę pieniężną takich kosztów wewnętrznych i zewnętrznych; oraz

(b) całkowitą kwotę uiszczoną za członkostwo w stowarzyszeniach lobbingowych.

AR 13. Jeżeli jednostka jest prawnie zobowiązana do członkostwa w izbie handlowej lub innej organizacji reprezentującej jego interesy, może ujawnić ten fakt.

AR 14. W odniesieniu do spełniania wymogu określonego w pkt 29 lit. c) jednostka uwzględnia zgodność swoich publicznych oświadczeń dotyczących istotnych oddziaływań, ryzyka i możliwości ze swoją ***działalnością lobbingową.***

AR 15. Przykład tego, jak takie ujawniane informacje mogłyby się prezentować:

Przykład ilustrujący zaangażowanie polityczne (w tym działalność lobbingową)

W roku obrotowym 20XY jednostka ABC była zaangażowana w działania związane z proponowanym rozporządzeniem XXX, które spowodowałoby znaczące negatywne oddziaływania na ***model biznesowy*** *jednostki, gdyby zostało wdrożone w obecnej formie. ABC uważa, że podczas gdy proponowane rozporządzenie przyniesie pewne ulepszenia w systemie regulacyjnym, takie jak xxx, w jego obecnej formie koszty związane z xxx przeważą nad korzyściami. ABC wraz z partnerami kontynuuje współpracę z XXX (organem regulacyjnym) w celu poprawy tej równowagi.*

Jednostka ABC udzieliła również wsparcia partii politycznej QRP w kraju X i partii EFG w kraju Y, ponieważ obie z nich... Jednostka ABC jest zarejestrowana w lokalnym rejestrze służącym przejrzystości, tj. XYZ, a jej numer rejestracyjny to 987234.

Kwoty w tysiącach EUR

	2023	***2022 [wymaga potwierdzenia]***
Zapewnione finansowanie polityczne	*100*	
Finansowanie na rzecz QRP	*75*	
Finansowanie na rzecz EFG	*25*	
	100	

Wymóg dotyczący ujawniania informacji G1-6 – Praktyki płatnicze

AR 16. W niektórych przypadkach standardowe umowne warunki płatności jednostki mogą się znacznie różnić w zależności od kraju lub rodzaju ***dostawcy***. W takich przypadkach informacje na temat standardowych warunków według głównych kategorii dostawców lub państwa lub regionu geograficznego mogą być przykładami dodatkowych informacji kontekstowych służących wyjaśnieniu ujawnianych informacji, o których mowa w pkt 33 lit. b).

AR 17. Przykłady tego, jak może wyglądać opis ujawnianych informacji dotyczących standardowych warunków umowy, o których to informacjach mowa w pkt 33 lit. b):

Standardowymi warunkami płatności umownej ABC są płatności po otrzymaniu faktury w przypadku hurtowników, które obejmują około 80 % rocznych faktur jednostki według wartości. Dokonuje ona płatności za usługi wyświadczone w ciągu 30 dni od otrzymania faktury, które stanowią około 5 % jej rocznych faktur. Pozostałe faktury są regulowane w ciągu 60 dni od ich otrzymania, z wyjątkiem faktur w kraju X, które zgodnie ze standardami dotyczącymi platform handlowych reguluje się w ciągu 90 dni od ich otrzymania.